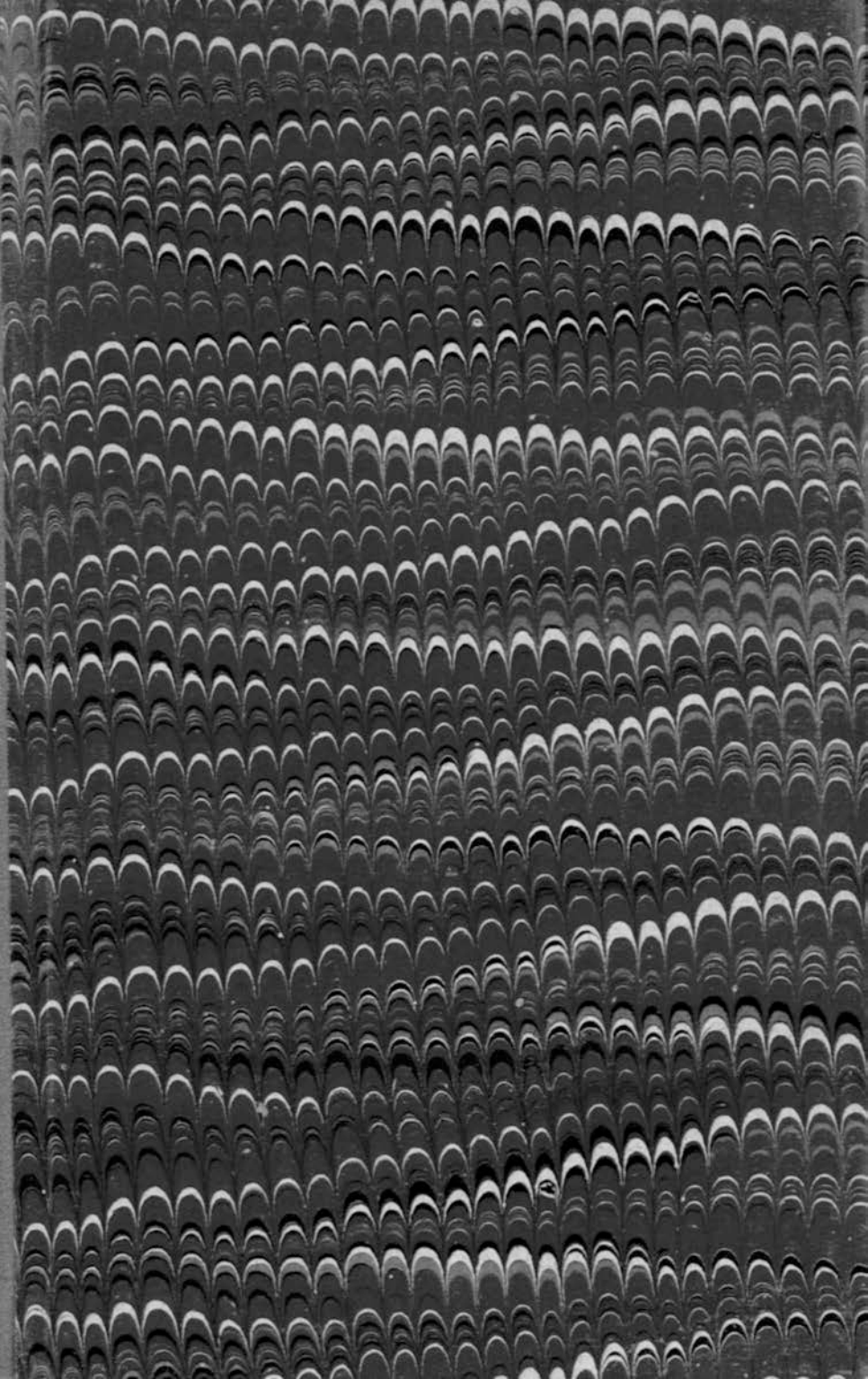

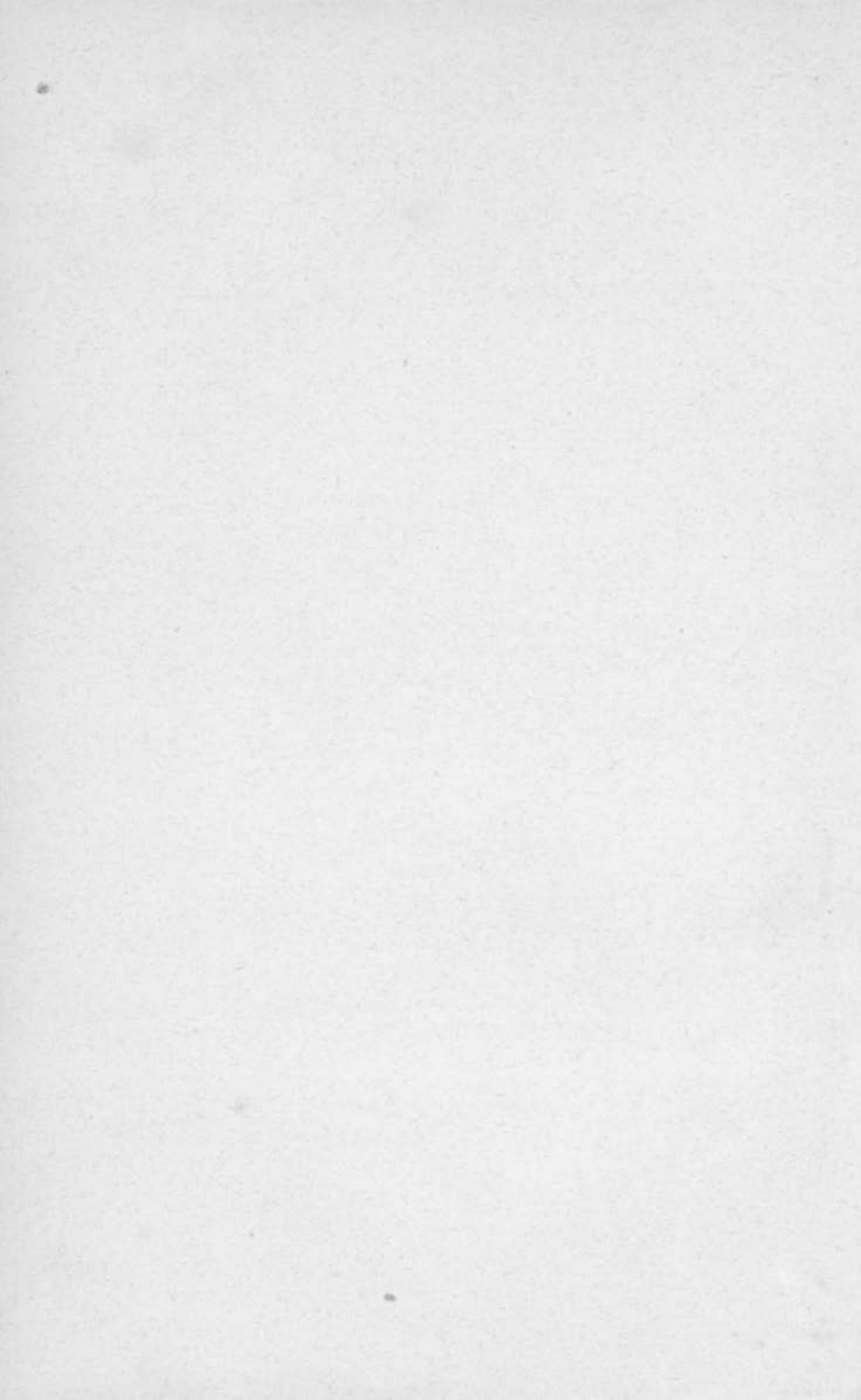
ПАЧКАВУ
АЛАНТА

8

Rizzo - Rangabé

Ευζίνος Εφ' Αγαπών

ΑΠΑΝΤΑ ΤΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΡΙΖΟΥ

ΤΟΥ

ΡΑΓΚΑΒΗ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΜΟΥ Ε'. 8.

Μετάφρασις νεωτέρων δραμάτων.

ΤΥΠΟΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ

Ἐπὶ τῆς διατυπώσεως τῶν ὁδῶν Αἰόλου καὶ Ἀναδελφείας.

1879

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header.

Handwritten text in the upper middle section of the page.

Handwritten text in the middle section of the page.

Handwritten text in the middle section of the page.

Handwritten text in the middle section of the page.

Handwritten text in the middle section of the page.

Handwritten text in the middle section of the page.

Handwritten text in the middle section of the page.

Handwritten text in the middle section of the page.

Handwritten text in the middle section of the page.

Handwritten text in the middle section of the page.

Handwritten text in the middle section of the page.

Handwritten text in the middle section of the page.

ΝΑΘΑΝ Ο ΣΟΦΟΣ

ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΝ ΠΟΙΗΜΑ ΤΟΥ ΓΟΤΘ. ΕΦΡ. ΛΕΣΙΓΓ.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ.

Εξέστη, δε κένταυρον θύοι αίστη.

Περὶ ΓΕΛΛΙΩ.

ΠΡΟΣΩΠΑ

Ὁ ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ.

ΣΙΤΑ, ἀδελφή αὐτοῦ.

ΝΑΘΑΝ, πλούσιος Ἰουδαῖος ἐν Ἱερουσαλήμ.

ΡΕΧΑ, θετὴ θυγάτηρ αὐτοῦ.

ΔΑΪΑ, Χριστιανή, ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ἰουδαίου ὡς τροφὸς τῆς Ρέχας.

Νέος Ναῦτης.

Εἰς Δερβίσης.

Ὁ καθολικὸς Πατριάρχης τῆς Ἱερουσαλήμ.

Εἰς Μοναχός.

Εἰς Ἐμίρης, καὶ Μαμελοῦκοι τοῦ Σαλαδίνου

Ἡ σκηνὴ ἐν Ἱεροσολύμοις.

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

Πρόδομος τῆς οἰκίας Ναθάν

ΝΑΘΑΝ, ἐπιστρέφων ἐξ ὁδοπορίας ΔΑΪΔ, σπυδαύουσι εἰς προὔπαντιον

ΔΑΪΔ

Εἶν' ὁ Ναθάν! Ναί, εἶναι! Δόξα τῷ Θεῷ
πῶς τέλος πάντων, τέλος ἐπανήλθατε.

ΝΑΘΑΝ

Ναί, δόξα τῷ! Πλὴν λέγεις: τέλος πάντων. Πῶς;
νὰ ἐπιστρέψω πρότερον εἶχον σκοπὸν,
ἢ ἐδυνάμην; Ἀλλ' ἡ Ἱερουσαλήμ
κ' ἡ Βαβυλὼν, ὥς εἶχον ἐλικοδρομῶν,
ἀπέχουσι σταδίων χιλιάδας ἑξ·
καὶ ὀφλημάτων εἰσπραξίς δὲν ἀπαιτεῖ
βραχὺν τὸν χρόνον, οὐδὲ εἶν' ὑπόθεσις
ἐκ τῶν πολὺ προχείρων.

ΔΑΪΔ

ὦ Ναθάν, ἐδῶ

ποία καὶ πόση συμφορὰ σ' ἠπείληπεν
ἐν τούτοις! Τὴν οἰκίαν. . .

ΝΑΘΑΝ

Ἀπετέφρωσε

τὸ πῦρ· ἠξέφρω Εἴθε νὰ μὴ ἔχω τί
νὰ μάθω ἄλλο πλὴν αὐτοῦ ἀπαίσιον.

ΔΑΪΑ

Καὶ παρ' ὀλίγον μέχρι γῆς ἐκαίετο.

ΝΑΘΑΝ

Τότε, Δαΐα, ἄλλην θὰ ἐκτίζομεν,
εὐπρεπεστέραν ταύτης.

ΔΑΪΑ

Ἄληθέστατον.

Ἢ Ῥέχα ὅμως παρὰ τρίχα νὰ καῇ.

ΝΑΘΑΝ

Τίς νὰ καῇ; ἢ Ῥέχα; Τίς; ἢ Ῥέχα μου;
ὦ! τοῦτο ὄχι, δὲν τὸ ἤκουσα. Λοιπὸν
θὰ μ' ἦτο τότε ἡ οἰκία περιττή.
Δὲν εἶπες, παρὰ τρίχα; Ἀληθῶς λοιπὸν,
εἰπὲ, ἐκάη; Ναὶ ἐκάη. Λέγε το.
Εἰπέ το, φόνευσόν με. Μὴ τὴν βάσανον
αὐτήν. Ἐκάη.

ΔΑΪΑ

Ἄν ἐκαίετο, ἐγὼ
τὴν ἀγγελίαν ταύτην θὰ σᾶς ἔφερον;

ΝΑΘΑΝ

ὦ! πῶς νὰ μὲ τρομάξης τέσον! Ῥέχα μου,
ὦ Ῥέχα!

ΔΑΪΑ

Εἶναι ἐδική σας; Ῥέχα σας;

ΝΑΘΑΝ

Μὴ θ' ἀπομάθω τὴν συνήθειάν ποτε
τοῦ νὰ τὴν λέγω ἰδικήν μου;

ΔΑΪΑ

Λέγετε

κτῆμά σας ὅ,τι ἔχετε, καθ' ὅμοιον
δικαίωμα;

ΝΑΘΑΝ

Κατ' ὄχι μεγαλήτερον.
Ὅ,τι ἂν ἔχω μ' ἔδωκεν ἡ φύσις, ἡ
ἡ τύχη. Τοῦτο μόνον μ' ἔδωρήσατο
ἡ ἀρετή.

ΔΑΪΑ

Πόσον πλούσιον, Ναθάν,
μισθὸν μ' ἀνταποδίδ' ἡ ἀγαθότης σας,
ἂν ἀγαθότης λέγεται ἡ πρὸς σκοπὸν
τοιούτον γινομένη.

ΝΑΘΑΝ

Ποῖον ἐννοεῖς
σκοπὸν;

ΔΑΪΑ

Τὸ συνειδὸς μου...

ΝΑΘΑΝ

Νὰ διηγηθῶ,
Δαΐα, ἄφες πρὸ παντός...

ΔΑΪΑ

Τὸ συνειδὸς,
ὥς λέγω...

ΝΑΘΑΝ

Ποῖον ὕφασμα σ' ἠγόρασα
εἰς Βαβυλῶνα, κάλλιστον καὶ πλούσιον,
πλήν, φιλοκάλως πλούσιον. Δὲν ἔφερον
οὐδ' εἰς τὴν Ῥέξαν τίποτε καλήτερον.

ΔΑΪΑ

Τί ὠφελεῖ; ναί, πρέπει νὰ σᾶς τὸ εἰπῶ-

Τὸ συνειδός μου δὲν ἀποκοιμίζεται.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ πῶς θὰ σοὶ ἀρέσουν τὰ ἐνώτια,
καὶ αἱ ἀλύσεις κ' οἱ χρυσοὶ δακτύλιοι
οὓς εὗρον καὶ οὓς φέρω ἐκ τῆς Δαμασκοῦ.
Νὰ ἰδῇς μόνον!

ΔΑΪΑ

Πάντοτε ὁ ἴδιος!

Δῶρα καὶ πάλιν δῶρα! Δῶρα πάντοτε!

ΝΑΘΑΝ

Ὡς χαίρων δίδω, δέχου τα, — καὶ σιωπή!

ΔΑΪΑ

Καὶ σιωπή! Τίς ἔχει δισταγμὸν, Ναθάν,
πῶς εἴσθε ὅλος γενναιότης καὶ τιμὴ;
Καὶ ὅμως...

ΝΑΘΑΝ

Ὅμως εἶμαι Ἰουδαῖος... Αἱ;

Τοῦτο, ἦ ὅχι; ἐννοεῖς.

ΔΑΪΑ

Τί ἐννοῶ

σὺ τὸ ἠξεύρεις.

ΝΑΘΑΝ

Λοιπὸν σίγα.

ΔΑΪΑ

Σιωπῶ.

Τὴν ἁμαρτίαν, τοῦ Θεοῦ ἀπέναντι,
ἦν ν' ἀποτρέψω μ' εἶναι, μ' εἶν' ἀδύνατον,
σεῖς ἔχετε τὴν.

ΝΑΘΑΝ

Νὰ τὴν ἔχω δέχομαι.

Πλὴν ποῦ, ποῦ εἶναι; Ἄν, Δαίτα, μ' ἀπατάς !
 Ὅτ' ἤλθον, τὸ ἠξεύρει;

ΔΑΪΤΑ

Σᾶς τὸ ἐρωτῶ.

Εἰσέτ' ἡ φρίκη εἰς πᾶν νεῦρόν της σκιρτᾷ.
 Πυρὸς εἰκόνα βλέπ' ἡ φαντασία της
 εἰς ὅ,τι βλέπει. Ἀγρυπνεῖ κοιμώμενον
 τὸ πνεῦμά της, κοιμᾶται ὅτε ἔξυπνον,
 νῦν ζώου ἦτον, νῦν ἀγγέλου φέρτερον.

ΝΑΘΑΝ

Γλυκεῖα κόρη ! Τί ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος !

ΔΑΪΤΑ

Ὡς κοιμωμένη σήμερον κατέχειτο,
 Ὡς νεκρά μᾶλλον. Αἶφνης κρᾶζει: « Ἀκουσον !
 Ἀκουσον ! Εἶναι τοῦ πατρός αἱ κάμηλοι,
 εἶν' ἡ φωνή του ἡ γλυκεῖα ! » Ἀλλ' ἐκεῖ
 τὸ βλέμμα της ἐσθέσθη, καὶ ἡ κεφαλὴ,
 μὴ στηριχθεῖσα ἐπὶ τοῦ βραχίονος,
 ἔπεσε πάλιν εἰς τὸ προσκεφάλαιον.
 Ἐρρίφθην ἔξω, κ' ἔρχεσθ', ἔρχεσθε, ἰδοὺ !
 Τί θαῦμα; Ἦτον ἡ ψυχὴ της διαρκῶς
 ὑμῶν πλησίον, καὶ ἐκείνου.

ΝΑΘΑΝ

Ποίου; πῶς;

Τίνος ἐκείνου;

ΔΑΪΤΑ

Τοῦ λυτρώσαντος αὐτὴν
 ἐκ τῶν φλογῶν.

ΝΑΘΑΝ

Τίς ἦτον οὗτος; ἦτον τίς;

Τίς ἔσωσε τὴν Ῥέχαν μου; Εἰπέ μοι, τίς;

ΔΑΪΑ

Ναίτης ἦτον νέος, ὃν πρὸ ἡμερῶν
ὀλίγων εἶχον φέρει ὡς αἰχμάλωτον,
ὁ Σαλαδῖνος δ' εἶχε συγχωρήσει.

ΝΑΘΑΝ

Πῶς;

Ναίτης! Ὁ Σουλτάνος τῷ ἐπέτρεψε
νὰ ζήσῃ λέγεις! Θαῦμα ἐχρειάζετο
τοιοῦτο νὰ τὴν σώσῃ; ὦ θεέ!

ΔΑΪΑ

Ἐὰν

αὐτὸς τὴν μόλις δωρηθεῖσάν τω ζωὴν
δὲν εἶχ' ἐκθέσει πάλιν, θὰ ἐκαίετο.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ ποῦ, Δαΐα, εἰν' ὁ εὐγενὴς ἀνὴρ;
Ποῦ εἶναι; νὰ μὲ φέρῃς εἰς τοὺς πόδας του.
Ἐδώσατε, βεβαίως τῷ ἐδώσατε
ἄσους ὀπίσω σὰς ἀφῆκα θησαυροὺς,
καὶ ἄλλους, ἄλλους ὑπεσχέθητε;

ΔΑΪΑ

Καὶ πῶς;

ΝΑΘΑΝ

Πῶς; Ὅχι; ὅχι;

ΔΑΪΑ

Ἦλθε, κ' ἤξευρεν οὐδεὶς
πόθεν· ἀπῆλθε, καὶ οὐδεὶς ἤξεύρει ποῦ.
Τὰ τῆς οἰκίας ἀγνοῶν, τὴν ἀκοὴν
ὀδηγὸν εἶχε, τὸν μανδύαν ἤπλωσε,
κ' ἐβρίθ' εἰς φλόγας καὶ καπνὸν, ὅπου φωνήν

ἀγωνιῶσαν ἤκουσεν. Ἐλέγομεν
 πῶς ἀπωλέσθη, ὅτ' ἐκ μέσου τῶν φλογῶν
 ἔρμα, κ' ἐμπρός μας ἴσταται, εἰς στίβαρὸν
 βραχίονα κρατῶν την. Ἀπαθής, ψυχρὸς
 πρὸς εὐγνωμόνων θαυμαστῶν ἀλαλαγμοὺς,
 τὴν λείαν καταθέτει, σχίζει τὸν λαὸν —
 κ' ἐχάθη!

ΝΑΘΑΝ

Ὅχι βέβαια διὰ παντός.

ΔΑΪΑ

Ἐπὶ τινὰς ἡμέρας τὸν ἐβλέπομεν
 περιπατοῦντα εἰς τοὺς φοίνικας, ὕψ' οὓς
 τοῦ Ἀναστάντος εἶν' ὁ τάφος ὁ κενός.
 Περιχαρὴς προσῆλθον, ἠὺχαρίστησα,
 κ' ἐπρόσφερον, καὶ εἶπον, καὶ ἱκέτευσα
 νὰ ἔλθῃ ἅπαξ τὴν σωθεῖσαν νὰ ἰδῇ,
 ἥτις νὰ σπείσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην της
 θέλ' εἰς ῥοὰς δακρύων εὐσεβῶν.

ΝΑΘΑΝ

Λοιπόν;

ΔΑΪΑ

Ματαίως. Πρὸς δεήσεις ἦτον ἄκαμπτος·
 κ' ἐμὲ πικρῶς τοσοῦτον μ' εἰρωνεύετο . . .

ΝΑΘΑΝ

Ὡστ' ἐροβήθης, κ' ἔπαυτες . . .

ΔΑΪΑ

Πολὺ μακράν.

Ἐπανηρχόμην καθ' ἡμέραν τακτικῶς,
 καὶ καθ' ἡμέραν γλευασμοὺς ὑπέμενον.
 Τί δὲν ὑπέστην, καὶ δὲν ἤμην πρόθυμος

νά ὑποστῶ ἀκόμη! Ὅμως πρὸ πολλοῦ
παρὰ τὸν τάφον δὲν ἐφάνη τὸν κενὸν
τοῦ Ἀναστάντος, καὶ ὑπὸ τοὺς φοίνικας,
καὶ δὲν γνωρίζει τί ἀπέγινε, κάνεις.—
Ἐκπεπληγμένος, σύννους εἷσθε;

ΝΑΘΑΝ

Σκέπτομαι

ἐντύπωσιν ὁποίαν θ' ἀπετέλεσαν
αὐτὰ εἰς πνεῦμα ὡς τῆς Ῥέχας· νὰ ἰδῇ
ἐκεῖνον τόσον ἀκατάδεκτον, πρὸς δὲν
αἰσθάνεται ἀνάγκην τὴν ὑπόληψιν·
νὰ ἔλκηται, καὶ ὅμως ν' ἀποκρούηται!
Νοῦν καὶ καρδίαν πρέπει ν' ἀντεφέλκωσι
μελογχολία καὶ ὄρμαι μισάνθρωποι.
Ὡς δ' ἀμφιῤῥέπ' ἡ νίκη, ἀναμίγνυσιν
ἡ φαντασία ὄνειροπολήματα,
δι' ὧν τὴν θέσιν τῆς καρδίας νῦν ὁ νοῦς,
νῦν ἡ καρδία τοῦ νοὸς λαμβάνουσι.
Δεινὸν τὸ πάθος, καὶ τῆς Ῥέχας εἶν' αὐτὸ,
ἂν τὴν γνωρίζω. Ὀνειροπολεῖ.

ΔΑΪΔ

Καλὴ

κ' εὐσεβῆς τόσον!

ΝΑΘΑΝ

Ὅμως ὄνειροπολεῖ.

ΔΑΪΔ

Πρὸ πάντων ἔν της — ὄνειρον ἂν θέλητε —
τὸν νοῦν της θέλγει, ὁ ναίτης της αὐτὸς
ὅτι δὲν εἶναι γηγενῆς ἐκ γηγενῶν,
ἀλλ' ὅτι εἶναι τῶν ἀγγέλων εἷς, εἰς ὧν

τὴν προστασίαν ἢ μικρὰ καρδία της
 ἀφιερῶτο παιδιόθεν, κ' ἐξελθὼν
 ἐκ τῆς νεφέλης ἥτις τὸν ἐκάλυπτε
 καὶ ὅτ' ἐπάνω τοῦ πυρὸς ἐφέρετο,
 τῇ ἐπεφάνη ὡς ναίτης.— Διατί
 νὰ μειδιᾶτε; — Τίς ἠξεύρει; — "Αφετε
 αὐτὴν εἰς τὴν ἀπάτην, τὴν Χριστιανὸν
 ἐνοῦσαν Ἰουδαῖον καὶ Ὁθωμανόν.
 Εἶναι γλυκεῖα αὕτ' ἡ φρεναπάτη της.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ δι' ἐμὲ γλυκεῖα. Ὑπαγε, ἰδὲ,
 Δαί', ἂν εἶναι εὐκαιρον νὰ τὴν ἰδῶ,—
 καὶ θὰ ζητήσω ἔπειτα τὸν ἄγριον,
 τὸν ιδιότροπόν μας ἄγγελον, καὶ ἂν
 εἰσέτι μετ' ἀνθρώπων καταδέχεται
 νὰ ζῇ, καὶ εἶναι ὁ ἀγροῖκος πάντοτε
 ἱππότης, θὰ τὸν εὕρω, καὶ ὑπόσχομαι
 νὰ σᾶς τὸν φέρω.

ΔΑΪΔ

Δύσκολα ὑπόσχεσαι.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ ἡ γλυκεῖ' ἀπάτη τότε θὰ φανῇ
 ἀλήθεια γλυκεῖα. Εἰν' οἱ ἄνθρωποι
 εἰς τοὺς ἀνθρώπους τῶν ἀγγέλων φίλτεροι.
 Δὲν θὰ θυμόνης τότ', ἐλπίζω, κατ' ἐμοῦ
 τὴν φίλην τῶν ἀγγέλων πῶς ἰάτρευσα.

ΔΑΪΔ

"Ω! Εἰσθε τόσο ἀγαθὸς, πλὴν καὶ καχὸς!
 Ὑπάγω.— Πλὴν τί βλέπω; — Εἰν' ἐκεῖν' ἰδοῦ.

ΣΚΗΝΗ Β'.

ΕΞ

PEXA καὶ οἱ προλαβόντες.

PEXA

Λοιπὸν σὺ εἶσαι, πάτερ μου; Ἐνόμιζον
 πῶς εἶχες πέμψει τὴν φωνήν σου πρόδρομον.
 Ποῦ εἶσαι; Ποῖα ὄρη, τίνες ποταμοὶ
 ἢ ἔρημοι ἀκόμη μᾶς χωρίζουσι;
 Μᾶς διαιρεῖ εἰς τοῖχος μόλις, καὶ ἀργεῖς
 ν' ἀνοίξης τὴν ἀγκάλην εἰς τὴν Ῥέχαν σου
 Δυστυχῆς Ῥέχα! Παρ' ὀλίγον εὕρισκες
 τὴν τέφραν της. Μὴ φρίττης. Παρ' ὀλίγον, ναί.
 Φοβερὸς εἶναι τοῦ πυρὸς ὁ θάνατος.

ΝΑΘΑΝ

Φιλτάτη, φίλη κόρη.

PEXA

Ὑπερέβητε

Εὐφράτην, Τίγριν, Ἰορδάνην, καὶ λοιπά,
 ποῦ τὰ ἡξεύρω; ρεύματα. Πῶς ἔτρεμον
 διὰ σέ, πάτερ, εἰς τὸ πῦρ πρὶν ἐκτεθῶ!
 Ἀφ' οὗτου ἔμωσ ἐξετέθην εἰς τὸ πῦρ,
 τὸν εἰς τὸ ὕδωρ θάνατον ἀναψυχὴν,
 δρόσον νομίζω, σωτηρίαν. Ἀλλὰ σὺ,
 σὺ δὲν ἐπνίγης, δὲν ἐκάην οὐδ' ἐγώ.
 ὦ! πόσον εὐτυχεῖς θὰ εἴμεθα!

Πῶς τὸν Θεὸν θὰ εὐλογῶμεν! Σ' ἔφερεν
 αὐτός, σὲ καὶ τὸ σκάφος, διὰ δολερῶν
 δινῶν ἐπὶ πτερύγων τῶν ἀγγέλων του
 τῶν ἀοράτων, κ' ἤλθεν εἰς τὸ νεῦμά του
 ὁ ἀγγελός μου ὁρατὸς διὰ φλογῶν

εἰς τὰς λευκάς του νὰ μὲ φέρῃ πτέρυγας
καὶ νὰ μὲ σώσῃ.

ΝΑΘΑΝ

(Πτέρυγας λευκάς! — "Α! Ναί.

"Ἦν ὁ μανδύας τοῦ Ναΐτου ὁ λευκός,
ὁ τεταμένος).

ΡΕΧΑ

"Ορατός, ναὶ ἐρατός,
εἰς τὰ πτερά του μ' ἔσωσεν ἐκ τοῦ πυρός.
"Αγγελον εἶδα, εἶδα κατὰ πρόσωπον,
τὸν ἄγγελόν μου.

ΝΑΘΑΝ

Τὸ ἀξίζ' ἡ 'Ρέχα μου.

Οὐδ' εἶδες κάλλος εἰς αὐτὸν ἀνώτερον,
παρὰ εἰς σὲ ἐκεῖνος.

ΡΕΧΑ

Κολακεύεσαι

ἢ κολακεύεις, πάτερ;

ΝΑΘΑΝ

Πλὴν καὶ ἄνθρωπος

ἂν ᾔητον ἐξ ἐκείνων οὓς κοινότατα
παράγ' ἡ φύσις, ὁ σωτήρ σου ἄγγελος
θεοῦ σοὶ ᾔητον, καὶ θὰ ᾔητον ἀληθῶς.

ΡΕΧΑ

"Οχι τοιοῦτος ἄγγελος· ἀληθινὸς
ἄγγελος ᾔητον. Δὲν μ' ἐδίδαξας καὶ σὺ
πῶς νὰ ὑπάρχουν ἄγγελ' εἶναι δυνατόν,
καὶ ὑπὲρ ὧν τὸν Θεὸν ἡγάπησαν
πῶς ἤμπορεῖ νὰ κάμῃ θαῦμα ὁ Θεός;
Τὸν ἀγαπῶ.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ ἐκεῖνος σὲ ἀνταγαπᾷ,
καὶ καθ' ἐκάστην διὰ σὲ θαυματουργεῖ,
σὲ καὶ τοὺς σοὶ ὁμοίους, καὶ δὲν παύεται
εἰς τοὺς αἰῶνας.

ΡΕΧΑ

Χαίρω νὰ τ' ἀκούω.

ΝΑΘΑΝ

Πῶς;

Διότι ὅλως φυσικὸν καὶ σύνηθες
τὰ ὦτα πλήττει πῶς ναίτης σ' ἔσωσε,
δὲν εἶναι θαῦμα διὰ τοῦτο; Μέγιστον
ὑπάρχει τῶν θαυμάτων, πῶς τὰ θαύματα,
τὰ γνήσια, τὰ πάντων ἀληθέστατα,
εἰσὶ συνήθη, καὶ συνήθη φαίνονται.
Τοῦτο τὸ θαῦμα τὸ κοινὸν ἂν ἔλειπε,
τίς ὁ νοῦν ἔχων θαῦμα θὰ ἐπίστευεν
ὅ,τι παιδία οὕτως ὀνομάζουσι,
προσχαίνοντα εἰς ὅτι ἢ ἀσύνηθες
ἢ νέον τοῖς προσπίπτει;

ΔΔΙΑ (τῷ Ναθάν)

Εἶναι ἀρκετὰ

εἰς τὸ πτερόν ὁ νοῦς της. Μὴ θελήσετε
νὰ τὸν πετάξῃ ἢ λεπτολογία σας
ὅλως διόλου.

ΝΑΘΑΝ

Ἄφες με. Τὴν Ῥέχαν μου

δὲν ἤτον θαῦμα ἱκανὸν πῶς ἔσωσεν
ἀνὴρ, διὰ μεγάλου θαύματος αὐτὸς
σωθεὶς ἐπίσης; Ναί, μεγάλου θαύματος·

διότι, τίς ποτ' ἤκουσεν, ὁ Σαλαδὶν
 Ναίτην ν' ἀπολύσῃ, ἢ Ναίτην τίς
 ζητοῦντα εἶδε παρ' αὐτοῦ ἀπόλυσιν,
 ἢ προσδοκῶντα, κ' ἐξαγοραζόμενον
 δι' ἄλλου λύτρου πλὴν τοῦ τελαμῶνός του
 τοῦ δερματίνου, ἢ καὶ τῆς λεπίδος του;

ΡΕΧΑ

Καὶ τοῦτο, πάτερ, συμπεραίν' ὑπὲρ ἐμοῦ,
 Ναίτης πῶς δὲν ἦτον, ἀλλ' ἐφαίνετο.
 Ἐὰν Ναίτης ἄλλως ἢ πρὸς θάνατον
 εἰς τὴν Σολύμην δὲν φοιτᾷ, κ' ἐλεύθερος
 ἂν δὲν τὴν διατρέχῃ, πῶς διὰ νυκτός
 θὰ ἤρχετο Ναίτης οἰκειοθελῶς
 ἐμὲ νὰ σώσῃ;

ΝΑΘΑΝ

Ἴδὲ πόσον εὐφυῶς !

Δαία, τώρα σὺ ὁμίλει· παρὰ σοῦ
 τὸ ἤκουσα, πῶς ἦλθεν, ὡς αἰχμάλωτος
 σταλεῖς. Βεβαίως ἤκουσας πλειότερα.

ΔΑΙΑ

Λέγουσιν οὕτω· πλὴν συγχρόνως λέγεται
 πῶς τὸν Ναίτην ἔσωσεν ὁ Σαλαδὶν,
 εὐρών τῶν ἀδελφῶν του πῶς ὁμοίαζε
 τὸν ἕνα, ὅλων τὸν ἀγνηπητότερον.
 Ἀλλὰ πρὸ χρόνων εἴκοσι κ' ἐπέκεινα
 ἀπέθανεν ἐκεῖνος. Ὡνομάζετο,
 πῶς, δὲν ἤξεύρω· εἰς τὴν μάχην ἔπεσε,
 ποῦ, δὲν ἤξεύρω. Τόσον εἶν' ἀπίστευτα
 αὐτὰ, ὥστε, νομίζω, ἦσαν τίποτε.

ΝΑΘΑΝ

Διατὶ τόσον, ὦ Δαί', ἀπίστευτα;
 Οὐχὶ βεβαίως ἵνα γίνῃ πιστευτὸν,—
 ὥς τώρα βλέπω,— τὸ ἀπιστευτότερον.
 Ὁ Σαλαδὶν, ὁ πάντας τόσον ἀγαπῶν
 τοὺς ἀδελφούς του, τί κωλύει ἀδελφὸν
 νὰ εἶχεν, ὅταν νέος, πάντων φίλτατον;
 Δὲν ὁμοιάζουν πρόσωπα ἐνίοτε;
 Σβέννυται πᾶσα παλαιὰ ἐντύπωσις;
 Δὲν ἐνεργεῖ ὁμοίως τ' ὅμοιον; Λοιπὸν,
 ποῦ βλέπετε ἐνταῦθα τὸ ἀπίστευτον;
 Ἄ! ναί, σοφὴ Δαίτα, δὲν θὰ ἔβλεπες
 εἰς ταῦτα θαῦμα. Μόνον σοῦ τὰ θαύματα
 πίστιν χρειάζον... ἐννοῶ ἀξίζουσι.

ΔΑΙΤΑ

Περιγεῖλατε.

ΝΑΘΑΝ

Σὺ ἐμὲ περιγεῖλας.
 Ἄλλὰ καὶ οὕτω μὲν' ἡ σωτηρία σου,
 ὦ Ῥέχα, θαῦμα, εἰς τὸν μόνον δυνατὸν,
 ὅστις προστάξεις βασιλέων αὐστηρὰς
 καὶ δόγματά των,— παιδιὰν ἢ χλεύην του,
 δι' ἰσχυροῦ μίτου διοικεῖ.

ΡΕΧΑ

ὦ πάτερ μου,
 ἂν σφάλλω, τὸ ἡξεύρεις, δὲν ἐπιθυμῶ
 νὰ σφάλλω.

ΝΑΘΑΝ

Θέλεις μᾶλλον νὰ διδάσκησαι.
 Ἴδὲ, τοιάδε ἔτα... κύρτωσις

μετώπου, τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τῆς ῥινὸς
 τὸ σχῆμα, τῶν ὀφρύων εἰς ὅστουν δὲ
 ἢ εἰς ἀμβλὺ τὸ τόξον ἐντεινόμενον
 οὕτως ἢ ἄλλως, ἢ γραμμῇ, ἢ κοίλωμα,
 ῥυτίς, γωνία, ἀφανὲς σημάδιον,
 ἐν οὐδὲν τέλος εἰς ἀγρίου πρόσωπον
 ἐκ τῆς Εὐρώπης, κ' ἐν Ἀσίᾳ σώζεσαι.
 Δὲν εἶναι τοῦτο θαῦμα, σεῖς ἐράστριαί
 θαυμάτων; Τῶν ἀγγέλων τί δὲν φείδεσθε;

ΔΑΙΔ

Τί βλάπτει; — Οὕτω καὶ ἐγὼ φρονῶ, Ναθάν,—
 τί μέχρι τέλους, ἂν πῶς ἦτον ἄγγελος
 ἀντὶ ἀνθρώπου ὁ σωτὴρ νομίζωμεν;
 Τῆς σωτηρίας ὁ ἀκατανόητος
 ἐργάτης οὕτω δὲν μᾶς εἰν' ἐγγύτερος;

ΝΑΘΑΝ

Ὑπεροψία, κόμπος! Θέλει σιδηροῦν
 ἀγγεῖον, νὰ τὸ σύρῃ ἀργυρᾶ λαβίς
 ἐκ τῆς καμίνου, ἵνα καὶ αὐτὸ φρονῇ
 πῶς εἶναι ἐξ ἀργύρου. Ἄλλο τίποτε!
 Τί βλάπτει λέγεις; Ἄλλ' ἐγὼ τί ὠφελεῖ
 θ' ἀντερωτήσω· ἐπειδὴ ὁ λόγος σου,
 πῶς ἐγγυτέρω εἴμεθα εἰς τὸν Θεόν,
 ἢ ἄφρων λόγος εἶναι, ἢ καὶ βλάσφημος.
 Ἀλλὰ καὶ βλάπτει, ναῖσκε, βλάπτει ἀληθῶς.
 Ἀκούσατέ μου.— Τὸν σωτῆρα,— ἄγγελος
 ἢ ἄνθρωπος ἂν εἶναι,— θέλετε, καὶ σὺ
 πρὸ πάντων θέλεις, ν' ἀνθυπηρετήσητε.
 Εὐγνωμονεῖτε πρὸς αὐτὸν, στενάζετε,
 προσεύχεσθ', ἐν ἐκστάσει ἀναλύεσθε,

τὴν ἐορτὴν τοῦ νήστευει μένετε, συχνὰ
 δίδετ' ἐλέη, — πρὸς οὐδέν! Αὐτὰ ὑμᾶς
 καὶ τὸν πλησίον ὠφελοῦν, οὐχὶ αὐτόν.
 Παχύνει ὅταν σεῖς νηστεύετε; Πλουτεῖ
 ἂν ἐλεῇτε; τὸν λαμπρύν' ἢ ἔκστασις,
 τὸν ἐνισχύει ἢ ἐμπιστοσύνη σας;
 Οὐχί, νομίζω. Ἄλλ' ἂν ἦτον ἄνθρωπος...

ΔΑΪΑ

Ἄ! ναί· ἂν ἦτον ἄνθρωπος, θὰ εἶχομεν
 ἀφορμὴν καὶ τι δι' αὐτόν νὰ πράξωμεν·
 καὶ ὁ Θεὸς ἡξεύρει πῶς ἠθέλομεν.
 Ἐκεῖνος ὅμως οὔτε ἐχρειάζετο
 οὔτ' ἠθελέ τι. Καθ' αὐτόν, μεθ' ἑαυτοῦ
 ἤρκεϊτο, ὅσον εἰς ἀγγέλους δυνατὸν
 ν' ἀρκῶνται.

ΡΕΧΑ

Ἄμα δ' ἀνελήφθη...

ΝΑΘΑΝ

Ἐννοεῖς

ἄμ' ἀνελήφθη, ἄμα εἰς τοὺς φοίνικας
 δὲν ἦλθε πλέον. Ἦ τῷ ὄντι ἄραγε
 καὶ περαιτέρω τὸν ἀνεζητήσατε;

ΔΑΪΑ

ᾠ! τοῦτο ὄχι.

ΝΑΘΑΝ

Ὅχι; — Βλέπετε, σκληραὶ
 ὀνειροπόλοι, πόσον βλάπτει. Ἄν αὐτὸς
 ὁ ἄγγελος ἐν τούτοις, ἂν ἡσθένησε...

ΡΕΧΑ

Ἦσθένησεν!

ΔΑΪΑ

ὦ! ὄχι, ὄχι.

ΡΕΧΑ

Πῶς ῥιγῶ!

Τὸ μέτωπόν μου πρὶν καταφλεγόμενον,
 ἰδὲ, Δαΐα, εἶναι πάγος!

ΝΑΘΑΝ

Σκέφθητε

πῶς εἶναι Φράγκος, ξένος εἰς τὸ κλίμα μας,
 καὶ νέος, πείνης, ἀγρυπνίας ἀδαῆς
 καὶ ἐργασίας δουλικῆς.

ΡΕΧΑ

Ἥσθენησε!

ΔΑΪΑ

Σοὶ λέγει μόνον ἴσως νὰ ἡσθένησε.

ΝΑΘΑΝ

Κεῖται, δὲν ἔχει φίλους, οὐδὲ χρήματα
 ἵνα μισθώσῃ φίλον.

ΡΕΧΑ

Πάτερ, πάτερ μου!

ΝΑΘΑΝ

Ἀπαραμύθως κεῖται ἀνοσήμετος,
 παλαιῶν πρὸς τοὺς πόνους καὶ τὸν θάνατον!

ΡΕΧΑ

Ποῦ; Ποῦ;

ΝΑΘΑΝ

Καὶ διὰ μίαν ὅλως ἄγνωστον,
 ἣν οὐδὲ εἶδεν, — ἤρκει ὅτ' ἦν ἄνθρωπος, —
 εἰς πῦρ ἐρρίφθη! ..

ΔΑΪΑ

Μὴ τὴν βασανίζετε.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ οὐδὲ τίνα ἔσωσεν ἢ νὰ ἰδῇ
 ἢ νὰ γνωρίσῃ ἔσπευσεν, ἀποφυγὼν
 εὐγνωμοσύνας . . .

ΔΑΪΑ

Μὴ, Ναθάν, τὴν τυραννῆς.

ΝΑΘΑΝ

Οὐδὲ φροντίζει δεύτερον νὰ τὴν ἰδῇ,
 πλὴν ἵνα ἔσως σώσῃ δεύτερον αὐτὴν,
 ἄνθρωπον οὖσαν.

ΔΑΪΑ

Παύσατε· Ἰδέτε τὴν.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ ἀποθνήσκει, μόνον παραμύθημα
 τὴν πράξιν ἔχων τὴν καλὴν του.

ΔΑΪΑ

Παύσατε.

Φονεύετε τὴν Ῥέχαν.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ ἐκεῖνον σύ! —

Θὰ εἶχες τὸν φονεύσει. Ῥέχα, σ' ἔδωκα
 ἱατρικὸν καὶ ὄχι δηλητήριον.

Ζῆ. Σύνελθε, ὦ Ῥέχα· οὐτε ἀσθενὴς
 δὲν θενὰ εἶναι.

ΡΕΧΑ

Λέγεις ζῆ; δὲν ἀσθενεῖ;

ΝΑΘΑΝ

Βεβαίως ζῆ, διότι τὸ καλὸν κ' ἔδω

πολλάκις ἀνταμείβει ὁ Θεός. Ἀλλὰ
 πῶς ὀνειροπολήσεις εὐλαβεῖς εἰσὶ
 τῶν καλῶν ἔργων εὐκολώτερ' ἐνθυμοῦ.
 Πόσον ἐκείνας καὶ ὁ ὑπνηλότερος
 προκρίνει, — καί τοι πρὸς τί τέλος ἀγνοῶν —
 τῆς ἀγαθοεργίας ἐν' ἀπαλλαγῇ!

ΡΕΧΑ

ὦ πάτερ, μὴ μ' ἀρίνης, μὴ τὴν Ῥέχαν σου,
 μὴ πλεόν μόνην. Ἴσως ἀπεδήμησε.
 Δὲν τὸ πιστεύεις;

ΝΑΘΑΝ

Εἶναι πιθανώτατον.

Ἴδέτε Μουσουλμάνος τῶν καμῆλων μου
 πῶς τὸ φορτίον περιέρχως ἐρευνᾷ.
 Γνωρίζετε τίς εἶναι;

ΔΑΪΑ

Ὁ Δερβίσης σας.

ΝΑΘΑΝ

Τίς;

ΔΑΪΑ

Ὁ Δερβίσης μεθ' οὗ παίζετε πεσσούς.

ΝΑΘΑΝ

Ὁ Ἀλ-Χαφῆς; Ἐκεῖνος εἶν' ὁ Ἀλ-Χαφῆς;

ΔΑΪΑ

Ἀρχιταμίας τοῦ Σουλτάνου σήμερον.

ΝΑΘΑΝ

Ὁνειρα πάλιν βλέπεις; Ὁχι. Ἔρχεται.
 Ἐκεῖνος εἶναι. Φύγετε. Τί θὰ μ' εἰπῇ;

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΝΑΘΑΝ καὶ ὁ ΔΕΡΒΙΣΗΣ.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Τοὺς ὀφθαλμούς σου ὅσον θέλεις τέντονα.

ΝΑΘΑΝ

Εἶσαι; δὲν εἶσαι; Τί μεγαλοπρέπεια
διὰ Δερβίσην!

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Καὶ πῶς ὄχι; Τίποτε
νομίζεις ὁ Δερβίσης πῶς δὲν γίνεται;

ΝΑΘΑΝ

Πολλά. Ἄλλ' ὁ Δερβίσης, ὡς ἐνόμιζον,
ὁ γνήσιος Δερβίσης δὲν ἐπιθυμεῖ
νὰ γίνη ἄλλο.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Πῶς δὲν εἶμαι γνήσιος,
μὰ τὸν προφήτην, εἶναι ἴσως ἀληθές.
Ἄλλ' ὅταν πρέπη...

ΝΑΘΑΝ

Πρέπει ὁ Δερβίσης; Πῶς;

Νὰ πρέπη ἂν δὲν πρέπη κανεὶς ἄνθρωπος,
πρέπει Δερβίσης; Τί τῷ πρέπει τὸ λοιπόν;

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Εἰς τὸν Δερβίσην πρέπει ὅ,τι τὸν ζητοῦν,
αὐτὸς δ' ἐγκρίνει.

ΝΑΘΑΝ

Ἄνθρωπ', ἔχεις δίκαιον,
εἰς τὸ Θεόν μου. Εἰς τὸ στῆθός μου ἐλθέ.
Μοὶ μένεις φίλος;

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Πρῶτον πλήν τί ἔγινα

δὲν ἐξετάζεις;

ΝΑΘΑΝ

"Ο,τι καὶ ἂν ἔγινες.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Ἄλλ' εἰς τὸ κράτος μέγα ὑποκείμενον
 ἂν εἶμαι, κ' ἡ φιλία σ' ἐνοχλῇ αὐτοῦ;

ΝΑΘΑΝ

Ἄν ἔμεινε Δερβίσης ἡ καρδιά σου,
 τολμῶ νὰ δοκιμάσω. Ὑποκείμενον
 τοῦ κράτους εἶναι μόνον ὁ μανδύας σου.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

"Οστις ἐπίσης τιμὴν θέλει. — Εὗρέ το.
 Εἰς τὴν αὐλήν σας τί φρονεῖς πῶς ἔγινα;

ΝΑΘΑΝ

Δερβίσης πάντως· πιθανῶς καὶ — μάγειρος.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Ναὶ, ν' ἀπομάθω παρὰ σοὶ τί ἔπραττον.
 Μάγειρος; "Οχι καὶ ἀποθηκάριος;
 Καλῆτερά σου ὁ Σουλτάνος μ' ἐκτιμᾷ.
 Εἰμι ταμίας.

ΝΑΘΑΝ

Σὺ;

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Ἐννόει. Τοῦ μικροῦ
 ταμείου. Διευθύνει ὁ πατὴρ αὐτοῦ
 τί μέγ' ἀκόμη. Τὸ τοῦ οἴκου του δ' ἐγώ.

ΝΑΘΑΝ

Ἐχει τὸν οἶκον μέγαν.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Μεγαλότερον

ἔσου φρονεῖτε. Ἐκ τοῦ οἴκου του εἰσὶν
ὅλ' οἱ ἐπαῖται.

ΝΑΘΑΝ

Τοὺς ἐπαίτας πλὴν μισεῖ.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Τὴν ἐξολόθρευσιν των θέλει, δι' αὐτὴν
ἂν εἰς ἐπαίτην καταντήσῃ καὶ αὐτός.

ΝΑΘΑΝ

Ἐπαινῶ ταῦτα.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Καὶ θενὰ ἐγίνετο

ὀλίγου δεῖν, διότι τὸ ταμεῖόν του
τὸ πρῶτ' πλήρες, πρὶν εἰς μεσουράνημα
φθάσ' ἢ ἡμέρα, εἶναι ἢδ' εἰς ἄμποτιν,
καὶ τὸ ἐσπέρας καὶ κενοῦ κενώτερον.

ΝΑΘΑΝ

Αὐλακες ἴσως τὸ κενοῦσιν, αἵτινες
οὐδὲ πληροῦντ' εὐκόλως οὐδὲ βύονται.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Τὸ εὖρες.

ΝΑΘΑΝ

Τὰ ἡξεύρω.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Εἶναι κάκιστον

νὰ εἶν' οἱ ἡγεμόνες ἐν περιστέραῖς
γῦπες· ἀλλ' ἔτι χειρόν, μεταξὺ γυπῶν
περιστεραὶ νὰ εἶναι.

ΝΑΘΑΝ

"Οχι, ὄχι δά,

Δερβίση!

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Λέγε ὅ,τι θέλεις. *Ακουσον.

Τί θὰ μοὶ δώσης, τὴν παροῦσαν θέσιν μου
νὰ σοὶ παραχωρήσω;

ΝΑΘΑΝ

Τί σοὶ φέρ' ἡ θέσις σου;

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Μικρὰ μοὶ φέρει· ὄχι ὅμως καὶ εἰς σέ.—
διότι ὅταν, ὡς συνήθως, ἄμποτις
ὑπάρχ' εἰς τὸ ταμεῖον, διανοίγεις σὺ
τοὺς ὀχετούς σου, καταβάλλεις, κ' ἔπειτα
ἄπαιτεῖς τόκους ὅσους ἔχεις ὀρεξίν.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ τόκους τόκων τόκου;

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Οὕτως.

ΝΑΘΑΝ

Ἔως οὕ

λυθῇ εἰς τόκον ὅλον τὸ κεφάλαιον.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

*Ἄν τοῦτο δὲν σ' ἐλκύη, τῆς φιλίας μας
ὦ! σχίσον τότε τὸ συμβόλαιον. Πολλὰ
εἶχον ἐλπίζει παρὰ σοῦ.

ΝΑΘΑΝ

Ναί; Τίνα; πῶς;

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Πῶς θενὰ μ' εὐκολύνῃς τὰ τοῦ ἔργου μου,

πῶς ἀνοικτὸν θὰ μ' ἔχῃς τὸ ταμεῖόν σου.
Μορφάζεις;

ΝΑΘΑΝ

Πρῶτον νὰ ἐξηγηθῶμεν. Μὴ
συγχέωμεν. Σὺ, ἔστω, σὺ ὁ Ἀλχαφῆς,
Δερβίσης μ' εἶσαι πάντοτε εὐπρόσδεκτος.
Ἄλλ' ὁ τοῦ Σολιμάνου Ἀλχαφῆς . . . αὐτὸς . . .
ὁ Δεφτερδάρης . . .

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Ἦξευρον πῶς ἀγαθὸς
εἶσαι, ὥς εἶσαι ἐμβριθὴς καὶ φρόνιμος.
Ὑπομονή, καὶ ὅ,τι τώρα διαιρεῖς
εἰς τὸν Χαφῆς, ταχέως θὰ διασταλῇ.
Τὸν κἀνδυν τοῦτον ὁ Σουλτάνος μ' ἔδωκε.
Πρὶν γυμνωθῇ ἡ κρόκη, πρὶν παραλυθῇ
εἰς ῥάκος, οἷα τὰ Δερβίσην στέγοντα,
ἐν Ἱεροσολύμοις θενὰ κρέμαται
εἰς ἥλον, καὶ γυμνόπους, κοῦφος, τὴν θερμὴν
τοῦ Γάγγου ἄμμον θὰ πατῶ, ἐπόμενος
τοῖς ἐρημοπλανέσι διδασκάλοις μου . . .

ΝΑΘΑΝ

Τοιοῦτος εἶσαι.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Καὶ πεττεύων μετ' αὐτῶν.

ΝΑΘΑΝ

Ἡ μόνη ἡδονή σου.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Τί μὲ εἴλχυσεν
ἡξέυρεις; Τὸ νὰ παύσω τοῦ νὰ ἐπαιτῶ;
τὸ παρ' ἐπαίταις νὰ κομπάζω πλούσιος;

ἢ πλούσιον ἐπαίτην, νὰ θαυματοουργῶ,
εἰς πτωχὸν αἰφνης μετατρέπων πλούσιον;

ΝΑΘΑΝ

ὦ! ὄχι τοῦτο.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Κάτι τὶ χειρότερον,
ἀλλ' ὑπὲρ πάντα λόγον κολακεύσαν με·
ἡ πλάνη τοῦ Σουλτάνου ἡ φιλάνθρωπος.

ΝΑΘΑΝ

Τίς αὕτη;

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Ὁ ἐπαίτης μόνος, ὡς φρονεῖ,
γνωρίζει οἱ ἐπαῖται πῶς αἰσθάνονται,
πῶς φίλ' ἡ δόσις εἰς ἐπαίτας δίδεται.
«Σοῦ, μ' εἶπεν, ἦτον ὁ προκάτοχος ψυχρὸς,
τραχὺς, ἀγροίκως δίδων ὅ,τι ἔδιδε,
ζητῶν βιαίως περὶ τοῦ λαμβάνοντος
νὰ ἐρευνήσῃ· μὴ εὐχαριστούμενος
νὰ τὸν ἡξέυρη ἐνδεῆ, ἀλλ' ἀπαιτῶν
τὸν λόγον νὰ γνωρίξῃ τῆς ἐνδείας του,
ἵνα τὸ δῶρον φειδωλῶς τῷ προσμετρῇ.
Οὐχὶ τοιοῦτος ὁ Χαφής, νὰ παριστᾷ
τόσον ἀσπλάχνως εὐσπλαγχνὸν τὸν Σαλαδίν.
Σωλὴν δὲν εἶναι βεβυσμένος ὁ Χαφής,
ἥσυχον ὕδωρ, διαυγὲς δεχόμενος,
ἐκχέων δὲ κοχλάζον καὶ θολὸν αὐτό.
Ὡς ἐγώ, οὕτω σκέπτεσαι καὶ σὺ, Χαφής.»
Γλυκᾶ τοιαῦτα μ' ἔφαλλεν ὁ παλευτής,
ὥς ποῦ ὁ κέπρος συνελήφθη. Βλάξ ἐγώ!
Βλακίστατος!

ΝΑΘΑΝ

Δερβίση, μὴ ἐξάπτησαι.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Αἶ, τί; Βλακία μὴ δὲν εἶναι, χίλιοι
καὶ μυριάδες νὰ καταπιέζωσι,
στρεβλῶσι, τυραννῶσι, βασανίζωσι,
καὶ εἷς νὰ εἶναι πρὸς τινὰς φιλόνητος;
ἢ βλάξ δὲν εἶναι ὁ τὴν ἀγαθότητα
τοῦ πανυψίστου ἀξιῶν νὰ μιμηθῇ,
τοῦ εἰς χρηστοὺς καὶ φαύλους, εἰς τὴν ἔρημον
καὶ τὸν λειμῶνα δι' αἰθρίας καὶ βροχῆς
εὐεργεσίας σπένδοντος, μὴ ἔχων δὲ
πάντοτε πλήρεις χεῖρας ὡς ὁ ὕψιστος;
Βλακί' αὐτὸ δὲν εἶναι;

ΝΑΘΑΝ

Σίγησον. Ἄρκεϊ.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Τὴν ἐδικήν μου ἄφες ἔτι νὰ σ' εἰπῶ
βλακίαν· ἢ νομίζεις πῶς δὲν εἶναι βλάξ
ὁ ἀνιχνεύων εἴτ' ὑπάρχει ἀγαθὸν
ἐν ταύταις ταῖς βλακίαις, καὶ, τοῦ ἀγαθοῦ
ἐνεκα τούτου, τῆς βλακίας μετασχὼν;
Ἦ ὅχι;

ΝΑΘΑΝ

Σπεῦσον, σὲ προτρέπω Ἀλ-Χαφῆ,
νὰ ἐπιστρέψῃς εἰς τὰς ἐρημίας σου.
Φοβοῦμαι ὅτι μεταξὺ ἀνθρώπων ὦν,
θὰ λησμονήσῃς πῶς νὰ εἶσαι ἄνθρωπος.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Ὅρθον· φοβοῦμαι καὶ ἐγὼ τὸ ἴδιον.
Ἔχε ὑγείαν.

ΝΑΘΑΝ

Μὴ βιάζεσαι· Χαφὴ,
 πρόσμεινε. Μήπως θενὰ φύγ' ἡ ἔρημος;
 πρόσμεινε. Ποῦ ἀκούει; — Ἄλ-Χαφὴ, ἐδῶ!
 Ἄπῃλθεν, ἴσως περὶ τοῦ Ναίτου τι
 ἤξεύρει. Ἰσως τὸν γνωρίζει.

ΣΚΗΝΗ Δ'.

ΔΑΪΑ, εἰσέρχεται ἐν σπουδῇ. ΝΑΘΑΝ.

ΔΑΪΑ

ὦ Ναθάν

Ναθάν!

ΝΑΘΑΝ

Τί εἶναι;

ΔΑΪΑ

Πάλιν, πάλιν φαίνεται.

ΝΑΘΑΝ

Ποῖος;

ΔΑΪΑ

Ἐκεῖνος.

ΝΑΘΑΝ

Αἶ! Ἐκεῖνος; Πότε δὲ

δὲν φαίνεται ἐκεῖνος; Διὰ σᾶς, ὦ! ναί,
 εἰς μόνος εἶν' ἐκεῖνος. Πλὴν δὲν ἔπρεπεν,
 οὐδὲ ἀκόμῃ καὶ ἂν ἦτον ἄγγελος.

ΔΑΪΑ

Ὑπὸ τῶν δένδρων τὴν σκιὰν περιπατεῖ,
 φοίνικας κόπτων...

ΝΑΘΑΝ

Καὶ γευόμενος αὐτῶν,
ὡς πᾶς Ναΐτης.

ΔΑΪΑ

Πῶς μὲ βασανίζετε !

Διὰ τῶν θάμνων ὁ ποθὼν τῆς ὀφθαλμὸς
τὸν εἶδεν ἤδη καὶ τὸν παρακολουθεῖ,
καὶ μ' ἐπεμψεν ἐνταῦθα, ἱκετεύουσα
νὰ τὸν ἰδῇτε, νὰ τὸν προσλαλήσητε.
Σπεῦσον. Ἐκείνη θὰ σᾶς νεύῃ ἄνωθεν
πρὸς ποῦ ἐστράφη, ἂν ἀπομακρύνηται.
Σπεύσατε.

ΝΑΘΑΝ

Ἄμα τῆς καμήλου καταβάς !
Ἀρμόζει τοῦτο; Σπεῦσον σὺ νὰ τῷ εἰπῇς
πῶς ἦλθα. Ὅταν ἔλειπον, ἀπέφευγεν
ὁ χρηστὸς οὗτος τὴν φλιάν τοῦ οἴκου μου·
ἀλλ' ὅτε προσκαλῆται ὑπὸ τοῦ πατρὸς,
προθύμως θέλει ἔλθει. Σπεῦσον, κάλεσον,
θερμῶς προσκάλεσόν τον.

ΔΑΪΑ

Δὲν σᾶς ἔρχεται.
Εἰς μάτην. Λέγω... λέγω πῶς δὲν ἔρχεται
εἰς Ἰουδαίου.

ΝΑΘΑΝ

Σπεῦσον, κράτησον αὐτόν.
Νὰ διαφύγῃ μὴ ἀφῇς τὸ βλέμμα σου.
Ὑπαγ'. Εὐθὺς κατόπιν ἔρχομαι κ' ἐγώ.

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ

Ἄλσος φοινίκων

ὅς' οὕς περιπατεῖ ὁ **ΝΑΪΤΗΣ**. Ἐξ **ΜΟΝΑΧΟΣ** τὸν παρακολουθεῖ
πλαγίως, ὡς θέλων νὰ τὸν προσομιλήσῃ.

ΝΑΪΤΗΣ

Αὐτὸς χωρὶς αἰτίας δὲν μ' ἀκολουθεῖ.
Πῶς προσηλοῖ τὸ βλέμμα εἰς τὰς χεῖράς μου!
Ἀδελφε, ... ἴσως πρέπει, πάτερ, νὰ εἰπῶ;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἀδελφε, μόνον. Ἀδελφὸς καὶ δόκιμος,
εἰς τὰς διαταγὰς σας.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἀδελφέ μου, ἂν κ' ἐγὼ
τίποτε εἶχον... Τίποτε, μὰ τὸν Θεόν.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Εὐγνώμων πάνυ, καὶ χιλιοπλάσια
ἄς σ' ἀποδώσῃ ὁ Θεὸς ἃ ἤθελες
νὰ δώσης. Ὅχ' ἡ δόσις, ἡ προαίρεσις
χαρακτηρίζει τὸν δοτῆρα. Ἄλλως τε
δι' ἐλεημοσύνην δὲν ἐστάλην.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄ! Λοιπὸν
ἐστάλης; ...

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἐξ ἐκείνης τῆς μονῆς.

ΝΑΪΤΗΣ

Εἰς ἣν
πλανήτου δεῖπνον νὰ ζητήσω ἤθελον.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Αἱ θέσεις πᾶσαι ἤδη κατελήφθησαν
εἰς τὰς τραπέζας· ὅμως ἀκολούθει με.

ΝΑΪΤΗΣ

Πρὸς τί; Ναί, κρέας πρὸ πολλοῦ δὲν ἔφαγον.
Τί βλάπτει; Εἶναι ὠριμοὶ οἱ φοίνικες.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Μὴ, κύριέ μου, καταχρᾶσθε τῷ καρπῷ.
Ὁ πολὺς βλάπτει· εἰς τὸ ἥπαρ ἐμφραξίν
φέρει· τὸ αἷμα κάμνει μελαγχολικόν.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄλλ' ἡ μελαγχολία ἂν μ' εὐχαριστῇ;
Πλὴν δὲν ἐστάλης δι' αὐτὴν τὴν συνταγὴν
βεβαίως.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ὅχι. Μ' ἔστειλαν περὶ ὑμῶν
νὰ μάθω, νὰ ψαρεύσω...

ΝΑΪΤΗΣ

Κ' εἰς ἐμὲ αὐτὸν
τὸ λέγεις;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ναί. Τί βλάπτει;

ΝΑΪΤΗΣ

(Τετραπέραστος
ὁ ἀδελφός). Καὶ ἄλλους ἔχει ἡ μονὴ
ὥς σέ;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Δὲν τὸ ἠξεύρω· Φίλε κύριε,
νὰ ὑπακούω χρεωστῶ.

ΝΑΪΤΗΣ

Κ' εἶσαι ἕτοιμος
υπακούης, μὴ πολλὰ λεπτολογῶν.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Υπακοή θὰ ᾔτον ἄλλως, κύριε;

ΝΑΪΤΗΣ

(Πῶς ὀρθῶς κρίνουσ' οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι!)
Δὲν θέλεις ἴσως νὰ μ' εἰπῇς τίς ὁ ζητῶν
περὶ ἐμοῦ νὰ μάθῃ; Πῶς δὲν εἶσαι σὺ
σχεδὸν ὁμνύω.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Εἰς ἐμὲ θὰ ἤρμοζε;
ἢ θὰ μ' ὠφέλει;

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄλλὰ τίνα ὠφελεῖ;
εἰς τίν' ἀρμόζει αὐτ' ἡ περιέργεια;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Τὸν Πατριάρχην, ὡς πιστεύω. Μ' ἔπεμψεν
αὐτός.

ΝΑΪΤΗΣ

Ὁ Πατριάρχης; Ἐρυθρὸς σταυρὸς
ἐπὶ λευκοῦ μανδύου ἄρα τί δηλοῖ
δὲν τὸ γνωρίζει;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Τὸ γνωρίζω πλὴν ἐγώ.

ΝΑΪΤΗΣ

Λοιπὸν ναίτης εἶμαι, καὶ αἰχμάλωτος.
εἰς τὸ Τεβνὶν, προσθέτω, αἰχμαλωτισθεῖς,
ἔτ' ἐκπνεούσης τῆς ἀνακωχῆς, ἡμεῖς
ἠθέλομεν τὴν πόλιν νὰ πορθήσωμεν,

πρὶν ἔτ' εἰς τὴν Σιδῶνα ἐπιπέσωμεν.
 Προσθέτω· συνελήφθην εἰκοστὸς ἐγώ,
 ὑπὸ τοῦ Σαλαδίνου μόνος ἀφειθείς.
 Ἴδού ὁ Πατριάρχης τί χρειάζεται
 νὰ μάθῃ, κ' ἴσως πλέον ὢν χρειάζεται.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἄλλ' ἴσως ὄχι ὢν ἡξεύρει. Διὰ τί
 σὰς μόνον ν' ἀπολύσῃ, θεὰ ἤθελε
 νὰ μάθῃ.

ΝΑΪΘΗΣ

Μήπως τὸ ἡξεύρω; Τὸν γυμνὸν
 τράχηλον κλίνων, ἐπὶ τοῦ μανδύου μου
 ἐγονυπέτουν, περιμένων τὴν πληγὴν,
 ὅτε ἰδὼν με ὁ Σουλτάνος ἀτενῶς,
 ἀνασκιρτᾷ καὶ νεύει· μ' ἀνεγείρουσι,
 μὲ λύουσι· καὶ ὅτε τὸν εὐχαριστῶ,
 δακρύοντα τὸν βλέπω. Σιωπῶ, κ' ἐγώ.
 Ἀναχωρεῖ καὶ μένω. Πῶς συνέχονται
 αὐτὰ, ὁ πατριάρχης ὅπως δύναται
 ἄς τὸ νοήσῃ.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Συμπεραίνει ἐξ αὐτῶν
 διὰ μεγάλα, ναὶ μεγάλα πράγματα
 πῶς ὁ Θεὸς σὰς σώζει.

ΝΑΪΘΗΣ

Ναὶ, μεγάλα, ναί.
 Νὰ σώσω Ἰουδαίαν, ἀπὸ τοῦ πυρὸς,
 τοὺς ὁδοιπόρους εἰς Σινᾶ νὰ ξεναγῶ,
 καὶ ἄλλα τούτοις ὅμοια.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Θὰ ἔλθωσι

καὶ τ' ἄλλα. Καὶτι ἔμως εἶναι καὶ αὐτά.
Ὁ Πατριάρχης δ' ἴσως νὰ ἡτοίμασε
καὶ σπουδαιότερόν τι ἄλλο δι' ὑμᾶς.

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί, ἀδελφε; Φρονεῖτε; Δὲν σ' ὑπέδειξε
τίποτε ἴσως;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Μάλιστα. Ἐπιθυμεῖ

νὰ ἐμβαθύνω πρῶτον, ἂν ὁ κύριος
ὁ ἀνθρωπὸς μας εἶναι.

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί; Ἐμβάθυνον.

(Πῶς ἐμβαθύνει οὗτος νὰ ἰδῶ!) Λοιπόν;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἀπλούστερον θὰ εἶναι, εἰς τὸν κύριον
τοῦ Πατριάρχου τίς ὁ πόθος νὰ εἰπῶ
εὐθύς.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄς εἶναι.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἐπεθύμει δι' ὑμῶν

ἐπιστολὴν νὰ πέμψῃ.

ΝΑΪΤΗΣ

Δι' ἐμοῦ; Ἐγὼ

δὲν εἶμαι ταχυδρόμος. Τοῦτο τὸ λαμπρὸν
ὑπάρχει ἔργον, τὸ λαμπρότερον παρὰ
νὰ σώζω Ἰουδαίους;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Φαίνεται, ἐπειδὴ,

ὁ Πατριάρχης λέγει, εἰς τὸ γράμμ' αὐτὸ
 συμφέρον μέγα ἔχουσ' οἱ χριστιανοί.

Τῆς γραφῆς ταύτης τὴν πιστὴν ἐπίδοσιν —

ὁ Πατριάρχης λέγει — ἐν τοῖς οὐρανοῖς
 θεὸν ἀνταμείψῃ θεοῦ στέφανος ποτέ.

Οὐδεὶς δὲ εἶναι τοῦ στεφάνου ὑπὲρ σᾶς —

ὁ Πατριάρχης λέγει — ἀξιώτερος.

ΝΑΙΤΗΣ

Ὑπὲρ ἐμέ;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Οὐδ' ἄλλος εἶναι ὥς ὑμεῖς —

ὁ Πατριάρχης λέγει — ἐπιτήδειος
 νὰ τὸν κερδήσῃ.

ΝΑΙΤΗΣ

Ὡς ἐγώ;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἐλεύθερος

εἶσθε, τὰ πάντα νὰ σκοπῇτε δύνασθε,

γνωρίζετε αἱ πόλεις πῶς ἀμύνονται

— καὶ πῶς πορθοῦνται· ποῦ ἐδραῖος ἢ ποῦ μὴ —

ὁ Πατριάρχης λέγει — ὁ ἀρτιπαγῆς

τοῦ Σαλαδίνου τοῖχος, ὁ περίβολος

ὁ δεύτερος, ὁ ἔνδον, σεῖς ἤξεύρετε

νὰ τὸ εἰπῇτε τοῖς προμάχοις τοῦ Χριστοῦ —

ὁ Πατριάρχης λέγει.

ΝΑΙΤΗΣ

Ἄλλ' ἂν ἤξευρον

τί, ἀδελφέ μου, περιέχει κ' ἡ γραφὴ...

ΜΟΝΑΧΟΣ

Αὐτό... δὲν τὸ ἡξεύρω οὐδ' ἐγὼ καλῶς.

«Τῷ Βασιλεῖ Φιλίππῳ» ἐπιγράφεται.

Ὁ Πατριάρχης — .. Ἀληθῶς ἐκπλήττομα

— πᾶς ἅγιος τοιοῦτος, ζῶν ἐν οὐρανῷ,
συγκαταβαίνει νὰ γνωρίζῃ ἀκριβῶς
καὶ τὰ τῆς γῆς. Μεγάλως θὰ τὸν ἐνοχλῇ.

ΝΑΪΤΗΣ

Λοιπόν; Ὁ Πατριάρχης; —

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἀκριβέστατα

καὶ θετικῶς ἡξεύρει πόθεν, ποῦ καὶ πῶς
καὶ μετὰ πόσον, ἂν καὶ πάλιν πόλεμος
ἐπέλθῃ, ὁ Σουλτάνος θέλει κινηθῇ.

ΝΑΪΤΗΣ

ὦ! τὰ ἡξεύρει;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Μάλιστα, κ' εἰ δυνατόν

νὰ τ' ἀναγγείλῃ θέλει εἰς τὸν Φιλίππον,
ἵνα σταθμίσῃ ἐμβριθῶς ὁ Βασιλεὺς
ἂν τόσον εἶναι φοβερός ὁ κίνδυνος,
ὥστε ν' ἀνανεώσῃ τὴν ἀνακωχὴν
ἣν ἔχει λύσει τὸ ἀνδρεῖον τάγμα σας.

ΝΑΪΤΗΣ

Τί Πατριάρχης! Ἄ λοιπόν ὁ βέλτιστος,
ὁ ἥρωας δὲν μὲ θέλει ταχυδρόμον του
κοινόν, μὲ θέλει ἄλλο τι, — κατὰσκοπον.
Ἀδελφε, σπεῦτον πρὸς τὸν Πατριάρχην σου
κ' εἰπέ τῷ, ὅσον καὶ ἂν ἐνεβάθυνες,
κατάλληλον δὲν μ' εὔρες. — Εἴμ' αἰχμάλω

ἀκόμη τοῦ Ναΐτου τὸ ἐπάγγελμα
εἶν' αἱ πληγαὶ, δὲν εἶναι ἡ κατάδοσις.
Αὐτὰ εἰπέ τῷ.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ὅπως τὸ προέβλεπον.
Ἴσως δὲν ἔχει ἄδικον ὁ Κύριος.
Ἐπεταὶ ὅμως τὸ καλῆτερον. Μαθὼν
ὁ Πατριάρχης ποῦ κατὰ τὸν Λίβανον
ἐγείρεται μονήρης καὶ πῶς λέγεται
ὁ πύργος, ὅπου ἀμετρήτους θησαυροὺς
τοῦ Σαλαδίνου ὁ προβλεπτικός πατήρ
σωρεύει, τρέφων καὶ ὀπλιζων τὸν στρατὸν,
ἀνεῦρεν ὅτι δι' ἑδῶν ἐνίοτε
ἐρήμων μεταβαίνει εἰς τὸ φρούριον
ὁ Σαλαδῖνος, ἀσυνόδευτος σχεδόν. —
Μὲ ἐννοεῖτε;

ΝΑΪΤΗΣ

Παντελῶς.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Τί εὐκολον
τὸν Σαλαδῖνον νὰ συλλάβῃ τις ἐκεῖ,
καὶ νὰ τὸν ξεπαστρεύσῃ! Δὲν σὰς φαίνεται;
Φρίττετε; Ὅμως τρεῖς θεοφοβούμενοι
προσῆλθον Μαρονῖται, κ' ἐπρωτάθησαν,
ἂν τις ἀνδρεῖος ἀρχηγὸς τοῖς εὐρεθῇ,
νὰ δοκιμάσουν.

ΝΑΪΤΗΣ

Κ' ἐξελέξατο ἐμὲ
ὁ Πατριάρχης ὡς ἀνδρεῖον ἀρχηγόν;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Φρονεῖ, πρὸς τοῦτο Φίλιππος ὁ Βασιλεὺς
ἐκ τῆς Πτολεμαίδος ὅτι δύναται
τὴν χεῖρα νὰ ὀρέξῃ.

ΝΑΪΤΗΣ

Εἰς ἐμέ; ἐμέ;
ἐμέ; Δὲν σ' εἶπα, ἀδελφε, δὲν ἤκουσας
τί εἰς τὸν Σαλαδῖνον χρεωστῶ;

ΜΟΝΑΧΟΣ

ὦ! πῶς;

Τὸ ἤκουσα.

ΝΑΪΤΗΣ

Καὶ ὅμως —

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ναί, ἀλλὰ φρονεῖ
ὁ Πατριάρχης, ὅτι τοῦτο μὲν ὀρθόν,
ἀλλ' ὁ Θεὸς, ... τὸ Τάγμα ...

ΝΑΪΤΗΣ

Τί ἀλλάσσουν;

Δὲν μ' ἐπιβάλλουν ἔγκλημα.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Δὲν εἶναι πλήν
τὸ παρ' ἀνθρώποις ἔγκλημα — φρονεῖ
ὁ Πατριάρχης — ἔγκλημα παρὰ Θεῷ.

ΝΑΪΤΗΣ

Εἰς τὸν Σουλτάνον νὰ ὀφείλω τὴν ζωὴν
καὶ νὰ τὸν θανατώσω!

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἄπαγε! Ἀλλὰ —
φρονεῖ ὁ Πατριάρχης — μένει πάντοτε

ὁ Σαλαδῖνος τῶν χριστιανῶν ἐχθρὸς,
οὐδ' ἔχει λόγον νὰ καλῇται φίλος σας.

ΝΑΪΤΗΣ

Φίλος; πρὸς δὲν δὲν θέλω φαῦλος νὰ φανῶ,
φαῦλος ἀγνώμων;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἀληθῶς! Ἀλλὰ — φρονεῖ

ὁ Πατριάρχης — ὅτι δὲν ὀρεῖται τις
εὐγνωμοσύνην πρὸ ἀνθρώπων καὶ θεοῦ,
ἐὰν ἡ χάρις δι' αὐτὸν δὲν ἔγινε.

Ὅθεν, καθ' ὅσον διαδίδεται — φρονεῖ
ὁ Πατριάρχης, — ὅτι σὰς ἀπέλυσεν
ὁ Σαλαδῖνος, ἐπειδὴ πως ὅμοιος
πρὸς ἓνα ἀδελφόν του τῷ ἐφάνητε . . .

ΝΑΪΤΗΣ

Καὶ τοῦτ' ὁ Πατριάρχης τὸ ἠξεύρει, πλὴν . . .

ὦ! Ἐὰν ἦτον ἀληθές! ὦ Σαλαδῖν! —

Ἡ φύσις χαρακτῆρας ἐνεκόλαψε
τοῦ ἀδελφοῦ σου εἰς τὴν ἔξω μου μορφήν
χωρὶς κ' εἰς τὴν ψυχὴν μου νὰ χαράξῃ τι;
Ἐὰν δ' ἐχάραξέ τι, θὰ ἐξήλειπον
αὐτὸ, εἰς Πατριάρχην χαριζόμενος;
Δὲν ψεύδεται, ὦ φύσις, οὕτως. Ὁ Θεὸς
δὲν ἀντιφάσκει οὕτως εἰς τὴν πλάσιν του. —
—Φύγε, μὴ κίνει τὴν χολὴν μου. Ὑπαγε!

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ὑπάγω χαίρων, ὥς δὲν ἔχαιρον ἐλλῶν.
Συγγνώμην, Κύριέ μου. Οἱ ἐν ταῖς μοναῖς
τοῖς ἀνωτέροις πρέπει νὰ πειθώμεθα.

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'.

ΝΑΪΤΗΣ, ΔΑΪΑ, ἥτις ἀπὸ τινος παρεστῆκει μακρόθεν τὸν Ναίτην,
καὶ ἔδη προσέρχεται.

ΔΑΪΑ

(Ὁ Μοναχὸς, ὡς βλέπω, εἰς διάθεσιν
καλὴν δὲν τὸν ἀφῆκε. Τί νὰ κάμωμεν;
Νὰ πλησιάσω πρέπει.)

ΝΑΪΤΗΣ

(Ἀξιόλογα!

Ἡ παροιμία ἀληθεύει πῶς γυνή
καὶ μοναχὸς οἱ δύο εἰσὶν ὄνυχες
τοῦ διαβόλου. Ἐξ ἐκείνου εἰς αὐτὴν
μὲ ρίπτει.)

ΔΑΪΑ

Πῶς! Τί βλέπω! Σεῖς, ὦ εὐγενῇ
ἱππέτα! Δόξα τῷ Θεῷ! Ναί, δόξα τῷ!
Ποῦ ἦσθε πρὸ τοσοῦτου χρόνου; Ἀσθενὴς
δὲν ἦσθε;

ΝΑΪΤΗΣ

*Οχι.

ΔΑΪΑ

Ὑγιαίνων λοιπόν;

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί.

ΔΑΪΑ

Ἀνησυχίας εἶχομεν καὶ διὰ σᾶς.

ΝΑΪΤΗΣ

*Ὀντως;

ΔΑΪΑ

Βεβαίως θὰ ἐλείπετε.

ΝΑΪΤΗΣ

Σωστόν.

ΔΑΪΑ

Κ' ἤλθατε πάλιν σήμερον ὀπίσω.

ΝΑΪΤΗΣ

Χθές.

ΔΑΪΑ

Σήμερον ἦλθε καὶ τῆς 'Ρέχας ὁ πατήρ.
'Ἡμπορεῖ τώρα νὰ ἐλπίζ' ἡ 'Ρέχα;

ΝΑΪΤΗΣ

Τί;

ΔΑΪΑ

"Ο,τι τοσάκις παρεκάλεσε. Θερμῶς
θὰ προσκληθῇτε τώρα ὑπὸ τοῦ πατρὸς
αὐτῆς. Ἐκ Βαβυλῶνος ἦλθεν, εἴκοσι
καμήλους ἄγων. Τὰ φορτία σύγκεινται
ἐξ ὑφασμάτων, ἀρωμάτων εὐγενῶν,
τιμαλφῶν λίθων, ἐκ Συρίας, ἐκ Περσῶν,
ἀκόμη κ' ἐκ τῆς Κίνας κ' ἐκ τῆς Ἰνδικῆς.

ΝΑΪΤΗΣ

Δὲν ἀγοράζω τίποτε.

ΔΑΪΑ

Τὸν σέβεται

ὡς ἡγεμόνα ὁ λαὸς του. Πλὴν σοφὸν
ἀντὶ πλουσίου πῶς τὸν λέγει, ἄπορον
μεὶ φαίνεται.

ΝΑΪΤΗΣ

Σημαίνει ἴσως τὸ αὐτὸ

εἰς τὸν λαόν του τὸ σοφὸς καὶ πλούσιος.

ΔΑΪΑ

Ἐπρεπε μᾶλλον νὰ τὸν λέγουν ἀγαθόν.
Τὴν ἀγαθότητά του δὲν φαντάζεσθε.
Ὡς ἔμαθεν, ἡ Ῥέχα τί σᾶς χρεωστεῖ,
τί εἰς ἐκείνην τὴν στιγμὴν δὲν ἔπραττεν
ὕπὲρ ὑμῶν! τί εἶχε νὰ σᾶς δώσῃ!

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄ!

ΔΑΪΑ

Ἄλλ' ἔλθετε καὶ μόνος νὰ ἰδῇτε.

ΝΑΪΤΗΣ

Τί;

Πόσον ταχέως ἡ στιγμή παρέρχεται!

ΔΑΪΑ

Ἐὰν δὲν ἦτον ὅσον λέγω ἀγαθὸς,
τοσοῦτον χρόνον μετ' αὐτοῦ θὰ ἔμενον;
Μὴ δὲν ἤξεύρω πόσον ὡς χριστιανὴ
ἀξίζω; Μήπως μ' ἐναννούρισε κἀνείς
πῶς εἰς τὴν Παλαιστίνην μὲ τὸν ἄνδρα μου
θενὰ ἡρχόμεν, μόνον πρὸς σκοπὸν, τροφὸς
νὰ γίνω Ἰουδαίας; Ἦτον εὐγενὴς
ὁ σύζυγός μου ὑπηρέτης τοῦ στρατοῦ
τοῦ Βασιλέως Φρειδερίκου...

ΝΑΪΤΗΣ

Ἐλβετὸς

τὸ γένος· εἶχε τὴν τιμὴν τοῦ νὰ πνιγῇ
εἰς τοῦ ἰδίου ποταμοῦ τὰ ὕδατα
εἰς ᾗ ἐπνίγη κ' ἡ Μεγαλειότης του.
Γυνή, ποσάκις θὰ μοὶ τὸ διηγηθῇς;
Τί μ' ἐκολλήθης;

ΔΑΪΑ

Σ' ἐκολλήθην! ὦ Θεέ!

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί, μ' ἐκολλήθης. Νὰ σὰς βλέπω τοῦ λοιποῦ,
 νὰ σὰς ἀκούω, ἄς μοι λείπη. Πάντοτε,
 πάλιν καὶ πάλιν, παῦσαι, μὴ μ' ἐνθύμιζε
 πράξιν εἰς ἣν ὠρμήθην ἄνευ σκίψεως,
 καὶ ἥτις ἔτι ὄνειρον μοι φαίνεται.
 Δὲν λέγω ὅτι μετενόησα· ἀλλὰ —
 πρόσσεξον — ὅταν ἄλλοτέ τι ὅμοιον
 συμβῇ, σεῖς τότε θενὰ πταίητε, ἐὰν
 τότεον ταχέως εἰς τὸ μέσον δὲν ῥιφθῶ,
 πρὶν ἐξετάσω. Ἄς καὶ ὅστις καὶ.

ΔΑΪΑ

Θεὲ βοήθει!

ΝΑΪΤΗΣ

Κάμετέ μοι τοῦ λοιποῦ
 τὴν χάριν νὰ σὰς εἶμαι ὅλως ἄγνωστος.
 Καὶ ὁ πατήρ ἃς μ' ἔχη, σὰς παρακαλῶ,
 παρητημένον. Ἰουδαῖος πάντοτε
 εἶν' Ἰουδαῖος. Χονδροσουηθὸς ἐγώ,
 οὐδ' ὥς σκιάν τῆς κόρης διετήρησα
 τὴν μνήμην, πῶς τὴν εἶχον ἂν ὑποτεθῇ.

ΔΑΪΑ

Τὴν ἐδικήν σας πλὴν αὐτὴ διατηρεῖ.

ΝΑΪΤΗΣ

Καὶ τέλος, τέλος;...

ΔΑΪΑ

Τίς ἠξεύρει; Πάντοτε
 οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶναι ὅ,τι φαίνονται.

ΝΑΪΤΗΣ

Καλήτεροι σπανίως. (Στρέφεται ν' ἀνχωρήσῃ). /—

ΔΑΪΑ

Περιμείνατε.

Τίς εἶν' ἡ βία;

ΝΑΪΤΗΣ

Γύναι, μὴ τοὺς φοίνικας
τοὺς προσφιλεῖς μου μοὶ τοὺς κάμης μισητούς.

ΔΑΪΑ

Φύγε, τῆς Γερμανίας ἀρκουδάνθρωπε !

Τὰ ἔχνη τοῦ θηρίου ἄς μὴ χάσωμεν.

(τὸν ἀκολουθεῖ μακρόθεν).

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΣΚΗΝΗ Α΄.

Παλάτιον τοῦ Σουλτάνου.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ καὶ ΣΙΤΤΑ (παιζοῦσι ζατρίκιον).

ΣΙΤΤΑ

Πῶς παίζεις, Σαλαδῖνε; Ποῦ εὐρίσκεσαι;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ὅχι καλῶς; Πῶς ὅχι;

ΣΙΤΤΑ

Ἴσως δι' ἐμέ,

καὶ μόλις. Παίξε ἄλλο.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Διατί;

ΣΙΤΤΑ

Γυμνόν

τὸν ἱππὸν σου ἀφήνεις.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἄ! ὀρθόν. Ἴδού.

ΣΙΤΤΑ

Ὁ Πύργος ἔμω;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Καλῶς λέγεις. Σὰχ λοιπόν.

ΣΙΤΤΑ

Καὶ τί κερδίζεις; Πρεχωρῶ, καὶ ἔμεινες
ὥς καὶ πρὶν ἦσουν.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Βλέπω ὅτι τὰ στενά
 νὰ διαφύγω ἀποινὴ δὲν ἤμπορῶ.
 Ἔστω· τὸν ἔππον λάβε.

ΣΙΤΤΑ

Ὅχι. Ἄς σταθῇ.
 Παρέρχομαι.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Δὲν εἶναι τοῦτο δῶρόν σου.
 Τὸν ἔππον δίδεις, νὰ προφυλαχθῇς ἐκεῖ.

ΣΙΤΤΑ

Ἴσως.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Μὴ κάμνης ὁμῶς ὑπολογισμοὺς
 χωρὶς τοῦ ξενοδόχου. Τὸ προέβλεpes
 αὐτό;

ΣΙΤΤΑ

Βεβαίως ὄχι. Πῶς νὰ προῖδῶ
 πῶς ἡ Βασίλισσά σου τόσον σ' ἐνοχλεῖ;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Πῶς; Ἡ βασίλισσά μου;

ΣΙΤΤΑ

Βλέπω, σήμερον
 ἄσπρον, πλὴν τῶν γιλιῶν δηναρίων μου
 πῶς δὲν θὰ ἔχω.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Πῶς αὐτό;

ΣΙΤΤΑ

Τὸ ἐρωτᾷς;
 Διότι βλέπω καὶ καλὰ κ' ἐπίτηδες

νὰ ^{γίγν} κληθῆς πῶς θέλεις. Τὸ συμφέρον μοι
δὲν εἶναι τοῦτο. Πλὴν πῶς διασκέδασιν
παιγνίδιον τοιοῦτο προξενεῖ μικράν,
πότ' ἔχω κέρδη περισσότερ' ἀπὸ σοῦ
παρ' ὅταν χάνω; Πρὸς παρηγερίαν μου
πῶς ἔχω χάσει, διπλασίαν πάντοτε
δὲν μοι χαρίζεις τὴν ζημίαν μου;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Λοιπὸν,

ὅσακις χάνεις τὸ ἐπιτηδεύεσαι
ἀπὸ σκοποῦ, φιλτάτη αὐταδέλφη μου;

ΣΙΤΤΑ

Ἴσως ἡ τόση μεγαλοδωρία σου
ἔγιν' αἰτία, φίλτατε αὐτάδελφε,
καλῆτερον νὰ παίζω πῶς δὲν ἔμαθον.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Λοιπὸν δὲν παίζεις; Δὲν θὰ τελειώσωμεν;

ΣΙΤΤΑ

Νὰ τελειώσω θέλεις; Ἰδοῦ. Σ ἄ χ καὶ Σ ἄ χ.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἄ! ναί, τῷ ὄντι. Δὲν τὸ εἶδα. Σ ἄ χ διπλοῦν
κατὰ τῆς Β α σ ι λ ί σ σ η ς.

ΣΙΤΤΑ

Ἄφες νὰ ἰδῶ
ἂν νὰ τὸ ἀποφύγῃς δὲν ἐδύνασο.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

ὦ! ὄχι, ὄχι. Λάβε τὴν βασιλίσσαν.
Κακὴν μοι φέρει τύχην ὁ πεσσὸς αὐτός.

ΣΙΤΤΑ

Ὁ πεσσὸς μόνος;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Δὲν μὲ βλάπτει. Λάβε την.
 Ἰδοὺ με πάλιν πανταχοῦ εἰς ἄμυναν.

ΣΙΤΤΑ

Παρά τοῦ ἀδελφοῦ μου ἐδιδάχθην, πῶς
 πρὸς βασιλίσσας εὐγενῶς προσφέρνται.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τὴν λάβης δὲν τὴν λάβης, μοὶ εἶν' ἄχρηστος.

ΣΙΤΤΑ

Τί νὰ τὴν λάβω; Σάχ καὶ Σάχ!

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Κ' ἐπεῖτα;

ΣΙΤΤΑ

Σάχ,

Σάχ, Σάχ!

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

καὶ Ρούχ!

ΣΙΤΤΑ

Ἀκόμη ὅχι. Κίνησον

τὸν ἱππὸν σου, ἥ ὅ,τι προτιμᾷς,

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Καλόν!

Ἐκέρδησας, σοὶ λέγω, καὶ ὁ Ἀλ-Χαφὴς
 πληθύνει. Ἄς τὸν κράξῃ αὐθωρεὶ κἀνεῖς.
 Σιττά, δὲν εἶχες τόσον ἀδικον. Τὸν νοῦν
 ἐδῶ δὲν εἶχον· οὐδ' ἐπρόσεχον πολὺ.

Τίς πάντοτε μᾶς δίδει λείους τοὺς πσσαῦς,
 τοὺς παριστῶντας κ' ἐνθυμίζοντας οὐδέν;

Μὲ τὸν Ἰμάμην μήπως ἐπαῖξα; Πλὴν τί;

Ὁ γάκων θέλει πρόφατιν. Οἱ ἄμορφοι

πεσσοὶ δὲν εἶν' αἰτία ἔτι ἔχασα,
 ἀλλ' ὁ παχὺς σου ὀφθαλμός, ὃ ἥσυχος,
 κ' ἡ τέχνη σου...

ΣΙΤΤΑ

Καὶ ταῦτα νὰ στομώσωσι!
 τὴν ἀκανθὰν τῆς ἡττῆς ἔχουσι σκοπόν.
 Ἄλλοῦ τὸν νοῦν σου εἶχες μᾶλλον ἢ ἐγώ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Σύ; Καὶ ποῦ ἔχεις σὺ ἄλλοῦ τὸν νοῦν;

ΣΙΤΤΑ

Οὐχί

βεβαίως ἔπου σύ. ὦ! πότε, Σαλαδίν,
 ἐπιμελῶς καὶ πάλιν θεὰ παίζωμεν;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἄς παίζωμεν τοσοῦτον ἐκθυμώτερον.

Ἄ! ἐννοεῖς τὸν νέον πόλεμον! Ἐγὼ
 δὲν εἶμαι ἔστις πρῶτος ἐξεσπάθωσα.

Ἄς γίνη ὅ,τι γίνη! Τὴν ἀνακωχὴν
 θὰ εἶχον παρατείνει, καὶ εἰς τὴν Σιττὰν
 θὰ εἶχον προμηθεύσει σύζυγον καλόν.

Θὰ ἦτον τοῦ Ῥιχάρδου ὁ αὐτάδελφος.

Ἀρκεῖ πῶς εἶναι τοῦ Ῥιχάρδου.

ΣΙΤΤΑ

Πάντοτε

νὰ ἐκθειάζῃς τὸν Ῥιχάρδον σου!

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Κ' ἐάν

ὁ ἀδελφός μας ὁ Μαλέκ τὴν ἀδελφὴν
 εἰδύνατο νὰ λάβῃ τοῦ Ῥιχάρδου, ἅ!
 τί οἶλος θεὰ ἦτον! Ἄ! τῶν ἐπὶ γῆς
 πρωτίστων καὶ ἀρίστων πάντων ἀρίστος!

Δὲν ὀκνῶ, βλέπεις, κ' ἐμαυτὸν νὰ ἐπαινῶ,
νὰ θεωρῶμαι ἄξιος τῶν φίλων μου.
Θὰ ἐγεννῶντο τότε, τότε ἄνθρωποι!

ΣΙΤΤΑ

Γελῶ διὰ τ' ὥραϊον τοῦτο ὄνειρον,
Τί' εἶναι δὲν ἡξεύρεις οἱ Χριστιανῶι,
δὲν θέλεις νὰ τὸ μάθης. Ἐναμβρύνονται
Χριστιανοὶ νὰ εἶναι, ὄχι ἄνθρωποι.
Ἐὰν τοῦ ἰδρυτοῦ των τὰς προλήψεις τι
ἀνθρώπινον ἀρτύη, τὸ ἀσπάζονται
οὐχὶ διότι εἶν' ἀνθρώπινον, ἀλλὰ
διότι οὕτως ὁ Χριστὸς ἐδίδαξεν
ἢ ἐπραξε. Πῶς ἦτον ἀγαθὸς ἀνὴρ,
εὐτύχημά των, κ' ἔχουσι τὴν ἀρετὴν
αὐτοῦ καλῇ τῇ πίστει ν' ἀποδέχονται.
Ἀρετὴν λέγω; Μήπως πρέπ' ἡ ἀρετὴ; —
τὸ ὄνομά του πρέπει νὰ διαδοθῇ,
καὶ νὰ ἐπισκιάσῃ πάντων τῶν χρηστῶν,
ν' ἀπορρόφήσῃ τὰ ὀνόματα. Αὐτοὶ
ὄνομα μόνον, μόνον ὄνομα ζητοῦν.

ΣΙΛΛΑΔΙΝΟΣ

Καὶ διὰ τοῦτο θέλουν οἱ Χριστιανῶι,
νομίζεις, νὰ καλῆσθε σὺ καὶ ὁ Μελέχ
πρὶν ἢ κληθῆτε σύζυγοι, Χριστιανοί;

ΣΙΤΤΑ

Ναί, ὥς ἂν ἦτον μόνον εἰς Χριστιανούς
ὁ ἔρως δεδομένος, δι' οὗ ἔδεσε
τὸν ἄνθρωπον ὁ πλάστης καὶ τὴν ἄνθρωπον.

ΣΙΛΛΑΔΙΝΟΣ

Πιστεύουσιν ἐκεῖνοι ἀθλιότηας

τοσαύτας ἄλλας. Τί κωλύει καὶ αὐτήν;
 Ἄλλ' ἀπατάσαι· ὅχι οἱ Χριστιανοί,
 ἀλλ' οἱ Ναίται πταίουν· ὅχι ὡς Χριστιανοί,
 ἀλλ' ὡς Ναίται. Δι' αὐτοὺς ἀπέτυχε
 τὸ πᾶν. Τὴν Ἀκκην, τοῦ Ριχάρδου πρόκειται
 ἡ ἀδελφὴ νὰ φέρῃ προῖκα τῷ Μαλέχ.
 Αὐτοὶ πλὴν δὲν τὴν δίδουν. Ἰνα σώσωσι
 τῶν ἱπποτῶν τὴν λείαν, ὑποδύονται
 μοναχῶν γλῶσσαν, ἀνοήτων μοναχῶν·
 καὶ μήπως ἐν παρόδῳ κατορθώσωσιν
 ἐπιτυχίαν ἀπροσδόκητόν τινα,
 τὸ τέλος νὰ προσμείνουν τῆς ἀνακωχῆς
 ἤθελον μόλις. Ἄριστα! Ἐμπρός, ἐμπρός,
 ὦ κύριοί μου! Ἄριστα! Μ' εὐχαριστεῖ.
 Καὶ τ' ἄλλα μόνον ἂν ἐχώρουν κατὰ ῥοὴν!

ΣΙΤΤΑ

Λοιπὸν τί ἄλλο σὲ ταραττεῖ; Τί ἐστὶ
 τὸ ἐνώχλουσέν σε τώρα;

ΣΑΛΛΑΣΙΝΟΣ

Ὁ, τι πάντοτε

μ' ἐνώχλει. Ἡμῖν εἰς τὸν Λίβανον, κ' ἐκεῖ
 βεβαρυμένον εἶδον τὸν πατέρα μου
 ἐκ μεριμνῶν.

ΣΙΤΤΑ

Τί λέγεις;

ΣΑΛΛΑΣΙΝΟΣ

Ἀπελπίζεται.

Παντοῦ ἐλλείψεις, πότε ἐδῶ καὶ πότε ἐκεῖ
 παντοῦ προσκρούει.

ΣΙΤΤΑ

Πῶς προσκρούει, λέγεις; Τί
ἐλλείπει;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ὅ,τι θεωρῶ ἀνάξιον
καὶ ν' ἀναφέρω, ἂν τὸ ἔχω περιττὸν,
ἀλλ' ὅταν δὲν τὸ ἔχω ἀπαραίτητον. —
Ὁ Ἄλ-Χαφῆς ποῦ μένει; Δὲν ἐπῆγγε τις
νὰ τὸν καλέσῃ; — Ὁ ἐπάρατος χρυσός! —
Καλὸν ὅτ' ἦλθες, Ἄλ-Χαφῆ.

ΣΚΗΝΗ Β'.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ, ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ, ΣΙΤΤΑ.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Θὰ ἔφθασαν
τὰ χρήματα, πιστεύω, τῆς Αἰγύπτου. Κἂν
πολλὰ ἂν εἶναι!

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἔχεις τινα εἰδησιν;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ἐγώ; Ἐγώ; Διόλου. Μ' ἐκαλέσατε
διὰ παραλαβὴν των, ὡς ὑπέλαβον.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Εἰς τὴν Σιττὰν δὲς χίλια δηνάρια.

(Περιφέρεται συλλογιζόμενος).

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Δὲς ἀντὶ λάβε! Τί ὠραῖον! Ἀληθῶς
τοῦ μηδενὸς ἀκόμῃ ὀλιγώτερον. —

Εἰς τὴν Σιττάν; — καὶ πάλιν τὴν Σιττάν; — Λοιπὸν

ἔχασες παίζων; — Πάλιν παίζων ἔχασες; —
Ἐκεῖ ἀκόμη στέκονται τὰ κόκκαλα.

ΣΙΤΤΑ

Δὲν μοι φθονεῖς τὴν τύχην μου!

ΛΑ-ΧΑΦΗΣ (παρρηρών τὸ παιγνίδιον).

Τί; μήπως τάχα δὲν ἤξεύρεις; — Τί νὰ φθονῶ; ἰδοὺ
ἔτι παίζει ὁ ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ. — Ψπ! Χαφὴν.

ΛΑ-ΧΑΦΗΣ (βλέπων πάντοτε πρὸς τοὺς πασσαύς).

Ἀλλὰ ἰδέτε πρῶτον ἂν τὴν ἔχητε.

ΣΙΤΤΑ

Ἄλ-Χαφὴ, ψτ.

ΛΑ-ΧΑΦΗΣ (πρὸς τὴν Σιττάν).

Τὰ ἄσπρα σεῖς ἐπαιζετε;

Εἶπατε σάχ.

ΣΙΤΤΑ

Ἐλπίζω πῶς δὲν ἤκουσε.

ΛΑ-ΧΑΦΗΣ

Κ' εἶναι νὰ παίξῃ ἡ σειρά σου;

ΣΙΤΤΑ (πλησιάζουσα αὐτόν).

Ἄλλ' εἶπε ὅτι νὰ ἔχω δύναμιν τὰ χρήματα.

ΛΑ-ΧΑΦΗΣ

Ὡς πάντα, θὰ τὰ ἔχῃς.

ΣΙΤΤΑ

Παρεφρόνησας;

ΛΑ-ΧΑΦΗΣ

Πλὴν ροὺχ δὲν εἶναι, Σαλαδὶν, δὲν ἔχασας.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (μόλις ακούων)

Ναί, ναί, σοὶ λέγω. Πλήρωσον, ναί, πλήρωσον.

ΑΛ-ΧΑΦΙΣ

Πλήρωσον λέγει! Μένει ἡ βασιλίσσα
ἀκόμη.

ΑΙΤΙΣ

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (ὁμοίως)

Δὲν σημαίνει. Εἰς τὸν τόπον τῆς
δὲν εἶναι.

ΣΙΤΤΑ

Κάμε τώρα, καὶ πῶς ἡμπορῶ
εἰπὲ νὰ στείλω διὰ τὰ δηνάρια.

ΑΛ-ΧΑΦΙΣ

Ὡς πάντῃτε βεβαίως. (Ἔχων τοὺς ὀρθακλούς ἐπὶ τῶν πετσῶν)

Ἔστω καὶ αὐτὸ,

πῶς δὲν ὑπάρχει πλέον ἡ βασιλίσσα,
καὶ πάλιν ροῦχ δὲν εἶσαι ἔμως.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (πλησιάζει, καὶ ἀντιτίπτει τοὺς πετσούς).

Ὡς πῶς γὰρ εἶμαι ροῦχ.

Τὸ θέλω.

ΑΛ-ΧΑΦΙΣ

Βλέπω· εἶν' ὥς τὸ παιγνίδιον
τὸ κέρδος, ὥς τὸ κέρδος εἶν' ἡ πληρωμὴ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (πρὸς τὴν Σιττάν).

Τί λέγει οὗτος;

ΣΙΤΤΑ (ἐνίσταται, ἀκούει τῶν Ἀλ-Χαφῆ)

Τὸν ἡξεύρεις; ὁ δύσκολος
Αἶ! Θέλει παρακλήσεις. Ἴσως καὶ φθονεῖ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Σὲ νὰ φθονήσῃ; Σὲ, τὴν ἀδελφὴν μου; Τί,
ὦ Ἀλ-Χαφῆ, ἀκούω; Φθονερός;

(παύση) ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Καὶ τίς; Τὸν μυελὸν τῆς μάλλον ἤθελον ἐγώ,
νὰ ἔχω, καὶ νὰ εἶμαι ὡς αὐτὴ καλός.

ΣΙΤΤΑ

Πάντοτε ὁμῶς τακτικῶς ἐπλήρῳσε,
καὶ τώρα θὰ πληρώσῃ. Ἄφες εἰς ἐμέ.
Θὰ στείλω νὰ τὰ λάβω. Ὑπαγε, Χαφὴ.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Τὴν κωμωδίαν ὄχι, περισσότερον
δὲν παίζω. Πρέπει νὰ τὸ μάθῃ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

(παύση) Τίς καὶ τίς;

ΣΙΤΤΑ

Ὁ λόγος σου εἶν' οὗτος, Ἀλ-Χαφὴ; Αὐτὰ
μοὶ ὑπεσχέθης;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Πῶς θὰ φθάσῃ ὡς ἐκεῖ
τοῦ ἡξευρον;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τί τρέχει δὲν θὰ μάθωμεν;

ΣΙΤΤΑ

Φρόνιμος ἔσο, σὲ παρακαλῶ, Χαφὴ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Παράδοξον! Τί ἔχει ἡ Σιττά λοιπόν
θερμῶς τοσοῦτον κα' ἐπισήμῳς νὰ ζητῇ
παρὰ τοῦ ξένου, τοῦ Δερβίσου, καὶ οὐχὶ
παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μάλλον, παρ' ἐμοῦ;

ΣΙΤΤΑ

Δὲν εἶναι πρᾶγμα, ἀδελφέ μου, ἀξίον

τοῦ κόπου. Μὴ τῷ διδῆς τόσῃν προσοχῇν.

Ἐξέυρεις πῶς πολλάκις τὴν ποσότητα
σ' εἶχον κερδήσει, τὴν ἰδίαν πάντοτε.
Χρημάτων, ἀλλ' ἂν μὴ ἔχω πλήν συνέπεσεν
ἀνάγκην, αὐτὲ τὸ ταμεῖον πλησμονὴν,
καὶ τὰ ἀφῆκα οὕτως ἀνεξόφλητα.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ἄν μόνον τοῦτο!

ΣΙΓΓΑ

Καί τιν' ἄλλα ὡς αὐτά.

Εἰς τὸ ταμεῖον ἔμεινε καὶ ὅ,τι σὺ
ἐσχάτως δῶρον μ' εἶχες δώσει. Ἐμείνεν
ὀλίγους μῆνας.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Οὐδὲ τοῦτο δὲν ἀρκεῖ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Πῶς οὐδὲ τοῦτο; Δὲν λαλεῖς λοιπόν;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ἐξ οὗ

τοὺς ἐξ Αἰγύπτου πόρους περιμένομεν,

οὐ μόνον.

ΣΙΓΓΑ (τῷ Σαλαδίνῳ).

Τὸν ἀκούεις;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Οὐδὲν ἔλαθεν

ἀλλὰ

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Φιλτάτῃ κόρῃ! — Καὶ κατέβαλεν.

Οὐχί;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ ὦτ' ἴμ' ὑποπὸς τοῦ
 Σὺ διεπύρρει πᾶσαν τὴν αὐλήν,
 καὶ τὴν δαπάνην ὠκονόμει πᾶσάν σου.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ
 Ἦ ἀδελφὴ μου εἶν' αὐτὴ! (τὴν ἐπαγαλίσσας)
 ΣΙΤΤΑ

Καὶ τίς
 διὰ νὰ πράττω τοῦτο μὲ κατέστησε;
 τόσον πλουσίαν; Οὐχὶ σὺ, ὦ ἀδελφέ;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ
 Ὡς θὰ τὴν καταστήσῃ πάλιν πᾶμπτωχον
 μετ' οὐ πολὺ, ὥς εἶναι καὶ ὁ ἴδιος.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ
 Πτωχὸς ὁ ἀδελφός της; Εἴμ' ἐγὼ πτωχός;
 Καὶ πότε εἶχον πλεόν, πότε ἔλαττον;
 Ἐν ξίφος, ἓνα ἵππον καὶ ἓν ἔνδυμα
 κ' ἔνα Θεόν· τί ἄλλο μοὶ χρειάζεται;
 Καὶ ταῦτα πότε νὰ μοὶ λείψουν ἡμποροῦν;
 Ἀλλὰ νὰ σ' ἐπιπλήξω πρέπει, Ἀλ-Χαφὴ.

ΣΙΤΤΑ
 Μὴ ἐπιπλήττης. Εἴθε μ' ἦτον δυνατὸν
 καὶ τὸν πατέρα ν' ἀπαλλάξω μεριμνῶν!

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ
 Φεῦ! τὴν χαρὰν μου ἐσθέσας διὰ μιᾶς.
 Οὐδὲν μοὶ λείπει δι' ἐμέ· ἀλλ' εἰς αὐτὸν
 λείπουνσι πλεῖστα, κ' εἰς ἡμᾶς ὑπὲρ αὐτοῦ.
 Εἰπέτε, τί νὰ πράξω; Θεὸν ἀργήσωσι
 τὰ ἐξ Αἰγύπτου ἰσως. Διατί, Θεὸς
 γινώσκει. Ἐκεῖ εἶναι ἥσυχον τὸ πᾶν.
 Νὰ περικύψω ἐξ ὁδοῦ, νὰ στερηθῶ,

εἰμ' ἑτοιμος, εἰς ὅλα ἑτοιμος, εἰάν τις ἐπ' ἐμὲ καὶ μόνον ταῦτ' ἀπέβλεπον, κ' ἐγὼ μὴ νὰ ὑποφέρω μόνον εἶχον ἐξ αὐτῶν. Πλὴν τί νὰ κάμω; Ἴππον, ξίφος, ἐνδυμα πρέπει νὰ ἔχω. Ν' ἀποκόψω τίποτε ἐκ τοῦ Θεοῦ μου δὲν μοι εἶναι δυνατόν. Ἐκεῖνος ἄλλως τί ζητεῖ; Ὀλίγιστα. Τὴν μόνην μου καρδίαν. — Ἐκτιζον Χαφὴ, πολλές ἐλπίδας εἰς τὰ περισσεύματα τοῦ θησαυροῦ σου.

ΑΑ-ΧΑΦΗΣ

Περисσεύματα! Εἰπέ

καὶ μόνος, τῆς ἀγχόνης ἣ τοῦ πάλου ἂν θὰ ἐσωζέμην, φωραθεῖς περισσεύματα νὰ ἔχω. Ἴσως μᾶλλον ὑπεξαίρεσιν θεν' ἀπετόλμων.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Καὶ τί χάμνομεν λοιπόν;

Νὰ δανεισθῇς παρ' ἄλλου δὲν ἐδύνασο πρὶν δεκατίσης τὴν Σιττάν;

ΣΙΤΤΑ

Καὶ θ' ἄφηνον

ἐγὼ νὰ μ' ἀφαιρέσῃ τὸ δικαίωμα;

Ἀκόμη ἐπιμένω, οὔτε ἐντελῶς

ἀκόμη ἐξηντλήθην.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ὅχι ἐντελῶς!

Αὐτὸ δὰ μόνον ἔλειπε! Σπεῦσον, Χαφὴ,

ἐξεῦρε τρόπον, ὅπως καὶ παρ' οὗτινος

δύνασαι, λάβε, ὑπαγε, δανείσθητι.

πλὴν παρ' ἐκείνων οὐκ ἐγὼ ἐπλούτισα, ἀλλὰ
Χαφὴ, μὴ ζήτηί δάνεια, μὴ τοῖς φανῇ
ὅτι ὀπίσω τοῖς ζητῶ τὰ κέρδη των.

Πρὸς φιλαργύρους ἀποτάθητι. Αὐτοὶ
προθύμως μοι δανείζουν. Εἰς τὰς χεῖράς μου
ἤξεύρουν ὁ χρυσὸς των πῶς καρποφορεῖ.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Τοὺς φιλαργύρους δὲν γνωρίζω.

ΣΙΤΤΑ

Ἀληθῶς.

Ἦκουσα, — τώρα μοι ἐπέρχεται, Χαφὴ, —
ὁ φίλος σου ἀρτίως πῶς ἐπέστρεψε.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Φίλος μου; Φίλος; Ποῖος εἶν' ὁ φίλος μου;

ΣΙΤΤΑ

Ὁ Ἰουδαῖος εἶναι, ὁ περίφημος.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Εἰς Ἰουδαῖος; Τὸν ἐφήμισα ἐγώ;

ΣΙΤΤΑ

Ὦν ὁ Θεὸς του — ἔχω ἔτι ἑναυλα
ὅσα μοι εἶπες ἑμιλῶν περὶ αὐτοῦ —
διὰ τοῦ μικροτάτου ἐκ τῶν δώρων του
καὶ τοῦ μεγίστου ἀφειδῶς ἐπροίκισε.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Τοιαῦτα εἶπον; Ποίαν εἶχον ἑννοίαν.

ΣΙΤΤΑ

Τοῦ μικροτάτου, πλούτου τοῦ μεγίστου δέ,
σοφίας.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ἰουδαῖον περιέγραψα
τοιουτοτρόπως; Ἰουδαῖον;

ΣΙΤΤΑ

Πῶς; αὐτὰ δὲν μοι τὰ εἶπες περὶ τοῦ Ναθάν;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Περὶ ἐκείνου λέγεις; περὶ τοῦ Ναθάν; Διόλου δὲν μ' ἐπῆλθεν εἰς τὴν μνήμην μου. Ἄ! Τέλος πάντων πάλιν ἦλθε; Φαίνεται πῶς δὲν θὰ εἶναι εἰς κακὴν κατάστασιν. Ναι, ναί. Αὐτὸν ἐκάλει ὁ λαὸς σοφόν. Καὶ πλούσιον προσέτι.

ΣΙΤΤΑ

Τώρα πλούσιον ὑπὲρ ποτε τὸν λέγει. Τὰ πολύτιμα ὅσα κομίζων ἐπανῆλθεν, ἅπανα φημίξ' ἡ πόλις.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Πάλιν εἶν' ὁ πλούσιος λοιπόν· βεβαίως ἔσται πάλιν ὁ σοφός.

ΣΙΤΤΑ

Χαφῇ, τί λέγεις; Ἄν τὸν ἐδοκίμαζες;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Πρὸς τί ἐκεῖνον; διὰ δάνειον; Ἀλλὰ δὲν τὸν γνωρίζεις. Εἰς αὐτὸ συνίσταται ἡ ὅλη του σοφία, ὅτι δάνεια ποτὲ δὲν δίδει.

ΣΙΤΤΑ

Μοὶ τὸν ἐζωγράφιζες διὰ χρωμάτων διαφορῶν ἄλλοτε.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Δανείζει ἐν ἀνάγκῃ ἐμπορεύματα·
 χρήματα ὅμως, χρήματα, ὦ! χρήματα
 ποτέ. Ἄλλ' εἶναι Ἰουδαῖος ἄλλως τε
 ἐκ τῶν σπανίων Ἰουδαίων. Ἐχει νοῦν,
 νὰ ζῇ ἡξέυρει, παίζει ἄριστα πεσσούς.
 Ἀλλὰ τῶν Ἰουδαίων, ὡς ἐπὶ καλοῦ,
 κ' ἐπὶ κακοῦ ἐπίσης διακρίνεται.
 Μὴ προσδοκᾶτε παρ' αὐτοῦ. Εἰς τοὺς πτωχοὺς,
 ναί, δίδ', εἰς πείσμα καὶ αὐτοῦ τοῦ Σαλαδίν,
 οὐχ ὅσα οὗτος, πλην προθύμως ὡς αὐτός,
 κ' ἐπίσης ἀκομπάστως. Ὁ Χριστιανός,
 ὁ Μουσουλμάνος, ὁ Φαρσῆς, τὸ ἴδιον
 τῷ εἶναι.

ΣΙΤΤΑ

Καὶ τοιοῦτος ἄνθρωπος...

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ποτέ

περὶ ἀνδρὸς τοιοῦτου πῶς δὲν ἤκουσα;

ΣΙΤΤΑ

Αὐτὸς δὲν θὰ δανείσῃ εἰς τὸν Σαλαδίν,
 ἔστις δι' ἄλλους πάντοτε χρειάζεται,
 διὰ τὸν ἑαυτὸν τοῦ δὲ ποτέ;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ἰδοὺ

τὸν Ἰουδαῖον πάλιν ποῦ εὐρίσκετε,
 τὸν χονδροῖουδαῖον. ὦ! πιστεύσατε,
 ζηλοτυπεῖ τοσεῦτον εἰς τὸ δίδειν! ναί,
 φθονεῖ! Ὅσακις λέγεται τὸ «Ὁ Θεός,
 νὰ τ' ἀποδώσῃ» διὰ μόνον ἑαυτὸν

νὰ τὸ ἀκούῃ ἀξιοῖ, καὶ δι' αὐτὸ
 ποτέ του δὲν δανεῖζει, ἵνα πάντοτε
 νὰ δίδῃ ἔχῃ. Ἐπειδὴ δ' ὁ νόμος του
 τῷ ἐπιβάλλει εὐποιᾶν, οὐχὶ δὲ
 καὶ εὐπροσηγορίαν, εἶναι δι' αὐτὸ
 ἡ εὐποιᾶ ἥτις τὸν κατέστησε
 πάντων ἀνθρώπων δυσπροσηγορώτατον.
 Τὰ ἔχομεν χαλάσει μὲν ἀπὸ τίνος,
 πλὴν μὴ φρονῆτε διὰ τοῦτο πῶς λαλῶ
 περὶ αὐτοῦ ἀδίκως. Πρὸς πᾶν ἄλλο ἄριστος,
 πρὸς τοῦτο μόνον δὲν ἀξίζει τίποτε.
 ὦ! τίποτε, σᾶς λέγω. Τρέχω πλὴν εὐθύς
 νὰ χρούσω ἄλλας θύρας. . . Μ' ἤλθε κατὰ νοῦν
 ἐκ τῆς Μαυριτανίας εἰς φιλάργυρος
 καὶ πλούσιος συγχρόνως.— Ἄ! ἐκεῖ, ἐκεῖ.

ΣΙΤΤΑ

Χαφῇ, μὴ σπεύδῃς τόσον.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἄφες, ἄφες τον.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΣΙΤΤΑ, ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ.

ΣΙΤΤΑ

Ἐπῆγε, νὰ μὲ φύγῃ ὡς ἂν ἤθελε.
 Τί τρέχει; Ἠπατήθη ἡ μᾶς ἀπατᾶ;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Μ' ἐρωτᾷς, ὅταν περὶ τίνος πρόκειται
 καὶ δὲν ἡξεύρω; Περὶ τοῦ Ἑβραίου σας,
 τοῦ Ναθὰν τούτου, τώρα πρωτοήκουσα.

ΣΙΤΤΑ

Τὴν προσοχὴν σου ἄνθρωπος διέφυγε
 ὅστις τοὺς τάφους τοῦ Δαυὶδ φημίζεται
 καὶ Σολομῶντος σκάψας, καὶ δι' ἐπιφθῆς
 ἰσχυροτάτης λύσας τὰς σφραγίδας των;
 Ἐξ αὐτῶν ἔλκει, λέγεται, ἐνίοτε
 τοὺς ἀπεράντους θησαυροὺς του, οἵτινες
 πρέπ' εἰς πηγὴν τοιαύτην νὰ ὀφείλωνται.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τὸν πλοῦτον του ἐκ τάφων ἐὰν ἔλαβεν
 ὁ ἀνὴρ οὗτος, εἰς αὐτοὺς οὐ Σολομῶν
 οὐδὲ Δαβὶδ, ἀλλὰ τις ἔκειτο μωρός.

ΣΙΤΤΑ

Ἦ τις κακοῦργος. Ἦ πηγὴ τοῦ πλούτου του
 ὑπάρχει μᾶλλον ἄφθονος, ἀκένωτος,
 ἀφ' ὅ,τ' οἱ τάφοι οὕς πληροῖ ὁ Μαρμωνάς.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ὡς ἤκουσα νὰ λέγῃς, ἐμπορεύεται.

ΣΙΤΤΑ

Αἱ κάμηλοί του πάσας διασχίζουν
 τὰς λεωφόρους καὶ διαπορεύονται
 τὰς ἐρημίας· τὰ δὲ κοῖλα πλοῖά του
 εἰς τοὺς λιμένας πάντας ἀγκυροβολοῦν.
 Αὐτὰ μοι εἶπεν ἄλλοτε ὁ Ἀλ-Χαφῆς,
 καὶ ἐνθουσία λέγων πόσον εὐγενῶς
 κ' ἐλευθερίως ἔδιδεν ὁ φίλος του
 ἔσους φρονίμως καὶ ἀόκνως θησχυροὺς
 συνῆγε, μὴ νομίζων τοῦτο ἀγενές.
 Προσέθετε δὲ πόσον ἦν ἀπρόληπτον
 τὸ πνεῦμά του, καὶ πόσον ἦ καρδία του
 ἀρετῆς πάσης, παντὸς κάλλους συγγενής.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τώρα δὲ τόσον ἀμφιβόλως ὁ Χαφῆς
περὶ αὐτοῦ ὠμίλει καὶ ψυχρῶς!

ΣΙΤΤΑ

Ψυχρῶς

δὲν λέγω· μᾶλλον ὡς στενοχωρούμενος,
ὡς νὰ τὸν ἐπαινέσῃ ἐπικίνδυνον
ἂν ἐθεώρει, νὰ τὸν ψέξῃ ἄδικον.
Ἦ, εἶναι ὁ λαός του κατ' ἀλήθειαν
τοιούτος, ὥστε οὐδ' ὁ ἄριστος αὐτοῦ
νὰ μὴ στερῇται τῶν ἐλαττωμάτων του,
καὶ διὰ τοῦτο ἔχει νὰ ἐρυθρίᾳ
διὰ τὸν φίλον ὁ Χαφῆς;— Ἄλλ' οὐ φροντὶς!
Ἄνωτερος ἂν εἶναι ἢ κατώτερος
Ἑβραίου ὁ Ἑβραῖος, εἶναι πλούσιος;
Μᾶς ἀρκεῖ τοῦτο.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Πλὴν δὲν θέλεις, ἀδελφῆ,
νὰ λάβω διὰ βίας τὸ ταμεῖόν του;

ΣΙΤΤΑ

Ναί. Πλὴν τί λέγεις βίαν; Πῦρ καὶ σίδηρον;
ὦ! ὄχι. Ἀλλη βία πρὸς τὸν ἀσθενῆ
εἶν' ἀναγκαία πλὴν τῆς ἀσθενείας του;—
Εἰς τὸ χαρέμιόν μου τώρα μετ' ἐμοῦ
ἐλθέ, ν' ἀκούσῃς μίαν τραγωδίστριαν
ὠραίαν. Χθὲς ἀκόμη τὴν ἠγόρασα.
Ἴσως ἐν τούτοις ἔλθ' εἰς ὠριμότητα
τὸ σχέδιόν μου περὶ τοῦ Ναθάν. Ἐλθέ. (Ἐξέρχοντα)

ΣΚΗΝΗ Δ'.

Θείαις μεταξύ τῆς οἰκίας τοῦ Ναθάν καὶ τοῦ ἄλσους
τῶν φοινίκων.

ΡΕΧΑ καὶ ΝΑΘΑΝ ἐξέρχονται τῆς οἰκίας. ΔΑΪΔ μετ' ὀλίγον προσέρχεται.

ΡΕΧΑ

Ἦγγησας, πάτερ. Ἴσως δὲν τὸν εὕρωμεν.

ΝΑΘΑΝ

Αἶ, αἶ! κ' ἐδῶ ἀκόμῃ εἰς τοὺς φοίνικας
ἐὰν δὲν εἶναι, θενὰ εἶναι ἀλλαχοῦ.

Ἦρέμει. Βλέπεις, ἡ Δαΐδα ἔρχεται.

ΡΕΧΑ

Τὰ ἔχνη του βεβαίως θεν' ἀπώλεσε.

ΝΑΘΑΝ

Δὲν τὸ πιστεύω.

ΡΕΧΑ

Ἄλλως θενὰ ἔσπευδε.

ΝΑΘΑΝ

Δὲν θὰ μᾶς εἶδε.

ΡΕΧΑ

ὦ! Μᾶς βλέπει τώρα.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ

διπλασιάζει βῆμα. Ἦσυχος, ὦ! ἦσυχος
ἔσο.

ΡΕΧΑ

ὦ πάτερ, κόρην θενὰ ἤθελες
ἦτις νὰ ἡσυχάζῃ θὰ ἡδύνατο
ἀμεριμνοῦσα τίνος εὐεργέτημα
εἶν' ἡ ζωὴ της; Ἡ ζωὴ,— ἦν ἀγαπᾷ
διότι κατὰ πρῶτον τὴν ὀφείλ' εἰς σέ.

ΝΑΘΑΝ

Ἄλλην ἀφ' ὅ,τι εἶσαι δὲν σὲ ἤθελον,
καὶ ἂν ἀκόμη ἤξευρον πῶς ἄλλο τι
εἰς τὴν ψυχὴν σου ἀνατέλλει.

ΡΕΧΑ

Πάτερ, τί;

ΝΑΘΑΝ

Μ' ἐρωτᾷς τοῦτο; δειλῶς τόσον μ' ἐρωτᾷς;
Ὅ,τι καὶ ἂν ἐντός σου διεγείρεται,
ἡ ἀθωότης καὶ ἡ φύσις τὸ κινεῖ.
Μὴ θλίβου διὰ τοῦτο, ὥς δὲν θλίβομαι
κ' ἐγώ· πλὴν δός μοι τὴν ὑπόσχεσιν, ἐάν
λαλήσῃ σαφεστέρως ἡ καρδιά σου
ποτὲ, νὰ μὴ μοι κρύψῃς τὰς εὐχὰς αὐτῆς.

ΡΕΧΑ

Φρίττω κ' εἰς μόνην τὴν ιδέαν πῶς ποτὲ
θὰ θέλω νὰ σοὶ κρύψω τὴν καρδίαν μου.

ΝΑΘΑΝ

Ἀπεφασίσθη. Ἄλλαι λέξεις περιτταί.
Ἄλλ' ἰδοὺ, ἦλθεν ἡ Δαία. (Πρὸς τὴν Δαίαν)

Τί λοιπόν;

ΔΑΙΑ

Περιπατεῖ ἀκόμ' ὑπὸ τοὺς φοίνικας.
Περὶ τὸν τοῖχον τώρα θὰ στραφῇ. Ἰδοὺ
ἔρχεται.

ΡΕΧΑ

Ἀμφιρρέπων φαίνεται πρὸς ποῦ
θενὰ προέλθῃ, κάτω, ἢ ἀριστερῶς,
ἢ δεξιῶς.

ΔΔΙΑ

ὦ! ὄχι! Περὶ τὴν μονὴν
 θὰ περιέλθῃ δις ἢ τρίς, καὶ ἔπειτα
 θενὰ διέλθῃ ἀπ' ἐδῶ. Τί στοίχημα;

ΡΕΧΑ

Ναί, οὕτως, οὕτω. Τὸν ὠμίλησας λοιπόν;
 Καὶ σήμερον πῶς εἶναι.

ΔΔΙΑ

Καθὼς πάντοτε.

ΝΑΘΑΝ

Προφυλαχθῆτε μήπως σᾶς ἰδῇ ἐδῶ.
 Ἀποσυρθῆτε· μᾶλλον δὲ, εἰσέλθετε.

ΡΕΧΑ

Ἐν βλέμμα μόνον! Ἄ, καὶ ἡ φραγὴ αὐτῇ,
 πῶς μοι τὸν κρύπτει!

ΝΑΘΑΝ

Σπεῦσον, σπεῦσον. Ὁ πατὴρ
 δίκαιον ἔχει. Εἶναι φόβος, ἂν σ' ἰδῇ,
 ὀπίσω πάλιν μὴ στραφῇ.

ΡΕΧΑ

Ἄ, ἡ φραγὴ!

ΝΑΘΑΝ

Καὶ ἂν ἐξέλθῃ αἰφνηδίως ἐξ αὐτῆς,
 θὰ σᾶς ἰδῇ ἀφεύκτως. Ἄλλ' ἀπέλθετε.

ΔΔΙΑ

Ἐλθέ, ἐλθέ. Ἡξεύρω ἐν παράθυρον
 ἔθεν νὰ τοὺς ἰδῶμεν ἡμποροῦμεν.

ΡΕΧΑ |

Ναί;

('Ἀπέρχονται ἀμφοτέραι).

ΣΚΗΝΗ Ε΄.

ΝΑΘΑΝ καὶ μετὰ ταῦτα ἀμείσις ΝΑΪΤΗΣ.

ΝΑΘΑΝ

Σχεδὸν μ' ἐμπνέει φόβον ὁ ἀλλόκοτος.
 Σχεδὸν διστάζω πρὸ τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ.
 Ἄνθρωπος τόσον ἄνθρωπον πῶς ἤμπορεῖ
 εἰς ταραχὴν νὰ φέρῃ; Ἄλλ' ἰδοὺ αὐτὸς,
 ἔρχεται.—Νέος ἀνδρικός, μὰ τὸν Θεόν!
 Τὸ ἀγαθὸν του βλέμμα, τὸ προκλητικὸν
 μ' ἀρέσκει, καὶ τὸ βῆμα τὸ γενναῖόν του.
 Πικρὸς ἂν εἶναι ὁ φλοιὸς, ἀλλ' ὁ πυρὴν
 δὲν εἶναι πάντως.—Πότε εἶδον ὅμοιον;
 Εὐγενῇ Φράγκε, ἂν μοὶ συγχωρῇτε . . .

ΝΑΪΤΗΣ

Τί;

ΝΑΘΑΝ

Ἐὰν μὲ συγχωρῇτε ; . . .

ΝΑΪΤΗΣ

Τί, Ἑβραῖε; τί;

ΝΑΘΑΝ

Ἄδειαν ἔχω νὰ σᾶς ὁμιλήσω;

ΝΑΪΤΗΣ

Πῶς

θενὰ τὸ ἐμποδίσω; Ὅμως σύντομα.

ΝΑΘΑΝ

Μὲ συγχωρεῖτε. Τόσον μὴ παρέρχεσθε
 ὑπερηφάνως καὶ περιφρονητικῶς
 ἄνθρωπον ὅστις τόσα σᾶς ὀφείλει.

ΝΑΪΤΗΣ

Πῶς;

"Α! Ἐννοῶ, νομίζω. Εἴσθε σεῖς, ... οὐχί; ...

ΝΑΘΑΝ

Ναθάν καλοῦμαι, καὶ τῆς κόρης ὁ πατήρ
εἰμι, ἣν μεγαθύμως ἐλυτρώσατε,
καὶ ἦλθον ...

ΝΑΪΤΗΣ

Ἴσως νὰ μ' εὐχαριστήσητε;

"Ας λείψῃ. Διὰ τόσον μικρολόγημα
εὐγνωμοσύνην ἱκανὴν ὑπέμεινα.
Σὺ δὲ πρὸ πάντων, σὺ, οὐδὲν μοὶ χρεωστεῖς.
Ἐγνώριζον πῶς ἦτον αὐτὴ κόρη σου;
Καθῆκον τοῦ Ναΐτου εἶναι, βοηθὸς
τοῦ πάσχοντος νὰ σπεύδῃ, οἷος δῆποτε.
Καὶ ἄλλως τε μοὶ ἦτο τότε ἡ ζωὴ
εἰς βάρος, καὶ προθύμως τὴν προσέφερον
ἀντάλλαγμα' ἀντὶ πάσης ἄλλης, ἂν αὐτὴ
καὶ Ἰουδαίας ἔτι ὑπετίθετο
πῶς εἶναι.

ΝΑΘΑΝ

Μέγα, μέγα καὶ ἀπαίσιον!

Ἄλλ' ὅμως ἐννοεῖται κ' ἡ στροφή αὐτή.
Τὸ μετριόφρον μεγαλεῖον κρύπτεται
τοῦ ἀπαισίου ὀπισθεν, τὸν θαυμασμὸν
ἐν' ἀποφύγῃ. Τὴν θυσίαν πλὴν τοῦ θαυμασμοῦ
ἂν ἀποκρούῃ, ποίαν ἄλλην ἄραγε
δὲν ἀποκρούει;—Ἄν δὲν ἦσθ' αἰχμάλωτος
καὶ ξένος, ὦ ἱππότα, τόσον τολμηρῶς
δὲν θὰ ἠρώτων. Διατάξατε· εἰς τί
νὰ σᾶς ὑπηρετήσω δύναμαι;

ΝΑΪΤΗΣ

Σεῖς; εἰς οὐδέν.

ΝΑΘΑΝ

Πλούσιος εἶμαι.

ΝΑΪΤΗΣ

Πῶς ὁ πλουσιώτερος
τῶν Ἰουδαίων εἶναι καὶ ὁ ἄριστος
δὲν εἶμαι γνώμης.

ΝΑΘΑΝ

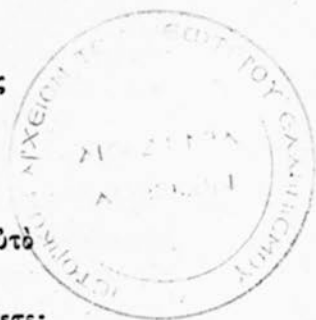
Καὶ ἀρνεῖσθε δι' αὐτὸ
ὅ,τι οὐχ ἤττον ἔχει οὗτος ἄριστον;
Τοῦ πλούτου τοῦ τὴν χρῆσιν ἀποκρούετε;

ΝΑΪΤΗΣ

Ἔστω, δὲν θέλω ἐντελῶς νὰ σ' ἀρνηθῶ.
δὲν θέλω τοῦτο, ὑπὲρ τοῦ μανδύου μου.
Ἄμα φθαρῇ διόλου καὶ παραλυθῇ,
ὥστε νὰ μὴ τῷ μένῃ ῥάκος ἢ ῥαφὴ,
θὰ σοὶ ζητήσω ὕφασμα ἢ χρήματα
νὰ μοὶ δανείσης.—Μὴ τὰ ἐκαταίβασες.
Ἀκόμη εἶσαι ἀσφαλής· δὲν ἔφθασεν
εἰς τὸν βαθμὸν ἐκεῖνον. Ὑποφέρεται,
ὥς βλέπεις. Μόνον ἔχ' ἡ μία ποδιὰ
τὴν ἄσχημον κηλίδα. Εἶν' ἐκ τοῦ πυρός.
Ἐγένετο ὅτε εἰς τὰς φλόγας ἔφερον
τὴν κόρην σου.

ΝΑΘΑΝ (λαμβάνων καὶ παρατηρῶν τὴν κηλίδα).

Τῷ ὄντι, τί παράδοξον,
μία κηλὶς, ἐν στίγμα τόσον δύσμορφον,
ὑπὲρ τινος νὰ εἶναι ἀψευδέστερος
μάρτυς, αὐτῶν τοῦ τῶν χειλέων! Ἦθελον

νὰ τὴν φιλήσω.— Ἦτον, συγχωρήσατε,
ἀκούσιον.

ΝΑΙΤΗΣ

Τί;

ΝΑΘΑΝ

Δάκρυ πῶς ἐστάλαξεν
εἰς τὴν κηλίδα.

ΝΑΙΤΗΣ

Αἱ δὲν βλάπτει· ἐμπειρος
ράνιδων εἶναι ὁ μανδύας.— (Ἦρχισε
νὰ μὲ ταραττή ὁ Ἑβραῖος).

ΝΑΘΑΝ

Ἔχετε
τὴν καλωσύνην τοῦτον τὸν μανδύαν σας
νὰ στείλητ' ἐπ' ὀλίγον εἰς τὴν κόρην μου;

ΝΑΙΤΗΣ

Πρὸς τί;

ΝΑΘΑΝ

Κ' ἐκείνη εἰς τὰ χεῖλη της αὐτὴν
νὰ φέρῃ τὴν κηλίδα. Μάτην εὐχεται
νὰ ψαύσῃ ἡ ἰδία τῶν γονάτων σας.

ΝΑΙΤΗΣ

Ἄλλ' Ἰουδαῖε — ὀνομάζεσαι Ναθάν;
Ἄλλὰ Ναθάν —, τοῦ λόγου χρῆσιν κάμνετε
καλὴν, — ἀρίστην χρῆσιν, — δεξιότατα.
Ἐκπλήττομαι — τῷ ὄντι, — θενὰ ἤθελον...

ΝΑΘΑΝ

Ποιεῖσθε, προσποιεῖσθε ὅπως θέλετε.
Κ' ἐδὼ σᾶς ἀνευρίσκω. Εἶσθε ἀγαθοὶ
κ' ἐντιμοὶ τόσοι, ὥστε δὲν ἠθέλετε

φιλόφρων νὰ δειχθῇτε. Ὅλην αἴσθημα
τὴν κόρην, ὅλην ζῆλον τὴν θεράπαιναν
ιδῶν, καὶ τὸν πατέρα λείποντα μακρὰν,
μὴ τ' ὄνομά της πάθῃ ἐφοβήθητε,
καὶ τὴν δοκιμασίαν ἀπεφύγετε
τὴν νίκην ἀποφεύγων. Σᾶς εὐχαριστῶ
καὶ διὰ τοῦτο.

ΝΑΪΤΗΣ

Σκέπτεσθε, ὁμολογῶ,
ὥς οἱ Ναίται ὤφειλον νὰ σκέπτονται.

ΝΑΘΑΝ

Ναίται μόνον; μόνον ὤφειλον; καθ' ὃ
ἐπιβαλλόντων τοῦτο τῶν κανόνων των;
Πῶς σκέπτονται ἡξεύρω ἄνδρες ἀγαθοί,
ὅτι τοιοῦτους δ' ὅλ' οἱ τόποι ἔχουσι.

ΝΑΪΤΗΣ

Διαφορὰ ἐλπίζω πῶς ὑπάρχει.

ΝΑΘΑΝ

Ναί.

Ἐπ' ἀρχῇ εἰς χρῶμα, εἰς μορφὴν, εἰς ἔνδυμα.

ΝΑΪΤΗΣ

Καὶ ἐδὼ μᾶλλον, ἐκεῖ ἦττον.

ΝΑΘΑΝ

Ἄσχημος

κυρίως εἶναι αὕτη ἡ διαφορὰ.

Μεγάλοι ἄνδρες πανταχοῦ χρειάζονται
καὶ ἔκτασιν μεγάλην. Ὅπου φύονται
πυκνοὶ, ἀλλήλως θραύονται τοὺς κλάδους των.
Οἱ δ' ὥς ἡμεῖς, μετρίου ἀναστήματος,
εἰς μέγα πλῆθος πανταχοῦ εὐρίσκονται.

Ἄλλὰ δὲν πρέπει ν' ἀντιδιαβάλλωνται,
τὸ ξύλον πρέπει τὸν φλοιὸν ν' ἀνέχεται,
νὰ μὴ καυχᾶται πρέπει κορυφίδιον
πῶς τοῦτο μόνον δὲν ἐξῆλθ' ἐκ χώματος.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄριστα λέγεις. Πλὴν γνωρίζεις τὸν λαὸν
τὸν πρῶτον μετελθόντα τὴν διαβολήν;
Ναθάν, ἡξεύρεις ποῖος πάντων τῶν λαῶν
τὸ πρῶτον ὠνομάσθη ἐκλεκτὸς λαός;
Τί; Καὶ ἂν τοῦτον δὲν μισῶ μὲν τὸν λαόν,
ἐνεκα ὅμως τῆς ὑπεροφίας του
ἠναγκασμένος εἶμαι νὰ περιφρονῶ,
ὑπεροφίας ἣν ἐκληροδότησεν
εἰς Μουσουλμάνους κ' εἰς Χριστιανούς, ἐξ ὧν
καθεὶς κηρύττει πῶς Θεὸς ἀληθινὸς
εἶν' ὁ Θεὸς του μόνος;— Ἀπορεῖς αὐτὸ
πῶς λέγω, ὦν Ναΐτης καὶ Χριστιανός;
Πότε καὶ ποῦ ἐδείχθη ἡ θεοσεβῆς
μανία τοῦ νὰ ἔχῃ ἕκαστος Θεὸν
τὸν ἄριστον, καὶ τοῦτον πᾶσι τοῖς λαοῖς
νὰ ἐπιβάλλῃ, καθ' ὃ πάντων ἄριστον,
πότε ἐδείχθη εἰδεχθέστερον παρὰ
τώρα κ' ἐδῶ; Ἄν τώρα εἶναι τις ἐδῶ
καὶ δὲν τῷ πέσῃ ἡ ἀχλὺς τῶν ὀφθαλμῶν...
Ἄλλ' ἄς τυφλώττῃ ὅστις θέλει.— Λησμονῶν
ὅσα σοὶ εἶπον, ἄφες με.

ΝΑΘΑΝ

Ὑπέρ ποτε

ἡξευρε ὅτι μὲ προσήλωσας εἰς σέ.
Ἐλθέ! ὦ φίλοι πρέπει, ναί, νὰ εἵμεθα.

Ἄν θέλῃς, τὸν λαόν μου περιφρόνει. Δὲν ἐκλέξαμεν κ' οἱ δύο τοὺς λαοὺς μας. Μὴ εἴμεθα οἱ λαοὶ μας; Τί ἐστὶ λαός; Χριστιανὸς κ' Ἑβραῖος μὴ Χριστιανὸς κ' Ἑβραῖος εἶναι πρὶν ἢ εἶναι ἄνθρωπος; ὦ! Ἐν ἀκόμῃ ἂν ἀπήντησα ἐν σοὶ ὅστις ἀρκεῖται νὰ καλῇται ἄνθρωπος!

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί, ναί, τοιοῦτον, ναί, Ναθάν, ἀπήντησας, ἀπήντησας. Τὴν χεῖρα δός. Αἰσχύνομαι καὶ στιγμὴν μόνον πῶς σὲ παρεγνώρισα.

ΝΑΘΑΝ

Εἰς καύχημά μου! Δὲν παρεγνώριζεται ὅ,τι χυδαῖον μόνον.

ΝΑΪΤΗΣ

Τὸ δὲ σπάνιον

δὲν λησμονεῖται. Ναί, Ναθάν, ὀφείλομεν νὰ εἴμεθα ἀλλήλοις φίλοι.

ΝΑΘΑΝ

Εἴμεθα

ἤδη. Ὅποια εἰς τὴν Ῥέχαν μου χαρά! Καὶ τίς ὀρίζων αἶθριος ἀνοίγεται ἐμπρὸς μου! Πρῶτον νὰ γνωρίσητε αὐτήν.

ΝΑΪΤΗΣ

Ὑπὸ ἐπιθυμίας διαφλέγομαι. — Πλὴν τίς τοῦ οἴκου σας ἐκτρέχει; Ἡ Δαίτα σας;

ΝΑΘΑΝ

Ναί. Ἀλλ' ἡ ταραχὴ της...

ΝΑΪΤΗΣ

Εἰς τὴν Ῥέχαν μας

δὲν θὰ συνέβη τίποτε;

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'.

Οι άνωτέρω, καὶ ΔΑΪΑ εἰσπορεύονται.

ΔΑΪΑ

Ναθάν! Ναθάν!

ΝΑΘΑΝ

Λοιπόν ;

ΔΑΪΑ

Μὲ συγχωρεῖτε, εὐγενέστατε
ἱππότα ὅτι σᾶς διέκοψα.

ΝΑΘΑΝ

Αἶ, τί

λοιπόν ;

ΝΑΪΤΗΣ

Τί τρέχει ;

ΔΑΪΑ

Ὁ Σουλτάνος ἔστειλε. . .

ναί, ὁ Σουλτάνος. . . ὁ Σουλτάνος σὲ ζητεῖ.

ΝΑΘΑΝ

Πῶς ; Ὁ Σουλτάνος ; Ἄ ! θὰ θέλῃ νὰ ἰδῇ
τί ἔχω φέρει. Πῶς δὲν ἐξεφόρτωσα
εἰπὲ εἰμὴ ὀλίγα, σχεδὸν τίποτε.

ΔΑΪΑ

Ὅχι, δὲν θέλει νὰ ἰδῇ. Σᾶς θέλει, σᾶς,
αὐτοπροσώπως, καὶ σᾶς θέλει τάχιστα.

ΝΑΘΑΝ

Ἐρχομαι τώρα. Ὑπαγε σὺ, ὕπαγε.

ΔΑΪΑ

Παρακαλῶ, συγγνώμην, γενναιότατε!
'Αλλ' ὁ Σουλτάνος τί νὰ θέλῃ· ἔχομεν
ἀνησυχίαν.

ΝΑΘΑΝ

Θά ἰδῶμεν. Ὑπαγε.

ΣΚΗΝΗ Ζ'.

ΝΑΘΑΝ καὶ ὁ ΝΑΪΤΗΣ.

ΝΑΪΤΗΣ

Λοιπὸν δὲν τὸν γνωρίζεις ἐκ τοῦ σύνεγγυς ;

ΝΑΘΑΝ

Τὸν Σαλαδίν ; Ἀκόμῃ. Δὲν ἀπέφυγον
νὰ τὸν γνωρίσω, οὔτε τὸν ἐζήτησα.
'Ἡ φήμῃ τόσα τῷ ἀπέδιδε καλὰ,
ὥστε νὰ τὴν πιστεύω παρὰ νὰ ἰδῶ
ἐπρόκρινα. Πλὴν τώρα, — καὶ τὰ πράγματα
ἀν ἄλλως εὔρω, — τὴν ζωὴν δωρήσας σοι. . .

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί, τοῦτο οὕτως εἶναι· ἡ ζωὴ ἦν ζῶ
ἐκείνου εἶναι δῶρον.

ΝΑΘΑΝ

Δι' αὐτοῦ διπλῆν,
τριπλῆν ἐκείνος μοὶ ἐχάρισε ζωὴν.
Τὴν πρὸς ἀλλήλους σχέσιν τοῦτο ἥλλαξε,
καὶ ὥς σαγίνην ἐρρίψε περὶ ἐμὲ
δεσμεύουσάν με εἰς ὑπηρεσίαν του
ἐσαεῖ. Μόλις νὰ προσμείνω δύναμαι
τί θὰ πρωτοπροστάξῃ. Εἶμαι ἑτοιμος

εἰς ὅλα, εἶμαι ἕτοιμος νὰ τῷ εἰπῶ
 πῶς ἔνεκά σου εἶμ' εἰς ὅλα ἕτοιμος.

ΝΑΪΤΗΣ

Δὲν ἠδυνήθην μέχρι τοῦδε οὐδ' ἐγὼ
 νὰ τὸν εὐχαριστήσω, καί τοι ἀπαντῶν
 αὐτὸν πολλάκις. Ἦτον ἡ ἐντύπωσις,
 ἣν ἐπ' αὐτοῦ τὸ πρῶτον ἀπετέλεσα,
 τῆς στιγμῆς μόνον, καὶ ἐσβέσθ' εἰς τὴν στιγμὴν.
 Ἄν μ' ἐνθυμηται τίς ἡξεύρει; Πρέπει πλὴν
 καὶ ἅπαξ πάλιν νὰ μ' ἐνθυμηθῇ. Αὐτὸς
 θ' ἀποφασίσῃ ἔτι τὰ τῆς τύχης μου.
 Δὲν φθάνει ὅτι εἶμαι εἰς τὸ νεῦμά του,
 διὰ θελήσεώς του μόνον ὅτι ζῶ,
 νὰ μάθω πρέπει κατὰ τίνος θέλησιν
 νὰ ζῶ ὀφείλω.

ΝΑΘΑΝ

Ἄληθές· καὶ δι' αὐτὸ
 νὰ σπεύσω πρέπει. Ἴσως εἰς τὸν λόγον τις
 συμπίεση λέξεις, καὶ μοι δώσῃ ἀφορμὴν
 νὰ σ' ἀναφέρω. — Συγχωρεῖς. Ἀπέρχομαι. —
 Καὶ πότε, πότε εἰς τὸν οἶκόν μου λοιπὸν
 θὰ σὲ ἰδῶμεν;

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄμα ἔχω ἄδειαν.

ΝΑΘΑΝ

Ἄμα θελήσης.

ΝΑΪΤΗΣ

Σήμερον.

ΝΑΘΑΝ

Παρακαλῶ,
 τὸ ὄνομά σου εἶναι; . . .

ΝΑΪΤΗΣ

Ἦτον — εἶναι Κούρδ
ἐκ Στάουφεν. — Κούρδ.

ΝΑΘΑΝ

Στάουφεν; ἐκ Στάουφεν;
Στάουφεν;

ΝΑΪΤΗΣ

Πῶς σ' ἐκπλήττει τοῦτο;

ΝΑΘΑΝ

Στάουφεν;

Πολλοὶ ὑπάρχουν ἐκ τῆς γενεᾶς;

ΝΑΪΤΗΣ

Πολλοί.

Ἐνταῦθα κεῖνται ἱκανοὶ τοῦ γένους μου·
ὁ θεὸς μου ἐν ἄλλοις — ἦτοι ὁ πατήρ. —
Πλὴν πῶς μὲ ἀτενίζεις ἀσκαρδαμυκτὶ,
μᾶλλον καὶ μᾶλλον;

ΝΑΘΑΝ

Τίποτε, ὦ! τίποτε.

Πῶς ν' ἀπαυδῇσω βλέπων σε;

ΝΑΪΤΗΣ

Τότε λοιπὸν

ἀπέρχομ' ἐγὼ πρῶτος. Βλέμμα ἐρευνοῦν
ἀνακαλύπτει οὐ σπανίως πλείονα
τῶν ὄσων ἐπεθύμει. Μ' εἶν' ἐπίφοβον,
Ναθάν. Ὁ χρόνος, ὅχ' ἡ περιέργεια,
ἄς συμπληρώσῃ τὰ τῆς γνωριμίας μας. (Ἀπέρχεται).

ΝΑΘΑΝ (Ἀκολουθῶν αὐτὸν δι' ἐκπεληγμένου βλέμματος).

«Ἀνακαλύπτει πλείονα ὁ ἐρευνῶν
ἂφ' ὅ,τι ἐπεθύμει!» — Ὡς ν' ἀνέγνωσε

τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου! — Τοῦτο δύναται
 τῇ ἀληθείᾳ νὰ συμβῇ καὶ εἰς ἐμέ.
 Τοῦ Βόλφ τὸ βῆμα, τὸ ἀνάστημα τοῦ Βόλφ·
 καθ' ὅλα. Κ' ἡ φωνή του! Οὕτως ἀκριβῶς
 τὴν κεφαλὴν ὀπίσω ἔρριπτεν ὁ Βόλφ,
 οὕτω τὸ ξίφος ἐπὶ τοῦ βραχίονος
 ἐκράτει, καὶ ὁμοίως διὰ τῆς χειρὸς
 ἔτριβε τὰς ὀφρῦς του, ὥς ἂν ᾔθελε
 τὰς ἀστραπὰς νὰ κρύψῃ τῶν βλεμμάτων του.
 Πολλάκις, πῶς εἰκόνες ἀνεξίτηλοι
 κοιμῶντ' ἐντός μας, ἕως ὅτου ἐξυπνᾷ
 αὐτὰς εἰς ἤχος, μία λέξις! — Στάουφεν! —
 Ναὶ τοῦτο, τοῦτο. Ναὶ, Φιλνὲκ καὶ Στάουφεν. —
 Θὰ τὸ ἰδῶμεν, θενὰ ἐμβαθύνωμεν.
 Εἰς Σαλαδίνου ὅμως πρῶτον. ! — Ἄλλ' ἐκεῖ
 δὲν εἶναι ἡ Δαία, καὶ ὠτακουστέϊ;
 Λοιπὸν, Δαία, πρόσελθε, πλησίασον.

ΣΚΗΝΗ Η'.

ΔΑΪΑ, ΝΑΘΑΝ.

ΝΑΘΑΝ

Στοιχηματίζω· εἶσθε ἀνυπόμονοι
 νὰ μάθητε κ' αἱ δύο ἄλλο τι, παρὰ
 ὁ Σαλαδῖνος τί μὲ θέλει.

ΔΑΪΑ

"Απορον;

Συνωμιλεῖτε ἤδη οἰκειότερον,
 τὸ μήνυμα ὅποτε τὸ Σουλτανικὸν
 ἀπὸ τοῦ παραθύρου μᾶς ἀπέσπασε.

ΝΑΘΑΝ

Λοιπὸν εἰπέ τη ὅτ' εἰς πᾶσαν δύναται
στιγμὴν νὰ τὸν προσμένῃ.

ΔΑΪΑ

Εἶναι βέβαιον;

ΝΑΘΑΝ

Δύναμαι πεποιθότως νὰ σ' ἐμπιστευθῶ;
Περίσκεψιν, Δαΐα, σὲ παρακαλῶ.
Δὲν θὰ μετανοήσῃς· θεν' ἀναπαυθῇ
καὶ ἡ συνείδησίς σου. Μὴ τὰ σχέδια
μοὶ ἀνατρέψῃς, τοῦτο μόνον πρόσεξον.
Πάντοτ' ἐρώτα, διηγοῦ μετὰ φειδοῦς,
συνεσταλμένως.

ΔΑΪΑ

Αἶ δὰ τώρα! Ἔχετε
αὐτῆς ἀνάγκην τῆς ὑπενθυμήσεως;
Ἐγὼ ὑπάγω· ἀλλ' ὑπάγετε καὶ σεῖς·
διότ', ἰδέτε· ὡς νομίζω, ἔρχεται
ἀπεσταλμένος τοῦ Σουλτάνου δεύτερος.
Ὁ Ἀλ-Χαρῆς, ἰδοὺ τον, ὁ Δερβίσης σας.

ΣΚΗΝΗ Θ'.

ΝΑΘΑΝ, ΑΛ-ΧΑΦΗΣ.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ἄ! ἄ! Νὰ ἔλθω πάλιν ἤθελον πρὸς σέ.

ΝΑΘΑΝ

Βιάζεται τοσοῦτον; Τί λοιπὸν ζητεῖ
παρ' ἐμοῦ;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ποῖος;

ΝΑΘΑΝ

Ὁ Σουλτάνος. Ἔρχομαι.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Πρὸς ποῖον; Τὸν Σουλτάνον;

ΝΑΘΑΝ

Πῶς; Δὲν στέλλεσαι

παρὰ τοῦ Σαλαδίνου;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ἐγώ; ὄχι. Ἐπεμψε

πρὸς σέ;

ΝΑΘΑΝ

Βεβαίως.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Τότε εἶναι βέβαιον.

ΝΑΘΑΝ

Τί βέβαιον; Τί εἶναι;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ὅτι... Σφάλμα μου

δὲν εἶναι. Μάρτυς ὁ Θεός. Τί περὶ σοῦ

δὲν εἶπον, δὲν ἐφεύσθην πρὸς ἀποφυγὴν!

ΝΑΘΑΝ

Ἀποφυγὴν τοῦ τίνος; Τί συμβαίνει;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Πῶς

σύ ἀπὸ τοῦδε εἶσαι δεφτερδάρης του.

Σὲ συλλυποῦμαι· οὐδ' ἀνέχομαι αὐτοῦ

νὰ γίνω μάρτυς. Τὴν στιγμὴν ἀναχωρῶ·

Ἡξεύρεις ποῦ· γνωρίζεις τίς ὁ δρόμος μου.

Καθ' ὁδὸν ἔχεις νὰ μοὶ παραγγείλῃς τι;
 Εἰς τὰς διαταγὰς σου· περισσότερον
 πλὴν ὅχι ὅσου εἰς γυμνὸν εἶν' ἐφικτόν.
 Καὶ σπεῦσον· φεῦγε!

ΝΑΘΑΝ

Ἄλλὰ σκέφθητι, Χαφὴ,
 ὅτι ἐκ τούτων δὲν γνωρίζω τίποτε.
 Τί λέγεις ἄλλ' ἀντ' ἄλλων;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Τὰ βαλάντια
 τὰ φέρεις ἤδη μετὰ σοῦ;

ΝΑΘΑΝ

Βαλάντια;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ὅσα νὰ καταβάλῃς εἰς τὸν Σαλαδῖν
 μέλλεις.

ΝΑΘΑΝ

Εἶν' αὕτη ὅλη ἡ ὑπόθεσις;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Καὶ θενὰ μείνω νὰ ἰδῶ πῶς βαθμηδὸν
 θενὰ σ' ἐκδάρῃ ὡς τὸ πέλμα τῶν ποδῶν,
 κ' ἡ ἀσωτία τῇ σοφῇ πραότητι,
 τοῖς ἀκενώταις πρώην ἀποθήκαις της,
 καταχρωμένη, θέν' ἀντλῇ, ἀντλῇ, ἀντλῇ
 μέχρις οὗ τέλος κ' οἱ αὐτόχθονές των μῦς
 ψοφήσωσι τῆς πείνης; Μὴ φαντάζεσαι
 ὅτι ὁ ἔχων χρεῖαν τῶν χρημάτων σου
 θ' ἀκολουθήσῃ καὶ τὰς συμβουλάς σου; Ναί,
 τὰς συμβουλάς ἐκεῖνος! Πότε συμβουλάς
 ὁ Σαλαδῖνος ἤκουσε; — Φαντάσθητι
 Ναθάν, τί μοὶ συνέβη πρὸ ὀλίγου.

ΝΑΘΑΝ

Τί;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ἐπῆγα, καὶ τὸν εὖρον κ' ἔπαιζε πεσσοὺς
 μετὰ τῆς ἀδελφῆς του. Παίζει ἡ Σιττά
 ὄχι κακῶς. Ἐκεῖνος πῶς ἀπώλεσεν
 ἦν πεπεισμένος, κ' εἶχε παύσει. Ἐμενον
 εἰς θέσιν ἔτι οἱ πεσσοὶ καὶ ἡ σανίς.
 Κυττάζω· ἦτο τὸ παιγνίδιον μακρὰν
 τοῦ ν' ἀπωλέσθη.

ΝΑΘΑΝ

Ποία ἀνακάλυψις

διὰ σέ τοῦτο!

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ἄν τὸν Βασιλέα του
 ἐκίνει πρὸς τὸν ἵππον, ἔφρευγε τὸ Σάχ.
 Νὰ σοὶ τὸ δείξω ἂν μοὶ ἦτον πρόχειρον!

ΝΑΘΑΝ

ὦ! σὲ πιστεύω.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ἐμενεν ἐλεύθερος
 ὁ πύργος, — καὶ ἐκείνη ἔχανεν. — Αὐτὰ
 νὰ τῷ τὰ ἐξηγήσω θέλω, τὸν καλῶ, —
 ἀλλὰ φαντάσου! . . .

ΝΑΘΑΝ

Ἄλλη εἶν' ἡ γνώμη του;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Δὲν μὲ ἀκούει, καὶ περιφρονητικῶς
 τὰ κόκκαλ' ἀνατρέπει.

ΝΑΘΑΝ

Εἶναι δυνατόν;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Καὶ ῥοῦχ νὰ εἶναι ὅτι θέλει λέγει. Πῶς
λέγεται τοῦτο; Εἶν' αὐτὸ παιγνίδιον;

ΝΑΘΑΝ

Τοῦ παιγνιδίου λέγεται παιγνίδιον.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

+ Δὲν ἤξιζε τῷ ὄντι οὐριον αὐγόν.

ΝΑΘΑΝ

Τὰ χρήματα; αἶ, ἦσαν τ' ὀλιγώτερον.
Ἄλλὰ νὰ μὴ σ' ἀκούσῃ, ἐπὶ πράγματος
τόσον σπουδαίου ν' ἀρνηθῇ τὴν γνώμην σου,
νὰ μὴ θαυμάσῃ τί ὅζυ τὸ βλέμμα σου,
ὦ! τοῦτο, τοῦτο ἀπαιτεῖ ἐκδίκησιν!
"Οχι;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Καὶ σύ! Τὸ εἶπα μόνον νὰ ἰδῇς
ὅποια εἶναι κεφαλὴ ἀγύριστος.
Ἐγὼ καὶ περιπλέον δὲν ἀνέχομαι.
Τρέχω εἰς ὅλους τοὺς βρωμομαυριτανούς,
καὶ τίς νὰ τῷ δανείσῃ θέλει ἐρωτῶ.
Ἐγὼ, μὴ ἐπαιτήσας δι' ἐμὲ ποτὲ,
πρέπει δι' ἄλλους νὰ δανείζωμαι. Πολὺ
δὲν διαφέρει ἐπαιτείας δάνειον,
ὡς τὸ δανεῖζειν, ἐννοῶ τοκογλυφεῖν,
τοῦ κλέπτειν εἶναι ὅχι προκριτώτερον.
Παρὰ τῷ Γάγγῃ πρὸς τοὺς τροφοδότας μου
ἀνάγκην ἔχω οὐδετέρου ἐξ αὐτῶν,
οὐδὲ νὰ γίνω ἀμφοτέρων ὄργανον.

Ὁ Γάγγης, ὦ! ὁ Γάγγης! Ἀνθρώποι ἐκεῖ
 ὑπάρχουν μόνον· ἀλλ' ἐνταῦθα μόνος σὺ
 ἄξιος εἶσαι ὅπως δῆποτε νὰ ζῇς
 παρὰ τὸν Γάγγην. Ἔρχεσαι; Μ' ἀκολουθεῖς;
 Ἄφες νὰ ἔχη τὰ χρυσᾶ σαρώματα,
 ἀφοῦ τὰ θέλει τόσον. Μήπως βαθμηδὸν
 δὲν θὰ τὰ εἶχε λάβει; Καὶ αἱ μέριμναι
 ἐλλείπουν οὕτω. Διὰ κάμηλον ἐγὼ
 θέλω φροντίσει. Ἄλλ' ἐλθέ.

ΝΑΘΑΝ

Ἄν καὶ φρονῶ
 ὅτι τὸ μέσον τοῦτο μένει πάντοτε,
 Ἀλχαφῆ, θέλω τὸ σκεφθῆ.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Νὰ τὸ σκεφθῆς;
 Εἰς σκέψιν τὰ τοιαῦτα δὲν ὑπάγονται.

ΝΑΘΑΝ

Τὸν Σαλαδῖνον νὰ ἰδῶ περίμεινε,
 καὶ ν' ἀποχαιρετήσω...

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ὅστις σκέπτεται,
 ζητεῖ τοὺς λόγους δι' οὓς πρέπει ν' ἀρνηθῇ.
 Ἄν τις νὰ ζήσῃ, ἅς συμβῇ ὅ,τι συμβῇ,
 δι' ἑαυτὸν τοῦ μόνου δὲν ἀποτολμᾷ,
 ζῇ ἄλλων δοῦλος ἐσαεῖ. Ὡς βούλεσαι.
 Ἔχε ὑγίαν. Ὅπως θέλεις. Ἀπ' ἐδῶ
 εἰν' ἡ ὁδός μου· ἡ ὁδός σου ἀπ' ἐκεῖ.

ΝΑΘΑΝ

Δὲν θὰ ἰσολογίσῃς πρῶτον, Ἀλ-Χαφῆ,
 τί ἔχεις;

ΑΑ-ΧΑΦΗΣ

Αἶ! Τί ἔχω; Τὸ ταμεῖόν μου
τὸν κόπον δὲν ἀξίζει ἀριθμήτεως.
Τὸν ἰσολογισμόν του ἐγγυᾶσθε — σὺ
ἦ ἡ Σιττά. Πλὴν χαῖρε. (Ἀπέρχεται).

ΝΑΘΑΝ (Τὸν παρακολουθεῖ διὰ τοῦ βλέμματος).

Ἐγγυῶμ' ἐγώ!

Ἄγριε ἄνερ, ἀγαθὲ ἦ εὐγενῇ!
Πῶς νὰ τὸν ὀνομάσω; Εἶν' ὁ ἀληθὴς
ἐπαίτης ὅστις Βασιλεὺς εἶν' ἀληθής.
(Ἐξέρχεται κατ' ἄλλην διεύθυνσιν).

ΠΡΑΞΙΣ ΤΡΙΤΗ.

ΣΚΗΝΗ Α'.

Ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ναθαν.

ΡΕΧΑ καὶ ΔΑΪΑ.

ΡΕΧΑ

Δαΐα, ὁ πατήρ μου πῶς σοὶ ἔλεγε ;
«Νὰ τὸν προσμένω ἡμπορῶ πᾶσαν στιγμὴν ;»
Τοῦτο σημαίνει — δὲν νομίζεις ; — πῶς εὐθὺς
θὰ ἔλθῃ ; — Πόσαι πλὴν ἐπέρασαν στιγμαί !
Αἶ ! τίς τὰς παρελθούσας μελετᾷ ; Δὲν ζῶ
εἰμὴ εἰς τὰς μελλούσας, εἰς ἐκάστην των.
Θὰ ἔλθῃ μία νὰ τὸν φέρῃ.

ΔΑΪΑ

Μήνυμα

ἐπάρατον ἐκεῖνο τοῦ Σουλτάνου ! Ἄν αὐτὸ
δὲν ἦτον, ὁ πατήρ σου θὰ τὸν ἔφερε.

ΡΕΧΑ

Καὶ ὅταν ἔλθῃ ἡ στιγμή, καὶ τελεσθῇ
ἡ θερμότερα τῆς καρδίας μου εὐχὴ,
τί τότε ; — Τότε τί ;

ΔΑΪΑ

Τί τότε ; — Τότ' ἐγὼ
ἐπίσης θὰ ἐλπίσω τῆς καρδίας μου
ἡ θερμότερα τῶν εὐχῶν νὰ τελεσθῇ.

ΡΕΧΑ

Τί θὰ πληρῇ τὸ στῆθος τὸ ἀπομαθὸν

νά ζῇ καὶ ν' ἀναπνέῃ ἂν δὲν στέγηται
ἐν αὐτῷ πόθος πάντα πόθον συγκεντρῶν ;
Τίποτε, Φρίττω !

ΔΑΪΑ

Τοῦ ἐκπληρωθέντος σου
πόθου τὴν θέσιν θεὰ λάβῃ ὁ ἐμός.
Εἰς τὴν Εὐρώπην εἶναι οὗτος νὰ σ' ἰδῶ,
καὶ νὰ σ' ἰδῶ εἰς χεῖρας ἐπαξίους σου.

ΡΕΧΑ

Μεγάλως ἀπατᾶσαι. Τὸ αὐτὸν εἰς σέ
τὸν πόθον δίδον, ἀπ' ἐμοῦ τὸν ἀφαιρεῖ.
Σὲ ἔλκει ἡ πατρίς σου. Θέλεις ἡ ἐμὴ
ἐμὲ νὰ μὴ δεσμεύῃ ; Ἡ ἐντός σου μὴ
σβεσθεῖσα ἔτι τῶν οἰκείων σου εἰκῶν
θεὰ ὑπερισχύσῃ τῶν παρόντων μοι,
οὓς βλέπω, οὓς ἀκούω ; τῶν οἰκείων μου ;

ΔΑΪΑ

Ὅσον ἂν θέλῃς ἀντιπάλαιε· εἰσὶ
τοῦ οὐρανοῦ οἱ δρόμοι δρόμοι τ' οὐρανοῦ.
Καὶ ἂν ὁ ἀποστείλας τὸν σωτῆρά σου
εἴν' ὁ Θεός του, ὑπὲρ οὗ ὑπερμαχεῖ,
ἵνα σὲ φέρῃ εἰς τὸν τόπον, τὸν λαὸν,
δι' οὓς ἐπλάσθης ; . . .

ΡΕΧΑ

Τί, Δαί' ἀγαπητῇ,
μοὶ λέγεις πάλιν ; Παραδόξως σκέπτεσαι !
Πῶς ὁ Θεός του, ὁ Θεός του, ὑπὲρ οὗ
μάχεται, λέγεις ; Εἶναι κτῆμα ὁ Θεός ;
Τί Θεός εἶναι, ὅστις κτῆμ' ἀνθρώπινον
θα ᾔτον, ὅστις ἀπαιτεῖ ὑπὲρ αὐτοῦ

νὰ μάχωνται;— Πῶς ἔτι νὰ ἡξεύρωμέν
 διὰ γωνίαν ποίαν ἐγεννήθημεν
 τῆς γῆς, ἂν ὄχι δι' ἐκείνην, ἥτις ἦν
 ἡ τῆς γεννήσεώς μας;— Ὁ πατήρ μου ἂν
 σὲ ἤκουε! — Τί ἔχεις; Τί σοὶ ἔκαμεν
 ὥστε τῆς εὐτυχίας τὸ κατόπτρισμα
 νὰ μοὶ δεικνύης πάντοτε μακράν αὐτοῦ;
 τί σ' ἔκαμε, τὸ σπέρμα τῆς φρονήσεως,
 ὃ εἰς τὸν νοῦν μου καθαρὸν ἐνέσπειρε,
 νὰ καταπνίγῃς ὑπὸ τῆς πατρίδος σου
 τριβώλους, ἥ καὶ ἄνθη;— ὦ φιλάτῃ μου,
 φίλῃ Δαίᾳ, ἐπὶ τοῦ ἐδάφους μου
 τ' ἄνθη σου δὲν τὰ θέλει. Πρέπει νὰ σ' εἰπῶ
 τὸ ἐδάφός σου πῶς κ' ἐγὼ αἰσθάνομαι!
 τόσον ἐξηντλημένον, τόσον αὐχμηρὸν,
 ὅσακις τὰ σὰ ἄνθη τὸ καλύπτουσιν,
 ἅς εἶναι καὶ ὠραῖα! καὶ αἰθάνομαι
 εἰς τὰ ἀρώματά των τὰ γλυκύξυνα
 σκοτοδινίαν τόσῃν, τόσῃν ζάλῃν! Σὺ
 συνηθισμένον ἔχεις τὸν ἐγκέφαλον,
 καὶ δὲν σ' ἐλέγχω. Ἐχεις νεῦρα ἰσχυρά
 σὺ, καὶ ἀντέχεις· δὲν ἀντέχω πλὴν κ' ἐγώ.
 Ὁ ἄγγελός σου παρ' ὀλίγον καὶ αὐτὸς
 τὸν νοῦν νὰ μ' ἀφαιρέσῃ.— Τὸν πατέρα μου
 ἐντρέπομαι γελοία ὅτι γίνομαι.

ΔΔΙΑ

Γελοία! Ὡς ἂν μόνον κατοικῇ ἐδῶ
 ὁ νοῦς! Γελοία! Μόνον ἂν τὴν ἄδειαν
 νὰ ὁμιλήσω εἶχον!

ΡΕΧΑ

Τί δὲν ἔμιλεῖς;

Πότε δὲν ἤμην ὅλη ὦτα, ὅτε σὺ
 τοὺς ἐμοδόξους ἥρωάς σου ἤρχιζες
 νὰ περιγράφῃς; Εἰς τ' ἀνδρεῖα ἔργα των
 θαυμασμοῦ φόρον πότε δὲν ἐτέλεσα,
 δακρύων φόρον εἰς τὰ πάθη των; Ποτὲ
 τὸ θρήσκευμά των δὲν ἐξέλαβ' ἀληθῶς
 ὡς τὸ προσόν των τὸ ἡρωϊκώτατον.
 Πλὴν ἦν καὶ τοῦτο εἰς παραμυθίαν μου,
 νὰ μάθω ὅτι ἡ ἀγάπ' εἰς τὸν Θεὸν
 δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν περὶ τοῦ Θεοῦ
 ἀτόπων ἰδεῶν μας ἐντελῶς.— Συχνὰ
 δὲν μᾶς τὸ εἶπεν, ὦ φιλτάτη, ὁ πατήρ,
 καὶ περὶ τούτου δὲν συνεννοήθητε
 τοσάκις; Τώρα ὅ,τι ἀνηγεύρατε
 ὁμοῦ, τὸ ὑποσκάπτεις μόνη σου; — Ἀλλὰ,
 καλὴ Δαία, δὲν μᾶς ἐτοιμάζουσι
 δεόντως οὗτ' οἱ λόγοι εἰς ὑποδοχὴν
 τοῦ φίλου μας. Πλὴν ἴσως πρέπουσ' εἰς ἐμὲ,
 διότι τόσον νὰ ἡξεύρω ἦθελον
 εἶναι ἐκεῖνος... Εἰς τὴν θύραν βήματα
 δὲν ἤκουσας; Ἐκεῖνος εἶναι! Ἀκουσον.

ΣΚΗΝΗ Β'.

ΡΕΧΑ, ΔΑΪΑ, καὶ ὁ ΝΑΪΤΗΣ, εἰς ὃν ΠΙΣ ἔλαθεν ἀνοίγει
 τὴν θύραν λέγων:

Ὁρίσατε.

ΡΕΧΑ (ἀνασχιρᾷ, συνέρχεται καὶ θέλει νὰ βίψῃ
εἰς τοὺς πόδας του).

Ἐκεῖνος! — Ὁ σωτὴρ μου! Ἄ!

ΝΑΪΤΗΣ

Ἴν' ἀποφύγω τοῦτο τόσον ἡργησα·
καὶ ἔμωσ. . .

ΡΕΧΑ

Εἰς τοὺς πόδας τούτου τοῦ ἀνδρός
τοῦ ὑπερόπτου θέλω πάλιν τὸν Θεόν,
ὄχι τὸν ἄνδρα νὰ εὐχαριστήσω. Δὲν
ζητεῖ εὐχαριστίας ὁ ἀνὴρ, καθὼς
οὐδ' ἡ ὕδρια τὰς ζητεῖ, ἀκάματος
δειχθεῖσα εἰς τὴν σβέσιν τῆς πυρκαϊᾶς.
Ὡς ἐπληροῦτο κ' ἐκενοῦτο, ἔτρεχεν
ἀδιαφόρως ἄνω κάτω. Ὁ ἀνὴρ
ὁμοίως. Εἰς τὰς φλόγας ὅτ' ἐπήδησε,
μὲ εὔρε κατὰ τύχην εἰς τὰς χεῖράς του,
καὶ κατὰ τύχην, ὥς εἰς τὸν μανδύαν του
σπινθήρ προσεκολλήθη, ἡ ἀγκάλη του
μὲ ἤρπασε, καὶ οὕτω δὲν γνωρίζω τίς
τῶν φλογῶν ἔξω μᾶς ἐξέβαλεν ὁμοῦ.
Τί νὰ εὐχαριστήσω; Εἰς θρασύτερα
ἔργα ὁ οἶνος ἐν Εὐρώπῃ δὲν ὤθει
πολλάκις; Οὕτω πᾶς Ναίτης χρεωστέῃ
νὰ πράττῃ. Κρεῖττον ἡσκημένος τοῦ κυνός,
κ' ἐκ τοῦ πυρός ἐκσώζει κ' ἐκ τοῦ ὕδατος.

ΝΑΪΤΗΣ (Ὅστις τὴν ἤκουσε διαρκῶς μετ' ἐκπλήξεως
καὶ ἀνησυχίας).

Δαίτα, ὦ Δαίτα! Ὅ, τι ἄτοπον
μ' ἐξέφυγεν ἐν λύπαις, ἐν στιγμαῖς χολῆς,

ἔτε ἀγροίκως σ' ἐδεχόμην, καὶ κακῶς
σ' ἀπέπεμπον, ἐνταῦθα τίς σ' ἐβίασε
νὰ τὸ ἐπαναλάβῃς; Ἡ ἐκδίκησις
ἦτον κακὴ. ὦ! γίνε εἰς τὸ μέλλον καὶ
συνήγορός μου δίκαιος πλησίον της.

ΔΔΙΑ

Δὲν τὸ πιστεύω ὅτ' εἰς τὴν καρδίαν της
αἱ μικραὶ αὗται ἐνσπαρεῖται ἄκανθαι
εἰς ἑβλάψαν, ἱππότα.

ΡΕΧΑ

Λύπας, εἴπατε,
πῶς εἶχετε, καὶ ἦσθε φειδωλότερος
τῆς λύπης, ἀφ' ὅ,τ' ἦσθε τῆς ζωῆς;

ΝΑΪΤΗΣ

Καλὴ,

γλυκεῖα κόρη! Ἀκοὴ καὶ ὄρασις
πῶς τὴν ψυχὴν μου διανέμονται! — Αὐτὴ
αὐτὴ δὲν εἶναι ὅχι ἦν διέσωσα
ἐκ τοῦ πυρός. Τίς ταύτην θὰ ἐγνώριζε,
καὶ δὲν θεοὶ τὴν εἶχε σώσει; Τίς ἐμὲ
ἤθελε περιμείνει; — Ἰσως... ἄλλοιοῖ...
ὁ τρόμος...

(Παῦσις, καθ' ἣν μένει βεδυθισμένος εἰς τὴν θέαν της).

ΡΕΧΑ

Σὰς δ' εὐρίσκω ἀναλλοιώτον.

(Ὅμοιος, μέχρις οὗ ἡ Ῥέχα ἐξακολουθεῖ, ἵνα ἀποτρέψῃ
τὸ ἀτενὲς βλέμμα του).

Εἰπέτε μας, ἱππότα, ποῦ ἐμένετε
ὥς τώρα; — Πλὴν καὶ τώρα ἐρωτῶ σχεδόν,
ποῦ εἴσθε;

ΝΑΪΤΗΣ

Ἴσως ὅπου δὲν θὰ ἔπρεπε
νὰ εἶμαι.

ΡΕΧΑ

Καὶ πρὶν ἦσθε, — ὅπου δὲν θὰ ἔπρεπε
νὰ ἦσθ' ἐπίσης ἴσως; — Ἐκλογὴ κακὴ.

ΝΑΪΤΗΣ

Εἰς... εἰς... τὸ ὄρος πῶς καλεῖται; Εἰς Σινᾶ.

ΡΕΧΑ

Εἰς τὸ Σινᾶ; Ὡραῖον! Τώρα ἡμπορῶ
τέλος νὰ μάθω θετικῶς ἂν ἀληθές...

ΝΑΪΤΗΣ

Τί; τί; Ἄν εἶναι ἀληθές πῶς φαίνεται
ἡ θέσις ὅπου τοῦ Θεοῦ ἐνώπιον
ὁ Μωϋσῆς ἐστάθη ὅτε...

ΡΕΧΑ

Δὲν ζητῶ

αὐτὸ νὰ μάθω. Ἰστατο ἐνώπιον
τοῦ Θεοῦ. Τοῦτο τὸ γνωρίζω μοὶ ἀρκεῖ.
Νὰ μοὶ εἰπῇτε ἤθελον ἂν ἀληθές
εἶν' ὅτι... ἡ ἀνάβασις αὐτοῦ
τοῦ ὄρους εἶναι ὀλιγώτερον πολὺ
ἐπίπονος ἀφ' ὅ,τι ἡ κατάβασις·
διότ' εἰς ὅσ' ἀνέβην ὄρη ποτ' ἐγὼ,
τὸ ἐναντίον πάντοτε ἀπήντησα.
Λοιπὸν, ἱππότα, στρέφετε τὸ βλέμμα; Δὲν
θέλετε πλέον νὰ μ' ἰδῇτε;

ΝΑΪΤΗΣ

Ἐπειδὴ

νὰ σὰς ἀκούω θέλω.

ΡΕΧΑ

Ἐπειδὴ νὰ μὴ
 παρατηρήσω πρέπει, ἡ ἀπλότης μου
 μειδίαμα πῶς φέρει εἰς τὰ χεῖλη σας,
 μειδίαμα, διότι σπουδαιότερον
 νὰ ἐρωτήσω οὔτε τὸ ἐλάχιστον
 περὶ τοῦ ὄρους τοῦ ἀγίου ἤξευρον,
 τοῦ ὄρους τῶν ὁρέων. Δὲν ἐνόησα;

ΝΑΙΤΗΣ

Ναί, πάλιν σ' ἀτενίζω εἰς τοὺς ὀφθαλμούς·
 πλὴν σὺ τοὺς στρέφεις κάτω, κ' εἰς τὰ χεῖλη σου
 μειδίαμα δαγκάνεις. Εἰς τὴν ἔκφρασιν,
 εἰς τὴν διαφορουμένην ἔκφρασιν πρὸς τί
 νὰ ἀναγνώσω θέλω ὅ,τι εὐκρινῶς
 ἀκούω, καὶ μοὶ λέγεις,—καὶ μοὶ σιωπᾶς;
 Ὡς Ῥέχα, Ῥέχα! Πόσον εἶχε δίκαιον
 ὅτε μοὶ εἶπε: «Γνώρισόν την πρῶτον!»

ΡΕΧΑ

Τίς;

Τίς εἶπε; περὶ τίνος;

ΝΑΙΤΗΣ

«Πρῶτον γνώρισον
 «αὐτήν», μοὶ εἶπεν ὁ πατήρ σου· περὶ σοῦ.

ΡΕΧΑ

Κ' ἐγὼ δὲν σᾶς τὸ εἶπον; Ὁχι καὶ ἐγώ;

ΝΑΙΤΗΣ

Ἀλλὰ, ποῦ λοιπὸν εἶναι ὁ πατήρ σου; ποῦ;
 Εἰς τοῦ Σουλτάνου εἶν' ἀκόμη;

ΡΕΧΑ

Φαίνεται.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἐκεῖ ἀκόμη ; — Ὅχι· λησμονῶ. Ἐκεῖ
δὲν δύναται νὰ εἶναι. Παρὰ τὴν μονὴν
μὲ περιμένει κάτω. Εἰμὶ βέβαιος.
Νομίζω οὕτως ὑπεσχέθη. Δότε μοι
τὴν ἄδειαν. Ὑπάγω καὶ τὸν φέρω.

ΡΕΧΑ

Μή.

Ἐμοῦ καθῆκον εἶναι τοῦτο. Μείνατε,
προσμείνατε, ἱππότα. Τὸν καλῶ εὐθύς.

ΝΑΪΤΗΣ

Ὅχι· διόλου. Περιμένει ὄχι σέ,
ἐμὲ προσμένει. Καὶ προσέτι δύναται. . .
τίς οἶδεν ; . . . Ἴσως παρὰ τῷ Σουλτάνῳ. . . Σεῖς
τὸν Σαλαδῖνον δὲν γνωρίζετε . . . Ἐκεῖ
νὰ εὐρεθῇ εἰς δυσχερείας δύναται.
Ἄν δὲν ὑπάγω, εἶναι ἴσως κίνδυνος.

ΡΕΧΑ

Κίνδυνος ; Ποῖος ;

ΝΑΪΤΗΣ

Κίνδυνος, ναί· δι' ἐμέ,
ἐὰν δὲν σπεύσω, διὰ σᾶς καὶ δι' αὐτόν. (Ἐξέρχεται).

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΡΕΧΑ καὶ ΔΑΪΑ

ΡΕΧΑ

Δαΐα, τί σημαίνει τοῦτο ; Ἐφυγε
τόσον ταχέως ! Τί τῷ ἦλθε ; τί δηλοῖ ;
Τίς τὸν διώκει ;

ΔΑΪΑ

Ἄφες, ἄφες, καὶ κακὸν
δὲν εἶναι τὸ σημεῖον.

ΡΕΧΑ

Τὸ σημεῖον ; Τί
σημεῖον ;

ΔΑΪΑ

Ὅτι κάτι ἔτρεξεν ἐντός.
Βράζει, καὶ πρέπει νὰ μὴ ἐκχειλίση. Ναί,
ἄφες τον. Ἦλθεν ἡ σειρά σου.

ΡΕΧΑ

Τί σειρά ;

Δι' αἰνιγμάτων ὡς ἐκεῖνος ὁμιλεῖς.

ΔΑΪΑ

Νὰ τῷ πληρώσης τάχιστα θὰ δυνηθῇς
ὅσας ἀνησυχίας σ' ἐπροξένησεν.
Ἄλλ' αὐστηρὰ μὴ ἔσο καὶ φιλέκδικος
ὕπὲρ τὸ δέον.

ΡΕΧΑ

Περὶ τίνος ὁμιλεῖς
σὺ μόνη τὸ ἠξεύρεις.

ΔΑΪΑ

Λοιπὸν ἡσυχος
καὶ πάλιν εἶσαι ;

ΡΕΧΑ

Εἶμαι, ναί.

ΔΑΪΑ

Τουλάχιστον

θ' ἀναγνωρίσης ἡ ἀνησυχία του
ὅτι χαρὰν σοὶ δίδει, ὅτι εἰς αὐτὴν
τὴν ἡσυχίαν χρεωστεῖς τὴν νέαν σου.

ΡΕΧΑ

Δὲν τὸ ἠξεύρω. Ὅ,τι μόνον δύναμαι
 νὰ σοὶ ὁμολογήσω, εἶναι πῶς ἐγὼ
 θαυμάζω ἡ ἰδία, τόσην θύελλαν
 πῶς ἡ γαλήνη αἴφνης νὰ διαδεχθῇ.
 Ἡ θεά του, οἱ λόγοι καὶ οἱ τρόποι του
 μ' ἔφεραν . . .

ΔΑΪΑ

Κόρον ἴσως;

ΡΕΧΑ

Κόρον; Ὅχι, ὦ!
 δὲν λέγω τοῦτο· ὦ! διόλου.

ΔΑΪΑ

Ἐπαυσαν

τὴν καυστηράν σου δίψαν μόνον;

ΡΕΧΑ

Ναὶ αὐτὸ,

ἀν θέλῃς.

ΔΑΪΑ

Ἐγώ; Ὅχι.

ΡΕΧΑ

Φίλος πάντοτε

θὰ μ' εἶναι, τῆς ζωῆς μου προσφιλέστερος,
 εἰ καὶ ὅσάκις τ' ὀνομά του ἀκουσθῇ,
 δὲν μ' ἀλλοιοῦται ὁ σφιγμὸς ὡς πρότερον,
 ὅσάκις μ' ἔλθῃ κατὰ νοῦν, ταχύτερον
 καὶ σφοδρότερος ἡ καρδία δὲν κτυπᾷ.—
 Τί φλυαρῶ; Δαΐα, ὦ! ἐλθὲ, ἐλθὲ,

φιλτάτη εἰς ἐκεῖνο τὸ παράθυρον,
ὅθεν τὸ ἄλσος τῶν φοινίκων φαίνεται.

ΔΑΪΑ

Λοιπὸν ἡ δίψα δὲν ἐσθέσθη ἐντελῶς;

ΡΕΧΑ

Εἰς τὸ ἐξῆς θὰ βλέπω καὶ τοὺς φοίνικας,
ὅχι ἐκεῖνον μόνον ὑπ' αὐτούς.

ΔΑΪΑ

Ἀρχῇ

πυρετοῦ νέου ἡ ψυχρότης εἶν' αὐτή.

ΡΕΧΑ

Ψυχρότης; Ψυχρὰ εἶμαι; Ἦττον προσφιλῶς |
δὲν βλέπω ὅ,τι βλέπω ἡσυχώτερον.

ΣΚΗΝΗ Δ'.

Αἰθουσα ὑποδοχῆς εἰς τὸ παλάτιον τοῦ Σαλαδίνου.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ. ΣΙΤΤΑ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ. (Εἰσερχόμενος, πρὸς τοὺς ἐκτὸς τῆς θύρας).

Τὸν Ἰουδαῖον, ἅμα ἔλθῃ, φέρετε
ἐδῶ. Δὲν ἔχει βίαν, φαίνεται, πολλήν.

ΣΙΤΤΑ

Ἴσως δὲν ἦτον νὰ τὸν εὔρουν πρόχειρον.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

ὦ ἀδελφὴ μου, ἀδελφὴ!

ΣΙΤΤΑ

Ταράττεσαι

ὥς ἂν προσμένης μάχην.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Καὶ δι' ὀπλων, ὦν

τὴν χρῆσιν δὲν γνωρίζω, δὲν τὴν ἔμαθον.
 Πρέπει νὰ προσποιῶμαι καὶ νὰ προνοῶ,
 παγίδας νὰ ἐγείρω, νὰ δολοπλοκῶ.
 Πόθεν ἤξεύρω ταῦτα ; Ποῦ τὰ ἔμαθον ;
 Καὶ ταῦτα πάντα διὰ τί ; ὦ ! διὰ τί ;
 δι' εὖρεσιν χρημάτων, διὰ χρήματα,
 ὅπως, φοβήσας Ἰουδαῖον, χρήματα
 τῷ ὑφαιρέσω ! Μικρομηχανήματα
 κατήντησα τοιαῦτα νὰ ἐπινοῶ,
 ἐπιδιώκων πρᾶγμα τὸ ἐλάχιστον
 τῶν ἐλαχίστων.

ΣΙΤΤΑ

Πλὴν καὶ τὰ ἐλάχιστα
 — ἀμεληθέντα, ἐκδικοῦνται, ἀδελφέ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ναί, δυστυχῶς. — Ἄν εἶναι δ' ὁ Ἑβραῖός σου
 σοφὸς τῷ ὄντι ἄνθρωπος καὶ ἀγαθός,
 ὥς ὁ Δερβίσης σοὶ τὸν περιέγραφε ; . . .

ΣΙΤΤΑ

Τί τότε ; Ποῖον θενὰ ἔχης δισταγμόν ;
 Ἡ παγὶς εἶναι διὰ τὸν φιλόργυρον,
 τὸν Ἰουδαῖον τὸν δειλόν, τὸν πονηρὸν,
 τὸν σοφὸν ὅχι καὶ τὸν ἀγαθόν. Αὐτὸς
 χωρὶς παγίδος εἶναι ἢ δ' ἡμέτερος.
 Ἐκτὸς δὲ τούτου ἔχεις καὶ τὴν ἡδονὴν
 ν' ἀκούσης πῶς τοιοῦτος ὢν, ἀμύνεται,
 καὶ μετὰ πόσης ῥώμης θραύει τὰ δεσμὰ,
 ἢ τέχνης, διαφεύγει τὰς σαγίνας σου.
 Θὰ ἔχης ταύτην τὴν χαρὰν ἐκ περισσοῦ.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τῷ ὄντι· καὶ θὰ μ' εἶναι τοῦτο εἰς χαράν.

ΣΙΤΤΑ

Λοιπὸν δὲν ἔχεις ἄλλο τι νὰ σ' ἐνοχλῇ.
 Ἄν εἶναι μόνον εἰς χυδαῖος τῶν πολλῶν,
 Ἑβραῖος ὅπως πᾶς Ἑβραῖος, πρὸς αὐτὸν
 δὲν θενὰ ἔχῃς νὰ αἰσχύνηται, φανεῖς
 ὁποῖους πάντας τοὺς ἀνθρώπους θεωρεῖ.
 Ἐξ ἐναντίας, ἂν τις εἰς αὐτὸν δειχθῇ
 καλῆτερος, ἐκεῖνον λέγει ἄφρονα,
 μωρόν.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Κακῶς νὰ πράττω χρεωστῷ λοιπὸν
 ἐκ φόβου μὴ φρονῶσιν οἱ κακοὶ κακῶς
 περὶ ἐμοῦ;

ΣΙΤΤΑ

Ἄν πράξῃς ἐννοῆς κακὴν
 ἕκαστον πράγμα νὰ μεταχειρίζηται
 τῇ φύσει του συμφώνως.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τί ἐπινοεῖ

ἡ γυναικεία κεφαλὴ, καὶ ἔπειτα
 νὰ τὸ καθωραΐσῃ δυσκολεύεται;

ΣΙΤΤΑ

Νὰ τὸ καθωραΐσῃ;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἠλὴν φοβοῦμαι μὴ
 τὸ ἐργαλεῖον τὸ λεπτὸν, τ' ὀξύτητον,
 εἰς τὰς ἀγροίκους χεῖράς μου καταθραυσθῇ.
 Νὰ ἐκτελῶνται ὅπως ἐφευρέθησαν

ἀνάγκη τὰ τοιαῦτα, δεξιότατα,
πανούργως.—Ἔστω, ἔστω. Ὅπως δύναμαι
θενὰ χορεύσω· καὶ ἂν ἤξευρον,—κακῶς
θὰ ἐπρωτίμων πάλιν μᾶλλον ἢ καλῶς.

ΣΙΤΤΑ

ὦ! μὴ τοσοῦτον δυσπιστῆς πρὸς σεαυτόν.
Ἄν μόνον θέλῃς, σ' ἐγγυῶμαι περὶ σοῦ.
Οἱ ὅμοιοί σου πῶς μᾶς παραπείθουσι
ὅτ' εἰς τὸ ξίφος, μόνον εἰς τὸ ξίφος των
ὀφείλουσι τὸ ὅλον μεγαλειόν των!
Αἰσχύνεται ὁ λέων μετ' ἀλώπεκος
ὅταν θηρεύῃ· ἀληθῶς δ' αἰσχύνεται
οὐχὶ τῆς πανουργίας, τῆς ἀλώπεκος.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Καὶ αἱ γυναῖκες νὰ καταβιδάζωσι
τοὺς ἄνδρας μέχρις ἑαυτῶν πῶς θέλουσιν!—
Ἄλλ' ὕπαγε. — Νομίζω ὅτι ἔμαθον
τὸ μάθημά μου.

ΣΙΤΤΑ

Νὰ ὑπάγω;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Δὲν νοεῖς

νὰ μείνης;

ΣΙΤΤΑ

Ὅχι ὁρατὴ, νὰ μὲ ἰδοῦν,
ἀλλὰ τῆς θύρας ἔξω;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Νὰ ὠτακουστῆς;

Μὴ, μήτε τοῦτο. Ἐπιμένω, ἀδελφὴ.—
Ὑπαγε, κρότον εἰς τὸ παραπέτασμα

ἀκούω. Εἶν' ἐκεῖνος. — Ὅμως πρόσσεξον,
ἐκεῖ ὀπίσω νὰ μὴ μείνης. Θὰ ἰδῶ.

Ἐνῷ ἡ Σιττὰ ἐξέρχεται διὰ τῆς μιᾶς θύρας, εἰσέρχεται
ὁ Ναθάν δι' ἄλλης, ὁ δὲ Σαλαδίνος ἐκάθησε).

ΣΚΗΝΗ Ε΄.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ. ΝΑΘΑΝ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Πλησίον, Ἰουδαῖε. — Πλησιέστερον. —

Ἐλθέ. — Μὴ ἔχῃς φόβον.

ΝΑΘΑΝ

Νὰ τὸν ἔχωσι

μόν' οἱ ἐχθροί σου!

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ὅνομάζειςαι Ναθάν;

ΝΑΘΑΝ

Ναί.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ὁ σοφὸς καλεῖσαι;

ΝΑΘΑΝ

Ὅχι.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ὅχι σὺ,

ἀλλ' ὁ λαὸς σὲ λέγει.

ΝΑΘΑΝ

Ἴσως ὁ λαός.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Νομίζεις πρὸς τὴν γνώμην τοῦ λαοῦ μικράν
ὑπόληψιν πῶς ἔχω; Πόθον ἔτρεπον
τὸν ἄνδρα νὰ γνωρίσω ὃν καλεῖ σοφόν.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ ἂν πρὸς χλεύην τὸν καλῇ; ἢ ἂν σοφὸν
 -| τὸν συνετὸν καλῶσιν, ὅπως συνετὸν
 τὸν μᾶλλον ἐννοοῦντα τὸ συμφέρον του;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ποῖον συμφέρον; Ἐννοεῖς τὸ ἀληθές;

ΝΑΘΑΝ

ὦ! τότε ὅστις ἰδιοτελέστατος,
 ὁ ἴδιος θὰ ᾔτο συνετώτατος,
 καὶ ἐν θὰ ᾔτον ὁ σοφὸς καὶ συνετός.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Πλὴν κυροῖς ὅ,τι ν' ἀναιρέσῃς ἤθελες.
 Τὰ τῶν ἀνθρώπων ἀληθῆ συμφέροντα,
 ἃ δὲν γνωρίζει ὁ λαὸς, γνωρίζεις σὺ,
 ἢ τὰ ἐσκέφθης καὶ ἠρεύνησας. Ἀρκεῖ
 καὶ τοῦτο μόνον ν' ἀποδείξῃ τὸν σοφόν.

ΝΑΘΑΝ

Καθὼς νομίζει ὅτι εἶναι ἕκαστος.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἡ μετριοφροσύνη φθάνει. Ἀειδὲς
 αὐτὴν καὶ μόνην νὰ ἀκούωμεν, ἐνῶ
 νοὸς φρονίμου κρίτιν περιμένομεν. (Ἀναπῆδᾱ)
 Τὰς ὑποθέσεις τώρα! Πλὴν, Ἐβραῖε, πλὴν,
 εἰλικρινῶς ἀκούεις;

ΝΑΘΑΝ

Ἔσο βέβαιος,

Σουλτάνε, ὅτι θέλεις εὐχαριστηθῇ
 ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, ὅπως ἄξιος
 δειχθῶ καὶ τῶν λοιπῶν σου παραγγελιῶν.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ὑπηρεσίας; Πῶς;

ΝΑΘΑΝ

Τὰ πάντα ἄριστα
 θενὰ σοὶ δώσω, κ' εἰς τιμὴν συμφέρουσιν.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τι λέγεις; Ποῖα; Μὴ τὰ ἐμπορεύματα;
 Περὶ ἐκείνων θὰ διαπραγματευθῇ
 ἡ ἀδελφὴ μου. (Διὰ τὴν ὠτακουστήν).
 Ἐγὼ δὲν ἐπεμβαίνω εἰς αὐτά.

ΝΑΘΑΝ

Λοιπὸν

ἀναμφιβόλως παρ' ἐμοῦ ἐπιθυμεῖς
 νὰ μάθῃς ἂν τι εἶδον, ἂν τι ἔμαθον,
 ἐκεῖ ποῦ διηρχόμην, περὶ τοῦ ἐχθροῦ
 ὅστις ἐκ νέου ἤγειρε τὴν κεφαλὴν.
 Ἄλλ' ἂν ἀνυποστόλως . . .

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Δὲν προτίθεμαι

νὰ σ' ἀνακρίνω περὶ οὐδενὸς αὐτῶν.
 Ἡξεύρω ἤδη ὅσα μοὶ χρειάζονται.
 Ἀλλά . . .

ΝΑΘΑΝ

Σουλτάνε, πρόσταξον.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἐπιθυμῶ

νὰ μάθω ἄλλο, ὅλως ἄλλο παρὰ σοῦ.
 Σοφὸς τοσοῦτον ἂφ' οὗ εἶσαι, ἤθελον
 νὰ μ' εἰπῇς ποία ἐκ τῶν θρησκευτῶν, ἢ τίς
 τῶν νόμων σοὶ ἐφάνη ὁ ὀρθότερος.

ΝΑΘΑΝ

Σουλτάνε, εἴμ' Ἑβραῖος.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Καὶ Ὁθωμανὸς

ἐγώ· καὶ μεταξύ μας ὁ Χριστιανός.
 Τῶν τριῶν τούτων θρησκειῶν ἀληθινὴ
 ἢ μία εἶναι. Ἀνθρωπος ὅποιος σὺ
 δὲν μένει ὅπου τυφλὴ τύχη γενετῆς
 τὸν ἔρριψεν, ἢ μένει πεποιθώς, εἰδώς,
 τὸ ἄριστον ἐκλέξας. Αἶ! Τὴν γνώμην σου
 καὶ εἰς ἐμὲ εἰπέ την. Τίς ὁ πείσας σε
 λόγος εἰπέ μοι, — ἐμπιστευτικῶς εἰπὲ, —
 ἵνα ὁμοίως τὸν δεχθῶ. Πῶς; Ἀπορεῖς;
 Διὰ τῶν ὀφθαλμῶν σου μὲ διαμετρᾷς;
 Τί; Ἴσως τῶν Σουλτάνων ἄλλος πρὸ ἐμοῦ
 δὲν ἐφαντάσθη ὅμοιον ἐρώτημα,
 οὐχὶ Σουλτάνου, ὡς φρονῶ, ἀνάξιον.
 Δὲν ἔχει οὕτω; Λέγε, λάλητον λοιπόν.
 Ἡ θέλεις ἴσως στιγμὴν μίαν νὰ σκεφθῆς;
 Καλόν. Σοὶ δίδω μίαν. (Νὰ ὠτακουστῇ
 ἀκόμη; Ἄς ἰδῶμεν. Ἄς ἀκούσωμεν
 ἐὰν ἐγκρίνη ὅπως πράττω). Σκέφθητι
 ἀλλὰ ταχέως. Ἐπιστρέφω πάραυτα.
 (Ἀπέρχεται εἰς τὸ δωμάτιον εἰς ὃ εἶχε πρὶν εἰσελθεῖ ἡ Σιττά).

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'.

ΝΑΘΑΝ (μόνος)

ΝΑΘΑΝ

Οὐαί! οὐαί! — Πῶς τοῦτο! — Τί παράδεξον!
 Τί θέλει ὁ Σουλτάνος; Ἡλπίζον χρυσὸν

πῶς θὰ ζητήσῃ, καὶ ζητεῖ — ἀλήθειαν !
 Τὴν θέλει ἐπὶ χεῖρας — καὶ εἰς μετρητά, —
 ὥς νόμισμα ἂν ἦτον ἡ ἀλήθεια ! —
 Ἐκ τῶν ἀρχαίων καὶ ἂν ἦτον ὀβολῶν,
 ἐκ τῶν σταθμιζομένων, — θὰ ἐγίνετο
 ἀκόμη ! Ἀλλὰ οὕτω, νέον νόμισμα,
 λαμβάνον τὴν ἀξίαν ἐκ τοῦ σήματος,
 κολλύβοις εἰς σανίδα ἀλλασσόμενον,
 δὲν εἶναι. — Ὅπως εἰς τὸν σάκκον χρήματα,
 ῥάπτεται ἄρα καὶ εἰς τὸν νοῦν ἀλήθεια ;
 Τίς εἶν' ἐνταῦθα ὁ Ἑβραῖος ; Εἴμ' ἐγὼ,
 ἢ εἶν' ἐκεῖνος ; — Ἀλλὰ τί ; Ἀλήθειαν
 εἰς ἐν ἀληθείᾳ δὲν μοι ἀπαιτῇ ;
 Εἶναι τῷ ὄντι, εἶναι ἡ ὑπόνοια
 πῶς ὥς παγίδα μόνον τὴν ἀλήθειαν
 μοι στήνει, εἶναι . . . εἶναι ἀληθῶς μικρά. —
 Μικρά ; — Καὶ τοῖς μεγάλοις τί ἐστὶ μικρόν ;
 Βεβαίως, ναὶ βεβαίως οὕτως εἰσορμᾷ
 τὴν θύραν θαύων ! Ἀλλὰ πρῶτον κόπτουσι
 τὴν θύραν, ἐρωτῶσι πρῶτον ἂν ἐχθρὸς
 ἢ φίλος πλησιάζει. — Μέτρ' ἅς λάβωμεν !
 Πλὴν πῶς ; πῶς τοῦτο ; — Ἰουδαῖος τέλειος
 νὰ γίνω δὲν ἀρμόζει. Ὀλιγώτερον
 ἀρμόζει ἔμως νὰ μὴ γίνω παντελῶς.
 Ἐὰν δὲν εἶμαι Ἰουδαῖος, διατὶ
 δὲν εἶμαι Μουσουλμάνος θὰ ἠρώτα με. —
 Ναὶ τοῦτο, τοῦτο νὰ μὲ σώσῃ δύναται.
 Οὐχὶ ἡ ἡλικία μόνον τῶν βρεφῶν
 διαπαιδαγωγεῖται διὰ μύθων. — Ἐργεταί.
 Ἄς ἔλθῃ.

ΣΚΗΝΗ Ζ'

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ. ΝΑΘΑΝ.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

(Κενὸν εἶναι τὸ πεδῖον). — Μὴ
πολὺ ταχέως ἦλθον; Ἐτελείωσας
τὰς σκέψεις σου; Ὁμίλει. Μόνοι εἴμεθα.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ τί, ὁ κόσμος ὅλος ἐὰν ᾖ παρών;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τοσαύτην ἔχεις, ὦ Ναθάν, πεποιθήσιν;
Ἰδοὺ σοφός, μὴ κρύπτων τὴν ἀλήθειαν,
τὰ πάντα θυσιάζων δι' αὐτὴν, ζωὴν,
σῶμα καὶ αἷμα, ἀγαθὰ καὶ πλοῦτον.

ΝΑΘΑΝ

Ναί,

ναί, ἂν ἀναγκαῖον, καὶ ἂν χρήσιμον.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Εἰς τὸ ἐξῆς τὸν ἕνα ἐκ τῶν τίτλων μου
«τοῦ κόσμου καὶ τοῦ νόμου ἐπανορθωτῆς»
ἐλπίζω νὰ τὸν φέρω δικαιότερον.

ΝΑΘΑΝ

Λαμπρὸς ὁ τίτλος· ἀλλὰ πρὶν ἢ ἐντελῶς
σ' ἐμπιστευθῶ, Σουλτάνε, ἔχω ἄδειαν
ν' ἀφηγηθῶ σοι ἐν μικρὸν διήγημα;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Διατὶ ὅχι; Ἱστορίας ἀγαπῶ,
πρὸ πάντων ὅταν καὶ καλῶς ἐκτίθενται.

ΝΑΘΑΝ

Ἄ! Τὸ καλῶς ἐκθέτειν ὅμως ἔργον μου
πολὺ δὲν εἶναι.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Πάλιν ὑπερήφανος
ἐν μετριοφροσύνῃ; — Λέγε· διηγοῦ.

ΝΑΘΑΝ

Ἐν παναρχαίοις χρόνοις εἰς Ἀνατολὴν
ἄνθρωπος ἔζη· εἶχε δὲ δακτύλιον,
χειρὸς φιλίας δῶρον ἀνεκτίμητον.

Ὁ λίθος ἦτον τιμαλφὲς βηρύλλιον,
χρώματ' ἀλλάσσον συνεχῶς, καὶ δύναιμιν
ἔχον, ἀνθρώποις καὶ Θεῷ εὐάρεστον
ν' ἀναδεικνύῃ τὸν ἐν πίστει φέροντα
αὐτό· δι' ὃ οὐδόλως ἦν παράδοξον
ἂν ὁ Ἀνατολίτης δὲν ἐξέβαλε
ποτὲ ἐκ τοῦ δακτύλου τὸν δακτύλιον,
κ' ἐφρόντισε νὰ μείνῃ ἀναφαίρετον
ἐσαεὶ κτῆμα εἰς τοὺς ἀπογόνους του.

Ἐπραξεν οὕτω τὸν ἐκκληροδότησεν
εἰς τῶν υἱῶν του τὸν ἀγαπητότερον·
ᾧφειλε δ' οὗτος πάλιν εἰς τὸν φίλτερον
νὰ τὸν ἀφήσῃ τῶν υἱῶν του, κ' ἐφεξῆς
ὁ φίλτερος, ὅποια τῆς γεννήσεως
ἂν ἦν ἡ τάξις, διὰ τῆς δυνάμεως
τοῦ δακτυλίου, ἀρχηγὸς τοῦ οἴκου του
καὶ κεφαλὴ του νὰ ὑπάρχῃ κ' ἡγεμὼν.
Μὲ ἐννοεῖς, Σουλτάνε;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Λέγε· σ' ἐννεῶ.

ΝΑΘΑΝ

Εἰς υἱὸν οὕτω μεταβαίνων ἐξ υἱοῦ,
εἰς ἓνα περιῆλθεν ὁ δακτύλιος,

τριῶν υἱῶν πατέρα. Ἦσαν δὲ καὶ οἱ τρεῖς
 αὐτῷ ἐξ ἴσου εὐπειθεῖς, δι' ὃ αὐτὸς
 ἐξ ἴσου τοὺς ἡγάπα, καὶ τὸν ἓνα νῦν,
 νῦν δὲ τὸν ἄλλον, καὶ τὸν τρίτον ἄλλοτε, —
 καθ' ὅσον μόνος μεθ' ἑκάστου ἔμενε,
 τοῖς ἄλλοις μὴ ἐκχέων τὴν καρδίαν του, —
 τοῦ δακτυλίου ἐθεώρει ἄξιον,
 καὶ φιλοστόργως ἀσθενῆς, εἰς ἕκαστον
 ἀλληλοδιαδόχως τὸν ὑπέσχετο.
 Ταῦτα τοιαῦτα ἔβαινον μέχρι τινός.
 Ἄλλ' ἦλθε τέλος τοῦ θανάτου ἡ στιγμή,
 καὶ ἡμηχάνει ὁ φιλόστοργος πατήρ.
 Βαθέως τὸν ἐλύπει, δύω τῶν υἱῶν,
 ἐπίσης δόντας πίστιν εἰς τὸν λόγον του,
 νὰ θλίψῃ. — Πῶς νὰ γίνη; — Πέμπει μυστικῶς
 εἰς χρυσοχόου, καὶ πρὸς τὸν δακτύλιον
 ὁμοίους δύο ἄλλους τῷ παρήγγειλεν,
 εἰπὼν χρημάτων οὐδὲ κόπου νὰ φεισθῇ,
 ὅπως ἡ ὁμοιότης γίνη ἐντελής.
 Ὁ χρυσοχόος τὴν ἐπέτυχε, καὶ ὥς
 τοὺς δακτυλίους ἔφερεν, οὐδ' ὁ πατήρ
 τὸν ἀρχικὸν τίς ἦτον δὲν ἐδύνατο
 ν' ἀναγνωρίσῃ. Χαίρει καὶ ἀγάλλεται.
 Καλεῖ τοὺς τρεῖς υἱούς του, ἕκαστον χωρὶς,
 καὶ τὴν εὐχὴν του ἔδωκεν εἰς ἕκαστον
 καὶ τὸν δακτύλιόν του, — καὶ ἀπέθανε. —
 Σουλτάνε, με ἀκούεις;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (Ἀποστρεφόμενος ἀπ' αὐτοῦ).

Σὲ ἀκούω — πλὴν
 τάχυνε. Φθάνεις εἰς τὸ τέλος;

ΝΑΘΑΝ

Ἔφθασα.—

διότι ἐννοεῖται ὅ,τι ἔπεται.

Ἀποθανόντος μόλις τοῦ πατρὸς, καθείς τῶν τριῶν ἦλθε, φέρων τὸν δακτύλιον, καὶ ἀξιῶν τοῦ οἴκου τὴν ἀρχὴν. Πολλαὶ ἔρευν', ἐγκλήσεις, ἔριδες. Ὁ ἀληθὴς δακτύλιος τίς ἦτον ἀναπόδεικτον ἀπέμενε. —

(Μετά τινα παῦσαι, ἐφ' ἧς φαίνεται περιμένων τὴν ἀπάντησιν τοῦ Σουλτάνου).

Ἐπίσης ἀναπόδεικτον σχεδόν, ὡς νῦν — ἡ πίστις εἶν' ἡ ἀληθής.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Εἰς τὴν ἐρώτησίν μου τὴν ἀπάντησιν. αὐτὴν μοὶ δίδεις;

ΝΑΘΑΝ

Εἰς δικαιολόγησιν ὅτι τοὺς δακτυλίους δὲν ἀποτολμῶ νὰ διακρίνω, οὕς ἀπὸ σκοποῦ ὁ πατὴρ οὕτω κατεσκεύασ' ἐξ ἀρχῆς, ἵνα μὴ τρόπος μένη διακρίσεως.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τοὺς δακτυλίους; — Παίζεις μετ' ἐμοῦ. — Θαῤῥῶ πῶς αἱ θρησκευταὶ περὶ ὧν σοὶ ἔλεγον εὐκόλως ἀπ' ἀλλήλων διακρίνονται, ὡς ἔτι καὶ εἰς βρῶσιν, πόσιν κ' ἐνδυσιν.

ΝΑΘΑΝ

Εἰς ὅλα, ἐκτὸς μόνον εἰς τὴν βάσιν των. Δὲν εἶν' ἡ ἱστορία βάσις ὅλων των,

ἡ γεγραμμένη, ἡ ἐκ παραδόσεως ;
 Ἡ ἱστορία ὁμῶς ποῦ στηρίζεται ;
 Εἰς πίστιν Ὅχι ; Ἀξιοπιστότερον
 πλὴν τίνα θεωροῦμεν τῶν οἰκείων μας,
 ὧν ἐσμὲν αἷμα, οἵτινες ἀπὸ βρεφῶν
 μᾶς ἔδωκαν ἐνδείξεις τῆς ἀγάπης των,
 παρ' ὧν ποτὲ ἀπάτην δὲν ὑπέστημεν,
 ἐκτὸς ἂν ἡ ἀπάτη ᾖ σωτήριος ;
 Πῶς νὰ πιστεύω ἥττον τοῖς προγόνους μου
 ἢ σὺ τοῖς ἐδικοῖς σου, ἢ τ' ἀνάπαλιν ;
 Πῶς ν' ἀπαιτήσω ψευδομένους νὰ εἰπῇς
 τοὺς σοὺς προγόνους, τῶν ἐμῶν φειδόμενος,
 ἢ τοῦναντίον ; Καὶ περὶ Χριστιανῶν
 τὸ ἴδιον ἢ ὄχι ;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Μὰ τὸν Ὑψιστον,
 δίκαια λέγει οὗτος. Μ' ἀπεστόμωσεν.

ΝΑΘΑΝ

Ἀλλ' εἰς τοὺς δακτυλίους ἐπιστρέψωμεν.
 Ἀντεγκαλοῦντο, καθὼς εἶπον οἱ υἱοί,
 καὶ ὤμνυε καθεὶς των πρὸς τὸν δικαστὴν
 πῶς τὸν δακτύλιόν του ἀπὸ τῆς χειρὸς
 τοῦ πατρὸς εἶχεν, — ὅπως ᾔτον ἀληθές, —
 ὑποσχεθέντος πρὸ πολλοῦ, ὅτι αὐτὸς
 τοῦ δακτυλίου ἔξει τὸ προνόμιον,
 ὡς ᾔην οὐχ ἥττον ἀληθές. Ἀδύνατον,
 ἐπέμενε καθεὶς των, ᾔτον ὁ πατὴρ
 νὰ τὸν ἐξαπατήσῃ· καὶ ἀντὶ αὐτὸν,
 τὸν ἀγαθὸν πατέρα νὰ ὑποπτευθῇ,
 τοῖς ἀδελφοῖς του μᾶλλον, — εἰ καὶ ᾔθελε

περὶ ἐκείνων νὰ πιστεύῃ τ' ἄριστα, —
 θ' ἀπέδιδε τὸν δόλον· καὶ θ' ἀνεύρισκε
 τίς ὁ προδότης, καὶ θ' ἀπήτει τὴν ποινὴν.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ὁ δὲ κριτὴς; Ν' ἀκούσω ἐπεθύμουν πῶς
 ὁ κριτὴς λέγεις πῶς ὠμίλησεν. Εἰπέ.

ΝΑΘΑΝ

Ὁ κριτὴς εἶπεν· ἡ παρουσιάσατε
 ἀμέσως τὸν πατέρα, ἡ τῆς ἑδρας μου
 σᾶς ἀποβάλλω. Μὴ θαρῶρεϊτ' αἰνίγματα
 πῶς εἴμ' ἐδῶ νὰ λύω; ἡ προσμένετε
 τὸ στόμα του ν' ἀνοίξῃ ὁ δακτύλιος;
 Ἄλλ' ὅχι· στῆτε. Εἶπατε ὁ ἀληθὴς
 δακτύλιος τὴν χάριν ὅτι κέκτηται
 τὸν κάτοχόν του παρ' ἀνθρώποις καὶ Θεῷ
 ν' ἀναδεικνύῃ ὑπὲρ πάντ' ἀγαπητόν.
 Ἴδου ἡ κρίσις. Οἱ ψευδεῖς δακτύλιοι
 τὴν δύναμιν δὲν ἔχουν. — Ποῖόν σας λοιπὸν
 οἱ δύο ἄλλοι μᾶλλον ἀγαπῶσι; — Τί;
 δὲν λέγετε; Σιγαῖτε; Οἱ δακτύλιοι
 οὐχὶ πρὸς ἔξω, ἔχουν μόνον δύναμιν
 πρὸς τὰ ἐντός; καὶ ὅχι ἔξω; — ἕκαστος
 ἑαυτὸν μόνον ὑπὲρ πάντας ἀγαπᾷ; —
 Ἡπατημένοι τότε εἰσθε καὶ οἱ τρεῖς
 ἀπαταιῶνες! Ἐκ τῶν δακτυλίων σας
 κἀνεῖς δὲν εἶναι γνήσιος. Ὁ γνήσιος
 θεν' ἀπωλέσθη πιθανῶς, καὶ ὁ πατὴρ
 ἐλπίζων ν' ἀποκρύψῃ τὴν ἀπώλειαν
 ἡ ν' ἀντικαταστήσῃ, κατεσκεύασε
 τρεῖς ἀνθ' ἑνός.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ὁραῖον, ναί, ἐξαίρετον !

ΝΑΘΑΝ

Λοιπὸν, τοῖς εἶπεν ὁ κριτὴς, ἀπόφασιν
 ἂν παρ' ἐμοῦ ζητῆτε, ὄχι συμβουλήν,
 ὑπάγετε. Εἴν' αὕτη δὲ ἡ συμβουλή·
 Τὸ πρᾶγμα λάβετέ το ὅπως πρόκειται.
 Καθεῖς σας ἔχει παρὰ τοῦ πατρὸς λαβὼν
 δακτύλιν. Καθεῖς σας ὡς τὸν γνήσιον
 τὸν ἐδικόν του ἅς νομίζῃ. Πιθανὸν
 τὴν τυραννίαν ὁ πατήρ σας τοῦ ἐνός
 καὶ μόνου δακτυλίου νὰ μὴ ᾔθελε
 ν' ἀνεχθῇ πλέον ἐν τῷ οἴκῳ· βέβαιον
 πῶς σᾶς ἠγάπα καὶ τοὺς τρεῖς, καὶ μάλιστα
 ἐξ ἴσου σᾶς ἠγάπα, καὶ δὲν ᾔθελε
 τοὺς δύο νὰ πιέσῃ ὑπὲρ τοῦ ἐνός.
 Λοιπὸν ὁμοίως, πρὸς τὴν ἀμερόληπτον
 ἀπρόληπτον στοργήν του σπεύσατε ναὶ σεῖς
 ν' ἀντιφιλοτιμῆσθε· ἀγωνίζεσθε
 τὴν δύναμιν τοῦ λίθου ἀψευδέστερον
 τίς εἰς τὸ φῶς νὰ φέρῃ· βοηθήσατε
 δι' ἀγαθοεργίας, ἡμερότητος,
 διὰ καρδίας φιλαδέλφου, καὶ θερμῆς
 πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπης, βοηθήσατε
 τὴν δύναμιν τοῦ λίθου, καὶ ἡ χάρις του
 ὁπότεν εἰς ἐκγόνους τῶν ἐκγόνων σας
 ᾔθελεν ἔλθει χρόνος ν' ἀποκαλυφθῇ,
 μετ' ἔτη τότε χιλιάκις χίλια
 πρὸ ταύτης πάλιν σᾶς καλῶ τῆς ἐδρας μου.
 Ἄνὴρ σοφώτερός μου θέλει κάθησθαι

ἐπὶ τῆς ἔδρας ταύτης, ἵνα σᾶς εἰπῇ,
«ὕπάγετε»! — Τοιαῦτα εἶπεν ὁ κριτὴς
ὁ μετριόφρων.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

ὦ Θεέ, θεέ!

ΝΑΘΑΝ

Ἐάν

αἰσθάνησαι πῶς εἶσαι, Σαλαδὶν, αὐτὸς
δὲν ὑπεσχέθη ὁ σοφώτερος . . .

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

(Ὅρμῶν πρὸς αὐτὸν, καὶ λαμβάνων τὴν χεῖρά του
ἣν πλέον δὲν ἀφίνει)

Ἐγώ;

Ἐγὼ ἢ κόνις; Τὸ μὴδὲν ἐγώ; Θεέ!

ΝΑΘΑΝ

Τί σοι συμβαίνει, Σαλαδῖνε;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

ὦ Ναθάν,

Ναθάν, ὦ! τὰ μυρία ἔτη τοῦ κριτοῦ
ἀκόμῃ δὲν παρῆλθον καὶ ἡ ἔδρα του
δὲν εἶν' ἡ ἐδική μου. — Τώρα ὑπάγε! —
ὑπάγε! — ὅμως ἔσο φίλος μου, Ναθάν.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ νὰ μ' εἰπῇ δὲν ἔχει ἄλλο τίποτε
ὁ Σαλαδῖνος;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τίποτε.

ΝΑΘΑΝ

Ἄ! Τίποτε;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Διόλου. Ὅμως διατί;

ΝΑΘΑΝ

Παράκλησιν

νά σοι ἐκφράσω εἶχον, περιστάσεως
δοθείσης.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Πῶς; Καὶ δεῖται περιστάσεως
ἵνα παρακαλέσης; — Λέγε μοι λοιπόν.
Τί;

ΝΑΘΑΝ

Ἐξ ὑδοιορίας ἔρχομαι μακρᾶς.
Ἀρχαῖα χρέη ἐπ' αὐτῆς εἰσέπραξα,
καὶ ἦλθον φέρων νόμισμα πολὺ, σχεδὸν
πάρα πολὺ. — Ἀρχίζουσιν ὑποπτοὶ καιροί.
Ποῦ νὰ τὸ θέσω δὲν ἡξεύρω ἀσφαλῶς,
κ' ἐσκέφθην μήπως — προσεγγίζων πόλεμος
ζητεῖ τροφὴν χρημάτων — μὴ ἐδύνασο
νὰ ἔχῃς χρεῖαν τοῦ νομίσματος.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ (Ἀτενίζων αὐτὸν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς).

Ναθάν!

Δὲν θενὰ σ' ἐρωτήσω ἂν ὁ Ἀλ-Χαφῆς
δὲν σ' ἐπεσκέφθη, δὲν θὰ ἐρευνήσω ἂν
δὲν σοὶ ἐπῆλθεν ὑπόψια τις, δι' ἣν
τοιαῦτα μοὶ προτείνεις οἰκειοθελῶς.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τίς ὑπόψια;

ΣΙΤΤΑ

Τὴν ἀξίζω. Σύγγνωθι. —
Τι ὠφελεῖ; Ἀνάγκη νὰ σοὶ τὸ εἰπῶ,
κ' ἐγὼ σκοπὸν πῶς εἶχον . . .

ΝΑΘΑΝ

Ὁχι τὸ αὐτὸ
νὰ μοὶ ζητήσης ἔσως;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τοῦτο, μάλιστα.

ΝΑΘΑΝ

Κ' οἱ δύο οὕτως ἀνθυπηρετούμεθα.
Ἄλλ' ὅμως ὅτι νὰ σοὶ πέμψω ὅλην μου
τὴν μετρητὴν οὐσίαν μ' εἶν' ἀδύνατον,
εἰς τοῦτο πταίει ὁ Ναίτης. Γνώριμος
σοὶ εἶναι. Ἐχω κατὰ πρῶτον μέρος τῆς
νὰ τῷ πληρώσω μέγα.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Εἰς Ναίτην; Πῶς;

Τοὺς χειροτέρους ἐκ τῶν πολεμίων μου
ὑποστηρίζεις διὰ τῶν χρημάτων σου;

ΝΑΘΑΝ

Περὶ ἐνὸς καὶ μόνου ὁμιλῶ, εἰς ὃν
ἔχεις χαρίσει τὴν ζωήν.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἐνθύμησιν

ὁποῖαν διεγείρεις! — Εἶχον ἐντελῶς
τὸν νέον λησμονήσει. — Τὸν γνωρίζεις; — Τί
ἀπέγινε;

ΝΑΘΑΝ

Σοὶ εἶναι ἄγνωστον λοιπὸν
εἰς αὐτὸν πόσην, δι' αὐτοῦ δὲ κ' εἰς ἐμέ
εὐεργεσίαν ἔδαψίλευσας; Αὐτὸς
τῆς μόλις του σωθείσης ἀφειδῶν ζωῆς,
εἰς πῦρ ἐρρίφθη, κ' ἔσωσε τὴν κόρην μου,

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἐπραξε τοῦτο; — Ἀληθῶς ὑπέσχετο
τὸ ἡθὸς του. Θὰ εἶχε πράξει τὸ αὐτὸ
ὁ ἀδελφός μου, ὃν οἱ χαρακτῆρές του
ἀνακαλοῦσιν. — Ἄν εἰσέτι εἶν' ἐδῶ,
νὰ μοὶ τὸν φέρῃς. — Τὸς' ἀκούει παρ' ἐμοῦ
ἡ ἀδελφή μου δι' αὐτὸν τὸν ἀδελφόν,
χωρὶς νὰ τὸν γνωρίσῃ, ὥστε ἤθελον
τὴν ζῶσάν του εἰκόνα ἅπαξ νὰ ἰδῇ. —
Νὰ μοὶ τὸν φέρῃς. — Μία πράξις ἀγαθὴ,
κ' ἐκ τυφλοῦ πάθους μόνον ἂν προέκυψε,
πῶς πολλὰς ἄλλας πράξεις ἀγαθὰς γεννᾷ! —
Φέρε τον· σπεῦσον· ὕπαγε!

ΝΑΘΑΝ (Ἀφήνων τὴν χεῖρα τοῦ Σαλαδίνου).

Εἰς τὴν στιγμὴν.

Μένουν δὲ τ' ἄλλα ὡς ἐσυμφωνήθησαν; (Ἐξέρχεται).

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τὴν ἀδελφὴν ν' ἀκούῃ τί δὲν ἄφησα;—

Ἄς τὴν ἀναζητήσω. — Πῶς θὰ δυνηθῶ
νὰ τῇ ἐκθέσω τι ἐρρέθη κ' ἔγινε; (Ἐξέρχεται ἀλλαχόθεν).

ΣΚΗΝΗ Η'.

(ὑπὸ τοὺς φοίνικας ὁ Ναΐτης περιπατεῖ περιμένων τὸν Ναθάν).

ΝΑΪΤΗΣ, (Περιέρχεται ἐν ἑνδομάχῳ πάσῃ, μέχρις οὗ τὸ αἶσθημα ἐκρήγνυται,
καὶ ἀνακρίζει:)

Ἐδῶ τὸ θύμα ἴσταται ἀποκαμόν. —

Καλόν. Δὲν θέλω πλέον τί συμβαίνει μοι

νὰ ἐμβατεύω, οὔτε τί συμβήσεται

νὰ προμαντεύω θέλω. — Τοῦτο μοὶ ἀρκεῖ,

ὅτι ματαίως, ναὶ ματαίως ἔφυγον.
Τὶ ἄλλο δ' ἐδυνάμην ἢ νὰ φύγω; — Αἱ!
Ἄς ἔλθῃ ὅ,τι ἔλθῃ! — Ὅτ' ἐνέσκηψεν
ὁ κεραυνὸς, τοσοῦτον ἔπεσε ταχὺς,
ὥστε δὲν εἶχον ἐκφυγὴν. Πόσον καιρὸν
μακράν τῶν προσβολῶν τοῦ ἐπροσπάθησα
νὰ μείνω! — Νὰ τὴν βλέπω, ἥς ἀπέστρεφον
ἀγανακτῶν τὴν ὄψιν, — νὰ τὴν βλέπω, καὶ
ἀπόρασιν νὰ ἔχω νὰ μὴ παύωμαι
τοῦ νὰ τὴν βλέπω. — Ἀλλὰ τί; Ἀπόρασις
πρόθεσις εἶναι, πράξις. Ἐγὼ δ' ἔπασχον,
ἔπασχον μόνον. — Νὰ τὴν βλέπω, καὶ πλεκτὴν,
συνυφασμένην μετ' αὐτῆς τὴν τύχην μου
νὰ ἐννοῶ, — ἐν ἧτον αἶσθημα διπλοῦν —
ἧτον, καὶ εἶναι. — Πῶς μακράν της δύναμαι
νὰ ζῶ τούντεῦθεν, μ' εἶναι ἀκατάληπτον.
Θὰ ἦτο θάνατός μου· ἢ καὶ ὅπου ἂν
ἀποθανόντες ἀπερχόμεθα, κ' ἐκεῖ
θὰ ἦτο πάλιν ἐν θανάτῳ θάνατος. —
Εἶν' ἔρωσ τοῦτο; — Ὁ Ναίτης ἀγαπᾷ
λοιπόν; Τῆς Ἰουδαίας ὁ Χριστιανὸς
ἐρᾷ; — Αἱ! Τί πρὸς τοῦτο; — Ἀπετίναξα
εἰς τοὺς ἀγίους τούτους τόπους, — κ' εἰς ἐμὲ
διὰ παντὸς ἀγίους, — τῶν προλήψεων
πολλὰς. — Τὶ θέλει καὶ τὸ Τάγμα μου; Ἐγὼ,
ὁ πρὶν Ναίτης, ἀπεδίωσα. Ἀφ' ἥς
στιγμῆς ὁ Σαλαδίνος μ' ἠχμαλώτισεν,
ἀπέθανα. Μὴ εἶναι αὐτ' ἡ κεφαλὴ,
ἣν παρὰ τοῦ Σουλτάνου ἔχω δωρεάν,
μὴ εἶναι ἡ ἀρχαία; — Νέα εἶν' αὕτη·

Ἄγνοεῖ πάντα ὅσα παραπείθοντα
 ἐδέσμευον ἐκείνην. — Καλητέρα της
 προσέειπεν· τοῦρανοῦ τοῦ πατρικοῦ
 ἀξιώτερα. Τὸ αἰσθάνομαι. Αὐτὴ
 σκέπτεται πρῶτον, ὅπως νὰ ἐσκέπτετο
 πρέπει ἐνταῦθα ὁ πατὴρ μου ἄλλοτε,
 ἀνίσως μύθους δὲν μοῦ κατεφεύσθησαν. —
 Μύθους; — πλὴν τόσον πιθανούς! — Οὐδέποτε
 πιθανοτέρους τοὺς ἐξέλαβον, ἢ νῦν,
 ὁπότε νὰ προσκύψω τρέχω κίνδυνον,
 ὅπου ἐκεῖνος ἔπεσεν. — Πῶς; Ἐπεσε;
 Νὰ πέσω μᾶλλον θέλω μετ' ἀνδρῶν, παρὰ
 μετὰ παιδίων ὀρθίος νὰ ἴσταμαι. —
 Ὅτι μ' ἐγκρίνει, ἔχω τὸ παράδειγμα
 τὸ ἰδίον του εἰς ἐγγύησιν. Ζητῶ
 καί τινος ἄλλου ἐγκρισιν; — Ἄν τοῦ Ναθάν,
 αὐτοῦ δὲν θὰ μοὶ λείψῃ ὅχ' ἡ ἐγκρισις,
 ἀλλὰ καὶ πλέον τούτου, ἡ ἐμφύχωσις.
 Τὶ Ἰουδαῖος! — καὶ μὴ θέλων νὰ φανῇ
 ἡ ὁ,τι εἶναι Ἰουδαῖος γνήσιος!
 Ἰδού τον. Σπεύδων ἔρχεται· περιχαρής.
 Τίς ἀπὸ τοῦ Σουλτάνου ἄλλως ἔρχεται;
 Ναθάν!

ΣΚΗΝΗ Θ'.

ΝΑΘΑΝ. Ὁ ΝΑΪΤΗΣ.

ΝΑΘΑΝ

Σὺ εἶσαι;

ΝΑΪΤΗΣ

Ἐμεινας πολὺν καιρὸν
εἰς τοῦ Σουλτάνου.

ΝΑΘΑΝ

Ὅχι τόσον. Καθ' ὁδὸν
ἐβράδυνα πηγαίνων. — Κοῦρδ, ὁ ἄνθρωπος
τῷ ὄντι εἶναι ἄξιος τῆς φήμης του.
Σκιά του μόνον εἶν' ἡ φήμη του. Ἀλλὰ
πρὸ πάντων πρέπει νὰ σοὶ ἀναγγείλω . . .

ΝΑΪΤΗΣ

Τί;

ΝΑΘΑΝ

Ὅτι νὰ σ' ὁμιλήσῃ θέλει. Ἀπαιτεῖ
ἀμέσως νὰ ὑπάγῃς εἰς συνέντευξιν.
Συνόδευσόν με μόνον εἰς τὸν οἶκόν μου
ὅπου τι ἔχω νὰ φροντίσω δι' αὐτὸν,
καὶ μετὰ τοῦτο ἀπερχόμεθα ὁμοῦ.

ΝΑΪΤΗΣ

Ναθάν, νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὸν οἶκόν σου
δὲν ἐπεθύμουν.

ΝΑΘΑΝ

Ἐπορεύθης πλὴν ἐκεῖ
ἐν τούτοις; Ὅμως ἤδη τὴν ὠμίλησας;
Λοιπὸν εἶπέ μοι πῶς ἡ Ῥέχα σ' ἤρεσε;

ΝΑΪΤΗΣ

ὦ! ὑπὲρ πᾶσαν ἔκφρασιν! Νὰ τὴν ἰδῶ
πλὴν πάλιν, δὲν θὰ γίνη. ὦ! ποτὲ, ποτὲ,
ἐκτὸς ἐὰν ἀμέσως μοὶ ὑποσχεθῇς
πῶς νὰ τὴν βλέπω πάντοτε θὰ δύναμαι, —
ναὶ, πάντοτε.

ΝΑΘΑΝ

Πῶς θέλεις νὰ ἐννοηθῇ

ὁ λόγος;

ΝΑΪΤΗΣ

(Μετὰ βραχείαν σιωπὴν, πίπτων εἰς τὸν τράχηλόν του).

Πάτερ!

ΝΑΘΑΝ

Νέε!

ΝΑΪΤΗΣ (ἀφ' ἡνίκαν αὐτὸν ἐπίσης αἰφνηδίνως)

Καὶ οὐχί, υἱέ;

Νάθαν;

ΝΑΘΑΝ

Φίλτατε νέε!

ΝΑΪΤΗΣ

Καὶ οὐχί υἱέ;

Σὲ ἱκετεύω, μὰ τοὺς ἱεροὺς δεσμοὺς
 τῆς φύσεως, μὴ ἄλλους, ἐπιπλάστους μὴ
 αὐτῶν προκρίνης. Ἐστὶ ἄνθρωπος, Ναθάν.
 Ἀρκέσθητι εἰς τοῦτο. Μὴ μ' ἀπόκρουε.

ΝΑΘΑΝ

Φίλτατε φίλε, φίλτατε!

ΝΑΪΤΗΣ

Οὐχί υἱέ!

Οὐδ' ἐν εὐγνωμοσύνῃ εἰς τὸν ἔρωτα
 τῆς θυγατρὸς σου τὴν καρδίαν ἤνοιξε,
 οὐδὲ κἄν, ὅτε δύω ἵνα γίνωσιν
 ἐν, μόνον ἐν σου βλέμμα περιμένουσι;
 Σιγᾶς;

ΝΑΘΑΝ

Μ' ἐκπλήττεις, ὦ ἱππότη εὐγενῇ.

ΝΑΪΤΗΣ

Σ' ἐκπλήττω;—Πῶς; Σ' ἐκπλήττω, σὲ τὸν ἔχοντα
τὰς σὰς ιδέας;— Εἰς τὸ στόμα μου αὐτὰς
δὲν τὰς ἀναγνωρίζεις;— Καὶ σ' ἐκπλήττω;

ΝΑΘΑΝ

Πρὶν

κἂν νὰ ἤξεύρω ποῖος ἐκ τῶν Στάουφεν
ἦν καὶ πατήρ σου;

ΝΑΪΤΗΣ

Τί, Ναθάν, μοὶ λέγεις; Τί;

Τὴν στιγμὴν ταύτην ἄλλο δὲν αἰσθάνεσαι
ἐκτὸς περιεργείας;

ΝΑΘΑΝ

Βλέπεις, ἄλλοτε

εἶχον κ' ἐγὼ γνωρίσει ἓνα Στάουφεν.
Ἐλέγετο Κορράδος.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄν ἐλέγετο

καὶ ὁ πατήρ μου λοιπὸν εὖτως;

ΝΑΘΑΝ

Ἀληθῶς;

ΝΑΪΤΗΣ

Τ' ὄνομα φέρω τοῦ πατρός· διότι Κούρδ
εἶναι Κορράδος.

ΝΑΘΑΝ

Ὅμως ὁ Κορράδος μου

δὲν ἦτον ὁ πατήρ σου. Ἦτον ὅ,τι σὺ,
Ναίτης, κ' ἐπομένως ἦτον ἄγαμος.

ΝΑΪΤΗΣ

ὦ! Διὰ τοῦτο;

ΝΑΘΑΝ

Πῶς;

ΝΑΪΤΗΣ

Δὲν τὸν ἐκώλυσε

νὰ εἶναι ὁ πατήρ μου.

ΝΑΘΑΝ

Ἄστειεύεσαι.

ΝΑΪΤΗΣ

Καὶ σὺ ὑπὲρ τὸ δέον σπουδαιολογεῖς.

Καὶ τί, ἀνίσως ἤμην νόθον βλάστημα;

Δὲν εἶναι γένος τόσον περιφρονητόν.

Μὴ ἀποδείξεις προπατόρων μοὶ ζητῆς,

καὶ δὲν θὰ σοὶ ζητήσω τῶν προγόνων σου.

Οὐχὶ ὅτι τὸ δένδρον τῆς καταγωγῆς

τῆς σῆς μ' ἐμπνέει ὑπονοίας· ἄπαγε!

Δύνασαι φύλλον φύλλον μέχρις Ἀβραάμ

νὰ τ' ἀποδείξης, τὰ δ' ἐπέκεινα ἐγὼ

ὁ ἴδιος ἡξεύρω κ' ἐπιμαρτυρῶ.

ΝΑΘΑΝ

Πικρὸς ὁ λόγος. Τὸν ἀξίζω; Τίποτε

σ' ἀπεποιήθην; Μόνον δὲν ἠθέλησα

σὲ ἐξ ἐφόδου εἰς τὸν πρῶτον λόγον σου,

νὰ δέσω. Ἄλλο τίποτε.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄ! τίποτε

ἄλλο! Βεβαίως; Τότε, ὦ! συγχώρησον.

ΝΑΘΑΝ

Ἐλθέ, ἐλθέ.

ΝΑΪΤΗΣ

Ποῦ; ὅχι εἰς τὸν οἶκόν σου.

ὦ! ὄχι, ὄχι. Εἶν' ἐκεῖ πυρκαϊά.
 Ἐδῶ σὲ περιμένω. Ὑπαγε. Ἐάν
 νὰ τὴν ἰδῶ καὶ πάλιν πέπρωται, συχνὰ
 θενά τὴν βλέπω, ἂν δ' οὐχί, τοῦ δέοντος
 πλειότερον τὴν εἶδον.

ΝΑΘΑΝ

Σπεύδω, κ' ἔφθατα.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΝΑΪΤΗΣ, καὶ μετ' ὀλίγον ΔΑΪΑ.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἀρκεῖ μοι. Τοῦ ἀνθρώπου ὁ ἐγκέφαλος
 ἐγκλείει τόσα! πλὴν πληροῦτ' ἐνίοτε
 διὰ μιᾶς, καὶ αἰφνης. — Τὸ ἐλάχιστον
 τὸν πληροῖ αἰφνης. — Δὲν ἀξίζει τίποτε,
 τίποτε, ὅ,τι καὶ ἂν τὸν πληρῇ. — Ἀλλὰ
 ὑπομονή! Ταχέως συγχωνεύουσα
 εἰς ἓν τὴν σωρευθεῖσαν ὕλην ἢ ψυχή,
 ἀνοίγει τόπον, κ' ἐπανέρχεται τὸ φῶς
 κ' ἡ τάξις. — Κατὰ πρῶτον ἀγαπῶ λοιπόν;
 Δὲν ἦτον ἔρωσ ὅ,τι πρὶν ἡγάπησα;
 Καὶ εἶναι ἔρωσ ὅ,τι νῦν αἰσθάνομαι;

ΔΑΪΑ (εἰσέρχεται μυστηριωδῶς πλαγιόθεν).

Ἰππότα, ὦ ἰππότα!

ΝΑΪΤΗΣ

Τίς καλεῖ; Ἀ! σὺ

Δαΐα;

ΔΑΪΑ

Δὲν μὲ εἶδεν ὥς ἐπέρασα,

ἀλλ' ἔπου εἴσθε δύναται νὰ μᾶς ἰδῇ.
Τὸ δένδρον θὰ σᾶς κρύπτη· πλησιάσατε.

ΝΑΪΤΗΣ

Πλὴν τί δηλοῖ, τί εἶναι τὸ μυστήριον;

ΔΑΪΑ

Μυστήριον τῷ ὄντι, καθὼς λέγετε.
Καὶ διπλοῦν εἶναι. Γνωσιν ἔχω τοῦ ἐνός
ἐγὼ, καὶ σεῖς τοῦ ἄλλου. Ἀνταλλάσσομεν;
Ἐὰν μ' ἐμπιστευθῇτε τὸ ὑμέτερον,
τὸ ἐδικόν μου θέλω σᾶς ἐμπιστευθῇ.

ΝΑΪΤΗΣ

Προθύμως, ἀρκεῖ μόνον νὰ γνωρίζω τί
ὡς ἐδικόν μου θεωρεῖς. Ἴσως φανῇ
ἀπὸ τοῦ ἐδικοῦ σου, ἔθεν ἄρχισον.

ΔΑΪΑ

ὦ! Κύριε ἱππότη, ὦ! πῶς γίνεται;
Κατόπιν σας! — Προσέτι τὸ μυστήριον
τὸ ἰδικόν μου εἰς οὐδὲν σᾶς ὠφελεῖ
ἐὰν τὸ ἰδικόν σας μ' εἶναι ἄγνωστον.
Πλὴν σπεύσατε· διότι ἂν περὶ αὐτοῦ
σᾶς ἐρωτήσω, δὲν μοὶ ἐμπιστεύεσθε
οὐδὲν, καὶ τότε μένει τὸ μυστήριον
τὸ ἐδικόν μου πάντοτε μυστήριον,
τὸ δ' ἐδικόν σας ἐπροδόθη. — Δυστυχῇ
ἱππότη, σεῖς οἱ ἄνδρες νὰ νομίζητε
ὅτι τοιοῦτο μυστικὸν νὰ ἔχητε
κρυπτόν εἰς τὰς γυναῖκας εἶναι δυνατόν!

ΝΑΪΤΗΣ

Ὅπερ πολλάκις ἀγνοοῦμεν καὶ αὐτοὶ
πῶς ἔχομεν.

ΔΑΪΑ

Ἄς εἶναι ἴσως. Τὸ λοιπὸν

θα εἶναι ἀναγκαῖον φιλικῶς ἐγὼ
νὰ σᾶς τὸ μάθω, φαίνεται. — Εἰπέτε μοι,
τὶ ἦτο τοῦτο ὅτι ἀνελήφθητε
ἐξαίφνης οὕτως, — ὅτι μᾶς ἀφήσατε
μεμονωμένας, — ὅτι μετὰ τοῦ Ναθαν
δὲν ἤλθατε ὀπίσω! — Ἀπετέλεσε
τόσον ὀλίγην ἐφ' ὑμῶν ἐντύπωσιν
ἴσως ἢ Ῥέχα; Πῶς; ἢ μὴ πάρα πολλήν;
Πολλήν; Διδάξατέ μοι τὸ πτερύγισμα
εἰς τὸν ἱζὸν ὁποῖον εἶναι τοῦ πτωχοῦ
πτηνοῦ, — τοῦ συλληφθέντος. Πῶς τὴν ἀγαπᾶς
ἐν τέλει, ὦ ἱππότα, ὁμολόγησον
μέχρι παραφροσύνης· καὶ θεὰ σ' εἰπῶ . . .

ΝΑΪΤΗΣ

Παραφροσύνης; Ἐχεις δίκαιον. Καλῶς
κατανοεῖς τὸ πρᾶγμα.

ΔΑΪΑ

Παραδέχθητι

τὸν ἔρωτά σου· τὴν παραφροσύνην σου
σοὶ τὴν χαρίζω.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἐννοεῖται μόνη της.

Ναίτης Ἰουδαίαν ν' ἀγαπᾷ! . . .

ΔΑΪΑ

Πολλήν

Δὲν ἐνδεικνύει φρόνησιν. — Πολλάκις πλὴν
περισσότερα ἐνυπάρχει φρόνησις
εἰς πράγματα ἀφ' ὅ,τι ὑποπτεύομεν·

καὶ οὐδὲ εἶναι ἀπαρδειγμάτιστον
τὸ νὰ μᾶς φέρῃ ὁ Σωτὴρ εἰς ἑαυτὸν
διὰ διόδων ἅς δυσκόλως μόνος του
ὁ φρόνιμος εὕρισκει.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἐπισήμως πῶς

λαλεῖς! — (Ἄντι Σωτῆρος καὶ ἂν πρόνοιαν
εἰπῶ, μὴ ἔχει ἄδικον;) Περίεργον
μὲ κάμνεις, ὥς νὰ εἶμαι μ' εἶν' ἀσύνηθες,

ΔΑΪΑ

Ὁ τόπος τῶν θαυμάτων εἶν' αὐτός.

ΝΑΪΤΗΣ

(ὦ! ναί·

τῶν θαυμασίων. Καὶ πῶς ἄλλως; Εἰς αὐτὸν
ὁ κόσμος συνωθεῖται.) — ὦ ἀγαπητὴ
Δαία, ἔστω, ἀληθὲς ἐκλάμβανε
ὅ,τ' ὑποθέτεις· ἔστω πῶς τὴν ἀγαπῶ,
πῶς ἀπορῶ ἂν ᾔηται δυνατὸν χωρὶς
αὐτῆς νὰ ζήσω, πῶς . . .

ΔΑΪΑ

Τῷ ὄντι; Ἀληθές;

Τότε, ἱππότα, ὅμωσον πῶς σύζυγον
θενὰ τὴν λάβῃς, νὰ τὴν σώσης εἰς αὐτὸν
καὶ εἰς τὸν ἄλλον κόσμον, τὸν αἰώνιον.

ΝΑΪΤΗΣ

Πλὴν πῶς; Πῶς νὰ ὁμώσω, ὅ,τι δύναμιν
δὲν ἔχω καὶ νὰ πράξω;

ΔΑΪΑ

Ἔχεις δύναμιν.

Διὰ μιᾶς καὶ μόνης λέξεως αὐτὴν
τὴν δύναμιν σοὶ δίδω.

ΝΑΪΤΗΣ

Ὡς τε σύμφωνος

καὶ ὁ πατήρ νὰ εἶναι;

ΔΑΪΑ

Αἶ! πατήρ, πατήρ!

Τί πατήρ; Πρέπει ὁ πατήρ ν' ἀναγκασθῇ.

ΝΑΪΤΗΣ

Ν' ἀναγκασθῇ, Δαία; Δὲν ἐνέπεσεν

εἰς ληστὰς ἔτι. — Παντελῶς ν' ἀναγκασθῇ
δὲν πρέπει.

ΔΑΪΑ

Πρέπει νὰ θελήσῃ τὸ λοιπόν.

Πρόθυμος πρέπει νὰ φανῇ.

ΝΑΪΤΗΣ

Πῶς; Πρόθυμος,

καὶ πρέπει; — Πλὴν, Δαία, ἂν σ' εἰπῶ, κ' ἐγὼ
ὅτι νὰ ψεύσω τὴν χορδὴν ἠθέλησα
αὐτήν;

ΔΑΪΑ

Καὶ τί; οὐδόλως συνεφώνησε;

ΝΑΪΤΗΣ

Διὰ παραφωνίας συνεφώνησεν,

ἥτις βαθέως μ' ἤγγισε.

ΔΑΪΑ

Τί λέγεις Πῶς;

Σκιὰν ἐπιθυμίας ὡς τῷ ἔδειξας

περὶ τῆς 'Ρέχας, δὲν ἐσκίρτησ' ἐκ χαρᾶς;

Ψυχρῶς σοὶ ἀπεχρίθη; Παρενέβαλε

καὶ δυσκολίας ἴσως;

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί, τοιοῦτο τί.

ΔΑΪΑ

Λοιπὸν δὲν θέλω στιγμὴν πλέον νὰ σκεφθῶ. (Παύσις).

ΝΑΪΤΗΣ

Σκέπτεσαι ὅμως.

ΔΑΪΑ

Εἶναι τόσον ἀγαθὸς
ὁ ἄνθρωπος! Τοσαῦτα τῷ ὀφείλω! Πῶς
δὲν θέλει νὰ ἐνδώσῃ! — Μάρτυς ὁ Θεὸς
ὅτ' ἡ ἀνάγκη σχίζει τὴν καρδίαν μου
νὰ τὸν βιάσω οὕτω.

ΝΑΪΤΗΣ

Σὲ παρακαλῶ,
παῦσον συντόμως τὰς ἀμφιβολίας μου,
Δαΐα. Ἡ διστάξεις ἴσως καὶ αὐτὴ
ἀνίσως ὅ,τι μελετᾷς εἶν' ἀγαθὸν
ἢ κακὸν εἶναι, ἂν εἶν' ἄξιον μομφῆς
ἢ ἂν ἐπαίνου; — Τότε σίγα· λησμονῶ
κ' ἐγὼ πῶς ἔχεις ν' ἀποσιωπήσῃς τί.

ΔΑΪΑ

Τοῦτο τὰ χεῖλη μοὶ ἀνοίγει μάλιστα.
Λοιπὸν, . . ἡ Ῥέχα Ἰουδαία, ἤξευρε,
δὲν εἶναι. Εἶναι . . . εἶναι, ναί, Χριστιανή.

ΝΑΪΤΗΣ (ψυχρῶς.)

Τῷ ὄντι; Σὲ συγχαίρω. Ἦτο δύσκολον;
Μὴ σὲ τρομάζουν αἱ ὠδῖνες. Πλήθυνε,
ναί, μετὰ ζήλου πλήθυνε τὸν οὐρανόν,
ἀπ' ὅτου τὴν γῆν πλέον σ' εἶν ἀδύνατον.

ΔΑΪΑ

Πῶς, ὦ ἱππότα ; Εἶν' ἡ ἀγγελία μου
τῆς χλεύης σου ἀξία ; Πῶς χριστιανὴ
ἡ Ῥέχα εἶναι, σὲ λοιπὸν, χριστιανὸν, ἂν
Ναίτην, ὅστις λέγει πῶς τὴν ἀγαπᾷ
δὲν σὲ ἡδύνει ;

ΝΑΪΤΗΣ

Μάλιστα χριστιανὴ
ὁπόταν εἶναι τοῦ ἐργαστασίου σου.

ΔΑΪΑ

Οὕτω νομίζεις ; Ὁ Θεὸς νὰ σ' ἤκουεν !
Ὅχι, ἐκεῖνον ἤθελον νὰ τὸν ἰδῶ
ὅστις τὰς πεποιθήσεις θὰ τῇ ἤλλαζεν.
Εὐτύχημά της ἐκλαμβάνει πρὸ πολλοῦ
νὰ ᾔηται ὅ,τι διεστράφη κ' ἔγινε.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἡ ἐξηγήσου καθαρῶς, ἡ—ὑπαγε.

ΔΑΪΑ

Χριστιανὴ, γονέων ἦν χριστιανῶν,
καὶ βαπτισθεῖσα.

ΝΑΪΤΗΣ (μετὰ σπουδῆς).

Ὁ Ναθὰν δέ ;

ΔΑΪΑ

Ὁ Ναθὰν

δὲν εἶναι ὁ πατήρ της.

ΝΑΪΤΗΣ

Ὅχι ὁ πατήρ ;

Ἄλλ' ἐννοεῖς τί λέγεις ;

ΔΑΪΑ

Τὴν ἀλήθειαν,

δι' ἣν πολλάκις μαῦρα χύνω δάκρυα.
Ὅχι δὲν εἶναι ὁ πατήρ της.

ΝΑΪΤΗΣ

Καὶ λοιπὸν
ὥς θυγατέρα μόνον τὴν ἀνέθρεψεν;
Εἰς Ἰουδαίαν τὴν χριστιανὴν λοιπὸν
ἀνέθρεψεν;

ΔΑΪΑ

Ὡς λέγεις.

ΝΑΪΤΗΣ

Καὶ δὲν ἤξευρεν
αὐτὴ τί ἐγεννήθη;— Δὲν τὸ ἔμαθεν
ἀπὸ τοῦ στόματός του, πῶς χριστιανὴ,
πῶς ὄχι Ἰουδαία ἦν ἐκ γενετῆς;

ΔΑΪΑ

Ποτέ.

ΝΑΪΤΗΣ

Πλὴν εἰς ἀπάτην δὲν ἀνέθρεψε
τοιαύτην τὸ παιδίον; Πλὴν δὲν ἄφησεν
αὐτὴν ἡπατημένην οὕτω;

ΔΑΪΑ

Δυστυχῶς!

ΝΑΪΤΗΣ

Ὁ Ναθάν τοῦτο; — ὁ σοφός, ὁ ἀγαθός
Ναθάν νὰ ψεύσῃ τὴν φωνὴν τῆς φύσεως;
Τὴν ἐκχυσιν καρδίας παρωχέτευσεν,
ἥτις ἂν εἶχεν ἀφεθῇ εἰς ἑαυτὴν,
διεύθυνσιν ἀλλοίαν θὰ ἐλάμβανε;—
Δαΐα, ὄντως μοὶ ἐνεπιστεύθης τι
λίαν σπουδαῖον, καὶ μεστὸν συνεπειῶν.

Μὲ θορυβεῖ. Τί θέλω οὔτε δι' ἐμὲ
 ἡξεύρω. Καιρὸν δὸς μοι. Τώρα ὑπαγε.
 Θὰ ἔλθῃ πάλιν ἀπ' ἐδῶ. Μὴ μᾶς ἰδῇ
 ὁμοῦ, μὴ μένε· φύγε.

ΔΑΪΑ

Θεὲ, φύλαττε!

ΝΑΪΤΗΣ

Νὰ ὁμιλήσω, ὅπως ἔχω, μετ' αὐτοῦ
 ἀδύνατον μοὶ εἶναι. Ἄν που τὸν ἰδῇς,
 εἰπέ τῷ ὅτι θέλομεν ἀπαντηθῇ
 εἰς τοῦ Σουλτάνου.

ΔΑΪΑ

Μὴ ἀφήνης νὰ φανῇ
 κακὴ κάμμία κατ' αὐτοῦ διάθεσις.
 Τοῦτο τροπὴν ἐσχάτην μόνον πέπρωται
 νὰ δώσῃ τῶν πραγμάτων, ν' ἀφαιρέσῃ σοὶ
 ὑπὲρ τῆς Ῥέχας πάντα τέλος δισταγμόν.
 Εἰς τὴν Εὐρώπην δ' ὅταν θὰ ὑπάγῃτε
 ὁμοῦ, ὀπίσω δὲν θενὰ μ' ἀφήσητε;
 Δὲν εἶναι οὕτω;

ΝΑΪΤΗΣ

Ναὶ, καλόν· ἀλλ' ὑπαγε.

ΠΡΑΞΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΣΚΗΝΗ Α'.

(Ἐν τοῖς διαδρόμοις τοῦ μοναστηρίου).

Ὁ ΜΟΝΑΧΟΣ καὶ μετ' ὀλίγον ὁ ΝΑΪΤΗΣ.

ΜΟΝΑΧΟΣ.

Ναί, ναί! Ὁ Πατριάρχης ἔχει δίκαιον!
Κάνεν τῷ ὄντι δὲν πολυεπέτυχεν
ἐξ ὧν τὴν φροντίδα μοι ἀνέθεσεν.—
Ἀλλὰ τοιαύτας ὑποθέσεις πάντοτε
τὶ μ' ἀναθέτει; — Πονηρῶς νὰ ἐνεργῶ
δὲν θέλω, οὐδὲ θέλω πείθων νὰ λαλῶ,
παντοῦ δὲν θέλω νὰ κολλῶ τὴν ρίνα μου,
τὴν χειρὰ μου δὲν θέλω νὰ κινῶ παντοῦ!
Μὴ ἐκ τοῦ κόσμου ἀπεσύρθην δι' αὐτὸ,
δι' ἐμαυτὸν ν' ἀπέχω, κ' ὑπὲρ τῶν λοιπῶν
νὰ φέρω ἄνω κώτω τὰ ἐγκόσμια;

ΝΑΪΤΗΣ (μετὰ σπουδῆς προσερχόμενος).

Καλῶς σ' εὕρισκω, ἀδελφέ· σ' ἐζήτησα
πολύ.

ΜΟΝΑΧΟΣ.

Ἐμὲ, αὐθέντα;

ΝΑΪΤΗΣ.

Μ' ἐλησμόνησας;

ΜΟΝΑΧΟΣ.

ὦ! ὅχι, ὅχι! Ἀλλ' ἐνόμιζον ποτὲ

εἰς τὴν ζωὴν μου ἄλλοτε τὸν κύριον
 πῶς δὲν θεν' ἀπαντήσω, — ὅτι τοῦ Θεοῦ
 ἡ χάρις δὲν θ' ἀφήσῃ.—Πρῶτος ὁ Θεὸς
 ἡξεύρει πόσον μ' ἐθλίβεν ἡ πρότασις
 ἣν ὤφειλον νὰ φέρω πρὸς τὸν Κύριον·
 ἡξεύρει ἂν ἐπόθουν νὰ μοὶ κλίνητε
 τὸ οὖς· γνωρίζει πῶς ἐχάρην, ἐκ ψυχῆς
 ἐχάρην, ὅτε χωρὶς σκέψεως πολλῆς,
 ὀρθὰ κοπτὰ τὰ πάντα ἀπερρίψατε,
 πᾶν ὅ,τι εἰς ἱππότην ἦν ἀνοίκειον.
 Ἄλλ' ἔρχεσθε. Ὡς τέλους ἔφερε καρπὸν!

ΝΑΪΤΗΣ

Λοιπὸν ἡξεύρεις πρὸς τί ἔρχομαι; Σχεδὸν
 ἐγὼ δὲν τὸ ἡξεύρω.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Τὸ ἐσκέφθητε·

εὐρέθη ὅτι κατὰ πάντα ἄδικον
 ὁ Πατριάρχης δὲν ἔχει· πῶς τιμὴν
 ἡ πρότασις τοῦ φέρει καὶ ἀργύριον·
 πῶς εἶναι καὶ πῶς μένει ὁ ἐχθρὸς ἐχθρὸς,
 καὶ ἂν δεκάκις ἦν σωτὴρ μας ἄγγελος.
 Αὐτὰ, αὐτὰ σπουδαίως ἐσταθμίσατε,
 κ' ἔρχεσθε ἤδη καὶ προτείνεσθε. — Θεέ!

ΝΑΪΤΗΣ.

Εὐσεβῆ ἄνερ, ἀγαθὲ, ἡσύχασον·
 δὲν ἤλθον διὰ τοῦτο, ὅχι. Ἔτι σκέπτομαι
 ὡς ἐσκεπτόμην περὶ τῆς προτάσεως,
 οὐδὲ δι' ὅλα τ' ἀγαθὰ θὰ ἔστεργον
 νὰ θυσιάσω τὴν καλὴν ὑπόληψιν
 ἥς ἄνθρωπος τοσοῦτον ἀγαθός, εὐθύς,

ἀγαπητὸς, μὲ κρίνει ἄξιον. Ζητῶν
τοῦ Πατριάρχου μόνον ἤλθα συμβουλήν. . .

ΜΟΝΑΧΟΣ

Πῶς; Σεῖς τοῦ Πατριάρχου; Εἰς ἱππότης, σεῖς,
ένος — παππᾶ; (Περιδίδεσται δειλῶς).

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί.— Εἶναι παππαδίστικον
σχεδὸν τὸ πρᾶγμα.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἴσως· πλὴν παππᾶς ποτὲ
δὲν ἐρωτᾷ ἱππότην, καὶ ἱπποτικόν
τὸ πρᾶγμ' ἂν εἶναι.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἐπειδὴ δικαίωμα
ἔχει νὰ σφάλλῃ. Δὲν φθονοῦμεν δι' αὐτό.—
ὦ! ἂν νὰ πράξω ἔμελλον δι' ἑμαυτὸν
καὶ μόνον, ἂν εὐθύνας μόνον εἰς ἐμὲ
νὰ δώσω εἶχον, δὲν θὰ μ' ἐχρειάζετο
ὁ Πατριάρχης. Ἀλλὰ πράγματά τινα
προτιμῶ μᾶλλον πρὸς τὴν ξένην θέλησιν
κακῶς νὰ πράττω ἢ καλῶς πρὸς τὴν ἐμήν.—
Προσέτι βλέπω καὶ πῶς εἶναι ἐννοῶ
φατρία κ' ἢ θρησκεία. Ἀφατρίαστος
ὅστις φρονεῖ πῶς εἶναι, καὶ αὐτὸς κρατεῖ
τῆς ἐδικῆς του τὴν σημαίαν. Ἐπειδὴ
εἶν' οὕτω, πρέπει καὶ νὰ ᾔναι, φαίνεται.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Πρὸς ταῦτα μᾶλλον σιωπῶ. Δὲν ἐννοῶ
καλῶς τὸν λόγον τοῦ Κυρίου.

ΝΑΪΤΗΣ

"Ω! ναι, ναι!—

(Ἀλλὰ τῷ ὄντι, τί ζητῶ; Ἐπιταγὴν
ἢ συμβουλὴν;— καὶ θέλω συμβουλὴν σοφὴν,
ἢ καθαρὰν;) — Εὐγνώμων σ' εἶμαι, ἀδελφε,
διὰ τὴν νύξιν σ' εἶμ' εὐγνώμων. — Αἶ! πρὸς τί
ὁ Πατριάρχης; — Ἔσο πατριάρχης μου!
Νὰ ἐρωτήσω θέλω τὸν χριστιανὸν
διὰ τοῦ Πατριάρχου· τὸ ἀνάπαλιν
δὲν θέλω. — Ἴδου ποία ἡ ὑπόθεσις . . .

ΜΟΝΑΧΟΣ

Μὴ, μὴ παρέχει! Μὲ παραγνωρίζετε,
ὦ Κύριέ μου. Καὶ πρὸς τί; — Ὅστις πολλὰ
γνωρίζει, ἔχει νὰ φροντίζη καὶ πολλὰ.
ἐγὼ δ' εἰς μίαν μόνην ἀφιέρωσα
τὸν βίον μου φροντίδα. — "Ω! Καλόν! Ἴδού!
Ἀκούσατε, ἰδέτε! Ἔρχετ' εὐτυχῶς
ὁ ἴδιος. Σᾶς εἶδεν ἤδη. Μείνατε.

ΣΚΗΝΗ Β'.

Ὁ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ, προσερχόμενος μετὰ πάσης ἐκκλησιαστικῆς πομπῆς δι' ἐνὸς
τῶν διαδρόμων, καὶ οἱ ΑΝΩΤΕΡΩ

ΝΑΪΤΗΣ

Νὰ δώσω τόπον μᾶλλον θενὰ ἤθελον.—
Ἀνθρωπος ὥς τὸν θέλω δὲν μοι φαίνεται.—
Ἀρχιερεὺς προγάστῳ, ἐρυθρὸς, φαιδρὸς,
πολυτελεῆς τοσοῦτον!

ΜΟΝΑΧΟΣ

Εἰς ἐπίσημον

πομπὴν νὰ τὸν ἰδῇτε! Τώρα ἔρχεται
μόνον ἐξ οἴκου ἀσθενοῦς.

ΝΑΪΤΗΣ

Ὁ Σαλαδὶν

ἐμπρὸς τοῦ πρέπει νὰ ἐντρέπῃται.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ (πλησιάζων, νεύει πρὸς τὸν Μοναχόν)!

Ἐδῶ!

Αὐτὸς δὲν εἶναι ὁ Ναΐτης; Τί ζητεῖ;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Τὸ ἀγνοῶ.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ (πλησιάζων πρὸς τὸν Ναΐτην, ἐν ᾧ ὁ Μοναχὸς
καὶ ἡ συνοδία τοῦ ἀποσύρονται πρὸς τὸ μετασκήνιον).

Ἰππότα, σὲ ἀσπάζομαι,

χαίρων τὸν νέον ὅτι βλέπω τὸν καλόν.—

Καὶ πόσον νέος! — Βοηθεία τοῦ Θεοῦ
καλόν τι δύνατ' ἐξ αὐτοῦ νὰ παραχθῇ.

ΝΑΪΤΗΣ

Πλειότερον δυσκόλως, ὀσιώτατε,
τοῦ μέχρι τοῦδε· ἴσως δ' ὀλιγώτερον.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Εὐχομαι καὶ, ἱππότης οὕτως εὐσεβής,
τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ ὑπηρετῶν,
πρὸς ὄφελός της καὶ πρὸς δόξαν της ν' ἀνθῇ
καὶ νὰ πολυχρονήσῃ. — Τοῦτο ἔσται δὲ
βεβαίως, ἡ ἀνδρεία ἂν ἡ νέα του
τὴν συμβουλὴν ἀκούῃ πολιῶν φρενῶν.—
Ὁ Κύριος δὲ τώρα τί ἐπιθυμεῖ;

ΝΑΪΤΗΣ

Ὁ,τ' εἰς ἐμὲ τὸν νέον λείπει. Συμβουλὴν.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Προθύμως. Ὅμως πρέπει καὶ νὰ τὴν δεχθῇ.

ΝΑΙΤΗΣ

Οὐχὶ τυφλῶς;

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Τίς λέγει τοῦτο; — Φυσικῶς
 τὸ λογικόν, τὸ δῶρον τοῦτο τοῦ Θεοῦ,
 δὲν πρέπει ν' ἀμελῶμεν, — ὅπου ἐγγωρεῖ.
 Πανταχοῦ ὁμοῦ ἐγγωρεῖ; — Παντάπασι. —
 Φερ' εἰπεῖν, ὅταν δι' ἐνὸς ἀγγέλου του, —
 ἡγουν τινὸς ὀργάνου τῶν βουλῶν αὐτοῦ, —
 νὰ μᾶς διδάξῃ κατανεύῃ ὁ Θεὸς
 ἰδίον τρόπον, ἰδιαίτατον, καθ' ὃν
 τῆς ἐκκλησίας, τοῦ ποιμνίου τοῦ Χριστοῦ
 νὰ προαχθῇ ἡ δόξα, τὸ συμφέρον του,
 τίς τολμᾷ, ὅπλον ἐνδυθεὶς τὸ λογικόν,
 νὰ ἐρευνήσῃ τὴν βουλὴν τοῦ πλάσαντος
 τὸ λογικόν; Τὸν νόμον τὸν αἰώνιον
 τῶν θαυμασίων τ' οὐρανοῦ πρὸς εὐτελοῦς
 φιλοτιμίας τοὺς κανόνας νὰ μετρή; —
 Ἀρκοῦσιν. — Ἐπὶ τίνος δὲ ὁ Κύριος
 τὴν συμβουλὴν μου θέλει κατὰ τὸ παρόν;

ΝΑΙΤΗΣ

Ὑποθετίσθω, πάτερ ὁσιώτατε,
 ὅτ' Ἰουδαῖος ἐν παιδίον κέκτηται, —
 εἰπῶμεν κόρην, — ὅτι τὴν ἀνέθρεψε
 μετὰ μερίμνης, εἰς πᾶν ὅ,τι ἀγαθόν,
 ὅτι ἐκ πάσης τῆς ψυχῆς τὴν ἀγαπᾷ,
 μετὰ τῆς ἰσῆς ἀγαπώμενος στοργῆς.
 Εἰπέτε ὅτι ἔμαθέ τις ἐξ ἡμῶν
 τοῦ Ἰουδαίου πῶς ἡ κόρη ἀληθῶς
 δὲν ἦτον, ὅτι βρέφος τὴν ἀνέσωσεν.

ἠγόρασεν, ἢ ἔστω καὶ — τὴν ἔκλειψε·
 πῶς ἐγεννήθ' ἡ κόρη ἐκ χριστιανῶν
 καὶ ἐβαπτίσθη, πλὴν πῶς τὴν ἀνέθρεψεν
 ὁ Ἰουδαῖος Ἰουδαίαν, ἔχων τὴν
 ὡς Ἰουδαίαν ἔτι, καὶ ὡς κόρην του.
 Εἰπέτε τότε, ὦ σεβασμιώτατε,
 τί τὸ πρακτέον;

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Φρίττω εἰς τὸ ἄκουσμα!

Ἄλλὰ πρὸ πάντων ἄς μ' εἰπῇ ὁ Κύριος,
 ἂν τοῦτο εἶναι πρᾶγμα ἢ ὑπόθεσις,
 ἡγουν ἂν τοῦτο ἔπλασεν ὁ Κύριος
 κατὰ νοῦν μόνον, ἢ ἀνίσως ἀληθῶς
 συνέβη καὶ συμβαίνει.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄλλ' ἐνόμιζον

ἀμφοτέρα πῶς ἦσαν ἐν καὶ τὸ αὐτό,
 ἵνα τῆς ὑμετέρας ἀγιότητος
 τὴν γνώμην μάθω.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Τὸ αὐτό; — Ὁ Κύριος

ἄς ἐννοήσῃ πόσον εἰς Πνευματικὰ
 τὸ λογικὸν πλανᾶται τὸ ἀνθρώπινον! —
 Διόλου. Ἐὰν εἶναι ἡ διήγησις
 τῆς φαντασίας παίγνιον κ' ἐφεύρημα,
 σπουδαίαν δὲν ἀξίζει τὴν διάσκεψιν.
 Θὰ εἶχον παραπέμψει εἰς τὸ θέατρον
 τὸν Κύριον, ν' ἀκούσῃ συζητούμενα
 μετ' εὐστοχίας τὰ ὑπὲρ καὶ τὰ κατὰ. —
 Ἀνίσως διὰ μύθου πλὴν θεατρικοῦ

ὁ Κύριός μου δὲν μὲ περιέπαιξε,
τὸ πρᾶγμ' ἀνίσως ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ μου,
ἐν τῇ ἀγίᾳ πόλει Ἱερουσαλὴμ
συνέβη, — τότε —

ΝΑΪΤΗΣ

Τότε;

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Νὰ τιμωρηθῇ

ὁ Ἰουδαῖος εἰν' ἀνάγκη πρὸ παντὸς
δι' ὧν ἐπιτιμιῶν ἐπιβάλλουσι
νόμοι τοῦ Πάππα, καὶ τοῦ Αὐτοκράτορος
αἱ διατάξεις εἰς ἀνοσιούργημα,
εἰς ἔγκλημα τοιοῦτο.

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί;

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Ὅριζι δὲ

τὸ δίκαιον τὸ ἔσω καὶ τὸ θύραθεν
δι' Ἰουδαῖον ὅστις τὸν Χριστιανὸν
εἰς ἀλλαξοθρησκείαν θὰ παρέπειθε, —
τὸ πῦρ, — τὰς φλόγας. —

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί;

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Ὅπόσον μᾶλλον δὲ,

δι' Ἰουδαῖον τὸν Χριστιανόπαιδα
βιαίως ἀφαιροῦντα τοῦ βαπτίσματος!
καθ' ὅσον, ὅ,τι εἰς παιδία γίνεται
δὲν εἶναι βία; — ἤγουν, προφανῶς, ἐκτὸς
ὕπὸ τῆς ἐκκλησίας ὅταν γίνηται.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄλλ' ἂν τῆς φιλανθρώπου περιθάλψεως
τοῦ Ἰουδαίου τὸ παιδίον στερηθὲν
ὅ' ἀπέθνησκεν ἀθλίως;

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Ἄδιάφορον!

Ὁ Ἰουδαῖος θὰ καῇ.— Καλλήτερον
ἀθλίως τὸ παιδίον, ἐγκαταλειφθὲν,
ἐνταῦθα ν' ἀποθάνῃ, παρὰ νὰ σωθῇ
οὕτω, πρὸς αἰωνίαν κόλασιν αὐτοῦ.—
Καὶ τί ὁ Ἰουδαῖος ἔχει, τὸν Θεὸν
νὰ προλαμβάνῃ; Ὅταν θέλῃ ὁ Θεός,
σώζει, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὴν ἀνάγκην του.

ΝΑΪΤΗΣ

Καὶ τὴν ψυχὴν, πιστεύω, εἰς τὸ πείσμά του
ἀνίσως θέλῃ σώζει.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Ἄδιάφορον!

Ὁ Ἰουδαῖος θὰ καῇ.—

ΝΑΪΤΗΣ

Εἶν' ἄξιον

μελέτης τοῦτο· μάλιστα' ἂν, ὡς λέγεται,
ὁ Ἰουδαῖος ὄχι εἰς τὴν πίστιν του,
εἰς οὐδεμίαν πίστιν τὴν ἀνέθρεψε,
περὶ Θεοῦ διδάξας εἰς αὐτὴν οὐδὲν,
ἐκτὸς τοῦ ὅ,τι εἰς τὸν νοῦν εἶν' ἐπαρκές·
οὐδ' ἤττον οὐδὲ πλεῖον.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Ἄδιάφορον!

Ὁ Ἰουδαῖος θὰ καῇ.— Τρὶς ἔπρεπε,

τρὶς διὰ τοῦτο μόνον νὰ καῇ.— Καὶ πῶς;
 παιδίον ν' ἀναθρέψῃ ἄνευ πίστεως!
 Νὰ μὴ διδάξῃ εἰς τὴν κόρην τῶν χρεῶν
 τὸ μέγιστον καὶ πρῶτον, τὸ πιστεύειν; Ἄ!
 Ὀλέθριον! θαυμάζω δὲ, ὦ κύριε
 ἱππότα, νὰ σὰς βλέπω . . .

ΝΑΪΤΗΣ

Ἀγιώτατε,
 τὰ περαιτέρω, ἐὰν θέλῃ ὁ Θεός,
 ἐν ἐξομολογήσει. (Θέλει ν' ἀπέλθῃ).

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Πῶς; Οὐδ' ἀπαντᾷς
 εἰς τὴν ἐρώτητίν μου! — Τὸν καχότροπον,
 τὸν Ἰουδαῖον οὐδὲ μ' ὀνομάζεις καὶν! —
 Νὰ μὴ τὸν προσαγάγῃς! — ὦ! ἤξεύρω τί.
 Πρὸς τὸν Σουλτάνον θὰ στραφῶ.— Ὁ Σαλαδὶν,
 δυνάμει τῆς συνθήκης ἣν μᾶς ὤμωσεν,
 ὀφείλει, μᾶς ὀφείλει ὑπεράσπισιν
 εἰς πᾶν μας δόγμα καὶ καὶ εἰς πᾶν προνόμιον
 δ θεωροῦμεν κεκτημένον ἀσφαλῶς
 εἰς τὴν ἀγιωτάτην ἐκκλησίαν μας.
 Ἔχομεν, δόξα τῷ Θεῷ! εἰς χεῖράς μας
 τὸ ἔγγραφόν του τὸ πρωτότυπον, ἡμεῖς,
 καὶ τὴν ὑπογραφὴν του, τὴν σφραγίδα του!
 Καὶ θὰ τῷ ἀποδείξω εὐκολώτατα
 καὶ εἰς τὸ κράτος πόσος εἶν' ὁ κίνδυνος,
 ἂν δὲν ὑπάρχῃ πίστις. Οἱ κοινωνικοὶ
 δεσμοὶ χαλῶνται πάντες, διαβρῆγγυνται,
 οἱ ἄνθρωποι ὅποτε δὲν πιστεύωσι.—
 Μακρὰν, μακρὰν τοιαῦτα ἀνομήματα! . . .

ΝΑΪΤΗΣ

Πολὺ λυποῦμαι πῶς τὸ ἀξιόλογον
τοῦ θείου λόγου δίδαγμα δὲν εὐκαιρῶ
ν' ἀκούσω μέχρι τέλους. Περιμένομαι
εἰς τοῦ Σουλτάνου.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Ἄ! Naί;—Τότε—τότε—ναί.

ΝΑΪΤΗΣ

Τὸν Σαλαδῖνον, ἡ Πανιερότης σας
ἀν διατάττη, θὰ παρασκευάσω.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

᾽Ω!

Ἦξεύρω ὅτι εὐνοεῖ τὸν Κύριον
ὁ Σαλαδῖνος.— Μίαν λέξιν δι' ἐμέ
καλὴν νὰ τῷ εἰπῇτε σὰς παρακαλῶ.—
Ὁ θεῖος ζῆλος μόνος μὲ παρακινεῖ,
καὶ εἴ τι πράττω ὑπερβάλλον, δι' αὐτὸν
τὸ πράττω.— Ἄς σταθμίση τοῦτ' ὁ κύριος! —
Δὲν εἶναι οὕτως, ὅτι ὅσα εἶπομεν
περὶ τοῦ Ἰουδαίου, ἦσαν πρόβλημα
ἀπλῶς, καὶ μόνον; ἤγουν ἦσαν...

ΝΑΪΤΗΣ

Πρόβλημα. (Ἀπέρχεται).

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

(Οὐ πρέπει νὰ ζητήσω τὴν ἐπίλυσιν.
Ἔργον ἀρμόζον πάλιν εἰς τὸν ἀδελφὸν
τὸν Καλοπίστιν τοῦτο).—Τέκνον, πρόσελθε.

(Ἀπερχόμενος συνομιλεῖ μετὰ τοῦ Μοναχοῦ).

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Δωμάτιον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Σαλαδίνου.

(Δοῦλοι φέρουσι πλῆθος μεγάλων βαλαντιῶν, καὶ θέτουσιν αὐτὰ κατὰ σειρὰν εἰς τὴν ἔδραν).

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ. Μετ' ὀλίγον ΣΙΤΤΑ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (προσερχόμενος).

Λοιπὸν δὲν ἔχει τοῦτο τέλος; — Μένουσι
πολλὰ ἀκόμῃ;

Εἰς ΔΟΥΛΟΣ.

Τὰ ἡμίση μένουσι.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Εἰς τὴν Σιττὰν τὰ ἄλλα φέρετε λοιπὸν.
Ὁ Ἄλ-χαφὴς ποῦ εἶναι; Ταῦτα παρευθὺς
ὁ Ἄλ-χαφὴς νὰ λάβῃ. Προτιμώτερον
εἰς τὸν πατέρα δὲν τὰ στέλλομεν; Ἐδῶ
θὰ διαρρέουσιν διὰ τῶν δακτύλων μου.
Τῷ ὄντι γίνεται τις σκληροκάρδιος
ὥς τέλους, καὶ θὰ πρέπη εἰς τεχνάσματα
νὰ καταφύγῃ ὅστις θέλει χρήματα
νὰ μ' ἀποσπάσῃ. Μέχρις ὅτου φθάσωσι
τὰ ἐξ Αἰγύπτου, ἡ πενία ἄς ἰδῇ
νὰ τὰ οἰκονομήσῃ πῶς θὰ δυνηθῇ. —
Νὰ ἔχω μόνον ἐὰν μ' ᾔτον δυνατόν
τοῦ Τάφου τὰς δαπάνας! Οἱ χριστιανοὶ
προσκυνηταὶ ἂν μόνον νὰ μὴ φεύγωσι
κενὰς τὰς χεῖρας μ' ᾔτο δυνατόν! Ἐάν...

ΣΙΤΤΑ

Τί εἶναι λοιπὸν τοῦτο; Τί μοι ἔστειλας
τὰ χρήματα;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Νὰ λάβῃς τ' ὀφειλόμενον,
νὰ ταμιεύσῃς δ' ὅσα περισσεύσωσι.

ΣΙΤΤΑ

Καὶ μετὰ τοῦ Ναΐτου ὁ Ναθὰν λοιπὸν
εἰδὼ δὲν εἶν' ἀκόμῃ;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τὸν ζητεῖ παντοῦ.

ΣΙΤΤΑ

Ἴδὲ τί εὔρον ὅτε τὰ κοσμήματα
τὰ παλαιά μου ἔθετον εἰς τάξιν. (Δεικνύει μικρὰν εἰκόνα).

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἄ!

Ὁ ἀδελφός μου! Εἶν' αὐτός, ναί, εἶν' αὐτός!
ὦ! Ἦτον, ἦτον! — Ἀδελφέ μου φίλτατε,
ὦ ἀγαθέ μου ἀδελφέ! Τί πρόωρος
ἡ στέρησίς σου! Πόσ', ἂν ἤμην μετὰ σοῦ,
ἂν παρ' ἐμοὶ σὲ εἶχον, θενὰ ἔπραττον! —
Σιττά, ὦ! δός μοι τὴν εἰκόνα. Ἄλλως τε
καὶ τὴν γνωρίζω. Εἶναι δῶρον ὃ αὐτὸς
εἶχε χαρίσει ἄλλοτε τῇ ἀδελφῇ
τῇ πρεσβυτέρᾳ, τῇ φιλτάτῃ του Αἰλλᾶ,
ὅτε τινὰ πρωΐαν τῆς ἀγκάλης της
νὰ τὸν ἀφήσῃ δὲν ἐπέιθετο. Αὐτὴ
ὕπῃρξεν ἡ ἐσχάτη ἱππασία του. —
Φεῦ! Τὸν ἀφῆκα νὰ ἱππεύσῃ μόνος του!
Ἐφόνευσεν ἡ λύπη τὴν Αἰλλάν, ποτὲ
μὴ συγχωρήσασάν με ὅτι μόνος του
ἀφῆκα νὰ ἱππεύσῃ. — Ἐκτοτε, ποτὲ
δὲν ἦλθε πάλιν!

ΣΙΤΤΑ

Δυστυχῇ μου ἀδελφέ!

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἄφες! — Θὰ ἔλθῃ ἡ στιγμή καὶ δι' ἡμᾶς
 ὅλους, ἐπίσης πάλιν νὰ μὴ ἔλθωμεν! —
 Πλὴν καὶ τίς οἶδε; Μόνος μὴ ὁ θάνατος
 τοῦ τέρματος ἐκτρέπει νέον ὡς αὐτόν;
 Ἐχθροὶ εἰσὶ καὶ ἄλλοι. Ὑπ' αὐτῶν συχναὶ
 ὁ ἰσχυρὸς ἡττᾶται ὡς ὁ ἀσθενής. —
 Ἄλλ' ὅπως ποτ' ἂν ἔχῃ, τὴν εἰκόνα του
 πρὸς τὸν Ναίτην παραβάλλων, θὰ ἰδῶ
 ἡ φαντασία πόσον μὲ ἠπάτησε.

ΣΙΤΤΑ

Δι' αὐτὸ μόνον σοὶ τὴν ἔφερα· ἀλλὰ πλὴν δὸς
 δὸς, καὶ σοὶ θέλω τὸ εἰπεῖ. Εἰν' εἰς αὐτὰ
 ὁ γυναικεῖος ὀφθαλμὸς ὀξύτερος.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ (Πρὸς εἰσερχόμενον θυρωρὸν).

Τίς εἶναι; — Ὁ Ναίτης; Ἄς εἰσέλθῃ.

ΣΙΤΤΑ

Μὴ

παροῦσα σᾶς ταραττώ· μὴ τὸν ἐνοχλῇ
 ἡ περιέργειά μου...

(Κάθεται κατὰ μέρος ἐπὶ ἀνακλίντρον, καταδιόσασα
 τὴν καλύπτραν ἐπὶ τοῦ προσώπου της).

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Οὕτω κάλλιστα.

(Ὁ τόνος του δὲ τώρα! Τί ὁ τόνος του
 θὰ εἶναι; — Μοὶ κοιμᾶται ποῦ ἐν τῇ ψυχῇ
 ἡ φωνὴ ἔτι καὶ ὁ τόνος τοῦ Ἀσσάδ.)

ΣΚΗΝΗ Δ'.

Ὁ ΝΑΪΤΗΣ. ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ.

ΝΑΪΤΗΣ

Σουλτάν', αἰχμάλωτός σου . . .

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Σὺ αἰχμάλωτος;

Μὴ τὴν ζωὴν χάρισας δὲν σ' ἐχάρισα
καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἅμα;

ΝΑΪΤΗΣ

Ὅ,τι πρέπ' εἰς σέ
νὰ λέγῃς, πρέπει νὰ τ' ἀκούω εἰς ἐμέ,
οὐχὶ νὰ τὸ εἰκάζω.— Νὰ ἐκφράσω σοι
διὰ τὸ δῶρον τῆς ζωῆς μου χάριτας
πολλὰς, Σουλτάνε, οὔτε πρὸς τὴν θέσιν μου
συνάδει, οὔτε πρὸς τὸν χαρακτῆρά μου.—
Ἄλλ' ἡ ζωὴ μου εἶναι σή.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Μὴ κατ' ἐμοῦ
ποιεῖσαι αὐτῆς χρῆσιν.— Δύω χεῖρας μὲν
περισσοτέρας, ἂν τὰς θέλωσ' οἱ ἐχθροὶ,
τοῖς τὰς ἀφήνω. Πλὴν καρδίαν ὡς τὴν σὴν
νὰ τοῖς ἀφήσω, δύσκολον μοι ἔρχεται.—
Δὲν ἠπατήθην ὡς πρὸς σέ, γενναῖέ μου,
ἄξιε νέε! Σὺ ψυχῇ καὶ σώματι
ὁ Ἀσσάδ εἶσαι, ὁ Ἀσσάδ μου. ὦ! ἰδέ-
νὰ σ' ἐρωτήσω ἐδυνάμην ποῦ καιρὸν
ἐκρύβης τίσον, ἢ εἰς ποῖον σπήλαιον
ἀπεκοιμήθης, ἢ τίς μάγισσ' ἀγαθὴ
εἰς τίνα κῆπον εὐθαλλὲς ἐτήρησε

τὸ τῆς νεότητός σου ἄνθος; Ἦθελον
 νὰ σ' ἐνθυμίσω τί ὁμοῦ ἐπράξαμεν
 τότε ἢ τότε. Ἦθελον πῶς μυστικὸν
 ἀπ' ἐμοῦ εἶχες, ὅτι μοι ἀπέκρυψας
 ἐν καὶ τὸ τελευταῖον τῶν συμβάντων σου
 νὰ σ' ἐπιπλήξω.—Ἐδυνάμην ὅλ' αὐτὰ
 ἂν ἔβλεπον σὲ μόνον, ὅχι δὲ κ' ἐμέ. —
 Ἔστω ! Πλὴν τοῦτο ἀπὸ τῶν ὀνείρων μου
 ἀληθὲς μένει, ὅτ' εἰς τὸ φθινόπωρον
 τοῦ βίου βλέπω ἀναθάλλοντα Ἀσσάδ
 νέον μοι ἄλλον.—Ἀρά γε σ' εὐχαριστεῖ,
 ἱππότα, τοῦτο ;

ΝΑΪΤΗΣ

Πᾶν τὸ προερχόμενον
 ἐκ σοῦ, ὅ,τι ἂν εἶναι, τῆς καρδίας μου
 εἶναι ὁ πόθος.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἄς τὸ δοκιμάσωμεν
 ἀμέσως.—Μένεις παρ' ἐμοί, περὶ ἐμέ,
 ὡς Μουσουλμάνος θέλεις, ὡς Χριστιανός,
 ἢ ὅπως θέλεις; Τὸν μανδύαν τὸν λευκόν,
 ἢ γιανουρλοῦκι φόρει πῖλον ἢ τουρβάνιον,
 ὅ,τι προκρίνεις ! Δὲν ἀπήτησα ποτὲ
 τὰ δένδρα ὅλα ὑπὸ τὸν αὐτὸν φλοιὸν
 ν' αὐξάνωσιν.

ΝΑΪΤΗΣ

Ὡς εἶσαι δὲν θὰ ἦσο, ἂν
 ἀλλέως εἶχεν, ἥρως, θέλων τοῦ Θεοῦ
 νὰ εἶσαι μᾶλλον κηπουρός.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Καλὸν λοιπόν·

τοιαύτην ἂν ιδέαν ἔχης δι' ἐμέ,
 σχεδὸν, ἐλπίζω, συμφωνοῦμεν.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἐντελῶς!

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (Τείνων αὐτῇ τὴν χεῖρα).

Λόγος;

ΝΑΪΤΗΣ (λαμβάνων αὐτήν).

Καὶ ἔργον!—Λάβε περισσότερον
 ἅφ' ὅ,τι θὰ μ' ἀφήρεις. Εἶμαι ὀλως σός.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Εἶν' εἰς ἡμέραν μίαν κέρδος μέγιστον!

Καὶ πῶς; Δὲν ἦλθε μετὰ σοῦ;

ΝΑΪΤΗΣ

Τίς;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ὁ Ναθάν.

ΝΑΪΤΗΣ

Ὅχ', ἦλθα μόνος.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τί γενναία πράξις σου,
 καὶ εὐτυχία τί σοφῇ, ἢ πράξις σου
 τοιοῦτον ἄνδρα πῶς ὠφέλησε!

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί, ναί!

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τόσον ψυχρῶς;—Ὡ νέε, ὅταν ὁ Θεὸς
 καλὸν τι πράττῃ δι' ἡμῶν, τόσον ψυχροὶ
 νὰ εἴμεθα δὲν πρέπει· οὐδὲ πρέπει καὶ
 ἐκ μετριοφροσύνης νὰ φαινώμεθα.

ΝΑΙΤΗΣ

Πῶς εἰς τὸν κόσμον διαφόρους ἔχουσι
τὰ πράγματα ἐπόψεις, καὶ δυσνόητον
ἐστὶ πῶς πρὸς ἀλλήλας συμβιβάζονται.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τὴν καλητέραν παραδέχου πάντοτε,
καὶ τὸν Θεὸν εὐλόγει, τὸν γινώσκοντα
τὸ πῶς ἐκεῖναι συμβιβάζονται. — Ἀλλὰ,
άνίσως, νέε, εἴσαι τόσον δύσκολος,
κ' ἐγὼ θὰ πρέπη νὰ προσέχω μετὰ σοῦ,
διότι εἶμαι κ' ἐγὼ πρᾶγμα δυστυχῶς
πολλὰς ἐπόψεις ἔχον, αἵτινες συχνὰ
φαίνονται ἴσως μὴ συμβιβαζόμεναι.

ΝΑΙΤΗΣ

Μὲ λυπεῖ τοῦτο. Ἐν ἐκ τῶν σφαλμάτων μου
δὲν εἶν' ἡ ὑποψία.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τὸ λοιπὸν εἰπὲ,

πρὸς τίνα ἡ ὀργή σου; — Κατὰ τοῦ Ναθάν
εἰκάζω. Ὑποψίαν κατὰ τοῦ Ναθάν,
σύ; — Ἐξηγήσου, λέγε. Δὸς, ναὶ τοῦτο δὸς
πρῶτον σημεῖον τῆς ἐμπιστοσύνης σου.

ΝΑΙΤΗΣ

ὦ! Δὲν κακίζω τὸν Ναθάν, ἀλλ' ἐμαυτόν. —

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Πρὸς τί;

ΝΑΙΤΗΣ

Διότι ὠνειρεύθην δυνατὸν
πῶς ἦτον Ἰουδαῖος ν' ἀπεμάνθανε
τὸν Ἰουδαῖον. Τ' ὠνειρεύθην ἔξυπνος.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τὸ ἔξυπνόν σου ἄς ἰδῶμεν ὄνειρον.

ΝΑΪΤΗΣ

Περὶ τῆς κόρης ἔχεις γνῶσιν τοῦ Ναθάν.

“Ὅ,τι διὰ τὴν νέαν ταύτην ἔπραξα,
τὸ ἔχω πράξει—ἐπειδὴ τὸ ἔπραξα.

Εὐγνωμοσύνην, ὅπου δὲν τὴν ἔσπειρα,
νὰ συγκομίσω μὴ καταδεχόμενος,
ἀπέφυγον τὴν κόρην πλέον νὰ ἰδῶ.

Ἀπὼν ἦν ὁ πατὴρ της. Ἐρχεται κ’ ἰδὼν,
ἀκούσας, θέλει νὰ μ’ ἰδῇ· μ’ εὐχαριστεῖ
εὐχὴν ἐκφράζει νὰ μ’ ἀρέσ’ ἡ κόρη του·
περὶ ἐλπίδων ὁμιλεῖ, περὶ παιδρῶν
μεμακρυσμένων ὀριζόντων. Πείθομαι·
ἔρχομαι· βλέπω, καὶ εὐρίσκω ἀληθῶς
τὴν νέαν... Ἄ, Σουλτάνε, πῶς αἰσχύνομαι!

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Αἰσχύνεσαι! — Ἐκείνη ἥτις σ’ ἔθελξε
πῶς ἦτον Ἰουδαία; — Μὴ αὐτὸ εἰπῆς.

ΝΑΪΤΗΣ

Εἰς τὴν γλυκεῖαν στομυλίαν τοῦ πατρὸς
μὴ ἀντιστᾶσα ἡ γοργὴ καρδιά μου,
εὐάλωτος πῶς ἦτον εἰς τὸ θέλγητρον.—

Μωρός! Ἐκ νέου εἰς τὸ πῦρ ἐπήδησα!
Ἐπρότεινα, καὶ τότε... μὲ ἀπέβαλε!

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Πῶς; σ’ ἀποβάλλει;

ΝΑΪΤΗΣ

Ὁ πατὴρ ὁ φρόνιμος
δὲν μ’ ἀποβάλλει ἀποτόμως· χρεωστεῖ

νὰ ἐξετάσῃ ὁ πατήρ ὁ φρόνιμος.
 Νὰ σκεφθῇ πρέπει. Ἐννοεῖται. Μὴ κ' ἐγὼ
 δὲν ἔπραξα ὁμοίως; Δὲν ἐξήτασα;
 βαθέως δὲν ἐσκέφθην, ὅτ' ἐφώναζεν
 ἡ νέα εἰς τὰς φλόγας; — Ἄ! μὰ τὸν Θεόν,
 ὥραϊον εἶναι τόσον ἐσκεμμένος τις,
 τόσον σοφὸς νὰ εἶναι.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Συγκατάβασιν

καὶ σὺ ὀλίγην πρὸς πρεσβύτην ἄνθρωπον.
 Ὡς πότε θέλει διαρκέσ' ἡ ἄρνησις;
 Δὲν θ' ἀπαιτήσῃ Ἰουδαῖον νὰ σ' ἰδῇ;

ΝΑΙΤΗΣ

Τίς οἶδεν;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ὅστις τὸν γνωρίζει, τὸν Ναθάν.

ΝΑΙΤΗΣ

Ἡ δεισιδαιμονία ἦν ἀπὸ βρεφῶν
 ἐτρέφομεν, καὶ ὅτε τὴν γνωρίζωμεν,
 δὲν παύει ἐξασκοῦσα ἐφ' ἡμῶν ἰσχύν.
 Ἐλεύθερος δὲν εἶναι πᾶς ὁ τὰ δεσμὰ
 αὐτῆς χλευάζων.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Παρατήρησις ὀρθή!

Ὁ Ναθάν ἔμως, ὦ! βεβαίως, ὁ Ναθάν...

ΝΑΙΤΗΣ

Εἶν' ἡ χειρίστη τῶν δεισιδαιμονιῶν
 τὸ νὰ ὑπολαμβάνῃ τις τὴν ἑαυτοῦ
 ὡς τὴν φορητοτάτην.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἰσως. Ὁ Ναθάν

ὅμως . . .

ΝΑΪΤΗΣ

Εἰς ταύτην νὰ ἐγκλείῃ τὸν δειλὸν
νοῦν τοῦ ἀνθρώπου, μέχρις οὗ ἐπιδεχθῇ
τὸ φῶς τῆς ἀληθείας τὸ λαμπρότερον·
εἰς ταύτην . . .

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἔστω. Ὅμως αὕτη τοῦ Ναθάν
δὲν εἶν' ἡ γνώμη.

ΝΑΪΤΗΣ

Τὸ ἐνόμιζον κ' ἐγώ.

Ἄν ὅμως οὗτος ὁ ἀνὴρ τῆς ἐκλογῆς
τῶν Ἰουδαίων ἦτο ὁ κοινότερος,
παιδιά ὑποκλέπτων τῶν Χριστιανῶν
κ' εἰς Ἰουδαίους ἀνατρέφων, — τότε τί;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Καὶ τίς τοιαῦτα τῷ προσάπτει;

ΝΑΪΤΗΣ

Τίς; Αὐτὴ

ἡ κόρη, ἥς μοι ρίπτει γλυκὺ δέλεαρ,
δι' ἥς νὰ μοι πληρώσῃ θέλων φαίνεται
ὅ,τι δὲν θέλει δωρεάν μου νὰ δεχθῇ.—
Αὐτὴ δὲν εἶναι, ναί, δὲν εἶναι κόρη του.
Χριστιανῶν παιδίον εἶναι πλανηθέν.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἦν νὰ σοὶ δώσῃ ὅμως δὲν ἠθέλησεν;

ΝΑΪΤΗΣ (ζωηρῶς).

Ἦ ἤθελεν ἢ ὄχι, ἐφωράθη. Ναί,

ὁ λάλος ἐφωράθη ἀνεξίθρησκος!
 Ἐπὶ τὸν Ἰουδαῖον λύκον, τὸν δορὰν
 φοροῦντα φιλοσόφου κύνες θὰ σταλοῦν
 νὰ τὸν ἐκδάρουν.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (σοβαρῶς).

Ἦσυχος, Χριστιανέ!

ΝΑΪΤΗΣ

Τί ἡσυχος; Ἄν Τοῦρκος, Ἰουδαῖος ἂν
 ὥς Τοῦρκος, Ἰουδαῖος ἐμφανίζωνται,
 νὰ παύσῃ ἄρα μόνος ὁ Χριστιανὸς
 Χριστιανὸς νὰ εἶναι πρέπει;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (ἔτι σοβαρώτερον).

Ἦσυχος

Χριστιανέ!

ΝΑΪΤΗΣ (ἡσύχως).

Τὸ βάρος τοῦ ἐλέγχου σου
 ὄν εἰς τὰς λέξεις ταύτας θέτεις, Σαλαδὶν,
 αἰσθάνομαι.—ὦ! μόνον ἂν ἐγνώριζον
 πῶς εἰς τὴν θέσιν ταύτην θὰ ἐφέρετο
 ὁ Ἀσσάδ!

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ὅχι σοῦ πολὺ καλῆτερον. —

Ἐπίσης ἀναβράζων πιθανῶς. — Πλὴν τίς
 δι' ἐνὸς λόγου σ' ἔμαθε νὰ μὲ νικᾷς
 καθὼς ἐκεῖνος; Ναὶ, ἂν ὅλα ἔχωσιν
 ὥς μοὶ τὰ λέγεις, τὸν Ναθὰν δὲν ἡμπορῶ
 νὰ ἐννοήσω.—Ὅμως, εἶναι φίλος μου,
 κ' οἱ φίλοι μου δὲν θέλω νὰ ἐρίζωσιν
 εἰς πρὸς τὸν ἄλλον. — Πρὸ παντὸς περισχεψὲν
 σοὶ συμβουλεύω. Εἰς τοὺς ἐνθουσιαστὰς

ἐκ τοῦ λαοῦ σου μὴ τὸν διδῆς ἔρμαιον·
καὶ μὴ ἀποκαλύψῃς εἰς τὸν κληρὸν σας
ὅ,τι νὰ ἐκδικήσω θενὰ μοὶ ζητῇ.
Πρὸς βλάβην Ἰουδαίου ἢ Ὀθωμανοῦ
χριστιανὸς μὴ ἔσο!

ΝΑΪΤΗΣ

Αὐτ' ἡ συμβουλὴ
παρὰ μικρὸν ἐξώρας θὰ μοὶ ἤρχετο.
Ἀλλὰ τοῦ Πατριάρχου τὸ αἰμοχαρὲς
μὲ ἔσωσε, κ' ἡ φρίκη ὄργανον αὐτοῦ
νὰ γίνω.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Λέγεις, ἐπεσκέφθης πρὶν ἐμοῦ
τὸν Πατριάρχην;

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί, εἰς πάθους ἔξαψιν,
εἰς ἀγωνίαν δισταγμῶν.—Συγχώρησον.—
Φοβοῦμαι ὅτι μετ' ὀλίγον τὸν Ἀσσάδ
ν' ἀναγνωρίζῃς δὲν θὰ θέλῃς ἐν ἐμοί.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἐκτὸς ἂν εἶναι κ' εἰς αὐτὸν τὸν φόβον σου.
Θαῤῥῶ, ἡξεύρω τίνα ἐλαττώματα
εἰσὶ τῶν ἀρετῶν μας ρίζαι. Ἄν αὐτὰς
καλλιεργῇς, ἐκεῖνα νὰ σὲ βλάψωσι
μὴ ἔχε φόβον παρ' ἐμοί. — Ἀλλ' ὕπαγε
ν' ἀναζητήσῃς τὸν Ναθάν ὡς σὲ ζητεῖ
καὶ νὰ τὸν φέρῃς. Πρέπει συνεννόησιν
νὰ φέρω μεταξὺ σας. — Ἐὰν σκέπτησαι
περὶ τῆς νέας ἀληθῶς, ἡσύχασον·
εἶν' ἐδική σου. Καὶ θὰ μάθῃ ὁ Ναθάν

ὅτι καὶ ἄνευ χοιρινοῦ ἀνέθρεψε
χριστιανὴν οὐχ ἦττον. — Τώρα ὑπαγε !

(Ὁ Ναίτης ἐξέρχεται, ἡ δὲ Σιττά προσέρχεται
ἐκ τοῦ ἀνακλίντρου).

ΣΚΗΝΗ Ε΄.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ, ΣΙΤΤΑ.

ΣΙΤΤΑ

Παράδοξον !

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Δὲν πρέπει, — τί φρονεῖς, Σιττά ; —
νὰ ἦτον ὁ Ἀσσάδ μου νέος ἄριστος,
ώραῖος νέος ;

ΣΙΤΤΑ

Ἄν τοιοῦτος ἦτον, ἂν
δὲν εἶναι τοῦ Ναίτου ἡ εἰκὼν αὐτή. —
Ἄλλὰ νὰ λησμονήσης πῶς ἠμπόρεσες
νὰ ἐρωτήσης περὶ τῶν γονέων του ;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Περὶ μητρός του μάλιστα ; Ἡ μήτηρ του
ποτὲ ἐνταῦθα ἂν δὲν ἐπεδήμησε ;
Δὲν εἶναι τοῦτο ;

ΣΙΤΤΑ

Ἀστειεύεσαι.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

ᾠ ! πῶς ;

Ἀδύνατον διόλου. Αἱ χριστιαναὶ
ὑπερηγάπων αἱ ὠραῖαι τὸν Ἀσσάδ,
κ' ἐκεῖνος ἐκολλᾶτο δυσάποσπαστος

εἰς τὰς καλὰς γυναῖκας τῶν χριστιανῶν,
ὥστε κ' ἐρρέθη ἅπαξ . . . Δὲν μ' εὐχαριστεῖ
νὰ λέγω περὶ τούτων.—Ὅπωςδὴποτε,
τὸν ἔχω πάλιν.—Παραβλέπω σφάλματα,
καὶ ἰδιοτροπίας τῆς καρδίας του
τῆς μαλακῆς, καὶ θέλω νὰ τὸν ἔχω.—Α!
πρέπει τὴν κόρην νὰ τῷ δώσῃ ὁ Ναθάν.
Δὲν φρονεῖς;

ΣΙΤΤΑ

Πρέπει νὰ τῷ τὴν ἀφήσῃ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ναί!

Πατὴρ της ἂν δὲν εἶναι, τί δικαίωμα
ἐπ' αὐτῆς ἔχει ὁ Ναθάν; Ὁ τὴν ζωὴν
ἐκείνης σώσας, εἰς τὸν δόντα τὴν ζωὴν
μόνος δικαίως δὲν ἀντικαθίσταται;

ΣΙΤΤΑ

Τί λέγεις Σαλαδῖνε; ἂν ἐλάμβανες
τὴν κόρην ἐν τῷ ἅμα εἰς τὸν οἶκόν σου·
ἂν τὴν ἀφήρεις ἀπὸ τοῦ κατέχοντος
αὐτὴν ἀνόμως;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἄναγκαῖον τὸ φρονεῖς;

ΣΙΤΤΑ

ὦ! Ὅχι ἀναγκαῖον. Περιέργεια
μ' ἐκίνησεν ὀλίγον εἰς τὴν συμβουλήν.
Περὶ τινῶν ἀνθρώπων ἔχω ἅπληστον
ἐπιθυμίαν νὰ μανθάνω τάχιστα
ὁποίας κόρας ν' ἀγαπῶσι δύνανται.
Αἱ! Στείλε νὰ τὴν φέρῃς.

ΣΙΤΤΑ

Ἄδελφὲ, τολμῶ;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Φείσθητι ὅμως τοῦ Ναθάν. Μὴ ὁ Ναθάν
νομίσῃ ὅτι διὰ βίας θέλομεν
ἐκ τῶν χειρῶν του νὰ τὴν ἀποσπάσωμεν.

ΣΙΤΤΑ

ὦ! Μὴ σοὶ μέλη!

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Κ' ἐγὼ πρέπει νὰ ἰδῶ
ὁ Ἀλ-χαφὴς ποῦ μένει, πῶς δὲν φαίνεται.

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'.

Ὁ Πρόδρομος τῆς οἰκίας τοῦ Ναθάν ἀπέναντι τῶν φοινίκων,
ὡς ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς πρώτης πράξεως. Ἐκ τῶν ἐκεῖ ἀναφερομέ-
νων ἐμπορευμάτων καὶ θησαυρῶν μέρος ἐστὶν ἡνεωγμένον
καὶ ἐκτεθειμένον.

ΝΑΘΑΝ. ΔΑΪΑ

ΔΑΪΑ

Θαυμάσια εἶν' ὅλα, ὅλα ἐκλεκτά!
ὅλα, ὡς σὺ νὰ δίδῃς μόνος ἐννοεῖς.
Χρυσᾶς ῥαβδώσεις ἔχει ἀργυροῦφες
αὐτό. Τίς ἡ τιμὴ του; Ποῦ ὑφαίνεται;—
Ἐνδυμα ὄντως νυμφικόν. Βασίλισσα
πολυτελέστερόν του καὶ λαμπρότερον
δὲν θὰ ἐζήτει.

ΝΑΘΑΝ

Νυμφικόν; Πῶς νυμφικόν;

ΔΑΪΑ

ὦ! ναί· πρὸς τοῦτο δὲν τὸ ἡγοράσατε,

ἀλλὰ νὰ εἶναι πρέπει τοῦτο, ὦ Ναθάν,
καὶ ὄχι ἄλλο. Ὡς νὰ τὸ παρήγγειλας
ἐνδυμα νύμφης. Ἰδοὺ, εἶναι τὸ λευκόν,
ἡ ἀθωότης· ἡ χρυσῇ περιπλακᾷς,
διακλαδευομένη πανταχοῦ, εἰκὼν
τοῦ πλούτου εἶναι. Βλέπεις; Εἶν' ἐξαίσιον!

ΝΑΘΑΝ

Τί εὐφυΐας λέγεις; Τίνα νυμφικὴν
ἐσθῆτα περιγράφεις ἀλληγορικῶς;
Θὰ γίνῃς νύμφη;

ΔΑΪΑ

Τίς; ἐγώ; Δόξα, Θεέ!

ΝΑΘΑΝ

Αἶ! Τίνες νύμφης λέγεις ἐνδυμα λοιπόν; —
Αὐτὰ εἶν' ἐδικά σου. Ἄλλου οὐδενός.

ΔΑΪΑ

Ὁχι τῆς Ῥέχας, ἐδικά μου εἶν' αὐτά;

ΝΑΘΑΝ

Ὁ,τ' εἰς τὴν Ῥέχαν φέρω, περιέχεται
εἰς ἄλλο δέμα. Μὴ βραδύνῃς. Λάβε τα.
Τὰ ῥάκη σου ἐντεῦθεν σύρε.

ΔΑΪΑ

Πειρασμέ!

Ὁχι, τῆς γῆς ἂν ἦσαν ὅλ' οἱ θησαυροί,
δὲν τοὺς ἐγγίζω, ἐὰν πρὶν δὲν μ' ἐρκισθῇς
νὰ μὴ ἀφήσῃς ταύτην τὴν περίστασιν,
ἣν δὲν θὰ στείλῃς κ' ἐκ δευτέρου ὁ Θεός,
ματαίως νὰ περιέλθῃ, ἄνευ χρήσεως.

ΝΑΘΑΝ

Χρήσεως; τίνος; Τὴν περίστασιν; Πρὸς τί;

ΔΑΪΑ

Μὴ προσποιῆσθε τόσον τὸν ἀνίδεον.
 Ἴδοὺ, τὴν Ῥέχαν ὁ Ναίτης ἀγαπᾷ.
 Δὸς τὴν, νὰ παύσῃ καὶ ἡ ἁμαρτία σου,
 ἥς μ' εἶναι πλέον ἡ σιγὴ ἀδύνατος.
 Οὕτως ἡ νέα πάλιν εἰς Χριστιανούς
 ἔρχεται, εἶναι ὅ,τι ἦτον, γίνεται
 ὅτ' εἶναι, καὶ δι' ὧτων ἀγαθῶν ὑμεῖς
 εὐγνωμονούσας μᾶς δεσμεύετ' ἐσαεῖ,
 ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σας δὲν σωρεύετε
 πυρὰν ἀνθρώπων.

ΝΑΘΑΝ

Πάντοτε τὴν λύραν μας; —
 Ἄλλ' ἤδη νέαν τῇ ἐπρόσθετες χορδὴν,
 μὴ συμφωνοῦσαν ὁμῶς, οὔτε στερεάν,
 φοβοῦμαι.

ΔΑΪΑ

Πῶς;

ΝΑΘΑΝ

Ἐγχοίνω τὸν Ναίτην. Ναί,
 εἰς τοῦτον μᾶλλον παρ' εἰς οἶον δῆποτε
 θὰ ἔδιδον τὴν Ῥέχαν. Πλὴν... ὑπομονὴν
 ὀλίγην.

ΔΑΪΑ

Μὴ δὲν εἶναι ἡ ὑπομονὴ
 ἡ παλαιά σας λύρα;

ΝΑΘΑΝ

Ἡμερῶν τινων
 ὑπομονὴν... Πλὴν βλέπεις; Ποῖος ἔρχεται;
 Ὁ Μοναχός. Τί θέλει, μάθε παρ' αὐτοῦ.

ΔΑΪΑ

Αἶ! Τί νὰ θέλῃ; (Τὸν πλησιάζει καὶ τὸν ἑρωτᾷ).

ΝΑΘΑΝ

Δὸς τῷ, πρὶν ζητήσῃ, δός.

(Νὰ ἐρευνήσω τὸν Ναίτην ἤθελον,
χωρὶς τὸν λόγον τῆς περιεργείας μου
νὰ τῷ εἰπῶ· διότι ἂν τὸν ἔλεγον,
καὶ ἡ ὑπόνοιά μου ἦν ἀβάσιμος,
ματαίως τὸν πατέρα θὰ ἐξέθετον.)—
Τί τρέχει;

ΔΑΪΑ

Θέλει νὰ σὰς ὁμιλήσῃ.

ΝΑΘΑΝ

Αἶ!

Ἄφες τον νὰ προσέλθῃ. Ὑπαγε δὲ σύ.

ΣΚΗΝΗ Ζ'.

ΝΑΘΑΝ. Ο ΜΟΝΑΧΟΣ.

ΝΑΘΑΝ

(Τῆς Ῥέχας ὅμως τόσον ἤθελον πατὴρ
νὰ μείνω! — Πλὴν νὰ μείνω, πῶς; δὲν δύναμαι
καὶ ὅταν παύσω νὰ καλῶμαι; Δι' αὐτὴν
ὦ! θὰ καλῶμαι, θὰ καλῶμαι πάντοτε,
ὅταν γνωρίσῃ πόσον θέλω!) — Ὑπαγε. —
Τί διατάσσεις, εὐσεβῇ μου ἀδελφέ;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ὀλίγα. — Χαίρω ὅτι, Κύριε Ναθάν,
ὕγιής εἴσθε.

ΝΑΘΑΝ

Μὲ γνωρίζεις τὸ λοιπόν ;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Αἶ ! τίς δὲν σᾶς γνωρίζει ; Τ' ὄνομα ὑμῶν
εἰς πόσων τὴν παλάμην ἐπιέσατε !

Καὶ εἰς τὴν ἐδικήν μου μένει πρὸ ἐτῶν.

ΝΑΘΑΝ (Λαμβάνων τὸ βαλάντιόν του.)

Πρόσελθε, ἀδελφέ μου. Τὸ ἀνανεῶ.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Εὐγνωμονῶ. Δὲν θέλω. Πτωχοτέρους μου
θὰ ἐκλεπτον. — Ἀνίσως μ' ἐπιτρέπητε
κ' ἐγὼ ὀλίγον τ' ὀνομά μου εἰς ὑμᾶς
ν' ἀνανεώσω· δύναμαι νὰ καυχηθῶ
ὅτι κ' ἐγὼ ἐπίσης εἰς τὰς χειράς σας
ἀφῆκά τι, οὐδόλως καταφρονητόν.

ΝΑΘΑΝ

Ζητῶ συγγνώμην, — καὶ σ' ἐντρέπομαι. — Πλὴν τί ; —

Εἰς πρόστιμόν μου λάβε τὴν ἀξίαν του
ἐπταπλασίαν.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Πρὸ παντὸς ἀκούσατε
πῶς κατὰ πρῶτον σήμερον ἐνθύμησις
τοῦ ἐνεχύρου ὃ σᾶς εἶχον πιστευθῇ
μοὶ ἦλθεν.

ΝΑΘΑΝ

Ἐνεχύρου ; Πιστευθέντος μοι ;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ὡς ἐρημίτης πρὸ μικροῦ ἐμόναζον
εἰς Καραντάναν, παρὰ τὴν Ἱεριχώ.
Ἐκεῖ, ἐπιδραμόντες Ἀραβες λησταί,

ἔκαυσαν τὸν ναῖσκον καὶ τὴν σκῆτην μου,
καὶ μ' ἔσυρον δεσμότην. Ἐδραπέτευστα,
κ' ἦλθον ἐνταῦθα, νὰ ζητήσω μελετῶν
παρὰ τοῦ Πατριάρχου ἄλλην ἔρημον
γωνίαν, ὅπου, μέχρις οὗ ἀναπαυθῶ,
μονάζων, τὸν Θεόν μου νὰ ὑπηρετῶ.

ΝΑΘΑΝ

Ἐπὶ ἀνθρώπων ἵσταμαι. Ἐνέχυρον,
ἀδελφε, εἶπας. Ποῖον τὸ ἐνέχυρον;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἀμέσως φθάνω, Κύριε Ναθάν. Λοιπὸν
ὁ Πατριάρχης σκῆτην ἐπὶ τοῦ Θαβὸρ
μοὶ ὑπεσχέθη, ἅμα σκῆτη κενωθῇ.
Ἐν τούτοις μ' ἔχει εἰς τὸ μοναστήριον
ἄνευ κουρᾶς νὰ μένω, κ' ἐκεῖ κάθημαι,
στενάζων χιλιάκις διὰ τὸ Θαβὸρ·
διότ' εἰς τόσα μὲ μεταχειρίζεται
ὁ Πατριάρχης, ἅτιν' ἀποστρέφομαι.
Φέρ' εἰπεῖν . . .

ΝΑΘΑΝ

Παῦσον, ἀδελφέ μου.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἔφθασα.

Σήμερον ποῖος δὲν ἠξεύρω εἰς τὸ οὗς
τῷ ἔχει ψιθυρίσει ὅτι καὶ ποὺ ζῇ
ἐδῶ τις Ἰουδαῖος, καὶ ὡς κόρην του
πῶς ἀνατρέφει νέαν ἐκ Χριστιανῶν.

ΝΑΘΑΝ (συγχινηθεὶς)

Πῶς;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Μέχρι τέλους νά μ' ἀκούσητε. — Ἐν ᾧ
τὸν Ἰουδαῖον μοι ἐζήτ', εἰ δυνατόν,
ἰχνηλατῶν νά εὑρω, καὶ ὠργίζετο
μεγάλως διὰ τοῦτο τὸ ἀνόμημα,
τὴν κατὰ τοῦ Ἀγίου Πνεύματος αὐτὴν
μεγίστην ἁμαρτίαν, — Τῶν ἁμαρτιῶν
ἡ πρώτη ἁμαρτία εἶναι παρ' ἡμῖν
αὕτη· πλὴν μόνον ὅτι, δόξα τῷ Θεῷ,
καλῶς δὲν ἐννοοῦμεν πόθεν σύγκειται, —
ἐκεῖ μοι ἐξανέστη ἡ συνείδησις,
καὶ μοι ἐπῆλθεν, εἰς τὴν ἀσυγχώρητον
ἐκείνην ἁμαρτίαν ὅτι ἔδωκα
ἐγὼ τὴν πρώτην ἀφορμὴν. — Εἰπέτε μοι,
εἰς ἱπποκόμος πρὸ δεκαοκτῶ ἐτῶν
ἐν θήλῳ βρέφος δὲν σᾶς ἔφερε, μηνῶν
ὀλίγων;

ΝΑΘΑΝ

Πρὸς τί τοῦτο; — Ναί. — Τῷ ὄντι! —

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἄ!

ὀρθόν. Ὁ ἱπποκόμος εἶμ' ἐγὼ λοιπόν.

ΝΑΘΑΝ

Σύ;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Καὶ ἐκεῖνος ὅστις μοι τὸ ἔδωκεν, —
ἀνένθυμῶμαι, — ἐκ Φιλνέκ, — Βὸλφ ἐκ Φιλνέκ.

ΝΑΘΑΝ

Ναί, οὕτως.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Εἶχεν ἀποθάνει πρὸ μικροῦ

ἡ μήτηρ, κ' εἶχε νὰ ἐκφύγῃ ὁ πατήρ,
θαῖρῶ, εἰς Γάζαν, ὅπου τὸ βρεφύλλιον
νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ δὲν ἐδύνατο.

Νὰ σᾶς τὸ φέρω τότε μοι τὸ ἔδωκε.

Εἰς Δαροὺν τότε δὲν σᾶς εὖρον;

ΝΑΘΑΝ

Μάλιστα.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἐὰν μ' ἠπάτ' ἡ μνήμη, ἄπορον πολὺ
δὲν θενά ἦτον. Ἦλλαξα πολλοὺς καλοὺς
κυρίους· ἀλλ' ὀλίγον ἤμην εἰς αὐτοῦ.

Ἐν Ἀσκαλῶνι μετ' ὀλίγον ἔπεσεν.

Ἦτον δὲ ἄλλως ἀξιόλογος.

ΝΑΘΑΝ

Ναί. Ναί.

Τοσαῦτα τῷ ὀφείλω! Πόσον συνεχῶς
ἐκ στόματος ῥομφαίας μὲ διέσωσε!

ΜΟΝΑΧΟΣ

ὦ! τόσῳ μᾶλλον τότε θ' ἀντελήφθητε
σεῖς μετ' ἀγάπης τοῦ θυγατρίδιου του.

ΝΑΘΑΝ

Μὴ ἀμφιβάλλης.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Καὶ ποῦ εἶναι τὸ λοιπόν;

Μὴ ἄρα; . . . ὅμως ὄχι, δὲν ἀπέθανε!

Εἰπέτε ὅτι δὲν ἀπέθανεν. Ἐὰν

κάνεις τὸ πρᾶγμα δὲν γνωρίζῃ, ἐκφυγὴ
δύναται ἔτι νὰ ὑπάρξῃ.

ΝΑΘΑΝ

Δύναται;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἐμπιστοσύνην ἔχε εἰς ἐμέ, Ναθάν.

Ἰδοὺ πῶς κρίνω. Ὅταν εἰς τὸ ἀγαθὸν
 δὲ πρόκειται νὰ πράξω, γειτνιάζῃ τι
 μέγα κακὸν, ἀπέχω μᾶλλον τοῦ καλοῦ,
 διότι γινώσκω τοῦ κακοῦ μὲν ἔχοντα
 μᾶλλον ἢ ἡττον, οὐχὶ δὲ καὶ τοῦ καλοῦ.—
 Φυσικὸν ἦτον τὴν μικρὰν Χριστιανὴν,
 ἵνα τῇ δώσῃς τὴν καλὴν ἀνατροφὴν,
 τὸ νὰ τὴν ἀναθρέψῃς καθὼς κόρην σου.—
 Διότι τοῦτο ἐξετέλεσας πιστῶς
 καὶ μετ' ἀγάπης, οὕτω θεὸς ἀνταμειφθήσῃ;
 Ἄπορον μ' εἶναι. Ὅσον φρονιμώτερον
 δι' ἄλλου τρίτου τὴν χριστιανόπαιδα
 ἂν εἶχες ἀναθρέψῃς ὡς χριστιανὴν
 πλὴν τὸ παιδίον τότε τοῦ ἐταίρου σου
 δὲν θὰ ἡγάπας. Ἄλλ' ἀνάγκην ἔχουσιν
 ἀγάπης μᾶλλον τὰ παιδιά τὰ μικρά,
 ἀγάπης ἔστω καὶ θηρίων, μείζονα
 ἀνάγκην, ἢ δογμάτων χριστιανικῶν.
 Πάντοτε μένει διὰ δόγματα καιρὸς.
 Ἡ νέα κόρη εὐσεβὴς καὶ ὑγιὴς
 ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς σου ἐὰν ηὔξησῃ,
 μένει ὅ,τ' ἦτον τοῦ Θεοῦ ἀπέναντι.
 Καὶ τί; Δὲν βαίνει πᾶς ὁ χριστιανισμὸς
 εἰς τὰ τῶν Ἰουδαίων νόμιμα; Συχνὰ
 μετ' ὀργῆς εἶδον, κ' ἔκλαυσα ἀγανακτῶν
 πῶς λησμονοῦσι τοῦ Χριστοῦ οἱ ὁπαδοὶ
 ὅτ' ἦτον Ἰουδαῖος καὶ ὁ Κύριος.

ΝΑΘΑΝ

Συνήγορός μου σὺ, χρηστὲ μου ἀδελφε,
 θὰ γίνῃς, ὅταν μῖσος καὶ ὑπόκρισις

μοὶ ἐπιπέσουν—διὰ μίαν πράξιν μου,—
 ἅ! διὰ μίαν πράξιν — Σὺ, ναὶ, μόνος σὺ
 μάθε την, ὅμως κ' εἰς τὸν τάφον λάβε την.
 Ἡ ματαιότης ἔτι δὲν μ' ἐκίνησε
 νὰ τὴν εἰπῶ κ' εἰς ἄλλον. Εἶσαι μόνος σὺ
 εἰς ὃν τὴν λέγω. Εὐσεβὴς ἀρέλεια
 θὰ τὴν ἀκούσῃ μόνη. Μόνη ἐννοεῖ
 πρὸς ποίας πράξεις κατορθώνει δύναμιν
 ἢ πρὸς Θεὸν νὰ εὕρῃ ἀφοσίωσις.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Συνεκινήθης. Ὑγροὺς ἔχεις ὀφθαλμούς.

ΝΑΘΑΝ

Μετὰ τοῦ βρέφους μ' εἶχες εὖρει ἐν Δαρούν.
 Πλὴν δὲν ἠξεύρεις πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν
 ὅτι γυναῖκας, παῖδας οἱ Χριστιανοὶ
 τῶν Ἰουδαίων εἶχον κατασφάξ' εἰς Γὰδ,
 οὐδὲ ἠξεύρεις ὅτ' ὑπῆρχον ἐν αὐτοῖς
 ἡ σύζυγός μου κ' ἐπτὰ θάλλοντες υἱοί,
 οὓς εἶχον φυγαδεύσει εἰς τοῦ ἀδελφοῦ
 τὸν οἶκον, ὅπου ὅλους τοὺς κατέκαυσαν.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Δικαιοδότη!

ΝΑΘΑΝ

Ὅτε ἦλθες, εἶχον τρεῖς
 ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας κλαύσει, κείμενος
 πρὸ τοῦ Θεοῦ μου εἰς τὴν τέφραν καὶ σποδόν.
 Ἐκλαιον; Ἀλλ' ἐπίσης παρὰ τοῦ Θεοῦ
 ἐζήτην λόγον, ὠργιζόμεν, ἔκραζον,
 καὶ κατηρώμεν καὶ τὸν κόσμον κ' ἐμαυτὸν,
 ὁμνῶν μῖσος κατὰ τῶν Χριστιανῶν
 ἄσπονδον.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Σὲ πιστεύω, φεῦ! καὶ σ' ἐννοῶ.

ΝΑΘΑΝ

Ἄλλ' ἐπανήλθε βαθμηδὸν τὸ λογικόν,
καὶ ἐψιθύριτέ μοι. «Ἄλλ' ἐστὶ Θεός!
ἀλλ' ἦν καὶ τοῦτο θέλημα Θεοῦ! Λοιπὸν
ἔλθε καὶ πρᾶξον ὅπως πρὶν ἐνόησας.
Δὲν εἶναι νὰ τὸ πράξης δυσκολώτερον,
ἂν θέλῃς, ἀφ' οὗ εἶναι νὰ τὸ ἐννοῇς.
Ἐγέρθητι!» — Ἠγέρθη, καὶ πρὸς τὸν Θεὸν
ἔκραξα. «Θέλω, ἂν νὰ θέλω εὐδοκῆς!» —
Τότε τοῦ ἵππου κατελθὼν, μοὶ ἔδωκας
τὸ βρέφος εἰς μανδύαν εἰλιγμένον. — Τί
μοὶ εἶπας, τί σοὶ εἶπον, ἐλησμόνησα.
Ἡξεύρω μόνον πῶς τὸ βρέφος ἔλαβον,
ἐπὶ τὴν κλίνην ἔφερα, τὸ νήπιον
ἐφίλησα, καὶ πίπτων εἰς τὰ γόνατα
ὠλοφυράμην. ὦ Θεέ, ἐκ τῶν ἐπτά
ἰδρὸς τὸ ἐν καὶ πάλιν!

ΜΟΝΑΧΟΣ

ὦ Ναθάν, Ναθάν!

Μὰ τὸν Θεόν, σὺ εἶσαι, σὺ, Χριστιανός!
Οὐδεὶς σοῦ εἶναι χριστιανικώτερος!

ΝΑΘΑΝ

Ἀγαθὴ τύχη! Δι' οὗ σὺ χριστιανὸν
μέ λέγεις, Ἰουδαῖον διὰ τὸ αὐτὸ
κ' ἐγὼ σὲ λέγω. — Ἄλλ' εἰς συγκινήσεις μὴ
ἐκλύωμεν ἀλλήλους. ὦρα πράξεων.
Καὶ ἂν ἀγάπη εἰς τὴν κόρην ἐπταπλῇ
μέ δέῃ, κ' ἡ ἰδέα μόνον ἐν αὐτῇ

καὶ πάλιν ν' ἀπολέσω τοὺς ἑπτὰ υἱοὺς
 ἂν μὲ φονεύῃ, πλὴν ἡ θεία πρόνοια
 τὴν θέλει; — ὑπακούω.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Οὕτως ἄριστον!

Αὐτὸ νὰ συμβουλευέσω εἶχον πρόθεσιν.
 Ὁ ἀγαθὸς σου δαίμων μὲ προέλαβε.

ΝΑΘΑΝ

Δὲν θέλει ἔλθει πλὴν ὁ πρῶτος προστυχὼν
 νὰ μοὶ τὴν ἀφαιρέσῃ.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ὅχι, ὄχι. Πῶς;

ΝΑΘΑΝ

Ὅστις δὲν ἔχει μεῖζον τὸ δικαίωμα,
 καὶ ν' ἀποδείξῃ ἀρχαιότερον ἔμοῦ.—

ΜΟΝΑΧΟΣ

Βεβαίως.

ΝΑΘΑΝ

Ὁ ἡ φύσις ἡ τὸ αἷμ' αὐτῶ
 παρέχουσι.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ναί, τοῦτο ἐννοῶ κ' ἐγώ.

ΝΑΘΑΝ

Εἰπέ μοι, καὶ ταχέως, ἂν ἡ ἀδελφὸς
 ἡ θεῖος τις ὑπάρχῃ, ἡ ἐξάδελφος,
 ἡ ἂν τις ἄλλος συγγενὴς τῆς, εἰς αὐτὸν
 δὲν τὴν ἀρνοῦμαι, ταύτην τὴν εἰς κόσμημα
 πάσης οἰκίας καὶ παντὸς θρησκευματος
 πλασθεῖσαν καὶ τραφεῖσαν.— Περισσότερα
 ἐμοῦ, γνωρίζεις, περὶ τοῦ κυρίου σου
 περὶ τῶν συγγενῶν του.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἀγαθὲ Ναθάν,
φοβοῦμαι ὅτι ὄχι. Ἦδη ἤκουσας
ὅτι ὀλίγον χρόνον ἤμην παρ' αὐτῷ.

ΝΑΘΑΝ

Κἄν δὲν ἤξεύρεις τίνος ἦτον γενεᾶς
ἡ μήτηρ της;— Δὲν ἦτον ἐκ τῶν Σταύουφεν;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἴσως. Νομίζω.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ αὐτῆς ὁ ἀδελφὸς
Κορράδος ἐκαλεῖτο; Ἐκ τῶν Σταύουφεν;—
Ναίτης;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἄν ἡ μνήμη δὲν μὲ ἀπατᾷ.
Πλὴν πρόσμεινε. Εἰς μνήμην μοι ἐπέρχεται
ὅτι τοῦ μακαρίτου κέκτημαι μικρὸν
βιβλίον. Τὸ ἐπῆρα ἐκ τοῦ στήθους του,
ὅτε εἰς Ἀσκαλῶνα τὸν ἐθάψαμεν.

ΝΑΘΑΝ

Λοιπὸν;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Προσευχὰς ἔχει. Ἡμεῖς Σύνοφιν
Τὸ λέγομεν.— Ἐσκέφθην ὅτι δύναται
νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τινὰ χριστιανόν.—
Ὅχ' εἰς ἐμέ, — διότι τὴν ἀνάγνωσιν
δὲν ἔμαθα.

ΝΑΘΑΝ

Δὲν βλάπτει.— Ἐπειτα λοιπὸν;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Εἰς τοῦτο τὸ βιβλίον, ὡς μ' ἐξήγησαν,
εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ εἰς τὸ τέλος ἔγραψεν
ἰδιοχείρως ὅλους τοῦ ὁ κύριος
τοὺς συγγενεῖς, καὶ ὅλους τῆς συζύγου του.

ΝΑΘΑΝ

ὦ εὐτυχία! Τρέξον, σπεῦσον, φέρε το.
Τὸ ἀγοράζω ἰσοστάθμου τοῦ χρυσοῦ,
εὐγνωμονῶν προσέτι! Τρέξον, μὴ ἀργῆς.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Προθύμως! Ὅμως ἔγραψεν Ἀραβιστί. (Ἐξέρχεται).

ΝΑΘΑΝ

Ἄς εἶναι. Φέρε — ὦ Θεέ, ἂν εὐδοκῆς
ἡ κόρη νὰ μοὶ μείνῃ, κ' ἐν ταύτῳ γαμβρὸς
νὰ μοὶ δοθῇ τοιοῦτος. — Δύσκολον. — Ἀλλὰ
ἂς ἔλθῃ ὅπως ἔλθῃ! — Πλὴν πῶς ἔμαθεν
ὁ Πατριάρχης τοῦτο; Μὴ ἐπιλησθῶ
νὰ ἐρωτήσω. — Τῆς Δαίτας ἄρά γε
μὴ εἶναι ἔργον;

ΣΚΗΝΗ Η'.

ΔΑΪΑ ΝΑΘΑΝ.

ΔΑΪΑ (Σπεύδουσα καὶ τεταραγμένη).

ὦ! Φαντάσθητι, Ναθάν!

ΝΑΘΑΝ

Τι τρέχει;

ΔΑΪΑ

Ἡ ἀθλία! Πῶς ἐτρόμαξε!

Στέλλει. . . .

ΝΑΘΑΝ

Ὁ Πατριάρχης;

ΔΑΪΑ

Ἡ Χανοῦμ Σιττά,
Τοῦ Σαλαδίνου στέλλ' ἡ ἀδελφή. . .

ΝΑΘΑΝ

Οὐχί

ὁ Πατριάρχης;

ΔΑΪΑ

Ἡ Σιττά σᾶς εἶπον. Ἡ Χανοῦμ
Σιττά νὰ ἔλθῃ πρὸς αὐτὴν τὴν προσκαλεῖ.

ΝΑΘΑΝ

Τίνα; Τὴν Ῥέχαν;— Πῶς; Τὴν Ῥέχαν ἢ Σιττά;
Ἡ Σιττά θταν τὴν ἐκάλεσεν, οὐχί
ὁ Πατριάρχης. . .

ΔΑΪΑ

Τί τὰ ἔχεις μὲ αὐτόν;

ΝΑΘΑΝ

Τίποτ' ἐσχάτως παρ' αὐτοῦ δὲν ἤκουσας;
Βεβαίως; Οὔτε τῷ ἐμήνυσας;

ΔΑΪΑ

Ἐγὼ

ἐκεῖνον;

ΝΑΘΑΝ

Καὶ ποῦ μένει ὁ τὴν πρόσκλησιν
κομίσας;

ΔΑΪΑ

Ἐμπρός.

ΝΑΘΑΝ

Πρέπει πρὸς ἀσφάλειαν,

νά τῷ λαλήσω μᾶλλον μόνος μου. Ἐλθέ.—
 Ἄν εἴν' ὁ Πατριάρχης μόνον ἄσχετος! (Ἐξέρχεται)

ΔΔΙΑ

Κ' ἐγώ;—Ἐγὼ φοβοῦμαι ἄλλο τίποτε·
 τί τάχα; Μόνη κόρη, ὡς νομίζεται,
 πλουσιωτάτου Ἰουδαίου, μὴ καλὴ
 δὲν εἶναι διὰ Τοῦρκον;—Αἶ! Τὴν ἐπαθε,
 κακὰ τὴν ἔχει ὁ Ναίτης, ἂν ἐγὼ
 καὶ εἰς τὸ δεύτερόν μου βῆμα δὲν προβῶ,
 κ' ἐκείνη ποία εἶναι ἂν δὲν διδαχθῇ.
 Ναί, ὅστω θέλω τῆς στιγμῆς ὠφελῆθῃ
 πρὸς τοῦτο, ἅμα μόν' αἱ δύο εἴμεθα.
 Αὐτ' ἡ στιγμή, — ἅς εἶναι τώρα μάλιστα,
 ὅταν τὴν συνοδεύσω. — Πρώτη εἶδησις
 καθ' ὁδὸν οὕτω, τί θὰ βλάβῃ; Ναί, ὦ! ναί.
 Ἦ τώρα πρέπει, ἢ ποτέ.—Ἀπόφασις.

(Ἐξέρχεται κατόπιν τοῦ Ναθάν).

ΠΡΑΞΙΣ ΠΕΜΠΤΗ

ΣΚΗΝΗ Α΄.

Δωμάτιον τοῦ Σαλαδίνου ὅπου ἐκομίσθησαν καὶ εἰσέτι
κεῖνται τὰ πλήρη βαλάντια.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ, καὶ μετ' ὀλίγον διάφοροι ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΙ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (Εἰσερχόμενος).

Ἴδου, ἀκόμη εἶν' ἐδῶ τὰ χρήματα,
καὶ ὁ Δερβίσης, ἄφαντος! Θὰ ἔπescen
εἰς πεσσοὺς, ὅπου ἐλησμόνησ' ἑαυτόν·
τί ἀπορία ἂν κ' ἐμὲ με λησμονῇ; —
Ὑπομονή! — Τί τρέχει;

Εἰς ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Εἰδησις καλὴ,

Σουλτάνε! Φέρω εὐαγγέλια χαρᾶς.
Ἐκ τοῦ Καίρου ἔρχονται τὰ φορτηγά.
Ἐφθασαν. Φόρον φέρουσιν ἑπτὰ ἔτων
ἐκ τοῦ πλουσίου Νείλου.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Εὖγε, Ἰβραῖμ;

Χαρμόσυνος μοὶ εἶσαι ἄγγελος καλῶν. —
Αἶ! τέλος, τέλος πάντων! — Πολλὰς χάριτας
διὰ τὴν ἀγγελίαν.

ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

(Αἶ λοιπόν; Ἐμπρός!)

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τι περιμένεις ; Τώρα λοιπόν, ὑπάγε.

ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Διὰ τὴν ἀγγελίαν τίποτε ;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Καὶ τί ;

ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Δι' ὅ,τι σ' εἶπον, φιλοδώρημα κἀνέν ;
 Λοιπὸν θὰ εἶμ' ὁ πρῶτος ὃν ὁ Σαλαδὶν
 ν' ἀμοίβῃ διὰ λόγων μόνον ἔμαθε ;
 Πρὸς ὃν ἐφειδωλεύθῃ ; — Δόξα καὶ αὐτό.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Λάβ' ἐν τῶν βαλαντίων τούτων ἀπ' ἐκεῖ.

ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Δὲν τὸ λαμβάνω. Τώρα θενὰ ἤθελες
 νὰ μοὶ τὰ δώσης ὅλα.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Βλέπεις ! — Πρόσελθε
 καὶ λάβε δύω. — Ἀληθῶς ; Ἀπέρχεται ;
 Εἰς γενναιοφροσύνην μὲ νικᾷ ! — Αὐτῷ
 νὰ μὴ λαμβάνῃ εἰν' ἐπαισθητότερον,
 παρ' εἰς ἐμὲ νὰ δίδω. — Ἰβράῖμ ! — Κ' ἐγὼ
 τὶ ἤθελον, ὀλίγον πρὸ τοῦ τέρματος,
 ν' ἀλλάξω ἀφ' ὅ,τ' ἤμην ; — Ἄν ὁ Σαλαδὶν
 ὡς Σαλαδὶν δὲν θέλῃ ν' ἀποθάνῃ, αἶ !
 ἔπρεπε τότε οὐδ' ὡς Σαλαδὶν νὰ ζῇ.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Λοιπὸν Σουλτάνε . . .

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἐὰν ἦλθες νὰ μ' εἰπῇς...

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Πῶς ἐξ Αἰγύπτου ἦλθον τὰ φορτώματα.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἡξεύρω.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

ὦ! Ἐξώρας ἔφθασα!

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Καὶ πῶς

ἐξώρας;— Λάβε, —προθυμίαν ἔδειξας, —
ένα τῶν σάκκων, ἥ καὶ δύο.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Εἰπὲ τρεῖς.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ναὶ, νὰ μετρήσης ἂν ἡξεύρης. Λάβε τους.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Καὶ τρίτος ἄλλος θεὶ νὰ ἔλθῃ τὸ λοιπόν·
ἂν δυνηθῇ νὰ ἔλθῃ.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Πῶς ἂν δυνηθῇ;

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Αἶ! ἂν τὰ κόκκαλά του σῶα ἔμειναν.

Κ' οἱ τρεῖς, πῶς ἦλθεν ὡς ἐβεβαιώθημεν
ἡ συνοδία, ἄλλος ἄλλοθεν εὐθὺς
ὠρμήσαμεν. Ὁ πρῶτος πίπτει. Ἐφθασα
πρότερος οὕτω, κ' εἰς τὴν πόλιν πρὸ αὐτοῦ
ἐμβῆκα. Τὰς ὁδοὺς τῆς πλήν καλῆτερα
ἐμοῦ γνωρίζει ὁ φαγᾶς ὁ Ἰβραήμ.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

ὦ! τὸν πεσόντα, τὸν πεσόντα, φίλε μου.

Ἰππευσον, σπεῦσον νὰ ἰδῇς τί ἔγινε.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Ἀμέσως τρέχω. Καὶ ἂν εὕρω ὅτι ζῇ,
τῶν βαλαντίων εἶν' αὐτοῦ τὸ ἥμισυ. (Ἐξέρχεται).

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Πόσον καὶ οὗτος εὐγενὴς καὶ ἀγαθός!—
Τοιούτους Μαμελούκους ἄλλος ἔχει τίς;
Δὲν δικαιоῦμαι νὰ πιστεύσω πῶς αὐτοὶ
πρὸς τὸ παράδειγμά μου διεπλάσθησαν;
Μακρὰν πᾶσα ἰδέα εἰς τὰ ἔσχατα
νὰ μεταβάλω ὅ,τι τοῖς συνήθισα!

ΤΡΙΤΟΣ ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Σουλτάνε...

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Εἶσ' ἐκεῖνος ὅστις ἔπεσεν;

ΤΡΙΤΟΣ ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Ὅχι. Ἀγγέλλω ὁ Ἐμίρης ὁ Μανσὺρ,
ὅστις τῆς συνοδίας ἦτον ἀρχηγός,
ὅτι πεζεύει...

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Φέρετέ τον, παρευθύς.

Ἴδού τον.

ΣΚΗΝΗ Β'.

ΕΜΙΡΗΣ ΜΑΝΣΟΥΡ. ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Καλῶς ἦλθες, ὦ Ἐμίρη. Αἶ,
πῶς τὰ ἐπῆγες; Μανσὺρ, ἤργισας πολὺ.

ΜΑΝΣΟΥΡ

Τὸ γράμμα τοῦτο λέγει πόσας ταραχὰς

εἰς Θηβαῖδα εἶχεν ὁ Ἀβδοῦλ-Κασέμ
ὁ στρατηγός σου νὰ δαμάσῃ πρότερον,
πρὶν ἐτολμῶμεν ν' ἀναχθῶμεν. Ἐκτοτε
ἐπέσπευσα ὡς εἶχον τὴν πορείαν μου.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Πιστεύω εἰς ὃ λέγεις.— Λάβε τὸ λοιπὸν,
λάβε ἀμέσως, Μανσόρ φίλε,— πρόθυμος
εἰς τοῦτο ὅτι εἶσαι τὸ ἡξεύρω,— λάβ' εὐθύς
νέαν φρουράν, καὶ σπεῦσον.— Πάλιν καθ' ὁδόν!
Θὰ φέρῃς τῶν χρημάτων τὸ πλειότερον
εἰς τοῦ πατρὸς τὸν πύργον, εἰς τὸν Λίβανον.

ΜΑΝΣΟΡ

Εὐθύς. Προθύμως.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἀσθενῇ πλὴν τὴν φρουράν
ιδεῖ μὴ λάβῃς. Ἀσφαλὴς ὁ Λίβανος
δὲν εἶναι πλέον. Οἱ Ναίται, ἤκουσας;
κινουῦνται πάλιν. Πρόσεχε.— Ὅμως ἐλθέ.
Ποῦ μέν' ἡ συνοδία; Θέλω νὰ ἰδῶ
αὐτὴν, νὰ ἐπισπεύσω ὅλα μόνος μου.

(Πρὸς τοὺς φρουρούς).

Σεῖς, νὰ εἰπῇτε τῇ Σιττᾷ πῶς ἔφθασα.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Οἱ φοίνικες πρὸ τῆς οἰκίας τοῦ Ναθάν.

Ὁ ΝΑΪΤΗΣ, περιπατῶν.

Δὲν θὰ πατήσω, ὅχι, εἰς τὸν οἶκόν του.—
Θὰ φανῇ ἔξω τέλος πάντων.— Ἄλλοτε
πόσον προθύμως μ' ἔβλεπον, πόσον εὐθύς! —
Θὰ τὸ ἰδῶ καὶ τοῦτο, πρὸ τοῦ οἴκου του

νὰ μοί ἀπαγορεύσῃ τὸν περίπατον!
 Αἶ! Πλὴν πῶς εἶμαι εὐερέθιστος κ' ἐγώ! —
 Τί κατ' αὐτοῦ τοσοῦτον μὲ παρώξυνε; —
 Εἶπεν: Εἰσέτι δὲ μ' ἀρνεῖται τίποτε·
 καὶ νὰ τὸν πείσῃ ἔμελλεν ὁ Σαλαδίν. —
 Μὴ ἐν ἐμοὶ φωλεῖται ὁ Χριστιανὸς
 μᾶλλον ἢ ὅ,τι ὁ Ἑβραῖος ἐν αὐτῷ; —
 Τίς ἑαυτὸν γινώσκει; Ἄλλως διατί
 νὰ τῷ προσάπτω τὴν μικρὰν κλοπὴν, δι' ἧς
 ἠδίκησε διώξας τὸν Χριστιανόν;
 Μικρὰ κλοπὴ δὲν ἦτο. Πλάσμα ὡς αὕτη! —
 Πλάσμα; Καὶ τίνος πλάσμα: — Μὴ τοῦ δούλου, ὃς
 ὑπεξαιρέσας εἰς τοῦ βίου τὴν ἀκτὴν
 τὴν ἔρημον τὸν λίθον ἀκατέργαστον
 ἀπέδρα; — Τοῦ τεχνίτου μᾶλλον, τοῦ μορφῇ
 ἰδόντος θεῖαν εἰς τὸν ὄγκον, καὶ αὐτὴν
 πλάσαντος. — Ἄ! Θὰ μένη πάντοτε πατὴρ
 τῆς Ῥέχας, εἰς τὸ πείσμα τοῦ γεννήσαντος
 Χριστιανοῦ, ἐκείνου, μένει πάντοτε
 ὁ Ἰουδαῖος! — Ὡς Χριστιανὴν ἀπλῶς,
 χωρὶς τῶν ὅσα μόνον εἰς τῇ ἔδωκε
 τοιοῦτος Ἰουδαῖος, ἂν τὴν φαντασθῶ,
 εἰπέ, καρδία, — τί θὰ εἶχεν ἱκανὸν
 νὰ σοὶ ἀρέσῃ; Τίποτε! Ἐλάχιστον!
 Καὶ τὸ μειδιάμά της, καὶ αὐτὸ σπασμὸς
 γλυκὺς ἂν ἦτον μόνον τῶν χειλέων της,
 καὶ ὅ,τι θὰ προῦκάλει τὸ μειδιάμα
 τῆς χάριτός του ἂν δὲν ἦτον ἄξιον. —
 Οὐτε αὐτό της τὸ μειδιάμα! Συχνὰ
 εἰς ψευδοευφυΐαν, εἰς κουφότητα,

εἰς κενὸν σκῶμμα, εἰς κολάκων τέχνασμα
 κ' εἰς ἐρωτοτροπίας, ὠραιότερον
 νὰ σπαταλᾶται δὲν τὸ εἶδα;— Μ' εἴλκυσε;
 Μ' ἔδωκε πόθον πτερυγίζων εἰς τὸ φῶς
 αὐτοῦ τὸ θάλπον νὰ διέλθω τὴν ζωὴν;
 Δὲν τὸ νομίζω ὅμως ἐξανίσταμαι
 κατὰ τοῦ δόντος τὴν ἀξίαν εἰς αὐτήν!
 Διατί τοῦτο;— Ἄξιος τοῦ γλευασμοῦ
 μὴ ἄρα εἶμαι ὃν μ' ἀπηρύθουν ἔσχατον
 ὁ Σαλαδῖνος; Ἦδὴ καὶ αὐτὸ κακόν,
 πῶς ἐδυνήθη οὕτω νὰ μὲ κρίνῃ. Πῶς
 μικρὸς θὰ τῷ ἐφάνην, περιφρονητός! —
 Καὶ ταῦτα πάντα χάριν κόρης;— Κοῦρδ, ὦ Κοῦρδ,
 δὲν εὐπλοοῦμεν. Στρέψον τὸ πηδάλιον!
 Ἄν τῆς Δαΐας ἦσαν φλυαρήματα;
 Καὶ πῶς ν' ἀποδειχθῶσιν;— Ἴδου, ἔρχεται
 ἐκτὸς τοῦ οἴκου τέλος. Καὶ συνομιλεῖ
 σπουδαίως.— Μετὰ τίνος;— Μετ' ἐκείνου; πῶς;
 μετὰ τοῦ μοναχοῦ μου;— Ἔμαθε λοιπὸν
 βεβαίως πάντα! Κ' ἐπροδόθη πιθανῶς
 ἡδ' εἰς τὸν Πατριάρχην! — Κακοκέφαλος
 ἐγὼ, τί ἔχω πράξει! — Μόνος εἰς σπινθὴρ
 τοῦ πάθους τούτου πῶς τοῦ ἐγκεφάλου μας
 τὸ πλεῖστον καίει! Ἀποφάσισον εὐθὺς
 τί τὸ πρακτέον.— Κατὰ μέρος θὰ σταθῶ
 νὰ τοὺς προσμείνω παρεικεῖ στιγμάς τινας.
 Ἴσως ταχέως μακρυνθῇ ὁ Μοναχός.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΝΑΘΑΝ. Ὁ ΜΟΝΑΧΟΣ.

ΝΑΘΑΝ (πλησιάζων αὐτόν).

Ἀδελφὲ, πάλιν τὴν εὐγνωμοσύνην μου
δέχθητι.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ὅπως καὶ τὴν ἰδικήν μου σεῖς.

ΝΑΘΑΝ

Ἐγώ; τὴν ἐδικήν σου; Ἄρα διατί;
Διότ' ἰδιοτρόπως σοὶ ἐπέβαλλον
ὅ,τι σοὶ εἶναι περιττόν;— Τούλάχιστον
ἡ ἰδιοτροπία ἂν ἐνέδιδεν
ἡ ἐδική σου εἰς τὴν ἐδικήν μου, ἂν
διὰ τῆς βίας πλουσιώτερος ἐμοῦ
νὰ γίνης δὲν ἡρνεῖσο!

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἀλλὰ κτῆμά μου
δὲν ἦτο τὸ βιβλίον. Εἰς τὴν κόρην του
ἀνῆκεν, αὐτῆς μόνης κληρονομήμα.—
Αὐτὴ μὲν σ' ἔχει.— ὅμως δώρι ὁ Θεὸς
μὴ, πῶς τοσαῦτα ἔπραξας ὑπὲρ αὐτῆς,
ποτὲ μετανόησης.

ΝΑΘΑΝ

Εἶναι δυνατόν;

Μὴ φοβοῦ τοῦτο.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ναὶ, ναὶ, μάλιστα. Ἀλλὰ
οἱ Πατριάρχαι κ' οἱ Ναίται...

ΝΑΘΑΝ

Δύνανται

βλάβην τοσαύτην νὰ μοὶ ἐπιφέρωσιν,
ὥστε νὰ μ' ἐπιβάλῃ μεταμέλειαν;
Παντάπασιν.—'Αλλ' εἶσαι τόσον βέβαιος
ὅτι Ναίτης ἐξεγείρει κατ' ἐμοῦ
τὸν Πατριάρχην;...

ΜΟΝΑΧΟΣ

'Αμφιβάλλω ἄλλος τις
ἂν εἶναι. Πρὸ ὀλίγου εἶδον παρ' αὐτῷ
Ναίτην ἓνα, καὶ ἐξ ὧων ἤκουσα,
τοῦτο εἰκάζω.

ΝΑΘΑΝ

'Αλλ' ἐν Ἱερουσαλὴμ
εἷς εἶναι μόνος. Τὸν γνωρίζω δὲ αὐτόν.
Φίλος μου εἶναι. Νέος εἶναι κ' εὐγενὴς
κ' εἰλικρινής.

ΜΟΝΑΧΟΣ

'Εκεῖνος εἶν' ὁ ἴδιος.
'Αλλ' εἰς τὸν κόσμον δὲν συνάδει πάντοτε
ὅ,τ' εἴμεθα πρὸς ὅ,τι θενὰ ἔπρεπε.

ΝΑΘΑΝ

Δυστυχῶς, ὅχι.—'Εστω. "Οστις δύναται
ἄς πράξῃ ὅ,τι δύναται. Τὴν βίβλον σου,
ἀδελφε, ἔχων, ὅλα, ὅλους ἀψηφῶ·
καὶ εἰς τοῦ Σαλαδίνου τρέχω μετ' αὐτῆς.

ΜΟΝΑΧΟΣ

'Ωραν καλήν. 'Αφήνω νὰ ὑπάγετε.

ΝΑΘΑΝ

Οὐδ' ἅπαξ καὶ τὴν εἶδες.—'Ω! ἐπίστρεψον

ταχέως. Ἐρχου συνεχῶς.—Ἄν σήμερον
ὁ Πατριάρχης μόνον δὲν νοήσῃ τι! —
Πλὴν τί; Εἶπέ το εἰς αὐτὸν καὶ σήμερον,
εἰάν θελήσῃς.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἐγὼ ὄχι. Χαίρετε. (Ἀναχωρεῖ).

ΝΑΘΑΝ

Μὴ μᾶς λησμόνει, ἀδελφέ μου.—ὦ Θεέ,
Ἐὰν ἀμέσως, πίπτων εἰς τὰ γόνατα
ἐνταῦθα ἐν ὑπαίθρῳ, μ' ἦτον δυνατὸν
νὰ σὲ δοξάσω! Πῶς ὁ κόμβος λύεται
ἀφ' ἑαυτοῦ, ὃν τόσον εἶχον φοβηθῇ! —
Πῶς ἀναπνέω ἐλαφρότερον, ἐξ οὗ
οὐδὲν νὰ κρύψω μ' ἔμεινεν ἀπ' οὐδενός,
καὶ τῶν ἀνθρώπων δύναμαι ἀπέναντι
ἐλεύθερος νὰ βαίνω, ὅπως δύναμαι
ἀπέναντί σου, τοῦ μὴ χρεῖαν ἔχοντος
τὸν ἄνθρωπον νὰ κρίνῃς πρὸς τὰς πράξεις του,
ὅσαι σπανίως εἰσὶ πράξεις του, Θεέ!

ΣΗΚΝΗ Ε'.

ΝΑΘΑΝ. Ὁ ΝΑΪΤΗΣ, ἐρχόμενος πλαγίως πρὸς αὐτόν.

ΝΑΪΤΗΣ

Ναθάν, περίμενέ με· Πρόσλαβε κ' ἐμέ.

ΝΑΘΑΝ

Τίς κράζει;—Σὺ, ἱππότης; Καὶ τί ἔγινες;
Εἰς τοῦ Σουλτάνου πῶς δὲν με συνώδευσας;

ΝΑΪΤΗΣ

Δὲν σ' εὔρον. Μὴ ὀργίζου.

ΝΑΘΑΝ

Παντελῶς ἐγώ·
ἀλλ' ὁ Σουλτάνος; ...

ΝΑΪΤΗΣ

Ἦσο ἔξω τὴν στιγμήν
ἐκείνην.

ΝΑΘΑΝ

Ἄ! τὸν εἶδες; τὸν ὠμίλησας;
Ἄριστον!

ΝΑΪΤΗΣ

Ὅμως ἤθελε νὰ μᾶς ἰδῇ
ὁμοῦ τοὺς δύο.

ΝΑΘΑΝ

Τὸ καλῆτερον. Ἐλθέ.
Ἐκεῖ διηυθυνόμεν.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἦμπορῶ, Ναθάν
νὰ σ' ἐρωτήσω ποῖος εἶν' ὁ ἐξελθών;

ΝΑΘΑΝ

Δὲν τὸν γνωρίζεις;

ΝΑΪΤΗΣ

Εἶναι ὁ καλόβουλος
θαῤῥῶ, ἐκεῖνος μοναχὸς, εἰς ὃν συχνὰ
ὁ Πατριάρχης δίδει ἔργον ἰχνευτοῦ.

ΝΑΘΑΝ

Πιθανὸν τοῦτο. Ὅντως εἶν' ἡ θέσις του
παρὰ τῷ Πατριάρχῃ.

ΝΑΪΤΗΣ

Καλὸν τέχνασμα!
Ὡς πρόδρομον τοῦ δόλου τὴν ἀφέλειαν
νὰ στέλλῃ.

ΝΑΘΑΝ

Ἄλλ' εὐήθη, ὅχι εὐσεβῇ
ἀφέλειαν.

ΝΑΪΤΗΣ

Πιστεύων εἰς τὴν εὐσεβῇ
οὐδεὶς ὑπάρχει Πατριάρχης.

ΝΑΘΑΝ

Δι' αὐτὸν

σοὶ ἐγγυῶμαι. Πρὸς οὐδὲν ἀνάξιον
δὲν θέλει δώσει εἰς τὸν Πατριάρχην του
βοηθὸν χεῖρα.

ΝΑΪΤΗΣ

Φαίνεται τοιοῦτος, ναί. —

Δὲν σ' εἶπε δι' ἐμέ τι; Δὲν μ' ἀνέφερε;

ΝΑΘΑΝ

Σέ; — ὦ! κυρίως ὅχι. Δὲν πιστεύω καὶ
τὸ ὄνομά σου νὰ γνωρίζῃ.

ΝΑΪΤΗΣ

Οὐδ' ἐγώ.

ΝΑΘΑΝ

Περί τινος Ναίτου, ναί, μοὶ εἶπέ τι.

ΝΑΪΤΗΣ

Καὶ τί;

ΝΑΘΑΝ

Πλὴν δὲν ἠμπόρει νὰ σὲ ἐννοῇ.

ΝΑΪΤΗΣ

Εἰπέ· τίς οἶδε;

ΝΑΘΑΝ

Ὅτι μὲ κατέδωσεν
εἰς τις Ναίτης εἰς τὸν Πατριάρχην του.

ΝΑΪΤΗΣ

Κατέδωσεν ; — Ἐψεύσθη, καὶ μὲ συγχωρεῖ. —
 Ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶμαι ν' ἀρνηθῶ, Ναθάν,
 τὰς ἐμὰς πράξεις. Ἐπραξα ὃ ἔπραξα.
 Ἄλλ' οὔτε εἶμαι ὅστις πᾶν ὃ ἔπραξε
 θενὰ ὑπερασπίσῃ ὡς καλῶς πραχθέν.
 Διὰ τὸ σφάλμα νὰ αἰσχύνομαι πρὸς τί,
 ἂν νὰ τὸ διορθώσω ἔχω πρόθεσιν ;
 Καὶ δὲν ἤξεύρω πόσῃν ἔχει δύναμιν
 ὁ ἄνθρωπος πρὸς τοῦτο ; — Ἀκουσον, Ναθάν. —
 Τοῦ μοναχοῦ σου ὁ Ναΐτης εἶμ' ἐγὼ,
 ὅστις σοὶ εἶπαν ὅτι σὲ κατέδωσε. —
 Γνωστὸν σοὶ εἶναι τί μ' ἠρέθιζε, καὶ πῶς
 ἀνέβραζε τὸ αἷμα εἰς τὰς φλέβας μου.
 Ὁ ἄφρων ! Ἦλθον, ἐγκαρδίως, ἐκ ψυχῆς,
 περίπτουζιν ἐπόθουν τῆς ἀγκάλης σου.
 Πλὴν πῶς μ' ἐδέχθης ! — Τί ψυχρῶς, — τί χλιαρῶς ! —
 Καὶ χειρόν εἶναι τοῦ ψυχροῦ τὸ χλιαρόν. —
 Ἐπιτετηδευμένως πῶς μ' ἀπέφευγες !
 καὶ δι' ἀσκόπων, φρούδων ἐρωτήσεων
 ἐφαίνεσο σπουδάζων ν' ἀποκρίνησαι !
 Πρέπει καὶ τώρα, ἵνα μὴ ἐξάπτωμαι,
 νὰ λησμονῶ ἐκεῖνα. — Ἀκουσον, Ναθάν. —
 Ἐβράζον ὅλως, ὅτε μυστηριωδῶς
 προσῆλθεν ἡ Δαία, καὶ μ' ἐκένωσε
 τὸ μυστικόν της· κ' εἰς αὐτὸ ἐνόμισα
 πῶς τῆς αἰνιγματώδους σῆς διαγωγῆς
 τὴν λύσιν εὔρον.

ΝΑΘΑΝ

Πῶς ;

ΝΑΪΤΗΣ

Ὡς τέλους ἄκουσον.

Ἐνόμιζον ν' ἀφήσης πῶς δὲν ἤθελες
 χριστιανὸς τὴν λείαν ν' ἀφαιρέσῃ, ἣν
 εἶχες θηρεύσει ἐπὶ τῶν χριστιανῶν.
 Καὶ οὕτω μοι ἐπῆλθε μίαν καὶ καλὴν
 τὸ ξίφος νὰ σοὶ θέσω εἰς τὸν τράχηλον.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ καλὴν, λέγεις, καὶ καλὴν;—Ποῦ τὸ καλόν;

ΝΑΪΤΗΣ

Δὲν ἔπραξα ὡς πρέπει.—Ἄκουσον, Ναθάν.—
 Ναί, σὺ δὲν πταίεις, κ' ἡ Δαίτα ἡ μωρὰ
 τί λέγει δὲν ἠξεύρει.—Σὲ μισεῖ αὐτὴ,
 καὶ νὰ σ' ἐμπλέξῃ μόνον θελ' εἰς πράγματα.—
 Πιθανὸν εἶναι, πιθανόν· καὶ εἴμ' ἐγὼ
 ἄκριτος κέπρος, ὅστις μόνον πάντοτε
 κατὰ τὰ δύο ἄκρα ὀνειροπολῶ,
 ὑπερπηδῶν τὸ δέον ἢ λειπόμενος.
 Καὶ τοῦτο εἶναι πιθανόν—Συγχώρει με,
 Ναθάν.

ΝΑΘΑΝ

Ἀνίσως οὕτω μὲ ἐξέλαβες...

ΝΑΪΤΗΣ

Τὸν Πατριάρχην ἐπεσκέφθην· ὄνομα
 δὲν εἶπον ὅμως. Ψεῦδος εἶναι· ἤκουσας.
 Γενικῶς μόνον οὕτω τὴν ὑπόθεσιν
 τῷ διηγέθην, ἀπαιτῶν τὴν γνώμην του.
 Καλῆτερον καὶ τοῦτο ἐὰν ἔλειπεν.
 Ὁ Πατριάρχης ὅτι εἶναι κάθαγμα
 δὲν ἤξευρον; Δὲν ἦτο προτιμότερον

τὸν λόγον νὰ ζητήσω παρὰ σοῦ αὐτοῦ;
καὶ νὰ ἐκθέσω ἔπρεπεν εἰς κίνδυνον
τὴν δυστυχίῃ σου κόρην τοῦ νὰ στερηθῇ
πατὴρ τοιούτου; — Ἔστω πλὴν, δὲν ἔβλαψε.

Τοῦ Πατριάρχου ὁ πανοῦργος χαρακτήρ,
ὁ κατ' οὐδὲν οὐδόλως μὴ διαφευσθεὶς,
διὰ τῆς βραχυτάτης μ' ἐπανάφερεν
εἰς ἑμαυτὸν καὶ πάλιν. — Ἄκουσον, Ναθαν,
ἄκουσον ὅλα. — Ἔστω ὅτι κ' ἔμαθε
τὸ ὄνομά σου· τί πρὸς τοῦτο; ἄλλο τί; —
Τὴν κόρην ν' ἀπαιτήσῃ μόνον δύναται,
ἂν ἐδική σου εἶναι, ἄλλου δ' οὐδενός·
κ' ἐξ ἐδικοῦ σου οἴκου μόνον ἤμπορεῖ
αὐτὴν νὰ σύρῃ εἰς τὸ μοναστήριον. —
Δός την μοι τότε. — Δός την μοι, καὶ ἄφες τον
νὰ ἔλθῃ. — Α! Θὰ μάθῃ ἂν εἶν' εὐκολόν
νὰ μοῦ ἀρπάσῃ τὴν γυναῖκα. — Δός μοι την
ταχέως, εἴτε εἶναι κόρη σου ἢ μὴ,
ἢ Ἰουδαία εἶναι ἢ Χριστιανή,
ἢ οὐδὲν τούτων, δός την· οὐδὲ σήμερον,
οὐδὲ δι' ὅλης τῆς ζωῆς μου πώποτε,
θὰ σ' ἐρωτήσω. Ἔστω ὅ,τι δῆποτε.

ΝΑΘΑΝ

Φρονεῖς πῶς ἔχω λόγους τὴν ἀλήθειαν
νὰ κρύψω.

ΝΑΙΤΗΣ

Ἔστω ὅ,τι εἶναι.

ΝΑΘΑΝ

Οὐδ' εἰς σέ

οὐδὲ εἰς ἄλλον ἐνδιαφερόμενον

ἡρνήθην ὅτι εἶναι παῖς χριστιανή,
 κ' ἐπιτροπευομένη μόνον ὑπ' ἐμοῦ. —
 Διατί δ' ἔτι δὲν τῇ τ' ὠμολόγησα; —
 Τὴν δικαιολογίαν μόνον εἰς αὐτὴν
 ὀφείλω.

ΝΑΙΤΗΣ

Ποτὲ ταύτην δὲν θὰ χρειασθῇς.
 Τὴν χαρὰν ἄφες εἰς αὐτὴν, δι' ὀφθαλμῶν
 νὰ μὴ σ' ἰδῇ ποτ' ἄλλων. Φείσθητι αὐτῆς·
 μὴ μάθῃ τοῦτο. — Εἶσαι μόνος κύριος
 αὐτῆς ἀκόμη. Δός μοι τὴν. Μόνος ἐγὼ
 νὰ σοὶ τὴν σώσω κ' ἐκ δευτέρου ἡμπορῶ, —
 καὶ θέλω.

ΝΑΘΑΝ

Ναί, ἡμπόρεις, ναί, ἡμπόρεις. Πλὴν
 οὐχὶ καὶ τώρα πλέον. Εἶν' ἐξώρας.

ΝΑΙΤΗΣ

Πῶς

εἶν' ἐξώρας;

ΝΑΘΑΝ

Χάρις εἰς τὸν Πατριάρχην.

ΝΑΙΤΗΣ

Τί;

τὸν Πατριάρχην; Χάρις; πρὸς αὐτόν; Εἰς τί;
 εἰς τί; εἰς τί;

ΝΑΘΑΝ

Πῶς τώρα γινῶσιν ἔχομεν
 οἱ συγγενεῖς τῆς τίνες· καὶ γνωρίζομεν
 εἰς τίνας χεῖρας ἔχει νὰ παραδοθῇ.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄς τῷ γνωρίσῃ διὰ τοῦτο χάριτας,
ὅστις καὶ ἀνωτέρας θὰ τῷ χρεωστῇ.

ΝΑΘΑΝ

Ἐκ τούτων πρέπει νὰ τὴν λάβῃς, καὶ οὐχὶ
ἐκ τῶν ἐμῶν.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἀθλία Ῥέχα! Πόσα σοι
ἐπέρχονται, ἀθλία Ῥέχα! Συμφορὰ
εἰς σὲ θὰ εἶναι ὅ,τ' εἰς ἄλλας ὀρφανὰς
εἶν' εὐτυχία! — Ποῦ εἰσὶν οἱ συγγενεῖς,
Ναθάν, αὐτῆς;

ΝΑΘΑΝ

Ποῦ εἰσί;

ΝΑΪΤΗΣ

Τίνες εἰσί;

ΝΑΘΑΝ

Πρὸ πάντων ἀνευρέθη εἰς τῆς ἀδελφός,
παρ' οὗ θὰ τὴν ζητήσῃς.

ΝΑΪΤΗΣ

Εἰς τῆς ἀδελφός;

Τί ἀδελφός εἶν' οὗτος; στρατιώτης, ἢ
ιερεὺς ἴσως; — Κἄν νὰ μάθω, παρ' αὐτοῦ
τί νὰ ἐλπίζω.

ΝΑΘΑΝ

Εἶναι ἐξ αὐτῶν οὐδέν,
καθὼς νομίζω — ἢ ἀμφότερα. Καλῶς
δὲν τὸν γνωρίζω.

ΝΑΪΤΗΣ

Κατὰ τ' ἄλλα;

ΝΑΘΑΝ

Ἄγαθός.

Καλῶς ἢ Ῥέχα θὰ διάγῃ παρ' αὐτῷ.

ΝΑΪΤΗΣ

Χριστιανὸς εἶν' ὁμῶς! — ὦ! Ἐνίστε
ἀμνηχανῶ πῶς πρέπει νὰ σέ ἐννοῶ.

Μὴ κατ' ἐμοῦ ὀργίζου. — Ἐν Χριστιανείῃς
νὰ παίξῃ δὲν θὰ πρέπη τὴν Χριστιανήν;
Πολὺ δὲ ἀφ' οὗ παίξῃ καὶ προσποιηθῇ,
δὲν θενὰ γίνῃ μέχρι τέλους; Τὸν καλὸν
σίτον, ὃν ἔχεις σπείρει, τὸ ζιζάνιον
δὲν θέλει πνίξει τέλος; — Ἀδιαφορεῖς;
καὶ δύνασαι οὐχ ἥττον νὰ μοι λέγῃς, — σὺ, —
παρὰ τῷ ἀδελφῷ της πῶς καλῶς αὐτὴ
θενὰ διάγῃ.

ΝΑΘΑΝ

Τὸ ἐλπίζω. Τὸ φρονῶ.

Καὶ παρ' ἐκείνῳ ἂν τῇ λείψῃ τίποτε,
δὲν ἔχει σέ, κ' ἐμὲ δὲν ἔχει πάντοτε;

ΝΑΪΤΗΣ

Τί νὰ τῇ λείψῃ; Μὴ ὁ φίλος ἀδελφὸς
τροφὴν κ' ἐνδυμασίαν καὶ τραγήματα
κ' ἐν ἀφθονίᾳ πάντα κόσμον καὶ στολὴν
εἰς τὴν φιλτάτην δὲν θὰ δίδῃ ἀδελφῇ;
Τί ἄλλο θέλει ἢ φιλτάτη ἀδελφή; —
Ἄ! ναι, καὶ ἄνδρ' ἀκόμη θὰ χρειάζεταιται! —
Αἶ; ὅταν ἔλθῃ ὁ καιρὸς του, καὶ αὐτὸν,
ναι, καὶ αὐτὸν ὁ φίλος θέλει ἀδελφός
τῇ προμηθεύσει, ὅπως, — ὅστις εὐρεθῇ
ἄριστος πάντων, χριστιανικώτατος! —

Ναθάν, Ναθάν! Ὅποιον πλάσας ἄγγελον,
ἀφήνεις ἄλλοι νὰ τὸν καταστρέφωσι!

ΝΑΘΑΝ

ὦ! Οὐδεὶς φόβος! Θέλει τῆς ἀγάπης μας
ἀξία μένει πάντοτε.

ΝΑΪΤΗΣ

Μὴ, μὴ εἰπῆς
αὐτό. Μὴ τὴν ἀγάπην λέγε τὴν ἐμήν.
Δὲν δέχεται καμμίαν ἔκπτωσιν αὐτή·
οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην· οὐδ' ὀνόματος. —
Ἄλλὰ, εἰπέ μοι. Ἔχει τὴν ὑπόνοιαν
τί τῇ συμβαίνει;

ΝΑΘΑΝ

Ἴσως, ἂν καὶ ἀγνοῶ
πόθεν.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄς εἶναι. Πρέπει ὅπως δήποτε,
πρέπει τὴν τύχην ἣτις τὴν ἐπαπειλεῖ
παρ' ἐμοῦ πρώτου νὰ τὴν μάθῃ. Τὸν σκοπὸν
νὰ μὴ τῇ ὁμιλήσω οὔτε τὴν ἰδῶ
πρὶν ἐδικήν μου δύναμαι νὰ τὴν καλῶ,
ἀφήνω. Σπεύδω...

ΝΑΘΑΝ

Μεῖνε. Ποῦ;

ΝΑΪΤΗΣ

Ποῦ; Εἰς αὐτήν.

Νὰ ἰδῶ θέλω ἂν τῆς κόρης ἡ ψυχὴ
ἀνδρὸς δύναμιν ἔχῃ, καὶ ἀπόφασιν
αὐτῆς ἀξίαν νὰ συλλάβῃ δύναται.

ΝΑΘΑΝ

Τὴν ποίαν;

ΝΑΪΤΗΣ

Σὲ νὰ παύσῃ καὶ τὸν ἀδελφὸν
λογιζομένη...

ΝΑΘΑΝ

Καί ;...

ΝΑΪΤΗΣ

Νὰ ἔλθῃ μετ' ἐμοῦ. —

Καὶ Μουσουλμάνου ἐὰν πρόκειται γυνὴ
νὰ γίνῃ.

ΝΑΘΑΝ

Μεῖνε. Δὲν εὐρίσκεται ἐντός.
Εἰς τῆς Σιττάς ἐπῆγεν, εἰς τῆς ἀδελφῆς
τοῦ Σαλαδίνου.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄπο πότε; Διατί;

ΝΑΘΑΝ

Ἄν θέλῃς δὲ συγχρόνως καὶ τὸν ἀδελφὸν
ἐκεῖ νὰ εὔρῃς, ἀκολούθει με.

ΝΑΪΤΗΣ

Πῶς; πῶς;

Τὸν ἀδελφὸν τῆς Ῥέχας, ἢ τὸν τῆς Σιττάς;

ΝΑΘΑΝ

Αἶ! Ἴσως ἀμφοτέρους. Ἄλλ' ἐλθὲ ἐλθέ.

Παρακαλῶ, ἱππότα, ἀκολούθει με.

(Ἐξέρχεται ὁδηγῶν αὐτόν.)

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'.

(Τὸ χαρέμιον τῆς Σιττάς.)

ΣΙΤΤΑ καὶ ΡΕΧΑ, συνδιαλεγόμεναι.

ΣΙΤΤΑ

Γλυκεῖα κόρη, πόσῃν μ' ἔδωκας χαράν.

Ἄλλ' ἄφες τὴν δειλίαν· μὴ στενοχωροῦ.

Ἔσο παιδρά. Ὀμίλει. Ἐμπιστεύου μοι.

ΡΕΧΑ

Ἡγεμονίς...

ΣΙΤΤΑ

Μὴ τίτλους. Κάλει με Σιττάν, —
 φίλην σου, — ἀδελφὴν σου, — ἡ μητέρα σου
 μικράν. — Νὰ εἶμαι σχεδὸν ἦτον δυνατόν. —
 Τοσοῦτον νέα! κ' εὐσεβής! καὶ φρόνιμος!
 ὦ! πόσα δὲν ἠξεύρεις, δὲν ἀνέγνωσας!

ΡΕΧΑ

Ν' ἀνέγνωσα; — Χλευάζεις τὴν μικράν, Σιττά,
 τὴν ἀμαθῆ σου ἀδελφὴν. Δὲν ἔμαθα
 σχεδὸν ν' ἀναγινώσκω.

ΣΙΤΤΑ

Ἄ! πῶς ψεύδεσαι!

ΡΕΧΑ

Ὀλίγον τοῦ πατρός μου μόνον τὴν γραφὴν.
 Περί βιβλίων πῶς λαλεῖς ἐνόμιζον.

ΣΙΤΤΑ

ὦ! ναί, περὶ βιβλίων.

ΡΕΧΑ

Μ' εἶναι δύσκολον
 ν' ἀναγινώσκω εἰς βιβλία.

ΣΙΤΤΑ

Ὀμιλεῖς

σπουδαίως;

ΡΕΧΑ

Ναί, σπουδαίως λέγω. Τὴν ψυχρὰν
 σοφίαν τῶν βιβλίων, ἣν χαράττουσι

νεκρά σημεῖα εἰς τὰς κεφαλὰς ἡμῶν,
ὀλίγον ὁ πατήρ μου ἀγαπᾷ.

ΣΙΤΤΑ

Οὐαί !

τί λέγεις ; — Ὅμως καὶ διόλου ἄδικον
δὲν ἔχει ! — Ὅσα δὲ ἡξεύρεις ;...

ΡΕΧΑ

Ἐμαθον

ἀπὸ τοῦ στόματός του. Κ' ἔτι δύναμαι
ἐπὶ τῶν πλείστων νὰ σ' εἰπῶ πῶς, πότε, ποῦ,
καὶ διὰ ποῖον λόγον τὰ ἐδίδαξεν.

ΣΙΤΤΑ

Οὕτως ἀναμφιβόλως καλῆτέρ' αὐτῶν
εἶν' ἢ ἀλληλουχία, καὶ διδάσκεται
ἡ ψυχὴ πᾶσα ἐνταύτῳ.

ΡΕΧΑ

Καὶ ἡ Σιττά

ὀλίγιστα βεβαίως θεν' ἀνέγνωσεν,
ἢ τίποτε.

ΣΙΤΤΑ

Πῶς τοῦτο ; — Δὲν καυχῶμαι μὲν
ἐπὶ τῷ ἐναντίῳ· ὅμως ἤθελον
τὸν λόγον σου νὰ μάθω· τίς ὁ λόγος σου.

ΡΕΧΑ

Εἶναι τοσοῦτον ἄπλαστος, καὶ ἀφελής,
καὶ φυσική...

ΣΙΤΤΑ

Καὶ τότε ;

ΡΕΧΑ

Λέγει ὁ πατήρ

πῶς τὰ βιβλία οὕτω μᾶς ἀφήνουσι
σπανίως.

ΣΙΤΤΑ

Ὁ πατήρ σου, ὦ! τί ἄνθρωπος
πρέπει νὰ εἶναι!

ΡΕΧΑ

Ναί, δὲν εἶναι ἀληθές;

ΣΙΤΤΑ

Πάντοτε καὶ εἰς πάντα βάλλ' εἰς τὸν σκοπόν!

ΡΕΧΑ

Ναί, ναί!—Καὶ ὅμως τοῦτον τὸν πατέρα μου...

ΣΙΤΤΑ

Φιλτάτη μου, τί ἔχεις;

ΡΕΧΑ

Τὸν πατέρα μου

τοῦτον...

ΣΙΤΤΑ

Θεέ μου, κλαίεις!

ΡΕΧΑ

Τὸν πατέρα μου

αὐτόν... Ἄ! πρέπει νὰ λυθῇ ἡ σιωπή!

Ἄέρ', ἀέρα θέλει ἡ καρδιά μου...

(Ρίπτεται δακρυῖβροῦσα εἰς τοὺς πόδας της.)

ΣΙΤΤΑ

Τί σοὶ συμβαίνει; Ῥέχα!

ΡΕΧΑ

Τὸν πατέρα μου

νὰ στερηθῶ θὰ πρέπη!

ΣΙΤΤΑ

Νὰ τὸν στερηθῇς;

Αὐτόν;—Ποτέ.—Ἀνάστα!—Ἔσο ἥσυχος!

PEXA

Ματαίως ἀδελφή μου δὲν προσέφερες
καὶ φίλη μου νὰ εἶσαι.

ΣΙΤΤΑ

Τὸ προσέφερα,
καὶ εἶμαι! Ἄλλ' ἐγείρου. Εἰς βοήθειαν
θὰ πρέπει ἄλλως νὰ καλέσω.

PEXA (Συνελθοῦσα ἐγείρεται.)

Σύγγνωθι!

ὦ, σύγγνωθι! Ἐκ λύπης ἐλησμόνησα
τίς εἶσαι. Οὔτε στεναγμοὶ πρὸ τῆς Σιττάς,
οὔδ' ἀπελπισίας ὠφελοῦν κραυγαί.
Ἡ ψυχρὰ μόνον φρόνησις, ἡ ἥρεμος,
δύναμιν ἔχει ἐπ' αὐτῆς κ' ἐπιβρόχην.
Ὁ ἐν ὀνόματί της ὁμιλῶν, νικᾷ.

ΣΙΤΤΑ

Λοιπόν;

PEXA

Μὴ ἐπιτρέπης, φίλη, ἀδελφή,
μὴ ἐπιτρέπης νὰ μοὶ ἐπιβάλωσιν
ἄλλον πατέρα.

ΣΙΤΤΑ

Νὰ σοὶ ἐπιβάλῃ; Τίς;
Τίς δύναται νὰ θέλῃ; Τίς, φιλτάτη μου;

PEXA

Τίς; Ἡ καλή μου, ἡ κακὴ Δαίτα μου,
αὕτῃ νὰ θέλῃ δύναται,— νὰ δυνηθῇ
θέλει.— Δὲν τὴν γνωρίζεις ἴσως τὴν καλὴν
κακὴν Δαίταν.— Ὁ Θεὸς νὰ συγχωρῇ —
νὰ τὴν ἀμείβῃ ὁ Θεός! Τόσον καλὸν,—
κακὸν τοσοῦτον μ' ἔκαμε!

ΣΙΤΤΑ

Εἰς σὲ καχόν;

Καλὸν ὀλίγον πρέπει τότε εἰς αὐτὴν
 νὰ ἐνυπάρχη;

ΡΕΧΑ

Ὅχι, ὦ! πολὺ, πολὺ!

ΣΙΤΤΑ

Καὶ ποία εἶναι;

ΡΕΧΑ

Εἶναί τις Χριστιανή.

Μ' ἐπεμελήθη παιδιόθεν. ὦ! καὶ πῶς
 μ' ἐπεμελήθη! — Δὲν ἤξεύρεις. — Τῆς μητρὸς
 τὴν ἀπουσίαν δὲν ᾔσθάνθη δι' αὐτήν.
 Νὰ τῇ τὸ ἀποδώσῃ ὁ Θεός. — Ἀλλὰ
 καὶ πόσον μ' ἐτυράννει, μ' ἐβασάνιζε!

ΣΙΤΤΑ

Πῶς; Διατί;

ΡΕΧΑ

Σοὶ εἶπα πῶς Χριστιανὴ
 εἶναι, — καὶ ἐξ ἀγάπης μ' ἐβασάνιζεν.
 Εἶν' ἐξ ἐκείνων ὅσοι ὀνειρεύονται
 ὅτι τὴν μόνην καὶ ἀληθινὴν ὁδὸν
 πρὸς τὸν Θεὸν γνωρίζουν.

ΣΙΤΤΑ

Τώρα ἐννοῶ.

ΡΕΧΑ

Κ' ἐπείγονται, ἐάν τις παρεκτρέπηται
 ἐκ τῆς ὁδοῦ, ὅπίσω νὰ τὸν φέρωσι.
 Καὶ οὐδὲ ἄλλως δύνανται. Ἄν ἀληθὲς
 πῶς αὕτη μόνη ἡ εὐθεῖα εἶν' ὁδός,
 ἀδιαφόρως φίλους πῶς ν' ἀφήνωσιν
 εἰς ἄλλην νὰ πλανῶνται, — εἰς τὴν φέρουσαν

εἰς αἰωνίας ἀπωλείας ἄβυσσον ;
 Θὰ ἔπρεπε συγχρόνως τότε τὸν αὐτὸν
 καὶ ν' ἀγαπῶμεν καὶ ν' ἀποστρεφώμεθα.
 Λοιπὸν δὲν εἶναι τοῦτο δ' μ' ἐβίασεν
 ἐλέγχους ἤδη νὰ προφέρω κατ' αὐτῆς.
 Τοὺς στεναγμούς της καὶ τὰς νουθεσίας της,
 τὰς προσευχάς της καὶ τὰς ἀπειλάς, πολὺν
 καιρὸν ἀκόμη θ' ἀνειχόμεν, νὰ πολύν.
 Μ' ἔφερον εἰς ιδέας καλὰς πάντοτε
 καὶ ὠφελίμους.— Τίς δὲν κολακεύεται,
 ὁσάκις βλέπει ὅτι οἷος δὴποτε
 τὸν ἀγαπᾷ τοσοῦτον, ὥστε οὐδαμῶς
 νὰ ὑπομείνῃ τὴν ιδέαν δύναται
 νὰ χωρισθῶσιν εἰς αἰωνιότητα;

ΣΙΤΤΑ

Τῷ ὄντι.

ΡΕΧΑ

Ὑπερβαίνει πλὴν πᾶν ὄριον
 αὐτῇ, καὶ οὐδὲ σκέψις, οὐδ' ὑπομονὴ
 ἀρκεῖ πρὸς τοῦτο.

ΣΙΤΤΑ

Πρὸς τὸ ποῖον ἐννοεῖς ;

ΡΕΧΑ

Πρὸς ὅ,τι δῆθεν τώρα μ' ἀνεκάλυψε.

ΣΙΤΤΑ

Πῶς; Τώρα τινὰ σ' εἶπεν ἀνακάλυσιν;

ΡΕΧΑ

Ναὶ, τώρα! Ὅτε διηρχόμεθα ἐμπρὸς
 ναοῦ ἡρειπωμένου χριστιανικοῦ,
 ἐστάθη αἶφνης, κ' ἦτον ὡς παλαίουςα

πρὸς ἑαυτήν· καὶ βλέμμα ἔρριπτεν ὑγρὸν
 πρὸς οὐρανὸν, καὶ πάλιν πρὸς ἐμέ. «Ἐλθέ,
 μοὶ εἶπε τέλος· διὰ τούτου τοῦ ναοῦ
 εἶν' ἡ ὁδὸς μας ἡ εὐθεΐα.»—Προχωρεῖ
 καὶ ἔπαι· πλανᾶται δὲ περίφοβος
 ὁ ὀφθαλμός μου εἰς τὰ κλονιζόμενα
 ἐρείπια. Ἐκ νέου ἴσταται, κ' ἐμπρὸς
 εὐρίσκομαι βαθμίδων καταρβέουσων
 βωμοῦ συντετριμμένου. Τί ἡσθάνθη, ὥς
 συστρέφουσα τὰς χεῖρας, μετα φλογερῶν
 δακρύων, καὶ πεσοῦσα εἰς τοὺς πόδας μου;...

ΣΙΤΤΑ

Κόρη, φιλτάτη κόρη!...

ΡΕΧΑ

Εἰς τὸ ὄνομα
 τῆς τρισαγίας, ἣτις τόσων προσευχᾶς
 ἐδέχετο, καὶ ἣτις τόσα θαύματα
 ἐνήργει, ἐκ καρδίας μὲ ἰκέτευε, —
 μ' ἰκέτευε, τὸ βλέμμα ὅλον ἔλεος, —
 πρὸς ἑμαυτὴν νὰ ἔχω οἶκτον, — καὶ αὐτὴν
 νὰ συγχωρήσω, ὥς καθῆκον ἔχουσιν
 νὰ μοὶ ἀποκαλύψῃ τί ὀικαίωμα
 ἐπ' ἐμοῦ, εἶπεν, ἔχ' ἡ ἐκκλησία της.

ΣΙΤΤΑ

("Ω τὴν ἀθλίαν! Τὸ ὑπώπτειον!)

ΡΕΧΑ

Γονεῖς

χριστιανούς πῶς εἶχον· πῶς μ' ἐδάπτισαν·
 πῶς τοῦ Ναθάν δὲν εἶμαι κόρη· ὁ Ναθάν
 πατήρ μου πῶς δὲν εἶναι! — ὦ Θεέ, Θεέ!

Σιττά, πατήρ μου πῶς δὲν εἶναι! — ὦ Σιττά!
Προσπίπτω σοι καὶ πάλιν...

ΣΙΤΤΑ

Ῥέχα, μὴ, ὦ! μὴ.
Ὁ ἀδελφός μου ἔρχεται. — Ἐγέρθητι.

ΣΚΗΝΗ Ζ'

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ. ΣΙΤΤΑ. ΡΕΧΑ

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Σιττά, τί τρέχει;

ΣΙΤΤΑ

Εἶν' ἔξω φρενῶν! Θεέ!

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τίς εἶναι;

ΣΙΤΤΑ

Τὸ ἡξεύρεις...

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τοῦ Ναθάν ἡμῶν

ἡ κόρη; Καὶ τί ἔχει;

ΣΙΤΤΑ

Σύνελθε λοιπὸν,

παιδίον! — Ὁ Σουλτάνος...

ΡΕΧΑ

(συρθεῖσα ἐπὶ τῶν γονάτων μέχρι τῶν ποδῶν τοῦ Σαλαδίνου,
τὴν κεφαλὴν εἰς τὴν γῆν κεκλιμένην.)

Δὲν ἐγείρομαι.

Δὲν θέλω τοῦ Σουλτάνου πρὶν τὸ πρόσσωπον
ἐνατενίσει, τῆς δικαιοσύνης πρὶν
τῆς αἰωνίας, καὶ τῆς ἀγαθότητος

ἐπὶ τὸ μέτωπόν του, εἰς τὸ βλέμμα του,
δὲν θέλω νὰ θαυμάσω τὸ ἀπαύγασμα;...

ΣΙΤΤΑ

Ἐγείρου — ὦ! ἐγείρου!

ΡΕΧΑ

Πρὶν μ' ὑποσχεθῇ...

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Σοὶ ὑπεσχέθην... Ἔστω ὅ,τι δήποτε.
Ἐλθέ.

ΡΕΧΑ

Οὐδὲν εἶν' ἄλλο. Τὸν πατέρα μου
νὰ μοὶ ἀφήσουν, κ' εἰς αὐτὸν ἐμέ. — Ἐγὼ
ἀκόμῃ δὲν ἠξεύρω τίς ὁ ἀπαιτῶν
πατήρ μου ὅτι εἶναι, ὁ δυνάμενος
ν' ἀπαιτῇ· οὔτε νὰ τὸ μάθω θέλω. — Πῶς;
τὸ αἷμα μόνον τὸν πατέρα καθιστᾷ;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ (Ἐγείρων αὐτήν.)

Ἐννοῶ τώρα. — Ποῖος τόσον ἄσπλαγχνος
τοιαῦτα εἰς τὸν νοῦν σου σοὶ ἐνέβαλεν; —
Ἄλλ' ἀποδεδειγμένον εἶναι; Βέβαιον;

ΡΕΧΑ

Πρέπει νὰ εἶναι. Ἡ Δαία ἔμαθεν
αὐτὸ, ὡς λέγει, παρὰ τῆς τροφοῦ μου.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Αἶ!

παρὰ τροφοῦ σου!

ΡΕΧΑ

Ἦτις ἀποθνήσκουσα
ἐνόμισε καθῆκον νὰ τῇ τὸ εἰπῇ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Θνήσκουσα; — Ὅχι ἤδη καὶ χρονόληρος; —
 Καὶ ἀληθὲς ἂν εἶναι! — Τὸν πατέρα, ναὶ,
 δὲν καθιστᾷ τὸ αἷμα· μόλις καθιστᾷ
 τοῦ ζώου τὸν πατέρα· μόλις χορηγεῖ
 δίκαιον πρῶτον, ὥπως ἀποκτήσῃ τις
 καὶ τ' ὄνομα. — ὦ! θάρρει! — Καὶ ἡξεύρεις τί;
 Ἐὰν φιλονεικῶσι δύο διὰ σέ
 πατέρες, ἄφες καὶ τοὺς δύο, κ' ἔκλεξον,
 ἔκλεξον ἄλλον τρίτον. Ἐκλεξον ἐμέ!

ΣΙΤΤΑ

ὦ! Τοῦτο πράξον!

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Διὰ σέ καλὸς πατήρ,
 καλὸς πατήρ θὰ εἶμαι. — Πλὴν μ' ἐπέρχεται
 ἰδέα καλλιητέρα. — Τί χρειάζεσαι
 πατέρας; Οἱ πατέρες ἀποθνήσκουσι.
 Δὲν εἶναι ἄρα δυνατόν νὰ εὕρωμεν
 τινά, νὰ ζήσῃ συναινοῦντα μεθ' ἡμῶν;
 Κἀνένα δὲν γνωρίζεις;

ΣΙΤΤΑ

Νὰ ἐρυθριᾷ

μὴ τὴν βιάζης.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τοῦτον εἶχον τὸν σκοπόν.

Καλλύνει καὶ ἀσχήμους τὸ ἐρύθημα·
 δὲν θὰ καλλύνῃ διπλασίως τὰς καλὰς; —
 Ἐκάλεσα ἐνταῦθα τὸν πατέρα σου,
 τὸν Ναθάν, κ' ἔτι ἓνα — ἓνα πλὴν αὐτοῦ.
 Ἐννοεῖς ποῖον; — Μ' ἐπιτρέπεις, ὦ Σιττά;

ΣΙΤΤΑ

Ἀδελφέ!

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ὅμως, φίλη κόρη, προσδοκῶ
 πῶς θὰ ἐρυθριάσης, πολὺ μάλιστα,
 ὅταν ἐκεῖνος θὰ φανῇ.

ΡΕΧΑ

Ἐκεῖνος; τίς;

Καὶ νὰ ἐρυθριάσω;...

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ὑποκρίτρια!

Ὁχρίασον, ἂν θέλῃς! — Ὅπως θέλεις, ἢ
 ἡμπορεῖς.

(Δούλη εἰσέρχεται, καὶ προσέρχεται τῇ Σιττᾷ).

Ἦδὴ δὲν μᾶς ἤλθον;

ΣΙΤΤΑ (τῇ δούλῃ)

Ναί.

Ἄφες νὰ ἔλθουν. — Αὐτοὶ εἶναι, ἀδελφέ.

ΣΚΗΝΗ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ

ΝΑΘΑΝ, ὁ ΝΑΪΤΗΣ καὶ οἱ ΑΝΩΤΕΡΟΙ.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

ὦ! ἀγαθοὶ μου φίλοι! — Πρὸ παντὸς, Ναθάν,
 νὰ σ' ἀναγγείλω πρέπει πῶς τὰ χρήματα
 εἶν' ἅμα θέλεις νὰ τὰ λάβῃς, ἔτοιμα...

ΝΑΘΑΝ

Σουλτάνε!...

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τώρα εἶμαι πρόθυμος κ' ἐγὼ
 νὰ σὲ ὑπηρετήσω.

ΝΑΘΑΝ

ὦ Σουλτάνε !...

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ναί,

ἡ χρυσοφόρος συνοδία ἔφθασε.

Πλούσιος εἶμαι ὥς δὲν ἤμην πρὸ πολλοῦ. —

Ἐλθε, εἰπέ μοι τώρα τί χρειάζεσαι

πρὸς κἀνὲν μέγα ἐπιχείρημα ! Κ' εἰς σᾶς,

κ' εἰς σᾶς πολλάκις τοὺς ἐμπόρους, ναί, κ' εἰς σᾶς

τὰ μετρητὰ δὲν εἶναι περιττὰ ποτέ.

ΝΑΘΑΝ

Διατί ταῦτα τὰ μικρολογήματα

πρὸ παντὸς ἄλλου ; Ἐκεῖ βλέπω ὀφθαλμοὺς

δεδακρυμένους, ὧν ἡ ἀποξήρανσις

μ' ἐνδιαφέρει πολὺ μᾶλλον.

("Ερχεται πρὸς τὴν Ῥέχαν.)

Ἐκλαυσας ;

Τί ἔχεις ; Εἶσαι πάντοτε ἡ κόρη μου ;

ΡΕΧΑ

ὦ πάτερ !

ΝΑΘΑΝ

Τέκνον, ἐννοούμεθα. Ἀρκεῖ !

Ἔσο παιδρά ! Ἄν μόνον ἡ καρδιά σου

εἴν' ἐδική σου πάντοτε ἀπώλεια

αὐτὴν ἀνίσως ἄλλη τις δὲν ἀπειλῇ,

δὲν θ' ἀπολέσης τὸν πατέρα.

ΡΕΧΑ

Ἄλλη τίς ;

καμμία.

ΝΑΪΤΗΣ

ὦ! χάμμία! Ἡμην τὸ λοιπὸν
 ἡπατημένος. Ὅ,τι δὲν φοβεῖται τις
 μὴ ἀπολέσῃ, δὲν ἐπίστευσε ποτὲ
 πῶς εἶχεν, οὔτε καὶ τὸ ἐπεθύμησε.
 Καλόν! καλόν! Ἀλλάσσει τοῦτο, ὦ Ναθάν,
 τὰ πάντα. Σαλαδῖνε, ὡς διέταξας
 ἤλθομεν· ὅμως δὲν σ' ἐπληροφόρησα
 ὀρθῶς. Τὰς προσπαθείας παῦσον τοῦ λοιποῦ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τί ἀποτόμως πάλιν, νέε! — Ἀπαιτεῖς
 πρὸ τῶν ποδῶν σου πάντα; τὰς θελήσεις σου
 εἰς ἓν σου νεῦμα πάντες νὰ μαντεύωσιν;

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄλλ' εἶδες, ὦ Σουλτάνε, ἀλλὰ ἤκουσας.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τῷ ὄντι! — Κρίμα ὅτι βεβαιότερος
 δὲν ἦσο τῶνπραγμάτων!

ΝΑΪΤΗΣ

Τώρα ἔγινα.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ὁ ἐπ' εὐεργεσίᾳ ἐγκαυχώμενος
 ὀπίσω τὴν λαμβάνει. Ὅ,τι ἔσωσας
 δὲν ἔγεινεν ἐκ τούτου κτῆμά σου εὐθύς.
 Ἀλλως θὰ ἦτον ὁ ληστής ὁ εἰς τὸ πῦρ
 τὴν λείαν του ἀρπάζων, ἥρως, οἷος σύ!
 (Προχωρεῖ πρὸς τὴν Ῥέχαν, ἵνα τὴν φέρῃ πρὸς τὸν Ναίτην).
 Ἐλθὲ, ὠραία κόρη. Πρόσελθε. Αὐτὸν
 μὴ συνερίζου. Ἄν δὲν ἦν τὸ ἡθὸς του
 ὁποῖον εἶναι, ἦττον ὑπερήφανος,

ἤττον θερμὸς ἂν ἦτον, δὲν θὰ σ' ἔσωζε.
 Συμφήφισον τὰ δύο· καὶ καταίσχυνον
 αὐτὸν, ποιῶσα ὅ,τι οὗτος ἔπρεπε.
 Τὸν ἔρωτά σου κήρυξον· προσφέρθητι.
 Καὶ ἂν σὲ ἀπορρίψῃ, ἂν δὲν συνιδῇ
 πῶς ἀσυγκρίτως δι' αὐτοῦ τοῦ βήματος
 ὑπὲρ ἐκείνου ἔπραξας πλειότερα
 παρ' ὃ ἐκεῖνος ὑπὲρ σοῦ, — Τί ἔπραξεν;
 Ὀλίγον ἐκαπνίσθη. Τὸ κατέρθωμα! —
 οὐδὲν τοῦ ἀδελφοῦ μου ἔχει, τοῦ Ἀσσάδ.
 Τὴν προσωπίδα, ὅχι τὴν καρδίαν του
 φέρει. Ἐλθὲ, φιλτάτη...

ΣΙΤΤΑ

Φίλη, ὕπαγε.

Ἐξαγοράζεις τὴν εὐγνωμοσύνην σου
 μόλις, καὶ οὔτε.

ΝΑΘΑΝ

Στῆθι, Σαλαδὶν· καὶ σὺ
 στῆθι, Σιττά.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Σύ;

ΝΑΘΑΝ

Ἔχει λόγον νὰ εἰπῇ
 ἐδῶ καὶ ἄλλος.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τίς ἀρνεῖται; Ἐθρεψας
 αὐτήν, Ναθάν, καὶ ψῆφον ἔχεις φυσικῶς.
 Τὴν πρώτην, ἐὰν θέλῃς. Βλέπεις πῶς καλῶς
 τὰ πράγματα γνωρίζω.

ΝΑΘΑΝ

Ὁχι ἐντελῶς.

Δὲν εἶμ' ἐγώ. Εἶν' ἄλλος δν αἰνίττομαι.
Εἶν' ἄλλος, πολὺ ἄλλος· καὶ τὸν Σαλαδὶν
παρακαλῶ καὶ αὐτὸν ν' ἀκούσῃ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ὁ τίς;

ΝΑΘΑΝ

Ὁ ἀδελφός της.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Πῶς; τῆς Ῥέχας; Ἀδελφός της;

ΝΑΘΑΝ

Ναί.

ΡΕΧΑ

Ὁ ἀδελφός μου; Λοιπὸν ἔχω ἀδελφόν;

ΝΑΪΤΗΣ (Ὡς ἐξεγειρόμενος ἐξ ἀγρίων καὶ βωδῶν σκίψεων).

Ποῦ; ποῦ δὲ εἶναι, ποῦ αὐτὸς ὁ ἀδελφός;

Ἐδὼ νὰ εἶναι ἐμελλεν.

ΝΑΘΑΝ

Ὑπομονήν!

ΝΑΪΤΗΣ (Πικρότατα).

Ἐπιβληθεὶς πατήρ της, τί καὶ ἀδελφὸν
ἐὰν τῇ ἐπιβάλλῃ;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τοῦτο ἔλειπε!

Χριστιανέ, τὰ χεῖλη τοῦ Ἀσσάδ ποτὲ
ὕπνοια τοιαύτη, τόσον ταπεινή,
δὲν ἤθελεν ἐκφύγει. Οὕτω πρόβαινε!

ΝΑΘΑΝ

Συγχώρησόν τον, ὡς κ' ἐγὼ τὸν συγχωρῶ.
Τίς οἶδεν, εἰς ὁμοίαν θέσιν, κ' εἰς αὐτὴν

τὴν ἡλικίαν, πῶς θὰ ἐσκεπτόμεθα ;
(Φιλοφρόνως εἰς αὐτὸν προσερχόμενος).

Ναί, ὦ ἱππότα ! Εἶναι τοῦτο φυσικόν·
Ἡ δυσπιστία τὴν ὑπόνοιαν γεννᾷ.
Ἐὰν ἀμέσως κατ' ἀρχὰς μ' εἶχες εἰπεῖ
τὸ ἀληθές σου ὄνομα...

ΝΑΪΤΗΣ

Πῶς ;

ΝΑΘΑΝ

Στάουφεν

δὲν εἶσαι.

ΝΑΪΤΗΣ

Καὶ τί εἶμαι ;

ΝΑΘΑΝ

Κοῦρδ ἐκ Στάουφεν

δὲν εἶναι τ' ὄνομά σου.

ΝΑΪΤΗΣ.

Εἶναι τί λοιπόν ;

ΝΑΘΑΝ

Λέων Φιλνέκ.

ΝΑΪΤΗΣ

Τί εἶπας ;

ΝΑΘΑΝ

Ἄ ! Ἐκπλήττεσαι.

ΝΑΪΤΗΣ

Εὐλόγως. Τίς τὸ λέγει ;

ΝΑΘΑΝ

Τίς ; Ἐγώ, πολλὰ

καὶ ἄλλα ἔχων νὰ σ' εἰπῶ. Ψευδόμενον
πλὴν δὲν σὲ λέγω.

ΝΑΪΤΗΣ.

Ὅχι;

ΝΑΘΑΝ

Εἶναι δυνατόν

νὰ σοὶ ἀνήκει καὶ ἐκεῖνο τ' ὄνομα.

ΝΑΪΤΗΣ

Καθὼς νομίζω. — (Θείαν εἶχεν ἔμπνευσιν
νὰ ὁμιλήσῃ αὐτῷ).

ΝΑΘΑΝ

Ἐπειδὴ ἡ μήτηρ σου

ἐκ Στάουφεν ἐκείνη ἦτον. — Θεὸς σου,

ὁ ἀδελφός της ἦτον, ὅστις σ' ἔλαβεν,

ὕπὸ τὴν μέριμνάν του καὶ σ' ἀνέθρεψεν

ὅποτε αἱ γονεῖς σου ἀποφεύγοντες

τῆς Γερμανίας οὐρανὸν τὸν ἀκραῆ,

εἰς Παλαιστίνην πάλιν ἐπανέκαμψαν.

Ἐκεῖνος ἐκαλεῖτο Κούρδ ἐκ Στάουφεν.

Πιθανὸν εἶναι νὰ σὲ υἱοθέτησεν.

Ἥλθες ἐνταῦθα μετ' ἐκείνου πρὸ πολλοῦ;

καὶ ζῇ ἀκόμῃ;

ΝΑΪΤΗΣ

Τί, Ναθάν, τί νὰ εἰπῶ;

Ναί, οὕτως ἔχει. Ἄλλ' αὐτὸς ἀπέθανεν·

Ἐγὼ δὲ ἤλθον ὅτ' ἐσχάτῃ ἔφθασε

τοῦ ἡμετέρου τάγματος ἀποστολή.

Τί ταῦτα πρὸς τῆς Ῥέχας πλὴν τὸν ἀδελφόν;

ΝΑΘΑΝ

Ὁ δὲ πατήρ σου...

ΝΑΪΤΗΣ

Λέγεις τὸν ἐγνώρισας;

ΝΑΘΑΝ

Φίλος μου ἦτον.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἦτον φίλος σου, Ναθάν!

Δυνατὸν εἶναι;

ΝΑΘΑΝ

Ἦτον· καὶ ἐλέγετο

Βόλφ ἐκ Φιλνέκ. Δὲν ἦτον ὅμως Γερμανός.

ΝΑΪΤΗΣ

Καὶ τοῦτο τὸ γνωρίζεις;

ΝΑΘΑΝ

Ἦτον Γερμανὶς

ἡ σύζυγός του, καὶ τὴν ἠκολούθησεν
ἐπὶ μικρὸν εἰς Γερμανίαν.

ΝΑΪΤΗΣ

ὦ! ἀρκεῖ,
ἀρκεῖ· σὲ ἱκετεύω. — Ἄλλ' ὁ ἀδελφός,
ὁ ἀδελφὸς τῆς Ῥέχας;

ΝΑΘΑΝ

Εἶσαι σύ.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἐγώ;

Ἐγὼ ὁ ἀδελφός της;

ΡΕΧΑ

Ἀδελφός μου;

ΣΙΤΤΑ

Ἀδελφοί!

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἀδελφοὶ εἶναι!

ΡΕΧΑ (Διευθύνεται πρὸς τὸν Ναΐτην)

Ἀδελφέ μου!

ΝΑΪΤΗΣ (ὁπισθοδρομῶν)

Ἀδελφός!

ΡΕΧΑ (Ἰσταται, καὶ στρέφεται πρὸς τὸν Ναθάν)

Οὐδὲν, οὐδὲν ἤξεύρει ἡ καρδιά του!

Ἀπαταιῶνες εἴμεθα! Θεέ! Θεέ!

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (τῷ Ναίτῃ).

Ἀπαταιῶνες! Φρονεῖς τοῦτο; Δύνασαι
 νὰ τὸ φρονῇς; Σὺ εἶσαι, σὺ, ἀπαταιῶν,
 διότι ὅλα εἶναι ψεύδη ἐπὶ σοῦ,
 πρόσωπον, βῆμα καὶ φωνή σου! — Σὸν οὐδέν!
 Ἔχεις τοιαύτην ἀδελφήν, κ' ἐνίστασαι
 νὰ τὴν ἀναγνωρίσης, ἄνθρωπε;

ΝΑΪΤΗΣ (προσερχόμενος ἐν ταπεινώσει).

ὦ! μὴ

τὴν ἐκπληξίν μου παρεξήγει. Εἰς στιγμήν
 ποτὲ δὲν εἶδες τὸν Ἀσσάδ σου ὡς αὐτήν.

Μὴ παρεξήγει εἰς αὐτὴν αὐτὸν κ' ἐμέ.

(Σπεύδει πρὸς τὸν Ναθάν).

Δι' ἐκατέρας τῆς χειρὸς μοὶ ἀφαιρεῖς,
 Ναθάν καὶ μοὶ χαρίζεις. — ὦ! τὸ δῶρον σου
 εἶν' ἀπειράκις τὸ βαρυτιμότερον!

('Ρίπτεται εἰς τῆς Ῥέχας τὸν τράχηλον).

ὦ ἀδελφή μου, ἀδελφή!

ΝΑΘΑΝ

Βλάνδα Φιλνέκ.

ΝΑΪΤΗΣ

ὦ! Βλάνδα! Βλάνδα! — Ὅχι δὲ ἡ Ῥέχα σου;
 Θεέ! Τὴν ἀποβάλλεις! Τῇ ἀπέδωκας
 τὸ χριστιανικόν της πάλιν ὄνομα!
 Τὴν ἀποβάλλεις δι' ἐμέ! — Ναθάν, Ναθάν!
 Ἐκείνη πρέπει νὰ πληρώσῃ δι' ἐμέ;

ΝΑΘΑΝ

Καὶ τί ; — ὦ τέκνα, τέκνα μου ἀγαπητά ! —

Δὲν εἶν' ἐπίσης τέκνον μου ὁ ἀδελφός

τῆς θυματρὸς μου ; — Ἐὰν θέλῃ ;

(Ἐνῶ τὰ ἐναγκαλίζεται, πλησιάζει ὁ Σαλαδῖνος
ἀνησυχῶς τὴν ἀδελφὴν του).

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἀδελφή,

τί λέγεις ;

ΣΙΤΤΑ

Συγκινοῦμαι.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Φρίττω δὲ σχεδὸν

ἐγὼ, προβλέπων ἄμετρον συγκίνησιν.

Παρασκευάσθητ' εἰς αὐτὴν ὡς δύνασαι.

ΣΙΤΤΑ

Πῶς ;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ναθάν, μίαν, μίαν λέξιν νὰ σ' εἰπῶ.

(Ὁ Ναθάν προσέρχεται εἰς τὸν Σαλαδῖνον, καὶ ἀμφότεροι
ὁμιλοῦσι ταπεινῇ τῇ φωνῇ, ἐν ᾗ ἡ Σιττά ἐκφράζει τὴν
συμπάθειαν αὐτῆς εἰς τὸν ἀδελφὸν καὶ τὴν ἀδελφὴν).

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Εἰπὲ, Ναθάν, εἰπέ μοι· Δὲν μᾶς εἶπες ; ...

ΝΑΘΑΝ

Τί ;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ὅτι δὲν ἦτον ὁ πατήρ της Γερμανός ;

ὅτι δὲν ἦτον Γερμανός ἐκ γενετῆς ;

Τί λοιπὸν ἦτον ; Ἡ καταγωγή του τίς ;

ΝΑΘΑΝ

Νὰ μοὶ τ' ὁμολογήσῃ δὲν ἠθέλησε
ποτέ. Ἐκ στόματός του οὐδὲν ἔμαθον.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Δὲν ἦτον Φράγκος; ἐκ τῶν δυτικῶν χωρῶν;

ΝΑΘΑΝ

Ὅτι δὲν ἦτον, τοῦτο δὲν τὸ ἔκρυπτεν.

Ἡ γλῶσσά του συνήθως ἦν ἡ Περσική.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἡ Περσική! — Τί ἄλλο θέλω; — Εἰν' αὐτός!

Ἐκεῖνος ἦτον!

ΝΑΘΑΝ

Τίς;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ὁ ἀδελφός μου! Ναί!

Ναί! Ὁ Ἀσσάδ μου! Ναί, βεβαίως! Ναί, αὐτός!

ΝΑΘΑΝ

Ἀφ' οὗτου σοὶ ἐπῆλθεν εἰς τὸν ἰδίον, —

ἰδοῦ, ἐνταῦθα λάβε τὴν βεβαίωσιν.

(Τῷ δίδει τὴν Σύνοψιν).

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ (Ἀνοίγων αὐτὴν μεθ' ὀρμῆς).

Ἰδοῦ, ὦ! ἡ γραφή του! Τὴν ἐγνώρισα!

ΝΑΘΑΝ

Αὐτοὶ ἀκόμῃ δὲν ἠξεύρουσιν τίποτε.

Εἰπέ, ν' ἀποφασίσῃς τί νὰ μάθωσι.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ (συλλογισθεὶς ἐν τούτοις τὴν σύνοψιν).

Τοῦ ἀδελφοῦ τὰ τέκνα, τοὺς ἀνεψιούς

δὲν θεν' ἀναγνωρίσω; — Τὰ παιδιὰ μου;

Νὰ σοὶ τ' ἀφήσω μὴ ἀναγνωρίζωσιν τα;

(Μεγαλοφώνως).

Ἐκεῖνα εἶναι, εἴν' ἐκεῖνα, ὦ Σατά!

Τοῦ ἀδελφοῦ μου τέκνα, τοῦ σοῦ ἀδελφοῦ.

(Υπάγει νὰ τὰ ἐναγκαλισθῇ).

ΣΙΓΓΑ (ἀκολουθοῦσα αὐτόν).

ὦ! τί ἀκούω! — Ἦτον ἄλλως δυνατόν;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (πρὸς τὸν Ναίτην).

Τώρα ὀφείλεις, πείσμων, νὰ μὲ ἀγαπᾷς.

(Πρὸς τὴν Ῥέχαν).

Ἴδου πῶς εἶμαι ὅ,τι σοὶ ἐπρότεινα,

ἢ θέλεις ἢ δὲν θέλεις.

ΣΙΓΓΑ

ὦ! κ' ἐγώ! κ' ἐγώ!

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (ἐπιστρέφων πρὸς τὸν Ναίτην).

Υιέ μου! ὦ Ἀσσάδ μου! Τοῦ Ἀσσάδ υιέ!

ΝΑΪΤΗΣ

Ἐγὼ τοῦ αἵματός σου! — Καὶ τὰ ὄνειρα

δι' ὧν ἐτράφ' ἡ πρώτη νηπιότης μου —

λοιπὸν δὲν ἦσαν ὄνειρα!

(Πίπτει εἰς τοὺς πόδας τοῦ Σαλαδίνου).

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (ἀνεγείρων αὐτόν.)

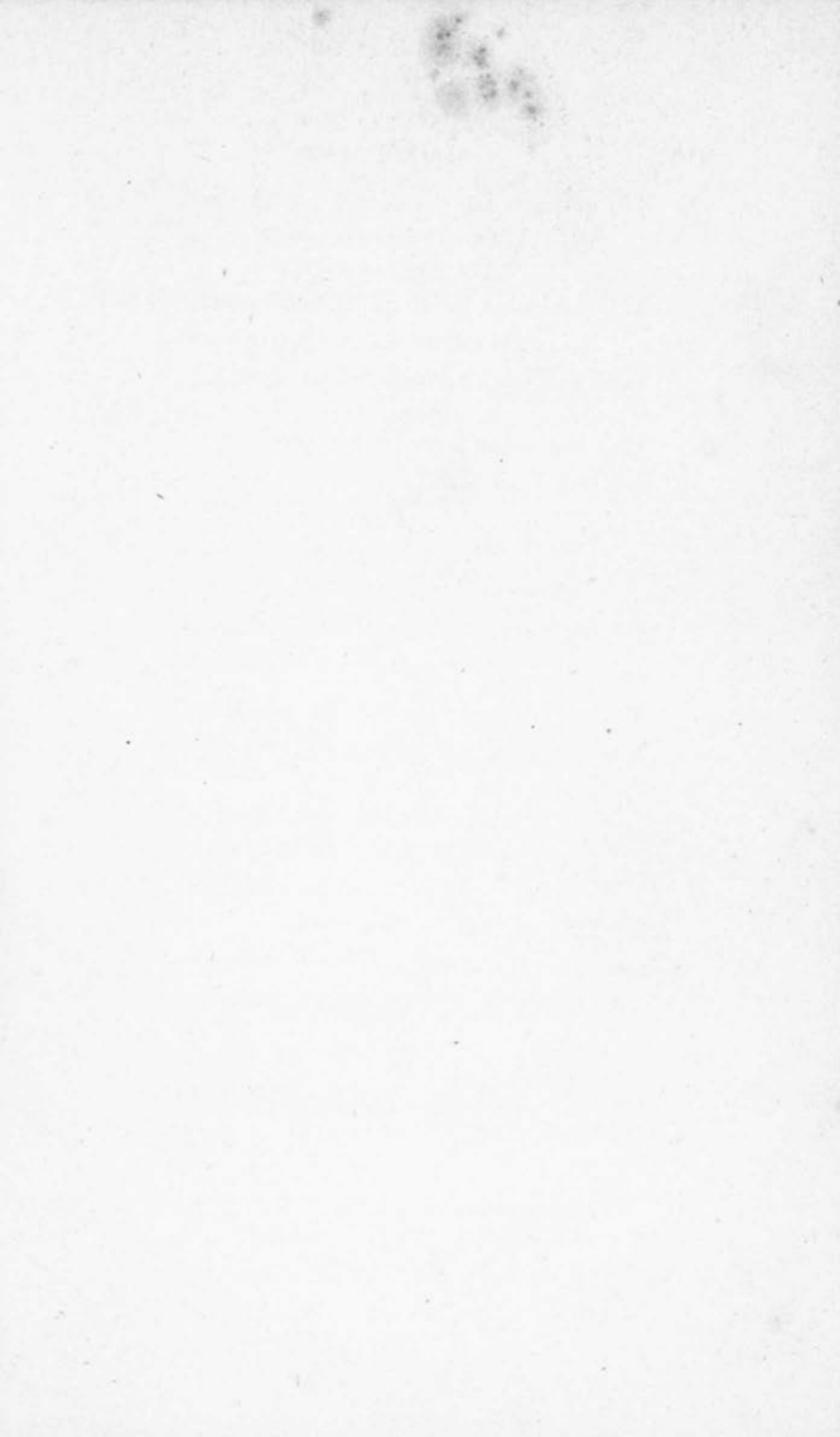
Τὸν καχοῦργον! Ἄ!

Ἐγνώριζέ τι, καὶ νὰ γίνω ἤθελε

φονεὺς του νὰ μ' ἀρήσῃ! Ἄ τον πονηρόν!

(Ἐνῶ πάντες ἀλλήλους ἐναγκαλίζονται, πίπτει ἡ αὐλαία).

ΓΟΥΔΙΕΛΜΟΣ ΤΕΛΛΟΣ

ΔΡΑΜΑ

ΤΟΥ

ΣΙΑΛΕΡ

«Ἐξέστ' ἔπειτ' ἀπάνευθε νειῶν, μετὰ δ' ἶδον ἔρχεσθαι.» (1)

(1) Σημ. Ὑπὸ τούτῃ τῇ ἐπεγραφῇ ἐδόθη εἰς τὸν διαγωνισμὸν.

Εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ ποιητικοῦ διαγωνισμοῦ ἐπιτροπὴν, πρὶν αὕτη κηρύξῃ ὅτι, ἀκυροῦσα τὸ πρῶτον αὐτῆς πρόγραμμα καταργεῖ τὸν ἐπὶ τοῦ Τέλλου διαγωνισμόν, ἐπέμφθη ἐκ δευτέρου ἡ παροῦσα μετάφρασις, μετὰ προσημειώσεων ὧν ἀρκούμεθα δημοσιεύοντες τὸ μέρος τὸ ἀφορῶν τὰς ἐπικρίσεις τοῦ Κ. Εἰσηγητοῦ.

Κύριοι,

Ὁ εἰς ὑμᾶς ἀναφερόμενος ἐστὶν εἷς τῶν πρὸ διετίας εἰς τὸν ἀγῶνα ὑποβληθέντων, καὶ πέμψας τότε μετάφρασιν τοῦ Τέλλου ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν: «*Εἴζετ' ἔπειτ' ἀπάρευθε ρηῶν, μετὰ δ' ἰὼν ἔηκεν*».

Εἰς τὴν ἐμβριθῇ ἔκθεσιν τοῦ Κυρίου Εἰσηγητοῦ γίνεται ἐπιεικὴς μνεία τῆς μεταφράσεως ταύτης, καίτοι ἀποδοκιμασθείσης, καὶ προτρέπομαι νὰ μὴ ἀποστῶ τοῦ ἀγῶνος ἐξ ἀποθαρρύνσεως οὔτε ἐκ κότου πρὸς τοὺς κριτάς. Τὸ δεύτερον τοῦτο θὰ ἦτον ἀσύγγνωστον, καὶ ἐναντίον εἰς τὴν θέσιν τοῦ οἰκιοθελῶς εἰς κρίσιν ὑποβαλλομένου. Δι' ὃ παρουσιάζομαι ἐκ δευτέρου, ἀναθεωρήσας τὴν μετάφρασιν, καὶ διορθώσας οὐχὶ μὲν ὅλα ὅσα μοὶ ὑπεδείχθησαν, δι' οὗς λόγους ἐκθέτω, ἀλλ' ὅσα αὐτὸς ἐνόμισα δεόμενα διορθώσεως. Ὅπως διευκολύνω δὲ τὴν κρίσιν, πέμπω ἐνταῦθα, ἀντὶ τοῦ ὅλου κειμένου, ὄντος ἤδη εἰς χειρας τῆς ἐπιτροπῆς, μόνας τὰς ἐπενεχθείσας διορθώσεις, σημειῶν αὐτάς κατὰ τοὺς ἀριθμοὺς τῶν στίχων τοῦ Γερμανικοῦ κειμένου, οἵτινες, ἂν δὲν ὑπάρχωσιν εἰς τὴν ἀνὰ χειρας ὑμῶν ἔκδοσιν, εὐκόλως δύνανται νὰ προσγραφῶσι διὰ χρωστῆρος.

Ἐν δὲ νομίζω δίκαιον νὰ παρατηρήσω ὑπὲρ πάντων τῶν ἀγωνισθησομένων κατὰ τὸν δεύτερον τοῦτον ἀγῶνα· ὅτι ἡ ἐτησία προθεσμία αὐτοῦ ἔπρεπε νὰ ἀρχηται οὐχὶ ἀπὸ τῆς

ἡμέρας καθ' ἣν ἀνεγνώσθη ἡ ἔκθεσις [«ἀπὸ σήμερον»], διότι οἱ μὴ παρευρεθέντες εἰς τὴν ἀνάγνωσιν δὲν ἐγνώριζον, ἢ πρέπει νὰ ὑποθεθῶσι μὴ γνωρίζοντες τί ὠρίσθη ἐν αὐτῇ, ἀλλὰ, ὡς ὀρθῶς γίνεται διὰ πάσας τὰς δικαστικὰς ἀποφάσεις, ἀφ' ἧς ἡμέρας ὁ ἐνδιαφερόμενος εἶναι δυνατόν νὰ λάβῃ γνῶσιν τῆς ἀποφάσεως, εἰς τὴν περίστασιν ἄρα ταύτην, ἓνα μῆνα μετὰ τὴν δημοσίευσιν. Ἀλλὰ δι' ἐμαυτὸν δὲν ἐπιμένω, ἀφ' οὗ ἐμπροθέσμως παρουσιάζομαι.

Ἀρχόμενος δ' ἀπὸ τῶν Λυρικῶν, ζητῶ τὴν ἄδειαν νὰ συνηγορήσω ὡς πρὸς αὐτὰ οὐ μόνον ὑπὲρ ἐμοῦ, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῶν ἀνταγωνιστῶν μου, νομίζων ὅτι ἡ κατὰ ῥυθμὸν, κατ' ἐννοιαν, καθ' ὁμοιοκαταληξίαν καὶ ἐνταυτῷ κατὰ λέξιν μετὰφρασις στίχων οὕτω μικρῶν ἐστὶ κατόρθωμα οὐδενὶ ἐφικτὸν, καὶ ὅτι ἐπεικεστέρα ἀρμόζει κρίσις ὡς πρὸς τὰ ἄσμάτια ταῦτα, ἂν διετηρήθῃ ὁ ῥυθμὸς, ἡ γενικὴ ἐννοια, καὶ τις χρωματισμὸς μὴ τοῦ πρωτοτύπου ἐντελῶς μακρυνόμενος.

Ὡς δὲ πρὸς τοὺς Τριμέτρους, δὲν δύναμαι νὰ κύψω εἰς τὴν κρίσιν ὅτι ἐν τῇ μεταφράσει μου «οὐχὶ εὐάριθμοι εἰσὶν οἱ ἄρρυθμοὶ στίχοι,» δι' ἄσχυριζόμενος ἐξ ἐναντίας ὅτι οὕτως εἰς ὑπάρχει μὴ ἔχων ἀρτίους τοὺς ἐξ πόδας του, καὶ τὴν τομὴν του τὴν πενθημιμερῇ ἢ ἐφθημιμερῇ, καὶ παρακαλῶν, ἂν ὑπάρχῃ, νὰ μοὶ δειχθῇ. Μόνον μίαν, οὐχὶ ἀρρυθμίαν, ἢ μετρικὸν παράπτωμα, ἀλλὰ τραχύτητα ἀναγνωρίζω εἰς τινὰς ἐξ αὐτῶν, ὅτι ἐνίοτε ἡ πρώτη διποδία μετὰ ἓνα δίβραχον ἔχει ἀντὶ ἰάμβου σπονδεῖον, ὅπερ ὅμως ἐστὶ σχεδὸν ἀνεπαίσθητον ὅταν ὁ στίχος ἔχῃ τομὴν πενθημιμερῇ, διότι ἡ τομὴ ἐπιτείνει τὴν δευτέραν μακράν, καὶ ὁ ὅ' ποῦς ἀποβαίνει σχεδὸν ἰάμβος οἶον. «Ὁ λαμπρὸς δίσκος τῆς σελή-

νης ἀναδύς,» ἀντὶ «ὁ λάμπων δίσκος». Ἐπαισθητὴ εἶναι ἡ ταχύτης ἃν ὁ στίχος τέμνηται εἰς τὸ ἐφθημιμερές, οἷον «ὁ λαὸς δὲν γνωρίζει τὸ συμφέρον του», ἀντὶ «τὸ ἔθνος δὲν γνωρίζει». Ἀλλὰ τοιούτους ἀπέφυγα, καὶ ἂν που τις ἦν, ὠφεληθεὶς ἐκ τῆς κρίσεως τὸν διώρθωσα, εὐχόμενος ὅσοι ἔγραψαν, γράφουσι καὶ θὰ γράψωσι τριμέτρους, βαρυτέραν ἀρρύθμειαν νὰ μὴ ἔχωσιν ἐπὶ τῆς συνειδήσεως.

Ἐπὶ τὰ καθέκαστα.

ΠΡΑΞΙΣ Α', στίχ. 2. Ἐλέγχομαι ὅτι δὲν λέγω ὅτι τὸ παιδῖον κοιμᾶται ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τῆς λίμνης. Ἀλλ' ὅτε λέγω ὅτι κοιμᾶται εἰς τὰ χόρτα, καὶ τὰ χόρτα βρέχει ἡ λίμνη, εἶναι ἐντελὲς τὸ αὐτὸ ὡς τὰ χόρτα ἃ βρέχει ἡ λίμνη, ἥτοι τὴν ἀκτὴν. Ἡ ἐπανάληψις τῆς λέξεως δὲν εἶναι δυνατὴ παρὰ προκειμένου περὶ τῶν αὐτῶν χόρτων. Δὲν ἔχω ἀφορμὴν ν' ἀλλάξω τὸν στίχον.

Στίχ. 13—24. Ὁρθὴ ἡ παρατήρησις ὅτι καλῆτερον ὁ ἀποχαιρετισμὸς, ὡς ἐν τῷ κειμένῳ, ν' ἀποτείνηται πρὸς τὰ βουνὰ, καὶ οὕτω μετεποίησα τὸ ἄσμάτιον. Ἡ ὁμοιοκαταληξία ῥεῖα καὶ χρεῖμαδιὰ πολὺ δὲν μ' εὐχαριστεῖ, ἀλλὰ δὲν εἶναι καὶ ἄτοπος, διότι χρεῖμαδιὰ προφέρεται ὡς ἂν ἦν γεγραμμένον χρεῖμαδρῖα. Εἰς τὸν 6' καὶ 7' στίχον ἤθελον γράψαι μᾶλλον «ὥραῖα λειβάδιχα. Ζητοῦν τὰ κοπάδιχα» κτλ. Ἀλλὰ τὸ πληθυντικὸν μετὰ τὸ ἐνικὸν «ἔχε ῥεῖα» θὰ ἦτον τραχύ.— Τὸ ὥραῖο δὲν μεταφράζει δυστυχῶς τὸ sonnige, δπλοῦν οὐχὶ τὰ φωτεινά, ἀλλὰ τὰ «εὐήλια». «Εὐήλια» εἶναι ἀδύνατον, μακκρωνισμὸς γελοῖος· ῥιτισμένα ἐδύναντο ν' ἀποδώσῃ τὴν ιδέαν, ἀλλὰ τὸ κρίνω ἀειδὲς, καὶ προκρίνω νὰ θυσιάσω τι τοῦ λαμπροῦ χρωματισμοῦ τῆς εἰκόνης τοῦ Schiller παρὰ νὰ τὴν καλύψω διὰ κηλίδος. Ὡς πρὸς τὸν κοῦρον, τὸν δέχομαι καὶ

αὐτὸν, ἂν καὶ αἱ ἀηδόνες διαρρήγνυνται ἐπὶ τῶν ὀρέων τῆς Ἑλβετίας. Ὁρθῶς ἀπητήθη νὰ μὴ παραληφθῇ, ἂν ἦτον δυνατὸν, ἡ εἰκὼν τῶν βρύσεων, καὶ τὴν προσέθηκα. Τὸ ἄσμα μετεγράφη ὡς ἔπεται :

Βουνὸ, ἔχε ῥγειᾶ,

ώρατο λειβάδι.

Ζητεῖ τὸ κοπάδι

θερμὰ χειμαδιά.

Θὰ ἔλθωμεν πάλιν ὅαν κοῦκος λαλήσῃ,
κ' εἰς βρύσεις τοὺς πάγους ὁ μάϊος λύσῃ,
καὶ πλέκῃ στεφάνους κλαδί με κλαδί,
κ' εἰς ἄνθη στρωμένος βοσκὸς τραγουδῇ.

Βουνὸ, κλ.

Στίχος 31—36. Ἀληθὲς ὅτι τὸ τέλος τοῦ ἄσματος τοῦ κυνηγοῦ εἶχε κολοβωθῇ κατὰ παραδρομὴν. Ἀντὶ τῶν δύο τελευταίων αὐτοῦ στίχων ἀντικαθίστανται οἱ ἐξῆς :

Ὅμιχλη τὰ κάτω καλύπτει, καὶ μόλις
θαμβῶς διορᾷ πρὸ ποδῶν του τὰς πόλεις.

Ὅταν σχίζει τὰ νέφη σφοδρὰ καταιγίς,
Τότε μόνον τὸ πρόσωπον βλέπει τῆς γῆς.

Στίχ. 38. Der graue Thalvogt εἶναι προσωποποιήσις, ἀλλ' ἐξ ἐπιχωρίων, ἀνεπίδεκτος, κατ' ἐμὲ μεταφράσεως χωρὶς ν' ἀποβῇ ψυχρῶς περιφραστικὴ ἢ γελοία ἢ ἀκατανόητος. Ἐπρεπε νὰ εἰπῶμεν «ὁ μαῦρος ἑπαρχος, δήμαρχος ἢ μοίραρχος» (τῶν κοιλάδων), ὅπερ ἀδύνατον, ἢ «ὁ μαῦρος Δερβέναγας», ὅπερ δυνατὸν, ἀλλὰ δὲν θὰ τὸ γράψω δι' ὃ, ἀναγκάζομενος ν' ἀποστῶ τῆς προσωποποιήσεως ταύτης, ἢ θὰ ἔγραφον

«ὁ μαῦρος γερονότος μᾶς ἐπλάκωσεν,»

ἢ μᾶλλον θὰ ἐνέμενον εἰς τὴν μετάφρασίν μου.

Στίχ. 38. Εἶδον κατακρινόμενον παρ' ἄλλοις τὸ βογγᾶ,

διότι δὲν ἀντιστοιχεῖ ἀκριβῶς πρὸς τὸ brüllt. Καί τοι ἀμφιβάλλων ἂν τοσαύτη ἀκρίβεια ἢ ἀναγκαία καὶ δυνατὴ, καὶ ἐνθυμούμενος ὅτι εἰς τὰ κλέφτικα τραγούδια λέγετε: βορροῦν βουβάλλα, προτείνω ὅμως νὰ μεταβληθῇ ἴσως ὁ στίχος οὕτω:

Βαρεῖα μουγκρίζει χιονισμέν' ἡ κορυφή.

Στίχ. 39—40. «Κακῶς» δὲν «παρηλλάγησαν» τὰ ὀνόματα. Αἱ κορυφαὶ ἐκεῖναι καλοῦνται Mythen ἢ καὶ Mythenstöcke, ὁ δὲ Schiller τὰς εἶπε Mythenstein, δηλαδὴ «λίθον τῶν Mythen,» ὡς καλεῖται ἄλλη κορυφὴ ἀλλαχοῦ κειμένη. Ἰδ. σημειώσεις τοῦ Prof. Denzel ἐκ Στουτγάρδης. Wetterloch δὲν εἶναι ὄνομα ὄρους, ἀλλὰ προσηγορικὸν στενωμάτων εἰς τὰ ὄρη, δι' ὧν, κατὰ τοὺς πνέοντας ἐκεῖ ἀνέμους κτλ., κρίνεται ὁ καιρὸς. Εἰς τὰ ἐδικὰ μας ὄρη πολλαχοῦ τὰ τοιαῦτα στενώματα λέγονται φουῖροι. Οἱ στίχοι μένουσιν ὡς ἔχουσι.

Στίχ. 43. Φύλαξ (μετὰ κεφαλαίου Φ) εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ κυνός, ὡς καὶ τὸ *anarborer Wächter*.

Στίχ. 44. Wasserhun δὲν εἶναι πάπια, οὔτε ὑπάρχουσι πάπια εἰς τὰς ὄρεινὰς λίμνας τῆς Ἑλβετίας. Λέξεις φυσικῆς ἱστορίας, ὀνόματα πτηνῶν, ζώων, φυτῶν, ὅσα δὲν ὑπάρχουσιν ἤδη παρὰ τῷ λαῷ, ἢ ὑπάρχουσι ξενικὰ, πρέπει νὰ εἰσάγωνται ἄνωθεν. Λέξις ἀρχαία ἀλλ' ὀρθὴ καὶ ἀναγκαία, λανθανόντως παρεισαγομένη ἐν λόγῳ κοινῷ ἢ δημῳδῇ, βαθμὴδὸν πολιτογραφεῖται, ὡς συνέβη διὰ τὴν διοικητικὴν καὶ δικαστικὴν διάλεκτον, καὶ οὕτω διορθοῦται ἡ γλῶσσα. Ἄλλως τε ὅλον τὸν διάλογον τοῦτον ἔγραψεν ὁ Schiller εἰς γλῶσσαν καθαρὰν, μόνον τινὰς ποιμενικὰς ἢ τοῦ λαοῦ τῶν Ἀλπεων χαρακτηριστικὰς ἐκφράσεις ἐγκατασπείρας. Εἰς τοῦτο ἠθέλησα κατ' ἔχνος νὰ τὸν ἀκολουθήσω. Δὲν ἀλάσσω τοῦτον τὸν στίχον.

Στίχ. 46. Τὸ ὅτι τὸ lug ἀντικατέστησα διὰ τοῦ «πρόβαλε μὲν ματιὰ, κύττα,» ἐκφράζοντος ἐντελῶς τὸ αὐτὸ, μόνον ἥττον ἐπιτακτικῶς, καὶ εἰς γλῶσσαν καὶ κατ' ἔννοιαν πρέπου-

σαν τοῖς διαλεγομένοις, δὲν θεωρῶ σφάλμα, ὅταν ἀπαιτῇται ὑπὸ τοῦ στίχου, καὶ δὲν τὸ μεταβάλλω. Τὸ verlaufen σημαίνει, ὡς καὶ τὸ Γερμανογαλλικὸν λεξικόν, ὃ συμπίπτει νὰ ἔχω ὑπ' ὄψιν, σημειοῖ: de disperser, s'égarer.

Στίχ. 47. Lisel, δηλ. ἡ μικρὰ Elise, τὸ ὄνομα τῆς ἀγελάδος, μετεφράσθη διὰ «Λενιὼ» ἢ μικρὰ Ἑλένη, ὡς ἡμέτεροι βοσκοὶ ὀνομάζουσιν ἢ ἡμποροῦσι νὰ ὀνομάσωσι τὰς ἀγελάδας των. Τὸ ὄνομα δὲν ἐνδιαφέρει οὔτε τὴν ἱστορίαν οὔτε τὴν ποιήσιν· ἀλλὰ νομίζω ὅτι θὰ ἐσφαλλὼν ἂν διετῆρουν τὴν Λίζαν εἰς τὸ στόμα τοῦ Ἑλληνιστὶ ὁμιλοῦντος βοσκοῦ. Ὅτι δὲ «γνωρίζω τὸ κουδούνι της» σημαίνει «γνωρίζω τὸ κουδούνισμά της,» τὸ αἷτιον ἀντὶ τοῦ αἰτιατοῦ, δηλ. τὸ γνωρίζω ἐξ ἀκοῆς, περιττὸν νὰ τὸ εἰπῶ, καὶ δὲν ἀλλάσω τὸν στίχον.

Στίχ. 48. «Τότε εἶν' ὅλα» δηλαδὴ ὑπάρχουσι, τὰ ἔχομεν ὅλα, δηλοῖ αὐτὸ τοῦτο τὸ es fehlt uns keine. Τὸ δὲ «περνᾷ» ἔχει ἀκριβῶς τὴν σημασίαν τοῦ geht am weitesten (αὐτὸς μὲ περνᾷ, μ' ἐπέρασεν εἰς τὸ τρέξιμον), αὐτὴν τὴν τοῦ προσπερνῶ, ὅπερ ὅμως ἀπορρίπτέον ὡς σόλοικον, διότι ἔπρεπε νὰ εἶναι προσπερνῶ. Ἀφίνω τὸν στίχον ὡς ἔχει.

Στίχ. 50. Ὁ ποιητὴς ἐδύνατο νὰ εἰπῇ schönes, καὶ εἶπε schmuckes, δηλοῦν οὐχὶ τὸ ὡραῖον, εὐμορφον, ἀλλὰ τὸ εὐπρεπές, καλὸν τὴν ὄψιν. Λέγομεν «καλὰ πρόβατα, καλαὶ ἀγελάδες.» Δὲν ἐννοοῦμεν καλαὶ εἰς βρωσιν, ἀλλ' ὅ,τι ἐνταῦθα λέγεται schmuck. Ἡμπορῶ νὰ εἰπῶ «κ' εὐμορφα», ἀλλὰ προτιμῶ ν' ἀφήσω τὸν στίχον ὡς ἔχει, διότι πρὸς τοῖς ἄλλοις τὸ καλὰ ζῶα ἀνταποκρίνεται εὐθύτερον πρὸς τὸ καλὸν κουδούνι. Τὰ δὲ ζᾷ ἢ ζωντανὰ θὰ ἦσαν διαλεκτικαὶ ἐκφράσεις οὐχὶ ἀναγκαῖαι, καὶ ἐμφαίνουσαι περιττὴν ἐπιτήδευσιν.

Στίχ. 51. Bin nit so reich, κατὰ λέξιν: Δὲν εἶμαι τόσον πλούσιος, δὲν ἔχω τόσον πλοῦτον (ὥστε ν' ἀγοράσω ἢ νὰ ἔχω τοιαύτας ἀγελάδας). Ὁ στίχος μένει.

Στίχ. 52. «Τὰ ἐπῆρ' ἀποκοπὴν» ἢ «σιδηροκέφαλα,» δὲν ἐκ-

φράζουσι ἀκριβῶς τὸ mir zugezählt, ἀλλ' εἰσὶν ἐκφράσεις τεχνικαί, συνήθεις εἰς τὰς σχέσεις μεταξὺ ποιμένος καὶ ἰδιοκτητοῦ, καὶ ἐνόμισα ὅτι ἡ μεγάλη ἀκρίβεια περὶ τὴν σχέσιν ταύτην ἦν ἐνταῦθα ἀδιάφορος.

Ἄλλ' ἔστω· ἀντὶ τοῦ ἡμιστίχου τούτου, γραφήτω

«Μὲ ἐπὶ ῥ' ἐμπιστικόν.»

Στίχ. 53. Μαρκούρι, λέξις ξενικὴ, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, καὶ τὰς ξενικὰς πρέπει αὐστηρότατα ν' ἀποφεύγῃ ἡ φιλολογία, διὰ νὰ μὴ τὰς καθιερῇ. Καθ' ὅσον δ' ἡξέω, δηλοῖ τὴν ποιμενικὴν ῥάβδον, ἐν ᾧ *das Band* εἶναι ὁ λαίμοδετός, ἡ ταινία ἣν ἡ πρώτη δάμαλις ἐν Ἑλβετίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Εὐρώπης φέρει περὶ τὸν τράχηλον πρὸς διάκρισιν. Πλὴν τούτου στέκεται ἀντὶ «ἐμπρέπει», εἶναι ξενισμὸς ἀπορρίπτειος, *sla*. Χυδαίως λέγομεν ἐλληνικώτερον *πιάνει*. Ὁ στίχος μένει.

Σίχ. 54. Den Reihen führt δύναται νὰ ῥηθῇ γερμανιστὶ, διότι *führt* σημαίνει φέρει, ἄγει, ὁδηγεῖ, οὐχὶ ὅμως Ἑλληνιστὶ «σέρνει τὸν χορὸν», διότι ἡ ἀγελάδα, μὴ ἔχουσα χεῖρας, δὲν ἔμπορεῖ νὰ «σέρνῃ». Πρέπει ν' ἀντικαταστήσωμέν τι δηλοῦν τὸ προηγείται, καὶ τοῦτο εἶναι τὸ «ἐμπρὸς περνᾷ». Ἄλλ' ἔστω, πρὸς ἑλλειψιν τοῦ διαφορουμένου, ἃς γραφῇ

Καὶ τὸ ξεύρει πῶς αὕτῃ

πηγαίν' ἡ πρώτη.

Θὰ ἐπιοτίμων «βαδίζ' ἡ πρώτη», ἂν δὲν ἦτο πολὺ Ἑλληνικὸν διὰ τὸν Κουόνην.

Στίχ. 58. Περὶ αἰγάγων λέγω ὅ,τι καὶ περὶ Κολυμβίδων. Ἐπρεπε νὰ παραδεχθῶ τὸ κακόηχον καὶ κακόζηλον ἀγριοκάτσικον, ὅπερ δὲν εἶναι κἄν αἰγάγρος. Τίς ἐξ ἡμῶν δὲν ὁμιλεῖ περὶ αἰγάγων, καὶ δὲν ἔμπορεῖ ν' ἀναφέρῃ συγχρόνως *ζῶα ἄμυαλα*; Ἄλλως τε ἐκεῖνα τὰ λέγει ὁ ἁλιεύς Ρουόδης, τοῦ δ' αἰγάγου μνημονεύει ὁ συνήθως εἰς ἀνωτέραν τάξιν τοῦ ἁλιεύος ἀνῆκων κυνηγός, ὅστις δικαιοῦται νὰ μεταχειρισθῇ ὄνομα ἀποκλειστικῶς ἀνῆκον εἰς τὸ ἐπάγγελμά του. Ὁ στίχος μένει.

Στίχ. 59. «Ὅταν πᾶν νὰ βοσκήσουν» καὶ «ὅταν βόσκουν» δὲν ἔχει διαφορὰν, διότι τὸ πρῶτον δὲν ἐννοεῖ «καθ' ὁδόν, ὅτε πορεύωνται ἵνα φθάσωσιν εἰς τὸν τόπον τῆς βοσκῆς των», ἀλλὰ δηλοῖ τὸν τόπον αὐτὸν εἰς ὃν ἐπορεύθησαν, ὅταν εἶναι εἰς τὴν βοσκὴν των, «ὅταν βόσκουν.» Wo sie zu Weide gehn : (Εἰς τὸν τόπον) ὅπου πηγαίνουν πρὸς βοσκὴν. Δὲν ἀλλάσσω τὸν στίχον, ἐκτὸς ἂν ἀντὶ ὅταν γράψω ὅπου, ὅπερ κατ' οὐδὲν μεταβάλλει τὴν ἔννοιαν.

Στίχ. 64. Ὅχι «αὐτοῦ ποῦ πᾶτε,» διότι ὁ κυνηγὸς δὲν πρόκειται νὰ ὑπάγῃ εἰς ὠρισμένον τι μέρος. Fahrt εἶναι ἡ ὁδὸς, ἡ πορεία. Ὁ ποιμὴν τῷ λέγει : «εἰς τὴν ἰδικήν σου πορείαν, εἰς τὰς ὁδοὺς αἷ διερχεσαι (ἐπὶ κρημνῶν καὶ φαράγκων), εἰς τὸν δρόμον ποῦ πατεῖς, σὺ, ὁ κυνηγός. Kehrt sich's nicht εἶναι παθητικόν, εὐφημότερον τοῦ ἀποτόμου καὶ εἰς αὐτὸν τὸν κυνηγὸν ἀποτετιομένου «πάντα δὲν γυρίζετε» kehrt Ihr nicht. Ἀντιστοιχεῖ μᾶλλον κατ' ἔννοιαν καὶ ἔκφρασιν εἰς τὸ «δὲν ὑπάρχει, δὲν εἶναι ἀλάνθαστος, βεβαία ἐπιστροφή.» Πλὴν τούτου, τὸ «αὐτοῦ (μᾶλλον ἐκεῖ) ποῦ πᾶτε δὲν γυρίζετε» εἶναι καὶ ἀνακόλουθον, καὶ ἔπρεπε : «Δὲν γυρίζετε ἐκεῖθεν ὅπου ὑπάγετε.» Ὁ στίχος μένει.

Στίχ. 82. Ἐπῆρα, ἐξετέλεσα τὸ δικαίωμά μου ἐν τῷ οἴκῳ μου,» ἢ «ἔλαβον τὸ δίκαιόν μου εἰς τὸ σπήτι μου,» οὔτε στίχον θ' ἀποτελέσῃ, οὔτε τὴν ἔννοιαν θὰ δώσῃ ὅτι ὑπῆρχεν ἰδιαιτέρον δικαίωμα τοῦ οἰκοδεσπότου (ἢ οἰκοκυρίου) τοῦ τιμωρεῖν ὃν ἂν καταλάβῃ ἐν τῷ οἴκῳ του κηκουργοῦντα. Τοῦτο ἐστὶ τὸ «δίκαιον τοῦ οἰκοκυρίου» (οἰκοδικία). Ἀλλὰ πρὸς ἀποφυγὴν συγχύσεως, ἵνα μὴ ὑποτεθῇ ὅτι πρόκειται περὶ τινος ἰδιαιτέρου δικαίου τῶν λεγομένων νοικοκυραίων ἢ προϋχόντων, γράψον

«οἰκοδεσπότου.»

Στίχ. 89. «Πέραμα» καὶ «σκάφος» ἔχω κατωτέρω. Ποῖον εἶναι γενικῶς πᾶν τὸ πλεόν, μέγα ἢ μικρόν (Μεταβαίνομεν εἰς

Αἶγιναν διὰ πλοίου, ἄγνωστον ἂν διὰ τρεχαντηρίου ἢ ἀτμο-
μοπλοίου.) Ὁ Κούννης δὲν ἀφορᾷ ταύτην τὴν στιγμήν εἰς τὸ
νὰ διακρίνη τίνος εἶδους εἶναι τὸ πλοῖον. Ἀλλως τε καὶ τὰ
μεγαλῆτερα εἰσὶν ἄγνωστα εἰς τοὺς ἄλιεῖς τῶν ὀρεινῶν λι-
μνῶν, οἵτινες ὅμως οὐχ ἤττον ὀνομάζονται *Schiffer*, ὡς κα-
τωτέρω (ἐν στίχ. 132) λέγεται ὁ Ῥουόδης, ὁ πολλάκις κα-
λούμενος *Fährmann*. Πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ταυτολεξίας μένει
τὸ *πλοῖον*.

Στίχ. 92. *Liegt* σημαίνει βεβαίως *κεῖται*, καὶ τοῦτο εὐκό-
λως θ' ἀντικαθίστατο ἀντὶ τοῦ *ἤλθεν*, ἀλλὰ θὰ ἦτον ἐλσεινόν·
τὸ δὲ «κεῖτεται ἐξηπλωμένος» πολλαχῶς ἀπαράδεκτον. Εἰσὶ
δ' αὐταὶ αἱ μόναι ἐκφράσεις αἱ ἀντιστοιχοῦσαι εἰς τὸ *liegt*,
ἐκτὸς ἐὰν εἰπῶ τὸ ἀσήμενον καὶ ἄχρουν «κάθεται.» Τὸ
σπουδαῖον ὃ θέλει νὰ διηγηθῇ εἶναι, ὅχι ὅτι ὁ ἔπαρχος *κεῖται*,
κάθεται ἢ *ἴσταται*, ἀλλ' ὅτι ἤλθεν. Ἡ θέσις τοῦ εἶναι ἀδιά-
φορος. Ὁ ποιητὴς μετεχειρίσθη τὸ *liegt* ὡς εὐφωνον καὶ ἔν-
τονον καὶ κοσμοῦν τὸν στίχον ἐν τῇ Γερμανικῇ· τὸ *κεῖται*
θὰ τὸν κατέστρεφεν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ. Τινὰ κοσμήματα μιᾶς
γλώσσης, εἰς ἄλλην αὐτουσίως μεταφερόμενα, γίνονται ἄσχη-
μα περιάμματα. Μένει ὁ στίχος.

Στίχ. 95. «Ἀπέδρα» σημαίνει οὐδὲν ἄλλο τοῦ ἐξέφυγε
(κινδύνου, χειρῶν ἀδίκων, κτλ.) Προσέτι δ' *ἔφυγε* καὶ *ἐξέφυ-*
γεν εἶναι ἀδύνατον. Ὁ στίχος μένει.

Στίχ. 98. «Καλὸν» (τὸ ἔργον σου), καλὸν (ἔργον ἔπρα-
ξας), ταυτόσημα τῷ «καλῶς ἔπραξας,» πλὴν τοῦ ὅτι ὁ Βέρ-
νης δὲν ἐδύνατο νὰ εἰπῇ «καλῶς ἐπράξατε» ὅτε ὁ Βαουμγάρ-
τεν εἶπεν ὅτι ὁ *πέλεκυς* τὸν νύλότησεν· ἔτι ὀλιγώτερον νὰ
εἰπῇ ὅτι «ὁ πέλεκυς καλῶς ἔπραξεν.» Ὁ στίχος μένει.

Στίχ. 101. Ἀντὶ «μ' ἐκυνήγησαν,» (ἂν καὶ ὁ ἀόριστος ἔχει
πρὸς ἡμῖν καὶ σημασίαν παρακειμένου), γράψον
«καὶ μὲ κυνηγοῦν.»

Στίχ. 102. «Θεέ! Λαλοῦμεν! ὁ καιρὸς παρέρχεται!» Ἄνευ

τῶν συνδέσμων καὶ διὰ τῶν ἐπιφωνήσεων δηλοῖ ἐντελῶς τὸ αὐτὸ ὥς: «Θεέ! Ἐν ᾧ λαλοῦμεν, ὁ καιρὸς περνᾷ.» Ἀλλ' ἔστω, προτιμητέον τοῦτο, ὅχι ὅμως «Θεέ μ' ἐνῶ...» διότι ἡ ἐκθλιψίς τοῦ οὐ πρὸ τοῦ ε κακὴ καὶ βεβιασμένη. Πρὸς ἀποφυγὴν δὲ τῆς χασμωδίας, γράψον μᾶλλον:

«Ἐν ᾧ, Θεέ! λαλοῦμεν ὁ καιρὸς περνᾷ

ἢ «φεύγει ὁ καιρὸς.»

Στίχ. 104. Geht nicht εἶναι «μὴ ὑπάγῃς,» δεύτερον πρόσωπον πληθυντικόν, ὥς τὸ ἀμέσως ἐπόμενον: Ihr müsst warten. Τὸ ἄλλο θὰ ἦτον: *Es geht nicht, ἢ 's geht nicht.* Ὁ στίχος μένει.—«Ἐφθασεν ἡ καταιγίς» εἶναι παρ' ἡμῖν ὁ συνηθέστατος ἐπιτακτικὸς ἀναχρονισμὸς, ἀντὶ «φθάνει,» «τῶρ' ἀμέσως θὰ φθάσῃ (Γιάννη! —Ἐφθασα.—Φύγε καὶ σ' ἐπιάσα· σ' ἐσκότωσα.). Τοῦτο δηλοῖ τὸ *es ist in Anzug*. Τὸ Γαλλικόν μου λεξικὸν λέγει: *in Anzug sein, approcher.* Ὁ στίχος μένει.

Στίχ. 109. Föhn (favonius), κυρίως ὁ δυτικὸς ἄνεμος, ἐν Ἑλβετίᾳ ὁ σιρόκκος. Ist los δὲν σημαίνει ἀπελύθη, διότι οὐτε κἀνεῖς τὸν ἀπέλυσεν, οὐτε αὐτὸς ἑαυτὸν, ἀλλὰ σημαίνει εἶναι ἀπολειμμένος, φουσᾷ βιαίως, λυσσᾷ. Τὸ δ' ὅτι τὰ κύματα πυργοῦνται (*der See geht hoch*), τὸ λέγει ὁ Ρουόδης ὥς ἀπόδειξιν ὅτι ὁ Föhn λυσσᾷ, ὥς ἀποτέλεσμα. Λέγοντες λοιπὸν ὅτι ὁ βορρᾶς (ἔστω ὁ νότος) φέρει κύματα βουνά, ὑπονοοῦμεν φυσικῶς ὅτι πνέει σφοδρῶς. Βουνά δὲ, καθ' ὑπερβολικὴν εἰκόνα λέγονται ὅπου ἐκπλήττουσι τὴν φαντασίαν διὰ τὸ μέγεθός των. Ἀλλ' ἔστω· γράψον

«Λυσσᾷ ὁ νότος. Βλέπετε τί κύματα!»

Στίχ. 110. «Νὰ οἰακοστροφῇσω,» δὲν θὰ τὸ θέσω ποτὲ εἰς τὸ στόμα τοῦ Ρουόδη. Διατηρῶ τὸ «νὰ παλαίσω» κυριολεκτούμενον σχεδὸν ἐπὶ οἰακοστροφούντων κατ' ἀνέμων. Λέπει ἀληθῶς τὸ *und Wellen*· ἀλλ' ὁ ναύτης ὁ παλαίων κατ' ἐναν-

τίων ανέμων δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ εἰπῇ ἂν παλαίῃ κατὰ τῶν κυμάτων. Ὁ στίχος μένει.

Στίχ. 203. Ἐκδοσις θεωρουμένη ὡς μία τῶν δοκιμωτέρων, ἣν ἔχω ὑπ' ὄψιν, φέρει *Schaaren*, οὐχὶ *Scharen*. Ὅπου οἱ Γερμανοὶ ἐκδύται διστάζουσιν, ἐπιτρέπεται τοῦτο εἰς ξένον μεταφραστήν. Τὴν δὲ λέξιν *Scharen*, εἰς τὴν σημασίαν σταύλων, δὲν ἔχουσί τινα τῶν λεξικῶν, ἐν ἄλλοις τὸ ἐδικόν μου. Ἄλλως τε ἡ λέξις σταῦλοι ἔπεται ἐν στ. 206. Ὁ στίχος μένει.

Ἐνταῦθα παύουσιν αἱ σημειώσεις τοῦ κριτοῦ, ὃν μετ' εὐχαριστήσεως βλέπω ἐπιλέγοντα ὅτι «κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον» εἰσὶ καὶ οἱ λοιποὶ ἀνεπιτυχῶς εἰς τὴν μετάφρασιν μετενεχθέντες στίχοι. Ἄν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, τὸ κακὸν δὲν μοὶ φαίνεται μέγα, καὶ τὴν κρίσιν εὐρίσκω λίαν εὐμενῇ.

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΕΡΜΑΝΟΣ ΓΕΣΛΕΡ, "Επαρχος ἡ Διοικητὴς ἐν Σβότς καὶ Οὐρί (1).	
ΒΕΡΝΕΡ, Βαρώνος Ἀττεγῶσεν, ἀρχηγός (2).	
ΟΥΛΕΡΙΧΟΣ ΡΟΥΔΗΝΣ, ἀνεψιός του (3).	
ΒΕΡΝΕΡ ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (4),	}
ΚΟΡΡΑΔΟΣ ΟΥΝ (5),	
ΙΤΕΛ ΡΕΔΙΓΚ (5),	
ΑΝΣ ἐπὶ Τοίχου (6),	
ΓΕΩΡΓΗΣ ἐν Αὐλῇ (6),	
ΙΟΥΣ ΒΑΪΔΕΡ (6),	
ΟΥΛΕΡΙΧΟΣ ὁ σιδηρουργός (6),	
ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (7),	
ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ ΤΕΛΛΟΣ (8),	
ΡΟΙΣΣΕΑΜΑΝΝ, ὁ ἐφημέριος,	
ΠΕΤΕΡΜΑΝΝ ὁ κανδυλάπτης,	}
ΚΟΥΟΝΗΣ ὁ ποιμὴν (9),	
ΒΕΡΝΗΣ ὁ κυνηγός (9),	
ΡΟΥΟΔΗΣ ὁ ἀλιεύς (9),	
ΑΡΝΟΛΔΟΣ ἐκ Μελχθάλ,	
ΚΟΡΡΑΔΟΣ ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ,	
ΜΑΪΕΡ ἐκ Σάρνης (10),	
ΣΤΡΟΥΘ ἐκ Βιγκελρείδ (5),	
ΚΛΑΟΥΣ ἐκ Φλύνης (5),	
ΒΟΥΡΧΑΡΤ ἐκ Βύελ (6),	
ΑΡΝΟΛΔΟΣ ἐκ Σέβας (6),	}
ΠΦΑΪΦΕΡ ἐκ Λουκέρνης (11).	
ΚΟΥΝΤΣ ἐκ Γερσάου (12).	
ΓΙΑΝΝΗΣ, παῖς τοῦ ἀλιέως.	
ΣΕΠΠΗΣ, παῖς τοῦ ποιμένος (13),	
ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ, σύζυγος τοῦ Σταυφάχερ (14).	
ΕΔΒΙΓΗ, σύζυγος τοῦ Τέλλου, θυγάτηρ τοῦ Φύρστ.	
ΒΕΡΘΑ ἐκ Βρυνέκ, πλουσία ἐπίκληρος (1).	

Χωρικοὶ ἐκ Σβότς.

" ἐξ Οὐρί.

" ἐξ Οὐντερβάλδεν.

ΑΡΜΓΑΡΔ,	}	Χωρικάί.
ΜΕΧΘΙΔΔ,		
ΕΛΣΒΕΘ,		
ΙΑΔΕΓΑΡΔ,		
ΒΑΔΘΕΡ,	}	Τέκνα τοῦ Τέλλου (5).
ΓΟΥΑΙΕΛΜΟΣ,		
ΦΡΕΙΣΑΡΔ,	}	Στρατιῶται.
ΔΕΥΘΟΔΔ,		
ΡΟΔΟΛΦΟΣ ΑΡΡΑΣ (5),		
ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ πατροκτόνος,		
Δοῦξ τῆς Σοαβίας (5).		
ΣΤΥΣΣΗΣ,		
ὁ ἀγροφύλαξ.		
Ὁ Ταῦρος τοῦ Θύρι (15).		
Ἀγγελιαφόρος τοῦ κράτους.		
Ἐπιστάτης τῶν ἔργων.		
Ἀρχιεπισκοπὸς,		
ἐργάζεται καὶ βοηθοί.		
Δημόσιοι κήρυκες.		
Μοναχοί.		
Ἱππεῖς τοῦ Γέσλερ καὶ τοῦ Λανδενβέργ.		
Πολλοὶ χωρικοὶ, ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἐκ τῶν χωρίων τοῦ δάσους.		

(Ἡ ἐποχὴ τοῦ δράματος 1307. Ὁ θάνατος τοῦ Γέσλερ τίθεται
ὑπὸ τῶν χρονικῶν εἰς τὴν 18 Νοεμβρίου.)

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ

ΣΚΗΝΗ Α'.

Ἡψηλὴ κρημνώδης ὄχθη τῆς λίμνης Φειρεβαλδοστατίας, ἑντικρυ
τοῦ Σβύτης.

(Ἡ λίμνη κολποῦται πρὸς τὴν ξηράν· καλύδῃ κεῖται οὐ μακρὰν τῆς ἀκτῆς.
Νέος ἄλιεύς ἐν πλοιορείῳ κωπηλατεῖ. Ὑπὲρ τὴν λίμνην φαίνονται εἰς λαμ-
πρὸν φῶς τοῦ ἡλίου γλοερά πεδιά, χωρία καὶ ἐπαύσεις τοῦ Σβύτης. Ἀρι-
στερῶς τῷ θεατῇ φαίνονται αἱ κορυφαὶ τοῦ Ἄκεν (16), νεφέλας περιε-
δλημέναι. Δεξιῶς, εἰς τὸ βάθος τὰ χιονοσκεπῆ ὄρη. Καὶ πρὶν ἀνασυρθῇ
ἡ αὐλαία ἀκούεται ἡ βουκολικὴ μελωδία (17) καὶ ἁρμονικὸς ἤχος κωδῶνων
τῶν ποιμνίων ἐξακολουθῶν ἀκόμῃ ἐπ' ὀλίγον ἀφ' οὗ ἀνοίξῃ ἡ σκηνή.)

ΝΕΟΣ ΑΛΙΕΥΣ (ψάλλει ἐν τῷ ἀκατίῳ, κατὰ τὴν βουκολικὴν μελωδίαν.)

Οἱ ζέφυροι παίζουσι κ' ἡ λίμνη γελᾷ·

Παιδάκι κοιμᾶται εἰς χόρτ' ἀπαλά.

Καὶ βρέχει τὰ χόρτα καὶ ψάλλει ἡ λίμνη·
κ' εἰσὶν ὡς αὐλῶν, ὡς ἀγγέλων εἰ ὕμνοι.

Ξυπνᾷ τὸ παιδάκι· ξυπνᾷ, τί χαρά!

Τ' ἀθῶά του στήθη φιλοῦν τὰ νερά.

Γλυκὰ τ' ἀγκαλιάζει τὸ κύμα καὶ ψάλλει·

«Παιδί, σὲ κρατεῖ ἡ ὑγρὰ μου ἀγκάλη.»

ΠΟΙΜΗΝ (ἐπὶ τοῦ ὄρους κατὰ παραλλαγὴν τῆς βουκολικῆς μελωδίας.)

Βουνό, ἔχε γεῖά,

ώραῖο λειβάδι!

Ζητεῖ τὸ κοπάδι

θερμὰ χειμαδιά.

Θὰ ἔλθωμεν πάλιν ἴσάν κοῦκκος λαλήσῃ,
 κ' εἰς βρύσεις τοὺς πάγους ὁ Μάιος λύσῃ,
 καὶ πλέκῃ στεφάνους κλαδί με κλαδί,
 κ' εἰς ἄνθη στρωμένος βοσκὸς τραγουδῇ.

Βουνὸ, ἔχε γειᾶ,

ώρατο λειβάδι !

Ζητεῖ τὸ κοπάδι

θερμὰ χειμαδιᾶ.

ΚΥΝΗΓΙΟΣ ΤΩΝ ΑΛΠΕΩΝ (φαίνεται ἐπὶ τῶν ἀπέναντι βράχων.
 Δευτέρα παραλλαγή.)

Βροντᾷ εἰς τὰ ὕψ', εἰς τὰ βάθη βοᾷ·

Καλὸς κυνηγὸς δὲν γνωρίζει τὸν τρόμον.

Τῶν βράχων περνᾷ καὶ τῶν πάγων τὸν δρόμον,
 ὅπου φύλλον οὐδ' ἄνθος ποτὲ μειδιᾷ.

Ὅμιχλη τὰ κάτω καλύπτει, καὶ μόλις
 θαμβῶς διορᾷ πρὸ ποδῶν του τὰς πόλεις.

Ὅταν σχίζει τὰ νέφη σφοδρὰ καταιγίς,
 τότε μόνον τὸ πρόσωπον βλέπει τῆς γῆς.

ΡΟΥΟΛΗΣ, ὁ ἄλλιος ἔρχεται ἐκ τῆς καλύψεως, **ΒΕΡΝΗΣ**, ὁ κυνηγὸς καταβαίνει ἐκ τοῦ βράχου,
ΚΟΥΟΝΗΣ, ὁ βοσκὸς, φέρων εἰς τὸν ὄγκον τὴν καρδιάν τοῦ γάλακτος, **ΣΕΠΠΗΣ**,
 ὁ ψυχούσις του, τὸν ἀκολουθεῖ.

ΡΟΥΟΛΗΣ.

Γιάνν', εἰς τὰ χέρια. Σύρε τὸ μονόξυλον.

Πηκτὴ μαυρίλλα πέφτ' εἰς τὰ λακκώματα.

Βαρειὰ μουγκρίζει χιονισμέν' ἡ κορυφή,
 καὶ τὴν κουκκούλα ἔφορεσ' ἡ Μυθόπετρα.⁽¹³⁾

Ψυχρὸ φυσάει ἀγέρι ἀπ' τὸ στένωμα·

Ἔχουμε τρικυμία· κ' ἔφθασε, θαρρώ·

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Βροχή, καραβοκύρη! Τρῶν τὰ πρόβατα
χαφτὸ χορτάρι, καὶ ὁ Φύλαξ ξεῖ τὴν γῆν.

ΒΕΡΝΗΣ.

Πηδοῦν τὰ ψάρια καὶ ἡ κολυμβίς βουτᾶ.
"Ερχετ' ἀνεμοζάλη.

ΚΟΥΟΝΗΣ (πρὸς τὸν ψυχουῖόν).

Σέππη, πρόβαλε·

μὴ ματιὰ κύττα μὴ σκορπίσθησαν τὰ ζᾶ.

ΣΕΠΠΗΣ.

Νὰ ἡ Λενιώ. Γνωρίζω τὸ κουδούνι της.

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Τότε εἶν' ὅλα. Αὐτὴ ὅλα τὰ περνᾶ.

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Καλὸ κουδούνι ἔχεις, φίλε μου βοσκέ.

ΒΕΡΝΗΣ.

Καὶ καλὰ ζῶα. — Εἶναι κτῆμά σου, καλέ;

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Δὲν ἔχω τόσον πλοῦτον. Τοῦ κυρίου μου
τοῦ Ἀττιγχῶσεν. Μὲ ἐπῆρ' ἐμπιστικόν.

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Ὁ λαιμοδέτης πῶς στολίζει εὐμορφα
τὴν ἀγελάδα!

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Καὶ τὸ ξεύρει πῶς αὐτὴ
πηγαίν' ἡ πρώτη. Ἄν ποτὲ τῆς τό ἵπερνα,
χορτάρι νὰ βοσκήσῃ δὲν θὰ ἤθελε.

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Αἶ καὶ σὺ τώρα! Εἶναι ζῶον ἄμυαλλον.

ΒΕΡΝΗΣ.

Μὴν εἰπῆς τοῦτο. Ἔχουν καὶ τὰ ζῶα νοῦν.

Κάλλιστα τοῦτο τὸ ἡξεύρομεν ἡμεῖς,
 ὅσοι αἰγάγρους κυνηγοῦμεν. Φρόνιμα
 τὰ ζῶα· ὅταν βόσκειν, στήνουςι σκοπὸν
 ἐμπρὸς, κ' ἐκεῖνος, τὸ αὐτὶ ὄρθον,
 σφυρίζει ἅμα ἐννοήσῃ κυνηγόν.

ΡΟΥΟΔΗΣ (πρὸς τὸν βοσκόν).

Θὰ καταιβῆτε τώρα ;

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Ἀπεβόσκησαν

τὸ βουνὸν ὅλον.

ΒΕΡΝΗΣ.

Αἶ! Καλὴν ἐπιστροφὴν,

βοσκέ.

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Ὅμοίως. Εἰς τὸν δρόμον ποῦ πατεῖς
 ἐπιστροφή δὲν εἶναι πάντ' ἀλάνθαστος.

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Ἀνθρωπος βλέπω ἐκεῖ τρέχει κ' ἔρχεται.

ΒΕΡΝΗΣ.

Γνωστός. Ἀπὸ Ἀλζέλλης εἶν' ὁ Βαουμγάρτ.⁽¹⁹⁾

ΚΟΡΡΑΔΟΣ ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ (εἰσέρχεται ἀσθμαίνων).

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Τὸ πέραμά σου, ναῦτα, διὰ τὸν Θεόν!

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Τί τόση βία;

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Λύσε το, ἀπόλυσε.

Μοὶ σώζεις τὴν ζωὴν μου. Φέρε μ' ἀντικρύ.

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Τί ἔχεις πατριῶτα ;

ΒΕΡΝΗΣ.

Τίς σέ κυνηγεῖ;

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Γρήγορα! Τρέξε! Κατὰ πόδας ἔρχονται!

Ἴππεῖς μ' ἀναζητοῦσι τοῦ διοικητοῦ.

Ἄν μὲ συλλάβουν, εἶμαι διὰ θάνατον.

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Καὶ διὰ ποῖον λόγον σέ ζητοῦν ἵππεῖς;

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Σῶσόν με πρῶτον, κ' ἔπειτα σᾶς ἀπαντῶ.

ΒΕΡΝΗΣ.

Κηλίδας ἔχεις αἵματος. Τί ἔτρεξε;

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Ὁ ἑπαρχος ἐκεῖνος, ὁ εἰς τὸ Ῥοσβέργ (20)

τὴν ἔδραν ἔχων, ὁ τοῦ Αὐτοκράτορος. . .

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Ὁ Βολφρενσεῖσεν; εἰν' αὐτὸς διώκτης σου;

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Αὐτὸς δὲν βλάπτει πλέον. Τὸν ἐφόνευσα.

ΠΑΝΤΕΣ (ἐντρομοί).

Νὰ μᾶς φυλάττη ὁ Θεός! Τί ἔπραξας;

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Ἄντ' ἐμοῦ ὅ,τι πᾶς ἀνὴρ ἐλεύθερος

θα εἶχε πράξει! Ἦσκητα τὸ δίκαιον

οἰκοδεσπότου, κατὰ τοῦ ὑβρίσαντος

καὶ τὴν τιμὴν μου καὶ τὴν τῆς συμβίας μου.

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Ὁ φρούραρχος προέβη μέχρις ὕδρευς;

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Τὴν κακουργίαν ὁ Θεὸς προέλαβε

καὶ ὁ καλὸς μου πέλεκυς.

ΒΕΡΝΗΣ.

Τοῦ ἔσχισας

τὴν κεφαλὴν;

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Εἰπέ μας νὰ τ' ἀκούσωμεν.

Καιρὸς ὑπάρχει, ὡς τὸ πλοῖον νὰ λυθῇ.

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Ἔκοπτα ξύλα εἰς τὸ δάσος. Ἐντρομος
 ἡ σύζυγός μου, βλέπω, τρέχει κ' ἔρχεται.
 Ὁ φρούραρχος, μοὶ λέγει, εἰς τὸν οἶκόν μας
 ἦλθε· νὰ ἐτοιμάσῃ τῇ διέταξε
 λουτρὸν, ζητήσας παρ' αὐτῇ ἀνοίκεια·
 κ' ἔφυγ' ἐκείνη, καὶ ἀπέδρα πρὸς ἐμέ.
 Τότ' ἔτρεξα ὡς ἡμην, καὶ εἰς τὸ λουτρὸν
 ὁ πέλεκυς μου τὸν ηὐλόγησε.

ΒΕΡΝΗΣ.

Καλόν·

οὐδὲ θὰ σ' ἐπιπλήξῃ δι' αὐτὸ κἀνείς.

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Ἐλαβεν ὁ κακοῦργος ὅ,τι ἤξιζε.

Τοῦ Οὐντερβάλδεν ἐτυράννει τὸν λαόν.

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Ἡ πράξις διεδόθη· καὶ μὲ κυνηγοῦν.

Ἐν ᾧ, Θεέ! λαλοῦμεν, ὁ καιρὸς περνᾷ.

(Ἀρχίζει νὰ βροντᾷ).

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Πλοίαρχε, κάμε, πέρασε τὸν ἄνθρωπον.

ΡΟΥΟΛΗΣ.

Μῆ, μὴν ὑπάγῃς. Ἐφθασεν ἡ καταιγίς.

Εἶναι ἀνάγκη νὰ προσμείνῃς.

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

ὦ Θεέ!

Πῶς νὰ προσμείνω; Θάνατος κάθε στιγμή!

ΚΟΥΟΝΗΣ (πρὸς τὸν ἀλιέα).

Σύνδραμε τὸν πλησίον, διὰ τὸν Θεόν!

Ἐμπορεῖ τοῦτο εἰς καθένα νὰ συμβῇ.

(Βρονταὶ καὶ κρότος κυμάτων.)

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Λυσσᾷ ὁ νότος. Βλέπετε τί κύματα;
μὲ τοὺς ἀνέμους νὰ παλαίσω ἡμπορῶ;

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ (ἐναγκαλίζεται τὰ γόνατά του.)

Σῶτέ με, σῶσε· νὰ σὲ σώζῃ ὁ Θεός!

ΒΕΡΝΗΣ.

Κίνδυνον τρέχει· εὐσπλαγχνίσου, πλοίαρχε!

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Εἶν' οἰκογενειάρχης, ἔχει τέκν' αὐτός.

(Βρονταὶ ἐπανειλημμέναι.)

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Κ' ἐγὼ ζωὴν δὲν ἔχω διὰ χάσιμον·

ἔχω κ' ἐγὼ γυναῖκα, τέκνα ὡς αὐτόν.

Ἴδέτ' ἐκεῖ πῶς βράζει· εἶν' ἀφρὸς παντοῦ,

καὶ φέρνει ἄνω κάτω ὅλα τὰ νερά.—

Νὰ βοηθήσω ἤθελον τὸν ἀδελφόν·

πλὴν δυνατὸν δὲν εἶναι. Βλέπετε καὶ σεῖς.

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ (ἀκόμη γονατιστός.)

Λοιπὸν θὰ πέσω εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἐχθροῦ;

ἐν ᾧ ἐμπρός μου εἶν' ἡ ὄχθ' ἡ σώζουσα!—

Ἴδού· τὴν βλέπει ὁ γυμνός μου ὀρθαλμός·

σχεδὸν τὴν φθάνει καὶ ὁ ἦχος τῆς φωνῆς.

Ἴδού τὸ σκάφος νὰ μὲ φέρῃ ἑτοιμόν,

καὶ ὥμως μένω, μένω ἀβοήθητος!

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Τίς ἔρχεται;

ΒΕΡΝΗΣ.

Ὁ Τέλλος. Εἰς τὴν Βύργλην ζῇ.⁽²¹⁾

(ΤΕΛΛΟΣ ἔρχεται, ἔχων βαλλιστρίδα (56) καὶ τόξον εἰς τὴν χεῖρα.)

ΤΕΛΛΟΣ

Τίς εἶναι οὗτος ἐ ζητῶν βοήθειαν;

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Εἶν' ἐξ Ἀλζέλλης. Τὴν τιμὴν του ἔσωσε,
 τὸν Βολφρενσεῖς φονεύσας, ὅστις φρούραρχος
 τοῦ Βασιλέως εἰς Ῥοσβέργ ἐκάθητο.—
 Προφθάνουν στρατιῶται τοῦ διοικητοῦ.
 Νὰ τὸν περάσουν ἀντικρὺ παρακαλεῖ
 ὁ ναύτης πλὴν φοβεῖται, καὶ δὲν δέχεται.

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Ἰδοὺ ὁ Τέλλος ποῦ γνωρίζει τὸ κωπί·
 Ἄς εἰπῇ, εἶναι νὰ τολμήσω φρόνιμον;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὅπου ἀνάγκη, εἶν' ἡ τόλμη φρόνιμος.
 (Ἰσχυραὶ βρονταί· ἡ λίμνη ἀναβράζει.)

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Νὰ τρέξω εἰς τὸ στόμα τῆς κολάσεως;
 Τίς ἔχων φρένας θὰ τὸ ἔχαμνε ποτέ;

ΤΕΛΛΟΣ.

Τὸν ἑαυτὸν του ἐνθυμεῖται ἔσχατον
 ὁ χρηστός. Ἐχε εἰς Θεὸν τὴν πίστιν σου,
 καὶ τεῖνε χεῖρα εἰς τὸν κινδυνεύοντα.

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Εἰς τὸν λιμένα εὐκολ' εἶν' αἱ συμβουλαί.
 Λίμνη καὶ πλοῖον εἶν' ἐκεῖ. Δοκίμασε!

ΤΕΛΛΟΣ.

Νὰ λάβῃ εὐσπλαγχνίαν εἶναι δυνατόν
ἡ λίμνη, ὅχι ὁ διοικητὴς ποτέ.
Δοκίμασόν το, ναῦτα.

ΠΟΙΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΚΥΝΗΓΟΙ.

Σῶσον, σῶσόν τον.

ΡΟΓΟΔΗΣ.

Καὶ ἀδελφόν μου ἂν τὸν εἶχον, καὶ υἱόν,
τῶν ἀδυνάτων! Εἴν' ἡμέρα σήμερον
Σίμωνος καὶ Ἰούδα. Τὰ νερά λυσσοῦν,
καὶ νὰ καταβροχθίσουν θέλουν ἄνθρωπον.

ΤΕΛΛΟΣ.

Μάταιοι λόγοι δὲν μᾶς ὠφελοῦν ἐδῶ.
Νὰ σωθῇ πρέπει, καὶ εὐθύς, ὁ ἀδελφός.
Εἰπέ, τὸν περνᾷς, ναῦτα;

ΡΟΓΟΔΗΣ.

Ὅχι βέβαια.

ΤΕΛΛΟΣ.

Δός μοι λοιπὸν τὸ σκάφος! Μέγας ὁ Θεός!
Θὰ δοκιμάσω τὴν μικράν μου δύναμιν.

ΚΟΤΟΝΗΣ.

Γενναῖε Τέλλε!

ΒΕΡΝΗΣ.

Εὔγε εἰς τὸν κυνηγόν!

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

ὦ Τέλλε, ἄγγελός μου εἶσαι καὶ σωτήρ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐγὼ σὲ σώζω ἀπὸ τοῦ διοικητοῦ·
ἄλλος νὰ σώσῃ ἔχει ἀπὸ θεελλῶν.
Ἄλλ' εἰς τὰς χεῖρας μᾶλλον ῥίψου τοῦ Θεοῦ

παρ' εἰς τὰς τῶν ἀνθρώπων.

(Εἰς τὸν ποιμένα).

Πατριῶτα, ἄν

ἀνθρώπινόν τι πάθω, τὴν γυναῖκά μου
σὺ παρηγόρησόν την. Εἰπέ, ἔπραξα
ὅ,τι δὲν ἦτον νὰ μὴ πράξω δυνατόν.

(Πηδᾷ εἰς τὸ πλοῖον.)

ΚΟΥΟΝΗΣ (πρὸς τὸν ἀλιέα.)

Εἴσαι τεχνίτης, ναῦτα. Δὲν ἐτόλμησας
ὅ,τι τολμᾷ ὁ Τέλλος;

ΡΟΥΟΛΗΣ.

Καὶ καλῆτεροι

νὰ μιμηθοῦν τὸν Τέλλον δὲν εἶν' ἄξιοι.

Δὲν ἔχει Τέλλον τὸ βουνόν μας δεύτερον.

ΒΕΡΝΗΣ (ἀντιθεῖς εἰς τὸν βράχον.)

Κινᾷ!—Γενναῖε, νὰ σὲ σώζῃ ὁ Θεός!

Τὸ σκάφος πῶς χορεύει εἰς τὰ κύματα!

ΚΟΥΟΝΗΣ (εἰς τὴν ἀκτὴν.)

Τὸ κῦμα τὸ σκεπάζει, καὶ δὲν φαίνεται.—

"Α! νὰ, τὸν βλέπω πάλιν. Ἀγωνίζεται
πόσον ἀνδρεῖα πρὸς τὴν λύσσαν τοῦ νεροῦ!

ΣΕΠΠΗΣ.

Πλακόνουν τοῦ Ἐπάρχου, ἦλθαν οἱ ἱππεῖς.

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Μὰ τὸν Θεόν, ἰδοὺ τους. Ἐρυγ' ἐν καιρῷ.

(Ἐπέρχεται ἀπόσπασμα ἐρίππων χωροφυλάκων.)

ΠΡΩΤΟΣ ΙΠΠΕΥΣ.

Δότατε τὸν φονέα. Τὸν ἐκρύψατε.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

Ἄπ' ἐδῶ ἦλθε. Θ' ἀρνηθῇτε μάταια.

ΚΟΥΟΝΗΣ καὶ ΡΟΥΟΔΗΣ.

Ὁ ποῖος, στρατιῶται ;

ΠΡΩΤΟΣ ΙΠΠΕΥΣ (ἀνκαλύπτων τὸ πλοιάριον.)

ὦ τὸν δαίμονα !

Τί βλέπω ;

ΒΕΡΝΗΣ (ἀπὸ τοῦ βράχου.)

Τοῦτον εἰς τὸ πλοῖον θέλετε ;

Κατόπιν του ! Κτυπᾶτε, καὶ τὸν φθάνετε.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

Κατηραμένος ! Μᾶς διέφυγε !

ΠΡΩΤΟΣ (πρὸς τὸν ποιμένα καὶ τὸν ἀλιέα.)

Ἄ ! σεῖς

θὰ παιδευθῆτε ! τὸν ἐφυγαδεύσατε !

τὰ ζωντανά των σφάζατε· τὰς μάνδρας των
καὶ τὰς καλύβας καύσατ', ἐρημώσατε !

ΣΕΠΠΗΣ (ὁρμᾷ κατόπιν.)

Τὰ πρόβατά μου !

ΚΟΥΟΝΗΣ (ἐπόμενος.)

ὦ ! τὰς ἀγελάδας μου !

ΒΕΡΝΗΣ.

ὦ ! τοὺς κακούργους !

ΡΟΥΟΔΗΣ (ἐν ἀπελπισίᾳ συστρέφων τὰς χεῖρας.)

Θεέ, δίκαιε Θεέ !

Τοῦ τόπου τούτου δὲν θὰ ἔλθῃ ὁ σωτήρ ;

(Τοῖς ἀκολουθεῖ.)

ΣΚΗΝΗ Β'.

Εν Στείναν (22) τοῦ Νομοῦ Σβύτς. Φιλύρα παρὰ τὴν δημοσίαν ὁδὸν
πρὸ τῆς οἰκίας τοῦ Σταυφάχερ, καὶ πλησίον γέφυρα.

Ὁ ΒΕΡΝΕΡ ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ, καὶ ΠΦΕΪΦΕΡ, ἐκ Λουσέρης (23) ἔρχονται
συνδιαλεγόμενοι.

ΠΦΕΪΦΕΡ.

Ναί, Κύριε Σταυφάχερ, ὥς σοὶ ἔλεγον,
Εἰς τὴν Αὐστρίαν ἔρπον ἀποφύγετε,
καὶ εἰς τὸ κράτος διαμείνατε πιστῶς ⁽²⁴⁾ /οἱ
ὥς μέχρι τοῦδε. Σᾶς καὶ τὴν ἀρχαίαν σας
ἐλευθερίαν νὰ φυλάττῃ ὁ Θεός!
(Τῷ σφίγγει ἐγκαρδίως τὴν χεῖρα καὶ θέλει ν' ἀναχωρήσῃ.)

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Μεῖνε, νὰ ἔλθῃ καὶ ἡ οἰκοδέσποινα.
Ξένος μου εἶσαι εἰς τὸ Σβύτς, καθὼς κ' ἐγὼ
εἰς τὴν Λουσέρναν εἶμαι σοῦ.

ΠΦΕΪΦΕΡ.

Εὐχαριστῶ.

Πρέπει νὰ φθάσω εἰς Γερσαύην σήμερον.—(25)

Ὑπὸ φιλαργυρίας καὶ σκαιότητος
διοικητῶν ἀχρείων ἂν πιέζησθε,
Ὑπομονὴν, καὶ ὅλα μεταβάλλονται.
Ἔρχεται ἄλλος Αὐτοκράτωρ αὔριον.
Ἄλλ' εἰσθε τῆς Αὐστρίας; Εἰσθε πάντοτε.

(Ἀπέρχεται. Ὁ ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ κάθηται σύννους εἰς ἐδῶλιον ὑπὸ τὸ δέν-
δρον, καὶ ἐκεῖ τὸν εὕρισκει εἰσερχομένη ἡ σύζυγός του ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ. Ἰστα-
ται δ' αὐτὴ ἐπὶ τινὰς στιγμὰς πλησίον του, καὶ τὸν θεωρεῖ σιωπηλῶς.)

ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ.

Φίλε μου, τόσον κατηφής! Πῶς ἥλλαξας!
Ἡμέρας σιωπῶσα σὲ παρατηρῶ.

Τὸ μέτωπόν σου σκάπτει μαύρη μέριμνα.

Καρδιοδόρον βάρος ἔχεις ἄγνωστον.

Εἴμ' ἡ πιστή σου σύζυγος. Εἰπέ μοι το.

Τῶν θλίψεών σου ἀπαιτῶ τὸ ἥμισυ.

(Ὁ Σταυφάχερ τῇ δίδει τὴν χεῖρα, καὶ σιωπᾷ.)

Εἰπέ μοι, τί πιέζει τὴν καρδίαν σου;

Δὲν εὐλογεῖται, δὲν ἀνθεῖ ὁ ὄλβος σου;

Δὲν εἶναι πλήρεις αἱ σιταποθήκαί σου;

Αἱ εὐτραφεῖς ἀγέλαι κ' αἱ φορβάδες σου

αἰσίως ἐκ τοῦ ὄρους δὲν κατέβησαν,

εἰς θερμοὺς σταύλους νὰ διαχειμᾶσωσιν;

Ὁ πλούσιός σου οἶκος, ὡς τῶν εὐγενῶν

ἐξυλουργήθη ὄλος ἐκ σκληρᾶς δρυὸς,

καὶ πρὸς κανόνα ἐρρύθμίσθη σύμμετρον.

Πολλαὶ θυρίδες τὸν περιλαμπρύνουσι·

δι' οἰκοσήμεων ἐποικίλθη καὶ σοφῶν

λογίων, ὧν θαυμάζων ἐξηγεῖ τὸν νοῦν

ὁ παροδίτης, πρὸ αὐτῶν ἱστάμενος.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ὁ οἶκος μὲν ἰδρύθη πρὸς ῥυθμὸν καλός·

εἰς γῆν σαλευομένην ὁμῶς κτίζομεν!

ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ.

Φίλτατε Βέρνερ, πῶς τὸν λόγον ἐννοεῖς;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ὑπὸ τὸ δένδρον τοῦτο καθὼς σήμερον

ἐσχάτως ἐκαθήμην, τὸ περατωθὲν

καλόν μου ἔργον ἀναλογιζόμενος,

ὅτ' ἦλθε μεθ' ἱππέων ἀπὸ τοῦ Κυσνάχτ,(26)

τοῦ ὀχυροῦ του πύργου, ὁ διοικητής.

Σταθεῖς, κ' ἰδὼν τὸν οἶκον, τὸν ἐθαύμασεν.

Εὐθύς ἡγέρθη, καὶ προσῆλθον ταπεινός,
 ὡς ἦτον χρέος, εἰς τοῦ Αὐτοκράτορος
 τὸν ἐμπεπιστευμένον τοποτηρητήν.
 «Τίνος ὁ οἶκος;» κακοβούλως ἐρωτᾷ·
 διότι τίνος, τὸ ἐγνώριζεν. Ἐγὼ
 συνῆλθον ὁμῶς, καὶ αὐτὰ ἀπήντησα·
 «Τοῦ σεβαστοῦ μου εἶναι Αὐτοκράτορος,
 καὶ ἰδικός σας· εἰς τιμᾶριον δ' ἐγὼ
 τὸν ἔχω.»—Ἀπεκρίθη δέ· «Εἰμι
 ὁ Ἐπαρχος τοῦ τόπου· ἀντικαθιστῶ
 τὸν Βασιλέα, καὶ δὲν θέλω χωρικοὶ
 νὰ κτιῖζουν οἴκους ὅπως θέλουν, καὶ νὰ ζοῦν
 ὡς κύριοι τῆς χώρας καὶ ἐλεύθεροι.
 Σᾶς τὸ ἀπαγορεύω.»—Εἶπε, κ' ἔφυγεν
 ἀγρίως νεύων· ἔμπροστις δ' ἀπέμεινα,
 τὸν κακὸν λόγον ἀναλογιζόμενος.

ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ.

ὦ φίλτατέ μου κύριε καὶ σύζυγε,
 Τῆς γυναικὸς σου λόγον δέχεσαι πιστόν;
 Τοῦ εὐγενοῦς Ἰβέργου ὅτι κόρ' εἰμι
 τοῦ πολυπείρου, ἔχω καύχημα. Ἡμεῖς
 εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς αἱ ἀδελφαὶ
 τὰς μακρὰς νύκτας νήθουσ' ἐκαθήμεθα,
 ὅπου οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ συνήρχοντο,
 περγαμηνὰς ἀρχαίας ἀνεγίνωσκον
 Αὐτοκρατόρων, κ' ἐσυζήτουν τὸ καλὸν
 τοῦ τόπου, ὁμιλοῦντες ἐκ πυκνῆς φρενός.
 Ἦκουσα τότε πολλοὺς λόγους συνετοῦς,
 τίς τοῦ σοφοῦ ἢ σκέψις, τίς τοῦ ἀγαθοῦ
 ὁ πόθος, κ' εἰς τὸν νοῦν μου τοὺς ἐχάραξα.

Λοιπὸν τί λέγω ἄκουσον καὶ πρόσεξον·
 διότι τί σὲ θλίβει, τὸ ἐγνώριζον.
 Ἐχθρικός εἶνε ὁ διοικητὴς πρὸς σέ,
 καὶ θέλει νὰ σὲ βλάβῃ, ἐπειδὴ τὸ Σβύτης
 δὲν τὸ ἀφήνεις ν' ανταλλάξῃ κύριον,
 καὶ πρὸς τὸ κράτος τὸ διατηρεῖς πιστὸν,
 ὡς οἱ καλοὶ μας τὸ ἐκράτουν πρόγονοι. —
 Δὲν εἶναι οὕτω, Βέρνερ; Μήπως ψεύδομαι;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Οὗτος, τοῦ Γέσλερ οὗτος εἶναι ὁ θυμός.

ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ.

Σὲ φθονεῖ, ὅτι εἷς' εὐδαίμων, κατοικῶν
 ἐλεύθερος εἰς κτῆμα κληρονομικόν, —
 καθὼς αὐτὸς δὲν ἔχει. Τὴν οἰκίαν σου
 ὁ αὐτοκράτωρ σ' ἔδωκε τιμάριον·
 νὰ τὴν δεικνύῃς ἡμπορεῖς, ὡς ἡμπορεῖ
 πᾶς ἡγεμὼν τὰς χώρας τὰς ἰδίας του·
 διότι δὲν γνωρίζεις κύριον, ἐκτὸς
 τοῦ πάντων ἀνωτάτου ἐν χριστιανοῖς. —
 Ἐκεῖνος εἶναι δευτερότοκος υἱός,
 καὶ κτῆμα ἔχει μόνον τὸν μανδύαν του·
 δι' αὐτὸ βλέπει βλοσυρῶς καὶ δυσμενῶς
 εὐήμεροῦντα πάντα ἄνθρωπον χρηστόν.
 Σοῦ πρὸ πολλοῦ ὠρκίσθη τὴν καταστροφὴν.
 Ὡς τώρα εἶσαι σῶος. Θὰ προσμένῃς ὡς
 Νὰ ἐκτελέσῃ τὸν κακόβουλον σκοπόν;
 Νὰ προλαμβάνῃ τοῦ φρονίμου εἶναι.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Πῶς

νὰ γίνῃ τοῦτο;

ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ.

Ἄκουσον τὴν γνώμην μου.

Εἰς Σδύτς ἤξεύρεις ὅτι ὅλοι κλαίονται
οἱ χρηστοὶ ἄνδρες κατὰ τοῦ Ἐπάρχου των,
τοῦ φιλαργύρου τούτου καὶ κακοποιοῦ.
Μὴ ἀμφιβάλλης ὅτι ἄντικρυ, κ' ἐκεῖ,
εἰς Οὐντερβάδην καὶ Οὐρί, ἀπηύδησαν
πρὸς τὸν ζυγὸν ἐπίσης καὶ τὴν πίεσιν.
Καθὼς ἐδῶ ὁ Γέσλερ, εἶναι παρ' αὐτοῖς
ὁ Λανδενβέργερ ἄγριος καὶ προπετής· (27)
καὶ πέραμα ἐκείθεν δὲν μᾶς ἔρχεται
χωρὶς νὰ φέρ' εἰδήσεις νέων πάντοτε
κακουργημάτων καὶ βιαιοπραγιῶν.
Καλὸν λοιπὸν θὰ ἦτον ἂν τινὲς ὑμῶν,
εἰλικρινῶς φρονοῦντες, συνεσκέπτεσθε
πῶς ἡμπορεῖτε νὰ σωθῇτε τοῦ κακοῦ.
Τὸ δίκαιόν σας τότε οὔτε ὁ Θεὸς
θὰ παραβλέψῃ, καὶ θὰ εἶναι μεθ' ἡμῶν.—
Εἰπὲ, δὲν ἔχεις σχετικὸν εἰς τὸ Οὐρί
τινὰ, εἰς ὃν ν' ἀνοίξης τὴν καρδίαν σου;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Γνωστοὶ μοὶ εἶναι ἄνδρες ἔντιμοι ἐκεῖ,
κ' ἐκ τῶν εὐγενεστέρων, πίστιν ἔχοντες
κ' ἐμπνέοντες, καὶ φίλοι ἐπιστήθιοι· (Ἐγείρεται)
Γύναι, ὁποίαν τρικυμίαν ἰδεῶν
εἰς τὸ καθεῦδον στῆθός μου διήγειρας!
Φωτίζεις τὸν πυθμένα τῆς καρδίας μου
πρὸ τοῦ νοός μου· καὶ προσφέρεις τολμηρῶς
ὅ,τι κρυφίως δὲν ἐτόλμων νὰ σκεφθῶ.—
Πλὴν τίς ἡ συμβουλὴ σου ἀνεμέτρησας;

Διχόνοιαν καὶ ὅπλων προκαλεῖς κλαγγὴν
 εἰς τὰς κοιλάδας ταύτας τὰς εἰρηνικάς.
 Λαὸς ποιμένων νὰ τολμήσῃ ἀσθενῆς
 νὰ πολεμήσῃ πρὸς τῆς γῆς τὸν κύριον;
 Πρόφασιν μόνον θέλουσι νὰ ρίψωσιν
 εἰς ταύτην μας τὴν χώραν τὴν πολυπαθῇ
 τὰ στίφη τῶν ἀγρίων ὀπλοφόρων των,
 καὶ λόγῳ νίκης ἄγοντες καὶ φέροντες
 αὐτὴν, καὶ εἰς ἐνδίκου πρόφασιν ποινῆς,
 νὰ μᾶς στερήσουν τῆς ἐλευθερίας μας.

ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ.

Εἴσθε δὰ ἄνδρες· τὸν καλὸν σας πέλεκυν
 κρατεῖτε. Τοὺς γενναίους σώζει ὁ Θεός.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

ὦ γύναι, τέρας εἶδεχθὲς ὁ πόλεμος,
 φονεύει τὸν ποιμένα καὶ τὸ ποίμνιον!

ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ.

Πᾶν ὅ,τι στέλλει ὁ Θεὸς δεχώμεθα.
 Δὲν ὑπομένει τ' ἄδικα φρὴν εὐγενής.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Χαρά σου εἶν' ὁ οἶκος ὃν ἐκτίσαμεν.
 Θὰ τὸν τεφρώσῃ ὁ φρικώδης πόλεμος.

ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ.

Θενὰ τὴν ἐπυρπόλουν μόνη μου, παρὰ
 νὰ γίνω δούλη ἐγκοσμίων ἀγαθῶν.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Φιλανθρωπίαν προσδοκᾷς! Ὁ πόλεμος
 οὐδὲ τοῦ βρέφους εἰς τὸ λίκνον φεῖδεται.

ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ.

Ἡ ἀθωότης ἄνω ἔχει φύλακα.

Ἐμπρὸς, ὦ Βέρνερ, βλέπε, μὴ ὀπίσω σου.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἡμεῖς οἱ ἄνδρες πολεμοῦντες θνήσκομεν.
Τίς δὲ θὰ εἶναι, τίς θὰ εἶν' ἡ τύχη σας;

ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ.

Ἡ τύχη μου, ἰδοὺ την· εἶν' ἡ γέφυρα.
Πηδῶ κ' εἴμ' ἐλευθέρα. Ἐχω ἐκλογήν.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (Ρίπτεται εἰς τὰς ἀγκάλας της).

Ὅστις καρδίαν σφίγγ' εἰς τὴν καρδίαν του
τοιαύτην, οἶκων κ' ἐστιῶν προπολεμεῖ
ἀνδρείως, βασιλέων ἀψηφῶν στρατούς. —
Ἀπέρχομαι ἀμέσως εἰς Οὐρί. Ἐκεῖ
ἀρχαῖος φίλος κατοικεῖ, ὁ Βάλλερ Φὺρστ,
περὶ τῶν νῦν πραγμάτων ὡς ἐγὼ φρονῶν.
Ὁ εὐγενὴς εἶν' ἔτι ἀρχηγὸς ἐκεῖ,
ὁ Ἀττιγῶσεν· καί τοι ἐκ καταγωγῆς
λαμπρᾶς, ἀγάπην πνέει πλὴν πρὸς τὸν λαόν,
καὶ σέβας τρέφει πρὸς τ' ἀρχαῖα ἥθη μας.
Μετὰ τῶν δύο τούτων θέλω βουλευθῇ
τί τοῖς ἐχθροῖς τῆς χώρας ν' ἀντιτάξωμεν.
Χαῖρε. Μακρὰν δ' ἐν ὄσῳ μένω, ἔχε σὺ
τοῦ οἴκου ἐν συνέσει τὸ πηδάλιον.
Ἄν ἔλθῃ ὁδοιπὸρος, εἰς προσκύνησιν
χωρῶν τῶν θείων τόπων, ἢ ἂν μοναχὸς
ὑπὲρ μονῆς συνάξων, δός τοις ἀφειδῶς,
καὶ πάσης ἅς τυγχάνουν περιθάλψεως!
Ὁ οἶκος τοῦ Σταυφάχερ πῶς δὲν κρύπτεται
καθεὶς ἡξεύρει· κεῖται ἐπὶ τῆς ὁδοῦ,
ἵνα τὸν ξένον ὁδοιπὸρον δέχεται.

(Ἐν ᾧ μακρύνονται πρὸς τὸ βᾶθος, προκύπτει ὁ Γουλιέλμος
ΤΕΛΛΟΣ μετὰ τοῦ ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ εἰς τὸ προσκήνιον).

ΤΕΛΟΣ (πρὸς τὸν Βουμγάρτεν).

Δὲν ἔχεις περαιτέρω τὴν ἀνάγκην μου.
Εἰς ταύτην τὴν οἰκίαν ἔμβα. Κύριος
εἶν' ὁ Σταυράχερ, τῶν πασχόντων ὁ πατήρ. —
'Αλλὰ, — ἰδοὺ τον! — 'Ακολουθεῖ με. 'Ελθέ.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Πλατεία ἐν 'Αλτόρφ (28).

(Εἷς τὸ μετασκήνιον ἐπὶ ὑψώματος παριστᾶται οἰκοδομούμενον φρούριον. 'Η οἰκοδομὴ εἶναι προκεχωρημένη, ὥστε διακρίνεται τοῦ ὄλου τὸ σχῆμα. Τὸ ὑπίσθιον αὐτοῦ μέρος εἶναι ἐντελές, οἰκοδομεῖται δὲ ἤδη τὸ πρόσωπον. Τὰ ἱκρία ἴστανται πρὸ αὐτοῦ, καὶ εἰς αὐτὰ ἀναβαίνουνσιν οἱ κτίσται καὶ καταβαίνουνσιν. 'Επὶ τῆς ἄκρας τῆς στέγης ὁ στεγαστής. — "Ολοὶ κινεῦνται καὶ ἐργάζονται.)

Ο ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ, ΑΡΧΙΑΙΘΟΥΡΓΟΣ, ΚΤΙΣΤΑΙ καὶ ΠΑΙΔΕΣ.

Ο ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ (βάδον ἔχων εἰς τὴν χεῖρα, παροτρύνει τοὺς ἐργάτας.)

Ἐμπρός! Κινῆσθε. Μὴν ἀργῇτε! — Τὸν πηλόν!

τὸν ἄσβεστον! Ἀμέσως τὰ ὕγωνάρια.

Ὅταν θὰ ἔλθῃ, νὰ ἰδῇ ὁ κύριος

Διοικητὴς μας ἔργον. — Καὶ σεισθῇτε δά!

(Πρὸς δύο παῖδας, φέροντας ὑλίκον.)

Φόρτωμα τοῦτο εἶναι; Τὸ διπλοῦν εὐθύς!

'Ημεροκλέπται, τὸν μισθὸν σας κλέπετε!

ΠΡΩΤΟΣ ΚΤΙΣΤΗΣ.

Πικρὸν, τὰς πέτρας μόνοι μας νὰ φέρωμεν
διὰ τοὺς τοίχους τῆς ἰδίας μας εἰρκτῆς.

Ο ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ.

Μεμφιμοιρεῖτε; Τὸν ἐλεεινὸν λαόν!

Ν' ἀρμέγῃ μόνον ζῶα εἶναι ἱκανός,
καὶ νὰ γυρίζῃ ὀκνηρὸς εἰς τὰ βουναί.

ΕΙΣ ΓΕΡΩΝ (κάθηται).

Ἀπηύδησα!

Ο ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ.

Αἶ, γέρων εἰς τὸ ἔργον σου!

ΠΡΩΤΟΣ ΚΤΙΣΤΗΣ.

Δὲν ἔχεις σπλάγχχνον, τὸν πτωχὸν τὸν γέροντα,—
μόλις νὰ σύρῃ ἡμπορεῖ τὸ σῶμά του,—
τὸν ἀγγαρεύεις!

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ καὶ ΚΤΙΣΤΑΙ.

Εἶναι ἀθεόφοβον!

Ο ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ.

Μὴ μεριμνᾷτε. Ἐκτελῶ τὸ χρέος μου.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΚΤΙΣΤΗΣ.

Πῶς, ἐπιστάτα, θὰ κληθῇ τὸ φρούριον,
ὥς τελειώσῃ, ὅπου τῶρα κτίζομεν;

Ο ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ.

Οὐριοδάμας. Ὑπὸ τοῦτον τὸν ζυγὸν
τὸν πέτρινον θὰ κάμψουν τὸν αὐχένα σας.

ΚΤΙΣΤΑΙ.

Οὐριοδάμας!

Ο ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ.

Εἶναι νὰ γελάσῃτε;

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΚΤΙΣΤΗΣ.

Αὐτ' ἢ καλύβη θὰ δαμάσῃ τὸ Οὐρί;

ΠΡΩΤΟΣ ΚΤΙΣΤΗΣ.

Ἦθελον πόσοι νὰ ἰδῶ ἐπανωτοὶ
σωροὶ τυφλοποντίκων ὥς αὐτὸν ἀρκοῦν
βουνὸν νὰ κάμουν ὅσον τὸ μικρότερον
εἰς τὸ Οὐρί!

(Ὁ ἐπὶ τῶν ἔργων μακρύνεται πρὸς τὸ μετασκήνιον.)

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Θὰ ρίψω τὴν σκαπάνην μου,
 ἥτις λαξεύει διὰ τὸ ἐπάρατον
 ἐκεῖνο ἔργον, εἰς τῆς λίμνης τὸν βυθόν!

(Ἔρχεται ὁ ΤΕΛΛΟΣ καὶ ὁ ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.)

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

ὦ Φεῦ! Μὴ εἶχον ζήσει τοῦτο νὰ ἰδῶ!

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐδῶ καλὰ δὲν εἶναι. Μακρυνώμεθα.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τὸ Οὐρὶ τοῦτο; Τῆς ἐλευθερίας γῆ;

ΛΙΘΟΤΟΜΟΣ.

Κύριε, νὰ ἰδῇτε τὰ ὑπόγεια,
 βαθέως κάτω! Ὅστις εἰς αὐτὰ κλεισθῇ,
 δὲν θεν' ἀκούῃ νὰ φωνάξῃ πετεινός!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Θεέ μου!

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Ἀντειρίδας, τοίχους βλέπετε;
 Διὰ νὰ μείνουν εἰς αἰῶνας κτίζονται.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὅ,τι ὑψοῦσι χεῖρες, χεῖρες ρίπτουσι.

(Δεικνύων τὰ ὄρη.)

Τοῦ οἴκου εἶναι τῆς ἐλευθερίας μας
 ὁ Θεὸς κτίστης.

(Ἀκούεται τυμπανισμός. Ἔρχονται ἄνθρωποι φέροντες πῖλον εἰς τὸ ἄκρον μακροῦ ξύλου. Ἐπεταὶ κήρυξ, καὶ μετ' αὐτῶν ἄτακτος σωρὸς γυναικοπαίδων.)

ΠΡΩΤΟΣ ΚΤΙΣΤΗΣ.

Τ' εἶναι τὸ τυμπάνισμα;

Τί νὰ σημαίνει;

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Τί σκηνή ἀποκρεῶν!

Τί εἶν' αὐτὸς ὁ πῖλος;

ΚΗΡΥΞ.

Ἐν ὀνόματι

τοῦ βασιλέως!

ΚΤΙΣΤΑΙ.

Σιωπή! Ἀκούσωμεν!

ΚΗΡΥΞ

Τὸν βλέπετε τὸν πῖλον, ἄνδρες τοῦ Οὐρί;

Εἰς ἄκραν στύλου ὑψηλοῦ θεὰ στηθῇ
εἰς τοῦ Ἀλτόρφ τὸ κέντρον, εἰς ἐπιφανές.

Καὶ διατάτει ταῦτα ὁ διοικητής:

Τὸν πῖλον τοῦτον θὰ τιμᾶτε ὡς αὐτόν·
θὰ προσκυνῆτε, γόνυ κλίνοντες, γυμνὴν
τὴν κεφαλὴν. Ἐκ τούτου, τίς ὁ εὐπειθής,
ὁ Αὐτοκράτωρ θὰ μανθάνῃ. Ἀπειθῶν
περιουσία καὶ ζωὴ δημεύονται.(Ὁ λαὸς ἀνακαγχάζει. Ἐπαναλαμβάνεται ὁ τυμπανισμὸς,
καὶ ἡ συνοδία ἀπέρχεται.)

ΠΡΩΤΟΣ ΚΤΙΣΤΗΣ.

Ἀνήκουστον τί πάλιν ὁ Κὺρ Ἐπαρχος
ἐφεῦρε! Πῖλον θεὰ προσκυνήσωμεν!

Τοιοῦτο πρᾶγμα ἤκουσε ποτὲ κανεῖς;

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Τὰ γόνατα εἰς πῖλον θεὰ κλίνωμεν;
Νὰ παίξῃ θέλει; Εἵμεθ' ἄνδρες σοβαροί.

ΠΡΩΤΟΣ ΚΤΙΣΤΗΣ.

ᾠ! Κᾶν τὸ στέμμα τὸ αὐτοκρατορικὸν
ἂν ᾔτον! Εἶν' ὁ πῖλος ὁ Αὐστριακὸς

αὐτός. Τὸν εἶδα εἰς τὸν θρόνον κρεμαστὸν
ἀφ' ὅπου διανέμουν τὰ τιμάρια! (29)

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Ὁ πῖλος τῆς Αὐστρίας! Προσοχή! Παγίς!
Εἰς τὴν Αὐστρίαν θενὰ μᾶς προδώσωσι!

ΚΤΙΣΤΑΙ.

Δὲν θ' ἀνεχθῇ τὸ αἷσχος κἀνεὶς τίμιος.

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Ἐλθέτε, ἃς σκεφθῶμεν μετὰ τῶν λοιπῶν.

(Ὑποχωροῦσι πρὸς τὸ μετασκήνιον.)

ΤΕΛΛΟΣ (πρὸς τὸν Σταυφάχερ).

Κύριε Βέρνερ, χαῖρε. Εἶδες κ' ἔμαθες.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τόσον ταχέως ποῦ ὑπάγεις; Πρόσμενε.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὑπάγω. Εἰς τὸν οἶκον λείπει ὁ πατήρ.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Εἰς τὴν καρδίαν ἔχω τόσα νὰ σ' εἰπῶ!

ΤΕΛΛΟΣ.

Καρδιῶν βάρη λόγοι δὲν κουφίζουσι.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Οἱ λόγοι ὅμως εἰς τὰς πράξεις φέρουσι.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἡ μόνη πράξις σιωπὴ κ' ὑπομονή.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Καὶ πρέπει ν' ἀνεχθῶμεν τὰ μὴ ἀνεκτά;

ΤΕΛΛΟΣ.

Βίαιος ἄρχων ἄρχων εἶν' ἐφήμερος.—

Ὅταν ἀγρία θύελλα ἐκρήγνυται,

σβύννομεν τὰς φωτίας, καταφεύγουσι

τὰ πλοῖα εἰς λιμένας, καὶ τὸ φοβερὸν
στοιχεῖον παύει, ἔχνος μὴ καταλιπόν.
Καθεὶς ἡμῶν κατ' οἶκον ἃς λανθάνῃ ζῶν.
Ἀφήνους' εἰς εἰρήνην τοὺς εἰρηνικούς.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Φρονεῖς;

ΤΕΛΛΟΣ.

Δὲν κεντᾶ ὄφεις μὴ ἐρεθισθεῖς.
Θεν' ἀπαυδήτουν μόνοι των ἂν ἰδοῦν
ὅτι ὁ τόπος ὑπομένει ἤρεμος.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Συνησπισμένοι ἐδυνάμεθα πολλά.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐν ναυαγίῳ μόνος σώζεται καθεὶς.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Οὕτω ψυχρῶς ἀρήνεις τὰ τοῦ ἔθνους σου;

ΤΕΛΛΟΣ.

Καθεὶς ἐλπίζει ἀσφαλῶς ἀφ' ἑαυτοῦ.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἐν δεσμῷ εἶναι ἰσχυροὶ κ' οἱ ἀσθενεῖς.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὁ ἰσχυρὸς δὲ, μόνος, ἰσχυρώτατος.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Λοιπὸν νὰ μὴ ἐλπίσῃ ἡ πατρίς εἰς σέ
ἂν ἐν ἀπογνώσει σπεύσ' εἰς ἄμυναν;

ΤΕΛΛΟΣ (οἶδων αὐτῷ τὴν χεῖρα).

Ὁ Τέλλος σώζει ἐκ βαράθρων πλανηθὲν
ἀρνίον, καὶ θ' ἀφήσῃ τοὺς ἐταίρους του;
Πλὴν εἰ ἐμὲ μὴ σκέψεις, συζητήσεις μὴ.
Ἀφήσατέ με τῶν βουλῶν σας ἔξω.

Τῶν πράξεων δ' ὑπόταν ἔλθῃ ἡ στιγμή,
καλέσατε τὸν Τέλλον, καὶ θά τρέξω.

(Ἀπέρχονται κατὰ διεφόρους διευθύνσεις. Διφνίδιος θύρουτος
περὶ τὰ ἱκρία.)

ΛΙΘΟΤΟΜΟΣ (σπεύδων πρὸς τὸ μέρος).

Τί τρέχει;

ΠΡΩΤΟΣ ΚΤΙΣΤΗΣ (ἔρχεται κρίζων).

Ἐκ τῆς στέγης φεῦ! ὁ στεγαστῆς
ἔπεσε.

(ΒΕΡΘΑ εἰσορμᾷ μετ' ἀκολουθίας).

ΒΕΡΘΑ.

Συνετρίβῃ; Βοηθήσατε!

Καιρὸς ἂν εἶναι, σώσατε. Ἴδου χρυσός. —

(Ρίπτει εἰς τὸν λαὸν τὰ χρυσὰ της κοσμήματα.)

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Αἶ! τὸ χρυσόν σας! — Ὅλα πῶς πληρόνονται

διὰ χρυσοῦ θαρρεῖτε. Ἐχωρίσατε

πατέρας καὶ παιδιά, ἢ ἀνδρόγυνα,

κλαυθμὸν καὶ θρήνον εἰς τὴν γῆν ἐφέρατε·

ὅλα φρονεῖτε πῶς τὰ πλύνει ὁ χρυσός! —

Πρὶν ἢ ἐλθῇτε εἰμεθ' ἀνθρωποὶ παιδρεῖ.

Ἀπελπισία ἦλθε κατὰ πόδας σας. (30)

ΒΕΡΘΑ (πρὸς τὸν ἐπιστάτην τῶν ἔργων προσερχόμενον.)

Ζῆ;

(Ὁ ἐπιστάτης νεύει ἀποφατικῶς.)

Πύργε ἀπευκταῖε! Ὅπως ἐν ἀραιῖς
ιδρύθης, θέλει ἢ ἀρὰ σὲ κατοικεῖ. (Ἐξέρχεται.)

ΣΚΗΝΗ Δ'.

Κατοικία τοῦ Βάλλερ Φύρστ.

Ο ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ καὶ ὁ ΑΡΝΟΛΔΟΣ ΕΚ ΜΕΛΧΘΑΛ

εἰσέρχονται συγχρόνως ἐκ δύο διαφόρων μερῶν.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Κύριε Βάλλερ Φύρστ!

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Μὴ μᾶς ἰδοῦν!

Μὴ πλησιάσης. Κατασκοπευόμεθα.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἐξ Οὐντερβάλδης τίποτε μοι φέρετε,
ἐκ μέρους τοῦ πατρός μου; ὦ! ἀφόρητον
μοι εἶν', ἀργὸς νὰ μένω ὡς αἰχμάλωτος.
Τί ἔχω πράξει τόσον ἀξιόποινον,
ὥστε νὰ πρέπη ὡς φονεὺς νὰ κρύπτωμαι;
Ἐκείνου τοῦ αὐθάδους ὅστις ἤθελε
τὸ ζευγὸς τῶν βοῶν μου, τοῦ διοικητοῦ
προσταγὴν ἔχων, νὰ μ' ἀρπάσῃ, ἔθραυσα
διὰ τῆς βακτηρίας τὸν ἀντίχειρα.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ζωηρὸς εἶσαι. Τοῦ Ἐπάρχου ὁ κλητὴρ
ἐκεῖνος ἦτον· ἡ ἀρχὴ τὸν ἔστειλεν.
Εἰς ποινὴν ἦσο. Ἄν κ' ἦν ἴσως αὐστηρά,
νὰ ὑποκύψῃς ἔπρεπεν ἐν σιωπῇ.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Νὰ ὑπομείνω τοὺς λοιδοροὺς λόγους του
ἔπρεπ' ἐπίσης; «Ὅταν θέλῃ χωρικὸς
νὰ φάγῃ ἄρτον, πρέπει μόνος του, ζευχθεὶς,
τὸ ἄροτρον νὰ σύρῃ.» Ὅταν ὁ αἰσχρὸς

τὰ ὑπερήφανά μου ζῶα ἔλυσε,
 μ' ἔκαυσε τὴν ψυχὴν μου. Ὡς τὴν ὕβριν των
 οἱ εὐγενεῖς μου βόες νὰ ἡσθάνοντο,
 ἐμούγκριζον, κ' ἐκτύπων μὲ τὰ κέρατα.
 Τότε δικαία μὲ κατέλαβεν ὀργή·
 ἐλησμονήθην, καὶ τὸν δοῦλον ἔδειρα.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Μόλις ἡμεῖς νικῶμεν τὴν καρδίαν μας.
 Πῶς ἡ γοργὴ νεότης νὰ περισταλῇ;

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Λυποῦμαι μόνον διὰ τὸν πατέρα μου.
 Χρεῖαν φροντίδων ἔχει, καὶ εἰμὶ μακράν.
 Αὐτὸς μισεῖται ὑπὸ τοῦ δικαίου,
 ὥς τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὸ δίκαιον
 ὑπερασπίζων. Θὰ στενοχωρήσωσι
 τὸν γέροντα. Δὲν ἔχει ἀρρώγην τινός.—
 "Ω! Θὰ ὑπάγω! "Ας συμβῇ ὅ,τι συμβῇ!

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Περίμενον ὀλίγον ἐν ὑπομονῇ
 ὥς νὰ μᾶς ἔλθῃ ἐκ τοῦ Δάσους εἰδησις.—
 Κτυποῦν, ἀκούω! Ὑπαγε. Ὁ Ἐπαρχος
 ἔστειλεν ἴσως. Κρύψου. Οὔτε εἰς Οὐρὶ
 τοῦ Λανδεσθέργερ δὲν ἐκφεύγεις τὴν ἰσχύν.
 Ἀλλήλοις δίδουν ἀρρώγην οἱ τύραννοι.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Νὰ πράττωμεν τί πρέπει μᾶς διδάσκουσιν.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Εἰμὶ καὶ ὥς ὁ φόβος παύσῃ, σὲ καλῶ.

(Ὁ Μελχθαλ εἰσέρχεται.)

Ὁ κακοδαίμων! Δὲν τολμῶ νὰ τῷ εἰπῶ

τί ἀπαισίους ὑπονοίας . . . Τίς κτυπᾷ;

Κροτεῖ ἡ θύρα; περιμένω συμφοράν!

Ἔρπ' ὑποψία, προδοσία πανταχοῦ.

Οἱ ἄγγελοι τῆς βίας ὥς εἰς τ' ἄδυτα

τῶν οἴκων εἰσχωροῦσιν. Εἰς τὰς θύρας μας

νὰ θέσωμεν θὰ πρέπη κλειθρα καὶ μοχλούς.

(Ἀνοίγει τὴν θύραν καὶ ὁπισθοδρομεῖ ἐκπληττόμενος, διότι
εἰσέρχεται ὁ ΒΕΡΝΕΡ ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τί βλέπ'; Ὁ Βέρνερ! — Ἀριστος, μὰ τὸν Θεόν,

φίλτατος ξένος. — Ἀγαθώτερος ἀνὴρ

ποτὲ δὲν ὑπερέβη ταύτην τὴν φιλίαν.

Ὑπὸ φιλίαν στέγην καλῶς ὥρισας.

Τί θέλων ἤλθες; Τί ζητεῖς εἰς τὸ Οὐρί;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (τείνων αὐτῷ τὴν χεῖρα).

Τὴν Ἑλβετίαν τὴν ἀρχαίαν, τοὺς καιροὺς

τοὺς παλαιούς της.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Σὺ τὴν φέρεις μετὰ σοῦ.

Ἡ ὄψις σου φαιδρύνει τὴν καρδίαν μου

καὶ τὴν θερμαίνει. — Φίλε Βέρνερ, κάθησον. —

Πῶς τὴν Γερτρούδ ἀφῆκας, τὴν συμβίαν σου,

τὴν θυγατέρα τοῦ Ἰβέργ τὴν φρόνιμον;

Ὅσοι ἐκ χώρας ἔρχονται τῶν Γερμανῶν,

ὑπὲρ Μεινάρδου σκήτην εἰς τὴν ξένην γῆν, (31)

τοῦ φιλοξένου μνημονεύουσ' οἴκου σας. —

Εἰπέ δ', ἐκ Φλύλεν κατ' εὐθεῖαν ἔρχεσαι,

καὶ οὐδαμοῦ δὲν εἶδες τίποτε, πρὶν ἢ

τὸν πόδα θέσης ἐπὶ ταύτην τὴν φιλίαν;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (κάθηται.)

Ναί, εἶδα νέον ἔργον καὶ παράδοξον

νὰ καταρτίζουν. Δὲν μ' ἐχαροποίησε.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ἐν βλέμμα, φίλε, σ' ἔδειξε λοιπὸν τὸ πᾶν;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ποτὲ τοιοῦτο δὲν ὑπῆρξεν ἐν Οὐρί,

οὐδ' ἀπ' αἰώνων εἶχομεν ὀχύρωμα.

Μόνος ὁ τάφος ἦτον οἶκος ὀχυρός.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Καὶ εἶναι τάφος τῆς ἐλευθερίας μας.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Δὲν σοὶ τὸ κρύπτω, Βάλλθερ Φύρστ. Δὲν μ' ἔφερεν

ἐδῶ σχολαία περιέργεια. — Πολλή

μὲ θλίβει λύπη. Εἰς τὸν οἶκον μέριμναν

ἀφῆκα, καὶ μερίμνας ἀπαντῶ ἐδῶ.

Ἀφόρητον εἶν' ὅ,τι ὑφίστάμεθα,

καὶ οὐδὲ βλέπω τί τὸ τέλος τῶν δεινῶν.

Ἐλεύθερος ἀρχῆθεν ἦν ὁ Ἐλβετός.

Μᾶς ἦσαν πάντες προσηνεῖς αἰέποτε·

οὐδ' εἶδομεν τοιοῦτο οὐδ' ἠκούσαμεν,

ἐξ οὗ ποιμένες τὸ βουνὸν ἀνέρχονται.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Εἶν' ὅ,τι πράττουν ἀπαραδειγμάτιστον.

Ὡς καὶ ὁ Ἀττιγῳσεν, γέρων εὐγενής,

ὅστις ἀρχαίους εἶδε χρόνους, καὶ αὐτὸς

κηρύττει ταῦτα ὡς μὴ πλέον φορητά.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Κ' ἐκεῖ Ὑπὸ τὸ δάσος γίνονται φρικτά, ⁽³²⁾

κ' αἶμα τὰ πλύνει. — Οὕτως ὁ Διοικητῆς

Ὁ Βολφενσεῖσεν, ὁ ἐδρεῦων ἐν Ῥοσθέργ,

τοῦ ἀπηγορευμένου ὀρεχθεῖς καρποῦ,

τοῦ Βαουμγάρτεν τὴν γυναῖκα ἤθελε,

τοῦ ἐν Ἀλζέλλῃ, ν' ἀτιμάσῃ ἀναιδῶς,
καὶ ὁ ἀνὴρ τῆς τὸν κατεπελέκησε.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

ὦ! τοῦ Θεοῦ αἱ κρίσεις εἰσὶ δίκαιαι! —
Τοῦ Βαουμγάρτεν εἶπες; Σώφρονος ἀνδρός!
Εἰπέ μ', ἐσώθῃ; Εἶναι εἰς ἀσφάλειαν;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ὑπὲρ τὴν λίμνην ὁ γαμβρός σου ἔσωσεν
αὐτόν. Τὸν κρύπτω παρ' ἐμοὶ ἐν Στέϊνεν.—
Μοὶ διηγήθῃ πλὴν αὐτὸς φρικτότερον,
ὃ διεπράχθη εἰς τὸ Σάρνεν. Σχίζεται
πᾶσα χρηστὴ καρδιά εἰς τὸ ἄκουσμα!

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (προσεκτικῶς.)

Τί ἦτον τοῦτο;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Εἰς Μελχθάλ, ὅπου τοῦ Κέρνς (33)

ἡ ὁδὸς φέρει, οἰκεῖ δίκαιος ἀνὴρ
Ἑρρίκος. Ἐκ τῶν Ἀλδεν ἐπιλέγεται, (34)
κ' ἡ ψῆφος τοῦ βαρύνει ἔς τὸ χωρίον του.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Καὶ τίς δὲν τὸν γνωρίζει; Τί συνέβ'; Εἰπέ.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ὁ Λανδενβέργερ διὰ σφάλμ' ἀσήμαντον
παιδεύων τὸν υἱόν του, ν' ἀποξεύξωσι
διέταξε τοὺς βόας τοὺς ἀρίστους του
ἐκ τοῦ ἀρότρου. Τὸ παιδίον ἔδειρε
τὸν ὑπηρέτην, καὶ ἐτράπη εἰς φυγὴν.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (μετ' ἀνυπομόνου προσοχῆς.)

Ὁ δὲ πατήρ; Εἰπέ μοι· τί ὥς πρὸς αὐτόν;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ὁ Λανδενβέργερ κράζει τὸν πατέρα του,

καὶ παρ' αὐτοῦ νὰ φέρῃ τὸν υἱὸν ζητεῖ.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ὁμνύει οὗτος ἀληθῶς

ποῦ ὁ φυγὰς ἐκρύβη ἔτι ἀγνοεῖ,

ὁ ἄγριος μὴνύει τοὺς βασιανιστάς . . .

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ. (Ἀναπηδᾷ καὶ θέλει νὰ τὸν φέρῃ
εἰς τὴν ἄλλην γωνίαν.)

Σιώπα. Φθάνει.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (ὕψων τὴν φωνήν.)

«Ὁ υἱὸς διέφυγε ;

Σὲ ἔχω. Σέ.» — Τὸν ρίπτουν κατὰ γῆς, κ' εὐθὺς
τοὺς ὀφθαλμούς του τῷ τρυποῦν δι' ὀβελῶν.—

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Οὐρανέ !

ΜΕΛΧΘΑΛ (ἔξορμών.)

Εἶπες, τῷ τρυποῦν τοὺς ὀφθαλμούς ;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (ἐκπεληγμένος, πρὸς τὸν Βάλθερ Φύρστ.)

Τίς εἶν' ὁ νέος ;

ΜΕΛΧΘΑΛ (τὸν συλλαμβάνει μετὰ σπασμωδικῆς ὀρμῆς.)

Ὅφθαλμούς ! τοὺς ὀφθαλμούς !

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

ὦ συμφορᾶς !

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τίς εἶναι ;

(Ὁ Βάλθερ Φύρστ νεύει πρὸς αὐτόν.)

Εἶνε ὁ υἱός ;

Δικαιοσύνη τ' οὐρανοῦ !

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Κ' ἐγὼ, κ' ἐγὼ

εἶμαι μακράν του ! — Καὶ τοὺς δύο ὀφθαλμούς ;

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Συνέχου ! Φέρε ἀνδρικῶς τὸ πάθημα.

ΜΕΛΑΧΘΑΑ.

Καὶ πταίω! Κ' ἦτον ἐδικόν μου ἔγκλημα!
 Λοιπὸν τυφλός· τῷ ὄντι, — ἐντελῶς τυφλός!

ΣΤΑΥΦΑΧΑΡ.

Ναί, ἐστειρεύθη ἡ πηγὴ τῆς ὀψεως.
 Τὸ φῶς δὲν βλέπει πλέον τ' οὐρανοῦ ποτέ.

ΒΑΘΕΡ ΦΓΡΣΤ.

Τῆς θλίψεως του φείσθητι.

ΜΕΛΑΧΘΑΑ.

Ποτέ! ποτέ!

(Πιέζει τὴν χεῖρα ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν του, καὶ αἰγᾷ ἐπὶ τινος στιγμᾷ.
 Ἐπειτα στρέφεται ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸν ἄλλον, καὶ ὁμιλεῖ διὰ φω-
 νῆς γλυκείας καὶ πνιγομένης ὑπὸ δακρύων.)

Τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μας, δῶρον εὐγενές!
 Τὰ πάντα ζῶσιν εἰς τὸ φῶς εὐδαίμονα!
 Πρὸς τὸ φῶς χαῖρον στρέφεται καὶ τὸ φυτόν!
 Κ' ἐκεῖνος εἰς τὸ σκότος, αἰσθανόμενος,
 εἰς αἰωνίαν νύκτα θενὰ κάθηται!
 Δὲν τὸν φαιδρύνει πλέον χλόη τῶν ἀγρῶν,
 ἄνθη ποικίλα, κορυφαὶ ῥοδόχροες. —
 Τίποτε εἶναι ν' ἀποθάνῃ τις, ἀλλὰ
 νὰ ζῇ καὶ νὰ μὴ βλέπῃ εἶν' ἡ συμφορά.
 Διατί οὕτω θλιβερώς μὲ βλέπετε;
 Ζωηροὺς ἔχω, ἔχω δύο ὀφθαλμούς·
 κ' εἰς τὸν πατέρα τὸν τυφλὸν δὲν δύναμαι
 νὰ δώσω καὶ τὸν ἕνα! οὐδ' ἀκτῖνα καὶ
 ἀμυδροτάτην τοῦ πελάγους τοῦ φωτός,
 ὃ ἀτενίζω, καὶ τὴν ὄψιν μου θαμβοῖ!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Φεῦ! καὶ ν' αὐξήσω πέπρωται τὴν λύπην σου
 ἀντὶ νὰ τὴν ἰάνω! Πάντων ἐνδεής

μένει. Τὰ πάντα ὁ σκληρὸς τῷ ἥρπασε,
καὶ τῷ ἀφῆκε πλὴν τῆς ῥάβδου τοῦ οὐδέν,
τυφλὸς, γυμνὸς, νὰ κρούῃ θύρας ἐπαιτῶν.

ΜΕΛΑΘΑΛ.

Τὴν ῥάβδον ἔχει μόνην ὁ ἀόμματος,
ὁ γέρων! Πάντων τὸν ἐγύμνωσεν, αὐτοῦ
τοῦ κοινοῦ πλούτου τῶν πενήτων, τοῦ φωτός!—

Μή τις εἰπῇ νὰ μείνω, μή τις νὰ κρυφθῶ!

Ὡ τῆς αἰσχυρᾶς δειλίας, στοχαζόμενος
τῆς ἀσφαλείας τῆς ἐμῆς, νὰ λησμονῶ
τὴν σὴν! ν' ἀφήσω τὴν σὴν φίλην κεφαλὴν
εἰς τοῦ θηρίου τὴν διάκρισιν!— Μακράν
τοὺς μικροψύχους δισταγμούς! Αἵματηράν
ἐκδίκησιν καὶ μόνην πνέω τοῦ λοιποῦ.

Ἐκεῖ θὰ σπεύσω — οὐτις πλέον μὲ κρατεῖ—
νὰ τῷ ζητήσω τοῦ πατρὸς τὸν ὀφθαλμόν.

Ἐν μέσῳ θὰ τὸν εὕρω τῶν ἱππέων του·
καὶ τὴν ζωὴν μου εἰς οὐδὲν λογίζομαι,
τὸν φλογερὸν μου πόνον εἰς τὸ αἶμά του
ἂν σβύσω καὶ ἂν πνίξω. (Θέλει ν' ἀπέλθῃ.)

ΒΛΑΘΕΡ ΦΥΡΕΤ.

Ἄλλὰ πρόσμεινε.

Τί κατορθόνεις κατ' ἐκείνου; Κάθηται
εἰς Σάρνην, εἰς τὸν πύργον τὸν αὐθεντικόν,
κ' ἐξ ὕψους τὴν ματαίαν ἀψηφεῖ ὀργήν.

ΜΕΛΑΘΑΛ.

Καὶ ἂν τῶν ἀενάων πάγων κατοικῇ
τὰ δώματα ἐπάνω, εἰς Τρομόκερας,
ἢ ἔτι ὅπου ἢ Παρθένος κάθηται ⁽³⁵⁾
ἢ ἐγκεκαλυμμένη, θ' ἀναβῶ κ' ἐκεῖ,

καὶ μετὰ νέων ὁμοφρόνων εἴκοσι,
 τὸ φρούριόν του θὰ συντρίψω. Καὶ κάνεις
 ἂν δὲν μ' ἀκολουθήσῃ, ὅλοι ἂν ὑμεῖς,
 χάριν τῆς μάνδρας, χάριν τῆς καλύβης σας,
 εἰς τυραννίαν τὸν αὐχένα κλίνητε,
 τοὺς βοσκοὺς τότε εἰς τὰ ὄρη προσκαλῶ,
 κ' ὑπὸ τὴν ἐλευθέραν στέγην τ' οὐρανοῦ,
 ἐκεῖ ποῦ θάλλουν εὐρωστα αἰσθήματα
 καὶ ὑγιεῖς καρδίαι, εἰς αὐτοὺς ἐκεῖ
 τὴν πράξιν διηγοῦμαι τὴν παμβδέλυρον.

ΣΤΑΥΦΑΚΕΡ (πρὸς τὸν Βάλλερ Φύρστ.)

Ἐκορυφώθη τὸ κακόν. Προσμένομεν
 νὰ φθάσῃ μέχρ' ἄκρου;

ΜΕΛΑΧΘΑΛ.

Ἄκρον ἄλλο τι

φοβεῖσθε, ὅταν ὁ ἀστὴρ τοῦ ὀφθαλμοῦ
 ἀσφάλειαν δὲν ἔχῃ εἰς τὴν κόγχην του;—
 Εἴμεθα τόσον ἀσθενεῖς; Πρὸς τί λοιπὸν
 ἐμάθομεν τὸ τόξον νὰ τανύωμεν,
 νὰ φέρωμεν τὸ βάρος τοῦ πελέκεως;
 Πάντα τὰ ὄντα, ὅταν ἀπελπίζωνται,
 ἔχουσιν ὅπλ' ἀμύνης. Καὶ ἡ ἔλαφος,
 ἐξαντληθεῖσα, ἵσταται, κατὰ κυνῶν
 τὴν κερασφόρον κεφαλὴν προτείνουσα.
 Ὁ αἶγαγρος κρημνίζει εἰς τὸ βάραθρον
 τὸν κυνηγόν. Ἀκόμη καὶ ὁ ἥπιος
 βοῦς, τοῦ ἀνθρώπου σύνοικος, ὁ ἀρωτὴρ,
 ὁ τὴν ὀγκώδη ρώμην τοῦ τραχήλου του
 εἰς ζυγὸν κάμπτων, καὶ αὐτὸς, ἐρεθισθεὶς,
 πηδᾷ, ὀξύνει τὸ ἀνδρεῖον κέρας του,

καὶ τὸν ἐχθρόν του σφενδονίζ' εἰς οὐρανόν.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ἄν αἱ τρεῖς χῶραι ὥς ἡμᾶς ἐσκέπτοντο
τοὺς τρεῖς, θὰ ἦτον ἴσως τι κατορθωτόν.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τὸ Οὐντερβάλδεν ἂν καλέσῃ, τὸ Οὐρὶ
ἂν βοηθῇ, θ' ἀκούσῃ τὴν φωνὴν τὸ Σδύτς.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Εἰς Οὐντερβάλδεν εἶν' οἱ φίλοι μου πολλοί,
καὶ δίδουσι προθύμως αἷμα καὶ ζωὴν,
ἐὰν τὰ νῶτα ἀσφαλῇ αἰσθάνωνται.—

Ὡ εὐσεβεῖς πατέρες τῆς πατρίδος μας,
ἴσταμαι, νεανίας, μεταξὺ ὑμῶν
τῶν πολυπείρων. Ἡ φωνή μου νὰ σιγᾷ
μετριοφρόνως πρέπ' εἰς τὰ συμβούλια.
Ἄλλ' ὅτι εἶμαι νέος, οὐ πολλὰ ἰδὼν,
τὴν συμβουλὴν μου μὴ περιφρονήσητε.
Δὲν μ' ἐξεγείρει θέρμη νέου αἵματος,
ἀλλ' ὑπερτάτῃ φρίκη κακουργήματος,
δι' ὃ κ' οἱ βράχ' εἰς οἶκτον θὰ ἐλύοντο.

Εἴσθε πατέρες, οἶκων προῖστάμενοι·
νὰ ἔχητ' ἐναρέτους εὐχεσθε υἱοὺς,
τὴν ἱεράν σας σεβομένους πολιάν,
φυλάττοντας τὴν κόρην τῶν ὀμμάτων σας.

Ὡ! Ἄν τὰ σώματά σας, ἂν τὰ κτήματα
δὲν ἔπαθον εἰσέτι, ἂν λαμπροφαεῖς
οἱ ὀφθαλμοί σας στρέψωσι τὰς τροχιάς,
μὴ ξένοι ἔστε εἰς ἡμῶν τὸ πάθημα.

Τὸ ξίφος τῶν τυράννων κρίματ' ἐφ' ὑμῶν
ἐπίσης. Τῆς Αὐστρίας ἀπετρέψατε

καὶ σεῖς τὸν τόπον. Ὁ πατὴρ μου ἐγκλημα
δὲν εἶχεν ἄλλο. Θεωρεῖσθε ὡς αὐτὸς
ἐγκληματὶ ἐπίσης ἀξιόποινοι.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (πρὸς Βάλθερ Φύρστ.)

Ἦγοῦ ἀποφασίσας, καὶ ἀκολουθῶ.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ν' ἀκούσωμεν ἀκόμη τί οἱ εὐγενεῖς,
ὁ Ἀττιγῶσεν λέγει καὶ ὁ Σίλλινεν.—(36)
Θενὰ μᾶς δώσῃ φίλους τούτων τ' ὄνομα.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Τί ὄνομα τιμᾶται εἰς τὰ ὄρη μας
ὑπὲρ τὸ σὸν,—ἐπίσης καὶ ὑπὲρ τὸ σόν;
Ὀνόματα τοιαῦτα εἰς τὸν τόπον μας
καλῶς ἤχοῦσι, κ' ἔχει πίστιν ὁ λαός.
Τῶν πατρικῶν σας κληρονόμοι ἀρετῶν,
τάς ἔχετε αὐξήσει.—Τί χρειάζεσθε
τοὺς εὐγενεῖς; Τί μόνοι δὲν προβαίνομεν;
Ἄν μόνοι εἰς τὸν τόπον ἤμεθα, φρονῶ
πῶς νὰ σωθῶμεν ὅτι θὰ εὐρίσκομεν.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τοὺς εὐγενεῖς δὲν θλίβει ὁ αὐτὸς ζυγός.
Ὁ τὰς κοιλάδας κατακλύζων χεῖμαρος
εἰσέτι δὲν ὠγκώθη ὡς τὰς κορυφάς.
Πλὴν δὲν θὰ λείψῃ καὶ αὐτῶν ἡ ἀρωγή,
ὅταν τὴν χώραν θὰ ἰδῶσιν ἔνοπλον.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ἄν μεταξὺ Αὐστρίας καὶ ἡμῶν κἀνεὶς
διαιτητὴς ὑπῆρχε, θ' ἀπεφάσιζε
τὸ δίκαιον, ὁ νόμος. Ἄλλ' ὁ θλίβων μας
εἶναι ὁ Αὐτοκράτωρ, εἶν' ὁ ὕψιστος
κριτὴς μας.—Ἄρα νὰ μᾶς γίνῃ ἀρωγός

ὁ Θεὸς πρέπει διὰ τῶν χειρῶν ἡμῶν.—
 Εἰς Σδύτς τοὺς ἄνδρας ἐρευνήσατε, κ' ἐγὼ
 θενὰ στρατολογήσω φίλους ἐν Οὐρί.
 Ἄλλ' εἰς τὸ Οὐντερβάλδεν τίνα στέλλομεν;

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἐμέ.— Τίς μάλλον, τίς ἐνδιαφέρεται;

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Δὲν ἐπιτρέπω. Ἦλθες ξένος εἰς ἐμέ,
 καὶ ἐγγυῶμαι περὶ ἀσφαλείας σου.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἄφες. Γνωρίζω τῶν κρημνῶν τοὺς στενωπούς,
 καὶ φίλους ἔχω στέγην νὰ μοὶ δώσωσι,
 καὶ σώζοντές με νὰ μὲ ἀποκρύψωσι.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἄφες τον, ἅς ὑπάγῃ. Ὁ Θεὸς πολὺς.
 Ἐκεῖ προδόται δὲν ὑπάρχουν. Μιστητὴ
 ἢ τυραννία, δὲν εὕρισκει ὄργανα.
 Κάτω τοῦ Δάσους θέλει πράξῃ μεθ' ἡμῶν
 ὁ ἐξ Ἀλζέλλης, ἐξεγείρων καὶ αὐτός. (37)

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Τῆς τυραννίας ὅτι τὴν ὑπόνοιαν
 ἐψεύσαμεν, πῶς γινώσιν θενὰ λάβωμεν;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἐρχόμεθα εἰς Β ρ ο ὕ ν ν ε ν ἢ εἰς Τ ρ εῖ β ὁμοῦ, (38)
 ὅπου τὰ κοῖλα πλοῖα προσορμίζονται.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ἀναφاندὸν τοσοῦτον, εἶναι κίνδυνος.—
 Ἴδου τί γνώμην ἔχω.— Πρὸς τ' ἀριστερὰ
 τῆς λίμνης, πρὸς τὸ Βροῦννεν, καὶ κατάντικρυ
 τῆς Μυθοπέτρας, μικρὰ κεῖται πεδιάς
 κρυπτὴ ἐντὸς τοῦ δάσους. Ρύτλην τὴν καλεῖ

$$\text{---} \text{O} \text{---} \text{O} \text{---} \text{O} \text{---} \text{O} \text{---} \text{O} \text{---}$$

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΣΚΗΝΗ Α'.

Μεγαλοπρεπῆς κατοικία τοῦ Ἀττιγῶσεν.

(Γοτθικὴ αἴθουσα κεκοσμημένη δι' οἰκοσῆμων καὶ πανοπλιῶν. Ὁ ΒΑΡΩΝΟΣ, ὀγδοήκοντα πέντε ἐτῶν ἡλικίας, ὑψηλοῦ, εὐγενοῦς ἀναστήματος, φορεῖ γούναν, καὶ στηρίζεται εἰς βακτηρίαν, ἣν ἐπικοσμεῖ κέρασ αἰγάγγρου. Ὁ ΚΟΓΟΝΗΣ καὶ ἑξ ὑπηρετᾷ ἱστάνται περὶ αὐτὸν, κρατοῦντες δρέπανα καὶ δίκρανα. Εἰσέρχεται ὁ ΟΥΛΕΡΙΧΟΣ ΡΟΥΔΗΝΣ, ἐν ἱπποτικῇ στολῇ.)

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ἴδού με, θεῖε. Τίς σου ἡ διαταγή;

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Πρῶτον, κατ' ἔθος παλαιὸν, ἐπίτρεψεν
νὰ πῶ μετὰ τούτων τὸ ἔωθινόν.

(Πίνει ἐκ φιάλης, ἥτις μεταβαίνει ἐκ χειρὸς εἰς χεῖρα.)

Πρὶν, εἰς τὰ δάση ἔφερον καὶ τοὺς ἀγροὺς
αὐτοὺς, διέπων τὰ τῆς ἐργασίας των,
ὥς τοὺς ὠδήγ' εἰς μάχας ἢ σημαῖά μου.
Τῶρ ἄπλοῦς εἶμαι μόνον οἰκονόμος των.

Ὅταν ὁ θάλλων ἥλιος δὲν ἔρχηται
πρὸς ἐμὲ τώρα, ν' ἀναβῶ εἰς τὸ βουνόν
νὰ τὸν ζητήσω τοῦ λοιποῦ δὲν δύναμαι·
κ' εἰς στενὸν οὕτω, πάντοτε στενότερον
κύκλον κινουμαι, καὶ πρὸς τὸν στενότατον
προβαίνω, ὅπου πᾶσα παύεται ζωή.
Σκιά μου μένω μετ' ὀλίγον ὄνομα.

ΚΟΥΟΝΗΣ (πρὸς τὸν Ῥούδην, προτείνων τὴν φιάλην.)

Εἰς σᾶς, εὐγενῇ νέε!

(Ὁ Ῥούδης διστάζει νὰ λάβῃ τὴν φιάλην.)

Πῖε θαρρῶτεως!

Ἀπὸ μιᾶς φιάλης καὶ μιᾶς ψυχῆς!

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Ὑπάγετε, παιδίᾳ, καὶ, τὴν ἑορτὴν,
τὰ ἔργα πάλιν τῶν ἀγρῶν τὰ λέγομεν.

(Ἀναχωροῦσιν οἱ ὑπηρέται.)

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ, ΡΟΥΔΗΣ.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Ἀλλὰ σὲ βλέπω ἐξωσμένον κ' ἔνοπλον.

Ὑπάγεις εἰς τὸν πύργον, εἰς Ἀλτόρρ λοιπόν;

ΡΟΥΔΗΣ.

Ναί, θεῖέ μου. Δὲν πρέπει καὶ ν' ἀργοπορῶ.—

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ (κίθεται).

Τοσοῦτον σπεύδεις; Εἰς τὴν ἡλικίαν σου
φειδωλῶς τόσον προσμετρεῖται ὁ καιρὸς,
ὥστε τὸν περικόπτεις κ' εἰς τὸν θεῖόν σου
τὸν γέροντα!

ΡΟΥΔΗΣ.

Δὲν ἔχεις τὴν ἀνάγκην μου,
τὸ βλέπω. Εἶμαι ξένος εἰς τὸν οἶκόν σου.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ (διαιμετρήσας αὐτὸν ἐπὶ μακρὸν διὰ τῶν ὀμμάτων.)

Ναὶ δυστυχῶς! Ναὶ ξένη σ' ἔγειν' ἡ πατρίς.

Δὲν σὲ γνωρίζω πλέον. ὦ Οὐλί! Οὐλί! (39).

Εἰς μέταξαν ἐμπρέπεις τοῦ ταῶ πτερὸν (40)

κοσμεῖ τὴν κεφαλὴν σου· εἰς τὸν ὠμόν σου

πτύσσεις μανδύαν πορφυροῦν· περιφρονῶν

τὸν χωρικόν μας βλέπεις· ὥς κ' αἰσχύνεσαι

τὸν ἀγαθόν του ἀσπασμόν ν' ἀποδεχθῇς.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Τῷ ἀποδίδω τὴν ἀνήκουσαν τιμὴν,
πλὴν τῷ ἀρνοῦμαι ὅσῃν σφετερίζεται.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Στενάζ' ἡ χῶρα πᾶσα ὑπὸ τὴν ὀργὴν
τοῦ βασιλέως· πᾶς χρηστὸς ἀνὴρ πονεῖ
ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ τυραννικοῦ ζυγοῦ.
Πρὸς τὰ κοινὰ μας ἄλγη μόνος δὲν ἀλγεῖς.
Δραπέτης τῶν οἰκείων, μετὰ τῶν ἐχθρῶν
συντάττεσαι τοῦ τόπου, τὰ δεινὰ ἡμῶν
χλευάζων, εἰς εὐκόλους τρέχων ἡδονάς,
θηρεύων ἡγεμόνων εὖνοϊαν, ἐν ᾧ
μαστιίζεται ὁ τόπος αἱματόφυρτος !

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Πιέζεται ὁ τόπος ; — Θεῖε, διατί ;
Κ' εἰς ταῦτα ποῖος τὰ δεινὰ τὸν ἔρριψε ;
Μία καὶ μόνη λέξις ἤρκει, κ' ἔπαυε
συμφορὰ πᾶσα, καὶ ὁ τόπος εὐμενῇ
καὶ πατρικὸν ἀπέκτα Αὐτοκράτορα.
Εἰς τοὺς ἀποτυφλοῦντας τὸν λαὸν οὐαί !
ὥστε πρὸς τὸ καλὸν τοῦ ν' ἀντιτάττηται.
Πρὸς ἴδιον συμφέρον ἐμποδίζουσι
τοὺς ἐν τῷ Δάσει πίστιν νὰ ὁμόσωσιν
εἰς τὴν Αὐστρίαν, ὡς οἱ περίξ ἔπραξαν
πάντες· καὶ τοῖς ἀρέσκει εἰς αὐθεντικάς
νὰ κάθηνται καθέδρας, ὡς οἱ εὐγενεῖς,
νὰ κύπτουν θέλουν εἰς τὸν Αὐτοκράτορα
καὶ μόνον, ὅπως εἰς οὐδένα κύπτωσι.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Αὐτὰ ν' ἀκούω ! Νὰ τ' ἀκούω παρὰ σοῦ !

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ἄκουσον μέχρι τέλους. Μ' ἐπρόκალεσας !
 Τί μέρος, θεῖε, διαδραματίζεις σὺ
 αὐτός; Δὲν εἶναι ἡ φιλοδοξία σου,
 δὲν εἶναι ἀνωτέρα τοῦ νὰ εἶς' ἐδῶ
 δήμαρχος, προὔχων χωρικῶν, νὰ κυβερνᾷς
 μετὰ βοσκῶν; Δὲν εἶναι ἐνδοξότερον
 τοῦ βασιλέως τὴν ἰσχὺν νὰ προσκυνῇς,
 εἰς τὸν λαμπρόν του νὰ καταταχθῇς στρατὸν,
 παρὰ νὰ ᾗσαι ὅμοιος τοῖς δούλοις σου,
 καὶ εἰς τὰς δίκας χωρικῶν συμπάρεδρος;

ΑΤΤΗΓΧΩΣΕΝ.

Οὐλῇ, Οὐλῇ! Γνωρίζω τὴν ἐπαγωγὸν
 φωνήν, ἥτις τὸ οὖς σου σοὶ διέφθειρε,
 καὶ τὴν καρδίαν σ' ἐδηλητηρίασε.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Δὲν τὸ ἀρνούμαι μοὶ σπαράττει τὴν ψυχὴν
 ὁ χλευασμὸς τῶν ξένων, τῶν καλούντων μας
 χωρικοεπατρίδας. Δὲν ἀνέχομαι,
 ὅταν οἱ πέριξ νέοι δάφνας δρέπωσιν,
 εἰς τῶν Ἀψβούργων τεταγμένοι τὰς γραμμάς,
 ἀργὸς τὸν κλῆρον νὰ φρουρῶ τὸν πατρικόν,
 κ' εἰς χειρουργίαν βάνανυσον νὰ φθείρηται
 τὸ ἔαρ τῆς ζωῆς μου. Πράξεις ἀλλαχοῦ,
 καὶ κόσμος δόξης πέραν τούτων τῶν βουνῶν!
 Ἐνταῦθα σκωριᾷ μου κράνος καὶ ἀσπίς.
 Ὁ ἦχος τῶν σαλπίγγων τῶν πολεμικῶν,
 τοῦ κήρυκος ἡ κλῆσις εἰς ἵπποτικούς
 ἀγῶνας, δὲν φαιδρύνει τὰς κοιλάδας μας.
 Ἐδῶ ἀκούω μόνον ἄτματα βοσκῶν,
 καὶ μονοτόνους τῶν ποιμνίων κώδωνας.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Ἀποτετυφλωμένε καὶ δοξομανῇ!
τὸν τόπον περιφρόνει τῶν γονέων σου,
αἰσχύνου τῶν ἡθῶν των τῶν ἀρχαϊκῶν!
Μετὰ θερμῶν δακρύων θὰ ποθῇς ποτὲ
τὰ ὄρη τῆς πατρίδος, κ' ἡ βουκολικὴ
ἐκείνη μελωδία, ἧς καταφρονεῖς
ὕπερῃ φάνως, θέλει τὴν καρδίαν σου
κατασπαράττει, ν' ἀντηχῇ εἰς ξένην γῆν
ὅσακις τὴν ἀκούεις.— ὦ! πανίσχυρος
εἶναι ὁ ἔρωσ τῆς πατρίδος! Διὰ σέ
δὲν εἶν' ἡ ξένη κοινωνία, ἡ ψευδής.
Εἰς τῶν Αὐτοκρατόρων μένει τὰς αὐλὰς
ἡ σὴ πιστὴ καρδία ξέν' εἰς ἑαυτήν.
Ὁ κόσμος ἄλλας θέλει ἀρετάς, οὐχὶ
ἅς εἰς τ' ἀθῶα ὄρη μας ἐθήλασας.
— Ὑπαγε, πῶλει τὴν ἐλεύθερον ψυχὴν,
καὶ μίσθου χώρας, κ' ἔσο δοῦλος ἰσχυρῶν,
νὰ ᾗται ἂν δὲν θέλῃς κύριος σαυτοῦ,
κ' εἰς τὴν προγονικὴν σου χώραν ἡγεμῶν!
— Ἡμῶν πλησίον μέινε, ὦ Οὐλῆ, Οὐλῆ,
καὶ μὴ ὑπάγῃς εἰς Ἀλτόρφ! — Τὰς τάξεις μὴ
τὰς ἱεράς ἐκλίπῃς τῆς πατρίδος σου!
— Τῆς γενεᾶς μου ἔσχατος ἀπέμεινα.—
Μετ' ἐμοῦ σθεῖται τ' ὄνομά μου. Κρέμονται
ἐκεῖ ἀσπίς καὶ κράνος. Εἰς τὸν τάφον μου
θὰ μοὶ τὰ δώσουν ταῦτα. Νὰ στοχάζωμαι
ὅταν ἐκπνέω, ὅτι περιέμενες
οἱ ὀφθαλμοί μου νὰ κλεισθῶσιν, ἵνα σὺ,
στάς πρὸ τῆς νέας ἑδρας τῶν ἐκμισθωτῶν,

τὰς εὐγενεῖς μου κτήσεις, τὰς ἀρχαίας μου,
 ἃς ἐλευθέρας ἔλαβον παρὰ Θεοῦ,
 ζητήτης παρ' Αὐστρίας εἰς ἐκμίσθωμα !

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Κατὰ τοῦ Βασιλέως ἀνθιστάμεθα
 εἰς μάτην. Εἶναι ἐδική του ὅλ' ἡ γῆ.
 Ἡμεῖς πεισμώνως μόνοι θ' ἀντιτείνωμεν
 πνιγόμεν', ἵνα θραύσωμεν τὴν ἄλυσον
 τῶν χωρῶν, ὅσας ἔδεσε πέριξ ἡμῶν;
 Τὰ ἐμπορεῖα καὶ τὰ δικαστήρια
 εἶν' ἐδικά του, ἐδικαί του αἱ ὁδοί,
 καὶ τὸν Γοτθάρτον διαπορευόμενος
 φορτηγὸς ἵππος, φέρει φόρον εἰς αὐτόν.
 Ἐμπεπλεγμένους εἰς τὸ δίκτυον, αὐτοῦ
 αἱ χῶραι μᾶς κυκλοῦσι καὶ μᾶς δένουσιν.
 — Ἡ Αὐτοκρατορία θὰ μᾶς σώσῃ; Μὴ
 δύνατ' ἐκ τῆς Αὐστρίας νὰ σωθῇ αὐτή;
 Ὁ Θεὸς σώζει, ὅχ' οἱ Αὐτοκράτορες.
 Τί παρ' Αὐτοκρατόρων νὰ προσμένωμεν,
 οἵτινες ἐν ἀνάγκῃ ὅπλων καὶ χρυσοῦ,
 τὰς πόλεις ὅσαι σκέπονται ὑπ' εὐγενῶν
 ἢ ἐκποιοῦσιν ἢ ὑποθηκεύουσιν;
 — ὦ! ὄχι θεῖε! Εἶνε εὐεργέτημα
 κατὰ τοὺς χρόνους τούτους τῶν διασπασμῶν
 νὰ προσδεθῶμεν εἰς ἐδραίαν κορυφήν.
 Εἰς γένος ἀπὸ γένους κυλινδούμενον,
 τὸ στέμμι' ἀλλάσσει τὸ αὐτοκρατορικόν,
 κ' εἶν' ἐπιλήσμον ὑπηρεσιῶν πιστῶν·
 ὁ δὲ ὑπὲρ κυρίου κληρονομικοῦ
 ὑπηρετήσας, σπεῖρ' ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος.

ΑΤΤΙΚΩΣΕΝ.

Σοφὸς τοσοῦτον εἶσαι καὶ ὀξυδερκῆς,
 ὅσον δὲν ἦσαν εἰ συμπατριῶταί σου,
 οἵτινες ἵνα τῆς ἐλευθερίας των
 τὸ προσφιλές τοις σώσωσι κειμήλιον,
 ἥρωϊκῶς κ' ἐκθύμως ἠγωνίσθησαν;
 Πρὸς τὴν Λυσέρνην πλεῦσον, καὶ ἐρώτησον
 ἄν, πῶς πιέζει τῆς Αὐστρίας ὁ ζυγός.
 Θὰ ἔλθωσι τὰς μάνδρας, τὰς ἀγέλας μας,
 τοὺς βράχους τῶν βουνῶν μας νὰ μετρήσωσι,
 τὴν κερασφόρον θήραν νὰ διώξωσιν
 ἐκ τῶν δασῶν μας τῶν ἀγνῶν, διὰ μοχλῶν
 νὰ φράξωσι τὰς πύλας, τὰς γεφύρας μας.
 Θὰ τοῖς πληρώσῃ ἡ πενία μας χωρῶν
 προσκλήσεις, νίκας τὸ ἐκρέον αἷμά μας.
 —"Ὅχι! ἂν αἷμα ἔχωμεν νὰ χύσωμεν,
 ὑπὲρ ἡμῶν ἅς ρεύσῃ! —'Αγοράζομεν
 εὐθηνότερως τὴν ἐλευθερίαν μας
 ἢ τὴν δουλείαν.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Θ' ἀντικρούσωμεν,
 λαὸς ποιμένων, τοῦ Ἀλβρέχτου τὸν στρατόν;

ΑΤΤΙΚΩΣΕΝ.

Παῖ, μάθε ποῖος τῶν ποιμένων ὁ λαός.
 Μ' εἶναι γνωστός· εἰς μάχας τὸν ὠδήγησα.
 Εἰς Φαβεντίαν εἶδον ν' ἀγωνίζεται.
 Εἰς τὸν ζυγὸν ἅς ἔλθουν νὰ μᾶς κάμψωσιν,
 ἂν ν' ἀντιστῶμεν ἔχωμεν ἀπόφασιν!
 —"ὦ! τίνας εἶσαι γενεᾶς αἰσθάνθητι.
 Μὴ διὰ φρούδην λάμψιν καὶ ψευδοφαῖ,

τὸν μαργαρίτην ρίψης τῆς ἀξίας σου.—
 Λαοῦ νὰ λέγησ' ἐλευθέρου κεφαλῇ,
 ὃν ἡ ἀγάπη μόνη νὰ σοὶ προσαρτᾷ
 πιστόν σοι ἐν πολέμοις, κ' εἰς τὸν θάνατον,
 τοῦτό σοι ἔστω καύχησις κ' εὐγένεια.—
 Τοὺς δεσμοὺς σφίγξον οὕς ἡ φύσις ἔπλασεν.
 Εἰς τὴν πατρίδα τὴν φιλάτην προσηλοῦ,
 καὶ διὰ πάσης τῆς καρδίας ἔμμενε.
 Ἐδῶ εἰσὶν αἱ ρίζαι τῆς ἰσχύος σου·
 ἐκεῖ δέ, ἐν τῇ ξένῃ, μόνος ἵστασαι,
 ὥς κάλαμος, ὃν θραύει πᾶσα θύελλα.
 Πολὺν καιρὸν δὲν εἶχες μᾶς ἰδεῖ. Ἐλθέ.
 Δοκίμασον ἡμέραν μίαν. Σήμερον
 τὸ Ἄλτὸρφ ἄφες.— Μὲ ἀκούεις; Σήμερον
 μόνον. Ἡμέραν μίαν δόθητ' εἰς τοὺς σοὺς!
 (Λαμβάνει τὴν χειρὰ του.)

ΡΟΥΔΗΝΣ.

"Ἐδωκα λόγον. Ἐδεδεσμεύθην. "Ἄφες με.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ. (Ἀφίνων τὴν χειρὰ του, καὶ σοβαρῶς.)

Ναί, ἐδεδεσμεύθης, δυστυχῇ! — Δὲν σ' ἔδεσε
 λόγος ἢ ὄρκος ὅμως, ἀλλὰ δύσρηκτον
 τοῦ ἔρωτος σχοινίον.

(Ὁ Ρούδηνς ἀποστρέφεται.)

Τί ἂν κρύπτεσαι;

Ἡ Βέρθα εἶναι ἐκ Βρυνέκης, ἥτις σέ
 εἰς τὰς ἀλύτους τὰς αὐτοκρατορικὰς
 ἔλκει καὶ δέει. Ἀρνισίπατρις, θαρροῦς
 τὴν κόρην νὰ κερδήσῃς τὴν ἐξ εὐγενῶν.
 Μὴ ἀπατᾷσαι. Δέλεαρ εἶν' ἡ μνηστή.
 καὶ δὲν ὠρίσθη εἰς τὴν σὴν ἀφέλειαν.

ΡΟΥΔΗΝΣ

Ἄρκοῦσιν ὅσα ἤκουσα. Ὑγίαινε. (Ἀναχωρεῖ.)

ΑΤΤΗΓΧΩΣΕΝ.

Μεῖνε, ὦ ἄφρων νέε! Ἄλλ' ἀπέρχεται.

Δὲν τὸν ἀναχαιτίζω, δὲν τὸν σώζω, φεῦ!

Οὕτως ἀπέδρα καὶ ὁ Βολφενσεῖσεν, ὡς

καὶ πολλοὶ ἄλλοι θεν' ἀκολουθήσωσιν.

Ἡ ξένη γοητεία, ὑπερβαίνουσα

τὰ ὄρη μας, τοὺς νέους μετὰ βίας σπᾷ.

Ὡ κακοδαίμων ὦρα, ὅτε ξενισμὸς

εἰς τὰς κοιλάδας εἰσβαλὼν τὰς εὐτυχεῖς,

τ' ἀρχαῖα ἤθη τὰ σεμνὰ διέφθειρε!

Θρασὺ εἰσβάλλει πᾶν τὸ νέον παρ' ἡμῖν·

τὸ δὲ ἀρχαῖον καὶ τὸ ἀξιοπρεπὲς

ὑποχωρεῖ, καὶ ἄλλοι ἔρχονται καιροί.

Προκύπτει ἄλλως σκεπτομένη γενεά!

Ἐγὼ δ' ἐνταῦθα τί ζητῶ; Ἐτάφησαν

ὅλοι μεθ' ὅσων ἔζησα καὶ ἔπραξα.

Ὑπὸ γῆν κεῖται ὁ καιρὸς μου. Εὐτυχῆς

ὁ μὴ ἠναγκασμένος εἰς τὸ νῦν νὰ ζῇ. (Ἀπέρχεται.)

ΣΚΗΝΗ Β'.

Πεδίως περιβαλλομένη ὑπὸ δάσους καὶ ὑψηλῶν βράχων.

(Ἐπὶ τῶν βράχων στενωποὶ μετὰ δρυφράκτων καὶ ἐνιαχοῦ καὶ ἀναβαθρῶν, δι' ὧν μετὰ ταῦτα καταβαίνουσιν οἱ χωρικοί. Εἰς τὸ βάθος ἡ λίμνη, ἐφ' ἧς κατ' ἀρχὰς φαίνεται σεληνιαία Ἥρις. Εἰς τὸ μετασκήνιον ὑψηλὰ ὄρη, ὧν ὅπισθεν ὑπερέχουσι παγετοσκεπεῖς κορυφαί. Νύξ. Ἡ λίμνη καὶ οἱ πᾶγοι τῶν κορυφῶν στίλβουσιν εἰς τὸ φῶς τῆς σελήνης.)

ΜΕΛΑΘΔΑ, ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ, ΒΙΓΚΕΛΡΕΙΑ, ΜΑΙΕΡ ΕΚ ΣΑΡΝΗΣ,
ΒΟΥΡΧΑΡΤ ΕΝ ΒΥΕΛ, ΑΡΝΟΛΔ ΕΚ ΣΕΒΑΣ, ΚΑΛΟΥΣ ΕΚ
ΦΑΥΗ*, καὶ πολλοὶ ἄλλοι χωρικοί, ὅλοι ἔνοπλοι.

ΜΕΛΑΘΔΑ (ἐκ τοῦ παρὰ σκήνιου.)

Ἡ στενωπὸς ἀνοίγει· μόνον ἔπεσθε!
Ἴδου ὁ βράχος κ' εἰς τὸν βράχον ὁ σταυρός.
Τὸ Ῥύτλι τοῦτο εἶναι.

(Εἰσέρχονται ἔχοντες εἰς τὰς χεῖρας δαυλοὺς.)

ΒΙΓΚΕΛΡΕΙΑ.

Ἄκουσον!

ΣΕΒΑΣ.

Κενόν!

ΜΑΙΕΡ.

Κάνεις δὲν ἤλθεν ἔτι πατριώτης μας.
Ἡμεῖς τοῦ Οὐντερβάλδεν πρῶτοι εἴμεθα.

ΜΕΛΑΘΔΑ.

Τί ὥρα εἶναι τῆς νυκτός;

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Ἐφώναξε

δύω ὁ νυκτοφύλαξ εἰς τὸ Σέλισθέργ.⁽⁴⁰⁾

(Ἀκούεται μακρόθεν κῶδων.)

ΜΑΙΕΡ.

Σιγᾶτε!

ΕΝ ΒΥΕΛ.

Εἶναι τὸ ἐρημοκκλήσιον
τοῦ Σβύτς. Εἰς ὄρθρον προσκαλεῖ ὁ κώδων του,

ΕΚ ΦΛΥΗΣ.

Ὁ ἀήρ εἶναι καθαρὸς· φέρει μακρὰν
τὸν ἥχον.

ΜΕΛΑΧΘΑΛ.

Ἄς ἀνάψῃ φρύγανα κάνεις,
νὰ καίουν ὅταν θὰ φανοῦν οἱ σύντροφοι.

(Δύω χωρικοὶ ἐξέρχονται.)

ΣΕΒΑΣ.

Λαμπρὰ σελήνη· καὶ ἡ λίμν', ἰδέτε τὴν,
καθὼς στιλπνὸς καθρέπτης εἶν' ἀτάραχος.

ΕΝ ΒΥΕΛ.

Καλῶς θὰ πλεύσουν.

ΒΙΓΚΕΛΡΕΙΔ. (Δεικνύων τὴν λίμνην.)

Ἄ! Ἰδέτ', ἰδέτ' ἐκεῖ!

Δὲν βλέπετε;

ΜΑΙΕΡ.

Τί τρέχει;—Ἄ! τῷ ὄντι! Ναί!

Ἴρις, τὴν νύκτα!

ΜΕΛΑΧΘΑΛ.

Τῆς σελήνης τὴν γεννᾶ

τὸ φῶς.

ΕΚ ΦΛΥΗΣ.

Σημεῖον σπάνιον, παράδοξον!

Πολλοὶ δὲν εἶν' οἱ ζῶντες καὶ ἰδόντες το.

ΣΕΒΑΣ.

Καὶ διπλοῦν εἶναι! Ἄνω δεύτερον χλωμόν!

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Ἰδέτε, σκάφος ὑποκάτω του περᾶ.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Τὸ πλοῖον τοῦ Σταυράχερ εἶναι. Ὁ χρηστὸς
ἀνὴρ δὲν μένει ἐξοπίσω οὐδενός.

(Πορεύεται μετὰ τοῦ Βαουμγάρτεν πρὸς τὴν ἀκτὴν.)

ΜΑΙΕΡ.

Οἱ ἐξ Οὐρὶ ἀκόμῃ ὑπολείπονται.

ΕΝ ΒΥΕΛ.

Διὰ τοῦ ὅρους ἔχουν ἐλιγμοὺς μακροὺς
ἵν' ἀποφύγουν κατασκόπων βλέμματα.

(Ἐν τούτοις οἱ δύο χωρικοὶ ἀνῆψαν πυρὰν ἐν τῷ μέσῳ τῆς πλατείας.)

ΜΕΛΧΘΑΛ (εἰς τὴν ἀκτὴν).

Τίς εἶ; Τὸ σύνθημά σας!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (κάτωθεν.)

Φίλοι τοῦ λαοῦ.

(Ὅλοι καταβαίνουνσι πρὸς τοὺς προσπλεύσαντας. Ἐκ τοῦ πλοιαρίου ἐξέρχονται ὁ ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ, ὁ ΙΤΕΛ ΡΕΔΙΓΚ, ὁ ΑΝΣ ΕΠΙ ΤΟΙΧΟΥ, ὁ ΓΙΩΡΓΗΣ ΕΝ ΑΥΑΗ, ὁ ΚΟΡΡΑΔΟΣ ΟΥΝ, ΟΥΛΕΡΙΧΟΣ ὁ ΣΙΑΗΡΟΥΓΤΟΣ, ὁ ΙΟΥΣΤ ΕΚ ΒΑΪΑΕΡ, καὶ τρεῖς ἄλλοι χωρικοὶ, ἐπίσης ὅλοι ὠπλισμένοι.)

ΠΑΝΤΕΣ (ἀνακράζουσι.)

Χαίρετε!

(Ἐν ᾧ οἱ λοιποὶ μένουσιν εἰς τὸ βάθος καὶ ἀντασπάζονται, προχωρεῖ πρὸς τὸ προσκηνίον ὁ Μελχθάλ μετὰ τοῦ Σταυφάχερ.)

ΜΕΛΧΘΑΛ.

ὦ! Τὸν εἶδον, Κύριε, ἐν ᾧ
νὰ μὲ ἰδῇ ἐκεῖνος δὲν ἠδύνατο!
Τῷ ἔθεσα τὴν χεῖρα εἰς τὰ βλέφαρα,
κ' ἐνεφορήθην φλέγουσαν ἐκδίκησιν
ἐκ τῶν σβεστῶν ἡλίων τῶν βλεμμάτων του.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἐκδίκησιν μὴ λέγῃς. Ὅχι γε γ ο ν ὸ ς
κακὸν, ἀλλ' ἀ π ε ι λ ο ὕ ν τ α ν' ἀντικρούσωμεν.
— Ἀλλὰ εἰπέ μοι, εἰς τὸ Οὐντέρβάλδεν τί

κατώρθωσας, καὶ τίνας ὑπὲρ τῶν κοινῶν
ἐξήγειρας; προσέτι σὺ τῶν προδοτῶν
πλεκτάνας, καὶ κινδύνους πῶς διέφυγες;

ΜΕΛΕΘΑΛ.

Διὰ τοῦ ὅρους τοῦ φρικτοῦ τῶν Συρεννῶν ⁽⁴¹⁾
ὑπὲρ πεδία παγετῶν ἀπέραντα,
ἐφ' ὧν μονήρης ὁ βραχνὸς κλαγκάζει γῆψ,
εἰς Ἄλπειων κατῆλθον στενωπόν. Ἐκεῖ
οἱ ἐξ Οὐρὶ ποιμένες κ' οἱ ἐξ Ἑγγελεβέργ ⁽⁴²⁾
φωνάζουσιν ἀλλήλους χαιρετώμενοι,
κ' εἰς τὰς βοσκὰς ἐνοῦνται. Ἐκεῖ ἔσθουνον
τὴν δίψαν, πίνων γάλα ἐκ τῶν παγετῶν,
τὸ καταρρέον εἰς ἀφρώδεις ῥύακας. ⁽⁴³⁾
Εἰς τὰς καλύβας τοῦ βουνοῦ κατέλυον,
ἐγὼ ξενίζων, ξενιζόμενος ἐγὼ,
μέχρις οὗ τέλος εἰς οἰκήσεις ἔφθασα
ἀνθρώπων ζώντων ἐν κοινωνικοῖς θεσμοῖς.
— Εἰς τὰς κοιλάδας ταύτας εἶχε πρό τινος
ἡ φήμη φθάσει τοῦ φρικτοῦ ἐγκλήματος,
κ' ἡ συμφορά μου σεβασμὸν ἐνέπνεε,
καὶ πᾶσα θύρα εὐλαβῶς μ' ἠνοίγετο!
Κατάπληκτ' ἦσαν αἱ εὐθεῖαί των ψυχαὶ
διὰ τοὺς νέους τρόπους τοὺς δυναστικούς·
διότι, ὅπως διαρκῶς αἱ Ἄλπεις των
τ' αὐτὰ παράγουν βότανα, κ' αἱ βρύσεις των
ὁμοίως ῥέουν, ἄνεμοι καὶ σύννεφα
ἀμεταβλήτως τέμνουν τὴν αὐτὴν ὁδόν,
ὁμοίως καὶ τὰ ἦθη εὐσταθεῖ ἐκεῖ
ἀπὸ προγόνων εἰς ἐγγόνους ἔμειναν,
κ' ἡ τῆς ζωῆς των ἔξις, ἀρχαιοπρεπής,

αὐθάδεις ἀποκρούει νεωτερισμούς.
 — Ὅρέξαντές μοι τὰς τραχείας χεῖράς των,
 τὰ σκωριῶντα ξίφη ἐξεκρέμασαν,
 καὶ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς των χαῖρον ἔλαμπε
 τὸ θάρρος, ὅτε εἶπα τὰ ὀνόματα
 τὰ ἀνὰ πᾶν τὸ ὄρος ἱερά, τὸ σὸν
 καὶ τὸ τοῦ Βάλθερ Φύρστ. Ὁρκίσθησαν
 ὃ ὑμῖν δόξη πρόθυμοι νὰ πράξωσι,
 καὶ ὡς θανάτου νὰ σᾶς μείνωσι πιστοί.
 — Ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς ξενίας ἀσφαλῆς
 παρελθὼν οὕτως ἔπαυλιν μετ' ἔπαυλιν,
 ὅτε κατῆλθον καὶ εἰς τὴν κοιλάδα μου,
 ὅπου πολὺ μου τὸ συγγενολόγιον,
 καὶ τὸν πατέρα εὗρον ἄστεγον, τυφλόν,
 ἐπὶ ἀχύρου ξένου, ἄρτον τρώγοντα
 ἐλέους...

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Οἶμοι! Οὐρανέ!

ΜΕΛΑΧΘΑΛ.

Δὲν ἔκλαυσα,

τοῦ ἀπεράντου πόνου μου τὴν δύναμιν
 εἰς ῥοῦν δακρύων μάταιον δὲν ἔλυσα·
 ἀλλ' εἰς τὸ στῆθος προσφιλὲς κειμήλιον
 αὐτὸν ἐγκλείσας, ἐστοχάσθην πράξεων.
 Διέρπων πάντας τοῦ βουνοῦ τοὺς ἐλιγμούς,
 τοὺς κρυπτοτέρους, ἰχνηλάτησα μυχοὺς,
 καὶ εἰς τῶν ἀλύτων παγετῶν τοὺς πρόποδας
 καὶ ἐκεῖ βοσκοὺς οἰκοῦντας ἀνεκάλυψα,
 καὶ εἰς ὅ,τι μέρος ἂν ὁ ποῦς μου μ' ἔφερε,
 τῆς τυραννίας μῖσος εὕρισκον θερμόν·

διότι ὡς κ' εἰς τ' ἄκρα ταῦτα ὅρια
 πλάσεως ζώσης, ἂν καὶ παύει τίκτουςα
 ἡ φύσις, πλὴν δὲν παύει τῶν διοικητῶν
 ἡ ἀπληστία ἡ βορὸς ἀρπάζουσα.—
 Αἱ ἄκανθαι τοῦ λόγου τοῦ φλογώδους μου
 ἐξῆψαν τὰς καρδίας τοῦ χρηστοῦ λαοῦ,
 καὶ εἰσὶ πάντες ἐκ ψυχῆς ἡμέτεροι.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἔργα μεγάλα ἐν βραχεῖ κατώρθωσας.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Μεῖζονα ἔτι. Τὸ ὀχύρωμα Ῥοσθέργ
 φοβοῦνται, καὶ τὴν Σάρνην, οἱ ἀγρόται μας,
 ὅτ' εἰς τοὺς βράχους καὶ εἰς τὰς ἐπάλξεις των
 κρυπτόμενος, τὴν χώραν βλάπτει ὁ ἐχθρός.
 Νὰ τὰ κατασκοπεύσω μόνος ἤθελον.
 Ἦλθον εἰς Σάρνην, κ' εἶδον πᾶν τὸ φρούριον.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τῆς τίγριδος τὸ ἄντρον! — Ἀπετόλμησας;

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἔφερον σχῆμα μοναχοῦ. Εἰς τράπεζαν
 πῶς ἐκραιπάλα εἶδον ὁ Διοικητής·
 ἂν καταστέλλω, κρίνε, τὴν καρδίαν μου.
 Τὸν εἶδον τὸν κακοῦργον· δὲν τὸν ἔσφαξα!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τὴν τόλμην σου ἡ τύχη ἐβόηθησε.

(Ἐν τούτοις προὐχώρησαν καὶ οἱ λοιποὶ καὶ ἦλθον πλησίον τῶν δύο.)

Εἶπέ μοι τώρα τίνες οὗτ' οἱ φίλοι σου,
 κ' οἱ καλοὶ ἄνδρες οἱ ἀκολουθοῦντές σε;
 Νὰ γνωρισθῶμεν πρέπει, ν' ἀνοιχθῇ
 καρδιά εἰς καρδίαν ἐμπιστευτικῶς.

ΜΑΙΕΡ.

Εἰς τοὺς τρεῖς τόπους, Κύριε, τίς σ' ἄγνοεῖ;
 Ὁ Μάιερ εἶμαι εἰς τὴν Σάρνην, καὶ αὐτὸς
 εἶν' ὁ ἀνεψιός μου Στροῦθ ἐκ Βιγκελρείδ.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Διόλου δὲν μοὶ λέγεις ὄνομ' ἄγνωστον.
 Βιγκελρείδ ἦτον ὁ φονεύσας δράκοντα ⁽⁴⁴⁾
 εἰς Βάιλερ, τὸν βάλτον, καὶ ἀποθανῶν ⁽⁴⁵⁾
 κατὰ τὴν πάλην.

ΒΙΓΚΕΛΡΕΙΔ.

Ἦτον πρόγονος ἐμῆς,

Κύριε Βέρνερ.

ΜΕΛΧΘΑΛ (δεικνύων δύο χωρικούς.)

Οὗτοι πέραν κατοικοῦν
 τοῦ δάσους. Εἶναι ἄνθρωποι τοῦ Ἑγγελδέργ,
 τῆς μονῆς. Ὅμως μὴ καταφρονῇτέ τους
 διότι εἶναι ὑπηρέται, καὶ οὐχὶ
 ἐπὶ γαιῶν των, ὡς ἡμεῖς ἐλευθέροι.
 Εἰσὶ τοῦ τόπου φίλοι, κ' εὐπόληπτοι.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (πρὸς αὐτούς.)

Δότε τὰς χεῖρας. Τίς ὁ καυχησόμενος
 ὅτι οὐδένα ἐπὶ γῆς ὑπηρετεῖ;
 Ἄλλως, εἰς πᾶσαν τάξιν θάλλ' ἡ ἀρετή.

ΚΟΡΡΑΔ ΟΥΝ.

Ὁ Ῥέδδιγγ, ὁ ἀρχαῖος δημογέρων μας.

ΜΑΙΕΡ.

ὦ! τὸν γνωρίζω. Εἴμεθα ἀντίδοικοι.
 Δι' ἐν ἀρχαῖον κτῆμα δικαζόμεθα.
 — Κύριε Ῥέδδιγγ, εἰς τὸ δικαστήριον
 ἐχθροὶ, ἐνταῦθα σύμφωνοι!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Λόγος καλός!

ΒΙΓΚΕΛΡΕΙΔ.

Ἀκούετε; Τὸ κέρας εἶναι τοῦ Οὐρί.

(Δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν κατέρχονται ἔνοπλοι τοὺς βράχους.)
φέροντες δαυλοῦς.)

ΑΝΣ ΕΠΙ ΤΟΙΧΟΥ.

Δὲν καταβαίν' ἴδέτε μετὰ τῶν λοιπῶν
ὁ ὑπηρέτης τοῦ Θεοῦ ὁ εὐσεβής,
ὁ ἱερεὺς μας; Οὐτε κακοπάθειαν
φοβεῖται, οὔτε σκότος τοῦ λαοῦ ποιμήν!

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Ὁ ἀναγνώστης, κ' ἔπειτα ὁ Βάλλερ Φύρστ.
Ὁ Τέλλος ὅμως μετ' αὐτῶν δὲν φαίνεται.

Ὁ ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ, ὁ ἱερεὺς ΡΟΙΣΣΕΑΜΑΝΝ, ὁ ἀναγνώστης
ΠΕΤΕΡΜΑΝ, ὁ ποιμήν ΚΟΥΟΝΗΣ, ὁ κυνηγὸς ΒΕΡΝΗΣ, ὁ
ἀλιεὺς ΡΟΥΟΔΗΣ, καὶ πέντε ἕτεροι ΧΩΡΙΚΟΙ. Ὅλοι ὁμοῦ
τριάκοντα τρεῖς τὸν ἀριθμὸν προχωροῦσιν εἰς τὸ προσκήνιον,
καὶ ἵστανται περὶ τὴν πυράν.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ἰδοὺ, ἐν τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ μας λοιπὸν,
ἐπὶ τοῦ κλήρου τοῦ πατρώου, ἔρπομεν
κρυπτοδατοῦντες, ὅπως κρύπτονται φονεῖς,
καὶ εἰς τὸ σκότος τῆς νυκτός, τὸ ἐραπλοῦν
τὸν μελανὸν μανθῶαν εἰς ἐγκλήματα]
καὶ εἰς συνωμοσίας, τὸ δικαίωμα
ἡμῶν ζητοῦμεν, τὸ ἡμέρας διαυγοῦς
καὶ τοῦ ἡλίου λάμπον φαινότερον!

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Δὲν βλάπτει. Ὁ, τ' ὑφαίνει νύξ ἡ σκοτεινή,
πρὸ τοῦ ἡλίου διαλάμπον θά φανῇ.

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ.

Ἀκούσατέ μου τί μ' ἐμπνέει ὁ Θεός!
 Ἰστάμεθα ἐνταῦθα ὡς βουλὴ λαοῦ,
 καὶ ἀντὶ ἔθνους ὀλοκλήρου μένομεν.
 Κατὰ τ' ἀρχαῖα ἅς συνεδριάσωμεν,
 ὡς ἐν ἡρέμοις χρόνοις ἦν τὸ ἔθιμον.
 Τῆς συνελεύσεώς μας τὸ παράτυπον
 τοῦ χρόνου ἢ ἀνάγκη δικαιολογεῖ.
 Ὅπου τελεῖται δίκαιον, εἶν' ὁ Θεός,
 κ' ὑπὸ τὸν οὐρανὸν του νῦν καθήμεθα.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ὡς τὸ πρὶν, ἔστω, ἅς συνεδριάσωμεν.
 Νῦξ εἶναι μᾶς φωτίζει πλὴν τὸ δίκαιον.

ΜΕΛΑΧΘΑΛ.

Ὁ ἀριθμὸς ἂν λείπη, ἀλλὰ πάρεισι
 τοῦ ἔθνους αἱ καρδίαι καὶ οἱ ἄριστοι.

ΚΟΡΡΑΔΟΣ ΟΥΝ.

Τ' ἀρχαῖά μας βιβλία ἂν δὲν ἔχωμεν,
 ἐγγεγραμμένα εἶν' εἰς τὰς καρδίας μας.

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ.

Λοιπὸν τὸν κρίκον ἅς ἀποτελέσωμεν.
 Ἄς στήσωμεν τὰ ξίφη τῆς δυνάμεως. ⁽⁴⁵⁾

ΕΠΙ ΤΟΙΧΟΥ.

Ἐπὶ τὴν ἔδραν ἀναβήτ' ὁ πρόεδρος,
 κ' οἱ κλήτορες του στήτωσαν πέριξ αὐτοῦ.

ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ.

Τρία τὰ ἔθνη. Ἄλλ' εἰς ποῖον τῶν τριῶν
 θ' ἀνήκ' ἡ προεδρεία ἐπὶ τῶν λοιπῶν;

ΜΑΙΕΡ.

Τὸ Σβῦτς ἅς ἀντερίσῃ μετὰ τοῦ Οὐρί.
 Τὸ Οὐντερβάλδεν παραιτεῖται τῆς τιμῆς.

ΜΕΛΑΧΘΑΑ.

Δὲν ἀπαιτοῦμεν. Οἱ ἰκέται εἴμεθα,
οἱ ἐπικαλεσθέντες φίλους ἰσχυρούς.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Εἰς τὸ Οὐρί τὸ ξίφος! Ἡ σημαία του
ἡγεῖτ' ἐν ταῖς στρατείαις ταῖς Ῥωμαϊκαῖς.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ὁχ', ἡ τιμὴ τοῦ ξίφους ἔστω εἰς τὸ Σβύτς.
Τὸ γένος πάντες ἐξ ἐκείνου ἔλχομεν.

ΡΟΙΣΣΕΑΜΑΝΝ.

Τὴν διαμάχην ταύτην σας τὴν εὐγενῇ
ἐγὼ νὰ συμβιβάσω. Ἄς προίσταται
τὸ Σβύτς ἐν λόγοις, ἐν πολέμῳ τὸ Οὐρί.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (βίδων τὸ ξίφος τῷ Σταυφάχερ.)

Τὸ λοιπὸν λάβε.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἐγὼ ὄχι. Ἡ τιμὴ
ἀνήκ' εἰς τὰ πρεσβεῖα.

Ο ΕΝ ΑΥΛῇ.

Ἀριθμὸν ἐτῶν
ἔχ' ὑπὲρ πάντας ὁ σιδηρουργὸς Οὐλρίχ.

Ο ΕΠΙ ΤΟΙΧΟΥ.

Χρηστὸς ἀνὴρ, ἀλλ' ὄχι αὐτοκέφαλος.
Οὐδεὶς δουλεύων εἶναι δικαστῆς ἐν Σβύτς.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Δὲν εἶν' ἐδῶ ὁ Ῥέδιγγ, δημογέρων πρίν;
Ποῖον ζητοῦμεν ἄλλον ἀξιώτερον;

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Πρόεδρος ἔστω, τῆς συνόδου ἀρχηγός.
Τὴν χεῖρα ἅς ἐγείρῃ ὅστις συμφωνεῖ.

(Πάντες ὑψοῦσι τὴν δεξιάν.)

ΡΕΔΙΓΓ (προβαίνων εἰς τὸ μέσον.)

Ἐπὶ βιβλίου ἐπειδὴ δὲν δύναμαι,
εἰς τοὺς ἀστέρας τ' οὐρανοῦ ὀρκίζομαι,
ποτὲ, οὐδόλως τοῦ δικαίου ν' ἀποστῶ.

(Στήνουςι δὴν ξίφη ἐμπρός του· ὁ κύκλος σχηματίζεται περὶ
του. Οἱ τοῦ Σδύτς εἰσὶν ἐν τῷ μέσῳ, οἱ τοῦ Οὐρὶ δεξιῶς, οἱ
τοῦ Οὐντερβάλδεν ἀριστερῶς. Ὁ Ῥέδιγγ ἵσταται στηριζό-
μενος ἐπὶ τοῦ ξίφους του.)

Τοὺς τρεῖς λαοὺς τοῦ ὅρους τί συνήγαγε
παρὰ τῆς λίμνης τὴν ἀκτὴν τὴν ἄξενον
κατὰ τὰς ὥρας φαντασμάτων νυκτικῶν;
Εἰς τί ὁ νέος ἀφορᾷ δεσμός ἡμῶν,
ὅν τῶν ἀστέρων δέομεν ἀπέναντι;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (προχωρῶν εἰς τὸ μέσον τοῦ κύκλου.)

Δεσμός δὲν εἶναι νέος ὃν συνδέομεν.
Τῶν παναρχαίων χρόνων τὸν προγονικὸν
ἀνανεοῦμεν. Μάθετε, ὦ σύντροφοι,
ὅτι ἂν λίμνη, ὄρη μᾶς χωρίζωσι,
κ' ἰδίως κυβερνᾶται ἕκαστος λαός,
ἀλλ' εἴμεθα ἐν γένος, ἐνὸς αἵματος,
κ' ἐκ τῆς αὐτῆς κοιτίδος ἐξερχόμεθα.

ΒΙΓΚΕΛΡΕΙΔ.

Ἄ! Τ' ἄσματά μας ψάλλουσιν ἀλήθειαν (⁴⁶)
λοιπὸν, ἐκ ξένης γῆς πῶς ἐπωκῆσαμεν;
Εἰπέ μας ὅ,τι περὶ τούτου σοι γνωστὸν,
ἵνα ὁ νέος δεσμός οὗτος ἰδρυθῇ
ἐπὶ τῶν θεμελίων τοῦ ἀρχαίου μας.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἴδου τί διηγοῦνται γέροντες βοσκοί.
— Λαὸς ὑπῆρχε μέγας, πρὸς βορρᾶν οἰκῶν
ἐκτὸς τῆς χώρας ταύτης. Ἦλθε δέ ποτε

μεγάλη σιτοδεία. Τότε τὸ κοινὸν
 ν' ἀποφασίσῃ ἡναγκάσθῃ, κληρωτὸς
 πᾶς δέκατος πολίτης τὴν πατρίδα του
 νὰ καταλίπη. — Τοῦτο δὲ κ' ἐγένετο.
 Γυναῖκες, ἄνδρες, μέγα πλῆθος, ἐν κλαυθμοῖς
 ἀπῆλθον πρὸς τὰς χώρας τὰς μεσημβρινάς,
 διὰ τοῦ ξίφους τὴν ὁδὸν των τέμνοντες
 ἐν Γερμανίᾳ, μέχρι τῶν δασοσκεπῶν
 ὁρέων τούτων· οὐδὲ πρὶν ἀπηύδησαν,
 παρὰ εἰς τὴν ἀγρίαν ὅταν ἔφθασαν
 κοιλάδα, ὅπου εἰς πεδῖον κελαδεῖ
 τὸ ρεῦμα τῆς Μοῦο τ τ α ς. Δὲν ὑπῆρχ' ἐκεῖ⁽⁴⁷⁾
 ἀνθρώπου ἔχνος. Ἰστατο δ' εἰς τὴν ἀκτὴν
 καλύβη μόνη· παρ' αὐτὴν δ' ἐκάθητο
 ἄνθρωπος περιμένων τὴν διάβασιν.
 Νὰ εἶναι θυελλώδης ἄπλους ἔτυχεν
 ἡ λίμνη. Τότε φέροντες τὰ βλέμματα
 ἐπὶ τὴν χώραν, εἶδον δάση εὐσκια,
 γενναίας βρύσεις, καὶ πῶς τὴν πατρίδα των
 εὕρισκον πάλιν ἐφάνη τοῖς κ' ἔδοξεν
 αὐτοῖς, ἐκεῖ νὰ μείνουν, καὶ ἀνήγειραν
 τὸ παλαιὸν χωρίον Σβύτς. Ἐπίπονον
 καιρὸν πλὴν εἶχον ὥς νὰ ἐξορύξωσι
 τὰς περιπεπλεγμένους ῥίζας τῶν δασῶν.
 Ἡ γῆ δὲ ὅταν ἔπαυσε νὰ ἐπαρκῇ
 εἰς τὸ αὐξάνον πλῆθος ἐξετάθησαν
 μέχρι τοῦ μαύρου ὄρους, μέχρι τῶν λευκῶν⁽⁴⁸⁾
 παγοστεγᾶστων κορυφῶν, ὑφ' ἃς λαὸς
 κρύπτεται ἄλλος, ἄλλας γλώσσας ὁμιλῶν.⁽⁴⁹⁾
 Ἐκτίσαν τὸ χωρίον Σ τ ἄ ν ς εἰς τὸ Κ ε ρ ν θ ἄ λ δ,

καὶ κατὰ τὴν κοιλάδα Ῥέϋς, τὸ Ἀλτόρφ.
 Πλὴν τῆς ἀρχῆς των πάντοτε ἐμνήσθησαν·
 καὶ πάντοτ' ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀλλογενῶν
 ὅς' εἰς τὸν τόπον ἔκτοτε κατώκησαν,
 οἱ πρῶτοι ἄνδρες διακρίνονται τοῦ Σδύτς.
 Γνωρίζονται τὸ αἶμα κ' αἱ καρδίαι των.

(Δίδει τὰς χεῖρας δεξιῶς καὶ ἀριστερῶς.)

Ο ΕΠΙ ΤΟΥ ΤΟΙΚΟΥ.

Μιᾶς ἐσμὲν καρδίας, ἐνὸς αἵματος.

ΠΑΝΤΕΣ (δίδουσιν ἀλλήλους τὰς χεῖρας.)

Ἐσμὲν ἐν ἔθνος, καὶ θὰ πράξωμεν ὡς ἐν.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τὰ δ' ἄλλα ἔθνη ξένον φέρουσι ζυγόν,
 κ' ἐκλιναν τὸν αὐχένα ὑπὸ νικητῇν.
 Ὑπάρχουσι δὲ κ' ἐνδον τῶν ὀρίων μας
 οἱ μέτοικοι οἱ ξένοις ὑποκείμενοι,
 καὶ ἡ δουλεία διαδοχικῶς χωρεῖ.
 Ἡμεῖς δὲ, τῶν ἀρχαίων Ἐλβετῶν κορμός,
 εἶχομεν σώσει τὴν ἐλευθερίαν μας,
 ὑπ' ἡγεμόνας γόνυ δὲν ἐκλίναμεν,
 καὶ τῶν Αὐτοκρατόρων ἐζητήσαμεν
 τὴν προστασίαν μόνον οἰκιοθελῶς.

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ.

Τὴν σκέπην ἐλευθέρως ἐξελέξαμεν
 τῆς Βασιλείας. Ἐν ἐπιστολαῖς ῥητῶς
 τοῦ Φρειδερίκου ταῦτα περιέχονται. (50)

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἄνευ κυρίου ὁ ἐλευθερώτερος
 δὲν εἶναι· πρέπει νὰ ὑπάρχη κεφαλὴ,
 καὶ κριτὴς ἀρχων, ἀπ' αὐτοῦ εἰς ἔριδας

τὸ δίκαιον ν' ἀντλήται. Οἱ πατέρες μας
 ἔνεκα τούτου ὅσῃν γῆν κατέκτησαν
 ἐπὶ ἐρήμων, εἰς τὸν Αὐτοκράτορα
 ἀνέθηκαν τιμῶντες, ὅστις κύριος
 ἐστὶ τῆς Γερμανίας καὶ τῆς ξένης γῆς·
 κ' ἐδέχθησαν δουλείαν ὀπλῶν εὐγενῇ,
 ὥς πάντες εἰς τὸ κράτος οἱ ἐλεύθεροι.
 Τῶν ἐλευθέρων τὸ καθήκον εἶν' αὐτὸ,
 νὰ σώζωσι τὸ κράτος ὑφ' οὗ σώζονται.

ΜΕΛΑΧΘΑΑ.

Πᾶν ὑπὲρ τοῦτο εἶναι δοῦλων ἐνδειξίς.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ὅσάκις ἡ στρατεία ἦν ἡ πάνδημος,
 παραταχθέντες ὑπὸ τὴν σημαίαν του,
 τὰς μάχας του προθύμως ἐπολέμησαν.
 Ἐν ὀπλοῖς εἰς τὴν ξένην ἐξεστράτευσαν,
 τὸ στέμμα ἵνα λάβῃ τὸ Ῥωμαϊκόν.
 Ἐκυβερνῶντο δὲ κατ' οἶκον, χαίροντες,
 κατὰ τ' ἀρχαῖα, κατὰ νόμον ἴδιον·
 ὁ δ' Αὐτοκράτωρ μόνον ἐπὶ φονικῶν
 τὴν δίκην εἶχε, διὰ κόμητος ἀσκήων
 αὐτὴν μὴ κατοικοῦντος ἐν τῇ χώρᾳ μας.⁽⁵¹⁾
 Συμβάντος φόνου, ἐκαλεῖτο ἔξωθεν,
 καὶ ἐν ὑπαίθρῳ, ἀτεχνάστως, καθαρῶς,
 μὴ εἰς ἀνθρώπους ἀφορῶν, ἐψήφισε.
 Ποῦ ἐστὶν ἔχνος ὅτι δοῦλοι εἵμεθα;
 Ἄν ἄλλος ἄλλα οἶδεν, ἃς μᾶς τὰ εἰπῇ.

Ο ΕΝ ΑΥΛΗ.

Ὅχι· τὰ πάντα ἔχουσιν ὥς λέγετε.
 Τὴν τυραννίαν δὲν ἠνέχθημεν ποτέ.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Εὐπειθῇ οὔτε εἰς τὸν Αὐτοκράτορα
 ἐκλίναμεν αὐχένα, ὅτ' ἐλύγισε
 τοῦ κράτους του τὸν νόμον ὑπὲρ τοῦ Παππᾶ. (52)
 Οἱ μοναχοὶ τῆς Σκήτης ὅτ' ἐζήτησαν
 ὑπὸ τὴν Ἄλπιν νὰ μᾶς ἀφαιρέσωσι
 τὰ παλαιὰ μας πάτρια βοσκήματα,
 καὶ ἦλθε γράμμα φέρων ὁ ἡγούμενος
 δωροῦν αὐτοῖς τὴν χώραν τὴν ἀδέσποτον,
 καὶ ἡμῶν ὅλως ἀγνοοῦν τὴν ὕπαρξιν,
 εἶπομεν· «Νόθος ἡ ἐπιστολή. Οὐδεὶς,
 οὐδ' Αὐτοκράτωρ, νὰ δωρήσῃ δύναται
 ὅ,τ' εἶναι ἡμῶν κτῆμα. Ἄν μᾶς ἀρνηθῇ
 ἡ Βασιλεία δίκαιον, εἰς τὰ βουνὰ
 καὶ ἄνευ Βασιλείας δὲν χανόμεθα.» (53)
 —Τοιαῦτα εἶπον οἱ πατέρες μας. Ἡμεῖς
 νὰ ὑποστῶμεν τὸν ἐπαίσχυντον ζυγόν;
 καὶ ξένοι δοῦλοι νὰ μᾶς ἐπιβάλλωσιν
 ὅ,τι ὁ Αὐτοκράτωρ ὁ πανίσχυρος
 δὲν δικαιούται; —Ταύτην κατηρτίσαμεν
 τὴν χώραν διὰ πόνου τῶν χειρῶν ἡμῶν,
 τὸ δάσος τῶν ἀγρίων ἄρκτων δίαιταν,
 εἰς οἴκησιν ἀνθρώπων μετεπλάσαμεν,
 τὰ θρέμματα τῶν βάλτων τὰ φαρμακερά,
 τὸ σπέρμα τῶν δρακόντων ἐφρονεύσαμεν,
 τὸν ὀμιχλώδη πέπλον διεβρόχσαμεν,
 ὅστις ἡπλοῦτο μέλας εἰς τὴν ἔρημον,
 ἐθραύσαμεν τοὺς βράχους, ἐκρεμάσαμεν
 ἐπὶ βαράθρων ἀσφαλῇ τὴν στενωπὸν
 τῷ ὁδοιπόρῳ, ἔχομεν χιλιετῇ

τῆς γῆς τὴν κτῆσιν, — κ' ἐπὶ τοῦ ἐδάφους μας
 θὰ ἔλθῃ δοῦλος ξένος ἄλυσιν αἰσχροῖν
 νὰ μᾶς χαλκεύῃ, ὕβριν ἐπιφέρων μας;
 Τοιαύτης βίας δὲν ὑπάρχει ἐκφυγῇ;

(Μεγάλη κίνησις μεταξὺ τῶν παρεστώτων.)

Οὐχί! Ἡ τυραννία ἔχει ὅρια.

Ἄν ὁ δουλεύων δὲν εὐρίσκη δίκαιον
 θλιβόμενος, τὴν χεῖρα εἰς τὸν οὐρανὸν
 θαρρόων ἐκτείνει, καὶ λαμβάνει ἐξ αὐτοῦ
 τὸ δίκαιόν του τὸ ἐκεῖ κρεμώμενον,
 ὡς οἱ ἀστέρες, ἄθραυστον, αἰώνιον —
 τῆς φύσεως ἡ σχέσις ἐπανέρχεται
 ἡ παναρχαία, σχέσις καθ' ἣν ἄνθρωπος
 ἀπέναντι ἀνθρώπου μόνον ἵσταται, —
 καὶ μέσον τελευταῖον, ὅταν ἄλλο πᾶν
 ἐξαντληθῇ, τῷ μένει ἡ ῥομφαία του. —
 Κατὰ τῆς βίας νὰ ὑπερασπίσωμεν
 τὸ πρῶτον ἀγαθὸν μας δικαιούμεθα. —
 Ὑπὲρ πατρίδος ἐγειρόμεθα λοιπὸν,
 ὑπὲρ τῶν γυναικῶν μας καὶ τῶν τέκνων μας!

ΠΑΝΤΕΣ (κτυπῶντες τὰ ξίφη των.)

Ὑπὲρ τῶν γυναικῶν μας καὶ τῶν τέκνων μας!

POISSSEAMANN (προβαίνων εἰς τὸν κύκλον)

Πρὶν ἢ τὸ ξίφος σύρετε, σκεφθῆτέ το.

Ἴσως σᾶς εἶναι ἐν εἰρήνῃ δυνατόν
 τὸν Βασιλέα νὰ ἐξιλεώσητε,
 καὶ μίαν ἴσως λέξιν ὡς προφέρετε,
 οἱ τύραννοί σας νὰ σᾶς κολακεύωσι.
 — Προσφύγετε εἰς ὅ,τι προετράπητε
 πολλάκις, καὶ τοῦ κράτους ἀποσπώμενοι,

εἰς τῆς Αὐστρίας δόθητε τὴν δύναμιν.—

Ο ΕΠΙ ΤΟΥ ΤΟΙΧΟΥ.

Ὁ ἱερεὺς τί λέγει; Νὰ ὁμόσωμεν
ἡμεῖς εἰς τὴν Αὐστρίαν;

Ο ΕΝ ΒΥΕΛ.

Μὴ ἀκούετε.

ΒΙΓΚΕΛΡΕΙΔ.

Προδότης συμβουλεύει, τοῦ λαοῦ ἐχθρός!

ΡΕΔΙΓΓ.

Ἐταῖροι, ἡσυχίαν!

ΣΕΒΑΣ.

Ὅρκον τίς; ἡμεῖς
εἰς τὴν Αὐστρίαν μετὰ τόσον ὄνειδος!

Ο ΕΚ ΦΑΥΗΣ.

Εἰς πίεσιν νομίζουν θὰ ἐνδώσωμεν
οἱ μὴ ἐνδόντες εἰς θωπείαν!

ΜΑΙΕΡ.

Τότε δὴ

θὰ ἤμεν δοῦλοι καὶ θὰ τὸ ἡξίζομεν.

Ο ΕΠΙ ΤΟΙΧΟΥ.

Ἐκτὸς τοῦ νόμου ἔστω τοῦ τῶν Ἑλβετῶν
ὁ εἰς Αὐστρίαν προκαλὼν ὑποταγὴν.

Ὡ πρόεδρε, προτείνω ἢ συνέλευσις
ὡς πρῶτον τοῦτο νὰ ψηφίσῃ νόμον τῆς.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Εἰς τὴν Αὐστρίαν ὅς προτείν' ὑποταγὴν,
ἄτιμος ἔστω, καὶ τῶν νόμων μας ἐκτός.
Καθεὶς ἅς τῷ ἀρνῆται τὴν ἐστίαν του.

ΠΑΝΤΕΣ (ὁψοῦντες τὴν δεξιάν.)

Θέλομεν οὕτως. Ἐστω νόμος.

ΡΕΔΙΓΓ (μετά τινα παύσιν.)

"Εγινέ.

ΡΟΙΣΣΕΑΜΑΝΝ.

Διὰ τοῦ νόμου τούτου εἶσθ' ἐλευθεροί.
Δὲν θέλει παρ' Αὐστρίας ποτ' ἐκδιασθῇ
ὅ,τι ἀντέσχεν εἰς προτάσεις προσηνεῖς.

ΙΟΣΤ ΕΚ ΒΑΪΑΕΡ.

Προβῶμεν εἰς ἐτέρας πράξεις.

ΡΕΔΙΓΓ.

Σύντροφοι,

Πᾶν γλυκὺ μέτρον ἄρα ἐξηντλήσαμεν ;
Πάσχομεν ἴσως ταῦτα παρὰ θέλησιν
τοῦ Βασιλέως, ἴσως ἐν ἀγνοίᾳ του.
Καὶ τοῦτο ἅς μὴ μείνῃ ἀδοκίμαστον.
Ἄς φθάσουν τὰ δεινὰ μας εἰς τὰ ὦτά του,
πρὶν πειραθῶμεν βίας, ἥτις πάντοτε
δεινὴ, καὶ τοῦ δικαίου ἂν ὑπερμαχῇ.
Ὅπου ἡ ἀνθρωπίνη παύει ἀρρώγῃ,
ἐκεῖ ἡ θεία ἀρχεται βοήθεια.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (πρὸς τὸν Κορβιάδον Οὐν.)

Εἰς σὲ ὁ λόγος. Ἐκθεῖς ὅ,τι σοι γνωστόν.

ΚΟΡΒΑΔΟΣ ΟΥΝ.

Εἰς Ῥεϊνφέλδ, ἡμην, εἰς τοῦ Αὐτοκράτορος⁽⁵⁴⁾
τὴν ἔδραν, ὅπου παρὰ τῶν Διοικητῶν
ἀπῆλθον νὰ ἐκθέσω ὅσα πάσχομεν,
καὶ νὰ ζητήσω τὰ ἐπικυρούμενα
ὑπὸ παντὸς τὸν θρόνον ἀναβαίνοντος
τῶν ἡμετέρων προνομίων γράμματα.
Ἀπεσταλμένους εὗρον πόλεων πολλῶν
τῆς χώρας τῶν Σοάβων καὶ τῶν Ῥηνικῶν

ἀκτῶν. Λαβόντες πάντες τὰς περγαμηνάς,
 παιδοὶ ἀπῆλθον. Ἄλλ' ἐμὲ, τὸν παρ' ὑμῶν
 πεμφθέντα, εἰς συμβούλους μὲ παρέπεμψαν,
 οἵτινες λόγους μόνους μ' ἔδωκαν κενούς.
 Ὁ Αὐτοκράτωρ εἶπον πῶς δὲν εὐκαιρεῖ,
 πῶς θὰ σκεφθῇ κατόπιν καὶ περὶ ἡμῶν.
 —Ὡς διηρχόμεν τὰς αἰθούσας κατηφής,
 τὸν Δοῦκα Χάνσεν εἶδον, ὅστις ἔκλαιεν (⁵⁴)
 ἐπὶ ἐξώστου· παρ' αὐτὸν τοὺς εὐγενεῖς,
 τὸν Βάρτ καὶ Τέγερφέλδον. Μ' εἶπον δὲ αὐτοὶ
 καλέσαντές με· «Βοηθεῖσθε μόνοι σας!
 » Παρὰ τοῦ Βασιλέως μὴ τὰ δίκαια
 » προσμένετε, τὸ τέκνον ἂν τοῦ ἀδελφοῦ
 » γυμνῶν, ἀρπάζει τὴν κληρονομίαν του.
 » Ὁ Δοῦξ τὸν κλῆρον τῷ ζητεῖ τὸν μητρικόν.
 » Ἐνήλιξ εἶναι, ἱκανὸς νὰ κυβερνᾷ
 » λαοὺς καὶ χώρας. Τί τῷ ἀπεκρίθησαν;
 » Ἀνθῶν στέμμα θέτων εἰς τὰς τρίχας του
 » ὁ Βασιλεὺς, τῷ εἶπε· Τοῦτο κόσμημα
 » ἐστὶν ἀρμόζον εἰς τὴν ἡλικίαν σου.»

Ο ΕΠΙ ΤΟΙΧΟΥ.

Ἰδοῦ. Δικαιοσύνην μὴ προσμένετε
 παρὰ τοῦ Βασιλέως. Βοηθεῖσθε μόνοι σας.

ΡΕΔΙΓΓ.

Δὲν μένει ἄλλο. Τώρα συμβουλευσάτε,
 τὸ ἔργον πῶς φρονίμως τελεσθήσεται.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (Προχωρεῖ εἰς τὸν κύκλον.)

Τί θέλομεν; Τὴν βίαν ν' ἀποσείσωμεν,
 τ' ἀρχαῖα δίκαιά μας, κληρονόμημα,
 τῶν προπατόρων, ταῦτα νὰ φυλάξωμεν,

οὐχὶ δὲ νέα νὰ ἐπιδιώζωμεν.
 Τοῦ Βασιλέως ἔστω τὸ τῷ Βασιλεῖ
 ἀνῆκον. Ὅστις ἔχει κύριον, αὐτῷ
 ὑπηρετήτω.

ΜΑΙΕΡ.

Παρ' Αὐστρίας κτήματα
 ἐνοικιάζω.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Τῇ Αὐστρίᾳ πλήρουνε.

ΙΟΥΣΤ ΕΚ ΒΑΪΛΕΡ

Τελῶ εἰς τοὺς Κυρίους Ῥαπερσβείλ. (55)

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Τελῶν

ἐξακολουθεῖ.

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ.

Εἰς τὴν Θεομήτορα
 ὠρχίσθην τῆς Ζυρίχης.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Δὸς εἰς τὴν μονὴν
 τὰ τῆς μονῆς.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τὸ κράτος μόνον πάροχον
 εἰς ἐμὲ εἶναι ὅλων τῶν κτημάτων μου.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ἔστ' ὅ,τι πρέπει, ἀλλ' οὐδὲν ὑπὲρ αὐτό.
 Διοικητὰς καὶ ξένους δούλους θέλομεν
 ἀποδιώξει, ρίπτοντες τοὺς πύργους των,
 ἀναιμωτὶ, ἂν εἶναι τρόπος. Ἄς ἰδῇ
 ὁ Αὐτοκράτωρ ὅτι ἐβιάσθημεν
 τὸ εὐλαβεῖς καθῆκον ν' ἀθετήσωμεν.

Ἐντὸς ὁρίων μένοντας ἂν μᾶς ἰδῇ,
 ἴσως νικήσῃ τὴν ὀργὴν του συνετῶς.
 Εὐλογον φόβον διεγείρει ὁ λαός,
 ὅστις, ξιφήρης, μένει μετριοπαθής.

ΡΕΣΙΓΓ.

Ἀλλὰ, εἰπέτε, πῶς θὰ ἐνεργήσωμεν;
 Τὰ ὅπλα ἔχει εἰς τὰς χεῖρας ὁ ἐχθρός.
 Βεβαίως ἐν εἰρήνῃ δὲν θ' ἀποσυρθῇ.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Θ' ἀποσυρθῇ ἐνόπλους ἅμα μᾶς ἰδῇ.
 Πρὶν ὀπλισθῇ κ' ἐκείνος, ἄς προλάβωμεν.

ΜΑΙΕΡ.

Εὐκολος λόγος, πλὴν τὸ πρᾶγμα δύσκολον!
 Ἔχομεν εἰς τὸν τόπον δύο φρούρια,
 τοῦ ἐχθροῦ σκέπην, εἰς ἡμᾶς δὲ κίνδυνον,
 ἐὰν εἰσβάλῃ ἐχθρικῶς ὁ βασιλεὺς.
 Τὸ Ῥόσβεργ καὶ ἡ Σάρνη νὰ κατακτηθοῦν
 ἀνάγκη, πρὶν αἱ χῶραι κινηθοῦν αἱ τρεῖς.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἐὰν χρονοτριβῶμεν, δὲν θὰ λάθωμεν.
 Εἰς πολλοὺς εἶναι τὸ μυστήριον γνωστόν.

ΜΑΙΕΡ.

Προδόται δὲν ὑπάρχουν εἰς τοὺς τόπους μας.

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ.

Προδότης καὶ ὁ ζῆλος εἶν' ἐνίοτε.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ἐὰν ἀργῶμεν, συμπληρώσας εἰς Ἀλτόρφ
 τὸν πύργον, ὀχυροῦται ὁ διοικητής.

ΜΑΙΕΡ.

Ἐγωῖστων ὁ λόγος.

ΣΙΓΡΙΣΤ.

Εἶσαι ἄδικος.

ΜΑΙΕΡ (ἔξαπτόμενος).

"Αδικος! Τοῦτο τὸ Οὐρὶ θὰ μᾶς εἰπῇ!

ΡΕΔΙΓΓ.

Τοῦ ὅρκου σας μνησθῆτε. Ἑσυχάσατε.

ΜΑΙΕΡ.

Ναί, ἂν συνεννοῶνται τὸ Οὐρὶ καὶ Σβῦτς, ἡμεῖς βεβαίως πρέπει νὰ σιγήσωμεν.

ΡΕΔΙΓΓ.

Νὰ σ' ἐγκαλέσω πρέπ' εἰς τὴν ὁμήγουριν.
 Ταράττει τὴν εἰρήνην ἢ θερμὴ σου φρὴν.
 Δὲν εἶναι ὁ σκοπός μας εἷς καὶ ὁ αὐτός;

ΒΙΓΚΕΛΡΕΙΔ.

Τὰς ἐορτάς ἀνίσως περιμείνωμεν,
 κατὰ τὸ ἔθος τότε ὅλ' οἱ κάτοικοι
 ἔχουν νὰ φέρουν δῶρα εἰς τὸν ἄρχοντα.
 Νὰ εὐρεθῶσι δέκα ἕως δώδεκα
 δύνανται οὕτως ἄνδρες εἰς τὸ φρούριον,
 αἰχμὰς ὀξείας εἰς τοὺς κόλπους κρύπτοντες,
 ἅς εἰς τὰς ῥάβδους εὐχερῶς προσάπτουσι·
 διότι εἰς τὸν πύργον ἔνοπλος οὐδεὶς
 εἰσδύει. Μένουν εἰς τὸ δάσος οἱ πολλοί,
 καὶ ὥς ἐκεῖνοι τῶν πυλῶν κρατήσωσιν,
 ἐν σάλπισμα! κ' ἐξαίφνης ἐξορμήσαντες
 ἐκ τῆς ἐνέδρας, ἤρπασαν τὸ φρούριον.

ΜΕΛΑΧΘΑΛ.

Ἄναλαμβάνω τὸ Προσβέργ ἐγώ.—Ἐκεῖ
 ὑπάρχει κόρη ἥτις μ' εἶναι εὐμενής.
 Θέλω τὴν πείσει κλονουμένην κλίμακα

νὰ μοὶ κρεμάσῃ εἰς τὸ σκότος τῆς νυκτός.
 Ν' ἀναβῶ μόνον, σύρω τοὺς ἑταίρους μου.

ΡΕΔΙΓΓ.

Θέλησις πάντων εἶναι ἡ ἀναβολή;

(Οἱ πλεῖστοι ἀνατείνουσι τὰς χεῖρας.)

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (μετρήσας τὰς ψήφους.)

Ὑπὲρ, εἰκοσιμία, δώδεκα κατὰ.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Καθ' ἣν ἡμέραν πέσωσι τὰ φρούρια,
 τὴν ἀγγελίαν δίδομεν διὰ καπνοῦ
 εἰς ὄρος ἀπὸ ὄρους· τὴν ἐξέγερσιν
 εἰς τὰς πρωτίστας πόλεις προκηρύττομεν·
 καὶ ὅπλα ὡς ἰδῶσιν οἱ διοικηταί,
 ἀμύνης θ' ἀποστῶσιν, ἔστε βέβαιοι,
 καὶ συνοδίαν θὰ δεχθῶσι πρόθυμοι,
 ἐκτὸς τοῦ τόπου νὰ τοὺς φέρ' εἰρηνικῶς.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ὁ Γέσλερ ὅμως μόνος εἶν' ἐπίφοβος.

Πληθὺς ἱππέων τὸν φρουρεῖ. Ἀναιμωτὶ
 δὲν θὰ ὑποχωρήσῃ, οὐδ' ἐκδιωχθεὶς
 θὰ εἶναι διὰ τοῦτο ἀβλαβής· αὐτοῦ
 δύσκολον νὰ φεισθῶμεν, κ' ἐπικίνδυνον.

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Τὴν πρώτην θέσιν τοῦ κινδύνου δότε μοι.

Ὁ Τέλλος τὴν ζωὴν μου ἔσωσεν· αὐτὴν
 προθύμως δίδω ὑπὲρ τῆς πατρίδος μου.
 Ὑψαριστήθην τὴν τιμὴν μου ἔσωσα.

ΡΕΔΙΓΓ.

Ὁ χρόνος βουληφόρος. Περιμείνατε.

Πολλάκις φέρει κ' ἡ στιγμή τ' ἀνέλπιστα.

Ἄλλὰ ἰδέτε· διανυκτερεύομεν
 ἐδῶ, κ' ἐν τούτοις ἡ Ἡὼς εἰς τὰ βουνὰ
 φλέγοντας θέτει ἀκροφύλακας. Καιρός!
 Ἀναχωρῶμεν, πρὶν μᾶς καταλάβῃ φῶς.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ἀμεριμνητε, καὶ ἡ νύξ ὑποχωρεῖ
 βραδέως μόνον ἀπὸ τῶν κοιλάδων μας.

(Πάντες ἀπεκαλύφθησαν αὐτομάτως, καὶ θεωροῦσι σιγῶντες καὶ
 μετ' εὐλαθείας τὸ λυκαυγές.)

ΡΟΙΣΣΕΑΜΑΝΝ.

Εἰς τὸ φῶς τοῦτο τὸ προασπαζόμενον
 ἡμᾶς πρὸ πάντων τῶν λαῶν, τῶν πνιγερὰν
 ἀναπνεόντων ἀτμοσφαῖραν πόλεων,
 ὁμῶσωμεν τὸν ὄρκον τοῦ δεσμοῦ ἡμῶν.

— Πάντες ἐν ἔθνος ἀδελφῶν ἐσόμεθα,
 ἐν πόνοις κ' ἐν κινδύνοις ἀδιαίρετον.

(Πάντες ἐπαναλαμβάνουσι τὸν ὄρκον, ὑψοῦντες τὰ τρία
 δάκτυλα τῆς δεξιᾶς.)

— Ὡς οἱ πατέρες, ζήσωμεν ἐλεύθεροι,
 ἀντὶ δουλείας προτιμῶντες θάνατον.

(Ὁμοίως.)

Εἰς τοῦ ὑψίστου τὴν ἰσχὺν θαρρῆσομεν,
 ἰσχὺν ἀνθρώπων εἰς οὐδὲν τιθέμενοι.

(Ὁμοίως. Πάντες ἐναγκαλίζονται ἀλλήλους.)

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Κρυφίως ἤδη ἕκαστος ἀπέλθετε
 πρὸς οὓς ἂν ἔχη φίλους ἢ ἐταίρους του·
 παραχειμάζων δ' ἐν χωρίοις ὁ ποιμὴν,
 ᾧ πλέκῃ σχέσεις πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν.
 — Ὅ,τι ὥς τότε μᾶς ἐπιφυλάττεται,
 ᾧ ὑποστῶμεν. Ἄς ἐπιστρεφύωνται
 αἱ κακουργίαι τῶν τυράννων, ἕως οὔ

ἔλθ' ἡ ἡμέρα πρὸς κοινὴν ἐξόφλησιν
 παντὸς ἰδίου καὶ κοινοῦ ὀφλήματος.
 Καθεὶς ἄς πνίγη τὴν ὀργὴν του, καὶ αὐτὴν
 ἄς ταμειύσῃ ὑπὲρ τῆς πατρίδος του.
 Ὁ τὴν ἰδίαν ὕβριν μόνος ἐκδικῶν,
 τὸ κτῆμα περικόπτει τὸ δημόσιον.

(Ἐν ᾧ ἀπέρχονται ἡσύχως πρὸς τρεῖς διαφόρους διευθύνσεις,
 ἡ ὀρχήστρα παιανίζει λαμπρόν. Ἡ σκηνὴ μένει ἐπὶ τινὰς
 στιγμὰς ἀνοικτὴ, καὶ παριστᾷ τὸ θέαμα τοῦ ἔτι ἀνατέλ-
 λοντος εἰς τὰς Ἀλπεις ἡλίου.)

ΠΡΑΞΙΣ ΤΡΙΤΗ

ΣΚΗΝΗ Α΄.

Αὐλὴ πρὸ τῆς οἰκίας τοῦ Τέλλου.

Ὁ ΤΕΛΛΟΣ *ἀσχολεῖται πέλκων.* Ἡ ΕΔΒΙΓΗ *ἐργάζεται εἰς ἐργόχειρον.*

Ὁ ΒΑΛΘΕΡ καὶ ὁ ΓΟΥΛΙΕΑΜΟΣ *εἰς τὸ μετωπικόν παιζουσιν ἔχοντες μικρὰν βαλληστρίδα. (56).*

ΒΑΛΘΡ (ᾄδει.)

Αὐγὴ χρυσανατέλλει
εἰς δάση κ' εἰς βουνά.

Μὲ τόξον καὶ μὲ βέλη
ὁ κυνηγὸς περνᾷ.

Μονάρχης τοῦ ἀέρος
ὥς εἶν' ὁ ἀετὸς,
τὰ ὄρη ἐλευθέρως
διέρχεται αὐτός.

Ὡς ὅπου σημαδεύει
εἶν' ἄρχων τῶν βουνῶν,
καὶ μόνος βασιλεύει
καὶ ζώων καὶ πτηνῶν.»

(Ἔργεται πηδῶν.)

Ἔσπασεν ἡ χορδὴ μου. Πάτερ, δέσε την.

ΤΕΛΛΟΣ

Ἐγώ; διόλου. Βοηθεῖται μόνος του
ὁ κυνηγός.

(Τὰ παιδία μακρύνονται.)

ΕΔΒΙΓΗ.

Ἀρχίζουν τὰ παιδιά μας
ἔνωρίς τὸ τόξον.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὅστις θέλει ἔξοχος
ποτὲ νὰ γίνη, ἔνωρίς γυμνάζεται.

ΕΔΒΙΓΗ.

Εἶθε τὴν τέχνην μὴ ἐμάνθανον ποτέ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὅφείλουσι τὰ πάντα νὰ μανθάνωσι.
Νὰ διατρέξῃ ὅστις θέλει τὴν ζωὴν
ἀφόβως, πρέπει, στεγανῶς θωρακισθεὶς,
εἰς προσβολὴν νὰ βαίνει καὶ εἰς ἄμυναν.

ΕΔΒΙΓΗ.

Ποτὲ κατ' οἶκον δὲν θὰ μένωσ' ἥτυχαι.

ΤΕΛΛΟΣ.

Οὐτ' ἐγὼ, μῆτερ, ἤμπορῶ. Δὲν μ' ἐπλασεν
ἡ φύσις εἰς ποιμένα. Θέλω πάντοτε
ἀσθμαίνων νὰ διώκω φεύγοντα σκοπὸν,
καὶ τῆς ζωῆς μου εἶναι ἡ ἀπόλαυσις
ἐκ νέου καθ' ἐκάστην νὰ τὴν κατακτῶ.

ΕΔΒΙΓΗ.

Καὶ λησμονεῖς τοὺς φόβους τῆς συζύγου σου,
καὶ ὅτι σὲ προσμένει καὶ πικραίνεται.
Φρίττω ὅσάκις λέγουσ' οἱ συνθηρευταὶ
τὰ ῥυφοκίνδυνά σου κατορθώματα.
Ὅσάκις φεύγεις, τρέμει ἡ καρδιά μου
πῶς δὲν θὰ μ' ἐπιστρέψῃς. Εἰς τὰς κορυφὰς
σὲ βλέπω τὰς ἀγρίας, τὰς παγοσκεπεῖς,
πλανώμενον, πηδῶντα καὶ σφαλλόμενον

ἐπὶ κρημνῶν· καὶ βλέπω πῶς ὁ αἶγαγρος
 ἀνασκιρτῶν, σὲ σύρει εἰς τὸ βάραθρον·
 πῶς σὲ κυλῖει πίπτουσα νηροβολάς·
 πῶς ὑπενδίδει κινητὸν τὸ ἔδαφος,
 θάπτον σε ζῶντα εἰς πυθμένα χαίνοντα.
 Τὸν τόλμητιαν κυνηγὸν τῶν Ἄλπεων
 θάνατος ἐνεδρεύει μυριόμορφος.
 ὦ! εἶναι, εἶναι δυστυχὲς ἐπάγγελμα,
 διὰ κινδύνων φέρον εἰς τὴν ἄβυσσον!

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὅστις φαιδρῶς, ἀρόβως περιβλέπεται,
 εἰς τὸν Θεὸν πιστεύων κ' εἰς τὴν εὐκαμπτὸν
 ἰδίαν ῥώμην, δὲν τρομάζει τοὺς κρημνοὺς.
 Τῶν βουνῶν τέκνον δὲν φοβεῖται τὰ βουνά.

(Ἐν τούτοις περατώσας τὴν ἐργασίαν του, ἀποθέτει
 τὰ σύνεργά του.)

Νομίζω τώρα εἶν' ἡ θύρα στερεά.
 Ὁ πέλεκυς μου μ' ἀπαλλάττει λεπτουργοῦ.

ΕΔΒΙΓΗ.

Καὶ ποῦ ὑπάγεις;

ΤΕΛΛΟΣ.

Εἰς Ἄλτορφ, εἰς τοῦ πατρός.

ΕΔΒΙΓΗ.

Δὲν μελετᾷς τι ἐπικίνδυνον; Εἰπέ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Πῶς, γύναι, σ' ἦλθεν ἡ ἰδέα;

ΕΔΒΙΓΗ.

Πλέκεται,

ἡξεύρω, κάτι κατὰ τῶν Διοικητῶν.

Συνῆλθον εἰς τὸ Ῥύτλι, κ' εἶσαι τοῦ δεσμοῦ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐκεῖ δὲν ἤμην. Ὅμως τὴν πατρίδα μου,
 ἂν μὲ καλέσῃ, δὲν θεν' ἀρνηθῶ ποτέ.

ΕΔΒΙΓΗ.

Τὴν θέσιν τῶν κινδύνων θὰ σοὶ δώσωσι,
 τὴν δύσκολον μερίδα, καθὼς πάντοτε.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὁ φόρος λόγῳ τῆς οὐσίας τάττεται.

ΕΔΒΙΓΗ.

Διὰ τῆς λίμνης σὺ τὸν Οὐντερβάλδιον
 ἐν τριχυμῖα ἔφερες. Ἐσώθητε
 ἐκ θαύματος. Τὰ τέκνα, τὴν γυναῖκά σου
 καὶ δὲν ἐσκέφθης;

ΤΕΛΛΟΣ.

Σὰς ἐσκέφθην, φίλη μου,
 καὶ ἔσωσα πατέρα τέκνα ἔχοντα.

ΕΔΒΙΓΗ.

Εἰς τῆς θυέλλης νὰ ῥιφθῇς τὸν φάρυγγα,
 δὲν εἶναι πίστις, εἶναι πρόκλησις Θεοῦ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὀλίγα πράττει ὅταν τις πολλὰ μετρά.

ΕΔΒΙΓΗ.

Πρόθυμος εἶσαι καὶ τοὺς πάντας βοηθεῖς.
 Ἄν δ' ἐν ἀνάγκῃ εἶσαι, τίς σὲ βοηθεῖ;

ΤΕΛΛΟΣ.

Βοηθοὺς εἶθε μὴ χρειάζωμαι ποτέ!

(Λαμβάνει τὴν βαλληστρίδα καὶ τὰ βέλη του.)

ΕΔΒΙΓΗ.

Τὸ τόξον τί τὸ θέλεις; Ἄφες το ἐδώ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὅταν μοὶ λείπη τ' ὄπλον, μοὶ ἐλλείπ' ἡ χεὶρ.

(Τὰ παιδία πλησιάζουσι.)

ΒΑΛΘΕΡ.

Διὰ ποῦ, πάτερ;

ΤΕΛΛΟΣ.

Εἰς Ἀλτόρφ, εἰς τοῦ παπποῦ.

Ἔρχεσαι; Θέλεις;

ΒΑΛΘΕΡ.

Ἐννοεῖται, ἔρχομαι.

ΕΔΒΙΓΗ.

Τὸ Ἀλτόρφ ἄφες. Εἶναι ὁ διοικητὴς
ἐκεῖ ἀκόμῃ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Σήμερον ἀναχωρεῖ.

ΕΔΒΙΓΗ.

Ἄφες νὰ φύγῃ· ἄφες μὴ σ' ἐνθυμηθῇ.

Πῶς μᾶς μισεῖ γνωρίζεις.

ΤΕΛΛΟΣ.

Μῦθος ἀβλαβής.

Τὸ καλὸν πράττων, τί φοβοῦμαι τοὺς ἐχθρούς;

ΕΔΒΙΓΗ.

Μισεῖ πρὸ πάντων ὅσους πράττουν τὸ καλόν.

ΤΕΛΛΟΣ.

Διότι δὲν εὐρίσκει ἐπ' αὐτῶν λαβὴν.

Ἐμὲ θ' ἀφήσῃ ὁ ἱππότης ἤσυχον.

ΕΔΒΙΓΗ.

Πῶς; Τὸ ἠξεύρεις;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἡμῖν εἰς κυνήγιον

ἐσχάτως. Τὰς ἐρήμους ἐτυχον περῶν
τοῦ Σαίχεν ἀνοδίας, καὶ διέτρεχον (57)
ἐπὶ βαράθρου κρεμαμένην στενωπὸν,

ἦτις δὲν εἶχεν ἐκφυγὴν· ἡγείροντο
ὕπὲρ τὴν κεφαλὴν μου βράχοι κάθετοι,
κ' ἐβόιζεν ὁ Σαῖχεν κάτω φοβερός.

(Οἱ παῖδες προσέρχονται δεξιῶς καὶ ἀριστερῶς εἰς αὐτὸν, καὶ
τὸν βλέπουσι μετὰ τεταμένης προσοχῆς.)

Ἐκεῖ μὲ ἀντικρύζει ὁ διοικητὴς,
μόνος πρὸς μόνον, ἄνθρωπος πρὸς ἄνθρωπον,
καὶ παρ' ἡμῖν τὸ χαῖνον βαθὺ βάραθρον.

Ὁ Κύριος μὲ εἶδε καὶ μ' ἐγνώρισεν,
ἐνθυμηθεὶς πῶς μ' εἶχεν αὐστηρὰν ποινὴν
ἐπιμετρήσει διὰ πταῖσμ' ἀσήμαντον·
καὶ βλέπων ὅτι πρὸς αὐτὸν προέβαινον
τὴν χεῖρα ἔχων ἔνοπλον, ὠχρίασε,
τὰ βήματά του ἔτρεμον, καὶ εἶδ' αὐτὸν
ἐγγὺς νὰ πέσῃ εἰς τὸ χεῖλος τοῦ κρημνοῦ.

— Τὸν ἐλυπήθην καὶ τὸν ἐπλησίασα,
κ' εὐλαβῶς εἶπον· «Εἵμ' ἐγὼ, ὦ Κύριε!»

Ἐκεῖνος ὅμως οὐδὲ γρὺ ἡμ πόρεσε
νὰ ἐκστομήσῃ· σιωπῶν δὲ μ' ἐνευσε
τὸν δρόμον μου νὰ σύρω. Οὕτω μακρυνθεὶς,
τῷ ἔστειλα κατόπιν τοὺς ἀνθρώπους του.

ΕΔΒΙΓΗ.

Οὐαί σοι. Σ' ἐφοβήθη. Ἀσυγχώρητος
δι' αὐτὸν εἶσαι πῶς τὸν εἶδες τρέμοντα.

ΤΕΛΛΟΣ.

Δι' ὃ τὸν ἀποφεύγω· οὐδ' αὐτὸς ἐμὲ
θενὰ ζητήσῃ.

ΕΔΒΙΓΗ.

Μεῖνε σήμερον. Ἐκεῖ
μὴ μεταβαίνης. Ὑπαγε, κυνήγησον.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἄλλὰ τί ἔχεις;

ΕΔΒΙΓΗ.

Ἔχω φόβους. Ἄπεχε.

ΤΕΛΛΟΣ.

Δι' ἀναιτίους φόβους βασανίζεσαι;

ΕΔΒΙΓΗ.

Με βασανίζουν μάλλον ὥς ἀναίτιοι.

ὦ! μείνε.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὑπεσχέθην. Εἶν' ἀδύνατον.

ΕΔΒΙΓΗ.

Ὑπαγε τότε ἄφες ὅμως τὸν μικρόν.

ΒΛΑΘΕΡ.

ὦ! Θὰ ὑπάγω, μητερίδιον κ' ἐγώ.

ΕΔΒΙΓΗ.

Ἀφίνεις λοιπὸν, Βάλλθη, τὴν μητέρα σου;

ΒΛΑΘΕΡ.

Θεγὰ σὲ φέρω κάτι ἀπὸ τοῦ παπποῦ.

(Ἀναχωρεῖ μετὰ τοῦ πατρός του.)

ΓΟΥΜΕΑΜΟΣ.

Μῆτερ, ἐγὼ σοὶ μένω.

ΕΔΒΙΓΗ (ἐναγκαλιζομένη αὐτόν.)

Ναὶ, ἀγαπητὸν

παιδίον εἶσαι. Θὰ μοὶ μείνης μόνον σύ.

(Πορεύεται πρὸς τὴν ἀλτάϊαν θύραν, καὶ παρακολουθεῖ ἐπὶ πολὺ τοὺς ἀπερχομένους διὰ τῶν ὀφθαλμῶν).

—

ΣΚΗΝΗ Β'.

Ἄγρια δασώδης θέσις πανταχόθεν περικεκλεισμένη.
Καταρράκται πίπτουσιν ἐκ τῶν βράχων.

ΒΕΡΘΑ, θηρευτὴν ἐσθῆτα φοροῦσα· Εὐθὺς μετὰ ταῦτα εἰσέρχεται
ὁ ΡΟΥΔΗΝΣ.

ΒΕΡΘΑ.

Ἔπεται! Τέλος νὰ λαλήσω ἤμπορῶ.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Κυρία, τέλος σὰς εὕρισκω μοναχὴν.
κρημνοὶ καὶ βράχοι πέριξ μᾶς ἐγκλείουσιν.
Οὐδεὶς ὀφθαλμὸς ξένος μᾶς κατασκοπεῖ.
Τὸ βάρος θ' ἀποσπάσω τῆς μακρᾶς σιγῆς.

ΒΕΡΘΑ.

Οἱ θηρευταί, νομίζεις, δὲν ἀκολουθοῦν;

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ἡ θήρ' ἄλλοῦ ἐστράφη. Τώρα ἢ ποτέ.
Τῆς φίλης στιγμῆς πρέπει νὰ ὠφεληθῶ.
Ἡ τύχη μου, ναὶ, πρέπει ν' ἀποφασισθῇ,
καὶ ἂν ψηφίσῃ χωρισμὸν αἰώνιον.
—ὦ! μὴ ὀπλίζῃς τοὺς γλυκεῖς σοῦ ὀφθαλμοὺς
διὰ σκληρᾶς τοιαύτης αὐστηρότητος!
Τίς εἶμαι ἵνα πόθους αἶρω μέχρι σοῦ;
Ἡ φήμη ἔτι δὲν μὲ κατωνόμασεν,
οὐδ' εἰς τὰς τάξεις ἵσταμαι τῶν ἵπποτῶν
ὅσοι λαμπροὶ ἐν νίκαις, ὥς μνηστῆρές σε
περιστοιχοῦν. Δὲν ἔχω ἄλλο τίποτε
εἰμὴ καρδίαν ἀγαπῶσαν καὶ πιστήν.

ΒΕΡΘΑ (ἐμβριθῶς καὶ αὐστηρῶς.)

Περὶ ἀγάπης λέγει, περὶ πίστεως,
ὁ πρὸς τὰ πρῶτα τῶν χρεῶν του ἄπιστος,
(Ὁ Ρούδηνς ὀπισθοδρομεῖ.)

ὁ δοῦλος τῆς Αὐστρίας, ὅστις ἑαυτὸν
εἰς τοὺς τυράννους τῆς πατρίδος του πωλεῖ!

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ὑμεῖς, Κυρία, ταῦτα μοὶ προσάπτετε !
Εἰς ταύτην τὴν μερίδα τί ζητῶ πλὴν σοῦ;

ΒΕΡΘΑ.

Εἰς τὴν μερίδα μὲ ζητεῖς τῶν προδοτῶν !
Προκρίνω εἰς τὸν Γέσλερ, εἰς τὸν τύραννον
τὴν χειρὰ μου νὰ δώσω, ὅχ' εἰς ἄστοργον
υἱὸν τῆς Ἑλβετίας, ἀρνησίπατριν,
εἰς ὄργανον ἐκείνου ταπεινούμενον.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Θεέ μου! Τί ν' ἀκούω !

ΒΕΡΘΑ

Τί χρηστὸς ἀνὴρ
τῶν συμπατριωτῶν του ἔχει φίλτερον;
Ἄνδρὸς καρδιά χρέος εὐγενέστερον
ἔχει, τοῦ σώζειν τὸν ἀθῶον πάσχοντα,
τοῦ προασπίζειν τὸν δυναστευόμενον;
— Ἐγὼ συμπάσχω μετὰ τοῦ λαοῦ ὑμῶν,
καὶ ἡ ψυχὴ μου ῥήγνυται. Τὸν ἀγαπῶ,
τὸν ῥωμαλέον, πλὴν καὶ μετρίοφρονα.
Μ' ἔλκ' ἡ καρδιά πανισχύρως πρὸς αὐτὸν,
καὶ καθ' ἐκάστην μᾶλλον τὸν τιμῶ.— Σὺ δέ,
σὺ δὲ ἡ φύσις, δὲ καθῆκον εὐγενὲς
ἀναδεικνύει φυσικὸν προστάτην του,
ἄλλ' ὅστις τὸν ἀρνεῖται, καὶ πρὸς τὸν ἐχθρὸν
αὐτομολῶν, χαλκεύεις τὰς ἀλύσεις του,
σὺ μὲ λυπεῖς· μὲ θλίβεις. Τὴν καρδίαν μου
νικῶ, ἵνα μὴ μῖσος αἰσθανθῇ πρὸς σέ.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Μὴ τοῦ λαοῦ μου τὸ συμφέρον δὲν ποθῶ;
 Ὑπὸ τοῦ σκήπτρου τῆς Αὐστρίας τὴν ἰσχὺν
 μὴ τὴν εἰρήνην . . .

ΒΕΡΘΑ.

Θέλεις τὴν δουλείαν του·
 καὶ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἐσχάτου της
 ἀσύλου ἐκδιώκεις, ὃ τῇ ἔμεινεν.
 Ὁ λαὸς κρεῖττον τὸ συμφέρον του νοεῖ·
 τὸ αἰσθημὰ του δὲν πλανοῦν φαινόμενα.
 Σέ, εἰς τὰ δίκτυά των σ' ἐνετύλιξαν.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Μὲ μισεῖς, Βέρθα· Βέρθα, μὲ περιφρονεῖς.

ΒΕΡΘΑ.

Θὰ ἦτον ἴσως δι' ἐμὲ καλῆτερον.
 Ἀλλὰ νὰ βλέπω εἰς τὴν περιφρόνησιν
 ἐκτεθειμένον, καὶ αὐτὴν ἀξίζοντα
 ὃν ἐνδομύχως ἐπεθύμουν ν' ἀγαπῶ . . .

ΡΟΥΔΗΝΣ.

ὦ Βέρθα, Βέρθα! Φῶς μ' ἀνοίγεις οὐρανῶν,
 κ' εἰς ἄδην ἅμα μὲ βυθίζεις σκοτεινόν.

ΒΕΡΘΑ.

Ἐντός σου δὲν ἐσβέσθη ὅ,τι εὐγενές.
 Κοιμᾶται μόνον. Θὰ τὸ ἐξυπνήσωμεν.
 Νὰ ἐπιβάλλης βίαν πρέπ' εἰς σεαυτὸν,
 ἵνα φονεύης τὰς ἐμφύτους ἀρετάς.
 Ἀλλ' ἰσχυρώτεραί σου εὐτυχῶς εἰσὶ,
 καὶ ἄκων εἶσαι ἀγαθὸς καὶ εὐγενής.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Πιστεύεις, Βέρθα εἰς ἐμέ; Ὁ ἔρως σου
 ὅ,τι θελήσῃ εἶμαι ἢ καὶ γίνομαι.

ΒΕΡΘΑ.

Ἔσ' ὅ,τ' ἡ φύσις ἡ γενναία σ' ἔπλασε.
 Κατέλαβε τὴν θέσιν εἰς ἣν σ' ἔστησε,
 βοήθησον τὸ ἔθνος καὶ τὴν χώραν σου,
 καὶ προπολέμει ὑπὲρ τῶν δικαίων των.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Καὶ πῶς φεῦ! θ' ἀποβλέψω εἰς τὴν χειρὰ σου,
 ἂν ἀντιτείνω πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα;
 Ἦ θέλησις δὲν εἶναι τῶν οἰκείων σου
 ἢ ἀπολύτως περὶ σοῦ ὀρίζουσα;

ΒΕΡΘΑ.

Ἐντὸς τοῦ Δάσους εἶν' αἱ κτήσεις μου. Καθὼς
 ἡ Ἑλβετία ἐλευθερωθῇ, κ' ἐγὼ
 εἴμ' ἐλευθέρα.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ποῖον, Βέρθα, πρὸ ἐμοῦ
 ὀρίζοντα ἐκτείνεις!

ΒΕΡΘΑ.

Ἐξ εὐνοίας μὴ
 πῶς θὰ μὲ λάβῃς τῆς Αὐστρίας ἔλπιζε.
 Ἀπληστοὶ χώρας, θέλουσι τὸν κληρὸν μου
 εἰς τὸν εὐρύν των κληρὸν νὰ προσθέσωσι,
 καὶ ὡς τὴν Ἑλβετίαν, θέλουσι κ' ἐμὲ
 εἰς ἄλυσιν δουλείας νὰ μὲ δέσωσι.
 — Θῦμα μὲ σύρουν, κ' ἔχουσιν ἀξίωσιν
 εἰς τῶν Αὐτοκρατόρων ἴσως τὴν αὐλὴν
 κολάκων ν' ἀνταμείψω ἀφοσίωσιν.
 Ὅπου ὁ ραδιοῦργος δόλος κατοικεῖ,
 μοὶ ἐτοιμάζουν γάμον μισητὸν ἐκεῖ.
 Ὁ ἔρως ἔσται μόνος μου σωτὴρ, — ὁ σὸς.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ν' ἀποφασίσῃς δύνασαι νὰ ζῇς ἐδῶ ;
 τὴν τύχην σου νὰ δέσῃς εἰς τὴν τύχην μου ;
 Ὡ Βέρθα, ὅτε εἰς τὸν κόσμον ἤθελον
 μακρὰν νὰ τρέξω, τί ἐζήτηουν εἰμὴ σέ ;
 Σὲ, σὲ ἐζήτηουν εἰς τῆς φήμης τὴν ὁδόν,
 καὶ ἔρωσ ἦτον ἡ φιλοδοξία μου.

Τοῦ κόσμου ἂν ἀφεῖσα τὴν λαμπρότητα
 εἰς τὴν κοιλάδα ταύτην μετ' ἐμοῦ κλεισθῇς,
 εὔρον τὸ τέρμα πάντων τῶν ἀγώνων μου.
 Ὁ χεῖμαρρος τοῦ κόσμου ἅς κτυπᾷ θραυσθεῖς
 εἰς τὰς ἡσύχους τῶν ὁρέων μας ἀκτάς.
 Δὲν ἔχω πόθον ἄλλον, ὅστις τὰ πτερὰ
 ν' ἀνοίγῃ πρὸς τοῦ βίου τὸν ὀρίζοντα.
 Οἱ ἰβράχοι οὗτοι ἅς πυκνῶσουν τὰ πλευρά,
 τὴν οἰκουμένην ἀφ' ἡμῶν χωρίζοντα,
 ἂν ἡ κλειστὴ κοιλάς μας μόνον ἀνοιγῇ
 πρὸς τὰ πεδία τ' οὐρανοῦ τὰ φωταυγῇ.

ΒΕΡΘΑ.

Ἴδού σε οἷον σ' ἐπλαττεν ἡ μάντις μου
 καρδία· ἡ φωνή της δὲν μ' ἠπάτησεν.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ἐρρε, ἡ πλάνη ἥτις μὲ παρήγαγεν.
 Εἰς τὴν πατρίδα μόνον ἔσομ' εὐτυχής.
 Ὅπου εἰς νεανίαν παῖς ἀνέθαλον,
 ὅπου τὰ πάντα τῆς ψυχῆς εἰσὶ χαρὰ
 ὅπου τὰ φίλα δένδρα, τὰ γνωστὰ νερά,
 εἰς τὴν πατρίδα θενὰ ζήσωμεν ὁμοῦ.
 Τὸ βλέπω, τὴν ἡγάπων, καὶ μακρὰν αὐτῆς
 ποτὲ δὲν ἤμην εὐτυχής καὶ οὐδαμοῦ.

ΒΕΡΘΑ.

Ποῦ τῶν Μακάρων εἶν' ἡ νῆσος ἀλλαχοῦ;
 Εἰς τὴν γῆν ταύτην, γῆν τῆς ἀθωότητος,
 ὅπου ἡ πίστις ἡ ἀρχαία κατοικεῖ,
 ὅπου ὁ δόλος δὲν ἐμίανε τὴν γῆν,
 δὲν θολεῖ φθόνος τῆς χαρᾶς μας τὴν πηγὴν,
 καὶ τὴν ζωὴν μας περιλάμπει φῶς γλυκύ.
 — Ἐκεῖ σὲ βλέπω παρῶρησιαζόμενον,
 πρῶτον, ἐν μέσῳ ἴσων κ' ἐλευθέρων,
 ἀνυποκρίτως, εὐγενῶς τιμώμενον,
 ὡς ὁ μονάρχης ὁ τὸ σκῆπτρον φέρων.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Κ' ἐγὼ σὲ βλέπω, στέφανον τῶν καλλονῶν
 τῶν γυναικείων, μειδιῶσαν, ἱλαρὰν,
 ἐντὸς τοῦ οἴκου νὰ μοὶ φέρῃς οὐρανόν,
 καὶ ὡς τὸ ἔαρ σπείρει ρόδα καὶ χαρὰν,
 νὰ μοὶ κοσμήῃς τὸν βίον μετὰ χάριτος,
 κ' εὐδαιμονία νὰ τὸν στέφῃ ἀρρήτος.

ΒΕΡΘΑ.

Τὸ βλέπεις, φίλε, πόθεν ἦν τὸ πένθος μου,
 ὅτι σὺ μόνος τὴν λαμπρὰν συνέτριβες
 εἰκόνα ταύτην! — Φεῦ, ἀνίσως ὤφειλον
 ν' ἀκολουθήσω τὸν αὐθάδη τύραννον
 τῆς χώρας εἰς τὸν πύργον τὸν ζοφώδη του!
 — Ἐνταῦθα πύργοι δὲν ὑπάρχουν. Τοῦ λαοῦ,
 εἰς οὗ τὴν εὐτυχίαν θέλω ἐργασθῇ,
 δὲν μὲ χωρίζουν τοῖχοι καὶ πυργώματα.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Πλὴν πῶς θὰ σώσω ἑμαυτόν; Πῶς τῶν δεσμῶν
 εἰς οὓς ἀφρόνως ἐνεπλέχθην, νὰ λυθῶ;

ΒΕΡΘΑ.

Ἐγέρθητι, καὶ σχίσον ἀνδρικῶς αὐτοὺς,
καὶ ὅ,τι γίνῃ, ἔσο μετὰ τοῦ λαοῦ.
εἶναι τὸ σὸν καθῆκον.

(Μακρόθεν ἀκούονται: θηρευτικὰ κέρατα.)

Ἐπλησίασεν

ἡ θήρα.— Χαῖρε. Τώρα χωριζόμεθα.—
Ἄν τῆς πατρίδος, προμαχεῖς τοῦ ἔρωτος!
Ἵφ' ἓνα μόνον πάντες τρέμομεν ἐχθρόν,
κ' ἐλευθερίᾳ μία μᾶς ἐλευθεροῖ.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Παιδιάς εἰς Ἀλτόρφ.

(Εἰς τὸ προσκηνίον δένδρα· εἰς τὸ βάθος πῖλος ἐπὶ ὑψηλοῦ ἀκοντίου. Τὸ μετασκήνιον κατέχεται ὑπὸ τοῦ ὄρου Βανδέργου (58), ὑπὲρ ὃ ὑψοῦνται ἀπώτεραι χιονοσκεπεῖς κορυφαί.)

ΦΡΕΙΣΑΡΔ καὶ ΛΕΥΘΟΛΔ φρουροῦσιν ὡς σκοποί·

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Προσμένομεν τοῦ κάκου, οὔτε φαίνεται
κάνεις νὰ ἔλθῃ κ' εἰς τὸν σκοῦφόν μας ἐκεῖ
μετάνοιαν νὰ κάμῃ. Ἦτον ἄλλοτε
αὐτὸ τὸ μέρος πανηγύρι. Ἐρημον
σήμερον μένει ὀλοτρίγυρα, ἐξ οὗ
εἰς τὸ κοντάρι κρέμεται τὸ φόβητρον.

ΛΕΥΘΟΛΔ.

Ἀχρεῖος ὄχλος μόνον εἰς τὸ πείσμά μας
περνᾷ, κ' ἐβγάζει τοὺς δυσώδεις πῖλους του.
Ὅσοι καλοὶ, προκρίνουν ὥρας τὸν μισὸν
νὰ τριγυρίζουν δῆμον, καὶ τὴν ῥάχιν των
νὰ μὴ λυγίζουν εἰς τὸν σκοῦφόν μας ἐμπρός.

ΦΡΕΙΣΑΡΑ.

Τὸ μεσημέρι ἀπὸ τὸ συμβούλιον
 ἔβγαιναν ὅλοι. Εἶν' ἐδῶ ὁ δρόμος των.
 Νὰ χαιρετήσῃ οὐτ' ἐσκέπτετο κἀνείς,
 κ' ἐκεῖ καλὸν κυνήγι θενὰ ἔκαμνα.
 Ὅμως τὸ βλέπει ὁ παππᾶς, ὁ Ῥοῖσσελμάνν,
 —'Απὸ ἀρρώστου ἤρχετο— Εἰς χεῖράς του
 τ' ἅγια εἶχεν. Ἐρχεται καὶ στέκεται
 ὡς αὐτὸν τὸν στύλον, καὶ τὸν κανδυλάπτῃ του
 νὰ κωδωνίζῃ ἔβαλεν ἐμπρός. Ἐκεῖ
 ῥίπτονται ὅλοι εἰς τὰ γόνατα,— κ' ἐγὼ,—
 καὶ προσκυνοῦν, τὸν πῖλον ὄχι, τ' ἅγια.—

ΛΕΥΘΟΛΔ.

Ἀρχίζει, ἀδελφέ μου, νὰ μοὶ φαίνεται
 ὁ πῖλος πῶς μᾶς φέρει κᾶπως ἐντροπήν.
 Εἰς ἱππεῖς ἄνδρας δὲν εἶν' ἐντιμον πολὺ
 ἐμπρός εἰς ἄδειον σκοῦφον νὰ φρουροῦν σκοποί·
 καὶ κάθε παλληκάρι θὰ γελαῖ μ' ἐμᾶς.
 — Νὰ προσκυνοῦν τὸν σκοῦφον! Ὁμολόγησε,
 παράξενη πῶς εἶναι προσταγή, τρελλή!

ΦΡΕΙΣΑΡΑ.

Ὁ ἄδειος σκοῦφος τόσον πάλιν σ' ἐνοχλεῖ!
 Δὲν προσκυνεῖς πολλάκις ἄδεια καύκαλα;

(Αἱ χωρικά **ΙΑΔΕΓΑΡΑ**, **ΜΕΧΘΙΑΔ** καὶ **ΕΛΣΒΕΘ** εἰσέρχονται μετὰ
 παιδίων καὶ ἵστανται περὶ τοῦ ἀκοντίου.)

ΛΕΥΘΟΛΔ.

Δουλοπρέπῃς σου ζῆλος σὲ κατέφαγε.
 Καλοὺς ἀνθρώπους ῥίπτεις εἰς τὸν κίνδυνον.
 Ὅστις περάσῃ ἄς περάσῃ· ἔκλεισα
 τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ δὲν βλέπω τίποτε.

ΜΕΛΑΧΘΙΑΔΑ

Ἐκ' εἶναι κρεμασμένος ὁ Διοικητής.
Σέβας, παιδιά!

ΕΛΣΒΕΘ.

Ν' ἀρήσῃ ἂν τὸν σκοῦφόν του
ἤθελε καὶ νὰ φύγῃ! Δὲν θὰ πῆγαινε
χειρότερα ὁ τόπος.

ΦΡΕΙΣΑΡΔ (τὰς διώκει.)

Ξεκουμβίζεσθε,
κατηραμένη γενεὰ τῶν γυναικῶν;
Ποῖος φροντίζει διὰ σᾶς; Νὰ στείλετε
τοὺς ἄνδρας σας. Ἐκεῖνοι, αἱ! ἂν τοὺς βαστᾶ,
ᾧ ἔλθουν ν' ἀψηφίσουν τὴν διαταγὴν.

(Αἱ γυναῖκες ἀπέρχονται.)

(Εἰσέρχεται ὁ ΤΕΛΛΟΣ, ἔχων τὴν βαλληστρίδα του, καὶ φέρων ἐκ τῆς
χειρὸς τὸ ΠΑΙΔΙΟΝ του. Διέρχονται ἔμπρὸς τοῦ πύλου χωρὶς νὰ
προσέξωσιν εἰς αὐτὸν, καὶ προχωροῦσι πρὸς τὸ προσκήνιον.)

ΒΑΛΘΕΡ (δεικνύων τὸ ὄρος Βανβέργ.)

Ἀληθές, πάτερ, ὅτι εἰς τοῦτο τὸ βουνὸν
τὰ δένδρα, ὅταν ἡ ἀξίνη τὰ χτυπᾷ,
χύνουσιν αἷμα;

ΤΕΛΛΟΣ.

Τίς τὸ λέγει, φίλτατε;

ΒΑΛΘΕΡ.

Τὸ διηγεῖται ὁ ἀρχιβοσκός. Αὐτὰ
πῶς εἶναι, λέγει, ἱερά, καὶ ἂν κάνεις
τὰ κόψῃ, λέγει πῶς ἀπὸ τὸν τάφον του
τὸ χέρι του φυτρώνει.

ΤΕΛΛΟΣ.

Εἶναι ἱερά
τὰ δένδρα· τοῦτο εἶναι ἡ ἀλήθεια.

— Βλέπεις ἐκεῖ τοὺς πάγους εἰς τὰς κορυφάς,
τὰς λευκὰς γλώσσας ἕως εἰς τὸν οὐρανόν;

ΒΑΛΘΕΡ.

Εἶν' αἱ χιόνες αἱ αἰώνιαι. Βρόντοῦν
αὐταὶ τὴν νύκτα, τὰς νηροβολάδας των
ὅταν κατρακυλίουں.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ναί, καὶ τὸ Ἀλτόρφ
θὰ ἔθαπτον, τὸ δάσος τοῦτο ἂν ἐκεῖ
ὡς πρόχωμα τὸν τόπον δὲν ἐφύλαττεν.

ΒΑΛΘΕΡ (μετὰ βριχέων σκέψιν.)

Ἵπάρχουν τόποι, πάτερ μου, χωρὶς βουνά;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὅστις ἀπὸ τὰ ὕψη ταῦτα καταβῇ,
καὶ καταβαίνων κατωτέρω πάντοτε,
τῶν ποταμῶν τὸ ρεῦμα παρακολουθεῖ,
εἰς τόπον μέγαν φθάνει καὶ ἐπίπεδον,
ὅπου δὲν βράζουν τῶν βουνῶν οἱ χεῖμαρροι,
βραδεῖς, κ' ἡσύχως ἔρπουσιν οἱ ποταμοί·
κ' ἐκεῖ τὸ βλέμμα φέρεται ἐλεύθερον
ἀπὸ σημείου εἰς σημεῖον τ' οὐρανοῦ·
χρυσοῦς ὁ στάχυς εἰς ἀγροὺς κυμαίνεται,
καὶ ὅλ' ἡ χώρα μέγας κῆπος φαίνεται.

ΒΑΛΘΕΡ.

ὦ! τότε, πάτερ, πῶς δὲν καταβαίνομεν
εἰς τὸν ὠραῖον τοῦτον τόπον παρευθὺς,
κ' ἐδῶ εἰς φόβους ζῶμεν καὶ εἰς βάσανα;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὡραῖος τόπος, ὡς ὁ οὐρανὸς γλυκύς.
Οἱ καλλιεργηταὶ τοῦ πλήν δὲν δρέπουσι
τὴν εὐλογίαν τῶν καρπῶν του.

ΒΑΛΘΕΡ.

Πῶς ; αὐτοὶ
ἐλεύθερ' εἰς τὴν γῆν των, καθὼς σὺ, δὲν ζοῦν

ΤΕΛΛΟΣ.

Τῶν Βασιλέων κ' ἐπισκόπων εἶν' ἡ γῆ.

ΒΑΛΘΕΡ.

Πλὴν εἰς τὰ δάση κυνηγοῦν ἐλεύθεροι ;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὁ ἄρχων ἔχει τὰ θηρία καὶ πτηνά.

ΒΑΛΘΕΡ.

Ἄλλ' ὀψαρεύουν εἰς τοὺς ῥυακάς των καὶ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Τῶν Βασιλέων ῥύαξ, ἄλας, θάλασσα.

ΒΑΛΘΕΡ.

Ὁ Βασιλεὺς τίς εἶναι καὶ τὸν τρέμουνσιν ;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὅστις τοὺς σώζει καὶ τοὺς τρέφει ἐνταύτῳ.

ΒΑΛΘΕΡ.

Δὲν ἔχουν θάρρος μόνοι των νὰ σώζωνται ;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐκεῖ ὁ γείτων δὲν πιστεύ' εἰς γείτονα.

ΒΑΛΘΕΡ.

Ὁ εὐρὺς τόπος, πάτερ μὲ στενοχωρεῖ,
καὶ ὑπὸ τὰς χιόνας προτιμῶ νὰ ζῶ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Προτίμα, τέκνον, πάγους ὑπεράνω σου
παρὰ κακοὺς ἀνθρώπους. (Θέλουν νὰ περάσωσι.)

ΒΑΛΘΕΡ.

Πάτερ μου, ἰδέ !

Τί εἶν' αὐτὸς ὁ πῖλος εἰς τὸν πάσσαλον ;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὁ πῖλος τί μᾶς μέλει; Ἄς ὑπάγωμεν.

(Ἐν ᾧ θέλει ν' ἀναχωρήσῃ, ἔρχεται πρὸς αὐτὸν ὁ ΦΡΕΙΣΑΡΔ, προ-
τείνων τὴν λόγχην.)

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Σταθῆτε! Εἰς τὸν τόπον! Ἐν ὀνόματι
τοῦ Βασιλέως!

ΤΕΛΛΟΣ (θέτων τὴν χεῖρα εἰς τὴν λόγχην.)

Τί ζητεῖς; τί μὲ κρατεῖς;

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Τὴν προσταγὴν παρέβης. Ἀκολουθεῖ μας.

ΛΕΥΘΟΛΔ.

Ἐκεῖ τὸν πῖλον δὲν τὸν ἐχαιρέτησας.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἄφες με, φίλε, νὰ ὑπάγω.

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Μὴ πολλά.

Εἰς τὴν εἰρκτὴν ἀμέσως.

ΒΑΛΘΕΡ.

Τὸν πατέρα μου

εἰς τὴν εἰρκτὴν νὰ σύρουν! ὦ! Βοήθειαν!

(κράζει εἰς τὰ παρασκήνια.)

Βοήθειαν! τρεχάτε! Βοηθήσατε!

Τὸν σύρουν διὰ βίας εἰς τὴν φυλακὴν!

(Ὁ ἱερεὺς ΡΟΙΣΣΕΑΜΑΝ καὶ ὁ Κανδυλάπτης ΠΕΤΤΕΡΜΑΝΝ ἔρχονται
μετ' ἄλλων ἀνδρῶν.)

ΚΑΝΔΥΛΑΠΤΗΣ.

Τί τρέχει;

ΡΟΙΣΣΕΑΜΑΝ.

Χεῖρα θέτεις εἰς τὸν ἄνθρωπον;

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Εἶναι προδότης καὶ ἀντιβασιλικός.

ΤΕΛΛΟΣ (σולλαμβάνων αὐτὸν βιαίως.)

Ἐγὼ προδότης!

ΡΟΙΣΣΕΑΜΑΝΝ.

Ἀπατᾶσαι, ἀδελφέ.

Εἶναι ὁ Τέλλος, συμπολίτης μας χρηστός.

ΒΑΛΘΕΡ, (βλέπων τὸν Βάλθερ Φύρστ, τρέχει πρὸς αὐτόν.)

Πάππε, βοήθει! Τὸν πατέρα σύρουσιν.

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Εἰς εἰρκτήν! Ἔξω!

(ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (προσέρχεται σπεύδων.)

Ἐγγυῶμαι. Μείνατε.

— Πρὸς Θεοῦ, Τέλλε, τί συνέβη;

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Ἀφηγεῖ

τὴν ὑπερτάτην τοῦ Ἐπαρχοῦ δύναμιν.

(Ἔρχονται ὁ ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ καὶ ὁ ΜΕΛΧΘΑΛ.)

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Σὺ, Τέλλε, τοῦτο;

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ψεύδειςαι, πανάθλιε!

ΛΕΥΘΘΑΛ.

Ἐκεῖ, τὸν πῖλον δὲν τὸν ἐχαιρέτησε.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Καὶ διὰ τοῦτο σύρεται εἰς φυλακὴν;

Ἐγὼ τὸν ἐγγυῶμαι, φίλε. Ἄφες τον.

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Διὰ τὸν ἑαυτὸν σου ἐγγυήτου σύ.

Κατὰ τὸ χρέος ἡμῶν πράττομεν. Ἐμπρός!

ΜΕΛΧΘΑΛ (πρὸς τοὺς χωρικοὺς.)

Πλὴν βία τοῦτο εἶναι ἀθεόφοβος.

Νὰ τὸν ἀρπάσουν αὐθιχῶς θ' ἀφήτωμεν;

ΚΑΝΔΥΛΑΠΤΗΣ.

Μὴ ἀνεχθῆτε. Εἶν' ἡμῶν ἡ δύναμις,
τὰ νῶτα εἰς τὰ νῶτα ἂν στηρίζωμεν.

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Τίς ἀψηφεῖ τὸ δόγμα τοῦ διοικητοῦ;

ΤΡΕΙΣ ΑΛΛΟΙ ΧΩΡΙΚΟΙ, φθίνοντες ἐν βίᾳ.

Σᾶς βοηθοῦμεν! Τ' εἶν' ἐδῶ; Κτυπατέ τους!

(Ἡ ΙΔΙΕΓΑΡΔ, ἡ ΜΕΧΘΙΑΔ καὶ ἡ ΕΛΣΒΕΘ ἐπανέρχονται.)

ΤΕΛΛΟΣ.

Καλοὶ, ἀφῆτε. Βοηθοῦμαι μόνος μου.

Ἄν νὰ προσφύγω ἤθελον εἰς δύναμιν,
αἱ λόγχοι τῶν θαρῶεϊτε θὰ μ' ἐτρόμαζον;

ΜΕΛΧΘΑΛ (πρὸς τὸν Φρεισάρδ).

Τόλμησον νὰ τὸν σύρῃς ἐκ τοῦ μέσου μας.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΕΤ καὶ ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Μή! ἡσυχίαν!

ΦΡΕΙΣΑΡΔ (φωνάζων.)

Στάσις! Ἐπανάστασις!

(Ἀκούονται σάλπιγγες.)

ΓΥΝΑΙΚΕΣ.

Ὁ ἑπαρχος, ὁ Γέσλερ!

ΦΡΕΙΣΑΡΔ (ὕψων τὴν φωνήν.)

Ἐπανάστασις!

Συνωμοσία!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Κράζε νὰ διαρῶραγῃς.

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ καὶ ΜΕΛΧΘΑΛ.

Θὰ σιωπήσῃς, κάθαρμα;

ΦΡΕΙΣΑΡΔ (φωνάζων ἔτι δυνατώτερα.)

Βοήθειαν!

βοήθειαν τοῦ νόμου τὸν ἐκτελεστήν!

ΒΛΑΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Φεῦ! Τί θά γίνη τώρα; Εἶν' ὁ Ἐπαρχος!

Ὁ ΓΕΣΛΕΡ ἔρχεται ἔφιππος, ἔχων τὸν ἱέρακα εἰς τὴν πυγμὴν. ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ ΑΡΡΑΣ, ΒΕΡΘΑ καὶ ΡΟΥΔΗΝΣ. Μεγάλῃ συνοδίᾳ ὀπλισμένων ὑπηρετῶν, οἵτινες περιβαλλοῦσι πᾶσαν τὴν σκηνὴν εἰς κύκλον ὀπλοφόρων.)

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ ΑΡΡΑΣ.

Τόπον!

ΓΕΣΛΕΡ.

Διώξατέ τους. Τί σωρεύεται αὐτὸς ὁ κόσμος; Τίς ζητεῖ βοήθειαν; (γενικὴ σιωπὴ.) Τίς ἦτον. Θέλω νὰ τὸν μάθω. (Πρὸς τὸν Φρεισάρδ) Σὺ, ἐδώ! Λέγε, τίς εἶσαι; Τί κρατεῖς τὸν ἄνθρωπον;
(Δίδει τὸν ἱέρακα εἰς ἓνα τῶν ὑπηρετῶν.)

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Εἶμ' ἐκ τῶν μισθωτῶν σου, Ἐκλαμπρότατε, καὶ εἰς τὸν πῖλον πιστὸν μ' ἔστησαν σκοπόν. Αὐτὸν δ' ἐπ' αὐτοφώρῳ τὸν συνέλαβον ν' ἀρνήται εἰς τὸν πῖλον τὸν προσκυλισμόν. Κατὰ τὴν προσταγὴν σου εἰς τὴν φυλακὴν τὸν ἔφερον, καὶ θέλουν ν' ἀντιστοῦν αὐτοί.

ΓΕΣΛΕΡ (μετὰ τινα παύσιν.)

Τὸν Αὐτοκράτορά σου, Τέλλε, ἀψηφεῖς, κ' ἐμὲ, ὅστις προστάζω εἰς τὴν θέσιν του, ὥστε ἀρνεῖσαι εἰς τὸν πῖλον τὴν τιμὴν ἣν ἀπαιτῶ ὡς δεῖγμα τῆς ὑποταγῆς; Προδίδει τοῦτο τὴν κακοβουλίαν σου.

ΤΕΛΛΟΣ.

Συγγνώμην, φίλε Κύριε. Τὸ ἔπραξα ἐξ ἀσκεψίας, ὅχι ὡς περιφρονῶν.
Ἄν ἐσκεπτόμην, Τέλλον δὲν θά μ' ἔλεγον.⁽⁵⁹⁾
Δότε μοι χάριν. Δὲν θά γίνη ἄλλοτε.

ΓΕΣΛΕΡ (μετά τινα σιωπὴν.)

Τοξότης, Τέλλε, ἄριστος φημίξεςαι.

Καὶ τοὺς δυνατωτέρους λέγουν πῶς νικάς.

ΒΑΛΘΕΡ ΤΕΛΛΟΣ.

ὦ! ναί. Τὸ μῆλον εἰς τὸ δένδρον ὁ πατήρ
εἰς ἑκατὸν εὐκόλως βήματα κτυπᾷ.

ΓΕΣΛΕΡ.

Εἶναι αὐτὸς υἱός σου;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ναῖσκε, κύριε.

ΓΕΣΛΕΡ.

Καὶ πόσους υἱοὺς ἔχεις;

ΤΕΛΛΟΣ.

Δύω, κύριε.

ΓΕΣΛΕΡ.

Ποῖος τῶν δύο σ' εἶν' ἀγαπητότερος;

ΤΕΛΛΟΣ.

Κύρι', ἐξ ἴσου καὶ τοὺς δύο ἀγαπῶ.

ΓΕΣΛΕΡ.

Τέλλε λοιπὸν, τὸ μῆλον εἰς τὰ ἑκατὸν
ἀφ' οὗ εὐρίσκεις, δεῖξέ μοι τὴν τέχνην σου
καὶ εἰς ἐμέ.— Τὸ τόξον λάβε.— Μάλιστα
τὸ ἔχεις εἰς τὰς χεῖρας.— Εἰς τὴν κεφαλὴν
τοῦ τέκνου σου τὸ μῆλον θές, καὶ τόξευσον.—

Ἀλλὰ, σὲ συμβουλεύω, σκόπευσον καλῶς,
νὰ ἐπιτύχῃς εἰς τὸ πρῶτον· ἐπειδὴ
ἂν ἀποτύχῃς, ἔχασες τὴν κεφαλὴν.

(Πάντες ἐκφρίζουσι φρίκην.)

ΤΕΛΛΟΣ.

ὦ κύριε,— τί τέρας ἐσοφίσθητε

καὶ μοὶ ζητεῖτε!—Ἀπὸ τοῦ παιδίου μου
τὴν κεφαλὴν,— ὦ! ὄχι, φίλε κύριε,
δὲν εἶναι ὁ σκοπός σας.— Θεὲ φύλαττε!—
Σπουδαίως εἰς πατέρα δὲν τὸ εἶπατε!

ΓΕΣΛΕΡ.

Τὸ μῆλον θὰ κτυπήσῃς εἰς τὴν κεφαλὴν
τοῦ τέκνου σου.— Τὸ θέλω καὶ τὸ ἀπαιτῶ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Εἰς τοῦ υἱοῦ μου τὴν φιλτάτην κορυφὴν
τὸ τόξον μου θὰ τείνω!— Μᾶλλον θάνατον!

ΓΕΣΛΕΡ.

Κτυπᾷς, ἢ ἀποθνήσκεις μετὰ τοῦ παιδός.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐγὼ νὰ γίνω τοῦ υἱοῦ μου ὁ φονεὺς!
ὦ κύριε, δὲν ἔχεις τέκνα,— ἀγνοεῖς,
εἰς τὴν καρδίαν τοῦ πατρὸς τί πάλλεται.

ΓΕΣΛΕΡ.

Ἐγίνες, Τέλλε, συνετὸς διὰ μιᾶς.
Μ' εἶπον ὀνείρων ὅτι ἦσαν ἄνθρωπος,
ὅτι τοὺς τρόπους ἀποφεύγεις τοὺς κοινούς,
καὶ τοὺς ἐκτάκτους ἀγαπᾷς.— ἠθέλησα
κ' ἐγὼ νὰ σ' εὕρω καὶ ὅλως ἑκτακτον.
Ἦας ἄλλος ἴσως θὰ ἐσκέπτετο.— πλὴν σὺ
τοὺς ὀφθαλμούς σου κλείεις, θάρρος! κ' ἔγινε!

ΒΕΡΘΑ.

Μὴ μετὰ τούτων παίζετε τῶν δυστυχῶν.
Ἰδέτε πόσον τρέμουσι, πῶς εἶν' ὠχροί.
Ν' ἀκούωσιν ὡς τώρα δὲν συνήθισαν
ἀπὸ τοῦ στόματός σας ἀστειότητας.

ΓΕΣΛΕΡ.

Τίς λέγει ὅτι ἀστειεύομαι;

(Κόπτει μῆλον ἐκ κλάδου δένδρου κρεμαμένου ὑπὲρ αὐτόν.)

Ἴδοὺ

τὸ μῆλον.— Τόπον! — Λάβε τὴν ἀπόστασιν,

ὥς εἴθισται.— Σοὶ δίδω ὀγδοήκοντα

βήματα.— οὐδ' ἐν πλέον, οὐδ' ἐν ἔλαττον.

Σὺ ἐκαυχᾶσο πῶς κτυπᾷς εἰς ἑκατόν.—

Τοξότα, τώρα σκόπευσον, κι' ἐπίτυχε!

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ ΑΡΡΑΣ.

Θεέ! Δὲν χωρατεύει! — Εἰς τὰ γόνατα,

παιδίον! — Ζήτει χάριν τῆς ζωῆς. Καιρός!

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (κατ' ἰδίαν πρὸς τὸν Μελχθάλ, μόλις συγκατατούμενον.)

Κρατοῦ! ὦ! Σ' ἰκετεύω! Μένε ἤσυχος!

ΒΕΡΘΑ (πρὸς τὸν Ἐπαρχον.)

Ἄφες τον πλέον, Κύριε. Ἀπάνθρωπον
νὰ παιζῆς οὕτω πρὸς αἰσθήματα πατρός.

Ὁ πτωχὸς οὗτος καὶ θανάτου ἄξιος

ἂν ἔγινε, διότι μικρὸν ἔσφαλε,

δεκαπλοῦν ἤδη ἔλαβε τὸν θάνατον.

Ἄφες τον τώρα νὰ ὑπάγῃ ἀβλαβής.

Σ' ἐγνώρισε, καὶ ὅσα τέκνα τέκνων του

ζῶσι, τὴν ὥραν δὲν θὰ λησμονοῦν αὐτήν.

ΓΕΣΛΕΡ.

Ἀνοίξατε τὸν δρόμον.— Τί διστάζεις; Αἶ;

Εἶν' ἡ ζωὴ σου ἐδική μου· ἤμπορῶ

νὰ σοὶ τὴν ἀφαιρέσω· πλὴν ἐπιεικῶς

τὴν θέτω εἰς τὰς χεῖρας τὰς ἐμπείρους σου.

Τὴν ψῆφόν μου τραχεῖαν δὲν θενά εἰπῆς

ὅταν σ' ἀφίνῃ κύριον τῆς τύχης σου.

Εἰς βλέμμα ἐγκαυχᾶσαι ἀσφαλές. Λοιπὸν
καιρός! Τὸ ξότα, δεῖξόν μας τὴν τέχνην σου.
Μέγα βραβεῖον ἔχεις, ἄξιον σκοπὸν!
Καθεὶς τὸ μέλαν νὰ κτυπήσῃ δύναται·
τεχνίτης εἶναι ὅστις τῆς χειρὸς κρατεῖ,
οὐδ' ἔχει τὴν καρδίαν εἰς τὴν χεῖρά του
καὶ εἰς τὸν ὀφθαλμὸν του.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (γονατίζων ἔμπρός του.)

Κύρι' Ἐπαρχε,
τὴν ὑψηλότητά σας προσκυνοῦμεν· πλὴν
ἀντὶ δικαίου δότε χάριν. Λάβετε
τὸ ἥμισυ, τὸ ἕλὸν τῶν κτημάτων μου,
ἀλλ' εἰς πατέρα μὴ τὸ φοβερόν αὐτό!

ΒΑΛΘΕΡ ΤΕΛΛΟΣ

Μὴ, πάππε, γονατίζεις εἰς τὸν πονηρόν.
Ποῦ νὰ σταθῶ, εἰπέτε. Δὲν φοβοῦμαι. Ἄν
πτηνὸν εἰς τὸν ἀέρα ὁ πατήρ κτυπᾷ,
δὲν θὰ λανθᾷσῃ ὡς πρὸς τὴν καρδίαν μου.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἡ ἀθωότης, Κύριε Διοικητὰ,
τοῦ ἀφελοῦς παιδίου δὲν σᾶς συγκινεῖ;

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ

Ἐν οὐρανοῖς πῶς εἶναι σκέφθητι Θεός,
εἰς ὃν ὀφείλεις λόγον περὶ ὅλων σου
τῶν πεπραγμένων.

ΓΕΣΛΕΡ (δεικνύων τὸ παιδίον.)

Δέσετέ τον εἰς τὴν δρυῖν
ἐκεῖνην.

ΒΑΛΘΕΡ ΤΕΛΛΟΣ.

Νὰ μὲ δέσουν! Δὲν θενὰ δεχθῶ.

Θὰ μείν' ὡς τὸ ἀρνίον ἥσυχος, χωρὶς
κἄν ν' ἀναπνεύσω. Ὅχι! Ἄν μὲ δέσητε,
θενὰ κινουῖμαι, ὡς νὰ θραύσω τὰ δεσμά.

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ ΑΡΡΑΣ.

Παιδίον, ἅς σοὶ δέσουν κἄν τοὺς ὀφθαλμούς.

ΒΑΛΘΕΡ ΤΕΛΛΟΣ.

Τοὺς ὀφθαλμούς; Φρονεῖτε ὅτι τοῦ πατρὸς
θὰ φοβηθῶ τὸ βέλος; Δὲν θὰ κινηθῶ,
οὐδὲ θὰ κλείσω ἅπαξ κἄν τὰ βλέφαρα.
— Πάτερ μου, θάρρει. Πῶς τοξεύεις δεῖξέ τους.
Δὲν σὲ πιστεύει, καὶ θαρρῇ μᾶς ἔφαγε.

Κτύπα, κ' εἰς πείσμα τοῦ κακοῦ ἐπίτυχε.

(Ὑπάγει εἰς τὴν θρῶν. Τῷ θέτουσι τὸ μῆλον εἰς τὴν κεφαλὴν.)

ΜΕΛΧΘΑΛ (πρὸς τοὺς χωρικοὺς.)

Θὰ τελεσθῇ ἐμπρὸς μας τὸ κακούργημα;
Πρὸς τί λοιπὸν οἱ ὄρκοι οὕς ὠμόσαμεν;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Μάταιον! Ἄνευ ὅπλων εἴμεθα! Λογγῶν
βλέπετε δάσος πέριξ μας.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἄν τότ' εὐθὺς

εἴχομεν τελειώσει! Συγχωρῆσαι τον
ὁ Κύριος τὸν ὅστις μᾶς ἐμπόδισεν.

ΓΕΣΛΕΡ (πρὸς τὸν Τέλλον.)

Ἐμπρός! Εἰς μάτην δὲν ὀπλοφορεῖ κανεὶς.
Φονικὰ ὅπλα ἐπιφέρουν κίνδυνον.
Ἀναπηδᾷ τὸ βέλος πρὸς τὸν βάλλοντα.
Ἀντιποιεῖται εὐγενὲς δικαίωμα
ὁ χωρικός, προσβάλλον τὸν κυρίαρχον
τοῦ τόπου. Ὅστις ἄρχει, καὶ ὀπλοφορεῖ

αὐτός. Ἄν σᾶς ἀρέσῃ νὰ τοξεύητε
καὶ σεῖς, καλόν! Σᾶς δίδω τὸν σκοπὸν ἐγώ.

ΤΕΛΛΟΣ (ἐντείνει τὴν βαλληστρίδα, καὶ ἐπιθέτει τὸ βέλος.)

Ἀνοίξατε τὸν δρόμον! Τόπον!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τέλλε, πῶς;
Θενὰ θελήσης... ὦ! ποτέ! — Κλονίζεσαι
σοὶ τρέμουσι κ' αἱ χεῖρες καὶ τὰ γόνατα. —

ΤΕΛΛΟΣ (καταβιάζων τὴν βαλληστρίδα.)

Οἱ ὀφθαλμοί μου ἐθαμβώθησαν!

ΓΥΝΑΙΚΕΣ.

Θεέ

ὑψιστε!

ΤΕΛΛΟΣ (πρὸς τὸν Διοικητήν.)

Τοῦτο ἄφες μοι τὸ τόξευμα,
κ' ἰδού μου ἡ καρδιά. Δορυφόρους σου
κράζον καὶ φόνευσόν με.

ΓΕΣΔΕΡ.

Ὅχι τὴν ζωὴν,
τὸ τόξευμά σου θέλω. — Τέλλε, δύνασαι
πᾶν ὅ,τι θέλεις. Τίποτε δὲν σ' ἐκφοβεῖ.
Καθὼς τὸ τόξον, φέρεις τὸ πηδάλιον.
Διὰ νὰ σώσης δὲν τρομάζεις λαίλαπας.
Βοήθει τώρα, σῶτερ· σῶσον σεαυτόν.

(Ὁ Τέλλος ἵσταται ἐν φοβερῇ πάλῃ· αἱ χεῖρές του κινεῦνται σπασμωδικῶς, οἱ ὀφθαλμοί του φέρονται ἄλλοτε πρὸς τὸν Ἐπαρχον καὶ ἄλλοτε πρὸς τὸν οὐρανόν. Ἀφ' ἧς φέρει τὴν χεῖρα εἰς τὴν φαρέτραν του, λαμβάνει ἐξ αὐτῆς δεύτερον βέλος, καὶ τὸ κρύπτει εἰς τὸν ἐπενδύτην του. Ὁ Ἐπαρχος παρατηρεῖ ὅλα ταῦτα τὰ κινήματα.)

ΒΛΑΘΕΡ ΤΕΛΛΟΣ (ὑπὸ τὴν δρῦν.)

Τόξευσον, πάτερ! Δὲν φοβοῦμαι.

ΤΕΛΛΟΣ.

Πρέπει! Ναί!

(Συνέρχεται καὶ σκοπεύει.)

ΡΟΥΔΗΝΣ (ὅστις καθ' ὅλον τοῦτο τὸ διάστημα ἴστατο βιαίως συγκε-
κινημένος, καὶ μόλις συνείχετο, προβαίνει ἔμπρός.)

Ὡς ἐδὼ φθάνει, Κύριε Διοικητά,
ὥς ἐδὼ φθάνει.— Τὸν ἐδοκιμάσατε.—

Ἐξετελέσθη ὁ σκοπός σας.— Ἄν προβῇ
ἡ αὐστηρότης περαιτέρω, τὸ σοφὸν
ἀποτυγχάνει τότε ἀποτέλεσμα.

Ὅταν τὸ τόξον ὑπερτείνης, θραύεται.

ΓΕΣΛΕΡ.

Σιώπα, ἕως νὰ ἐρωτηθῇς.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ἐγὼ

θέλω, καὶ πρέπει νὰ λαλήσω. Ἡ τιμὴ

τοῦ Βασιλέως μ' εἶναι ἱερά. Κινεῖ

διοίκησις τοιαύτη εἰς ἀποστροφήν.

Τοῦ Βασιλέως θέλησις δὲν εἶν' αὐτή.—

Τὸ λέγω πεποιθότως.— Τῆς σκληρότητος

αὐτῆς δὲν εἶναι ἄξιον τὸ ἔθνος μου.

Αὐτῆς δὲν ἔχεις πληρεξουσιότητα.

ΓΕΣΛΕΡ.

Τολμᾶς!

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ἐσίγων πρὸς τὰς πράξεις τὰς δεινὰς,

ὧν τελουμένων ἤμην μάρτυς. Ἐκλείον

τοὺς βλέποντάς μου ὀφθαλμούς. Ὑπερχειλῇ

καὶ ἐξανισταμένην τὴν καρδίαν μου

ἐντὸς τοῦ στήθους ἔθλιβον εἰς ἀνοχήν.

Τοῦντεῦθεν, προδοσία εἶν' ἡ σιωπὴ

πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὸν Αὐτοκράτορα.

ΒΕΡΘΑ (ρίπτεται μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἐπάρχου.)

Θεέ! Λυσσῶντα ἔτι μᾶλλον τὸν κεντᾶς!

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ἀπέστην τοῦ λαοῦ μου, τοὺς οἰκείους μου
ἡρνήθην, πάντας τοὺς δεσμοὺς τῆς φύσεως
διέρρηξα, κ' ἠνώθην μεθ' ὑμῶν, θαρρῶν
ὅτ' ὑπὲρ πάντων ἀγαθόν τι ἔπραττον
τὴν δύναμιν στηρίζων τὴν βασιλικήν.
Τὸ δέμα πίπτει ἀπὸ τῶν ὀμμάτων μου.
Βλέπω εἰς ποῖον βάραθρον μ' ἐφέρατε,
πῶς τὴν ὀρθὴν μου κρίσιν ἐδουλώσατε,
πῶς τὴν πιστὴν καρδίαν διεφθείρατε.
Φίλα φρονῶν τῷ ἔθνει, τὸ κατέστρεφον.

ΓΕΣΛΕΡ.

Τοιαῦτ' αὐθαδιάξεις πρὸς τὸν κύριον
τὸν σόν!

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ὁ Αὐτοκράτωρ εἶναι κύριος
ἐμός· σὺ ὄχι.—Ἐγεννήθην καθὼς σὺ
ἐλεύθερος, κ' εἰς πᾶσαν ἀρετὴν πρὸς σέ
ἱποτικὴν προτείνω ν' ἀντιμετρηθῶ
καὶ ἂν τοῦ Βασιλέως ἀντιπρόσωπος
δὲν ἦσο, ὃν βαθέως ἐγὼ σέβομαι,
καὶ ὅταν κατασχύνῃ τῷ προστρίβουσι,
θὰ ἔρριπτον ἐμπρὸς σου τὴν χειρίδα μου,
καὶ σὺ, κατ' ἔθος ἱποτῶν, θὰ ὤφειλες
νὰ μ' ἀπαντήσης.—Νεῦε πρὸς τοὺς φύλακας.—
Ἐγὼ δὲν εἶμαι ἄοπλος καθὼς αὐτοί. (δεικνύων τὸν λαόν.)
Ἐχω τὸ ξίφος τοῦτο. Ἄν ἀποτολμᾷ
νὰ πλησιάσῃ τις...

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (κράζων.)

Τὸ μῆλον ἔπεσε!

(Ἐνῷ πάντες εἶχον στραφεῖ πρὸς τὸν διάλογον, καὶ ἡ Βέρθα εἶχε ῥιφθῇ μεταξὺ τοῦ Ῥούδηνς καὶ τοῦ Ἐπέρχου, ὁ Τέλλος ἐτόξευσε.)

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ.

Ζῆ τὸ παιδίον!

ΠΟΛΛΑΙ ΦΩΝΑΙ.

Εἰς τὸ μῆλον ἔμεινε

τὸ βέλος.

(Ὁ Βάλλερ Φύρστ κλονεῖται καὶ κινδυνεύει νὰ πέσῃ. Ἡ Βέρθα τὸν στηρίζει.)

ΓΕΣΛΕΡ (ἐκπεπληγμένος.)

Ὁ παράφρων! Πῶς! Ἐτόξευσε!

ΒΕΡΘΑ.

Ζῆ τὸ παιδίον. Σύνελθε, πάτερ καλέ!

ΒΑΘΛΕΡ ΤΕΛΛΟΣ (ἔρχεται πηδῶν καὶ κρατῶν τὸ μῆλον.)

Ἴδου τὸ μῆλον, πάτερ.—Ἦξευρον καλὰ

πῶς τὸν υἱόν σου δὲν θὰ τὸν ἐπλήγωνες.

(Ὁ Τέλλος ἵστατο, τὸ σῶμα πρὸς τὰ ἐμπρὸς τεταμένον, ὡς ἂν παρηκολούθει τὸ βέλος. Ἡ βαλληστρίς τῷ ἐκπίπτει τῆς χειρός. Ὅτε βλέπει τὸ παιδίον ἐρχόμενον, τρέχει πρὸς αὐτὸ ἐκτείνων τὰς χεῖρας, καὶ τὸ αἶρει βιαίως πρὸς τὴν καρδίαν του. Ἐν τῇ θέσει ταύτῃ πίπτει ἐν ἀδυναμίᾳ. Πάντες περιίστανται συγκεκνημένοι.)

ΒΕΡΘΑ.

ὦ οὐρανέ!

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (πρὸς πατέρα καὶ υἱόν.)

Παιδιά, ὦ παιδιά μου!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τῷ Θεῷ δόξα!

ΛΕΥΘΟΛΔ.

Εἶδες τόξευμα! Καιρὸν

πολὺν κατόπιν δι' αὐτὸ θὰ ὁμιλοῦν.

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ ΑΡΡΑΣ.

Τοῦ Τέλλου τοῦ τοξότου τ' ὄνομα θὰ ζῇ

ὅσον θὰ μένουν καὶ τ' ἀκλόνητα βουνά.

(Δίδει τὸ μῆλον εἰς τὸν Ἐπαρχον.)

ΓΕΣΛΕΡ.

Κατὰ μεσῆς τὸ μῆλον τὸ ἐτρύπησε.

Σκοποβολὴ ὠραία, καὶ τὴν ἐπαινῶ.

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝ.

Ὁραία ἦτον. Τῷ ἀνθρώπῳ δὲ οὐαὶ
ὅστις νὰ προκαλέσῃ τὸν ἡνάγκασε
δοκιμασίαν θείαν!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τέλλε, σύνελθε.

Ἐγείρου. Ἔττης ἀνδρικῶς. Ἐλεύθερος
ν' ἀπέλθῃς ἤδη εἰς τὸν οἶκον ἡμπορεῖς.

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ.

Ἐλθὲ, κ' εἰς τὴν μητέρα φέρε τὸν υἱόν.

(Θέλουσι νὰ τὸν ἀπαγάγῃσι.)

ΓΕΣΛΕΡ.

Ἀκουσον, Τέλλε.

ΤΕΛΛΟΣ (ἐπιστρέφων.)

Τί προστάξεις, κύριε;

ΓΕΣΛΕΡ.

Δεύτερον βέλος ἔκρυψας ἐκεῖ.—Ναὶ, ναὶ,
τὸ εἶδα.—Πρὸς τί ἦτον;

ΤΕΛΛΟΣ (τεταραγμένος).

Τοῦτο, Κύριε,
παρὰ τοξόταις οὕτω συνηθίζεται.

ΓΕΣΛΕΡ.

Ὅχι· ἀρνοῦμαι, Τέλλε, τὴν ἀπάντησιν.

Ἦτόν τι ἄλλο. Τὴν ἀλήθειαν εἰπὲ
προθύμως, θαρράλῳ. Ὅ,τι ἂν εἰπῇς,

σοὶ δίδω τῆς ζωῆς σου τὴν ἀσφάλειαν.

Πρὸς τί τὸ ἄλλο βέλος;

ΤΕΛΛΟΣ.

Κύριε, λοιπὸν,

ἀφ' οὗτου τὴν ζωὴν μου μ' ἐξησφάλισας,

ἔστω τὴν ὅλην θὰ σ' εἰπῶ ἀλήθειαν.

(Λαμβάνων τὸ βέλος ἐκ τοῦ κόλπου του καὶ στηρίζων φυθερὸν
βλέμμα ἐπὶ τὸν Ἐπαρχον.)

Διὰ τοῦ βέλους τούτου θὰ ἐτρύπων—σέ,

ἂν εἶχον θανατώσει τὸ παιδίον μου·

σέ δέ, τῷ ὄντι, δὲν σέ ἀπετύγγανον.

ΓΕΣΛΕΡ.

Ἄριστα, Τέλλε. Τῆς ζωῆς ἀσφάλειαν

σοὶ ἔδωκα. Τὸν λόγον τὸν ἱπποτικὸν

δὲν θ' ἀθετήσω. Τὴν κακοβουλίαν σου

ὅμως γνωρίσας, θὰ σέ κλείσω ἀσφαλῶς

ἔπου σελήνης οὐδ' ἡλίου λάμπει φῶς,

ὥστε νὰ μ' εἶναι ἀβλαβὴ τὰ βέλη σου.

(Πρὸς τοὺς ἐνόπλους.)

Συλλάβετέ τον, δοῦλοι, δέσατέ τον. (Δένουσι τὸν Τέλλον.)

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Πῶς;

ταῦτα εἰς ἄνδρα διατάττεις, κύριε,

εἰς ὃν ἐρανερώθη τοῦ Θεοῦ ἡ χεὶρ;

ΓΕΣΛΕΡ.

Ἄν θὰ τὸν σώσῃ κ' ἐκ δευτέρου βλέπομεν.

—Ὑπάγετέ τον εἰς τὸ πλοῖόν μου. Εὐθὺς

ἐρχομαι. Θὰ τὸν φέρω εἰς Κυσνάχτ ἐγώ.

ΡΟΙΣΣΕΑΜΑΝΝ.

Δικαίωμα δὲν ἔχεις.—Οὐτ' ὁ Βασιλεὺς!—

Προσβάλλεις τὰς ἐγγράφους προνομίας μας.⁽⁶⁰⁾

ΓΕΣΛΕΡ.

Ποῦ εἶν' αἱ προνομίαι; Τὰς ἐκύρωσεν
ὁ Αὐτοκράτωρ;—Ὅχι! καὶ τὴν χάριν του
αὐτὴν δι' εὐπειθείας θ' ἀγοράσητε.

Ὅλοι σας εἷσθε πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα
ἐπαναστάται· στάσεις ἐξυφαίνετε.

Ναί, σὰς γνωρίζω πάντας καὶ σὰς διορῶ.
Αὐτὸν λαμβάνω τώρα ἐκ τοῦ μέσου σας,
ἀλλ' εἷσθε πάντες συνεγκληματίαι του.

Ὅστις νοῦν ἔχει, ὑπακούει καὶ σιγᾷ.

(Μακρύνεται. Τὸν παρακολουθοῦσιν ἡ Βέρθα, ὁ Ῥούδηνς, ὁ Ἀρβᾶς καὶ οἱ
ὀπλίται. Ὁ δὲ Φρεισάρδ καὶ ὁ Λευθόλδ μένουσιν ὀπίσω.)

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (μετὰ ζωηρᾶς λύπης.)

Τετέλεσται! Σκοπεύει τὴν καταστροφὴν
ἐμοῦ, καὶ πάσης ἅμα τῆς οἰκίας μου!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (πρὸς τὸν Τέλλον.)

ὦ! τὸ θηρίον διατί ἠρέθιτας;

ΤΕΛΛΟΣ.

Τίς ἐκρατεῖτο, αἰσθανθεῖς τὴν λύπην μου;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τὸ πᾶν ἐχάθη! Μετὰ σοῦ ἐδέθημεν
πάντες ὁμοίως, κ' εἴμεθα εἰς ἄλυσιν.

ΧΩΡΙΚΟΙ (περιστοιχίζοντες τὸν Τέλλον.)

Πᾶσαν παρηγορίαν ἀπωλέσαμεν!

ΛΕΥΘΟΛΔ (προσερχόμενος.)

Λυποῦμαι, Τέλλε.— Χρεωστῶ εὐπειθείαν.

ΤΕΛΛΟΣ.

Χαίρετε.

ΒΑΛΘΕΡ ΤΕΛΛΟΣ (βριπτόμενος μετὰ βιαίας λύπης εἰς τὰς ἀγκάλας του.)

Πάτερ! Πάτερ! Πάτερ φίλτατε!

ΤΕΛΛΟΣ (ὕψων τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανόν.)

Ἐκεῖ εἶν' ὁ πατήρ σου, ὃν ἐπικαλεῖ.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τί εἰς τὴν σύζυγόν σου, Τέλλε, νὰ εἰπῶ;

ΤΕΛΛΟΣ (αἶρει τὸν υἱόν του μετὰ βαθύος αἰσθήματος εἰς τὸ στήθος του.)

Εἰπέ τη, εἶναι τὸ παιδίον ἀβλαβές,

κ' ἐμὲ θὰ βοηθήσῃ ὁ Θεός, εἰπέ.

(Ἀποσπᾶται ταχέως, καὶ ἀκολουθεῖ τοὺς ὀπλίτας.)

ΠΡΑΞΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΣΚΗΝΗ Α'.

Ἡ ἀνατολικὴ ὄχθη τῆς λίμνης Φειθαλδοσταίτης (60').

(Τὸ μετασκήνιον κλείουσιν οἱ παραδόξως ἐτχηματισμένοι ἀπύτομοι βράχοι τῆς δυτικῆς ὄχθης. Ἡ λίμνη λίαν τεταραγμένη. Ἀκούεται πάταγος τῶν κυμάτων. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀστραπαὶ καὶ βρονταί.)

ΚΟΥΝΣ ΕΚ ΓΕΡΣΑΟΥ, ΛΑΙΕΥΣ καὶ ΠΑΙΣ.

ΚΟΥΝΣ.

Τὸ εἶδα ὡς σᾶς βλέπω. Ἀπαράλλακτα
ὡς σᾶς τὰ λέγω ἔγιναν, πιστεύσατε.

ΛΑΙΕΥΣ.

Καλὲ τὸν Τέλλον δέσμιον εἰς τὸ Κυσνάχτ !
τὸν καλὸν ἄνδρα καὶ τὸν ἀνδρείότατον,
ἂν ἀγὼν τύχῃ ἀπελευθερώσεως !

ΚΟΥΝΣ.

Ὁ Ἐπαρχος τὸν φέρει εἰς τὸ πλοῖόν του.
Τοὺς εἶχ' ἀφήσει νὰ ἐπιβιβάζωνται,
ἀπὸ τοῦ Φλύλεν ὅτε ἀνεχώρησα.
Ἀρχίζει ὅμως τρικυμία. Δι' αὐτὴν
κ' ἐγὼ ἐδῶ ἐβγῆκα. Τὸν ἀπόπλουν του
πιθανὸν εἶναι καὶ αὐτὸς ν' ἀνέβαλεν.

ΛΑΙΕΥΣ.

Ὁ Ἐπαρχος τὸν Τέλλον ἔχει δέσμιον !
ὦ ! θὰ τὸν θάψ' εἰς βάθος, ὥστε τ' οὐρανοῦ
ποτὲ τὴν λάμψιν ἄλλοτε νὰ μὴν ἰδῇ.

διότι θὰ φοβῆται τὴν ἐκδίκησιν
ἀνδρὸς φιλελευθέρου ὃν ἠρέθισε.

ΚΟΥΝΣ.

Καὶ ὁ ἀρχαῖος πρόεδρος, ἤκούσαμεν,
ὁ Ἀττιγῶσεν, εἶναι εἰς τὰ λοισθια.

ΛΑΙΕΥΣ.

Τότε θὰ λείψῃ κ' ἡ ἐσχάτη ἄγκυρα
πάσης ἐλπίδος. Μόνος ἔμενεν αὐτὸς
τὴν φωνὴν αἴρων ὑπὲρ τῶν δικαίων μας.

ΚΟΥΝΣ.

Ἢ καταιγὶς αὐξάνει. Ὑγιαίνετε.

Εἰς τὸ χωρίον θενὰ μείνω σήμερον. (61)

Δὲν εἶναι πλέον τρόπος ν' ἀποπλεύσωμεν. (Ἀπέρχεται.)

ΛΑΙΕΥΣ.

Εἰς τὰ δεσμὰ ὁ Τέλλος, καὶ ὁ Πρόεδρος
νεκρός! Ἀναισχυντοῦσα γαῦρον ἔγειρε
τὸ μέτωπόν σου, τυραννία! Σιωπᾷ
τῆς ἀληθείας ἡ φωνή, καὶ κλείεται
ὁ ὀφθαλμὸς ὁ βλέπων, καὶ δεσμεύεται
ἡ χεὶρ ἡ σωτηρίαν ἐτοιμάζουσα!

ΠΑΙΣ.

Χονδρὸν χαλάζι, πάτερ. Ἄς εἰσέλθωμεν.
Νὰ μένωμεν δὲν κάμνει εἰς τὸ ὑπαιθρον.

ΛΑΙΕΥΣ.

Ἄνεμε, λύσσα! Ἀστραπαὶ, φλογίζετε!
Διαβράγῃτε, νέφη· πνίξατε τὴν γῆν·
τοὺς καταβράχτας τ' οὐρανοῦ κενώσατε!
Πᾶν ἀγεννήτου σπέρμα καταστρέψατε!
Ὡ ἄγρια στοιχεῖα, σεῖς ἰσχύσατε!
Ἐλθετε, ἄρκτοι, λύκοι, ἐπιστρέψατε,

θηρία τῶν ἐρήμων, εἰς τὴν γῆν αὐτὴν.
 Εἶν' ἐδική σας τώρα. Τίς ἀνέχεται
 χωρὶς ἐλευθερίας νὰ τὴν κατοικῇ.

ΠΑΙΣ.

Ἢ λαίλαψ πῶς μυκᾶται! πῶς ἡ ἄβυσσος
 βοῖζει! Τόσῃν ἀναστάτῳσιν ποτὲ
 δὲν εἶδα εἰς αὐτάμας τὰ στενώματα.

ΛΑΙΕΥΣ.

Πατὴρ εἰς τέκνου νὰ σκοπεύσῃ κεφαλὴν!
 Ποτὲ δὲν διετάχθη πρᾶγμα ὅμοιον.
 Καὶ μανιώδης πῶς νὰ μὴ ἐξαναστῇ
 ἡ φύσις; — ὦ! διόλου δὲν θὰ ἐκπλαγῶ
 ἂν εἰς τὴν λίμνην οὗτ' οἱ βράχοι κλίνωσι·
 τῶν κορυφῶν οἱ πάγοι οἱ πυργούμενοι,
 οἱ πώποτε μὴ πάχνην ἐξατμίσαντες,
 ἐὰν ἀναλυθέντες καταρρέουσιν·
 τὰ ὄρη ἂν ῥαγῶσιν· ἂν αἱ φάραγγες
 συγκρημνισθῶσι· νέος ἂν κατακλυσμὸς
 καταβροχθίσῃ τὰς οἰκῆσεις τῶν θνητῶν.

(Ἀκούεται κωδωνισμός)

ΠΑΙΣ.

Ἀκούεις; Ἦχος κώδωνος εἰς τὸ βουνόν.
 Θὰ εἶδον πλοῖον ἐν κινδύνῳ, καὶ κτυποῦν
 τὸν κώδωνα ἐκεῖνον διὰ προσευχάς. (Ἀναβαίνει εἰς ὑψωμα.)

ΛΑΙΕΥΣ.

Φεῦ εἰς τὸ σκάφος τὸ κλυδωνιζόμενον
 εἰς τῶν κυμάτων τὸν φρικτὸν αὐτὸν χορόν
 Οὐδὲν ὁ ναύτης, τὸ πηδάλιον οὐδέν!
 Ἢ τρικυμία κυβερνᾷ. Τὰ κύματα,
 οἱ ἄνεμοι ὥς σφαῖραν παραρρίπτουσι

τὸν ἄνθρωπον, καὶ σῶζων οὐδαμοῦ λιμὴν!
 Ἄξενοι βράχοι, ἄχειρες, δυσπέλαστοι
 καὶ ἀπορρώγες, ἀπειλοῦσιν ὄρθιοι,
 καὶ ἀντιτάττουν τὰ τραχέα στέρνα των.

ΠΑΙΣ (δεικνύων ἀριστερώς.)

ὦ! πάτερ! πλοῖον! Ἐκ τοῦ Φλύλεν ἔρχεται.

ΑΔΙΕΥΣ.

Νὰ βοηθήσῃ ὁ Θεὸς τοὺς δυστυχεῖς!
 Ὅταν εἰς ταῦτα τῶν νερῶν τὰ βάραθρα
 ἡ καταιγὶς ἐμπέσῃ καὶ περιπλακῇ,
 λυσσᾷ, ὥς τὸ θηρίον, τὸ κατάκλειστον
 εἰς σιδηροῦν κλωδίον, εἰς τὰς ῥάβδους του
 κτυπᾷ· ζητεῖ ματαίως τὴν διεκφυγὴν.
 Οὐρανομήκεις βράχοι τὴν ἐγκλείουσι,
 καὶ τὴν στενὴν τῆς ἔξοδον τειχίζουσι.

(Ἀναβαίνει εἰς τὸ ὑψωμα)

ΠΑΙΣ.

Τὸ πλοῖον εἶναι τοῦ Ἐπάρχου τοῦ Οὐρί.
 Ἐχει σημαίαν, κ' ἐρυθρὸν τὸ δῶμά του. (62)

ΑΔΙΕΥΣ.

ὦ θεία δίκη! — Εἶναι ὁ Διοικητὴς,
 αὐτὸς ἐκεῖνος! Πλέει! κ' εἰς τὸ πλοῖόν του
 τὸ ἔγκλημά του φέρει ἐπιδιδασθέν.
 Ταχὺ τὸν εὔρεν ἡ ἀνταποδότις χεῖρ.
 Τὸν ἰσχυρότερόν του ὑπεράνω του
 ἀναγνώριζαι τώρα. Δὲν ὑπήκουσιν
 εἰς τὴν φωνὴν του τὰ νερά· δὲν κλίνουσιν
 οἱ βράχοι τὸν αὐχένα πρὸ τοῦ πύλου του.—
 Παιδίον, μὴ προσεύχου. Τὸν βραχίονα
 μὴ ἐμποδίζῃς, ἔτοιμον, τοῦ δικαστοῦ.

ΠΑΙΣ.

Ἡ προσευχή μου ὄχι τὸν Διοικητὴν,
τὸν Τέλλον ἀποβλέπει, τὸν συμπλέοντα.

ΛΑΙΕΥΣ.

ὦ ἀφροσύνης τοῦ στοιχείου τοῦ τυφλοῦ!
Πρὸς τιμωρίαν τοῦ ἐνόχου, τοῦ ἐνὸς,
τὸ πλοῖον καταστρέφεις καὶ τὸν πλοίαρχον!

ΠΑΙΣ.

Τὸ Βούγις γὰρ τ παρῆλθον. Ἄλλ' ἡ καταιγὶς
ἐκ τοῦ Στομίου τοῦ Δαιμόνων μαίνεται,
καὶ τοὺς ποδίζει πάλιν πρὸς τὸ Ἀξενθέργ.
—Πλὴν δὲν τοὺς βλέπω πλέον.

ΛΑΙΕΥΣ.

Εἶν' ὁ Ξυραφᾶς (63)

ἐκεῖ. ὦ! πόσα πλοῖα ἔφαγεν αὐτός!
Ἐπιτηδεύς ἂν δὲν κυβερνήσωσιν,
ὀρθὸς ὁ τραχὺς βράχος εἰς τὴν ἄβυσσον
βυθίζεται, — θά θραύσῃ τὸ πλοιάριον.
Πηδαλιούχον ἔχουν ἀξιόλογον
ἐντὸς τοῦ πλοίου. Ἄν νά σώσῃ δύναται
κάνεις, εἶναι ὁ Τέλλος. Ἀλλὰ δέσμιος
ἐκεῖνος εἶναι χεῖρας καὶ βραχίονας.

Ὁ ΓΟΥΑΙΕΛΜΟΣ ΤΕΛΛΟΣ (κρατῶν τὴν βαλληστρίδα)

(Ἐρχεται ταχέως βηματίζων, ῥίπτει περίξ του ἐκπεληγμένα βλέμματα,
καὶ φαίνεται ἰσχυρῶς συγκινημένος. Φθὰς εἰς τὸ μέσον τῆς σκηνῆς,
γονατίζει, φέρει τὰς χεῖράς του εἰς τὴν γῆν καὶ ἔπειτα τὰς ἐκτείνει πρὸς
τὸν οὐρανόν.)

ΠΑΙΣ (παρτηρῶν αὐτόν.)

Τίς εἶν' ἐκεῖνος, πάτερ, εἰς τὰ γόνατα;
Ἰδέ.

ΛΑΙΕΥΣ.

Ἐγγίζει διὰ τῶν χειρῶν τὴν γῆν

καὶ φαίνεται ὡς ὅλως ἔξω ἑαυτοῦ.

ΠΑΙΣ (ἐρχόμενος ἑμπρός.)

Τί βλέπω; Πάτερ! Ἐλθὲ πάτερ καὶ ἰδέ.

ΛΛΙΕΥΣ (πλησιάζων).

Τίς εἶναι; Σῶσον Κύριε! Ὁ Τέλλος! Πῶς;

Πῶς ἤλθες;

ΠΑΙΣ.

Εἰς τὸ πλοῖον δὲν σ' ἐδέσμευσαν;

ΛΛΙΕΥΣ.

Εἰς τὸ Κυσνάχ δεσμώτην δὲν σ' ἐκόμιζον;

ΤΕΛΛΟΣ (ἐγχειρόμενος.)

Ἦλευθερώθην.

ΛΛΙΕΥΣ καὶ ΠΑΙΣ.

ὦ τοῦ θεοῦ θαύματος!

Ἦλευθερώθης!

ΠΑΙΣ.

Ἀλλὰ πόθεν ἔρχεσαι;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐκεῖθεν, ἐκ τοῦ πλοίου.

ΛΛΙΕΥΣ.

Πῶς;

ΠΑΙΣ (συγχρόνως.)

Ὁ ἑπαρχος

τί ἔγινε;

ΤΕΛΛΟΣ.

Παλαίει πρὸς τὰ κύματα.

ΛΛΙΕΥΣ.

ὦ! εἶναι τρόπος! Σὺ πλὴν, σὺ, πῶς εἶς' ἐδῶ;

Δεσμὰ καὶ τρικυμίαν πῶς ἐξέφυγες;

ΤΕΛΛΟΣ.

Διὰ προνοίας τοῦ Θεοῦ.—Ἀκούσατε!

ΑΛΙΕΥΣ καὶ ΠΑΙΣ.

Εἰπέ, εἰπέ μας.

ΤΕΛΛΟΣ.

Τί συνέβ' εἰς τὸ Ἀλτόρφ
ἤξεύρετε;

ΑΛΙΕΥΣ.

Ναί, λέγε. Τὰ γνωρίζομεν.

ΤΕΛΛΟΣ.

Πῶς συλλαβὼν με, δέσας με ὁ Ἐπαρχος,
μ' ἔφερεν οὕτως εἰς τὸν πύργον τοῦ Κυσνάχτ;

ΑΛΙΕΥΣ.

Καὶ εἰς τὸ Φλύλεν πῶς ἐπεβιδάσθητε.

Ναί. — Πῶς ἐσώθης λέγε μας ν' ἀκούσωμεν.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐκείμην εἰς τὸ πλοῖον ἀβοήθητος,
χεῖρας καὶ πόδας δεδεμένος, ἄπελπις,
καὶ οὐδ' εἰς τὰς ἀκτῖνας τοῦ φαιδροῦ φωτός,
οὐδ' εἰς τῆς γυναικός μου καὶ τῶν τέκνων μου
τὸ βλέμμα πλέον ἤλπιζον νὰ θερμανθῶ,
καὶ ἀπαραμυθήτως ἐνητένιζον
τὸ θολὸν κύμα.

ΑΛΙΕΥΣ.

Δυστυχῆ!

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐπλέομεν,

πλὴν τοῦ Ἐπάρχου, ὁ Ἀρρᾶς καὶ ἡ φρουρά.
Τὸ τόξον μου δὲ ἦτον κ' ἡ φαρέτρα μου
κατὰ τὴν πρῶραν παρὰ τὸ πηδάλιον.

Καὶ ὥς εἰς Ἀ ξ η ν τὴν μικρὰν ἐφθάσαμεν (63)
εἰς τὴν γωνίαν, ὁ Θεὸς ἐπένευσε

νά ἐκραγῇ τοιαύτη καταιγὶς φορικτή,
ἐκ τῶν χασμάτων ὑλακτοῦσα τοῦ Γοθάρδ,
ὥστε ἐκόπη ἡ καρδιά τῶν ναυτῶν,
κ' ἐνόμισαν πῶς ἔλοι θά πνιγοῦν οἰκτρῶς.

Ἦκουσα ἓνα τότε τῶν ὑπηρετῶν
ἐλθόντα καὶ εἰπόντα πρὸς τὸν Ἐπαρχον.

«Τὸν κίνδυνόν σου, κύριε, ὡς καὶ ἡμῶν
ὄλων, τὲν βλέπεις. Θάνατος μᾶς ἀπειλεῖ.
Τοὺς ναύτας φόβος θορυβοῖ, κ' ἡ τέχνη των
πολλή δὲν εἶναι. — Ἀλλ' ὁ Τέλλος στιβαράν
τὴν χεῖρα ἔχει, κ' εἶναι ναύτης ἔμπειρος.
Ἐὰν ἐν τῷ κινδύνῳ τὸν ἐκράζομεν;» —

Πρὸς ἐμὲ τότε εἶπεν ὁ Διοικητής:

«Ἀνίσως, Τέλλε, πέποιθας πῶς ἡμπορεῖς
νά βοηθήσης, σ' ἀπολύω τῶν δεσμῶν.»

Κ' ἐγὼ τῷ εἶπον: «Βοηθεία τοῦ Θεοῦ,
ἐλπίζω. Ὅτι θὰ σωθῶμεν πέποιθα.»
Οὕτως ἐλύθην τῶν δεσμῶν, κ' ἐκάθισα
ἀδόλως διευθύνων τὸ πηδάλιον.

Ἀλλὰ λαθραίως ἐνταυτῷ ὑπέβλεπον
πρὸς ὅπου ἦσαν κείμενα τὰ βέλη μου,
κ' ἐπιμελῶς τὴν ὄχθην κατεσκόπευον,
εἴ τις ὑπῆρχε θέσις πρὸς ἐκπήδησιν.
Ὡς δὲ τῆς λίμνης εἶδα ὑπερνεύοντα
βράχον προβλήτα, ἄνω δ' ὀπωσοῦν πλατύν. . .

ΛΑΛΕΥΣ.

ὦ ! τὸν γνωρίζω. Εἶναι εἰς τοὺς πρόποδας
τῆς Ἀ ξ η ς τῆς μεγάλης. Πλὴν ἀδύνατον
θαρρῶ πῶς εἶναι — εἶν' ἀπότομος πολὺ —
ἀπὸ τοῦ πλοίου νά τὸν ἀναβῇς πηδῶν.

ΤΕΛΛΟΣ.

Εἰς τοὺς ἐρέτας ἔκραξα ν' ἀγωνισθοῦν
 μέχρι τοῦ βράχου, ὥς νὰ προσπελάσωμεν.
 Ἐκεῖ, τοῖς εἶπον, παύει τὸ χειρότερον.
 Καὶ ὥς, κωπηλατοῦντες ἐναγώνιοι,
 ἐφθάσαμεν, ἐκπέμπω προσευχὴν θερμὴν
 πρὸς τὸν Θεὸν, κ' ἐντείνων πᾶσαν τῶν μελῶν
 τὴν δύναμιν, τὴν πρῶραν εἰς τὸν σκόπελον
 βιαίως προσαράσσω, καὶ τὸ τόξον μου,
 τὰ βέλη μου ἀρπάσας, ῥίπτομαι ταχὺς
 ἐπὶ τὸν βράχον δι' ἐνὸς πηδύματός,
 καὶ στιβαρῶς λακτίσας διὰ τοῦ ποδός,
 τὸ σκάφος σφενδονίζω εἰς τὰ κύματα.
 Ἐκεῖ ἄς γίνῃ τοῦ Θεοῦ τὸ θέλημα.
 Οὕτως ἐσώθην ἐκ τῆς λύσεως τῶν νερῶν,
 καὶ ἐκ τῆς τῶν ἀνθρώπων, πολὺ χείρονος.

ΛΙΕΥΣ.

ὦ Τέλλε, Τέλλε, ἐθαυμάτωσεν εἰς σέ
 ὁ Κύριος, καὶ μόλις τὰς αἰσθήσεις μου
 πιστεύω. Ἄλλ' εἶπέ μοι. Τί προτίθεσαι;
 Στιγμῆς δὲν εἶναι διὰ σέ ἀσφάλεια
 ὁ Ἐπαρχος ἀνίσως διαφύγη ζῶν.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὅτ' ἐφερόμην δέσμιος, τὸν ἤκουσα
 νὰ λέγῃ ὅτι εἰς τὸ Βρούννεν θ' ἀποβῇ,
 καὶ διὰ Σβύτς θ' ἀπέλθῃ εἰς τὸν πύργον του.

ΛΙΕΥΣ.

Καὶ τὴν ὁδὸν θὰ λάβῃ τὴν διὰ ξηρᾶς;

ΤΕΛΛΟΣ.

Τοῦτο σκοπεύει.

ΑΛΙΕΥΣ.

Τότε κρύψου. Μὴ ἀργῆς.

Δὲν θὰ σὲ σώσῃ ὁ Θεὸς δις ἀπ' αὐτοῦ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Πρὸς Ἀ ρ θ εἰπέ μοι καὶ Κ υ σ ν ᾱ χ τ ἐγγύτερος
 τίς δρόμος φέρει; (64).

ΑΛΙΕΥΣ.

Εἶν' ὑπὲρ τοῦ Σ τ έ ῖ ν ε ν

ἢ λεωφόρος. Ὅμως τὸ παιδίόν μου
 βραχύτερον ἐκείνου καὶ κρυπτότερον
 ὑπὲρ τὸ Λ ό θ ε ρ ζ ν ᾱ σοὶ δείξῃ δύνатаι. (65)

ΤΕΛΛΟΣ. (δίδων αὐτῷ τὴν χεῖρα).

Διὰ τὴν καλωσύνην ὁποῦ μ' ἔδειξας
 ν ᾱ σ' ἀνταμείψῃ ὁ Θεός. Ὑγίαινε.

(Ἀπέρχεται, ἀλλ' ἐπιστρέφει πάλιν ἀμέσως).

Καὶ σὺ εἰς Ῥύτλι δὲν ὠρκίσθης; Ἦκουσα,
 νομίζω, τ' ὄνομά σου μετὰ τῶν λοιπῶν.

ΑΛΙΕΥΣ.

Ἦμην ἐκεῖ. Ὤρκισθην εἰς τὸν σύνδεσμον.

ΤΕΛΛΟΣ.

Τότε εἰς Β ύ ρ γ λ ε ν σπεῦσον καὶ μ' εὐεργετεῖς.

Δι' ἐμὲ εἶναι ἡ γυνή μου ἔμπροστις.

Εἰπέ τη πῶς ἐσώθην κ' εἶμαι ἀσφαλής.

ΑΛΙΕΥΣ.

Καὶ ποῦ θεν' ἀναγγεῖλω ὅτι ἔφυγες;

ΤΕΛΛΟΣ.

Τὸν πενθερόν μου θενὰ εὗρης παρ' αὐτῇ
 καὶ ἄλλους εἰς τὸ Ῥύτλι συνομόσαντας.—

Εἰπέ, ἃς ἔχουν θάρρος· ἃς ἀνδρίζονται.

Εἰπέ τοῖς πῶς ὁ Τέλλος εἶν' ἐλεύθερος

καὶ τῆς χειρός του κύριος. Πλειότερα
περὶ τοῦ Τέλλου τάχιστα θ' ἀκούσωσι.

ΛΑΙΕΥΣ.

Τί σκοπὸν τρέφεις; Μὴ τὸ χρύπτης ἀπ' ἐμοῦ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Γίνεται πρῶτον, μετὰ ταῦτα λέγεται. (Ἀπέρχεται)

ΛΑΙΕΥΣ.

Δεῖξον τὸν δρόμον, Γιάννη.—Ὁ Θεὸς μ' αὐτόν!
Κατορθοῖ οὗτος ὅ,τι ἂν ἐπιχειρῇ. (Ἀπέρχεται)

ΣΚΗΝΗ Β'.

Λέγουσα τῆς οἰκίας τοῦ εὐπατρίδου Ἀττιγῶσεν.

Ὁ ΒΑΡΟΝΟΣ, ἡμιθανὴς ἐπὶ θρόνου. Ὁ ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ, ὁ ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ, ὁ
ΜΕΛΧΘΑΛ καὶ ὁ ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ περὶ αὐτὸν ἀσπλούμενοι. Ὁ ΒΑΛΘΕΡ ΤΕΛ-
ΛΟΣ γονατιστὸς πρὸ τοῦ θνήσκοντος.)

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Τετέλεσται! Ἀπῆλθε!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Πλὴν δὲν φαίνεται

νεκρός. — Τὸ πτερόν τὰ χεῖλη του
κινουῦσιν! Εἶναι ἥσυχος ὁ ὕπνος του,
καὶ ἡ μορφὴ του μειδιᾷ εἰρηνικῶς.

(Ὁ Βαουμγάρτεν ὑπάγει πρὸς τὴν θύραν, καὶ ὁμιλεῖ μετὰ τινος.)

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (πρὸς τὸν Βαουμγάρτεν.)

Τίς εἶναι;

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Ἡ Ἐδβίγη, ἡ θυγάτηρ σου.

Σὲ ζητεῖ. Θέλει τὸ παιδίον νὰ ἰδῇ.

(Ὁ Βάλθερ Τέλλος ἐγείρεται.)

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Νὰ τὴν παρηγορήσω, ὁ στερούμενος
παρηγορίας ; ὅταν ὅλα τὰ δεινὰ
ἐπὶ τὴν κεφαλὴν μου ἐσωρεύθησαν !

ΕΔΒΙΓΗ (εἰσερχομένη βιαίως.)

Τὸ τέκνον μου ποῦ εἶναι ; Πρέπει νὰ ἰδῶ
τὸ τέκνον μου !—

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Κυρία, σύνελθ'. Ἐνθυμοῦ
ὅτ' εἰς τὸν οἶκον τοῦ θανάτου ἵστασαι.

ΕΔΒΙΓΗ (ρίπτεται εἰς τὸ παιδίον.)

ὦ Βάλθη μου ! Ζῇ !

ΒΑΛΘΕΡ ΤΕΛΛΟΣ (κρεμάται εἰς αὐτήν.)

Μῆτερ !

ΕΔΒΙΓΗ.

Εἶναι βέβαιον ;

Μοὶ ἀπεδόθης ἀδελφής !

(Τὸν παρατηρεῖ μετ' ἐντρόμου μερίμνης.)

Καὶ δυνατόν

ἦτον ! Νὰ σημαδεύσῃ σέ ! Ἥμπόρεσε !

Καρδίαν, ὦ ! δὲν ἔχει, ἂν ἡμπόρεσε !

Βέλος νὰ ρίψῃ ἐπὶ τὸ παιδίον του !

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ἐρρίψε μετὰ φρίκης, μετὰ σπαραγμῶν.

Κατηναγκάσθη. Ἦτο ζήτημα ζωῆς.

ΕΔΒΙΓΗ.

Πατὴρ καρδίαν ἔαν εἶχε, πρὶν ρίφθῃ
τὸ βέλος, χιλιάκις θεν' ἀπέθνησκε.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Νὰ εὐλογῇς τὴν θείαν πρέπει πρόνοιαν,
ἥτις τοσοῦτον δεξιῶς τὰ ἔφερε.

ΕΔΒΙΓΗ.

Καὶ θενὰ λησμονήσω πῶς ἐδύνατο
 νὰ ἔλθῃ;—ὦ Θεέ μου! — Ὁ γδοήκοντα
 ἂν ζήσω ἔτη, θενὰ βλέπω πάντοτε
 τὸ τέκνον δεδεμένον, τὸν πατέρα του
 διὰ τοῦ τόξου νὰ σκοπεύῃ ἐπ' αὐτὸ,
 καὶ θὰ τρυπᾷ τὸ βέλος τὴν καρδίαν μου!

ΜΕΛΑΧΘΑΑ.

Ἄν ἤξευρες, Κυρία, πῶς ὁ ἑπαρχος
 τὸν εἶχεν ἐρεθίσει!

ΕΔΒΙΓΗ.

Εἶναι τῶν ἀνδρῶν
 ἀγροῖκος ἡ καρδιά! Λησμονοῦν τὸ πᾶν
 ὥς τις προσβάλλῃ τὴν φιλοτιμίαν των,
 καὶ ἀναλγήτως καὶ τυφλῶς κυβεύουσι
 μητρὸς καρδίαν καὶ παιδίου κεφαλὴν.

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Σκληρὰ δὲν εἶν' ἡ τύχη τοῦ συζύγου σου,
 κ' ἐπιπροσθέτεις ψόγον κατ' αὐτοῦ βαρύν;
 Δὲν ἔχεις σπλάγχχνα δι' αὐτοῦ τὰς συμφοράς;

ΕΔΒΙΓΗ (στρέφεται πρὸς αὐτὸν, καὶ τὸν προσδίδει μετὰ
 τεταμένων ὀφθαλμῶν.)

Σὺ δ' ὑπὲρ φίλου ἔχεις μόνον δάκρυα;
 — Ποῦ ἦσθε ὅτε εἰς ἀλύσεις ἐρρίπτον
 τὸν ἄριστον; Ποῦ ἦτον ἡ βοήθεια;
 Ἐξετελειῆτο τὸ φρικτὸν, κ' ἐβλέπετε·
 νὰ σύρῃσι τὸν φίλον ἐκ τοῦ μέσου σας
 ἀνείχεσθε. — Ὁ Τέλλος οὕτως ἔπραξε
 πρὸς σᾶς; Τὸν εἶδες νὰ σταθῇ λυπούμενος,
 ὅταν ὀπίσω τοῦ Ἐπαρχοῦ τοὺς ἱππεῖς

κ' ἐμπρός σου εἶχες κύματα ἀνήμερα ;
 Δακρύων ἀνονήτων δὲν σοὶ ἔδωκε
 σπονδὴν, ἀλλ' εἰς τὸ πλοῖον εἰσεπήδησε·
 γυναικα, τέκνα λησμονήσας, σ' ἔσωσε.—

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ὅλίγοι, ἄνευ ὅπλων, ἦτο δυνατόν
 νὰ πράξωμέν τι ὑπὲρ σωτηρίας του ;

ΕΔΒΙΓΗ (ρίπτεται εἰς τὰς ἀγκάλας του.)

ὦ πάτερ, πάτερ ! Τὸν ἀπώλεσας καὶ σύ !
 Καὶ ἡ πατρίς του τὸν ἀπώλεσε, κ' ἡμεῖς !
 Ἀφ' ὅλων ἡμῶν λείπει, καὶ τῷ λείπομεν !

Ἀπελπισίας τὴν ψυχὴν του ὁ Θεὸς
 νὰ σώσῃ ! Εἰς τοῦ πύργου τὰ ὑπόγεια
 παρηγορία φίλου του δὲν εἰσχωρεῖ.—

ὦ ! ἂν ἡσθένει ! εἰς τὰ σκότη τὰ ὑγρά
 τῆς φυλακῆς του θ' ἀσθενήσῃ.—Ὁ χριᾶ
 τῶν Ἀλπεων τὸ ῥόδον καὶ μαραίνεται
 εἰς τῶν τελμάτων τὸν ἀέρα· κ' εἰς αὐτὸν
 ἡ λάμψις τῆς ἡμέρας καὶ τ' ἀρώματα
 τοῦ ἀχανοῦς ἀέρος δίδουσι ζωὴν.

Εἰς τὴν ἐλευθερίαν θάλλει, καὶ δὲν ζῇ
 εἰς δηλητηριώδη φυλακῶν πνοήν.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἦσυχος ἔσο. Ὅλοι θὰ συμπράξωμεν
 ὅπως ἡ φυλακὴ του ἀνοιγῇ.

ΕΔΒΙΓΗ.

Καὶ τί

χωρὶς ἐκείνου δύνασθε ; Ἐλεύθερος
 ἐν ὅσ' ὁ Τέλλος ἔζη, ἦτον τις ἐλπίς.

Ἡ ἀθωότης εἶχε τότε βοηθόν,

ὁ πάσχων εἶχε φίλον. Ὅλους ἔσωζεν
 ὑμᾶς ὁ Τέλλος· ἀλλὰ σεῖς δὲν δύνασθε
 ὅλοι ἡμοῦ τὸν Τέλλον νὰ λυτρώσητε. (Ὁ Βρόνος ἐξυπνᾷ.)

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ (δεικνύων τὸν Βρόνον κινούμενον.)

Σιγήσατε!

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ (ἐγειρόμενος.)

Ποῦ εἶναι;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τίς;

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Δὲν εἶν' ἐδῶ;

Μ' ἐγκαταλείπει τὴν ἐσχάτην μου στιγμὴν!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τὸν νέον λέγ' ἱππότην. — Τὸν ἐμήνυσαν;

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Παρηγορήσου. Ἐμνηθήθη καὶ ἔρχεται.

Μᾶς ἀπεδόθη. Εὗρε τὴν καρδίαν του.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Ἐρερε λόγον ὑπὲρ τῆς πατρίδος του;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ναί, μετὰ τόλμης ἥρωος.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Δὲν ἔρχεται

νὰ λάβῃ τὴν εὐχὴν μου, τὴν ἐσχάτην μου;

Αἰσθάνομαι τὸ τέλος ὅτι ἤγγικε.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Κύριε, ὄχι. Δύναμιν σᾶς ἔδωκεν

ὁ ὕπνος. Λάμπει καθαρὸν τὸ βλέμμα σας.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Εἶναι ζωὴ καὶ ἡ λύπη. Λήγει καὶ αὕτη.

Ὁ πόνος ἐξηντλήθη ὥς καὶ ἡ ἐλπίς. (Βλέπει τὸ παιδίον.)
Τί εἶναι τὸ παιδίον;

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Εὐλογῇτέ το.

Εἶν' ἐγγονός μου, κ' εἶναι ὄρφανόν πατρός.
(Ἡ Ἑδβίγη γονυπετεῖ μετὰ τοῦ παιδίου πρὸ τοῦ θνήσκοντος.)

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Ἐπίσης σᾶς ἀφίνω ὅλους ὄρφανούς·
ναί, ὅλους! — Οἴμοι! Εἰς τὸ δύνον βλέμμα μου
ἡ δύσις τῆς πατρίδος κατοπτρίζεται!
καὶ εἰς τοῦ βίου ἔφθασα τὰ τέρματα
ἔν' ἀποθάνω μετὰ τῶν ἐλπίδων μου!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (πρὸς τὸν Βάλθερ Φύρστ.)

Ν' ἀπέλθῃ ἐν βαθείᾳ τὸν ἀφίνομεν
τοιαύτῃ θλίψει; Τὰς ἐσχάτας του στιγμὰς
διὰ καλῆς ἐλπίδος δὲν φαιδρύνομεν; —
Ἀνάκυψον καὶ θάρρει, ἄνερ εὐγενῇ.
Μὴ ἐκλαμβάνῃς πῶς τὸ πᾶν ἀπώλετο,
καὶ πᾶσα σωτηρία πῶς ἐξέλιπε.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Τίς ἔσται ὁ σωτήρ σας;

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Τίς; Ἡμεῖς αὐτοί.

Ἄκουσον. Αἱ τρεῖς χῶραι ἀπεφάσισαν
κοινῶς, ν' ἀποδιώξουν τοὺς τυράννους των.
Δεσμὸς ἐδέθη. Ὁρκος τὸν ἐκύρωσε.
Πρὶν ἢ στραφῇ ὁ κύκλος τοῦ ἐνιαυτοῦ,
τὰ πάντα θενὰ γίνουσι, καὶ ἡ κόνις σου
εἰς ἐλευθέραν γῆν θεν' ἀναπαύεται.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Εἶπατ', ἐκλείσθη, πῶς ἐκλείσθη ὁ δεσμός;

ΜΕΛΑΧΘΑΛ.

Ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ θεν' ἀνεγερθοῦν
καὶ οἱ τρεῖς τόποι. Ὅλα εἰσὶν ἔτοιμα.
Τὸ μυστικὸν δὲ, καίτοι εἰς πολλάς γνωστὸν
ἑκατοντάδας, ἔμεινεν ἀπόρρητον.
Ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν τυράννων σκάπτεται
τὸ ἔδαφος· αἱ ὥραι τῆς ἀρχῆς αὐτῶν
εἰσὶ μεμετρημέναι, καὶ μετ' οὐ πολὺ
δὲν θ' ἀπαντῶνται οὐδ' αὐτὰ τὰ ἔχνη των.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Οἱ πύργοι ὅμως καὶ τὰ ὀχυρώματα;

ΜΕΛΑΧΘΑΛ.

Συγχρόνως ὅλα καὶ αὐτὰ θὰ πέσωσι.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Καὶ τοῦ δεσμοῦ μετέχουν καὶ οἱ εὐγενεῖς;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ὅταν ἡ ᾠρὰ ἔλθῃ, τοὺς ἐλπίζομεν.

Οἱ χωρικοὶ ὡς τώρα μόνοι ὤμωσαν.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ (ἀνεγείρεται βραδέως, μετὰ μεγάλης ἐκπλήξεως.)

Ὁ χωρικὸς ἂν τόσον ἀπετόλμησεν
ιδιοβούλως, καὶ χωρὶς τῶν εὐγενῶν,
εἰς τὴν ἰδίαν ἂν ἐπίστευσεν ἰσχύν, —
τότε δὲν ἔχει πλέον τὴν ἀνάγκην μας,
καὶ εἰς τὸν τάφον νὰ κατέλθωμεν καιρὸς.
Καὶ μεθ' ἡμᾶς θὰ ζήσῃ, καὶ θ' ἀγωνισθῇ
νὰ σώσῃ ἡ ἀνθρωπότης τὴν ἀξίαν της,
ἄλλας δυνάμεις, νέας ἐπιτείνουσα.

(Θίτει τὰς χεῖρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ πρὸ αὐτοῦ γονυπετοῦντος παιδός.)

Αὕτη τὸ μῆλον ἔφερεν ἡ κεφαλὴ.

Θὰ ἐκβλαστήτῃ ἐξ αὐτῆς ἡ νέα σας

ἐλευθερία. Οἱ καιροὶ ἀλλάσσουν.
 Ὅ,τι ἀρχαῖον, πίπτει καὶ φυλλορροεῖ,
 κ' ἐξ ἐρειπίων νέα φύεται ζωή.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (πρὸς τὸν Βάλθερ Φύρστ.)

Ἴδὲ ὁποῖα λάμψις εἰς τὸ βλέμμα του!
 Ἀγλὺς δὲν εἶναι τοῦτο ἀποσθέσεως,
 ἀλλ' ἀκτὶς νέας φαίνεται ἀνατολῆς.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Ἐκ τῶν ἀρχαίων πύργων κατερχόμενος
 ὁ εὐπατριδῆς, εἰς τὰς πόλεις ἀστυκὸν
 ὄρκον ὁμνύει. Πρώτ' ἡ Ὑχτλανδ κ' ἡ Θυργώ, ⁽⁶⁶⁾
 εἶτα ἡ Βέρνη γαῦρον αἶρει μέτωπον,
 καὶ ἡ Φρειβούργη, ἐλευθέρων ἔρεισμα·
 ἡ δὲ Ζυρίχη φάλαγγας συντεχνιῶν ⁽⁶⁷⁾
 ὀπλίζει, καὶ τὸ κράτος τὸ βασιλικὸν
 εἰς τ' ἀκατάστροφά της τείχη θραύεται. ⁽⁶⁸⁾

(Τὰ λοιπὰ λέγει ἐν τῷ μαντικῷ, καὶ ὁ λόγος του αἴρεται μέχρις
 ἐνθουσιασμοῦ.)

Τοὺς ἡγεμόνας βλέπω καὶ τοὺς εὐγενεῖς
 ἐν θώραξιν κ' ἐν ὅπλοις νὰ στρατεύωσι
 κατὰ λαοῦ ἀκάκου καὶ ποιμενικοῦ. ⁽⁶⁹⁾
 Μέχρι θανάτου ὁ ἀγών. Τὰς στενωποὺς ⁽⁷⁰⁾
 μάχ' αἱματώδεις διὰ δόξης στέφουσι.
 Γυμνὸν τὸ στῆθος ρίπτεται ὁ χωρικός, ⁽⁷¹⁾
 πρόθυμον θυμῷ, εἰς τὰ στίφη τῶν λογχῶν,
 τὰς θραύει, δρέπων τ' ἄνθη τῶν εὐπατριδῶν,
 καὶ ἡ ἐλευθερία τρόπαια κοσμεῖ.

(Λαμβάνων τὰς χεῖρας τοῦ Βάλθερ Φύρστ καὶ τοῦ Σταυφάχερ.)

Λοιπὸν ὁμονοεῖτε, σταθερῶς, πιστῶς.
 Μὴ ἔστωσαν ἀλλήλοις οἱ ἐλεύθεροι
 ξένοι. Ἐπὶ τὰ ὄρη στήσατε σκοποὺς,

ἵνα ταχὺ ἐμπίπτῃ εἰς δεσμὸν δεσμός.

Ὅμονοεῖτε ! Σύμνοϊαν ! Ὅμόνοϊαν !

(Πίπτει ὀπίσω εἰς τὸ προσκεφάλαιον· αἱ νεκραὶ χεῖρές του κρατοῦσιν ἔτι τὰς τῶν ἄλλων δύο. Ὁ Φύρσι καὶ ὁ Σταυφάχερ τὸν θεωροῦσιν ἀκόμῃ ἐπὶ τινι καιρὸν σιωπῶντες, καὶ μετὰ ταῦτα ἀποσύρονται, καὶ ἑκάτερος παραδίδεται εἰς τὴν θλίψιν του. Ἐν τούτοις εἰσῆλθον σιγῶντες οἱ ὑπηρέται· προσέρχονται δ' ἐκφράζοντες οἱ μὲν σιωπηλὴν, οἱ δὲ ζωηρὰν θλίψιν· τινὲς γονυπετοῦσιν ἔμπρὸς αὐτοῦ καὶ κλαίουσιν ἐπὶ τῇ· χεῖρός του. Ἐπὶ τῆς ἀφώνου ταύτης σκηνης κρούεται ὁ κώδων τοῦ πύργου.)

ΡΟΥΔΗΝΣ, (εἰσέρχεται.)

ΡΟΥΔΗΝΣ (μετὰ σπουδῆς εἰσερχόμενος.)

Ζῆ; ὦ ! εἰπέτε. Νὰ μ' ἀκούσῃ δύναται;

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (δεικνύει πρὸς τὸν νεκρὸν μετ' ἀπεστραμμένου προσώπου.)

Σεῖς ἐστὲ ἤδη τῶν κτημάτων κύριος, (72)

καὶ ἥλλαξεν ὁ πύργος οὗτος ὄνομα.

ΡΟΥΔΗΝΣ (βλέπων τὸν νεκρὸν, ἵσταται ὑπ' ἰσχυρᾶς λύπης καταληφθεὶς.)

Φεῦ ! Ἡ μετάνοιά μου δὲν ἐπρόφθασεν !

Ἄν ἡ ζωὴ του παρετείνετο σφιγμούς
τινάς, ἀλλοιωθεῖσαν τὴν καρδίαν μου
θὰ ἔβλεπε ! Τοῦ λόγου κατεφρόνησα
τοῦ εὐγενοῦς του, ὅτε ἔζη. Ἐσσεῖ
ἀπῆλθε, καὶ μ' ἀφῆκεν ὄφλημα βαρὺ,
ἀπλήρωτον ! Εἰπέτε ἂν ἀπέθανε
κατ' ἐμοῦ τρέφων ἀγανάκτησιν πικράν.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Περὶ σοῦ θνήσκων ἤκουσε, κ' εὐλόγησε
τὴν παρρησίαν τοῦ γενναίου ἔργου σου.

ΡΟΥΔΗΝΣ (γονυπετῶν πρὸ τοῦ νεκροῦ.)

Ναί, ἱερὰ φιλτάτου ἀνδρὸς λείψανα,
ἄψυχον πτώμα ! τὸ κηρύττω, τὴν ψυχρὰν
κρατῶν σου χεῖρα, τὴν νεκράν.—διέρρηξα
διὰ παντὸς καὶ πάντα ξενικὸν δεσμὸν

εἰς τὸν λαόν μου ἀπεδόθην. Ἐλβετὸς
εἰμὶ, καὶ ἡ καρδία εἶν' Ἐλβετική.

(Ἐγειρόμενος.)

Διὰ τὸν φίλον, τὸν πατέρα τὸν κοινόν
πενθεῖτε, ὅμως μὴ ἀποθαρρύνεσθε.
Οὐ μόνον ἦλθεν εἰς ἐμὲ ὁ κληρὸς του,
ἀλλὰ καὶ ἡ καρδία, καὶ τὸ πνεῦμά του
μ' ἐπιφοιτᾷ· ἡ ῥώμη ἡ νεάζουσα
θενὰ σᾶς ἀποτίσῃ ὅ,τι ὤφειλεν
ὑμῖν ἡ πολιὰ του γνώμη. — Σεβαστὲ
πάτερ, τὴν χεῖρα δός μοι! Δός μοι καὶ τὴν σὴν!
Καὶ σὺ, Μελχθάλ! Τὸ βλέμμα ὦ! μὴ στρέφετε,
μὴ δυσπιστῆτε! Δέχθητε τὸν ἔρκον μου.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Δότε τὰς χεῖρας· τῇ ἐπανελεύσῃ του
καρδία πιστευθῇτε.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Κατεφρόνησας
τὸν λαόν. Τίνα διδεις τὴν ἐγγύησιν;

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Μὴ τὰς ἀπάτας λέγε τῆς νεότητος.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (πρὸς τὸν Μελχθάλ.)

Ὅμονοια ἡ λέξις τοῦ ἐκπνέοντος
ἦν ἡ ἐσχάτη. Μὴ τὸ λησμονῆς.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἴδού

ἡ χεὶρ μου. Δίδει καὶ ἡ χεὶρ τοῦ χωρικοῦ
ἄνδρὸς ἐπίσης λόγον, εὐγενέστατε.
Οἱ Εὐπατρίδαι τί χωρὶς ἡμῶν εἰσὶ;
Καὶ εἴμεθα, ὡς τάξις, ἀρχαιότεροι·

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Τιμῶ τὴν τάξιν ταύτην, καὶ τὸ ξίφος μου
αὐτῆς θὰ προμαχήσῃ.

ΜΕΛΑΧΘΑΛ.

Εὐγενέστατε,

βραχίων ὅστις τὴν τραχεῖαν γῆν νικᾷ,
καὶ διανοίγει γόνιμον τὸν κόλπον της,
δύνατ' ἐπίσης καὶ ἀνδρῶν νὰ προμαχῇ.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Θὰ προμαχῇτε σεῖς ἐμοῦ, κ' ἐγὼ ὑμῶν,
καὶ οὕτω δι' ἀλλήλων ἰσχυροὶ ἐσμέν.—
—Πρὸς τί πλὴν λόγοι, ὅταν ἔτι ἡ πατρίς
τῆς ξένης τυραννίας ἔστιν ἔρμαιον;
'Αφ' οὗ ἡ χώρα τοῦ ἐχθροῦ ἀπαλλαγῇ,
τότ' ἐν εἰρήνῃ τ' ἄλλα συμβιβάζομεν.

(Σιωπῆσαις ἐπ' ὀλίγον.)

Σιγαῖτε; Νὰ μ' εἰπῇτε οὐδὲν ἔχετε;
δὲν μ' ἀξιοῦτε τῆς ἐμπιστοσύνης σας;
Λοιπὸν θὰ πρέπη καὶ χωρὶς νὰ θέλητε
εἰς τοῦ δεσμοῦ σας νὰ εἰσδύσω τὸν μυχόν.
— Συνήλθετε εἰς 'Ρύτλι, — καὶ ὠμόσατε.
'Ηξεύρω πάντα ὅσα ἔγιναν ἐκεῖ.

Τὸ μυστικόν σας παρ' ὑμῶν δὲν ἔμαθον
θρησκευτικῶς οὐχ ἤττον τὸ ἐτήρησα.
Ποτὲ δὲν ἤμην τῆς πατρίδος μου ἐχθρὸς,
καὶ δὲν θὰ ἐταττόμην καθ' ὑμῶν ποτέ!
— Πλὴν φρόνιμον δὲν ἦτο ν' ἀναβάλῃτε.
'Επεὶ γ' ἡ ὥρα ἔργον ἀπαιτεῖ γοργόν.
'Ο Τέλλος ἐστὶ θύμα τῶν ἀναβολῶν. —

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

'Ωρκίσθημεν τὸ πάσχα νὰ προσμείνωμεν. (73)

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ἐκεῖ δὲν ἤμην· δὲν ὠρκίσθην τίποτε.

Ἐγὼ θὰ πράξω ὅταν σεῖς προσμένετε.

ΜΕΛΑΧΘΑΛ.

Πῶς; θέλεις; . . .

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Τώρα ἔγινα κ' ἐγὼ πατήρ
τοῦ τόπου. Προστασίαν χρεωστῶ εἰς σᾶς.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Τὴν φίλην κόνιν ν' ἀποδώσης εἰς τὴν γῆν
πρώτιστον χρέος ἔχεις κ' ἱερώτερον.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ἀφ' οὗ τὴν χώραν ἀπελευθερώσωμεν,
θὰ θέσωμεν τῆς νίκης στέφανον χλωρὸν
ἐπὶ τὸ φέρετρόν του. — Φίλ', ὑπὲρ ὑμῶν
ἐν γένει, ἀλλ' ἰδίως καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ
πρὸς τοὺς τυράννους διεξάγω πόλεμον.
— Μάθετε τοῦτο! Ἐγένινεν ἀνάρπαστος
ἡ Βέρθα μου· ἐκλάπη ἐκ τοῦ μέσου μας!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἀπεθρασύνθη ὡς ἐκεῖ ὁ τύραννος
κατὰ παρθένου ἐλευθέρας κ' εὐγενοῦς!

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Σᾶς ὑπεσχέθην, φίλοι μου, βοήθειαν,
καὶ τὴν βοήθειάν σας πρῶτος ἀπαιτῶ.
Μοὶ ἀνηρπάγη, μοὶ ἐκλάπ' ἡ φίλη μου.
Τίς οἶδεν ὁ κακοῦργος ποῦ τὴν ἔκρυψε,
καὶ διὰ τίνων ἐγκλημάτων τὸν δεσμὸν
θὰ ἐπιβάλῃ τοῦτον τὸν ἀνόσιον!
ᾠ! σώσατέ την· μὴ μ' ἐγκαταλείπετε!

Πρὸς σᾶς ἀγάπην τρέφει, καὶ ὑπὲρ αὐτῆς
τὰς χεῖράς σας ἀξίζει νὰ ὀπλίσητε.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Πλὴν τί σκοπεύεις;

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Τὸ ἡξεύρει καὶ αὐτός;

Περικαλύπτει νῦξ πυκνὴ τὴν τύχην της,
καὶ εἰς ἀμφιβολίας πλέω πέλαγος.
Βλέπω δ' ἐν μόνον ἐν τῷ σκότει καθαρώς,
ὕπὸ τῆς τυραννίας τὰ ἐρείπια
πῶς εἶναι μόνον δυνατόν ν' ἀνασκαφῇ·
πᾶν φρούριόν της διὰ νὰ τὴν εὖρωμεν,
πᾶς πύργος της πῶς πρέπει νὰ καταστραφῇ,
ἵνα εἰς τὴν εἰρκτὴν της εἰσχωρήσωμεν.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἐπόμεθα. Ὁδῆγει. Τί ἐς αὖριον
τῆς σήμερον τὸ ἔργον ν' ἀναβάλλωμεν;
Ὡμόσαμεν εἰς Ῥύτλι, ὅμως πρὶν πραχθῇ
τὸ ἐγκλημα· ὁ Τέλλος ἦν ἐλεύθερος.
Σήμερον ἄλλα ἐπιβάλλουσ' οἱ καιροί.
Τίς ἄνανδρος διστάζει ἔτι σήμερον;

ΡΟΥΔΗΝΣ (πρὸς τὸν Σταυράχερ καὶ τὸν Βάλθερ Φύρστ.)

Σεῖς δ' ὀπλοφόροι καὶ ἐτοιμοπόλεμοι,
ἐπὶ τὰ ὄρη τὰς πυρὰς προσμένετε·
διότι τὸ ταχύπλουν σκάφος δὲν πετᾷ
ὡς θὰ σᾶς φθάσ' ἡ φήμη τῶν θριάμβων μας.
Καὶ ἅμα εἰς τὰ ὕψη φλόξ φαιδρὰ φανῇ,
καταρῥαγῇτ' ἐκεῖθεν ὡς οἱ κεραυνοί,
κ' εἰς τοὺς τυράννους φονικοὶ ἐνσκήψατε. (Ἀπέρχονται.)

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Ἡ κοίλη ὁδὸς παρὰ τῷ Κυσνάχτ. (74)

(Ἡ κατάβασις εἶναι ὀπισθεν διὰ βράχων, ὁ ὁδοιπόρος πρὶν ἢ ἔλθῃ εἰς τὴν σκηνήν, φαίνεται εἰς τὰ ὕψη. Βράχοι περικλείουσι πᾶσαν τὴν σκηνήν. Ἐπὶ ἐνὸς κειμένου κατὰ τὸ προσκήνιον, προέχει πέτρα θαμνόφυτος.)

ΤΕΛΛΟΣ, εἰσέρχεται κρατῶν τὴν βαλληστρίδα.

Διὰ τῆς κοίλης θὰ διέλθῃ στενωποῦ.

Δὲν φέρει ἄλλος δρόμος εἰς Κυσνάχτ.— Ἐδῶ τελεῖται. — Εἰν' αἰσία ἡ περίστασις.

Ἡ βάττες αὕτη μ' ἀποκρύπτει ἀπ' αὐτοῦ.

Πετᾶ ἐκεῖθεν εὐχερῶς τὸ βέλος μου.

Τὸ στένωμα κωλύει τοὺς διώκοντας.

Τοὺς ἀπολογισμοὺς σου πρὸς τὸν οὐρανόν,

Ἐπαρχε, κλείσον. Ἐφθασεν ἡ ὥρα σου.

Ἦσυχος ἔζων, ἀβλαβής. Τὸ τόξον μου κατὰ τῶν δασοβίων μόνον ἔστρεφον

θηρίων. Εἶχον φόνον καθαρὸν τὸν νοῦν.

Τῆς φίλης μου εἰρήνης μ' ἀπεσόβησας,

καὶ εἰς δρακόντων ζέον δηλητήριον

τὸ πρᾶον γάλα τῆς φρενός μου ἔφθειρας,

κ' εἰς πᾶν τὸ τερατῶδες μ' ἀπεσκλήρυνας.

Ὅστις εἰς τέκνου κεφαλὴν ἐσκόπευσεν, ἐχθροῦ καρδίαν νὰ τοξεύσῃ δύναται.

Τὰ δυστυχῇ παιδία, τὰ ἀθῶά μου,

τὴν σύζυγόν μου ἀπὸ τῆς μανίας σου

πρέπει νὰ σώσω, Ἐπαρχε! — Ὡς τὴν χορδὴν

ἐνέτεινον, ἡ χεὶρ μου ὅταν ἔτρεμε,

καὶ χαιρεκάκως, δαίμονος σκληρότερος

μ' ἠνάγκαζες νὰ βάλω κατὰ τοῦ παιδός,

κ' ἐμπρὸς σου μάτην ἰκετεύων ἔσπαιρον,

τότε ὠρκίσθην, τότε, ὄρκον φοβερὸν,
 ὄρκον ὃν μόνος ὁ Θεός μου ἤκουσε,
 πῶς σκοπὸς πρῶτος τῆς μελλούσης μου βολῆς
 θὰ εἶν' ἡ σὴ καρδιά. Ὅ,τι ὤμοσα
 ἐντός μου τότε, εἰς τὴν καταχθόνιον
 βασάνων ὥραν, εἶναι χρέος ἱερὸν.
 Θὰ τὸ πληρώσω. Δὲν θὰ μείνῃ χρόνιον.

Σὺ κύριός μου εἶσαι, τοποτηρητὴς
 τοῦ Βασιλέως· ἀλλ' αὐτὸς ὁ Βασιλεὺς
 ἐδῶ δὲν θὰ ἐτόλμα ὅ,τι σὺ τολμᾷς.
 Σ' ἔπεμψ' ἐνταῦθα ἵνα νέμῃς δίκαιον—
 αὐστηρὸν πάντως, ἐπειδὴ ὠργίζετο·— (75)
 ἀλλ' ὅμως ὄχι, αἰμοβόρος ἀποινί,
 ἐν ἀναισχύντῳ ὕβρει νὰ ἐγκληματῇς.
 Θεὸς ὑπάρχει τιμωρὸς κ' ἐκδικητής.

Ἐξελθε ἤδη, πόνων ἄγγελε πικρῶν,
 σὺ φίλτατέ μου, πρῶτιστέ μου θησαυρέ!—
 Σκοπὸν θενά σοι δώσω ὃν δὲν ἐθίξε
 πώποτε βέλος εὐλαβῶν ἱκεσιῶν·
 πλὴν σὺ θενά τὸν θίξῃς ἀσφαλῶς.— Καὶ σὺ,
 πιστὴ χορδὴ τοῦ τόξου, ἡ πολλάκις μοι
 εἰς τοὺς παιδρὺς ἀγῶνας ὑπηρετικῇ,
 μὴ ψεύσῃς με ὅποτε ἀγὼν πρόκειται
 φρικτῶς σπουδαῖος! Μόνον τώρα μὴ ῥαγῇς,
 σὺ ἡ τῶσαῦτα βέλη μου πτερώσασα.
 Ἄν ἤδη πέσῃ ἀδρανὲς τὸ βέλος μου,
 δὲν ἔχω ἄλλο· εἶν' αὐτὸ τὸ τέλος μου.

(Ὅδοιπόροι διέρχονται τὴν σκηνήν.)

Εἰς τὴν λιθίνην ἔδραν θενά καθεσθῶ,
 τοῦ ὁδοιπόρου τὸ ἀναπαυτήριον.

Δὲν εἶναι τοῦτο οἴκησις. Παρέρχεται
 ταχύς καὶ ξένος πρὸ ἐκάστου ἕκαστος,
 μὴ ἐρευνῶν τοῦ ἄλλου τίς ἢ μέριμνα,
 ὁ πολυπράγμων ἔμπορος, ὁ εὐζωνος
 προσκυνητῆς, ὁ γέρων ἀναχωρητῆς,
 ὁ φαιδρὸς ψάλτης, ὁ ἀνήμερος ληστής,
 καὶ ὁ ἐλαύνων τὸ βαρὺ του φορτηγόν
 κ' ἐξ ἀπωτάτων τόπων προερχόμενος.—
 Πᾶς δρόμος φέρει εἰς τῆς γῆς τὰ πέρατα.—
 Ἄλλοσε ἄλλος βαίνει, στοχαζόμενος
 τοῦ ἔργου του, καὶ εἶναι φόνος τὸ ἐμόν.

Ἄλλοτε, ὅτε ὁ πατὴρ ἐξήρχετο
 κ' ἐπέστρεφε, παιδία φίλα, τί χαρά!
 διότι καὶ πάντοτε σᾶς ἔφερε,
 πότε μὲν ἄνθη σπάνια τῶν Ἄλπεων,
 πότε πτηνὸν ποικίλον, πότε ὄστρακον, (76)
 ὡς εἰς τὰ ὄρη ἀπαντῶντ' ἐνίοτε.
 Ἐξῆλθε τώρα θήρας ἄλλης θηρευτῆς.
 Ἀγρίαν ὁδὸν βαίνει φονικὰ φρονῶν,
 καὶ τοῦ ἐχθροῦ του ἐνεδρεύει τὴν ζωήν.
 — Ἀλλὰ καὶ τώρα ἐνθυμεῖται μόνον σᾶς,
 φίλτατα τέκνα. Σᾶς, ἀθῶα πλάσματα
 ἐν' ἀπαλλάξει ἐκ χειρῶν τυραννικῶν,
 θέλει ταννύσει τώρα τόξον φονικόν. (Ἐγείρεται)

Εὐγενῇ θήραν ἐνεδρεύω. Πρόθυμος
 ὁ κυνηγὸς ἡμέρας περιφέρεται
 εἰς δριμύ ψυχος, καὶ τὸ ριψοκίνδυνον
 ἄλμα πηδᾷ εἰς βράχους καὶ εἰς χάσματα,
 καὶ εἰς κρημνῶν ἀνέρπει κάθετα πλευρά,
 διὰ τοῦ αἵματός του προσκολλώμενος, (77)

ἵνα φονεύσῃ ἄθλιον ἀγρίμιον. (78)

Τὸ γέρας εἶν' ἐνταῦθα τιμαλφέστερον,
εἶν' ἢ καρδία τοῦ ἀσπόνδου μου ἐχθροῦ.

(Ἀκούεται μακρόθεν πλησιάζουσα φαιδρὰ μουσική.)

Τὸν βίον πάντα ἤσκησα τὴν τοξικὴν,
καὶ ἐνεγυμνάσθην κατὰ νόμον τοξοτῶν.
Τὸ βέλος εἰς τὸ μέλαν ἔπηξα συχνά,
καὶ καλὸν ἄθλον εἰς τοὺς πανηγυρικοὺς
ἀγῶνας ἤρον. Ἀλλὰ θέλω σήμερον
θέλω τοξεύσει τόξευμ' ἀπαράμιλλον·
τῶν ἄθλων θά κερδίσω τὸ λαμπρότατον.

(Γάμος διέρχεται διὰ τῆς σκηνῆς καὶ ἀναβαίνει τὴν κοίτην ὁδόν. Ὁ Τέλλος τὸν θεωρεῖ στηριζόμενος εἰς τὴν βαλληστρίδα του. ΣΤΥΣΣΗΣ, ὁ ἀγροφύλαξ, τὸν πλησιάζει.

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Ὁ ἐπιστάτης τῆς Μονῆς ἐκ Μοιρλισάχ (79)
κάμνει τὸν γάμον. Εἶναι εὐκατάστατος.
Ἔχ' εἰς τὰς Ἀλπεὶς ἴσως δέκα ποίμνια.
Τὴν νόμφην θενὰ φέρῃ ἀπὸ Ἰμμενσέ (80)
καὶ τὸ ἐσπέρας εἰς Κυσνάχτ εἶν' ἡ χαρά.
Ἐλθέ. Καλεῖται κάθε χρήσιμος ἀνὴρ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Κατηφὲς ξένος δὲν ἀρμόζ' εἰς τὰς χαράς.

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Ἄν ἔχῃς θλίψιν, ἀποκύλισον αὐτήν.
Τὸ παρὸν δέχου. Ἔχομεν κακοὺς καιροὺς.
Πρέπει προχείρως τὴν χαρὰν νὰ δρέπωμεν.
Ἐδὼ πανηγυρίζουν, θάπτουν παρεκεῖ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Συμβαίνει καὶ τὰ δύο νὰ συμπίπτωσιν.

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Ὁ κόσμος εἶναι οὗτος. Ἐχει πανταχοῦ
τὰ βάσανά του. Ὁ ἀνεμοστρόβιλος
ἔπescen εἰς τὴν Γλάρνην, καὶ ὀλόκληρος
πλευρὰ τοῦ Γλάρου ἐκρημνίσθη.⁽⁸¹⁾

ΤΕΛΛΟΣ.

Τὰ βουνά

κλονοῦντ' ἐπίσης! Εἰς τὸν κόσμον στερεὸν
οὐδέν!

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Ἀκούεις καὶ ἄλλου παράδοξα.

Ἀνθρωπον εἶδον ἐκ τοῦ Βάδεν, κ' ἔλεγεν ⁽⁸²⁾

ὅτι ἰππότης εἰς τοῦ Αὐτοκράτορος
ἐπήγαινε, καὶ σφῆκες τὸν ἀπήντησαν
εἰς μέγα σμῆνος. Εἰς τὸν ἵππον ρίπτονται
καὶ τὸν κεντοῦν. Τὸ ζῶον ἔπescen νεκρὸν,
καὶ οὕτως ὁ ἰππότης ἔφθασε πεζός.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐδόθη, βλέπεις, κέντρον κ' εἰς τοὺς ἀσθενεῖς.

(Ἡ Ἀρμγάρδ ἔρχεται μετὰ πολλῶν παιδίων, καὶ ἵσταται εἰς τὴν
εἴσοδον τῆς κοίτης ὁδοῦ.)

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Λέγουν, σημεῖον εἶναι συμφορῶν κακῶν
κατὰ τοῦ τόπου, παρὰ φύσιν πράξεων.

ΤΕΛΛΟΣ.

Τοιαύτας πράξεις καθ' ἑκάστην ἔχομεν,
καὶ νὰ τὰς ἀναγγείλῃ θαῦμα, περιττόν.

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Εὐτυχῆς ὅστις ἐν εἰρήνῃ γεωργεῖ
τὴν γῆν του, κ' ἔχει ἀσφαλῆ τὴν στέγην του.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἄλλ' ἐν εἰρήνῃ οὐδ' ὁ εὐσεδέστερος
μένει, ἂν γείτων τὸν παρενοχλῇ κακός.

(Ὁ Τέλλος ρίπτει συνεχῶς ἀνυπόμονα καὶ ἀνήσυχα βλέμματα πρὸς τὸ
ἄνω μέρος τῆς ὁδοῦ.)

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Ἔχε ὑγείαν. Περιμένεις κάποιον.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ναὶ, περιμένω.

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Αἶ! Καλὴν ἐπιστροφήν.

Ἐξ Οὐρὶ εἶσαι; Ὁ πανευγενέστατος
Διοικητῆς ἐκεῖθεν περιμένεται.

ΟΔΟΙΠΟΡΟΣ (ἐρχόμενος.)

Τὸν Ἐπαρχον μὴ πλέον περιμένετε.
Ὁ χεῖμαρρος τοῦ ὄρους ἐπλημμύρισε (83)
κ' ἔπνιξε τὰς γεφύρας. (Ὁ Τέλλος ἐγείρεται.)

ΑΡΜΓΑΡΔ (ἐρχομένη ἔμπρός.)

Ὁ Διοικητῆς

δὲν ἔρχεται;

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Τὸν θέλεις;

ΑΡΜΓΑΡΔ.

Βεβαιότατα.

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Τί ἤλθες εἰς τὸν κοῖλον δρόμον νὰ σταθῇς;

ΑΡΜΓΑΡΔ.

Ἐδῶ δὲν φεύγει. Πρέπει νὰ μ' ἀκροασθῇ.

ΦΡΕΙΣΑΡΔ (καταβαίνει μετὰ σπουδῆς τὴν κοίλην ὁδὸν, καὶ κράζει
εἰς τὴν σκηνήν.)

Ἀνοίξατε τὸν δρόμον! Ἀπ' ὀπίσω μου

ὁ Κύριός μου ἔφθασεν, ὁ Ἐπαρχος! (Ὁ τέλλος ἐξέρχεται.)

ΑΡΜΓΑΡΔ (ζωηρῶς.)

Ἄ! ἔρχεται!

(Μετὰ τῶν παιδίων τῆς ὑπάγει πρὸς τὸ προσκήνιον. Ὁ ΓΕΣΛΕΡ καὶ ΡΟΥ-ΔΟΛΦΟΣ ὁ ΑΡΡΑΣ φαίνονται ἔφιπποι ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς κοίτης ὁδοῦ.)

ΣΤΥΣΣΗΣ (πρὸς τὸν Φρεισάρδ.)

Τὸν δρόμον πῶς ἐκάμετε

ἀφ' οὗ ἐπῆρε τὰς γεφύρας τὸ νερόν;

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Φίλε, τὴν λίμνην ὅταν ἐνικήσαμεν,

θὰ φοβηθῶμεν τὰ νερά τῶν Ἀλπεων;

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Εἰς τόσῃν τρικυμίαν πῶς; Ἐπλέετε;

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Ναὶ, καὶ εἰς τὴν ζωὴν μου δὲν τὸ λησμονῶ.

ΣΤΥΣΣΗΣ.

ὦ! μεῖνε, διηγήσου!

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Μ' εἶν' ἀδύνατον.

Ἐμπρὸς ἐστάλην ὅπως φέρω εἰδήσιν. (Ἀπέρχεται.)

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Καλοὶ ἂν ᾔσαν εἰς τὸ πλοῖον ἄνθρωποι,

βεβαίως θενὰ εἶχε σύσσωμον πνιγῆ.

Τοιοῦτοι δὲν φοβοῦνται ὕδωρ οὐδὲ πῦρ. (Περιβλεπόμενος.)

Ὁ κυνηγός μου ποῦ ἐπῆγεν; Ἐφυγε; (Ἀναχωρεῖ.)

Εἰσέρχονται ἔφιπποι ὁ ΓΕΣΛΕΡ καὶ ὁ ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ ΑΡΡΑΣ.

ΓΕΣΛΕΡ.

Πλὴν μὴ λησμόνει πῶς τὸν Αὐτοκράτορα

ὕπηρετῶ, καὶ πρέπει νὰ εὐχαριστῶ,

καὶ ὅτι εἰς τὸν τόπον δὲν μ' ἀπέστειλε

νὰ χολακεύω, νὰ θωπεύω τὸ λαόν.

Ὑποταγὴν προσμένει· ἤδη πρόκειται
ἀνίσως εἰς τὴν χώραν ταύτην κύριος
ὁ Αὐτοκράτωρ ἔσται ἢ ὁ χωρικός.

ΑΡΜΓΑΡΔ.

Τώρα καιρὸς, νὰ φέρω τὴν παράκλησιν. (Πλησιάζει δειλῶς.)

ΓΕΣΛΕΡ.

Ἐάν τὸν πῖλον εἰς Ἀλτόρφ ἐκρέμασα,
δὲν ἦτον ἢ πρὸς χλεύην, ἢ πρὸς ἔλεγχον
τῶν αἰσθημάτων τοῦ λαοῦ. Μ' εἶναι γνωστά.
Νὰ τοῖς διδάξω ἤθελον τὸν τράχηλον
νὰ κλίνωσιν ἐμπρὸς μου. Τὸν κρατοῦν ὀρθόν!
Εἰς τὴν ὁδὸν των στήσας τὸ δυσάρεστον,
εἰς τοῦτο νὰ προσκρούῃ θέλ' ὁ ὀφθαλμὸς,
ἔταν ἐκεῖ περῶσιν, ἐνθυμίζων τοὺς
τὸν κύριόν των, οὗ ἐπιλανθάνονται.

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ.

Τινὰ πλὴν ἔχει δίκαια καὶ ὁ λαός.

ΓΕΣΛΕΡ.

Καιρὸς δὲν εἶναι νὰ σταθμίσωμεν αὐτά.

Περὶ σπουδαιότερων ἤδη πρόκειται.

Αὕξησιν θέλει ὁ τοῦ Αὐτοκράτορος
οἶκος, καὶ ὅ,τι ὁ πατὴρ ἐφύτευσε (84)

λαμπρῶς, νὰ συμπληρώσῃ θέλει ὁ υἱός.

Ἐμπόδιον μᾶς εἶναι τὸ ἔθναριον.

Οὕτως ἢ ἄλλως πρέπει νὰ ὑποταγῇ.

(Θέλουσι νὰ προχωρήσωσιν. Ἡ γυνὴ γονυπετεῖ πρὸ τοῦ Ἐπάρχου.)

ΑΡΜΓΑΡΔ.

Ἐλεος, Κύριέ μου! χάριν! ἔλεος!

ΓΕΣΛΕΡ.

Τί θέλεις εἰς τὸν δρόμον τὸν δημόσιον;

Ὅπισω!

ΑΡΜΓΑΡΔ.

"Εχω ἄνδρα εἰς τὴν φυλακὴν.
Τὰ ὀρφανὰ μου ζητοῦν ἄρτον. "Εχετε,
ὦ! ἔχετε' εὐσπλαγχνίαν, ἐξοχώτατε,
πρὸς τὴν ἀθλίαν θέσιν μας.

ΓΕΣΛΕΡ

Τίς εἶσαι σύ;

καὶ τί ὁ σύζυγός σου;

ΑΡΜΓΑΡΔ.

Κύριε, πτωχὸς
ἐργάτης εἶναι εἰς τὸ 'Ρίγι, τὸ βουνόν.⁽⁸⁵⁾
Κόπτει τὰ χόρτα τ' ἀγρία εἰς τοὺς κρημνοὺς,
εἰς τοὺς ὀρθοὺς των βράχους, ἔπου δὲν τολμοῦν
ν' ἀναίθουν οὔτε τῶν βουνῶν τ' ἀγρίμια.

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ (πρὸς τὸν "Επαρχον.)

Μὰ τὸν Θεόν, ἀθλία καὶ οἰκτρὰ ζωὴ!
"Ω! ἀπολύσατέ τον τὸν πτωχὸν αὐτόν!
"Οσον βαρὺ ἂν εἶναι ὅ,τι ἔπραξε,
ποινὴ τοῦ εἶν' αὐτό τοῦ τὸ ἐπάγγελμα.

(Πρὸς τὴν γυναῖκα.)

Θενὰ σοὶ γίνῃ δίκαιον· ἀλλ' ὕπαγε,
τὴν δέησίν σου εἰς τὸν πύργον δός· ἐδῶ
δὲν εἶναι τόπος.

ΑΡΜΓΑΡΔ.

"Οχι, δὲν μακρύνομαι,
τὸν ἄνδρ' ἂν δὲν μοι δώσῃ ὁ διοικητής.
"Εκτὴν σελήνην εἶναι ἤδ' εἰς φυλακὴν.
Μάτην προσμένει, ζητεῖ μάτην νὰ κριθῇ.

ΓΕΣΛΕΡ.

Νὰ μὲ βιάσῃς θέλεις γύναι; "Υπαγε.

ΑΡΜΓΑΡΔ.

Δικαιοσύνην, Ἐπαρχε! Ὁ δικαστὴς
τοῦ τόπου εἶσαι, εἰς τοῦ Αὐτοκράτορος
εἰς τοῦ Θεοῦ τὴν θέσιν. Τὸ καθήκόν σου
πρᾶξον. Δικαιοσύνην ἂν παρὰ Θεοῦ
ἐλπίζης, δός την κ' εἰς ἡμᾶς.

ΓΕΣΛΕΡ.

Εἶπα, μακράν!

Διώξατέ μοι τοὺς αὐθάδεις ἀπ' ἐδῶ.

ΑΡΜΓΑΡΔ. (Συλλαμβάνει τοῦ ἵππου του τοὺς χαλινούς.)

Οὐδὲν, οὐδὲν μοὶ μένει νὰ ζημιωθῶ.

Βῆμα δὲν φεύγεις, Ἐπαρχε, ἂν δίκαιον
δὲν μ' ἀποδώσης. — Σύστελλε τὸ μέτωπον,
τοὺς ὀφθαλμούς σου στρέφε. Τόσον ἄθλιοι
εἴμεθα, ὥστε ὁ θυμός σου εἶν' οὐδὲν
δι' ἡμᾶς πλέον.

ΓΕΣΛΕΡ.

Τόπον, γύναι· εἶδεμὴ
ὁ ἵππος θὰ περάσῃ εἰς τὸ σῶμά σου.

ΑΡΜΓΑΡΔ.

Καὶ ἄς περάσῃ. — Ἴδου —

(Σύρει τὰ παιδία κατὰ γῆς καὶ ῥίπτεται καὶ ἡ ἰδία εἰς τὸν
δρόμον του.)

Εἶμ' ἐδῶ κ' ἐγὼ

καὶ τὰ παιδία. — Τὰ πτωχὰ, τὰ ὀρφανὰ,
ἄς τὰ συντρίψουν τὰ σκληρὰ σου πέταλα.
Τῶν ἔργων σου δὲν εἶναι τὸ χειρότερον.

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ.

Γυνή, ἐμάνης;

ΑΡΜΓΑΡΔ (μετὰ προϋούσης ἐμπαθείας.)

Μὴ ὑπὸ τοὺς πόδας σου

τὴν γῆν τοῦ Βασιλέως δὲν καταπατεῖς;
 Ἄ! Γυνὴ εἶμαι. Ἄν ἀνὴρ, θὰ ἤξευρον
 καλῆτερόν τι παρὰ νὰ κυλίωμαι
 ἐμπρός σου εἰς τὴν σκόνιν.

(Ἀκούεται ἡ προτέρα μουσικὴ ἐκ νέου εἰς τὰ ἄνω τῆς ὁδοῦ,
 ἀλλὰ σιγαλωτέρα.)

ΓΕΣΛΕΡ.

Ποῦ οἱ δοῦλοί μου
 μένουσι; Σύρατέ την, ἦ, λησμονηθεῖς,
 θὰ πράξω ὅ,τι ὕστερον θὰ μὲ λυπῇ.

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ.

Νὰ πλησιάσουν, Κύριε, δὲν ἔμποροῦν
 οἱ δοῦλοι. Γάμος κλείει τὴν στενὴν ὁδόν.

ΓΕΣΛΕΡ.

Πολὺ γλυκὺς δεσπότης εἶμαι πρὸς αὐτὸν
 τὸν συρφετόν.— Αἱ γλῶσσαι εἶν' ἐλεύθεραι.

Δὲν ἐδεσμεύθη ὅπως πρέπει νὰ δεθῇ.

Πλὴν ἄλλως θέλει γίνει· τὸ ὑπόσχομαι.

Θέλω συντρίψει τὴν αὐθάδη γνώμην των·

θέλω λυγίσει τὸν ἐλεύθερόν των νοῦν·

θέλω κηρύξει νέους νόμους εἰς αὐτοὺς

τοὺς τόπους· θέλω —

(Τέλος τὸν διαπερᾶ. Φέρει τὴν χεῖρα εἰς τὴν καρδίαν του καὶ
 πλησιάζει νὰ πᾶσῃ. Μετ' ἀσθενοῦς φωνῆς.)

Ὁ Θεός μοι ἴλεως!

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ.

Θεέ. Τί τοῦτο; Πόθεν τοῦτο; Κύριε!

ΑΡΜΓΑΡΔ (ἀναπηδῶσα.)

Φόνος! Κλονεῖται! πίπτει! Τὸν ἐτρώπησε!

Τὸ βέλος εὔρε μέσῃν τὴν καρδίαν του!

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ (ἐκπηδῶν τοῦ ἵππου.)

Συμβάν φρικῶδες! — Τοῦ Θεοῦ τὸ ἔλεος
ζητήσατε, ἱππότα. Διὰ θάνατον
εἶν' ἡ πληγὴ.

ΓΕΣΛΕΡ.

Τοῦ Τέλλου βέλος εἶν' αὐτό.

(Ὁλισθήσας ἀπὸ τοῦ ἵππου, ἔπεσεν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ 'Ρο-
δόλφου, καὶ κατατίθεται εἰς τὴν λιθίνην ἑδραν.)

ΤΕΛΛΟΣ (ἐμφανίζεται ἐπὶ τοῦ βράχου.)

Γνωρίζεις τὸν τοξότην ἄλλον μὴ ζητῆς.
'Ελεύθερ' αἱ καλύβαι, ἀσφαλὴς ἐστὶν
ἡ ἀθωότης! Σὺ, νὰ βλάβῃς ἔπαυσας.

(Γίνεται ἀφανὴς ἐκ τοῦ βράχου. Εἰσορμᾷ λαός.)

ΣΤΥΣΣΗΣ (προπορευόμενος.)

Τί εἶναι; Τί συμβαίνει;

ΑΡΜΓΑΡΔ.

Τὸν διοικητὴν

ἐτρύπησεν ἐν βέλος.

ΛΑΟΣ (εἰσορμῶν)

'Εκτυπήθη τίς;

(Οἱ πρῶτοι τῆς συνοδίας τοῦ γάμου εἰσὶν ἤδη ἐπὶ τῆς σκηνῆς
ἐνῷ οἱ ἑσχατοὶ φαίνονται εἰσέτι ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς κοίτης
ὁδοῦ, καὶ ἡ μουσικὴ ἐξακολουθεῖ.)

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ ΑΡΡΑΣ.

'Ρέει τὸ αἷμα! Σπεύσατε! Βοήθειαν!

Κατόπιν τοῦ φονέως! Νὰ τὸν εὑρετε.

— Δυστυχῆ ἄνερ! Εἶν' αὐτὸ τὸ τέλος σου!

Τὰς συμβουλὰς μου νὰ δεχθῇς δὲν ἤθελες!

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Μὰ τὸν Θεὸν, ἰδοὺ τον! Ὁχρὸς! ἄψυχος!

ΠΟΛΛΑΙ ΦΩΝΑΙ.

Τίς ὁ φονεὺς του;

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ ΑΡΡΑΣ

Παρεφρόνησαν αὐτοί;

Μουσικὴν παίζουν, ὅταν φόνος ἔγινε;

Νὰ σιωπήσουν.

(Ἡ μουσικὴ διακόπτεται διὰ μιᾶς. Ἔρχεται καὶ ἄλλος λαός.)

Κύριε Διοικητά,

εἰπέτε μοι, ἀνίσως ἤμπορῆτε.—Τίποτε

νὰ μοὶ ἐμπιστευθῆτε ἔχετε;

(Ὁ Γέσλερ ποιεῖ σχήματα διὰ τῆς χειρὸς, καὶ ἐπαναλαμβάνει
αὐτὰ βιαίως· διότι εὐθὺς δὲν ἐνοήθησαν.)

Πῶς; Ποῦ;

Ποῦ νὰ ὑπάγω; Εἰς Κυσνάχτ; Δὲν ἐννοῶ.—

ᾠ! μὴ ἀγανακτῆτε. Τὰ ἐπίγεια

ἀφῆτε τώρα· νὰ ἐξιλεώσητε

τὸν οὐρανὸν σκεφθῆτε.

(Πᾶσα ἡ συνοδία τοῦ γάμου περιστοιχίζει τὸν ἀποθηνήσκοντα
μετ' ἀσυμπαθοῦς φρίκης.)

ΣΤΥΞΣΗΣ.

Πῶς ὠχρίασεν!

Εἰς τὴν καρδίαν ἔφθασεν ὁ θάνατος.—

Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἔσθυσαν.

ΑΡΜΓΑΡΔ (ἐγείρει ἐν ἑκ τῶν παιδίων τῆς εἰς τὰς χεῖράς τῆς.)

Παιδιά μου,

ιδέτε ποῖος τῶν κακῶν ὁ θάνατος!

ΡΟΥΔΟΦΟΣ ΑΡΡΑΣ.

Παράφρονες γυναῖκες, εἴσθ' ἀναίσθητοι;

Τὸ βλέμμα εἰς τοιαύτην φρίκην βόσκετε

Ἔλθετε,—βοηθεῖτε.—Δὲν μὲ βοηθεῖ

κάνεις τὸ βέλος ν' ἀποσπάσω τὸ σκληρόν;

ΓΥΝΑΙΚΕΣ (ὀπισθοδρομοῦσαι.)

Τίς θέτει χεῖρα εἰς τὸν θεοήλατον;

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ ΑΡΡΑΣ.

Κατηραμέναι! (Ξυφουλκεί.)

ΣΤΥΣΣΗΣ (τῷ συλλαμβάνει τὸν βραχίονα.)

Μὴ τολμήσης, Κύριε!

Παρήλθεν ὁ καιρὸς σας. Ἐπεσε νεκρὸς
ὁ τύραννος τοῦ τόπου. Δὲν ὑπήκομεν
εἰς βίαν πλέον. Εἴμεθα ἐλεύθεροι.

ΠΑΝΤΕΣ (θορυβωδῶς.)

Ἐλεύθερος ὁ τόπος εἶναι.

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ ΑΡΡΑΣ.

Εἰς αὐτὸ

κατήντησεν; Ἐσθέσθη ἐν μιᾷ στιγμῇ
ὑποταγὴ καὶ φόβος;

(Πρὸς τοὺς ἐνόπλους ὑπαδούς οἵτινες φθάνουσιν εἰς τὴν σκηνήν.)

Βλέπετε φρικτὸς

ὅτι ἐπράχθη φόνος.—Ἡ βοήθεια
εἶναι εἰς μάτην.—Τὸν φονέα μάταιον
νὰ τρέξητε ζητοῦντες. Ἄλλας ἔχομεν
φροντίδας τώρα.—Ἀγωμεν εἰς τὸ Κυσνάχτ!
Τοῦ Βασιλέως σώσωμεν τὸ φρούριον!
Ἐλύθη τώρα πᾶς δεσμὸς καθήκοντος
καὶ πᾶσα τάξις οὐδὲ πλέον ἔμεινεν
ἀνθρώπου πίστις ἢ νὰ πιστευώμεθα.

(Ἐνῷ ἀπέρχεται μετὰ τῶν ὀπιτῶν, προσέρχονται ἑξῆς μοναχοί.)

ΑΡΜΓΑΡΔ.

Κάμετε τόπον! Ἔρχονται οἱ μοναχοί.

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Πτῶμα μυρίζει; — φθάνουσιν οἱ κόρακες.

MONAXOI (περίστανται ἡμικυκλικῶς τὸν νεκρὸν, καὶ ψάλλουσιν
εἰς βαρὺν τόνον.)

Ἄπ' ἀοράτου σκοπιᾶς
ὁ θάνατος μᾶς ἐνεδρεύει·
ἐπέρχεται διὰ μιᾶς,
κ' ἐν μέσῃ τῇ ζωῇ μᾶς νεύει.

Θνητοὶ, ἐστὲ ἡτοιμασμένοι.

Ἀγρύπνως ὁ κριτὴς προσμένει.

(Ἐπαναλαμβανομένων τῶν δύο τελευταίων στίχων, πίπτει ἡ αὐλαία.)

ΠΡΑΞΙΣ ΠΕΜΠΤΗ

ΣΚΗΝΗ Α΄.

Πλατεία εἰς Ἀλτόρφ.

(Εἰς τὸ μετασκήνιον δεξιῶς ὁ πύργος Οὐριοδάμας, μετὰ τῶν ἱκνωμάτων, ὡς ἐν τῇ τρίτῃ σκηνῇ τῆς πρώτης πράξεως. Ἀριστερῶς θέα πολλῶν κορυφῶν. Εἰς ὅλας καίουσι πυραί. Χαράγματα. Κώδωνες ἀκούονται πολλαχόθεν.

ΡΟΥΟΔΗΣ, ΚΟΥΟΝΗΣ, ΒΕΡΝΗΣ, ΑΡΧΙΑΙΘΟΥΡΓΟΣ, καὶ ἑτεροὶ ΧΩΡΙΚΟΙ, ΓΥΝΑΙΚΕΣ καὶ ΠΑΙΔΙΑ.

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Τὰ πυρὰ καίουν, βλέπετε, εἰς τὰ βουνά.

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Ἦχος κωδώνων εἰς τὸ δάσος!

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Ὁ ἐχθρὸς

ἀπεδιώχθη.

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Ἔπесαν τὰ φρούρια.

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Καὶ εἰς τὸ ἔδαφός του μόνον τὸ Οὐρὶ
θ' ἀνέχεται τὸν πύργον τὸν τυραννικόν;
θὰ ἐλευθερωθῶμεν πάντων ἔσχατοι;

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Ὁ λίθινός μας θὰ ὑφίσταται ζυγός;
Κρημνίσατέ τον.

ΠΑΝΤΕΣ.

Ναί, ναί, ναί. Κρημνίσατε!

ΡΟΥΘΑΗΣ.

Ποῦ εἶν' ὁ Ταῦρος τοῦ Οὐρί;

ΤΑΥΡΟΣ ΤΟΥ ΟΥΡΙ.

Ἴδού! παρών!

ΡΟΥΘΑΗΣ.

Εἰς τὸ βουνὸν ἀνάβα, εἰς τὴν σκοπιάν.

Τὸ κέρας λάβε· σάλπισον, ν' ἀντιλαλαῦν

φάραγγες καὶ κοιλάδες, καὶ ὁ ἤχος του

μυκώμενος, τοῦ ὄρους πάντα κάτοικον

νὰ συγκαλέσῃ.

(Ὁ Ταῦρος τοῦ Οὐρί ἀπέρχεται. Εἰσέρχεται ὁ ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΕΤ.)

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΕΤ.

Φίλοι, περιμένετε.

Ἀκόμῃ ἀγνοοῦμεν τί συνέβ' εἰς Σβύτς

καὶ τί εἰς Οὐντερβάλδεν. Ἄς προσμείνωμεν

τὰς ἀγγελίας.

ΡΟΥΘΑΗΣ.

Νὰ προσμείνωμεν; πρὸς τί;

Ἦξεύρομεν ἡμέρα πῶς ἀνέτειλεν

ἐλευθερίας, κ' ἔπεσεν ὁ τύραννος.

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Αἱ ἀγγελίαι δὲν ἀρκοῦσιν αἱ λαμπραὶ,

αἱ ἀκτινοβολοῦσαι εἰς τὰς κορυφάς;

ΡΟΥΘΑΗΣ.

Ἐλθετε, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ἔλθετε·

θραύσατε τὰ ἱκρία, καταρρίψατε

τοὺς θόλους· τοῖχον μὴ ἀφήσετε ὀρθόν,

καὶ λίθον ἐπὶ λίθου.

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Τὸ ἐκτίσαμεν

ἡμεῖς, ἐργάται· καὶ νὰ τὸ κρημνίσωμεν
ἡξεύρομεν ὁμοίως.

ΠΑΝΤΕΣ.

Ἄς κρημνίσωμεν!

('Ορμῶσι πανταχόθεν πρὸς τὴν οἰκοδομήν.)

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΕΤ.

Ὅρμη τοῦ πλήθους. Δὲν ἀναχαιτίζονται.

('Ερχεται ὁ ΜΕΛΧΘΑΛ καὶ ὁ ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.)

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Πῶς; ἴσταται ὁ πύργος, ἐν ᾧ ἔγινεν
ἡ Σάρνη τέφρα, τὸ Ῥοσβέργ ἐρείπιον; (86)

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΕΤ.

Μελχθάλ, σὺ εἶσαι; Ἄγγελος μᾶς ἔρχεσαι
ἐλευθερίας; Ἐδιώχθη ὁ ἐχθρός;

(ΜΕΛΧΘΑΛ (ἐναγκαλιζόμενος αὐτόν.)

Χαῖρε, ὦ γέρον! Εἶν' ἡ χώρα καθαρὰ
ἐχθρῶν. Εἰς Ἐλβετίαν, ταύτην τὴν στιγμήν
καθ' ἣν λαλοῦμεν, δὲν ὑπάρχει τύραννος.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΕΤ.

Εἰπέτε, πῶς τοὺς πύργους ἐπορθήσατε;

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Δι' ἀνδρικοῦ ὁ Ῥούδης ἐκυρίευσεν
τολμήματος τὴν Σάρνην· τὸ Ῥοσβέργ ἐγὼ
τὴν πρὸ ἐκείνης νύκτα ἐξεπόρθησα.
— Ἀκούσατε πλήν. Ὅταν ἐδιώξαμεν
τοὺς ξένους, κ' εἰς τὸν πύργον πῦρ ἐθέσαμεν,
καὶ φλογὸς γλῶσσαι ἔληχον τὸν οὐρανόν,
ἐκεῖ ὁ παῖς τοῦ Γέσλερ, ὁ Δειθέλμ ὁρμᾷ

καὶ κράζει, ἡ Βρυνέκη ὅτι καίεται. (87)

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΕΤ.

Θεέ μου!

(Ἀκούονται πίπτοντα τὰ ξύλα τῶν ἱκρίων.)

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Αὐτὴ ἦτον, καὶ κατάκλειστον
 ἐδὼ τὴν εἶχε μυστικῶς ὁ Ἐπαρχος.
 Ἦτον ὁ Ῥούδης μαρινώδης. — Τὰς δοκοὺς,
 τῶν ὀροφῶν τοὺς στύλους ἡδ' ἠκούομεν
 νὰ πίπτουν, κ' ἐκ συννέφων τοῦ καπνοῦ, φωνὰς
 — τῆς δυστυχοῦς.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΕΤ.

Ἐσώθη;

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Τόλμη, σύντονος
 ἐνέργει' ἀπητεῖτο. Ἄν αὐθέντης μας
 ὁ Ῥούδης ἦτον μόνον, τῆς ζωῆς ἡμῶν
 θὰ εἶχομεν πρὸ πάντων μέριμναν· ἀλλὰ
 καὶ σύμμαχος μας ἦτον, κ' εἶχε τὸν λαὸν
 διὰ τιμῆς ἢ Βέρθρα· δι' ὃ κίνδυνον
 μὴ λογισθέντες, εἰς τὸ πῦρ ἐρρίφθημεν.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΕΤ.

Κ' ἐσώθη;

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ναί. Ὁ Ῥούδης, μετ' αὐτοῦ κ' ἐγὼ,
 κομίζοντες ἀρπάγδην, τὴν ἐσώσαμεν,
 στιγμὴν πρὶν μετὰ κρότου πέσ' ἡ ὀροφή.
 — Ὅτε δ' ἐκείνη συνησθάνθη ὅτι ζῇ,
 καὶ ὕψωσε τὸ βλέμμα πρὸς τὸν οὐρανόν,
 τότε ὁ νέος εὐπατρίδης μ' ἔπασεν

εἰς τὴν ἀγκάλην, καὶ δεσμὸς σιωπηλὸς
ἐδέθη μεταξύ μας, ὃν ἐσκλήρυνε
τὸ πῦρ, διὰ τοῦ βίου ἀδιάρρηκτον.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ὁ Λανδενβέργ ποῦ εἶναι;

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Πέραν τοῦ Βρυνίγ. (88)

Ἐγὼ δὲν πταίω ἂν ὁ τὸν πατέρα μου
τυφλώσας, βλέπη τὴν ἀκτῖνα τ' οὐρανοῦ.
Εἰς τὴν φυγὴν διώξας τὸν συνέλαβον,
καὶ εἰς τοὺς πόδας τοῦ πατρὸς τὸν ἔσυρα.
Ἦδη τὸ ξίφος ἐγυμνοῦτο ἐπ' αὐτόν.
Πλὴν τοῦ τυφλοῦ πρεσβύτου ἐπικαλεσθεὶς
τὸ ἔλεος, ἐδέχθη δῶρον τὴν ζωὴν,
καὶ μέγαν ἔρκον ὤμοσεν, ὅτι ποτὲ
δὲν θέλει ἐπιστρέψει. Εἰς αὐτὸν πιστὸς
θα μείνῃ. Ποία τοῦ βραχίονος ἡμῶν
ἡ δύναμις, ἡσθάνθη.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Εὗγε, καθαρὰν

τὴν νίκην ὅτι ἐτηρήσατ' αἵματος.

ΠΑΙΔΙΑ τρέχοντα διὰ τῆς σκηνῆς, καὶ φέροντα συντρίμματα
τῶν ἱκρίων.

Ἐλευθερία! Εἶν' ἐλευθερία!

(Τὸ κέρας τοῦ Οὐρί ἀκούεται ἰσχυροὺς τόνους ἐκπέμπον.)

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

ὦ!

Τί ἐορτὴ, ἰδέτε! Ὅταν γέροντες,
θενὰ τὴν ἐνθυμῶνται τὰ παιδί' αὐτά.

(Κοράσια φέρουσι τὸν πῖλον ἐπὶ ἀκοντίου ἢ σκηνὴ πᾶσα
πληροῦται λαοῦ.)

ΡΟΥΘΔΗΣ.

Ἴδου ὁ πῖλος, ὃν διὰ προσκύνησιν
μᾶς ἔβαλαν.

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Εἰπέτε, τί τὸν κάμνομεν;

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Θεέ! ὁ ἔγγονός μου εἶχεν ὑπ' αὐτὸν
σταθῆ!

ΠΟΛΛΑΙ ΦΩΝΑΙ.

Τῆς τυραννίας ἃς καταστραφῇ
τὸ αἰσχιστον μνημεῖον. Εἰς τὸ πῦρ!

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

ᾠ! μῆ!

Ἄς μείνῃ. Ἦτον τυραννίας ὄργανον,
ἐλευθερίας ἃς μᾶς μένῃ σύμβολον.

(Οἱ χωρικοί, ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παῖδια ἵστανται καὶ κάθην-
ται ἐπὶ τῶν δοκῶν τῶν κρημνισθέντων ἱκρίων εἰς γραφικὰ
συμπλέγματα ἐν μεγάλῳ ἡμικυκλίῳ.)

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἴδου, πατοῦμεν ἐπὶ τὰ ἐρείπια
τῆς τυραννίας, κ' ἐκπληροῦται, σύμμαχοι,
λαμπρῶς ὅ,τ' εἰς τὸ Ῥύτλι συνωρκίσθημεν.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Δὲν εἶναι τέλος, εἶν' ἀρχὴ τοῦ ἔργου μας.
Τῶρ' ἀπαιτεῖται τόλμη καὶ ὁμόνοια.
Ὁ Βασιλεὺς θὰ σπεύσῃ τοῦ ἐπάρχου του
νὰ ἐκδικήσῃ, πέπεισμαι, τὸν θάνατον,
καὶ ν' ἀποκαταστήσῃ τὸν ἐξόριστον.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἄς ἔλθῃ, φέρων μισθωτῶν του τάγματα.

Καλῶς τὰ ἔσω διαθέντες πράγματα,
τοὺς ἔξωθεν ὀρμῶντας ἀποκρούομεν.

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Στενὰ ὀλίγα τὰ βουνά μας σχίζουσι.
Τὰ σώματά μας θὰ τὰ κλείσωσι στενὰ.

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Αἱ φάλαγγές των δὲν μᾶς ἐκφοβίζουν
ἐν ὧσιν μένει ὁ δεσμός μας σταθερός.

Ἔρχονται ΡΟΙΣΕΛΜΑΝΝ καὶ ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

ΡΟΙΣΕΛΜΑΝΝ (εἰσερχόμενος.)

Ἴδου αἱ κρίσεις τ' οὐρανοῦ αἱ φοβεραί!

ΧΩΡΙΚΟΙ.

Τί τρέχει;

ΡΟΙΣΕΛΜΑΝΝ.

ὦ! εἰς ποίας ζῶμεν ἐποχάς!

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Κύριε Βέρνερ, εἴσθε σεῖς; Τί φέρετε;
Τί εἶναι;

ΧΩΡΙΚΟΙ.

Τί συνέβη;

ΡΟΙΣΕΛΜΑΝΝ.

ὦ! Ἀκούσατε!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Μεγάλων φόβων πλέον ἀπηλλάγημεν.

ΡΟΙΣΕΛΜΑΝΝ.

Ὁ Αὐτοκράτωρ ἐφρονεύθη.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

ὦ Θεέ!

(Οἱ χωρικοὶ ἐγείρονται θορυβωδῶς καὶ περιστοιχίζουν τὸν
Σταυφάχερ.)

ΠΑΝΤΕΣ.

Ὁ Αὐτοκράτωρ! Ἐφονεύθη! Ἦκουσας;

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἀδύνατον! Πῶς ἦλθεν αὐτ' ἡ εἰδησις;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Χεῖρ δολοφόνος εἰς τὸ Βροῦκ προσέβαλε (89)
τὸν Βασιλέ' Ἀλβρέχτον. Ἀξιόπιστος
ἀνὴρ, ὁ Ἰωάννης Μύλλερ ἐκ Σαφῶς (90)
τὸ εἶπε.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ποῖος τὸ φρικτὸν ἐτόλμησε;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Φρικτὸν προσέτι διὰ τὸν τολμήσαντα.
Τοῦ ἀδελφοῦ του ὁ υἱός, ὁ Σοαβός
Δοῦξ Ἰωάννης, τὸν ἐδολοφόνησε.

ΜΕΓΧΘΑΛ.

Τίς λόγος πατροκτόνον τὸν κατέστησε;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τὸν πατρικὸν του κλῆρον κατεκράτησεν
ὁ Αὐτοκράτωρ παρὰ τὰς δεήσεις του.
Νὰ τῷ τὸν ἀφαιρέσῃ, λέγουν, ἤθελε,
καὶ νὰ τῷ δώσῃ εἰς ἀποζημιώσιν
ἀρχιερέως μίτραν. Ὅπως δὴποτε,
τὸ οὖς ὁ νέος εἰς κακὰς ἡνέωξε
συντρόφων παραινέσεις, καὶ μετ' εὐγενῶν,
τοῦ Ἐσχεμβάχου, Τέγερφέλδεν, Βάρτ καὶ Πάλμ, (91)
ἀντὶ δικαίου, τέλους ἀπεφάσισεν
αὐτόχειρα νὰ λάβῃ τὴν ἐκδίκησιν.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Πῶς ἐτελέσθ' ἡ πράξις ἡ ἀνόσιος;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ὁ Βασιλεὺς ἐκ Σ τ ά ῖ ν ἔβαιν' ἔφιππος ⁽⁹²⁾
 τῆς Βάδης, μεταβαίνων εἰς τὸ Ῥ έ ῖ ν φ έ λ
 εἰς τὴν αὐλήν του· μετ' αὐτοῦ κ' οἱ πρίγκηπες,
 ὁ Λεοπόλδος καὶ ὁ Ἄνς, καὶ αὐλικοί. ⁽⁹³⁾
 Ὡς δ' εἰς τὸν Ῥέϋς ἔφθασαν, ὅπου περᾶ
 τὸν ποταμὸν σχεδία, εἰσχωρήσαντες
 ἐντὸς τοῦ πλοίου οἱ φονεῖς, ἐχώρισαν
 τὸν Βασιλέα καὶ τὴν συνοδίαν του.
 Κ' ἐν ᾧ δι' ὠργωμένης γῆς δ' ὁ Βασιλεὺς
 ἔπνευε (πόλις παλαιά, ὡς λέγεται, ⁽⁹⁴⁾
 ἦτον ἐκεῖ, τῶν πρώην εἰδωλολατρῶν),
 κ' εἶχε τὸν πύργον τῆς Ἀβοδούργης ἀντικρυ, ⁽⁹⁵⁾
 ὅθεν ἀνέφου ἡ λαμπρά του γενεά,
 ὁ Δοῦξ τῷ πῆγει ξίφος εἰς τὸν τράχηλον,
 τὴν λόγχην δ' εἰς τὸ στῆθος ὁ Ῥοδόλφος Πάλμ,
 ὁ Ἑσχενβάχ τὸν πλήττει κατὰ κεφαλῆς,
 καὶ οὕτω καταπίπτει, αἱματόφυρτον
 θῦμα οἰκείων, ἐπὶ τῶν οἰκείων του.
 Οἱ ἄλλοι ἐκ τῆς πέραν ὄχθης ἔβλεπον·
 ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ρεῦμα τοὺς ἐχώριζε,
 ματαίως ἀνεβόων ἀλαλάζοντες.
 Πτωχὴ τις καθημένη παρὰ τὴν ὁδὸν,
 τὸν Βασιλέα ἔθαλψεν ἐκπνέοντα.

ΜΕΛΑΧΘΑΛ.

Τῶν ἄλλων ὑποσκάπτων τὸ μερίδιον,
 αὐτὸς τὸν τάφον ἔσκαψε τὸν ἴδιον.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τὴν χώραν πᾶσαν φόβος ἔχει πανικός.
 Αἱ διαβάσεις τῶν βουνῶν ἐκλείσθησαν.

Τὰ σύνορά των αἱ κοινότητες φρουροῦν.
 Καὶ ἡ Ζυρίχη τὰς ἀρχαίας πύλας της,
 τριακονταετίαν ὅλην ἀνοικτάς,
 τὰς ἔχει κλείσει, φοβουμένη τοὺς φονεῖς,
 καὶ τούτων ἔτι μᾶλλον τοὺς ἐκδίκητάς,
 διότι ἡ τῶν Οὐγγρων βασιλὶς Ἄ γ ν ἡ, ⁽⁹⁶⁾
 καθωπλισμένη κερανοὺς ἀφορισμοῦ,
 ἐπέρχεται ἀγρία, καὶ οὐχὶ καθὼς
 πρέπ' εἰς τὸ πρᾶον φύλόν της, τοῦ πατρικοῦ
 νὰ λάβῃ φόνου φοβεράν ἐκδίκησιν
 ἐπὶ τοῦ γένους τῶν φονέων, τῶν υἱῶν,
 τῶν τέκνων τέκνων, τῶν ὑπηρετῶν αὐτῶν,
 ὡς κ' ἐπ' αὐτῶν τῶν λίθων τῶν φρουρίων των.
 Ὡμοσε ν' ἀπολέσῃ ὅλας γενεάς,
 καὶ νὰ τὰς σφάξῃ εἰς τὸν τάφον τοῦ πατρὸς,
 καὶ ὡς εἰς ὁρόσον εἰς τὸ αἷμα νὰ λουσθῇ. ⁽⁹⁷⁾

ΜΕΛΑΧΘΑΛ.

Καὶ γνωστὸν εἶναι ποῦ ἐπῆγαν οἱ φονεῖς ;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἄμα ἡ πρᾶξις ἐτελέσθη, ἔφυγον
 πρὸς πέντε διευθύνσεις, κ' ἵνα μὴ ποτὲ
 ἀπαντηθῶσι πλέον, ἐχωρίσθησαν.
 Ὁ Ἰωάννης εἰς τὰ ὄρη λέγεται
 ὅτι πλανᾶται.

ΒΛΑΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Δὲν τοῖς ἐχρησίμευσεν
 ἡ κακουργία. Εἶναι ἡ ἐκδίκησις
 ἄκαρπος ῥίζα, ἐαυτῆς ἀπαίσιος
 τροφή. Ὁ φόνος εἶν' αὐτῆς ἀπόλαυσις,
 ἡ φρίκη κρεσμός της.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Οὐδὲν ὄφελος

εἰς τὸν φονέα φέρει τὸ κακούργημα.

Ἡ καθαρὰ δὲ χεὶρ μας τῆς αἱματηρᾶς
πράξεως δρέπει ἀξιόγαστον καρπὸν.

Ἀφ' ἡμῶν μέγας ἤδη φόβος ἐλειψεν.

Ὁ τῆς ἐλευθερίας ἐχθρὸς ἔπεσεν.

Εἰς ἄλλους λέγουν πῶς τὸ σκῆπτρον θὰ δοθῇ,

ὅχ' εἰς Ἀψβούργους. Θέλει τῆς ἐκλογικῆς
ἐλευθερίας χρῆσιν νὰ ποιήσῃται

τὸ κράτος.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ, καὶ ἈΛΛΟΙ.

Ἦκουσάς τι;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ὁ τοῦ Λουξεμβούργ (98)

κόμης τῶν ψήφων πλείστας ἤδη συνενοῖ.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ἐμείναμεν τῷ κράτει εὐτυχῶς πιστοί.

Δικαιοσύνην τώρα θὰ ἐλπίσωμεν.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ὁ νέος ἄρχων θέλει φίλους σταθεροὺς,

καὶ κατ' Αὐστρίας θὰ μᾶς εἶναι στήριγμα.

(Οἱ χωρικοὶ ἐνπνευάζονται ἀλλήλους.)

(Ἐρχεται ὁ ΚΑΝΔΥΛΑΠΤΗΣ μεθ' ἐνὸς ΑΓΓΕΛΙΑΦΟΡΟΥ.)

ΚΑΝΔΥΛΑΠΤΗΣ.

Ἴδου, ἐδὼ τοῦ τόπου εἶν' οἱ προὔχοντες.

ΡΟΙΣΣΕΑΜΑΝΝ καὶ ΠΟΛΛΟΙ.

Τί εἶναι, Κανδυλάπτα;

ΚΑΝΔΥΛΑΠΤΗΣ.

Ἐφερε κλητῆρ

τοῦ κράτους, ταύτην τὴν γραφὴν.

ΠΑΝΤΕΣ (πρὸς τὸν Βάλλθερ Φύρστ.)

Ἀνάγνωθι.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (λαμβάνει τὸ ἔγγραφο, τὸ ἀποσφραγίζει καὶ ἀναγινώσκει.)

«Πρὸς τὸν χρηστὸν μας καὶ ὑπήκοον λαὸν τοῦ Οὐντερβάλδεν καὶ τοῦ Σβύτς καὶ τοῦ Οὐρί, ἡ Ἐλισάβετ, Βασιλὶς, πᾶν ἐφετόν!» (99)

ΠΟΛΛΑΙ ΦΩΝΑΙ.

Ἡ Βασιλὶς; Τὸ κράτος αὐτῆς ἔληξε.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (ἀναγινώσκων.)

«Ἐν τῇ βαθείᾳ θλίψει καὶ χηρείᾳ της, εἰς ἣν βασιλοκτόνος τὴν ἐβύθισε πρᾶξις, οὐδόλως τὴν ἀγάπην λησμονεῖ οὐδὲ τὴν πίστιν τοῦ λαοῦ τῶν Ἐλβετῶν.»

ΜΕΛΑΧΘΑΛ.

Τὰς ἐλησμόνει ὅταν ᾔτον εὐτυχίης.

ΡΟΙΣΕΑΜΑΝΝ

Ν' ἀκούσωμεν! Σιώπα.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (ἀναγινώσκων.)

«Δι' ὃ πέποιθε,

πῶς φρίκην πρὸς τὴν πρᾶξιν τὴν ἐπάρατον καὶ τοὺς αὐτῆς ἐργάτας ὁ πιστὸς λαὸς αἰσθάνεται· οὐ μόνον δὲ βοήθειαν δὲν θὰ τοῖς δώσῃ, ἀλλ' εἰς τὴν παράδοσιν αὐτῶν θὰ συντελέσῃ πρὸς ἐκδίκησιν, ἔνεκα τῆς εὐνοίας καὶ ἀγάπης, ἣν ὁ οἶκος τοῦ Ῥοδόλφου εἶχε πρὸς αὐτόν.»

(Δείγματα δυσαρσεχείας τῶν χωρικῶν.)

ΠΟΛΛΑΙ ΦΩΝΑΙ.

Τὴν εὐνοιάν της πρὸς ἡμᾶς;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἦν ὁ πατήρ
 πρὸς ἡμᾶς εὖνους. Πλὴν πῶς ἦτον ὁ υἱός;
 Ἔχει κυρώσει τὰς ἐλευθερίας μας
 ὥς πάντες οἱ ἀρχαῖοι Αὐτοκράτορες;
 Ἐδίκασ' εὐθυδίκως; Ἐπροστάτευσε
 τὴν καταπατουμένην ἀθωότητα;
 Κἂν τοὺς ἀπεσταλμένους οὓς ἐπέμπομεν
 ὅτ' ἐν ἀνάγκαις ἤμεθα, τοὺς ἤκουσεν;
 Οὐδὲν ἐκ τούτων ἔπραξεν ὁ Βασιλεὺς.
 Διὰ χειρὸς γενναίας ἂν οἱ ἴδιοι
 τὰ δικάιά μας δὲν ἀνελαμβάνομεν,
 μικρὸν θὰ εἶχεν οἶκτον πρὸς τὰ πάθη μας.
 Εὐγνωμοσύνην πρὸς αὐτόν; Δὲν ἔσπειρεν
 εὐγνωμοσύνην. Ἰστατο ἐφ' ὑψηλοῦ·
 ἐδύνατο νὰ εἶναι τῶν λαῶν πατήρ·
 προϋτίμησεν εἰς μόνους τοὺς οἰκείους του
 νὰ δώσῃ προστασίαν. Ὅσους ἠῤῃξῃσεν,
 ἐκεῖνοι τῶρα δι' αὐτόν ἄς κλαίωσιν.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Διὰ τὸν φόνον οὐδ' ἡμεῖς χαιρόμεθα,
 οὐδ' ὧν μᾶς εἶχε βλάψῃ μνημονεύομεν.
 Ἀπαγε! Ὅμως τὸ νὰ ἐκδικήσωμεν
 τὸν θάνατόν του, τοῦ μὴ πράξαντος οὐδὲν
 ὑπὲρ ἡμῶν, κ' ἐκείνους νὰ διώξωμεν
 οἵτινες ὅμως οὐδαμῶς μᾶς ἔβλαψαν,
 δὲν εἶναι τοῦτο πρέπον οὐδ' ἀρμόδιον.
 Εἰν' ἡ ἀγάπη ἐλευθέρα συμβουλή.
 Τέμνει τῆς βίας τὰ δεσμὰ ὁ θάνατος,
 καὶ πρὸς ἐκεῖνον δὲν μᾶς μένει ὀφειλή.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Εἰς τὸν κοιτῶνα ἐὰν κλαί' ἡ βασιλὶς,
ἐὰν ἐν θλίψει ἐγκαλῇ τὸν οὐρανόν,
τὸν οὐρανὸν ἐνταῦθα ἐλευθερωθεὶς
λαὸς δοξάζει καὶ ὑμνεῖ εὐγνωμονῶν.
Ἀγάπην σπεῖρει ὁ ποθὼν συγκομιδὴν
δακρύων.

("Ο θεμόσιος κλητὴρ ἀναχωρεῖ.)

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (πρὸς τὸν λαόν.)

Ποῦ ὁ Τέλλος εἶναι; Μόνος πῶς
νὰ λείπη, ὅστις τὴν ἐλευθερίαν μας
ἴδρυσεν, ὅστις πλέον πάντων ἔπραξε,
κ' ἐδοκιμάσθη πάντων ἀπηνέστερον;
Ἐλθετε, εἰς τὸν οἶκον ἄγωμεν αὐτοῦ,
ἐπιφωνοῦντες: «Ζήτω πάντων ὁ σωτὴρ!»
("Ολοὶ ἀπέρχονται.)

ΣΚΗΝΗ Β'.

Αἰθουσα τῆς οἰκίας τοῦ Τέλλου.

(Πῦρ καίει εἰς τὴν ἐστίαν. Ἡ θύρα εἶναι ἀνοικτὴ, καὶ δι' αὐτῆς
φαίνεται ἡ ἐξοχὴ.)

ΕΔΒΙΓΗ, ΒΑΛΘΕΡ καὶ ΓΟΥΑΙΕΑΜΟΣ.

ΕΔΒΙΓΗ.

Τέκνα, θὰ ἔλθῃ, φίλα τέκνα, σήμερον
θὰ ἔλθῃ ὁ πατήρ σας! Ζῆ! Ἐλεύθερος
εἶναι, καὶ ὅλοι εἴμεθα ἐλεύθεροι!
καὶ ὁ πατήρ σας τὴν πατρίδα ἔσωσε!

ΒΑΛΘΕΡ.

Ἦμην κ' ἐγὼ μαζὶ του, μῆτερ! Νὰ λαλοῦν

καὶ δι' ἐμὲ θὰ πρέπει. Μοὶ ἐπέρασε
τὸ βέλος τοῦ πατρός μου πλησιέστατα
εἰς τὴν ζωὴν μου, πλὴν ἐγὼ δὲν ἔτρεμον.

ΕΔΒΙΓΗ (τὸν ἐναγκαλίζεται.)

Ναί, μ' ἀπεδόθης πάλιν! Δις σ' ἐγέννησα!
Τὰς μητρικὰς ὠδῖνας δις ἐπόνεσα!
Ἄλλὰ παρῆλθον. Καὶ οἱ δύο εἴσθ' ἐδῶ,
καὶ σήμερον θὰ ἔλθῃ ὁ καλὸς πατήρ!

ΜΟΝΑΧΟΣ ἐμφανίζεται ἐπὶ τῆς φλιᾶς.

ΓΟΥΑΙΕΛΜΟΣ.

Κύτταξε, μῆτερ, τὸν καλόγηρον ἐκεῖ.
Ἦλθε βεβαίως διὰ φιλοδώρημα.

ΕΔΒΙΓΗ.

Εἰπὲ νὰ ἔμβῃ καὶ νὰ τὸν φιλεύσωμεν,
εἰς χαρὰς οἶκον ὅτι ἦλθε νὰ ἰδῇ.

(Εἰσέρχεται εἰς τὸ ἔνδον τῆς οἰκίας, καὶ ἐξέρχεται πάλιν
ἀμέσως ἔχουσα εἰς τὰς χεῖρας ποτήριον.)

ΓΟΥΑΙΕΛΜΟΣ (πρὸς τὸν μοναχόν.)

Ἐλθέ. Ἡ μήτηρ θέλει, ἄνθρωπε καλὲ,
νὰ σὲ κεράσῃ.

ΒΑΛΘΕΡ.

Ἐμβαινε ν' ἀναπαυθῆς,
καὶ νὰ ὑπάγῃς ἔπειτα τὸν δρόμον σου.

ΜΟΝΑΧΟΣ (δειλῶς περιβλεπόμενος καὶ τεταραγμένος.)

Εἰς ποῖον τόπον εἶμαι; Ποῦ; Εἰπέτε μοι.

ΒΑΛΘΕΡ.

Δὲν τὸ ἤξεύρεις; Ἐχασες τὸν δρόμον σου;
Εἶσαι εἰς Βύργλην, Κύριε, εἰς τὸ Οὐρί.
Ἡ κοιλὰς Σαῖχεν εἶναι ἀπ' ἐδῶ κ' ἐμπρός.

ΜΟΝΑΧΟΣ (πρὸς τὴν Ἐδβίγην, ἐπιστρέφουσαν.)

Εἶσ' ἐδῶ μόνη; Ἐξω εἶν' ὁ κύριος;

ΕΔΒΙΓΗ.

Τὸν περιμένω. Πλὴν τί ἔχεις, ἄνθρωπε;
Δὲν ὁμοιάζεις ὥς νὰ φέρῃς τι καλόν.
"Οστις ἂν εἶσαι, πάσχεις. Τοῦτο δέχθητι.
(Τῷ προσφέρει τὸ ποτήριον.)

ΜΟΝΑΧΟΣ.

Διψᾷ μου ἡ καρδιά, φλογερῶς διψᾷ,
πλὴν δὲν ἐγγίζω, ὥς νὰ κατανεύσητε . . .

ΕΔΒΙΓΗ.

Μακράν! Μὴ μοῦ ἐγγίζῃς τὰ ἐνδύματα!
Μακρύνσου, ἂν ν' ἀκούσω θέλῃς τί ζητεῖς.

ΜΟΝΑΧΟΣ.

Μὰ τὴν ἐστίαν, φιλοξένως φλέγουσαν,
μὰ τῶν παιδίων τὴν φιλτάτην κεφαλὴν
ἦν περιβάλλω . . . (Λαμβάνει τὰ παιδιά)

ΕΔΒΙΓΗ.

"Αθρῶπε, τί μελετᾷς;
"Απεχε τῶν παιδίων. "Οτι μοναχὸς
δὲν εἶσαι, βλέπω. Ὑπ' αὐτὸ τὸ ἐνδυμα
οἰκεῖ εἰρήνη, ἀλλ' εἰρήνη δὲν οἰκεῖ
καὶ εἰς τοὺς χαρακτῆρας τοῦ προσώπου σου.

ΜΟΝΑΧΟΣ.

Ὁ τῶν ἀνθρώπων δυστυχέστατος εἰμί.

ΕΔΒΙΓΗ.

Ἡ δυστυχία τὰς καρδίας συγκινεῖ.
ἡ δ' ὄψις σου πιέζει μόνον τὴν ἐμὴν.

ΒΑΛΘΕΡ (ἀναπηδῶν.)

Ὁ πατὴρ, μῆτερ! (Ἐξερχόμενος τρέχων.)

ΕΔΒΙΓΗ.

ὦ Θεέ!

(Θελεῖ ν' ἀκολουθήσῃ ἀλλὰ τρέμει καὶ μένει.)

ΓΟΥΑΙΕΛΜΟΣ (τρέχων κατόπιν.)

Εἶν' ὁ πατήρ!

ΒΑΛΘΕΡ (ἐκτὸς τῆς σκηνῆς.)

Ἦλθες λοιπόν!

ΓΟΥΑΙΕΛΜΟΣ (ἐπίσης.)

ὦ πάτερ! Πάτερ φίλτατε!

ΤΕΛΛΟΣ (ἐπίσης.)

Ἦλθα· ἰδοὺ με. Καὶ ποῦ εἶν' ἡ μήτηρ σας;

(Εἰσέρχονται.)

ΒΑΛΘΕΡ.

Εἶν' εἰς τὴν θύραν. Ἐμεινεν ἀκίνητος,
καὶ τρέμει ἀπὸ φόβου καὶ ἀπὸ χαράν.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐδδίγη! φίλη! Μῆτερ τῶν παιδίων μου!
Μεθ' ἡμῶν ἦτον ὁ Θεὸς, καὶ τύραννος
δὲν μᾶς χωρίζει πλέον.

ΕΔΒΙΓΗ (εἰς τὸν τράχηλόν του.)

Τί ὑπέφερα,

ὦ Τέλλε, Τέλλε! Ποῖον τρόμον διὰ σέ!

(Ὁ Μοναχὸς προσέχει.)

ΤΕΛΛΟΣ.

Λησμόνει τα, καὶ χαῖρε τὴν λοιπὴν ζωὴν!
Ἴδού ἐγώ! Ἴδού τὴν τὴν καλύβην μου!
Ἰσταμαι πάλιν ἐπὶ τῶν κτημάτων μου.

ΓΟΥΑΙΕΛΜΟΣ.

Καὶ ποῦ, ὦ πάτερ, ἔμεινε τὸ τόξον σου;
Πῶς δὲν τὸ βλέπω;

ΤΕΛΛΟΣ.

Οὔτε θενὰ τὸ ἰδῆς.

Εἰς μέρος ἐφυλάχθη ἱερὸν. Ποτὲ
δὲν θέλει χρησιμεύσει εἰς κυνήγιον.

ΕΔΒΙΓΗ.

ὦ Τέλλε, Τέλλε!

(Ὅπισθοδρομεῖ καὶ ἀφίνει τὴν χειρά του.)

ΤΕΛΛΟΣ.

Γύναι, τίς ὁ τρόμος σου;

ΕΔΒΙΓΗ.

Πῶς μ' ἐπιστρέφεις; Αὐτ' ἡ χεὶρ! Θὰ δύναμαι,
Θεέ! νὰ τὴν ἐγγίσω;

ΤΕΛΛΟΣ (ἐκ καρδίας καὶ ζωηρῶς.)

Αὐτ' ἡ χεὶρ ὑμᾶς

καὶ τὴν πατρίδα ἔσωσε, καὶ δύναμαι
θαρρῶν νὰ τὴν ὑψώσω πρὸς τὸν οὐρανόν.

(Βίαιον κίνημα τοῦ Μοναχοῦ. Ὁ Τέλλος τὸν βλέπει.)

Ὁ ἀδελφὸς τίς εἶναι;

ΕΔΒΙΓΗ.

Ἐλησμόνησα

αὐτὸν τῷ ὄντι. Μετ' αὐτοῦ ὁμίλησον.

Αἰσθημα φόβου μοὶ ἐμπνέει.

ΜΟΝΑΧΟΣ (πλησιάζων.)

Εἶσαι σὺ

ὁ Τέλλος, ὁ φονεύσας τὸν Διοικητὴν;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ναί, εἶμ' ἐκεῖνος. Πρὸς οὐδένα κρύπτομαι.

ΜΟΝΑΧΟΣ.

Εἶσαι ὁ Τέλλος! Ἄ! ὑπὸ τὴν στέγην σου
Δοιπὸν χεὶρ θεία μ' ἔφερε.

ΤΕΛΛΟΣ (ἀνασχιρτῶν.)

Σὺ μοναχὸς

δὲν εἶσαι. Ποῖος εἶσαι;

ΜΟΝΑΧΟΣ.

Σὺ ἐφόνευσας

τὸν ἑπαρχον, διότι σὲ ἠδίκησεν.
Ἐφόνευσα ὁμοίως καθὼς σὺ ἐχθρὸν
ὅστις μ' ἠρνήθη δίκαιον. Ἦτον ἐχθρὸς
ὥς ἐδικὸς μου κ' ἐδικὸς σας. Ἔσωσα
ἐλευθερώσας τὴν πατρίδα.

ΤΕΛΛΟΣ (ἀνασχιρτῶν.)

Εἶσαι σύ...

ὦ φρίκη! Τέκνα, τέκνα μου, εἰσέλθετε!
Καὶ σὺ, φιλτάτη, ὕπαγε, ναὶ, ὕπαγε!
Πῶς; δυστυχῇ, σὺ εἶσαι;

ΕΔΒΙΓΗ.

Ποῖος; ὦ Θεέ!

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐξέλθε· μὴ ἐρώτα. Μὴ ἀκούσωσι
τίποτε τὰ παῖδιά. Ἐξέλθε μακρὰν
τοῦ οἴκου. Ὑπὸ μίαν στέγην μετ' αὐτοῦ
στιγμὴν μὴ μείνης.

ΕΔΒΙΓΗ.

Φεῦ! Τί τοῦτο; Ἐλθετε!

(Ἐξέρχεται μετὰ τῶν παιδίων.)

ΤΕΛΛΟΣ (πρὸς τὸν Μοναχόν.)

Σὺ ὁ Δοῦξ εἶσαι τῆς Αὐστρίας; Εἶσαι σύ!
Τὸν αὐτοκράτορά σου σὺ ἐφόνευσας,
τὸν κύριον, τὸν θεῖον!

ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Μοὶ ἐλήστευσε

τὰς κτήσεις μου.

ΤΕΛΛΟΣ.

Τὸν θεῖον ἐθανάτωσας,
τὸν Αὐτοκράτορά σου, καὶ σὲ φέρ' ἡ γῆ,
καὶ σὲ φωτίζει τοῦ ἡλίου ἡ ἀκτίς;

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

ὦ! ἄκουσόν μου, Τέλλε, πρὶν...

ΤΕΛΛΟΣ.

Αἰμοσταγῆς

καὶ πατροκτόνος καὶ βασιλοκτόνος, πῶς
εἰς τὸν ἀγνόν μου οἶκον νὰ φανῆς τολμᾶς;
Τολμᾶς ἐμπρὸς ἀνθρώπων νὰ δειχθῆς χρηστῶν,
καὶ νὰ ζητήσης προσφυγὴν φιλόξενον;

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Εἶχον ἐλπίσει παρὰ σοῦ συμπάθειαν.
Καὶ σὺ ὁμοίως ἐθανάτωσας ἐχθρόν.

ΤΕΛΛΟΣ.

ὦ κακοδαίμων! Τῆς κενοδοξίας σου
τὸ ἔγκλημα συγχέεις τὸ αἵματηρὸν
πρὸς τὴν δικαιοσύνην ἄμυναν πατρός;
Ὑπερησπίσθης κεφαλὴν τοῦ τέκνου σου;
Τὴν ἱερὰν ἐστίαν ἐπροστάτευσας;
Τοὺς σοὺς ἐξ ἐγκλημάτων ἔσωσας φρικτῶν;
Πρὸς οὐρανὸν τὴν χεῖρα αἶρων τὴν ἀγνὴν,
σὲ καταρῶμαι, καὶ τὴν πράξιν σου. Ἐγὼ
τὴν φύσιν τὴν ἁγίαν ἐξεδίκησα
ἦν ὕβρισας. Δὲν ἔχω μετὰ σοῦ κοινόν
οὐδέν. Φονεὺς σὺ εἶσαι, ὑπερασπιστὴς
ἐγὼ τοῦ ὅ,τι φίλον, ὅ,τι τίμιον.

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Μὲ ἀποκρούεις ἀπελπιν, ἀπόβλητον;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὑπαγε! Φρίττω ὅταν μετὰ σοῦ λαλῶ.
Τὸν τρομερόν σου δρόμον χώρει! Ἄφησον
τὸν ἀγνόν οἶκον τῶν ἀθώων ἀρετῶν!

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ (στρέφεται ἐν ἀπέλθῃ.)

Νὰ ζῶ δὲν θέλω οὕτως, οὐδὲ δύναμαι!

ΤΕΛΛΟΣ.

Καὶ ὁμῶς σὲ λυποῦμαι.— Ὑψιστε Θεέ!
 τοσοῦτον νέος κ' εὐγενής, ὁ ἔγγονος
 τοῦ Αὐτοκράτορός μου, τοῦ Κυρίου μου,
 ἔγγονος τοῦ Ῥοδόλφου, ὡς φονεὺς, φυγὰς,
 ἱκέτης εἰς τὴν θύραν τοῦ πτωχοῦ ἐμοῦ,
 ἀπηλπισμένος! (Συγκαλύπτει τὸ πρόσωπόν του.)

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Ἄν νὰ κλαίης δύνασαι,
 ὦ! ἐλεήμων ἔσο πρὸς τὴν τύχην μου!
 Ἦγεμὼν εἶμαι μᾶλλον ἤμην. Εὐτυχὴς
 νὰ γείνω ἐδυνάμην, ἂν κατέστελλον
 ἀνυπομόνους πόθους. Τὴν καρδίαν μου
 ἔδακνε φθόνος. Ἔβλεπον τὸν νεαρὸν
 ἐξ ἀδελφόν μου Λεοπόλδον ἐν τιμαῖς (93)
 κ' ἐν ἀρχαῖς χώρας. Ὡν δ' ὁμῆλ' ἔξ του ἐγώ,
 ταπεινὸς ἔζων, καὶ ὡς δοῦλος ἄτιμος.

ΤΕΛΛΟΣ.

Σ' ἐγνώριζεν ὁ θεῖος, δυστυχῇ, καλῶς
 ὅτε σ' ἡρνήθη κράτος τόπων καὶ λαῶν.
 Σὺ διὰ τῆς ἀγρίας σῆς παραφορᾶς
 φρικτῶς ἐλέγχεις τὴν ἀπόφασιν σοφῇν.
 Ποῦ εἶν' οἱ αἰμοβόροι συνωμόται σου;

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Ὅπου τοὺς φέρουν δαίμονες ἐκδικηταί.
 Μετὰ τὴν πράξιν δὲν τοὺς εἶδον.

ΤΕΛΛΟΣ.

Πῶς ἐκτὸς

τοῦ νόμου εἶσαι τὸ ἡξεύρεις; Πῶς ἐχθροῖς
ὑπάρχεις λεία, ἀπηγορευμένος δὲ
τοῖς φίλοις;

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Λεωφόρους φεύγω δι' αὐτὸ,
θύραν καλύβης νὰ κτυπήσω δὲν τολμῶ,
καὶ εἰς ἐρήμους βῆμα ὑποπτον πλανῶ.
Εἰς ὄρη τρέχω, ἰδιὸν μου φόβητρον,
καὶ φεύγω φρίττων ἂν καθρέπτῃς ῥύακος
τὴν δυστυχῇ μορφήν μου μοὶ ἀντανακλᾷ.
Ἄν εἶς' ἐλέους φιλανθρώπου δεκτικός. . .
(Ῥίπτεται εἰς τοὺς πόδας του.)

ΤΕΛΛΟΣ (ἀποστρέφων τὸ πρόσωπον.)

Ἐγείρου, ὦ! ἐγείρου.

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Ὅχι, μέχρις οὗ
θελήσης χεῖρα νὰ μοὶ δώσῃς βοηθόν.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐγὼ νὰ βοηθήσω; Ἀλλὰ δύναμαι;
ἢ δύναται τις ἄνθρωπος ἁμαρτωλός;
Ἐγείρου ὅμως. Ἐὰν κ' ἐπραξας φρικτὰ,
ἄνθρωπος εἶσαι ὡς κ' ἐγώ. Ἄς μὴ ῥηθῇ
ὅτι τὸν Τέλλον τις ἀπαρηγόρητος
ἀφῆκε. Θέλω πράξει ὅ,τι δύναμαι.

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ (ἀναπηδῶν καὶ λαμβάνων ζωηρῶς τὴν χεῖρά του)

ὦ Τέλλε, σώζεις τὴν ἀπέλπιδα ψυχήν.

ΤΕΛΛΟΣ.

Μὴ μοῦ κρατεῖς τὴν χεῖρα. Φύγε, ἀπελθε.
Ἐδὼ ἀνίσως μένης, θέλεις εὐρεθῇ
ἂν δ' εὐρεθῇς, μὴ ζήτει ὑπερασπιστήν.

Ποῦ λέγεις νὰ ὑπάγῃς; Ἑσυχίαν ποῦ
ἐλπίζεις ν' ἀπαντήσης;

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Τὸ ἡξεύρω; Φεῦ!

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἄκουσον τί μ' ἐμβάλλει θεία ἔμπνευσις.
Τὸ βῆμα στρέφον πρὸς τὴν γῆν τῶν Ἰταλῶν,
καὶ εἰς τοῦ Πέτρου τὸ προσκύνημα ἐλθέ.
Πρόσπεσον εἰς τὸν Πάππαν, τοῦ ἐγκλήματος
ἀπόθες τὸ φορτίον, καὶ ἁμαρτιῶν
αἵτησον λύσιν.

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Ἄλλ' εἰς τὸν ἐκδικητὴν
δὲν θὰ μὲ παραδώσῃ;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὅ,τι παρ' αὐτοῦ
σοὶ ἔλθῃ, λάβε ὡς ἐλθὼν παρὰ Θεοῦ.

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Καὶ πῶς νὰ φθάσω εἰς τὴν γῆν τὴν ἄγνωστον;
Τοὺς δρόμους δὲν ἡξεύρω, καὶ τὸ βῆμά μου
εἰς βῆμα νὰ ἐνώσω ξένων δὲν τολμῶ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐγὼ τὸν δρόμον σοὶ τὸν λέγω. Πρόσεξον.
Προσαναθαίνεις τὸν τραχὺν τοῦ Ῥέϋς ῥοῦν,
ὅστις ἀγρίως καταβαίνει τὸ βουνόν,—

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ (τρομάζων.)

Πάλιν τὸν Ῥέϋς, ὅστις μάρτυς ἔρρεε
τῆς πράξεώς μου!

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἦ ὁδὸς τὸ βάραθρον

ἀκολουθεῖ, καὶ πλεῖστοι παρ' αὐτὴν σταυροὶ
τῶν ὁδοιπόρων μνήματα ἐγείρονται
ὅσους πετοῦσα ἔθαψε νιφοβολάς.

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Δὲν μὲ τρομάζουν κίνδυνοι τῆς φύσεως,
τοὺς τρόμους ἂνπραύνω τῆς καρδίας μου.

ΤΕΛΟΣ.

Ἐμπρὸς ἐκάστου τῶν σταυρῶν γονυπετῆς
φλογερά χῦσον μετανοίας δάκρυα.

Ἄν εὐτυχῶς διέλθης τὴν Φρικτὴν Ὁδὸν, ⁽¹⁰⁰⁾
τὸ δ' ὄρος δὲν σοὶ πέμψῃ τοὺς στροβίλους του
ἐκ τῶν ἀκρωρειῶν του τῶν παγοστεφῶν,
εἰς γέφυραν θὰ ἔλθῃς τὴν ἀφρόσειστον.

Ἄν τὴν περάσῃς εὐτυχῶς, καὶ δὲν ῥαγῇ
ὑπὸ τὸ ἔγκλημα σου, πύλη μέλαινα ⁽¹⁰¹⁾
βράχων ἐμπρὸς σου σχίζεται, ὅπου τὸ φῶς
οὐδέποτε εἰσέδου. Διέλθε αὐτὴν,

κ' εἰς τὴν παιδρὰν κοιλάδα φθάνεις τῆς Χαράς ⁽¹⁰²⁾
Πάρελθε ταύτην ὑποπτέρῳ βήματι.
Εἰς γῆν εἰρήνης μὴ μακρὸν διάμενε.

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Ῥοδόλφε, ὦ Ῥοδόλφε, οὕτω, Βασιλεῦ,
τὴν γῆν σου διατρέχει ὁ σὸς ἔγγονος!

ΤΕΛΟΣ.

Καὶ ἀναβαίνεις οὕτως ἕως τοῦ Γοθάρτ
τὰ ὕψη, ὅπου λίμναι εἰν' αἰώνιαι, ⁽¹⁰³⁾
ἐκ τῶν χειμάρρων τ' οὐρανοῦ τρεφόμεναι.
Τῶν Γερμανῶν τὴν χώραν ἀποχαιρετᾷς
ἐκεῖ, καὶ παιδρὸν ῥεῦμα ἄλλο σ' ὁδηγεῖ ⁽¹⁰⁴⁾
κάτω, πρὸς Ἰταλίαν τὴν ἐπαγγελτὴν.—

Φωνὰς ἀκούω. Φύγε.

(Ἀκούεται ὁ βουκολικός ἤχος ὑπὸ πολλῶν κεράτων αὐλούμενος.)

ΕΔΒΙΓΗ (εἰσερχομένη δρομαίως.)

Τέλλε, ὁ πατήρ!

Ποῦ εἶσαι; Καὶ κατόπιν ἡ συμμαχικὴ
φαιδρὰ χορεία!

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ (συγκαλυπτόμενος.)

Φεῦ! Ἐγὼ δὲν δύναμαι

νὰ μείνω, ὅπου μένουσιν οἱ εὐτυχεῖς!

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὑπαγε, φίλη, καὶ τὸν ἄνδρα ξένισον.
Πλούσια δῶρα δός τω, ἐπειδὴ μακρὸν
ἔχει τὸν δρόμον ἄνευ καταλύματος.
Σπεῦσον, καὶ φθάνουν.

ΕΔΒΙΓΗ.

Τίς ἐστί;

ΤΕΛΛΟΣ.

Μὴ ἐρωτᾷς.

Οταν δ' ἀπέλθῃ, γύρισον τοὺς ὀφθαλμούς,
νὰ μὴ ἰδῶσι ποῖον δρόμον ἔλαβε.

(Ὁ Πατροκτόνος προχωρεῖ πρὸς τὸν Τέλλον μετὰ ζωνοῦ βή-
ματος. Οὗτος ὁμοῦς τῷ νεύει διὰ τῆς χειρὸς καὶ ἀπέρχεται.

Ἄφ' οὗ δ' ἀμφότεροι ἀπῆλθον κατὰ διαφόρους διευθύνσεις,
αἴρεται τὸ μετασκήνιον καὶ παριστᾷ ἡ

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΣΚΗΝΗ

τὴν κοιλάδα ἐν ᾗ ὁ οἶκος τοῦ Τέλλου μετὰ τῶν περὶ ὕψωμά-
των ὑφ' ὧν περικλείεται, κατεχομένων πάντων ὑπὸ χωρι-
κῶν, εἰς γραφικὸν σύμπλεγμα περισταμένων. Ἄλλοι ἔρχον-
ται ὑπὲρ ὕψηλῃ στενωπὸν ὑπερτείνουσιν τὸν Σαίχην. Ὁ
ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΕΤ μετὰ τῶν δύο ΠΑΙΔΙΩΝ, ὁ ΜΕΛΑΧΘΑΑ
καὶ ὁ ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ προηγούνται. Πολλοὶ ἄλλοι ἔπονται.
Ἐξερχόμενον τὸν Τέλλον ὑποδέχονται πάντες μετὰ φαι-
δρῶν κρυγῶν.

ΠΑΝΤΕΣ.

Ζήτω ὁ Τέλλος, ὁ τοξότης καὶ σωτήρ!

(Ἐνῷ οἱ πρῶτοι, περιστοιχίζοντες τὸν Τέλλον, τὸν ἐναγκαλίζονται, φαίνονται καὶ ὁ ΡΟΥΔΗΝΣ καὶ ἡ ΒΕΡΘΑ, καὶ ὁ μὲν περιπτύσσεται τοὺς χωρικοὺς, ἡ δὲ τὴν Ἐδδίγην. Μετὰ τοῦτο προέρχεται ἡ Βέρθα εἰς τὸ μέσον.

ΒΕΡΘΑ.

Συμπατριῶται! Σύμμαχοι! Δεχθῆτέ με
εἰς τὸν δεσμόν σας. Εἴμ' ἡ πρώτη εὐτυχῆς,
ἣν ἡ ἐλευθερία μ' ἐπροστάτευσε.
Τὸ δίκαιόν μου αἱ ἀνδρεῖαι χεῖρές σας
ᾗς λάβουν. Ὡς πολίτις ἄσυλον ζητῶ.

ΧΩΡΙΚΟΙ.

Τὸ αἷμα κ' ἡ ζωὴ μας ὑπὲρ σοῦ.

ΒΕΡΘΑ.

Καλῶς!

(Δίδουσα τὴν χεῖρα εἰς τὸν Ῥούδηνς.)

Λοιπὸν κ' ἐγὼ ἐκλέγω τοῦτον σύζυγον,
ἡ ἐλευθέρα Ἐλβετὶς, ἐλεύθερον!

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Καὶ πάντας μου τοὺς δούλους ἀπελευθερῶ.

(Ζωηρῶς παιανίζουσης τῆς μουσικῆς, πίπτει ἡ αὐλαία.)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- (1) Γέσλερ ἐκ Βρυέν, φρουρίου οὗ τὰ ἱερεῖα σώζονται ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Ἀαργάου.
- (2) Ὁ ἀρχαῖος πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως, καὶ ἀρχηγὸς τοῦ Ἑλβετικοῦ στρατοῦ.
- (3) Ἐρεῖπια φρουρίου καλουμένου Ροὺδηνς σώζονται παρὰ τὴν Σάρνην.
- (4) Πρόεδρος τῆς συνελεύσεως. Παρεκκλήσιον σώζεται ἐπὶ τῆς θέσεως τῆς οἰκίας του.
- (5) Ἱστορικῶς γνωστός.
- (6) Ἐπωνυμία κατ' ἀρχαῖον χρονικόν.
- (7) Ἱστορικὸν πρόσωπον. Ἐξῆ, κατὰ τὰ χρονικά, ἐν Ἀττιγγώσεν.
- (8) Κατὰ τὰ χρονικά, ἐπιστάτης τῶν κτημάτων τοῦ Οὐρ', μετοχίου τῆς Παναγίας τῆς Ζυρίχης.
- (9) Ὑποκοριστικὰ τοῦ Κορβάρδος, Βέρθερ καὶ Ροδόλφος.
- (10) Σάρνη, πολίχνη παρὰ τὴν ὁμώνυμον λίμνην.
- (11) Γνωστὸν ὡς ὄνομα οἰκογενείας.
- (12) Κοὺντς, ὑποκοριστικὸν τοῦ Κορβάρδος.
- (13) Ὑποκοριστικὸν τοῦ Ἰωσήφ.
- (14) Κατὰ τὴν ἱστορίαν, ἡ γυνὴ τοῦ Σταυφάχερ ἑκαλεῖτο Μαργαρίτα Ἐρλοδίγ.
- (15) Οὕτω καλεῖται ὁ ἀρχισαλπικτῆς τῆς ἰθνοφυλακῆς τῆς ἐπαρχίας Οὐρ', ἥς τὸ ἔμβλημα εἶναι ὁ ταῦρος (Ur).
- (16) Ὅρος καὶ στενωπὸς ἐν Σβύτς.
- (17) Ὑπάρχει γνωστὴ τις βουκολικὴ μελωδία, λίαν προσφιλεῖς τοῖς Ἑλβετοῖς.
- (18) Μυθόπειρα. Κορυφὴ ἐν Σβύτς, ἔχουσα ὕψος 6000'.
- (19) Ἀλζέλλη, πολίχνη εἰς τὴν κοιλάδα Ἑγγελδέργ. Βάουμγαρτ λέγει ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς τὸ ὄνομα.
- (20) Ροσβέργ, φρούριον εἰς τὴν λίμνην Ἀλωνάχ.
- (21) Βύργλη ἡ Βύργλεν, χωρίον ἐν τέταρτον ἀπέχον τοῦ Ἀλτόρφ.
- (22) Μίαν ὥραν βορειοδυτικῶς τοῦ Σβύτς.
- (23) Ἀνῆκεν ἡ Λουσέρνη εἰς μονὴν τῆς Ἑλσατίας. Τὸ δὲ 1291 ἡγοράσθη ὑπὸ τῆς Αὐστρίας.
- (24) Τὸ κράτος συνέστηκε ἐκ διαφόρων ἀνεξαρτήτων ἐπικρατειῶν, αἵτινες συνηρτισμέναι, ἐτάττοντο ὑπὸ ἑνὸς Αὐτοκράτορα, ἐλευθέρως ὑπὸ αὐτῶν ἐκλεγόμενον. Ὁ τότε Αὐτοκράτωρ, ὁ Ἀλβρέχτος τῆς Αὐ

στρίας, ἀπέβλεπεν εἰς τὸ νὰ καταστήσῃ αὐστριακὰς κτήσεις διαφόρους τῶν ἐπικρατειῶν τούτων.

- (25) Γερσαύη ἢ Γερτάου, πόλιν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ῥίγι.
 (26) Κυονάχτ. Τὸ χωρίον σώζεται, ὡς καὶ τὸ ἐρείπιον τοῦ πύργου.
 (27) Λανδεβέργερ ἢ Βίριγκερ ἐκ Λανδεβέργ, ἀρχαιοτάτης γενεᾶς, φονευθεὶς κατὰ τὸ 1315 ἐν μάχῃ. Ἦν ἑπαρχος τοῦ Οὐντερβάλδεν.
 (28) Ἀλτόρφ, εἰς τὴν μεσημβρινὴν τῆς λίμνης ἀκτὴν.
 (29) Τὰ τιμάρια ἐλάμβανον οἱ τιμαριῶται παρὰ τῶν ἀρχηγῶν τῆς ἰδίας ἐπικρατείας. Ἡ Αὐστρία δὲν ἐδικαιοῦτο νὰ διδῇ ἐν Ἑλβετίᾳ.
 (30) Ἡ Βέρθα, καὶ τοὶ Ἑλβετῆς, εἶναι συγγενῆς τοῦ Γέσλερ.
 (31) Ἡ μονὴ αὕτη, καλουμένη σήμερον Einsiedeln, τὸ πρῶτιστον προσκύνημα τῆς Ἑλβετίας, ἐκτίσθη εἰς τιμὴν τοῦ Μαινάρδου τοῦ Ὁεντσόλλερν, ὅστις ἐμόνασεν ἐνταῦθα κατὰ τὸ 862. Ἡ δὲ ξένη εἶναι ἢ Ἰταλία.
 (32) Ὑπὸ τὸ δάσος, εἰς Οὐντερβάλδεν.
 (33) Μελχθάλ, ἢ κοιλάς Μέλχ, μίαν ὥραν μακρὰν τῆς Σάρνης. Κέρνς, κατὰ τὴν εἴσοδον τῆς κοιλάδος.
 (34) Ἡ οἰκογένεια αὕτη διηγεῖτο μέχρι τέλους τῆς 18^α ἐκατονταετηρίδος.
 (35) Τρομόκερας (Schreckhorn), κορυφὴ ὕψους 12568'. Κορυφὴ τῆς Παρθένου (Jungfrau), ὕψους 12828'.
 (36) Σίλινεν, πόλις 3 $\frac{1}{2}$ ὥρας ἀπέχουσα ἀπὸ Ἀλτόρφ. Σώζονται λείψανα τοῦ πύργου.
 (37) Ὁ ἐξ Ἀλζέλης, ὁ Βαουμγάρτεν.
 (38) Βροσνεν ἐν Σβύτς, παρὰ τὴν λίμνην Τρεϊβ, ἀπέναντι, ἐν Οὐρί.
 (39) Ὑποκριτικὸν τοῦ Οὐλερίχου.
 (40) Διακριτικὸν τῶν Αὐστριακῶν Δουκῶν.—(40') Ὅρος ὑπὲρ τὸ Ῥύτλι.
 (41) Στενὸν μεταξὺ Οὐντερβάλδεν καὶ Οὐρί, εἰς ὕψος 7110'.
 (42) Χωρίον καὶ μονὴ ἐν Οὐντερβάλδεν.
 (43) Γάλα τῶν παγετῶν, τὸ ἀπ' αὐτῶν καταλειδόμενον ὕδωρ, λευκὸν ἕνεκα τῶν ὕλων αἱ συμπαρασύρει, καὶ πρὸ πάντων ἕνεκα τοῦ ἀφροῦ του.
 (44) Βιγγελρεϊδ, κατὰ τὴν παράδοσιν, ἐξορισθεὶς διὰ φόνον, ἐφόνευσεν δράκοντα βλάπτοντα τὸν τύπον, ἀλλὰ καὶ ἀπέθανε βαντισθεὶς ὑπὸ τοῦ φαρμακεροῦ αἵματος τοῦ τέρατος.
 (45) Βάϊλερ, κοιλάς παρὰ Ῥοσβέργ, ὅπου ὑφίσταται ἔτι τὸ «σπηλαίον τοῦ δράκοντος».
 (45') Εἰς τὰς ἀρχαίας Ἑλβετικάς συνελεύσεις ἐστῆνοντο πρὸ τοῦ προέδρου 3 ξίφη οὕτω λεγόμενα: Schwerter dre Gewalt.
 (46) Ἰδίως δὲ τὸ λεγόμενον Ostfriesenlied.
 (47) Ἡ Μοούττα βέει διὰ κοιλάδος ἐχούσης μῆκος 3 ὥρων.
 (48) Μαύρον ὄρος, τὸ Brauneck, ὅπου τὸ στενὸν μεταξὺ τοῦ Οὐντερβάλδεν ἐκ τῆς λίμνης Βρίντς.—Λεκαὶ κορυφαί, αἱ παγώσεις, ἰδίως τὸ Ἄνω Ἄσλι, ἢ ἄνω κοιλάς τοῦ Ἄαρ.
 (49) Εἰς Βάλλες, Γαλλιστί, εἰς Τεσσίνον Ἰταλιστί.

- (50) Ὑπὸ Φρειδερίκου Β', πρὸ Φαθεντίας, ἐν ἔτει 1240 ἐκδοθεῖσα ἐπιστολή, ἐν ᾗ ἐλέγετο ὅτι ἡ Ἑλβετία προσεχώρησεν ἐκουσίως εἰς τὸ κράτος.
- (51) Ἦτον ὁ ἀνώτατος δικαστὴς τοῦ κράτους.
- (52) Δηλ. τοῦ Πάππα Ῥώμης, περιφρονητικῶς.
- (53) Ἡ Σ κ ή τ η εἶναι ἡ τοῦ Μεινράδου (Ἰδ. Σημ. 31). Οἱ Μοναχοὶ αὐτῆς ἔφεραν κατὰ 1141 ἀπόφασιν Κορράδου Γ', κυροῦσαν ἀρχαιοτέραν ἀπόφασιν τοῦ Ἐρβίκου Ε', δι' ἧς αἱ ὑπὸ τὴν Ἀλπιν Σίλβοσκαί ἐδίδοντο εἰς τὴν μονήν. Ἐνεκα τούτου αἱ τρεῖς περὶ τὸ δάσος ἐπαρχίαι ἀπεσπίασθησαν τοῦ κράτους, καὶ ἐπανήλθον μόνον κατὰ τὸ 1152 ἐπὶ Φρειδερίκου Α'.
- (54) Ρ ε ι ν φ ε λ δ, εἰς τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Ῥήνου, μεταξὺ Βασιλείας, Ζυρίχης καὶ Ἀαργαίου.
- (54') Χάνσεν, ὑποκριτικὸν τοῦ Ἰωάννου.
- (55) Ρ α π ε ρ σ β ε ι λ, παραφθαρὲν ἐκ τοῦ Ῥουπρεχτςβίλλα. Ὁ πύργος, παρὰ τὴν λίμνην τῆς Ζυρίχης, ὠκοδομήθη ἐν ἔτει 1091 ὑπὸ τοῦ Κόμητος Ῥοδόλφου Ῥαπερσβείλ.
- (56) Ἡ β α λ λ η σ τ ρ ι ς εἶναι τόξον, ἔχον ἐν τῷ μέσῳ ξύλον κοῖλον, εἰς ὃ ἐντείνεται ἡ χορδή καὶ ἐτίθετο τὸ βέλος. Τοιαύτας μετεχειρίζοντο τότε ἀντὶ τῶν ἀρχαίων ἀπλῶν τόξων.
- (57) Ἡ κοιλάς Σ α ι χ ε ν ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ Ἀλτόρφ ἀνατολικῶς ἐπὶ 4 ὥρας.
- (58) Β α ν β ε ρ γ. Ἀπότομον θασῶδες ὄρος ὑπὲρ τὸ Ἀλτόρφ.
- (59) Τὸ ὄνομα Τ έ λ λ ο ς, συγγενὲς πρὸς τὸ Γερμανικὸν toll (ἄφρων), παράγεται ἐκ τῆς ῥίζης ἧτις σημαίνει κουφότητα. Ἡ ἀπάντησις αὕτη τοῦ Τέλλου εἶναι κατὰ τὰ χρονικά.
- (60) Καθ' ἧς οὐδεὶς ἠδύνατο ν' ἀπαχθῇ ἐκτὸς τοῦ τόπου.
- (60') Τῶν τεσσάρων Νομῶν, Des quatre cantons.
- (61) Τὸ χωρίον Σί σ σ ι γ ε ν, μεταξὺ Φλύλεν καὶ Βροῦννεν.
- (62) Ἐρυθρὸν ἦτον τὸ χρώμα τῆς Αὐστρίας.
- (63) Πάντα ταῦτα ὀνόματα σκοπέλων τῆς λίμνης.
- (64) Ἀ ρ θ, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ῥοσβέργ, εἰς τὴν νοτίαν ὄχθην τῆς λίμνης Ζούγ.
- (65) Α ό δ ε ρ ζ, εἰς τὴν βορείαν ὄχθην τῆς ὁμωνύμου λίμνης.
- (66) Γ χ τ λ α ν δ = Ναχτλάνδ, ἡ χώρα τοῦ σκότους, τῆς ὁμίχλης τῶν τελεμάτων, ἡ μεταξὺ τῶν Ἀλπεων τῆς Ἰούρας καὶ τῆς Βέρνης.— Θ υ ρ γ ώ (Thurgau) εἰς τὴν λίμνην Βοδεναίε.
- (67) Αἱ συντεχνίαι ἀνεδείχθησαν κυρίως κατὰ τὰ μέσα τῆς 18ῆς αἰωνοτακτηρῆδος.
- (68) Ἡ Ζυρίχη ἐπέστη ἐνδόξως πολλὰς πολιτορκίας.
- (69) Μάχαι εἰς Μοργάρτεν 1315· εἰς Αἰούπιν 1339· εἰς Σεμπάχ 1386· εἰς Ναίφελς 1388· εἰς Ἀγ. Ἰάκωβον 1444· εἰς Γράνσον· εἰς Μύρτην 1476.
- (70) Τὸ στενὸν τοῦ Μ ο ρ γ ά ρ τ ε ν.
- (71) Ὁ Β ε γ κ ε λ ρ ε ι δ ἐν Σεμπάχ, 1386.

- (72) Καὶ οἱ ἐλευθεροὶ ἰδιοκτητῆται ἐλάμβανον παρὰ μεγάλων γαιοκτημόνων γαίας εἰς τιμάριον ἢ ἐνοίκιον.
- (73) Μᾶλλον τὰ Χριστοῦγεννα φαίνεται αἰνιττόμενος ὁ ποιητής.
- (74) Ἡ Κοίλη ὁδὸς, εἰς ἀπόστασιν ἡμισείας ὥρας ἀπὸ τοῦ Κυσνάχτ, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ πρὸς Ἱμμεναί, ἠφανίσθη διὰ τῆς χαράξεως τῆς νέας λεωφόρου.
- (75) Διότι οἱ Ἑλβετοὶ δὲν ἤθελον νὰ προσκρηθῶσιν εἰς τὴν Αὐστρίαν.
- (76) Ἀπολιθώσεις μεγάλων κοχυλίων εὐρίσκονται συνεχῶς εἰς τὰς Ἀλπεις, καὶ καλοῦνται «Κέρατα Ἀμμωνος».
- (77) Οἱ κυνηγοὶ τῶν Ἀλπεων, εἰς κινδυνώδη ἄλματα ἐπὶ τῶν κρημνῶν, κεντῶσιν ἐνίοτε τοὺς πόδας των, ἵνα τὸ αἷμά των τοὺς χρησιμεύῃ ὡς κόλλα ἐπὶ τῶν λείων λίθων. Συνήθως ὁμως μεταχειρίζονται πρὸς τοῦτο βητίνην.
- (78) ἈΫαγρον.
- (79) Μερλίσάχ, πολίχνη τρία τέταρτα τῆς ὥρας ἀπέχουσα τοῦ Κυσνάχτ. Ἡ δὲ μονὴ εἶναι ἡ τοῦ Ἐγγελθέργ.
- (80) Ἱμμενσέη ἢ Ἱμισέ, χωρίον ἐν τέταρτον ἀπέχον τῆς Κοίλης ὁδοῦ.
- (81) Γλάρος, ὄρος, οὗ ἡ κορυφή Γλάρνη ὑψοῦται εἰς 9000'.
- (82) Βάδεν, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἀργάου, συνήθως ἔδρα τῶν Ἀψδούργων, ἔχουσα καὶ λουτρῶνας.
- (83) Ὁ Μουόττας (Σημ. 47).
- (84) Ὁ πατήρ, Ῥοδόλφος Ἀψδούργος. Ἐφύτευσε τὰς πρώτας ῥίζας τοῦ μεγαλείου τοῦ Αὐστριακοῦ οἴκου.
- (85) Τὸ Ῥίγ, 5500' ὑψηλόν, ἔχον τὴν ὠραιότητα τὴν θάαν πάσης τῆς Ἑλβετίας.
- (86) Σάρνη, ἰδίως ὁ ἐν Σάρνῃ πύργος τοῦ Λανδενβέργ.
- (87) Βρυνέκκη, ἡ Βέρθη, τὸ γένος Βρυνέκκη, ὡς καὶ ὁ Γέσλερ.
- (88) Βρυνίγ, μεσημβρινῶς τῆς Σάρνης. Κατὰ τὴν ἱστορίαν ὁ Λανδενβέργ ἔφυγε πρὸς βορρᾶν, πρὸς τὴν Αὐσέρνην.
- (89) Βρούκ, πολίχνη ἐπὶ τοῦ Ἀὰρ, μεταξὺ Βασιλείας καὶ Ζυρίχης.
- (90) Αἰνίττεται τὸν ἱστοριογράφον Ἰωάννην Μύλλερ, γεννηθέντα ἐν Σαφῶς ἢ Σαφαύσεν τὸ ἔτος 1752, ἀποθανόντα ἐν Κάσσελ κατὰ 1809, καὶ ἰδίως τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλβετίας διαφωτίσαντα.
- (91) Βάλθερ Ἐσχενβάλλ, Κορβάρδος Τέγκερφέλδεν, Ῥοδόλφος Ῥοδόλφου Βάρτ, Πάλλμ, εὐπατρίδαι συμπράξαντες εἰς τὸν φόνον, διότι καὶ τούτους ἐπίαζε τοῦ Ἀλδρέχτου ἡ ἀπληγσία.
- (92) Στάϊν τῆς Βάδης, τὸ φρούριον τῆς Βάδης, παρὰ τὸν Αἰμμάτ.
- (93) Λεοπόλδος, υἱὸς τοῦ Ἀλδρέχτου.—Ἄνς, ὁ Ἰωάννης.
- (94) Ἡ Βινδονίσσα, ἐπὶ Αὐγούστου ἐπίσημος ῥωμαϊκὸς λουτρῶν, κατεστράφη μετὰ ταῦτα.
- (95) Ὁ πύργος ἐκτίσθη τὸ 1020 ὑπὸ τοῦ κόμητος Ῥαδβότου ἐξ Ἀλτεμβούργ. Σώζεται αὐτοῦ ἐρείπιον.
- (96) Θυγάτηρ τοῦ Ἀλδρέχτου, γυνή, καὶ ἀπὸ τοῦ 1301 χήρα, τοῦ Βασι-

σιλέως τῆς Οὐγγαρίας Ἀνδρέου Γ'. Ἀπέθανε δὲ τὸ 1346, καὶ ἦν σκληροτάτη τὸ ἦθος.

- (97) Κυριεύσασα τὸ Φυρδάγγεν, πύργον τοῦ Ῥοδόλφου Πάλμ, ἔσφαξεν 63 στρατιώτας, καί, κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς, ἐλούσθη εἰς τὸ αἷμά των, καὶ οὕτω περιήγετο, λέγουσα ὅτι λούεται εἰς δρόσον μαῖου.*
- (98) Ἐβρῆκος Ζ' ἐκ Λουξεμβούργ, † 1313.
- (100) Ἡ ἀγρία φάραξ Σχοίλλενεν. μεταξὺ τοῦ χωρίου Γοίσχενεν καὶ τῆς γεφύρας τοῦ διαδύλου.
- (101) Ἡ ὁπὴ Οὐρνερ, σύριγξ σκοτεινὴ διὰ τῶν βράχων.
- (102) Κοιλὰς τῆς χαρᾶς, ἡ κοιλάς Οὐρσέρνη.
- (103) Ἐπὶ τοῦ Γοθάρδου ὑπάρχουσιν ἐπτὰ λίμναι.
- (104) Ἀλλοῦρεμα, τὸ τοῦ Τεσσίνου.

Μεταρρύθμισεις ἐπενεχταί εἰς τὸν

ΝΑΘΑΝ

Σελ.	7	Στίχ.	10-10	Γράψε	ὦ! πόσον ἀκριβῆ, Ναθάν
					μοὶ ἀποβαίνει αὐτ' ἡ ἀγαθότης σου!
»	8	»	6	»	νὰ ἰδῶ θέλω.
»	12	»	22-23	»	Καλῶς—κ' εὐσεβῶς τόσον.
»	13	»	22-23	»	Καὶ ἡ γλυκερ' ἀπάτη εἰς ἀλήθειαν θενὰ τραπῇ γλυκεῖαν.
»	14	»	24	»	ὦ! πόσον, πόσον
»	16	»	4-5	»	σὲ καὶ τοὺς σοὶ ὁμοίους, ὡς οὐδ' ἔπαυσαν ἐκ παντὸς χρόνου.
»	18	»	4	»	καθὼς συμβαίνει,—τὸ ἀπιστευτότερον
»	19	»	»	»	Τί βλέπτει;—Λόγος ἂν μοὶ ἔρχεται Ναθάν,—
»	22	»	5-6	»	ἡ νὰ γνωρίσῃ, σπεύσας πρὸς ἀφοφυγὴν εὐγνωμοσύνης
»	»	»	10	»	οὐδὲ φροντίζων δεύτερον κτλ.
»	»	»	16	»	Αὐτὸς ἐκπνέει, μόνον κτλ.
»	25	»	15	»	εἰς τὴν αὐλήν σας τί φρονεῖς κτλ.
»	26	»	11-13	»	Εὖγε! Αὐτὸ ἐνόουν κ' ἐγώ.—Κ' ἔγινε
»	»	»	27-29	»	ἂν εἴν' οἱ ἡγεμόνες γυῖpes μεταξύ πτωμάτων' ὅμως πτώματα ἂν μεταξὺ γυῖπων, δεκάκις χεῖρον.
»	29	»	7-8	»	Ἡ κολακεία κατὰ πρῶτον μ' ἔθιξεν
»	»	»	»	»	ἡ πλάνη τοῦ Σουλτάνου μ' ἐκολάκευσε
»	»	»	27	»	Φρονεῖ κ' ἐκεῖνος ὡς ἐγὼ κ' αἰσθάνεται.
»	32	»	19-20	»	θὰ ἔλθῃ. Σπεύσον, καὶ εἰπὲ πῶς τὸν καλῶ, τὸν προσκαλῶ ἐνθέρμως.
»	36	»	1	»	ὅπως εἰς τὴν κτλ.
»	»	»	2	»	προσθέτω ὅτι συνελήφθην εἰκοστὸς,
»	39	»	13	»	καὶ μετὰ πόσων
»	»	»	23	»	διὰ παντοίων θυσιαῶν, ἀφ' οὗ αὐτὴν τόσον ἀνδρείως ἔλυσε τὸ τάγμα σας.
»	40	»	2	»	εἴν' αἱ πληγαὶ καὶ ὅχ' ἡ κατασκόπευσις.

Σελ. 43	Στίχ. 6	Γράφε	καλὴν δὲν τὸν ἀφῆκε. Πλὴν τὸ χρέος μου!
" 46	" 8	"	καὶ ἤτις ἔτι αἶνιγμα κτλ.
" "	" 15	"	Θεὸς φυλάξει!
" 48	" 20	"	ΣΙΤΤΑ: Προσβάλλω δὺω
" 49	" 10	"	Τὴν θέσιν ταύτην προτιμᾷς τοῦ ἔργου μου.
" 50	" 13	"	Καὶ εἶν' ἡ τόση κτλ.
" "	" 14	"	αἰτία ἴσως, φίλτατε, κτλ.
" "	" 17	"	Πολυλογοῦμεν. Δὲν θὰ κτλ.
" "	" 19	"	Λοιπὸν θὰ μείνης; Ἰδοὺ τότε· Σ' ἄχ καὶ Σ' ἄχ
" 54	" 7	"	ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ (Δὲν λαμβάνει τὴν Βασίλισσαν).
" "	" 8	"	τὴν λάβης δὲν τὴν λάβω, μένει ἀχρηστος.
" "	" 23	"	Ἐκέρδησας τὸ βλέπω· καὶ κτλ.
" "	" 27	"	τοὺς λείους λίθους τίς μᾶς δίδει σταθερούς;
" 53	" 5	"	Πρὸς τὸ λαμπρόν σου ὄνειρον ἐγέλασα
" "	" 9	"	Ἄν ἐκ τοῦ ἰδρυτοῦ κτλ.
" "	" 24	"	Πρὶν ἀγαπᾷσθε σύζυγοι
" 54	" 2-3	"	Πλὴν πίστευσον δὲν παύουν οἱ Χριστιανοί,
" "	" 9	"	ἀλλ' οἱ Ναίται· ὅχι ὡς κτλ.
" "	" 9	"	μοναχῶν σχῆμα κτλ.
" 55	" 20	"	Ἐγώ; Ἐγὼ διόλου
" 56	" 8	"	ΣΙΤΤΑ
" "	" 18	"	Τί τόχῃ πῶς δὲν ἤκουσε!
" 57	" 13	"	Ὡς πάντοτ', ἐννοεῖται.
" 58	μετὰ 28	"	Δεξιῇ, τώρα σὲ προστάζω· λάλησον.
" 59	μετὰ 6	"	Πλὴν μὴ μερίμνα. Οὐδ' εἰς σέ, οὐδ' εἰς αὐτὸν οὐδὲ εἰς τὸ ταμεῖον τὰ χαρίζω.
			ΑΛ-ΧΑΦΗΣ
			Ναί!
			Ἄν μόνον τοῦτο!
" "	" 10-11	"	Εἰς τὸ ταμεῖον ἔμεινε κ' ἡ σύνταξις
" "	" 13	"	ἢ μηνιαίως μοὶ παρέχεις. Ἐμείνεν
" "	" 23-25	"	καὶ μόνος, ἂν τοῦ πάλου, τῆς ἀγχόνης καὶ
" "	" 23-25	"	νὰ μ' ἀφαιρέσῃ τὸ δικαίωμα; Ἐμὲ
" "	" 23-25	"	αὐτός; Ἀκόμη ἐπιμένω, κ' ἐντελῶς
" "	" 23-25	"	δὲν ἐξηντλήθην.
" "	" 27	"	Λοιπὸν ὅχι ἐντελῶς.
" 66	" 5	"	ἰσχυρωτάτης λύων κτλ.
" 68	" 14	"	Ἰσως καὶ ὅχι.
" 72	" 26	"	Ἴν' ἀποφύγῃ· πλὴν θοοίαν θαυμασμοῦ
" 76	" 2	"	τὸν ῥύζον πρέπει ὁ φλοιὸς ν' ἀνέχεται
" 77	" 25	"	ὕπὸ ἐπιθυμίας φλέγομαι. κτλ.

Σελ. 79	Στίχ. 3-4	Γράφε Θεέ! Ἀνησυχοῦμεν, ὁ Σουλτάνος τί νὰ θέλῃ.
» »	» 10	» Λοιπὸν δὲν τὸν γνωρίζεις; Λέγω ἐκ τοῦ σύναγγος.
» 84	» 8-9	» Πῶς; Δὲν σ' ἔστειλεν ὁ Σαλαδῖνος;
» »	» 11	» Ἐμεῖ; Ὁχι. Ἐπεμψε
» 85	» 4	» Καὶ σπεῦσον· φεύγω.
» »	» 23	» ταῖς ἀκυνώτοις κτλ.
» 87	» 9	» Κ' ἦτον, νομίζεις, διὰ κωφοκάρυα;
» »	» 11	» Χρήματα; Τοῦτο ἦτον τ' ὀλιγώτερον.
» »	» 28	» Παρὰ τῷ Γάγγῃ καὶ μετὰ τῶν Γέδρων μου,
» 92	» 14	» τὸ ἔδαφός μου κτλ.
» 94	» 20	» δὲν γνωρίζω τί
» »	» 25	» νὰ πράττῃ, καὶ ὡς κῶνον εὐμαθέστερος
» 95	» 2	» σ' ἀπέπεμπον, ἐμπρός της τίς σ' ἐδίασε
» 96	» 5-6	» Κ' εἶσθε πρὶν—ὅπου δὲν ἔπρεπε νὰ ἦσθ' ἐπίσης ἴσως;—Ἄν αὐτὸ, κακόν.
» »	» 21	» εἶν' ὅτι... ὅτι ἡ κτλ.
» 106	» 16	» καὶ τοῦτο μόνον ν' ἀναδείξῃ κτλ.
» »	» 22	» τοῦ νοῦς κρίσιν περιμένομεν ξηράν.
» 108	» 11-12	» Καὶ εἰς ἐμὲ εἰπέ την. Ἀπαρίθμησον τοὺς λόγους οὓς δὲν εὗρον τὸν καιρὸν ἐγὼ νὰ μελετήσω, καὶ εἰπέ, εἰς ἐκλογὴν σ' ἔπεισαν ποίαν; Ἐμπιστευτικῶς εἰπέ, ἵνα ἐπίσης τὴν δεχθῶ. Πῶς; Ἀπορεῖς;
» 109	» 29	» ψυχαγωγεῖται διὰ μύθων.
» 110	» 16	» ὦ! ναὶ, ἀν ἀναγκαῖον κτλ.
» 111	» 8	» Τημαλφῆς ὀπάλιος
» »	» 9	» χρώματ' ἀλάσων πολλαχῶς
» »	» 10	» ἔχων, ἀνθρώπους κτλ.
» 115	» 25	» ἀπατεῶνες
» 117	» 1-2	» ἐπὶ τῆς ἑδρας ταύτης, ἔν' ἀποφανθῶ. Ἵπάγετε.
» 119	» 27-28	» τῆς χάριτός σου δι' αὐτοῦ καὶ εἰς ἐμὲ πόσῃν μερίδα ἐδαψίλευσας;
» 121	» 3-4	» Ἄς ἔλθῃ ὁ, τι ἔλθῃ.—"Ὅτ' ἐπῆλθέ μοι ἡ προσβολή, βραγδαία πῶς ἐνέσκυψεν ἐρᾷ;—Ἀ? τί πρὸς τοῦτο;—Τῶν προλήψεων

Σελ. 121	Στίχ. 24-26	Γράφει ἁγίους διὰ τοῦτο ἱσάει—πολλὰς ἀπέθαλα.—Τί θέλει καὶ τὸ τάγμα μου; Ὁ πρὶν κτλ.
» 123	» 20-22	» Δὲν ἐπεθύμουν πρὶν... ΝΑΘ. Ἐπῆγες πλὴν ἔχεις
» »	» 28	» ποτὲ, ἐκτὸς ἀμέσως ἂν μ' ὑποσχέθῃς
» 124	» 11	» Ναθάν;
» »	» 24	» Οὐδ' ἂν εὐγνωμοσύνη εἰς τὸν ἔρωτα
» 125	» 4	» Δὲν τὰς γνωρίζεις;
» 134	» 18-20	» Εἰς τὴν ἀπάτην δὲν ἀνέθρεφεν αὐτὴν τὸ βρέφος μόνον; Τὴν νεάνίδα ἀφῆκ' ἐπίσης εἰς ἀπάτην;
» 137	» 17	» Εὗρετε ὅτι κατὰ κτλ.
» »	» 26	» δὲν ἤλθον, ὅχι, δι' αὐτὸ, καὶ σκέπτομαι
» 141	» 11-15	» τίς νὰ σταθμίσῃ πρὸς τὸ λογικὸν τέλμας τὰς αὐτοβούλους προσταγὰς τοῦ πλάσαντος
» »	» 18-19	» τιμῆς κανόνας μικρολόγους νὰ μετρή;— Ἄρκοῦσι ταῦτα.—Ὡς πρὸς τί δ' ὁ Κύριος
» 147	» 22	» Νὰ ἔχω μόνον ἕαν μ' εἶναι δυνατόν
» »	» 25	» κενὰς τὰς χεῖρας μ' εἶναι κτλ.
» 149	» 13	» . . . σοὶ τὴν ἔφερα πλὴν δὲς
» 150	» 7-8	» . . . δὲν ἐχάρισα καὶ τὴν ἐλευθερίαν;
» 151	» 16	» ἦτον ὁ πόθος.
» »	» 21-22	» ἦ ὅπως θέλεις; Φόρει ἔνδυμα λευκὸν ἢ γιανσουρλούκι, πῖλον ἢ κτλ.
» 152	» 19	» ΝΑΪΤΗΣ (ψυχρῶς)
» »	» 23	» καὶ φορὰ τύχης τί σοφῇ, κτλ.
» 154	» 21	» στωμουλίαν
» 155	» 22	» αὐτοῦ χλευάζων
» 158	» 3	» ὅ,τι νὰ ἐκδικήσω θὰ μοὶ ἀπαιτῇ.
» »	» 30	» εἶν' ἐδική σου. Θὰ νοήσῃ δ' ὁ Ναθάν
» 159	» 1-2	» πῶς τόλμημά του ἦτον ἄνευ χοιρινοῦ Χριστιανὴν νὰ θρέψῃ κόρην. Ὑπαγε.
» 160	μετὰ 29	» ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ. Αἶ! Στάτλε κτλ.
» 166	» 28	» ΝΑΘΑΝ (θορυθεθεὶς)
» 167	» 21-22	» Ἄ!
» »	» 27	» ὁ ἱπποκόμος, κύτταξέ με, εἴμ' ἐγώ.
» »	» 27	» ἦν, ἐνθυμοῦμαι κτλ.
» 175	» 10	» Δὲν ἀκούεις; Ἡ χανούμ

Σελ. 176	Στίχ.	11	Γράφε	Ναί, ἔστω, θέλω κτλ.
» 179	»	16	»	Ἀκόμη τρίτος θεὸς ἔλθῃ ἕτερος,
» 180	»	2	»	Βεβαίως τρέχω κτλ.
» 181	»	8	»	εἰς τοῦτο εἶσαι· τὸ ἡξυρῶ κτλ.
» 182	»	10	»	Προχέθῃ νὰ διώξῃ τὸν Χριστιανόν;
» »	»	13	»	ἀποδιδάσας εἰς τοῦ βίου κτλ.
» »	»	15	»	ἀπῆλθε;—Τοῦ τεχνίτου κτλ.
» »	»	17	»	πλάσαντος. — Ὅχι μένει πάντοτε πατήρ
» 184	»	1	»	ΣΚΗΝΗ Δ'.
» »	»	19	»	ἀνῆκεν, αὐτῆς μόνον κτλ.
» 185	»	5	»	Μάλιστα αὐτήν;—Ἄλλ' εἶσαι κτλ.
» »	»	17-19	»	εἰς μόνος εἶναι τῶρα· τὸν γνωρίζω δέ. Φίλος μου εἶναι, νέος ἀνυπόκριτος καὶ εὐγενής.
» 186	»	26	»	Εἰς τοῦ Σουλτάνου πῶς δὲν σ' εἶδα νὰ φανῇ;
» 187	»	5	»	Εἶχες φύγει τὴν στιγμὴν
» »	»	20-22	»	Δὲν τὸν γνωρίζεις ὁμῶς; ΝΑΪΤ. Ὁ καλὸς δούλος δὲν εἶν' ἐκεῖνος κτλ.
» 188	»	17	»	καὶ τ' ὄνομά σου κτλ.
» 189	»	6	»	θὰ τὸ ὑπερασπίσῃ κτλ.
» 190	»	28	»	καλὸν καὶ τοῦτο ἔαν ἔλπει. Ναί, ναί.
» 191	»	9-10	»	Ἔστω ὅτι ἔμαθε καὶ τ' ὄνομά σου.
» »	»	17	»	τὴν σύζυγόν μου νὰ μ' ἀρπάσῃ.—Δός μοι τὴν
» 192	»	11	»	αὐτῆς ἀκόμη. Δός μοι τὴν. Ναθάν, Ναθάν, εἰσάκουσόν μου, δός μοι τὴν. Μόνος ἐγὼ
» »	»	18-19	»	Πῶς
» »	»	24-25	»	ἔξωρας;
» »	»		»	Εἰς τί;
» »	»		»	νὰ θρέψῃ χάριν παρ' ἡμῶν ἠθέλησεν :
» »	»		»	εἰς τί; εἰς τί;
» 192	»	12	»	Ναθάν, ἐκεῖνος;
» 195	»	5	»	ἄξιος μένει πάντοτε.
» 196	»	7-8	»	μετ' ἐμοῦ,— καὶ Μουσουλμάνου κτλ.
» 198	»	25-26	»	Εἶναι τοσοῦτον ἄπλαστος, πρωτότυπος καὶ ἀφελής . . .
» 202	»	26	»	Πῶς; Τῶρα; Τινὰ σ' εἶπεν κτλ.
» 205	»	19	»	εἰς σὲ αὐτὴν τοιαῦτα σοὶ ἐνέβαλεν;
» »	»	20	»	Εἶν' ἀποδεδειγμένον; Εἶναι βέβαιον;

Σελ. 206	Στίχ. 19	Γράφει	τινὰ τῶν ἀμφοτέρους ἐπιζήσαντα;
» 210	» 26-27	»	Τί; ἀρνείται; Σὺ, Ναθάν θετὸς πατήρ, καὶ ψῆφον κτλ.
» 211	» 5	»	παρακαλῶ ν' ἀκούσῃ καὶ αὐτόν.
» »	» 12	»	ΣΑΛΛΑΔ. Ἀδελφὸς τῆς Ῥέχας;
» 213	» 8	»	νὰ εἰπῇ οὕτω).
» »	» 30	»	ΝΑΙΓ. Καὶ αὐτὸν ἐγνώρισας;
» 215	» 4-5	»	Ἀδύνατον. Ἠξεύρει ἡ καρδιά του οὐδέν. Ἀπατεῶνες εἴμεθα! Θεέ!
» »	» 15-17	»	καὶ σὺ τὴν ἔκπληξίν μου μὴ παρεξηγῇς. Εἰς ὅταν δὲν εὗρεθῇ ὁ Ἀσσάδ στιγμὴν μὴ καὶ ἐμὲ κ' ἐκείνον παρεγνώριζε.

Πρόσθετα παροράματα εἰς τὸν Β'. τόμον.

Σελ. 261	Στίχ. 8	ἀντί	τῷ Θεῷ	γράφει	τῇ Θεῷ
» 265	» 18	»	εὐγενέστερον	»	ὕψηλότερον
» 271	» 14	»	προσκλησεως	»	προκλήσεως
» 465	» 16	»	ὅπως πᾶς μου	»	ὅπως ἡ πᾶς
» »	» 17	»	εἶναι σάλπιγξ	»	σάλπιγξ.

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΕΙΣ ΝΑΘΑΝ

τῶν τυπογραφικῶν παροραμάτων καὶ ἐσφαλμένων χωρίων.

Στίχοι	Στίχος	Ἀντί	Γράφει
7	5—6	Πόσον—ἀποδίδ'	"Ω! Πόσον ἀκριβῆ, Ναθάν, μοὶ ἀποδαίνει αὐτ' ἡ ἀγαθότης σου;
8	4—5	Δαμασκού. Νὰ ἰδῇ; μόνον.	Δαμασκού νὰ ἰδῶ θέλω.
12	18—19	Καλὴ κ' εὐσεβής	Καλῶς κ' εὐσεβῶς.
13	18—19	Τότε—γλυκεῖα	εἰς ἀλήθειαν
14	18	"Ω πόσον εὐτυχεῖς	Θενὰ τραπῇ γλυκεῖαν.
15	6	εἶδα, εἶδα	"Ω! πόσον, πόσον εὐτυχεῖς
16	3—4	καὶ δὲν—αἰῶνας;	εἶδον, εἶδον
18	3	ὡς τώρα βλέπω,	ὡς οὐδ' ἔπαυσεν
19	10	οὕτω καὶ ἐγὼ φρονῶ,	ἐκ παντὸς χρόνου.
22	3—4	ἔσπευσεν—εὐγνωμοσύνας;	καθὼς συμβαίνει, λόγος ἂν μοὶ ἔρχεται, σπεύσας πρὸς ἀποφυγὴν
•	5	Οὐδὲ φροντίζει	εὐγνωμοσύνης
•	8	Καὶ ἀποθνήσκει	"Ο μὴ φροντίζων
25	9	φονεῖς	αὐτὸς ἐκπνέει
26	6	Ἐκπαίνω—ἐγίνετο	φρονεῖ;
•	14—16	νὰ εἶν'—νὰ εἶναι	Ἰδὲ! Αὐτὸ ἐνόουν κ' ἐγώ.—ΔΕΡ.Κ' ἐγίνεν ἂν εἶν' οἱ ἡγεμόνες γῶπες μεταξὺ πτωμάτων ὅμως πτώματα ἂν μεταξὺ γυπῶν, δεκάκις χειρόν.
28	18	"Ἢ μόνη ἡδονή σου	"Ἢ μόν' εἶν' ἡδονή σου
29	4	ἀλλ' ὑπὲρ πάντα λόγον κο-	"Ἢ κολακεία κατὰ πρῶτον μ' ἔθιξεν
•	5	λακεύσαν με	μ' ἐκολάκευσε.
•	21	"Ὡς—Χαρὴς.	Φρονεῖ κ' ἐκεῖνος ὡς ἐγὼ κ' αἰσθάνεται. •
32	14—15	Προθύμως—τον	Θὰ ἔλθῃ. Σπεύσον, καὶ εἰπέ πῶς τὸν καλῶ, τὸν προσκαλῶ ἐνθέρμως.
35	15	εἰς τὸ Τεδνὶν, προσθέτω	"Ἄν θ' εἰς Τεδνὶν προσθέσω
36	1	πρὶν ἔτ'	ὅπως . . .
•	2	προσθέτω.—ἐγώ,	προσθέσω ὅτι συνελήφθην εἰκοστός.
•	3	•	•
•	14	Σιωπῶ	Σιωπῶ
39	9	πόσον	πόσον
•	16	ἦν—τάγμα σου;	διὰ παντοίῳ θυσίων, ἀφ' οὗ αὐτὴν τόσον ἀνδρείως ἔλυσεν τὸ τάγμα σου.
43	2	Τί νὰ κάμωμεν;	Πλὴν τὸ χρέος μου!
46	6	ὄνειρον	αἰνίγμα
•	12	Θεέ, βοήθει!	Θεὸς φυλάξει!
48	5	"Ο Πύργος ὅμως,	Προσβάλλω δύνα.
49	5	Τὸν—ἐκεῖ.	Τὴν θέσιν ταύτην προτιμᾷς τοῦ ἵππου μου.
50	10	"Ἰσως	Καὶ εἶν'
•	11	ἔγιν' αἰτία,	αἰτία ἴσως
•	13	Λοιπὸν δὲν παίζεις;	Πολυλογοῦμεν
•	14	Νὰ τελειώσω θέλεις; "Ἰδοὺ	Λοιπὸν θὰ μείνῃ; "Ἰδοὺ τότε
•	16	βασιλείας.	βασιλείας!
51, μετὰ στ. 4		προσθετέα ἢ σημειώσεις	(Δὲν λαμβάνει τὴν βασιλείαν).

Σελίς	Στίχοι	Ἄντι	Γράμ
"	5	μοὶ εἶν'	μένει
"	9	σοὶ λέγω	τὸ βλέπω.
"	13	Τίς—πεσσοῦς,	Τοῦ; λείους; λίθους; τίς μᾶ; θίθει; καθαρούς;
53	4	Γελῶ—ὄνειρον	Πρὸς τὸ λαμπρόν σου ὄνειρον ἐγέλασα.
"	8	Ἐάν τοῦ ἰδρυτοῦ των	Ἄν, ἐκ τοῦ ἰδρυτοῦ των
"	22	ἡ κληθῇτε	ἀγαπήσθε
54	2—3	Ἄλλ'—πταίου	Πλὴν πίστευσον δὲν πταίου οἱ Χριστιανοί, ἀλλ' οἱ Ναίται· ὅχι ὡς Χριστιανοί,
"	9	γλώσσαν	σχῆμα
55	10	Ἐγώ; ἐγώ; Διόλου	Ἐγώ; Ἐγὼ διόλου.
56	μετὰ στ. 4	ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ	ΣΙΤΤΑ
"	7	Ἐλπίζω πῶς δὲν ἤκουσε	Τί; τύχη πῶς; δὲν ἤκουσε!
57	6	Ὡς πάντοτε βεβῆκω;	Ὡς πάντοτε; ἐννοεῖται.
58	2	ἐγώ,	ἐγώ
"	7	τὴν κωμωδίαν ὅχι,	Τὴν κωμωδίαν, ὅχι,
"	μετὰ 16	πρόσθε	Δεσφίστη, τώρα σὲ προσταίξω. Αἴλησον,
59	" 6	"	Πλὴν μὴ μερίμνα Οὐδ' εἰς σέ, οὐδ' εἰς αὐτόν οὐδὲ εἰς τὸν ταμεῖον τῆ χαοίξω. ΑΛΧ. Ναι!
"	8—9	καὶ ὁ, τι—δῶσει	κ' ἡ σύνταξις
61	11	τῆς ἀγχόνης ἡ τοῦ πά-	ἦν μηνιαῖος; μοὶ παρέχεις.
"	17—19	ἐγὼ—ἐντελῶς	ἀν τοῦ πάλου, τῆς ἀγχόνης κἂν
62	μετὰ 9	ΑΛΧΑΦΗΣ	νᾶ μ' ἀπαρίστη τὸ δικαίωμα; Ἐμεῖ
66	4	λύσας	αὐτός; Ἄ κόμα ἐπιμένω, κ' ἐντελῶς;
68	6	Δὲν τὸ πιστεύω	δὲν ἐξηγήθην ΣΑΛ. Λοιπὸν ὅχι ἐντελῶς;
72	20	Τὴν θυσίαν πλὴν τοῦ θυ-	ΑΛΧΑΦΗΣ (ταραττώμενος). λύων
"	"	μασμοῦ	ἴσως καὶ ὅχι.
76	2	Τὸ ξόλον πρέπει τὸν φλοῖον	πλὴν θυσίαν θαυμασμοῦ
77	18	διαφλέγομαι	Τὸν ῥόζον πρέπει ὁ φλοῖος;
79	2—3	Ἄλλ' ἀνησυχίαν	φλέγομαι
"	3—4	Λοιπὸν—σύνεγγυς	Θεέ! Ἀνησυχούμεν. ὁ Σουλταῖνος τί νὰ θέλῃ.
81	2—3	Δὲν—ὅχι	Λοιπὸν
85	4	φεύγε	δὲν τὸν γνωρίζεις; Λέγω ἐκ τοῦ σύνεγγυς.
"	11	τοῖς ἀκονώταις	Δὲν σ' ἔστειλαν
87	5	Δὲν—αὐγὸν	ὁ Σαλαδίνος. ΑΛ-ΧΑΦ. Ἐμεῖ; Ὅχι,
"	6	Τῆ—ἦταν	σεύγω
"	21	πρὸς τοὺς τροφοδότας μου	ταῖς ἀκονώταις
92	14	σοι	Κ' ἦτον, νομίζεις, διὰ κωροκάριμα,
94	15	τίς	χρήματα; Τοῦτο ἦτον
"	20	νᾶ—κυνὸς	καὶ μετὰ τῶν Γέδρων μου,
95	2	ἐνταῦθα	μου
96	2—3	Καὶ—κακί.	τί
"	13	εἶν' ὅτι...	νᾶ πράττει, καὶ ὡς κῶων εὐμαχίστατο.
106	12	ἀποδείξῃ	ἐμπρὸς τῆς
"	16	νοῦς—περιμένοντες	Κ' ἦρθε πρὶν—ὅπου δὲν ἔπραξε
107	5	ὠτακουστικὴν	νᾶ ἦτ' ἐπίσης ἴσως.—Ἄν αὐτὸ, κινῶν.
108	8—10	Τίς—δεχθῶ	εἶν' ὅτι... ὅτι
			ἀναδείξῃ
			τοῦ νοῦς κρίσιν περιμένοντες ἐπὶ
			ὠτακουστικῶν.
			Ἀπαρ' ἔμελλον
			τοῦ; λόγου; οὐδὲ δὲν ἐύρον τὸν κκεῖον ἐγὼ
			νᾶ μελετήσω, καὶ εἰπὼ, εἰς ἐλπίδην
			σ' ἔπεισαν ποιοί, — ἐμπιστευτικῶ, εἰπέ, —
			ἴνα ἐπίσης τὴν δευθῶ.

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ

ΕΙΣ ΝΑΘΑΝ

τῶν τυπογραφικῶν παροραμάτων καὶ ἐσφαλμένων χωρίων.

Στίχος	Στίχος	Ἀντί	Γράμ.
7	5—6	Πόσον—ἀποδίδ'	ὦ! Πόσον ἀκριβή, Ναθάν, μοὶ ἀποδαίνει αὐτ' ἡ ἀγαθότης σου, Δαμασκού νὰ ἰδῶ θέλω.
8	4—5	Δαμασκού. Νὰ ἰδῇς μόνον.	Καλῶς κ' εὐσεβῶς. εἰς ἀληθειαν θενὰ τραπῇ γλυκεῖαν.
12	18—19	Καλὴ κ' εὐσεβής	ὦ! πόσον, πόσον εὐτοχεῖς
13	18—19	Τότε—γλυκεῖα	εἶδον, εἶδον
14	18	ὦ πόσον εὐτοχεῖς	ὡς οὐδ' ἔπαυσεν
15	6	εἶδα	ἐκ παντὸς χρόνου.
16	3—4	καὶ δὲν—αἰῶνας	καθὼς συμβαίνει, λόγος ἂν μοὶ ἔρχηται, σπεύσας πρὸς ἀποφυγὴν εὐγνωμοσύνης
18	3	ὡς τώρα βλέπω,	Ὁ μὴ φροντίζων
19	10	οὕτω καὶ ἐγὼ φρονῶ,	αὐτὸς ἐκπνέει
22	3—4	ἔσπευσεν—εὐγνωμοσύνας	φρονεῖς Εὔγε! Αὐτὸ ἐνόουν κ' ἐγώ.—ΔΕΡ. Κ' ἔγινεν ἂν εἶν' οἱ ἡγεμόνες γυῖpes μεταξύ πτωμάτων ὅμως πτώματα ἂν μεταξύ γυῖπων, δεκάκις γέρον.
•	5	Οὐδὲ φροντίζει	Ὁ μόν' εἶν' ἡδονή σου
•	8	Καὶ ἀποθνήσκει	Ὁ κολακεία κατὰ πρῶτον μ' ἔθιξεν
25	9	φρονεῖς	μ' ἐκολάκευσε.
26	6	Ἐπαίνω—ἐγίνετο	Φρονεῖ κ' ἐκείνος ὡς ἐγὼ κ' αἰσθάνεται. *
•	14—16	νὰ εἶν'—νὰ εἶναι	Ὁ καλῶν. Σπεύσον, καὶ εἰπέ πῶς τὸν καλῶ, τὸν προσκαλῶ ἐνθέρμως. * Ἄν δ' εἰς Τεβνὴν προσθέσω ὅπως . . . προσθέσω ὅτι συνελήφθην εἰκοστός.
28	18	Ἢ μόνη ἡδονή σου	Σιωπῇ
29	4	ἀλλ' ὅπερ πάντα λόγον κο- λακεύσαν με	πόσων
•	5	ἡ φιλάνθρωπος	διὰ παντοῖαν θυσίαν, ἀφ' οὗ αὐτὴν τόσον ἀνδρείως ἔλυσεν τὸ τάγμα σου.
•	21	Ὡς—Χαφής. *	Πλὴν τὸ χρέος μου!
32	14—15	Προθύμως—τον	αἶνιγμα Θεὸς φυλάξει!
35	15	εἰς τὸ Τεβνὴν, προσθέτω	Προσβάλλω δύνω.
36	1	πρὶν ἔτ'	Τὴν θέσιν ταύτην προτιμᾷς τοῦ ἱπποῦ μου.
•	2	προσθέτω—ἐγώ,	Καὶ εἶν'
•	3	•	αἰτία ἴσως
•	14	Σιωπῇ	Πολυλογουμέν'
39	9	πόσων	Λοιπὸν θὰ μείνῃ; Ἰδοὺ τότε βασιλείσης!
•	16	ἦν—τάγμα σου	(Δὲν λαμβάνει τὴν βασιλείσαν).
43	2	Τί νὰ κάμωμεν;	
46	6	ὄνειρον	
•	12	Θεὸ, βοήθει!	
48	5	Ὁ Πύργος ὅμως,	
49	5	Τὸν—ἐκεῖ.	
50	10	Ἰσως	
•	11	ἔγιν' αἰτία,	
•	13	Λοιπὸν δὲν παίζεις;	
•	14	Νὰ τελειώσω θέλεις; Ἰδοὺ	
•	16	βασιλείσης.	
51,	μετὰ στ. 4	προσθετέα ἡ σημείωσις	

Σελίς	Στίχοι	Ἀντί	Γράφε
•	5	μοὶ εἶν*	μένει
•	9	σοὶ λέγω	τὸ βλέπω.
•	13	Τίς—πιστοῦς,	Τοῦ λείους λείθους τίς μὲ; διδεις πθερούς;
53	4	Γελῶ—ὄνειρον	Πρὸς τὸ λαμπρὸν σου ὄνειρον ἐγέλασα.
•	8	Ἐάν τοῦ ἰδρυτοῦ των	Ἄν, ἐκ τοῦ ἰδρυτοῦ των
•	22	ἡ κληθῇτε	ἀγαπήσθε
54	2—3	Ἄλλ'—πταίουν	Πλὴν πίστευσον δὲν πταίουν οἱ Χριστιανοί, ἀλλ' οἱ Ναίται· ὅχι ὡς Χριστιανοί,
•	9	γλώσσῃν . . .	σῆμα
55	10	Ἐγώ; ἐγώ; Διόλου	Ἐγώ; Ἐγώ διόλου.
56	μετὰ στ. 4	ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ	ΣΙΤΤΑ
•	7	Ἐλπίζω πῶς δὲν ἤκουσε	Τί τύχη πῶς; δὲν ἤκουσε!
57	6	Ὡς πάντοτε βεβαίως	Ὡς πάντοτε, ἔννοιαίται.
58	2	ἐγώ,	ἐγώ
•	7	τὴν κωμωδίαν ὅχι,	Τὴν κωμωδίαν, ὅχι,
•	μετὰ 16	πρόσθε	Δερόβην, τῶρα σὲ προστάζω. Αἰλήτων,
59	• 6	•	Πλὴν μὴ μερίμνη. Οὐδ' εἰς σὲ, οὐδ' εἰς αὐτὸν οὐδ' εἰς τὸν ταμεῖον τὰ χαρίζω. ΑΛΛ. Ναι!
•	8—9	καὶ ὁ, τι—δώσει	κ' ἡ σύνταξις
61	11	τῆς ἀγγόνης ἡ τοῦ πά- λου ἄν	ἦν μηνιαίως μοὶ παρέχεις. ἄν τοῦ πάλου, τῆς ἀγγόνης ἄν
•	17—19	ἐγώ—ἐντελῶς;	νὰ μ' ἀραιρέση τὸ δικαίωμα; Ἐμε αὐτός; Ἀκόμη ἐπιμένω, κ' ἐντελῶς δὲν ἐξηγεληθὴν ΣΑΛ. Λοιπὸν ὅχι ἐντελῶς;
62	μετὰ 9	ΑΛΛΑΦΗΣ	ΑΛΛΑΦΗΣ (ταραττώμενος).
66	4	λύσας	λύων
68	6	Δὲν τὸ πιστεύω	ἴσως καὶ ὅχι.
72	20	Τὴν θυσίαν πλὴν τοῦ θυ- μασμοῦ	πλὴν θυσίαν θυμασμοῦ
76	2	Τὸ ξύλον πρέπει τὸν φλοιὸν	Τὸν βόσκον πρέπει ὁ φλοιός
77	18	διαφλέγομαι	φλέγομαι
79	2—3	Ἄλλ' ἀνησυχίαν	Θεέ! Ἀνησυχοῦμεν. ὁ Σουλτάνος τί νὰ θέλῃ.
•	3—4	Λοιπὸν—σύνεγγρος	Λοιπὸν
84	2—3	Δὲν—ὅχι	δὲν τὸν γνωρίζεις; Λέγω ἐκ τοῦ σύνεγγρος. Δὲν σ' ἔστειλεν
85	4	φεύγε	ὁ Σαλαδίνος. ΑΛ-ΧΑΦ. Ἐμέ; Ὅχι.
•	11	τοῖς ἀκνωταῖς	φεύγω
87	5	Δὲν—αὐτὸν	ταῖς ἀκνωταῖς
•	6	Τὰ—ἤσαν	Κ' ἤτον, νομίζεις, διὰ κωφοκάρυα.
•	21	πρὸς τοὺς τροφοδότας μου	χρήματα; Τοῦτο ἤτοι
92	14	σου	καὶ μετὰ τῶν Γέδρων μου,
94	15	τίς;	μου
•	20	νὰ—κυνὸς	τί
95	2	ἐνταῦθα	νὰ πρίττη, καὶ ὡς κύων εὐκαθέστερα ἐμπρός της
96	2—3	Καὶ—κακὰ.	Κ' ἦρθε πρὶν—ὅπου δὲν ἔπρεπε νὰ ἦρθ' ἐπίσης ἴσως.—Ἄν αὐτὸ, κτερόν.
•	13	εἶν' ὅτι . . .	εἶν' ὅτι . . . ὅτι
106	12	ἀποδείξῃ	ἀναδείξῃ
•	16	νοῦς—περιμένονμεν	τοῦ νοῦς κρίσιν περιμένονμεν ξηρὰ,
107	5	ὠτακουστὴν	ὠτακουστὴν.
108	8—10	Τίς—δεχθῶ	Ἀπαρῶθησεν τοὺς λόγους, οὗς δὲν αὐτὸν τὸν κακὸν ἐγὼ νὰ μελετήσῃ, καὶ εἰς τὴν ἐλπίδα ἔλ- πει καὶ πρὸς τὸν Θεόν.

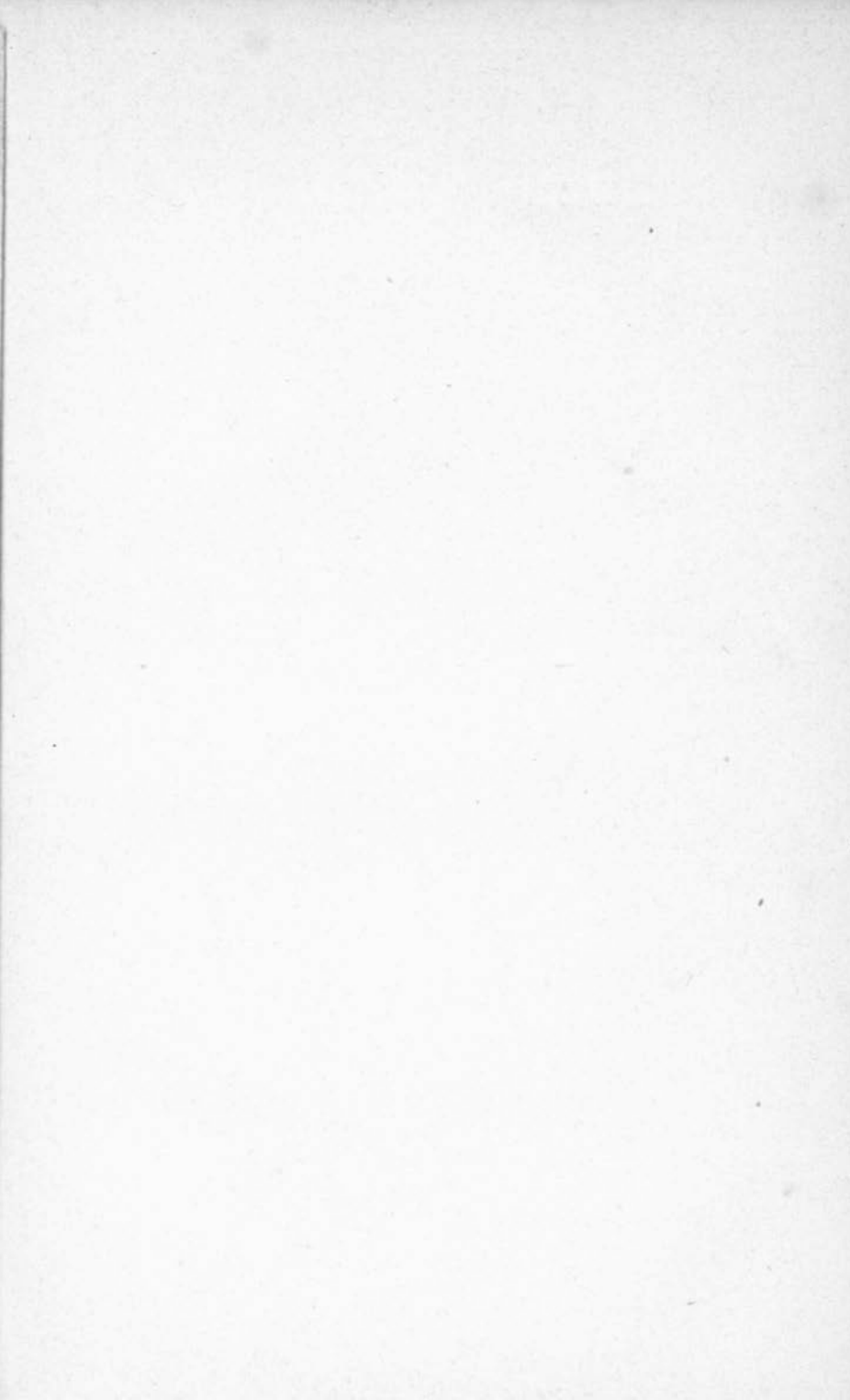
Στίχος	Στίχος	Ἀντί	Γράμ
109	29	διαπαίδωνεσθαι	φωγαγωγέσθαι
110	9	ναί, ἄν	ὦ! ναί, ἄν
111	6	τιμαλφῆς βηρύλλιον	τιμαλφῆς ὀπάλιος.
"	7	ἀλλήστον συνεχῶς	ἀλλάστον πολλαχῶς
"	8	ἔχον	ἔχων
115	23	ἀπαταίνωνες	ἀπατεῶνες
117	1—2	ἴνα σῆ, εἰπῇ. «ὀπάγετε».	ἴν' ἀποφανθῇ.—'Υπάγετε.
119	16—17	εἰς αὐτόν—εὐεργεσίαν	τῆς χάριτός σου δι' αὐτοῦ καὶ εἰς ἐμὲ πόσιν μερίδα
121	3	Ὅτ'—ταχὺς	ὅτ' ἐπῆλθε μοι
121	22	ἀπεινάξα	ἢ προσβολῇ, ῥιχθία τόσον ὥρμησεν,
"	24—26	δικ—ὁ πρὶν	τῶν προλήψεων
123	13	δὲν ἐπεθύμουν.	ἀγίους διὰ τοῦτο ἱσχεῖ—κόλλας
"	"	ἐπορεύθης	ἀπέβηκα.—Τί θέλει καὶ τὸ τάγμα μου;
"	18	ἐκτός—ὀποσχεθῆς	Ὁ πρὶν
124	3	Νάθαν;	δὲν ἐπεθύμουν πρὶν . . .
"	9	Ὁὐδ' ἐν εὐγνωμοσύνῃ	Ἰπῆγες
125	3	ἀνγνωρίζεις;	ποτὲ, ἐκτός ἀμέσως ἂν μ' ὀποσχεθῆς
131	9—11	πλὴν—οὕτω	Ναθάν;
137	14	εὐρέθῃ	Ὁὐδ' ἂν εὐγνωμοσύνη
"	22	δὲν—σκέπτομαι	γνωρίζεις;
141	11—12	τίς—βουλήν	ἢς τὴν ἀπίστην δὲν ἀνέθρεψεν
"	15—16	φιλοτιμία;—Κύριος	αὐτὴν τὸ βρέφος μόνον; Τὴν νιάνιδα
"	26	ἀνέσωσεν	ἔφηκ' ἐπίσης εἰς ἀπίστην;
147	14 καὶ 17	ἦτον	Εὗρετε
150	2	σ' ἐχάρισα	δὲν ἦλθον, ὅχι, δι' αὐτὸ, καὶ σκέπτομαι
"	3	ἐλευθερίαν ἄμα	τίς νῦν σταθμίσῃ πρὸς τὸ λογικὸν τολμῇ
151	11	εἶναι	τῆς αὐτοδούλου προσταγῆς
"	17	τὸν μινύον τὸν λευκόν,	τιμῆς κανόνας μικρολόγου; νῦν μετρή;—
"	18	ἢ γιμνουρολόκι φόρει	Ἀρκεῖται ταῦτα.—Ὡς πρὸς τί ὁ Κύριος
152	8	ΝΑΪΓΗΣ	ἀνέσωσεν,
"	9	καὶ εὐτυχία	εἶναι
154	17	στομυλίαν	ἐχάρισα
155	16	αὐτῆς	ἐλευθερίαν;
158	3	θενά μοι ζητῇ	ἦτον
"	23	καὶ ὅκ μίθῃ ὁ Ν	Φόρει ἔνδομα λευκόν,
159	1—2	ὅτι—ἔπαγες.	ἢ γιμνουρολόκι
160	μετὰ στ. 21	πρόσθις	ΝΑΪΓΗΣ (ψυχρῶς).
166	"	21 ἀντί ΝΑΘΑΝ (συγκληθεῖς)	καὶ φορὰ τύχης
167	17	ὀρθόν—λοιπὸν	στομυλίαν
"	19	ἂν ἐνθυμούμαι	αὐτοῦ
175	3	Ἦ Σιττὰ σῆς εἶπον. Ἦ	Θὰ μοι ἀπαιτῇ.
176	10	γανούμ	Θὰ νοήσῃ δι' ὁ Ν.
180	1	Ἄμέσως	πῶς τόλμημά του ἦτον ἄνευ χοινοῦ
181	1	Κασίμ	Χριστιανῶν νῦν θρέψῃ κόρην.—'Υπαγε.
"	7	εἰς τοῦτο δι' εἶσαι τὸ	ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ.
192	19	ἐξέστης διότι;	ΝΑΘΑΝ (θουρηθεῖς)
"	23	ἐξέστης διότι;	Ὁ ἱπποκόμος, κότταξί με, εἴμ' ἐγώ.
"	23	ἐξέστης διότι;	ἦν, ἐνθυμούμαι.
"	23	ἐξέστης διότι;	Δὲν ἀκούεις; Ἦ Χανούμ
"	23	ἐξέστης διότι;	Κασίμ

Στίχος	Στοιχος	Ἀντί	Γράμ.
182	15	ἀπέδρα	σπῆλθε
"	17	Ἄ! ὅχ' μένη	Ὅχι! Μένει
184	11	μόνης	μόνον
185	4	παντάπασιν.	Μάλιστα! αὐτήν;
"	11—13	εἰς εἰλικρινῆς	Εἰς μόνος εἶναι τώρα. Τὸν γνωρίζω δέ. Φίλο; μου εἶναι· νέος ἀνυπόκριτος καὶ εὐγενής.
186	19	μὲ συνώδευσας;	σ' εἶδα νὰ φανῆς;
187	2	Ἦσο ἔξω	Εἴγες φύγει
"	8—9	Δέν—ἐκείνος	Δέν τὸν γνωρίζεις ὁμως; ΝΑΪΤ' Ὁ καλόβουλος; δέν εἶν' ἐκεῖνος καὶ τ' ὄνομά σου ὅχ' τὸ Καλόν, καὶ τοῦτο ἐν ἔλειπε. Ναί, νά. ἔμαθε
188	9	τὸ ὄνομά σου	καὶ τ' ὄνομά σου
189	5	θενά	ὅχ' τὸ
190	22	Καλήτερον—ἔλειπε	Καλόν, καὶ τοῦτο ἐν ἔλειπε. Ναί, νά.
191	9	κ' ἔμαθε	ἔμαθε
"	10	τὸ ὄνομά σου	καὶ τ' ὄνομά σου
"	17	νά—γυναῖκα.	Τὴν σύζυγόν μου νὰ μ' ἀρπάσῃ.
192	9	Δός μοι την. Μόνος ἐγώ	Δός μοι την. Ναθάν, Ναθάν, εἰσάκουσάν με· δός μοι την. Μόνος ἐγώ ἐξώρας;
"	13	εἶν' ἐξώρας;	εἰς τί
"	14—15	εἰς τί; εἰς τί; εἰς τί;	νά θρίψῃ χάριν παρ' ἡμῶν ἡθέλησεν; εἰς τί; εἰς τί; Ναθάν, ἐκεῖνος; ἄξιος
193	8	Ναθάν, αὐτῆς;	ἐμοῦ,—
195	4	δξία	καὶ
196	2—3	ἐμοῦ.—Κα!	Τίς ὁ λόγος σου; Πρωτότοπος
198	14	τίς ὁ λόγος σου.	καὶ ἀφελῆς...
"	15—16	καὶ ἀφελῆς καὶ φυσική...	Τώρα; Τίνα εἰς σὲ αὐτὴν τοιαῦτα σοὶ ἐνέβαλεν; Εἶν' ἀποδεδειγμένον; Εἶναι βέβαιον; τινὰ τὸν ἀμφοτέρων ἐπιζητούντα; Σὺ, Ναθάν
202	19	Τώρα τίνα	Θετὸς πατήρ,
205	12	Τοιοῦτα—ἐνέβαλεν;	ν' ἀκούσῃ καὶ αὐτὸν.
"	13	Ἄλλ'—Βέβαιον	Ἀδελφός τῆς Ῥέχας;
206	15	τινὰ,—ἡμῶν;	εἰπῇ
210	16—17	Ἐθρῆφας αὐτήν, Ναθάν	Καὶ αὐτὸν ἐγνώρισας;
211	4	καὶ αὐτὸν ν' ἀκούσῃ.	Ἀδύνατον! Ἠξεύρει ἡ καρδία του οὐδέν. Ἀπατεῶνες εἶμεθα! Θεέ!
"	5	Πώς τῆς Ῥέχας; ἀδελ- φός τῆς;	ὦ! μὴ, καὶ σὺ τὴν ἔκκληξίν μου μὴ παρεξηγῆς. Εἰς σὺν δὲν εὐρέθῃ ὁ Ἀσὰ στιγμὴν μὴ καὶ ἐμὲ κ' ἐκεῖνον παραγνώριζε. Εἰς σὲ
213	4	ὁμιλήσῃ	
"	19	Λέγεις τὸν ἐγνώρισας	
215	2—3	Οὐδέν—Θεέ!	
"	9—13	ὦ μὴ τὴν ἔκκληξιν—ἐμὲ	
217	13	Εἰπέ,	

Στίχος	Στοιχός	Ἄντι	Γράμ.
109	29	διαπαίδωγεται:	ψυχαγωγείται
110	9	ναί, ἄν	ὦ! ναί, ἄν
111	6	τιμαλφές βηρύλλιον	τιμαλφής ὀπίλιος.
"	7	ἀλλάσσουν συνεχῶς	ἀλλάσσουν πολλαχῶς
"	8	ἔχον	ἔχων
115	23	ἀπαταιῶνες	ἀπατεῶνες
117	1—2	ἵνα σὰς εἰπῇ. «ὕπνιγτε».	ἵν' ἀποφανθῇ.—'Υπνίγτε.
119	16—17	εἰς αὐτόν—εὐεργεσίαν	τῆς χάριτός σου δι' αὐτοῦ καὶ εἰς ἐμὲ πόσῃν μερίδᾳ
121	3	"Οὔ"—ταχὺς	οὔ' ἐπὶ ἤλθε μοι
121	22	ἀπεινάζα	ἢ προσβολῇ, ῥηγδαία τόσον ὥρμησεν,
"	21—26	δαί—ὁ πρῖν	τῶν προλήψεων
			ἀγίους διὰ τοῦτο ἱστέι—πολλὰς
			ἀπέβαλα.—Τί θέλει καὶ τὸ τάγμα μου;
			Ὁ πρῖν
123	13	δὲν ἐπεθύμουν.	δὲν ἐπεθύμουν πρῖν . . .
"	"	ἐπορεύθης	'Επήγες
"	18	ἐκτός—ὕποσχεθῃς	ποτὲ, ἐκτός ἀμέσως ἂν μ' ὑποσχεθῇς
124	3	Ναθάν;	Ναθὴν;
"	9	Οὐδ' ἐν εὐγνωμοσύνῃ	Οὐδ' ἂν εὐγνωμοσύνη
125	3	ἀναγνωρίζεις;	γνωρίζεις;
131	9—11	πλὴν—οὕτω	Εἰς τὴν ἀπάτην δὲν ἀνέθρεψεν
			αὐτὴν τὸ βρέφος μόνον; Τὴν νεινίδα
			ἀφῆκ' ἐπίσης εἰς ἀπάτην;
137	14	εὐρέθῃ	Εὐρετε
"	22	δὲν—σκέπτομαι	δὲν ἤλθον, ὅχι, δι' αὐτὸ, καὶ σκέπτομαι
141	11—12	τίς—βουλήν	τίς νὰ σταθμίσῃ πρὸς τὸ λογικὸν τολμᾷ
"	15—16	φιλοτιμία;—Κύριος;	τὰς αὐτοδοῦλους προσταγὰς
"	26	ἀνέσωσεν	τιμῇ; κανόνας μικρολόγους νὰ μετρή;—
147	14 καὶ 17	ἦτον	'Αρκοῦσι ταῦτα.—Ὡς πρὸς τί ὁ Κύριος
150	2	σ' ἐχάρισα	ἀνέσωσεν,
"	3	ἐλευθερίαν ἔμα	εἶναι
151	14	εἶναι	ἐχάρισα
"	17	τὸν μυνδύον τὸν λευκόν,	ἐλευθερίαν;
"	18	ἢ γλαμουροῦκι φέρε	ἦτον
152	8	ΝΑΪΤΗΣ	Φέρε ἐνδύμα λευκόν,
"	9	καὶ εὐτυχία	ἢ γλαμουροῦκι
151	17	στομυλίαν	ΝΑΪΤΗΣ (ψυχρῶς).
155	16	αὐτῆς	καὶ φορὰ τύχης
158	3	θενὶ μοὶ ζητῇ	στομυλίαν
"	23	Καὶ θὰ μᾶθῃ ὁ Ν	αὐτοῦ
159	1—2	οἷ—ὑπάγες.	Θὰ μοὶ ἀπατῇ.
			Θὰ νοήσῃ δ' ὁ Ν.
160	μετὰ στ. 21	πρόσθε	πῶς τόλμημά του ἦτον ἄνευ χορηγοῦ
166	" 21	ἀντί ΝΑΘΑΝ (συγκινηθείς)	Χριστιανὴν νὰ θρέψῃ κόρην.—'Υπαγε.
167	17	ὀρθὸν—λοιπὸν	ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ.
"	19	ἂν ἐνθυμούμαι	ΝΑΘΑΝ (θορυβεθείς)
175	3	'Η Σιττά σὰς εἶπον. 'Η	'Ο ἱπποκόμος, κῆτιζε με, εἴμ' ἐγώ.
		γανούμ	ἦν, ἐνθυμούμαι.
176	10	οὕτω	Δὲν ἀκούεις; 'Η Χανοῦμ
180	1	'Αμέσως	ἔστω
181	1	Κασίμ	Βεβαίως
"	7	εἰς τοῦτο οἷ εἶσαι τὸ	Κετήμ
182	10	ἡδίκησα διώξας	εἰς τοῦτο εἶπας τὸ
"	13	ὕπειραισας	προήχθη νὰ διώξῃ
			ἀποδιέξας

Στίχοι	Στίχοι	Λόγος	Γράμματα
182	15	ἀπέδρα	σπῆλθε
"	17	"Α! θὰ μένη	"Οχι! Μένει
184	11	μόνης	μόνον
185	4	παντάπασι.	Μάλιστα' αὐτήν;
"	11—13	εἰς εἰλικρινῆς	Εἰς μόνος εἶναι τώρα. Τὸν γνωρίζω δέ. Φίλος μου εἶναι· νέος ἀνυπόκριτος καὶ εὐγενής.
186	19	μὲ συνώδευσας;	σ' εἶδα νὰ φανῆς;
187	2	Ἦσο ἔξω	Εἴχες φύγει
"	8—9	Δὲν—ἐκείνος;	Δὲν τὸν γνωρίζεις ὁμως; ΝΑΪΤ' Ὁ καλόδουλος δὲν εἶν' ἐκεῖνος καὶ τ' ὄνομά σου θὰ τὸ Καλόν, καὶ τοῦτο ἐὰν ἔλπει. Ναί, νχί. ἔμαθε
188	9	τὸ ὄνομά σου	καὶ τ' ὄνομά σου
189	5	θενᾶ	θὰ τὸ
190	22	Καλήτερον—ἔλειπε	καὶ τ' ὄνομά σου
191	9	κ' ἔμαθε	Τὴν σύζυγόν μου νὰ μ' ἀρπάσῃ.
"	10	τὸ ὄνομά σου	Δός μοι τὴν. Ναθάν, Ναθάν,
"	17	νὰ—γυναῖκα.	εἰσάκουσόν με· δός μοι τὴν. Μόνος ἐγὼ
192	9	Δός μοι τὴν. Μόνος ἐγὼ	ἐξώρας;
"	13	εἶν' ἐξώρας;	εἰς τί
"	14—15	εἰς τί; εἰς τί; εἰς τί;	νὰ θρίψῃ χάριν παρ' ἡμῶν ἠθέλησεν; εἰς τί; εἰς τί; Ναθάν, ἐκεῖνος; ἄξιος
193	8	Ναθάν, αὐτῆς;	καὶ
195	4	ἀξία	ἔμοῦ,—
196	2—3	ἔμοῦ.—Καί	καὶ
198	14	· τίς ὁ λόγος σου.	· Τίς ὁ λόγος σου;
"	15—16	καὶ ἀφελῆς καὶ φυσική...	Πρωτότυπος
202	19	Τώρα τίνα	καὶ ἀφελῆς...
205	12	Τοιοῦτα—ἐνέβαλεν;	Τώρα; Τίνα
"	13	"Ἄλλ'—Βέβαιον	εἰς σὲ αὐτὴν τοιαῦτα σοὶ ἐνέβαλεν;
206	15	τινὰ,—ἡμῶν;	Εἶν' ἀποδοθειγμένον; Εἶναι βέβαιον;
210	16—17	"Εθρεψας αὐτὴν, Ναθάν	τινὰ τὸν ἀμφοτέρων ἐπιζητούντα; Σὺ, Ναθάν
211	4	καὶ αὐτὸν ν' ἀκούσῃ.	θετὸς πατήρ,
"	5	Πῶς; τῆς 'Ρέχας; ἀδελ- φός τῆς;	ν' ἀκούσῃ καὶ αὐτὸν. 'Ἀδελφός τῆς 'Ρέχας;
213	4	ὁμιλήσῃ	εἰπῇ
"	19	Λέγεις τὸν ἐγνωρίσας	Καὶ αὐτὸν ἐγνωρίσας;
215	2—3	Οὐδὲν—Θεέ!	'Ἀδύνατον! 'Πξέουρε ἡ καρδιά του οὐδέ. 'Ἀπατεῶνες εἴμεθα! Θεέ!
"	9—13	"Ὡ μὴ τὴν ἔκκληξιν—ἔμῃ	"Ὡ! μὴ, καὶ σὺ τὴν ἔκκληξιν μου μὴ παρεξηγῆς. Εἰς οἶαν δὲν εὐρέθῃ ὁ 'Ἀσὰδ στιγμὴν μὴ καὶ ἐμὲ κ' ἐκείνον παραγνώριζε. Εἰς σὲ
217	13	Εἰπέ,	

003349

